

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΉΣΤ'

Τρίτη 22 Μαρτίου 2022

ΘΕΜΑΤΑ

A. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Επικύρωση Πρακτικών, σελ. 10414
2. Άδεια απουσίας του Βουλευτή ο κ. Δ. Καιρίδη και Χ. Θεοχάρη, σελ. 10309, 10346
3. Επί διαδικαστικού θέματος, σελ. 10261, 10265, 10267, 10272, 10274, 10277, 10279, 10280, 10282, 10286, 10288, 10289, 10291, 10292, 10294, 10296, 10297, 10304, 10305, 10308, 10309, 10311, 10312, 10313, 10314, 10315, 10316, 10318, 10319, 10321, 10322, 10323, 10325, 10333, 10335, 10337, 10339, 10340, 10341, 10342, 10345, 10346, 10348, 10349, 10352, 10354, 10355, 10357, 10361, 10414
4. Επί προσωπικού θέματος, σελ. 10286

B. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1. Κατάθεση σχεδίου νόμου: Οι Υπουργοί Υγείας, Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Εθνικής Άμυνας, Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Προστασίας του Πολίτη, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Δικαιοσύνης, Εσωτερικών, Μετανάστευσης και Ασύλου, Υποδομών και Μεταφορών, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Αγροτικής Ανάπτυξης, Τουρισμού, Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, οι Υπουργοί Επικρατείας και οι Αναπληρωτές Υπουργοί Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Υγείας και Εσωτερικών, καθώς και οι Υφυπουργοί στον Πρωθυπουργό και Πολιτισμού και Αθλητισμού κατέθεσαν την 21.3.2022 σχέδιο νόμου: «Κύρωση της από 17.3.2022 Επιμέρους Σύμβασης Δωρεάς - Έργο VIII, Παράρτημα 12, της από 6.9.2018 Σύμβασης Δωρεάς μεταξύ του Ιδρύματος "Κοινωφελές Ίδρυμα Σταύρος Σ. Νιάρχος" και του Ελληνικού Δημοσίου για την ενίσχυση και αναβάθμιση των υποδομών στον τομέα της υγείας - Ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και την προστασία της δημόσιας υγείας», σελ. 10261

2. Μόνη συζήτηση και ψήφιση επί της αρχής, των άρθρων, των τροπολογιών και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών: «Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Καταπολέμησης της Διαφθοράς, διατάξεις για θέματα ανθρωπίνου δυναμικού και Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, νομοθετικό πλαίσιο εκπαίδευσης των σπουδαστών/σπουδαστριών της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης για την ένταξη στον κλάδο Π.Ε. Επιτελικών Στελεχών, διατάξεις για την ολοκλήρωση της μεταφοράς των δασικών υπηρεσιών στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, διατάξεις για την εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας "Ελλάδα 2.0", Εθνική Σύμβαση Ομογενών και άλλες επείγουσες διατάξεις», σελ. 10261 - 10371

3. Κατάθεση Εκθέσεως Διαρκούς Επιτροπής: Η Διαρκής Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων καταθέτει το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Οικονομικών «Εκσυγχρονισμός του πλαισίου λειτουργίας της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς-Πρόγραμμα συνεισφοράς του Δημοσίου σε ευάλωτους οφειλότες με μεταβίβαση της κατοικίας τους στον φορέα απόκτησης και επαναμίσθωσης του κεφαλαίου ΑΞ του μέρους δειτέρου του τρίτου βιβλίου του ν.4738/2020-Ενωσμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των Οδηγιών (ΕΕ) 2020/1151 και (ΕΕ) 2021/1159, νέος μειωμένος Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακι-

λίων (ΕΝΦΙΑ), επείγουσες φορολογικές και τελωνειακές ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση ιδίως της ενεργειακής κρίσης και άλλες διατάξεις», σελ. 10309

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΝΤΕΣ

ΑΒΔΕΛΑΣ Α. ,	σελ. 10341 - 10414
ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Χ. ,	σελ. 10309 - 10323
ΒΙΤΣΑΣ Δ. ,	σελ. 10287 - 10293
ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ Ν. ,	σελ. 10261 - 10274
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ Ο. ,	σελ. 10323 - 10340
ΜΠΟΥΡΑΣ Α. ,	σελ. 10274 - 10287
ΣΑΚΟΡΑΦΑ Σ. ,	σελ. 10293 - 10309

ΟΜΙΛΗΤΕΣ

A. Επί διαδικαστικού θέματος:

ΑΒΔΕΛΑΣ Α. ,	σελ. 10341, 10342, 10345, 10346, 10348, 10349, 10352, 10354, 10355, 10357, 10361, 10414
ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Χ. ,	σελ. 10311, 10312, 10313, 10314, 10315, 10316, 10318, 10319, 10321, 10322, 10323
ΒΙΤΣΑΣ Δ. ,	σελ. 10288, 10289, 10291, 10292
ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ Κ. ,	σελ. 10325
ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ Ν. ,	σελ. 10261, 10265, 10267, 10272, 10274
ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ Ν. ,	σελ. 10280
ΚΑΦΑΝΤΑΡΗ Χ. ,	σελ. 10337
ΚΕΛΛΑΣ Χ. ,	σελ. 10355
ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ Ι. ,	σελ. 10292
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ Ο. ,	σελ. 10323, 10324, 10325, 10333, 10335, 10337, 10339, 10340
ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ Χ. ,	σελ. 10323, 10324, 10325
ΜΠΟΥΡΑΣ Α. ,	σελ. 10277, 10279, 10280, 10281, 10282, 10283, 10286
ΠΕΤΣΑΣ Σ. ,	σελ. 10308
ΡΑΓΚΟΥΣΗΣ Ι. ,	σελ. 10281, 10282, 10283
ΣΑΚΟΡΑΦΑ Σ. ,	σελ. 10294, 10296, 10297, 10304, 10305, 10308, 10309
ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ Θ. ,	σελ. 10312
ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ Α. ,	σελ. 10312
ΧΑΡΙΤΟΥ Δ. ,	σελ. 10335
ΨΥΧΟΓΙΟΣ Γ. ,	σελ. 102820

B. Επί προσωπικού θέματος:

ΠΕΤΣΑΣ Σ. ,	σελ. 10286
ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ Κ. ,	σελ. 10286

Γ. Επί του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών:

ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ Α. ,	σελ. 10307, 10308
ΑΚΤΥΠΗΣ Δ. ,	σελ. 10288

ΑΜΥΡΑΣ Γ. ,	σελ. 10321, 10322, 10323, 10324, 10325	ΧΑΡΙΤΟΥ Δ. ,	σελ. 10340
ΑΠΑΤΖΙΔΗ Μ. ,	σελ. 10272, 10353	ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ Κ. ,	σελ. 10292, 10294
ΑΡΣΕΝΗΣ Κ. ,	σελ. 10286	ΧΗΤΑΣ Κ. ,	σελ. 10270, 10271, 10272, 10344, 10345
ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ Β. ,	σελ. 10316	ΧΡΗΣΤΙΔΟΥ Ρ. ,	σελ. 10342
ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ Β. ,	σελ. 10294, 10298	ΨΥΧΟΓΙΟΣ Γ. ,	σελ. 10330
ΒΟΛΟΥΔΑΚΗΣ Μ. ,	σελ. 10312	Δ. ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ:	
ΒΟΡΙΔΗΣ Μ. ,	σελ. 10266, 10271, 10274, 10282, 10283, 10284, 10285, 10325, 10350, 10357, 10359	ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Χ. ,	σελ. 10322
ΓΚΑΡΑ Α. ,	σελ. 10349	ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ Δ. ,	σελ. 10282
ΔΗΜΟΣΧΑΚΗΣ Α. ,	σελ. 10352		
ΕΥΘΥΜΙΟΥ Α. ,	σελ. 10289		
ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ Κ. ,	σελ. 10282, 10283, 10339, 10340		
ΚΑΒΒΑΔΑΣ Α. ,	σελ. 10316		
ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ Δ. ,	σελ. 10263, 10265, 10313, 10323, 10324, 10345, 10346, 10356, 10359		
ΚΑΜΙΝΗΣ Γ. ,	σελ. 10277		
ΚΑΠΠΑΤΟΣ Π. ,	σελ. 10335		
ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ Γ. ,	σελ. 10317		
ΚΑΤΣΩΤΗΣ Χ. ,	σελ. 10277		
ΚΑΦΑΝΤΑΡΗ Χ. ,	σελ. 10336, 10337		
ΚΕΛΛΑΣ Χ. ,	σελ. 10274		
ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ Ι. ,	σελ. 10297		
ΚΟΛΛΙΑΣ Κ. ,	σελ. 10341		
ΚΟΤΡΩΝΙΑΣ Γ. ,	σελ. 10261, 10357		
ΚΟΥΒΕΛΑΣ Δ. ,	σελ. 10308		
ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ Δ. ,	σελ. 10346		
ΚΩΤΣΟΣ Γ. ,	σελ. 10297		
ΛΙΑΚΟΥΛΗ Ε. ,	σελ. 10265, 10266, 10267, 10305, 10321, 10323, 10355, 10357, 10359		
ΛΙΒΑΝΙΟΣ Θ. ,	σελ. 10319, 10321		
ΜΗΤΑΡΑΚΗΣ Π. ,	σελ. 10279		
ΜΟΥΛΚΙΩΤΗΣ Γ. ,	σελ. 10330		
ΜΠΑΡΑΛΙΑΚΟΣ Ξ. ,	σελ. 10314		
ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ Χ. ,	σελ. 10323, 10337		
ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ Μ. ,	σελ. 10291, 10294		
ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ Ι. ,	σελ. 10304, 10305		
ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ Ν. ,	σελ. 10342, 10345, 10346		
ΠΑΠΑΝΗΛΙΟΥ Γ. ,	σελ. 10313, 10314		
ΠΑΠΠΑΣ Ι. ,	σελ. 10348		
ΠΕΡΚΑ Θ. ,	σελ. 10282, 10283, 10290		
ΠΕΤΣΑΣ Σ. ,	σελ. 10300, 10309, 10311		
ΠΟΥΛΟΥ Π. ,	σελ. 10347		
ΡΑΓΚΟΥΣΗΣ Ι. ,	σελ. 10280, 10281, 10282, 10283, 10284, 10305		
ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ Ε. ,	σελ. 10352		
ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ Κ. ,	σελ. 10284, 10285		
ΣΚΡΕΚΑΣ Κ. ,	σελ. 10294, 10296		
ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ Θ. ,	σελ. 10313		
ΣΤΑΜΕΝΙΤΗΣ Δ. ,	σελ. 10288		
ΣΤΥΛΙΟΣ Γ. ,	σελ. 10315		
ΣΥΝΤΥΧΑΚΗΣ Ε. ,	σελ. 10267, 10354, 10355, 10357, 10359		
ΤΑΓΑΡΑΣ Ν. ,	σελ. 10333		
ΤΖΑΚΡΗ Θ. ,	σελ. 10334, 10335		
ΤΖΗΚΑΛΑΓΙΑΣ Ζ. ,	σελ. 10306		
ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ Α. ,	σελ. 10293, 10294, 10318, 10319		
ΥΦΗΛΑΝΤΗΣ Β. ,	σελ. 10332		
ΦΑΜΕΛΛΟΣ Σ. ,	σελ. 10275, 10277, 10296		
ΦΩΤΙΟΥ Θ. ,	σελ. 10311		

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΟΥΛΗΣ

ΙΗ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΉΣΤ'

Τρίτη 22 Μαρτίου 2022

Αθήνα, σήμερα στις 22 Μαρτίου 2022, ημέρα Τρίτη και ώρα 10.07,' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Α' Αντιπροέδρου αυτής κ. **ΝΙΚΗΤΑ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗ**.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι οι Υπουργοί Υγείας, Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Εθνικής Άμυνας, Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Προστασίας του Πολίτη, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Δικαιοσύνης, Εσωτερικών, Μετανάστευσης και Ασύλου, Υποδομών και Μεταφορών, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Αγροτικής Ανάπτυξης, Τουρισμού, Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, οι Υπουργοί Επικρατείας και οι Αναπληρωτές Υπουργοί Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Υγείας και Εσωτερικών, καθώς και οι Υφυπουργοί στον Πρωθυπουργό και Πολιτισμού και Αθλητισμού κατέθεσαν την 21-3-2022 σχέδιο νόμου: «Κύρωση της από 17-3-2022 Επιμέρους Σύμβασης Δωρεάς - Έργο VIII, Παράρτημα 12, της από 6-9-2018 Σύμβασης Δωρεάς μεταξύ του Ιδρύματος «Κοινωφελές Ίδρυμα Σταύρος Σ. Νιάρχος» και του Ελληνικού Δημοσίου για την ενίσχυση και αναβάθμιση των υποδομών στον τομέα της υγείας - Ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και την προστασία της δημόσιας υγείας».

Παραπέμπεται στην αρμόδια Διάρκη Επιτροπή.

Εισερχόμαστε τώρα στην ημερήσια διάταξη της

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μόνη συζήτηση και ψήφιση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών: «Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Καταπολέμησης της Διαφθοράς, διατάξεις για θέματα ανθρώπινου δυναμικού και Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, νομοθετικό πλαίσιο εκπαίδευσης των σπουδαστών/σπουδαστριών της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης για την ένταξη στον κλάδο Π.Ε. Επιτελικών Στελεχών, διατάξεις για την ολοκλήρωση της μεταφοράς των δασικών υπηρεσιών στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, διατάξεις για την εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας "Ελλάδα 2.0", Εθνική Σύμβαση Ομογενών και άλλες επείγουσες διατάξεις».

Η Διάσκεψη των Προέδρων αποφάσισε στη συνεδρίασή της, της 21ης Μαρτίου 2022, τη συζήτηση του νομοσχεδίου σε μία συνεδρίαση επί της αρχής, επί των άρθρων και των τροπολογιών.

Η εγγραφή των ομιλητών θα γίνει ηλεκτρονικά και μέχρι το τέλος της ομιλίας του δεύτερου εισηγητή.

Συμπληρωματικά σας λέω ότι τόσο για τις τροπολογίες όσο και για κάποιες διατάξεις του σχεδίου νόμου θα έρθουν οι αρμόδιοι Υπουργοί να τις παρουσιάσουν. Σας το λέω για να το ξέρετε και θα έχετε την ευκαιρία τότε να συζητήσετε.

Συμφωνεί το Σώμα επί της βασικής αυτής εισηγησης;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Συνεπώς το Σώμα συμφώνησε.

Να ανοίξει η ηλεκτρονική εγγραφή.

Καλείται στο Βήμα ο εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας, ο συνάδελφος κ. Γιώργος Κοτρωνιάς.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΤΡΩΝΙΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, κύριοι Υπουργοί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μεγάλη συζήτηση έγινε αυτές τις μέρες για το αν έπρεπε οι διατάξεις του νομοσχεδίου να συναποτελούν αυτό το ερασιεπιστικό νομοσχέδιο ή να ενσωματώνονταν μελλοντικά σε διάφορα ισάριθμα, δηλαδή επτά, νομοσχέδια των αντιστοίχων Υπουργείων.

Όσο κι αν σας φανεί πομπώδες, η πολιτική ηθική, η οποία εν προκειμένω συμπίπτει με την αρχή της καλής νομοθέτησης, προφανώς και δεν κρίνει ούτε και εξετάζει τη θεματολογία ενός νομοσχεδίου, αλλά η καλή νομοθέτηση κρίνεται από το αν ακολουθείται τέτοια διαδικασία κατάθεσης και ψήφισής του ώστε να εξασφαλίζεται η διαβούλευση με την κοινωνία των πολιτών, η ακρόαση των ενδιαφερόμενων φορέων και η κανονική συζήτηση στις Διαρκείς Επιτροπές της Βουλής και στην Ολομέλεια.

Πράγματι, με το νομοσχέδιο αυτό δόθηκε η δυνατότητα και της διαβούλευσης και της ακρόασης των φορέων και της συζήτησης σε τρεις συνεδριάσεις της Μόνιμης Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης, αντί σε αντίθετη περίπτωση εισαγωγής και ψήφισης διαδοχικών τροπολογιών σε μελλοντικούς αόριστους χρόνους σε διάφορα νομοσχέδια, οπότε τότε πράγματι θα είχαν δίκιο οι συνάδελφοι της Αντιπολίτευσης και θα έδινε ένα καλό επιχειρήμα για κακή νομοθέτηση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εδώ δεν κρινόμαστε μόνο για τη ρητορική μας δεινότητα, αλλά κυρίως για την αποτελεσματικότητα, δηλαδή τη νομοθέτηση διατάξεων χρήσιμων για την κοινωνία μας. Αυτό το νομοσχέδιο ήταν μια ευκαιρία, μετά από μια μεγάλη κουβέντα, να ξεκαθαρίσουμε τι σημαίνει καλή νομοθέτηση, τι σημαίνει παραγωγή κοινοβουλευτικού έργου.

Μιας και μιλάμε για ουσία και αποτελεσματικότητα για την κοινωνία μας, ας μου πει κάποιος με ποια ακριβώς σημεία του νομοσχεδίου δεν συμφωνεί. Μπορεί αλήθεια να μην συμφωνήσει με το άρθρο για το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Καταπολέμησης της Διαφθοράς, όταν ο ίδιος ο επικεφαλής της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας κατά την ακρόασή του στην επιτροπή αναφέρθηκε απόλυτα θετικά στις καινοτομίες που προβλέπει και στην αποτε-

λεσματικότητά του;

Πράγματι, με το παρόν νομοσχέδιο ενισχύεται το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Καταπολέμησης Διαφθοράς και μάλιστα εμπλέκει στην εφαρμογή του το σύνολο της Κυβέρνησης. Το όλο σχέδιο βρίσκεται κάτω από την Εθνική Αρχή Διαφάνειας που είναι αρμόδια για την εποπτεία, τον απολογισμό και την επικαιροποίησή του και περιλαμβάνει ένα συνεκτικό πλαίσιο δράσεων για την πρόληψη, την αντιμετώπιση της διαφθοράς και την ευαισθητοποίηση των πολιτών απέναντι σε τέτοια φαινόμενα.

Συστήνεται Κεντρική Επιτροπή Συντονισμού για τον καλύτερο συντονισμό του, ενώ για τη διασφάλιση της συνοχής του κυβερνητικού έργου ο ίδιος ο Πρωθυπουργός ή ο αρμόδιος Υπουργός εισηγείται την έγκρισή του στο Υπουργικό Συμβούλιο το οποίο παρακολουθεί και την πορεία υλοποίησής του σε ετήσια βάση.

Τέλος, περιλαμβάνει ειδικές δράσεις που συναρτίζονται το Εθνικό Σύστημα Ακεραιότητας για την ενίσχυση της διαφάνειας και της λογοδοσίας των φορέων του δημόσιου τομέα.

Ειλικρινά δεν μπορώ να καταλάβω επίσης πώς μπορεί να διαφωνήσει κανείς με τα άρθρα 4 και 5 με τα οποία διασφαλίζεται η καταλληλότητα των υποψηφίων για θέσεις διευθυντών και προϊσταμένων του δημοσίου με αδιαμφισβήτητα αξιοκρατική διαδικασία.

Ποιος μπορεί να υποστηρίξει -και το λέω αυτό, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με την εμπειρία που έχω αποκτήσει ασκώντας επί τέσσερις τετραετίες συνεχώς διοίκηση ως δήμαρχος μιας μεγάλης πόλης- ότι πλέον δεν είναι αποδεδειγμένο ότι τα τυπικά προσόντα που πιστοποιούνται μέσω των πτυχίων πολλές φορές δεν επαρκούν για να εξασφαλίσουν την επιτυχημένη επιλογή ενός υποψηφίου σε θέση ευθύνης, όταν αυτός στερείται άλλων βασικών χαρακτηριστικών που απαιτούνται για την κατάληψη τέτοιων θέσεων;

Με τη συγκεκριμένη ρύθμιση το βάρος, πέραν της συγκέντρωσης όσο το δυνατόν περισσότερων τίτλων και σπουδών, μετατοπίζεται και στο να αποδείξουν την αξία και την εμπειρία τους μέσα από τη δομημένη συζήτηση απ' ενός και απ' ετέρου την ανάπτυξη ενός υποθετικού σεναρίου γενικού διοικητικού ενδιαφέροντος, τα οποία συναποτελούν τη δομημένη συνέντευξη.

Τη δομημένη συνέντευξη, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν την ανακάλυψε η Νέα Δημοκρατία. Το δε αδιάβλητο της συγκεκριμένης διαδικασίας εξασφαλίζεται εξ ορισμού από τη σύνθεση της ίδιας της επιτροπής -εκπρόσωπος ΑΣΕΠ, εκπρόσωπος Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και λοιπά- αλλά και ο έλεγχος από τον κάθε υποψήφιο εξασφαλίζεται από τη συνοπτική καταγραφή του περιεχομένου της συνέντευξης στο πρακτικό του συμβουλίου, το οποίο είναι στη διάθεση όλων των υποψηφίων, αλλά και από τη μοριοδότηση που αιτιολογείται από κάθε μέλος.

Ακούστηκε κατά την ακρόαση των φορέων ότι η απόρριψη όποιου λαμβάνει μέσο όρο κάτω από «500» μπορεί να είναι υπερβολική και άδικη. Όμως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αν θέλουμε κάποτε το δημόσιο να αποκτήσει ηγετικά στελέχη, η απόρριψη όποιου πιάνει βαθμολογία κάτω από το «500» είναι αναγκαία, ειλικρινής, αποφασιστική και αποτελεσματική θέση απέναντι στη χαλαρή διαδικασία με έναν γενικό μέσο όρο πτυχίων και συνέντευξης, που μας κάνει να κρυβόμαστε πίσω από την τήρηση αυτής της διαδικασίας, διαιωνίζοντας ένα δημόσιο άνευρο και χωρίς πρωτοβουλίες, αποφεύγοντας να φτιάξουμε ένα δημόσιο λειτουργικό και σύγχρονο, γιατί κυρίες και κύριοι συνάδελφοι -προσοχή!- ο κρινόμενος πάνω από όλα θα πρέπει να ηγηθεί και όχι να προσληφθεί για να δουλέψει. Με τη συνέντευξη δεν παίζεται το αν θα βρει ο άνθρωπος δουλειά, παίζεται το αν θα ηγηθεί των συναδέλφων του στη δουλειά που ήδη έχει και που θα συνεχίσει να έχει.

Πολλή κουβέντα έγινε και για το άρθρο 7, κατά την άποψή μου, χωρίς κανέναν λόγο, αφού το άρθρο δεν αναφέρεται σε καμία νέα ρύθμιση αλλά στον ήδη ψηφισμένο νόμο, τον ν.4830/2021, με τίτλο: «Ζώα συντροφιάς και προστασία των ζώων», τον οποίο απλά συμπληρώνει και βελτιώνει. Άλλωστε, γενικά στο θέμα της προστασίας των αδέσποτων κανένας δεν μπορεί πλέον να αμφισβητήσει τη θετική αλλαγή που συντελείται με την παρούσα Κυβέρνηση, η οποία και πιστεύει και στηρίζει την προστασία των ζώων και η οποία αντί μερικών δεκάδων χιλιάδων ευρώ που δι-

νονταν ετησίως για τα αδέσποτα μέσα από το πρόγραμμα «ΑΡΓΟΣ» χρηματοδοτεί με 40 εκατομμύρια ευρώ την προστασία των αδέσποτων και με 5 εκατομμύρια ευρώ τη στείρωση των αδέσποτων.

Αλήθεια, θα μπορούσε κάποιος να διαφωνήσει με την υπαγωγή των δασικών υπηρεσιών στο Υπουργείο Περιβάλλοντος; Είναι αλήθεια -πράγματι- ότι κανείς δεν διαφώνησε.

Όμως διαφώνησαν με τις ρυθμίσεις για τη σύνταξη των ομογενών με τις οποίες, μετά την απόσχεση του Πρωθυπουργού στους ομογενείς, ερχόμαστε τώρα με το άρθρο 60 του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να διορθώσουμε τις παραλείψεις του παρελθόντος και να ορίζεται πλέον το ποσοστό της μείωσης της εθνικής σύνταξης μεταβατικά με βάση τα τριάντα χρόνια νόμιμης και μόνιμης διαμονής στην Ελλάδα αντί των σαράντα που προβλεπόταν μέχρι σήμερα για να λάβουν από 1-1-2022 εθνική σύνταξη. Και λέμε «τριάντα χρόνια πριν», δηλαδή από το 1992 που ήταν το πρώτο έτος της δυνατότητας παλιννόστησής τους στην Ελλάδα.

Μήπως θα μπορούσε κανείς να έχει αντίρρηση για τις διατάξεις του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας που συμβάλλουν στη διατήρηση στην Υπηρεσία Ανωτάτου Στελεχιακού Δυναμικού υψηλού επιπέδου και μεγάλης εμπειρίας με παράλληλη αλλαγή του τρόπου κρίσεων των ανωτέρων αξιωματικών που πρόκειται να προαχθούν σε ανώτατους με συνεχείς κατ' έτος κρίσεις; Και αυτό γίνεται σε μια εύθραυστη και ασταθή από γεωπολιτική άποψη περίοδο που υπαγορεύει την άμεση λήψη μέτρων για την ενίσχυση της εθνικής ασφάλειας και άμυνας της χώρας, ενισχύοντας και ενδυναμώνοντας το έμπυχο δυναμικό των Ενόπλων Δυνάμεων. Αυτός, άλλωστε, ήταν και ο λόγος που το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας έφερε τα κατεπιείγοντα αυτά άρθρα σε αυτό το ερανοστικό νομοσχέδιο με τη δέσμευση ότι στο προσεχές μέλλον θα φέρει δικό του νομοσχέδιο που θα επιλύει μία σειρά θεμάτων τα οποία έθεσαν οι συνδικαλιστικοί φορείς των Ενόπλων Δυνάμεων κατά την ακρόαση στην επιτροπή της δημόσιας διοίκησης.

Ούτε θα μπορούσε κανείς να έχει αντίρρηση για τη διευκλίνηση που παρέχεται με το άρθρο 19 σε όσους δεν μπορούν να πάρουν βεβαίωση τέλους ακίνητης περιουσίας λόγω χρεών και στους οποίους παρέχεται η δυνατότητα, καταθέτοντας εγγύηση στον δήμο ύψους 3% της αξίας του ακινήτου να πάρουν τη βεβαίωση και να κάνουν τη μεταβίβαση του ακινήτου.

Ούτε άλλωστε θα μπορούσε κάποιος να έχει αντίρρηση για τις διατάξεις των άρθρων 22 και 23 που αφορούν τις δράσεις πυροπροστασίας και τις συμβάσεις για την αντιμετώπιση των φυσικών καταστροφών.

Και φυσικά, κανείς δεν θα μπορούσε να έχει αντίρρηση για την τακτοποίηση των ζητημάτων αδυναμίας μεταφοράς υπαγωγών αυθαιρέτων, παρ' ότι είχε πραγματοποιηθεί ήδη η υπαγωγή σε προγενέστερο νόμο τακτοποίησης αυθαιρέτων.

Και επίσης, δεν μπορεί να έχει κανείς αντίρρηση για όλα τα παραπάνω, γιατί με όλα αυτά τα άρθρα προβλέπεται βελτίωση της ζωής των πολιτών και προστασία του περιβάλλοντος.

Εξίσου σημαντική για το αύριο της πατρίδας μας είναι και η πρόβλεψη του άρθρου 46 που δημιουργεί ευελιξία χρηματοδότησης των δικαιούχων χρηματοδοτικών προγραμμάτων, οι οποίοι μέσα από δεσμευμένους καταπιστευτικούς λογαριασμούς σε εμπορικές τράπεζες μπορούν να εκταμιεύουν προκαταβολές χρηματοδότησης, ώστε το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης να απορροφά πολύ γρήγορα τα απαραίτητα κονδύλια.

Επιτρέψτε μου μια ειδική αναφορά στο άρθρο 64 με το οποίο επιταχύνεται η υλοποίηση του προγράμματος ημιαυτόνομης διαβίωσης σε διαμερίσματα των ατόμων δεκαπέντε ετών και άνω του ν.4837/2021. Και κάνω ειδική αναφορά γιατί σε αυτό το πρόγραμμα ωφελούμενα είναι και τα άτομα ΑΜΕΑ, τα οποία ως γνωστόν μέχρι σήμερα μετά τα δεκαπέντε τους έπρεπε υποχρεωτικά να γυρίζουν στα σπίτια τους, χωρίς να υπάρχουν δομές στις οποίες να μπορέσουν να συνεχίσουν την κοινωνικοποίησή τους.

Τέλος, δεν πιστεύω ότι υπάρχει συνάδελφος που δεν συμφωνεί με το άρθρο 80 που αφορά τους δασωθέντες αγρούς, δηλαδή τα χωράφια που λόγγισαν, όπως λέμε στον τόπο μου, από την εγκατάλειψη λόγω των κοινωνικών συνθηκών -πόλεμος, εμφύλιος, αστυφιλία- που επικράτησαν στη χώρα μας για πολλά

χρόνια. Σύμφωνα με αυτό το άρθρο, το δημόσιο δεν προβάλλει δικαιώματα κυριότητας σε εκτάσεις που είχαν αγροτική μορφή, ανεξάρτητα από τη μορφή που απέκτησαν αργότερα και οι οποίες εμφανίζονται στις αεροφωτογραφίες του 1945 και αν εκεί δεν είναι καθαρές, στις αντίστοιχες του 1960.

Και επιτρέψτε μου να συμπληρώσω ότι καλό θα ήταν για να μην ξεκινήσει πάλι μια ατέρμονη αντιδικία με τα δασαρχεία -είναι καλή η φωτογραφία, δεν είναι καλή η φωτογραφία- να αλλάξει η διατύπωση σε αυτό το σημείο και να λέει «στις αεροφωτογραφίες του 1945 ή του 1960» και πάντα, βέβαια, με την προϋπόθεση ότι το δημόσιο δεν έχει δικούς του τίτλους για τα εν λόγω αγροτεμάχια.

Με αυτή τη διάταξη, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αποκαθίσταται μια αδικία πολλών χρόνων και μπαίνει ένα τέλος στην ταλαιπωρία χιλιάδων αγροτών που επί χρόνια χάνουν χρήμα και χρόνο στις δικαστικές διενέξεις και ανοίγεται παράλληλα μία επιπλέον προοπτική στον τομέα της ανάπτυξης και της πρωτογενούς παραγωγής στην περιφέρεια της χώρας μας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το παρόν νομοσχέδιο είναι ένα σύνολο μεταρρυθμίσεων που στοχεύουν πρώτα από όλα στην ενίσχυση της δημόσιας λογοδοσίας και διαφάνειας. Η παρούσα Κυβέρνηση έχει αποδείξει έμπρακτα την προσήλωσή της στη διαφάνεια και τη λογοδοσία σε όλους τους δημόσιους τομείς, γεγονός που αποτυπώνεται και στην έκθεση της διεθνούς διαφάνειας που δημοσιεύτηκε πριν δύο μήνες, όπου κατατάσσεται στην πενητηκοστή όγδοη θέση ανάμεσα σε εκατόν ογδόντα χώρες, σε ό,τι αφορά τον Δείκτη Αντίληψης Διαφθοράς για την περσινή χρονιά και πρόκειται για την καλύτερη θέση που κατέλαβε η χώρα μας τα τελευταία δέκα χρόνια, σε αντίθεση με τη θέση που είχε με την προηγούμενη κυβέρνηση, όταν χάνοντας οκτώ βαθμίδες στην παγκόσμια κατάταξη βρισκόταν μαζί με τη Σενεγάλη και το Μαυροβούνιο.

Με το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Καταπολέμησης της Διαφθοράς η Ελλάδα σε αυτόν τον τομέα κάνει ακόμη ένα βήμα μπροστά.

Παράλληλα το νομοσχέδιο στοχεύει στην ενίσχυση των αξιολογικών διαδικασιών στο δημόσιο, στην αποκατάσταση αδικιών και αστοχιών, στην αναβάθμιση του έμφυχου δυναμικού των Ενόπλων Δυνάμεων και στην καλύτερη και αποδοτικότερη λειτουργία του δημόσιου μηχανισμού. Εν κατακλείδι είναι ένα χρήσιμο και αποδοτικό νομοσχέδιο και γι' αυτό καλώ τους συναδέλφους να δώσουν τη θετική τους ψήφο.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Καλείται στο Βήμα ο γενικός εισηγητής του ΣΥΡΙΖΑ, ο συνάδελφος κ. Διονύσιος - Χαράλαμπος Καλαματιανός.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ - ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, είπατε χθες ότι είχατε μια εξαιρετικά ενδιαφέρουσα συνάντηση στον ΟΟΣΑ. Μήπως συζητήσατε εκεί και το γεγονός ότι σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ η χώρα μας θα υποστεί το δεύτερο μεγαλύτερο κόστος από τον πόλεμο ανάμεσα στις χώρες του οργανισμού; Υπάρχει η σχετική ανακοίνωση.

Το ερώτημα είναι τι κάνει η Κυβέρνηση γι' αυτήν τη διαπίστωση. Αλήθεια πιστεύετε ότι τα μέτρα που ανακοινώσατε μπορούν να είναι ουσιαστική βοήθεια για τα νοικοκυριά, τις επιχειρήσεις, τους εργαζόμενους, τους επαγγελματίες, τους αγρότες, τους συνταξιούχους, τους ανέργους; Μπορούν αυτά τα μέτρα να είναι η βοήθεια που χρειάζονται για να επιβιώσουν σε αυτό το πρωτοφανές κύμα ακρίβειας, που με τις πολιτικές σας και τις πρακτικές σας έχετε γιγαντώσει; Πιστεύω ότι όχι, δεν το πιστεύετε.

Πάμε τώρα στο νομοσχέδιο. Είπατε χθες ότι είναι κοινοβουλευτικά σωστό και ενδιαφέρον να αναπτύξουμε μια διαλεκτική μεταξύ μας, να απαντάμε στα επιχειρήματα τα δικά σας, εσείς στα δικά μας και ούτω καθεξής. Ας το κάνουμε λοιπόν, επειδή παραπονεθήκατε ότι δεν σας απαντάμε.

Κύριε Υπουργέ, στις επιτροπές τόσο εγώ, ως εκπρόσωπος του ΣΥΡΙΖΑ, όσο και οι άλλοι συνάδελφοι καταγγείλαμε ότι αυτό το νομοσχέδιο είναι δείγμα κακής νομοθέτησης. Καταγγείλαμε ότι

είναι ένα νομοσχέδιο αχαρμάς με διατάξεις άλλων Υπουργείων -διάφορα Υπουργεία- και δεν τολμήσατε βέβαια και πολλές διατάξεις να τις φέρετε στη διαβούλευση. Είναι γεγονός όλα αυτά; Είναι γεγονός. Και τι μας λέτε; Ότι αν δεν βάζατε αυτές τις διατάξεις σε αυτό το νομοσχέδιο, θα έμπαينαν ως τροπολογίες. Τι κάνετε δηλαδή; Δεν μπορείτε να σκεφτείτε και να φέρετε χωριστά τις διατάξεις κάθε Υπουργείου σε χωριστό νομοσχέδιο και μας λέτε, δηλαδή, ότι η επιτελική σας διακυβέρνηση δεν μπορεί να λειτουργήσει με κανονικότητα και λογική. Δηλαδή θα πρέπει να επιλέξουμε το μη χείρον μεταξύ δύο κακών. Όμως, κύριε Υπουργέ, υπάρχει και το καλό, υπάρχει και το βέλτιστο. Δεν πιστεύω ότι δεν το καταλαβαίνετε. Απλά κάνετε ότι δεν το καταλαβαίνετε, γιατί προφανώς σας φόρτωσαν όλες αυτές τις διατάξεις από άλλα Υπουργεία.

Το πιο χαρακτηριστικό είναι ότι αυτή τη στιγμή στις επιτροπές της Βουλής συζητείται νομοσχέδιο του Υπουργείου Οικονομικών. Γιατί έπρεπε να έρθουν εμπόλιμα οι διατάξεις του Υπουργείου Οικονομικών για το Ταμείο Ανάκαμψης σε αυτό το νομοσχέδιο όταν σε λίγες μέρες θα έρθει στην Ολομέλεια για ψήφιση το νομοσχέδιο του Υπουργείου Οικονομικών; Γιατί λοιπόν αυτές τις διατάξεις των άρθρων 43 με 52 τις φέρατε σε αυτό το νομοσχέδιο; Δηλαδή δεν μας έχετε εξηγήσει το κατεπείγον. Αν ψηφιστούν σε λίγες μέρες, την επόμενη εβδομάδα, τι θα άλλαζε, ποιο είναι το κατεπείγον;

Η εξήγηση προφανώς είναι αυτή που έδωσα χθες, δηλαδή ότι το κάνετε γιατί θέλετε να περάσετε όσο το δυνατόν πιο κρυφά και πιο ήσυχα, χωρίς συζήτηση στην αρμόδια επιτροπή, τις διατάξεις για τους πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης. Κάνετε προφανώς τα τερτίπια σας, και το καταλαβαίνουμε, αλλά μη μας ψέγετε ότι δήθεν κάνουμε λάθος ή δήθεν είμαστε υπερβολικοί στην κριτική. Πείτε ότι «ναι, θέλαμε να το φέρουμε εδώ, σε άλλη επιτροπή, να μην συζητηθεί στην αρμόδια επιτροπή». Ομολογήστε το, μην μας ψέγετε.

Χθες είπατε, κύριε Υπουργέ, ότι στη δεύτερη συζήτηση επικεντρωθήκαμε σε τέσσερα - πέντε άρθρα. Δεν είναι ακριβές. Η αλήθεια είναι ότι το νομοσχέδιο έχει τέτοια έκταση και τόσες πολλές διατάξεις και διαφορετικές μεταξύ τους που αναγκαστήκαμε να επιλέξουμε άρθρα που θα αναφερθούμε στις διαφορετικές συζητήσεις στην επιτροπή.

Ελπίζω να μας δοθεί χρόνος σήμερα, κύριε Πρόεδρε, για να αναπτύξουμε όσο το δυνατόν περισσότερα άρθρα.

Αρχικά το νομοσχέδιο, αντίθετα με τον τίτλο του, δεν έχει συγκεκριμένες προβλέψεις για την καταπολέμηση της διαφθοράς. Μετά από τρία χρόνια διακυβέρνησης αποφασίσατε να μιλήσετε για στρατηγικό σχέδιο και εθνικό σχέδιο καταπολέμησης της διαφθοράς. Και τι κάνετε; Φέρνετε διατάξεις που είναι γενικές και προβλέπουν γραφειοκρατικές διαδικασίες. Άρα έχουμε δίκιο όταν σας λέμε ότι οι πομπώδεις διακηρύξεις σας και οι μεγάλοι στόχοι σας για μια ακόμα φορά θα μείνουν στα χαρτιά ή θα περάσει πάρα πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα για να υπάρξουν έμπρακτα αποτελέσματα. Και θα έρθετε ξανά μετά, με την άριστη νομοθέτηση σας, για να ξαναψηφίσετε διατάξεις που θα εξειδικεύετε τις ήδη ψηφισθείσες και θα προσπαθείτε να λύσετε τα προβλήματα που αυτές έχουν δημιουργήσει. Και το κουβάρι όλο θα τυλίγεται και τα προβλήματα όλο θα παραμένουν.

Πάντως η διαφθορά δεν καταπολεμάται με ασκήσεις επί χάρτου και με επιτροπές. Χρειάζεται βούληση, χρειάζεται αποφασιστικότητα, για να χτυπηθεί η πραγματική και βαθιά διαφθορά, τα αίτια και τα πρόσωπα που την προκαλούν.

Πάμε στο άρθρο 4. Κύριε Υπουργέ, είπατε ότι σας αρέσει διάλογος και η απάντηση σε επιχειρήματα όμως πρέπει να απαντάτε και σε αυτά που σας ρωτάμε εμείς. Στην πρώτη συζήτηση αναφέρθηκα στο γεγονός ότι κ. Θεοδωρικάκος είχε αλλάξει τον νόμο για την επιλογή των προϊσταμένων. Εσείς έχετε δηλώσει κατ'επανάληψη ότι θα φέρετε ένα νέο σύστημα επιλογής προϊσταμένων. Και τι κάνετε; Φέρνετε τώρα μία διάταξη, η οποία προβλέπει ότι αποκλείονται οι υποψήφιοι που δεν θα λαμβάνουν πεντακόσια μόρια στη συνέντευξη. Δεν μιλάμε για μηδέν μόρια, κύριε Υπουργέ, που είπατε, αλλά μιλάμε για πεντακόσια και κάτω. Αν δηλαδή κάποιος υποψήφιος έχει τετρακόσια ενενήντα εννέα μόρια, χάνει τη θέση, δεν προχωράει παρακάτω όσα πτυ-

χία, όσα μεταπτυχιακά, όσα διδακτορικά και να έχει. Προφανώς είναι μια βιαστική και αποσπασματική διάταξη και όχι συνολική βεβαίως για την κρίση των προϊσταμένων, όπως θα έπρεπε να είναι.

Μέχρι σήμερα με τις δικές σας επιλογές οι κρίσεις δεν γίνονται. Απευθείας τοποθετήσεις κάνετε και οι Υπουργοί εισάγουν δικά τους συστήματα επιλογής προϊσταμένων. Και σας ρώτησα, κύριε Υπουργέ, πώς βλέπετε το γεγονός ότι ο κ. Χατζηδάκης εξαιρεί από το σύστημα κρίσεων τους διευθυντές στον ΕΦΚΑ. Είναι έξω ο ΕΦΚΑ από τη διαδικασία αυτή. Ο κ. Χατζηδάκης θα επιλέξει τους διευθυντές του ΕΦΚΑ, αλλά θα τους χρυσοπληρώνει κιόλας με 8.000 ευρώ κατ' εξαίρεση του μισθολογίου. Όλοι οι άλλοι διευθυντές στο δημόσιο θα παίρνουν άλλον μισθό, αλλά οι διευθυντές στον ΕΦΚΑ μέχρι οκτώ χιλιάδικα με κατ' εξαίρεση διαδικασίες.

Δεν ανησυχείτε, κύριε Υπουργέ, ότι και άλλοι Υπουργοί θα ζητήσουν και θα πετύχουν αντίστοιχες εξαιρέσεις για ιδιαίτερους λόγους που θα επικαλεστούν; Για ποια κριτήρια λοιπόν μας μιλάτε, πιο κοινό σύστημα αξιολόγησης όταν ο κάθε Υπουργός θα μπορεί να κάνει ό,τι θέλει, να προσλαμβάνει όποιον θέλει, να τον τοποθετεί στη θέση ευθύνης και να του δίνει και παχυλούς μισθούς κατ' εξαίρεση των υπολοίπων διατάξεων; Αναμένω λοιπόν μια απάντηση και σε αυτό, κύριε Υπουργέ.

Περιμένω μια απάντηση γιατί επιμένετε να εφαρμόσετε τη διάταξη αυτή στις εκκρεμότητες διαδικασίες. Έχουν ξεκινήσει οι διαδικασίες των κρίσεων, έχουν κάνει τις αιτήσεις τους οι άνθρωποι και περιμένουν να κριθούν και έρχεστε εσείς, ενώ είναι σε εκκρεμότητα η διαδικασία, και προβλέπετε ότι και σε αυτές τις διαδικασίες θα εφαρμοστεί, αν ψηφιστεί σήμερα, αυτή η διάταξη. Γιατί τέτοια επιμονή; Τι συμβαίνει; Υπάρχουν κάποιοι που δεν πρέπει να προχωρήσουν; Να ολοκληρωθούν οι διαδικασίες που υπάρχουν και, αν ψηφιστεί η διάταξη, θα ισχύει για τις επόμενες. Γιατί τέτοια βιασύνη; Τι σημαίνει;

Θα συνεχίσω και με τη διάταξη για τα ζώα της συντροφιάς. Με αυτήν ομολογείτε ουσιαστικά ότι τόσους μήνες μετά την ψήφιση του νόμου δεν έχετε εξασφαλίσει ούτε το διοικητικό μηχανισμό ούτε τους αναγκαίους πόρους για την εφαρμογή των διατάξεων. Ψηφίζετε διατάξεις, μεταφέρετε αρμοδιότητες χωρίς να έχετε διασφαλίσει ανθρώπινους και οικονομικούς πόρους. Δεν έχετε εκδώσει ακόμα ούτε τον νέο οργανισμό του Υπουργείου Εσωτερικών για να λειτουργήσει το Τμήμα Προστασίας Ζώων Συντροφιάς. Οι διατάξεις που έχετε ψηφίσει δεν είναι λειτουργικές και δημιουργούν πάρα πολλά προβλήματα. Παρά τις πομπώδεις εξαγγελίες σας, η νομοθέτησή σας συνεχώς περιπλέκει τα πράγματα.

Τα ίδια και με τη διάταξη που φέρνετε για την έκδοση των βεβαιώσεων ΤΑΠ που απαιτούνται για τις μεταβιβάσεις. Στην πραγματικότητα δεν επιλύετε τα προβλήματα που εσείς έχετε προκαλέσει. Αντίθετα, θα δημιουργήσετε καινούργια. Παραδέχεστε ότι οι ΟΤΑ έχουν αδυναμία να εκδίδουν έγκαιρα τις βεβαιώσεις οφειλής. Σας έχουμε επισημάνει πολλές φορές την υποστελέχωση των υπηρεσιών των ΟΤΑ, σας έχουμε επισημάνει τη δυσλειτουργία των μηχανογραφικών συστημάτων. Εσείς επιλέγετε να μεταφέρετε το βάρος στους συναλλασσόμενους και στους συμβολαιογράφους.

Και βέβαια, η ρύθμιση που φέρνετε δεν αφορά το σύνολο των μεταβιβάσεων. Αφορά μόνο τις αγοραπωλησίες και όχι τις άλλες συναλλαγές. Υπάρχουν πάρα πολλές άλλες συναλλαγές που μένουν αρρυθμιστές, γονικές παροχές, δωρεές, τροποποιήσεις συστάσεων οριζοντίου ιδιοκτησίας, ανταλλαγές, διανομές και άλλα.

Όμως, αυτό που κάνετε με το άρθρο 19 περίπτωση ε' είναι πρωτοφανές. Τι κάνετε εδώ ουσιαστικά; Δίνετε τη δυνατότητα στο δημοτικό συμβούλιο με απόφασή του να αναστέλλεται η υποχρέωση υποβολής της βεβαίωσης περί μη οφειλής ΤΑΠ για τη μεταβίβαση κυριότητας ακινήτων.

Οι δήμοι έχουν τεράστια οικονομικά προβλήματα. Τους έχετε αφήσει υποστελεχωμένους και χωρίς μηχανογράφηση και ψηφιοποίηση. Αντί να λύνετε τα προβλήματα, δημιουργείτε συνθήκες για να χάσουν έσοδα οι δήμοι, γιατί προφανώς μπορεί να χρησιμοποιηθεί αυτή η διάταξη για ψηφοθηρικούς λόγους και προεκλογικά ρουσφέτια. Αυτές όμως οι επιλογές γιγαντώνουν

τα προβλήματα και δεν τα λύνουν.

Κάτι ανάλογο συμβαίνει και με τη διάταξη με την οποία δίνετε εκ νέου τρίμηνη παράταση για τη σύσταση και λειτουργία σε κάθε δήμο υπηρεσιών δόμησης. Το σίγουρο είναι ότι μια ακόμη παράταση δεν πρόκειται να επιλύσει το ζήτημα αυτό, γιατί η ουσία του προβλήματος είναι η υποστελέχωση των υπηρεσιών αυτών. Χρειάζονται μηχανικοί, χρειάζονται διοικητικοί υπάλληλοι. Εδώ θα είμαστε, κύριε Υπουργέ. Σε τρεις μήνες πάλι θα νομοθετήσετε νέα παράταση, γιατί δεν αντιμετωπίζετε την ουσία του προβλήματος.

Σας τα είπαμε και για την παράταση της δυνατότητας απευθείας αναθέσεων λόγω του κορωνοϊού. Είναι προφανές ότι θέλετε να συνεχίσετε το «πάρτι» των απευθείας αναθέσεων και των κατ' εξαίρεση διαδικασιών. Έχετε μοιράσει 6,7 δισεκατομμύρια έως τώρα. Θέλετε να το συνεχίσετε αυτό και δίνετε παράταση τώρα στη διάταξη. Θέλετε προφανώς να συνεχίσετε τις αδιαφανείς και καταχρηστικές πρακτικές, θέλετε να συνεχίσετε πρακτικές που οδηγούν σε διασπάθιση δημοσίου χρήματος του κρατικού προϋπολογισμού και των χρημάτων των Ελλήνων φορολογουμένων.

Πάμε τώρα στις διατάξεις για το νομοθετικό πλαίσιο εκπαίδευσης των σπουδαστών και σπουδαστριών της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και για την ένταξή τους προφανώς στον κλάδο ΠΕ επιτελικών στελεχών.

Δεν μας εξηγήσατε, κύριε Υπουργέ, γιατί αυτές οι διατάξεις ήταν εκτός διαβούλευσης. Δεν τις φέρατε. Σας επισημάναμε ότι ο τρόπος που θεσπίζεται και θα υλοποιηθεί η πρόβλεψη για τρίτη φάση στη σπουδαστική διαδικασία, η οποία περιλαμβάνει προετοιμασία των σπουδαστών και σπουδαστριών για την ένταξη στον κλάδο επιτελικών στελεχών ΠΕ, θα δημιουργήσει αποφοίτους πολλαπλών ταχυτήτων. Υπάρχει ο κίνδυνος να αποκλειστεί η συντριπτική πλειοψηφία των αποφοίτων με τις προϋποθέσεις που θέτει η ίδια η διάταξη.

Επιπλέον, πρέπει να ρυθμιστούν πολλά ακόμη ζητήματα. Το σίγουρο είναι πάντως ότι τρία χρόνια μετά την ψήφιση του νόμου για το επιτελικό κράτος υπάρχουν πάρα πολλές εκκρεμότητες και προβλήματα που πρέπει να διευθετηθούν. Προφανώς οι διατάξεις σας δεν είναι ούτε γρήγορες ούτε αποτελεσματικές.

Το νομοσχέδιο έχει και άλλα προβληματικά σημεία. Για τις διατάξεις των άρθρων 34 έως 42 του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας σάς τα έχουμε πει εκτενώς. Οι διατάξεις αυτές αποδεικνύουν ότι μέχρι τώρα δεν έχετε κάνει τίποτα για τη μεταφορά των δασικών υπηρεσιών στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Εμείς συμφωνούμε με τη μεταφορά, αλλά με την απαραίτητη ενίσχυση των υπηρεσιών με προσωπικό και χρηματοδότηση. Χρειάζοταν σχέδιο. Εσείς για επικοινωνιακούς λόγους προχωρήσατε στη χωρίς προετοιμασία μεταφορά και τώρα, μετά από οκτώ μήνες, προσπαθείτε να διορθώσετε τα λάθη που έχετε κάνει. Χρειάζονται, λοιπόν, έργα, σχεδιασμός και δράσεις προς τη σωστή κατεύθυνση.

Έρχομαι στις διατάξεις που αφορούν το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Είναι προφανές ότι έχετε επιλέξει να αποκλείσετε τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις από το Ταμείο Ανάκαμψης. Αδιαφορείτε για το γεγονός ότι μεγάλο μέρος των μικρομεσαίων επιχειρήσεων οδεύουν προς κλείσιμο, προς λουκέτο. Έχετε αποφασίσει και δρομολογήσει τη διάθεση των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης σε λίγους και εκλεκτούς. Ίδρυτε μάλιστα και επενδυτικό συμβούλιο. Θέλετε προφανώς να τακτοποιήσετε εκεί, να προσλάβετε και να αμείψετε πάλι με κατ' εξαίρεση διαδικασίες και αμοιβές τα «γαλάζια» στελέχη. Βρίσκετε την ευκαιρία να συγκεντρώσετε και άλλες αρμοδιότητες και υπηρεσίες στο Μαξίμου. Αυτήν τη φορά θέλετε να παρεμβαίνει στη διάθεση των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης.

Ρώτησα χθες τι ακριβώς προβλέπει η διάταξη του άρθρου 46 για τα δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης. Έχει ασάφεια. Θα μεταβιβάζεται στο δημόσιο τόσο το ανεξόφλητο ποσό που αναλογεί στο δημόσιο όσο και το μέρος των ανεξόφλητων απαιτήσεων που αναλογεί στα πιστωτικά ιδρύματα; Διότι εδώ η δανειοδότηση γίνεται κατά 50% από τους πόρους του ταμείου, δηλαδή από το ελληνικό δημόσιο και κατά 30% από τα κεφάλαια των τραπεζών. Οι αρμόδιοι Υπουργοί πρέπει να δώσουν εξηγήσεις για το τι προ-

βλέπει αυτό το άρθρο.

Στο άρθρο 51 που αφορά στη μεταρρύθμιση του καθεστώτος επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας η Κυβέρνηση, μετά από τα δημοσιεύματα για το πόρισμα της επιτροπής, προφανώς εμπιάζει τους εργαζόμενους και δεν αποκαλύπτει τις πραγματικές προθέσεις της. Δίνει παράταση προκειμένου να μην εκτεθεί.

Εμείς επιμένουμε ότι το επίδομα βαρέων και ανθυγιεινών δεν πρέπει να μειωθεί. Αντίθετα πρέπει να επεκταθεί σε κατηγορίες εργαζομένων, όπως για παράδειγμα στους κτηνιάτρους του δημοσίου. Είναι αναγκαίο να εξεταστεί και το ζήτημα της συμμετοχής στην επιτροπή εκπροσώπου ή εκπροσώπων της ΑΔΕΔΥ.

Εξηγήσαμε ότι οι διατάξεις του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας είναι προς τη λάθος κατεύθυνση. Το σχέδιο νόμου διευκολύνει τη δυνατότητα αποστρατεύει όσων αξιωματικών η υπηρεσία δεν μπορούσε να αποστρατεύσει λόγω μη ύπαρξης ηλικιακού ορίου ή χρόνων υπηρεσίας. Το κάνετε αυτό χωρίς να έχει διασφαλιστεί η δυνατότητα συνταξιοδότησής τους, όπως οι ίδιοι οι εκπρόσωποι τους κατήγγειλαν. Παράλληλα, προστατεύετε όσους καταλαμβάνονται από το ανώτατο ηλικιακό όριο και έπρεπε να προστατευτούν. Τι κάνετε εδώ, δηλαδή; Εξυπηρετείτε και τακτοποιείτε υψηλόβαθμα στελέχη με αδιαφανή κριτήρια, αδιαφορείτε και διώχνετε τα χαμηλόβαθμα στελέχη.

Θα πρέπει να μας εξηγήσετε επίσης γιατί φέρνετε αυτές τις διατάξεις σε αυτό το νομοσχέδιο άλλου Υπουργείου. Γιατί βιάζεστε να τις φέρετε λίγο πριν τις κρίσεις στον Στρατό;

Σχετικά με το άρθρο 60 επιμένουμε ότι δεν λύνετε κανένα πρόβλημα των ομογενών. Από τη μια δεν τους χορηγείτε τη σύνταξη ανασφάλιστου υπεργίλια που εσείς καταργήσατε το 2012 και από την άλλη δεν τους λύνετε το πρόβλημα της καταβολής της πλήρους εθνικής σύνταξης. Κανένα από τα δύο μεγάλα προβλήματα τους δεν λύνετε. Βάζετε μια διάταξη, προβλέπετε τριάντα έτη για να μπορέσει κάποιος να πάρει την πλήρη εθνική σύνταξη, αλλά αυτό το όριο είναι πάρα πολύ μεγάλο. Στην καλύτερη περίπτωση θα ξεκινήσουν να καταβάλλονται οι συντάξεις σε έξι με οκτώ χρόνια μετά.

Εμείς λέμε ότι αν θέλετε πραγματικά να βοηθήσετε τους ομογενείς, δεχθείτε τις δύο δικές μας τροπολογίες με τις οποίες λύνουμε και τα δύο θέματα. Είναι πολύ απλό. Πείτε «ναι» σε αυτές τις δύο τροπολογίες και λύνεται το θέμα.

Με το άρθρο 72 -τα είπαμε και στην επιτροπή- ανοίγετε τον ασκό του Αιόλου. Εισάγετε νέες εξαιρέσεις στην πολεοδομική νομοθεσία. Οι ρυθμίσεις αφορούν στην οριοθέτηση οικισμών και διάφορα πολεοδομικά ζητήματά τους. Εσείς τι κάνετε, όμως; Εισάγετε παρεκκλίσεις για την εξυπηρέτηση συγκεκριμένων περιπτώσεων. Καταργείτε τους γενικούς κανόνες και την ουσιαστική προστασία των οικισμών. Δίνετε τη δυνατότητα να επεκτείνονται οι οικισμοί που βρίσκονται υπό καθεστώς προστασίας. Η δυνατότητα αυτή θα μπορεί μάλιστα να δοθεί ακόμη και σε οικισμούς που έχουν ήδη οριοθετηθεί. Έτσι ανατρέπετε τα ισχύοντα που υπάρχουν στη χώρα για δεκαετίες. Οι διατάξεις αυτές θα οδηγήσουν στην υποβάθμιση των οικισμών αυτών με την άκρατη τουριστικοποίησή τους.

Για το άρθρο 80 και τα προβλήματα που δημιουργεί, τα είπα χθες με λεπτομέρειες. Είναι μια ρύθμιση που αφήνει παντελώς απροστάτευτο το περιβάλλον, δεν θέτει με σαφήνεια τους όρους και δεν θα έχει πρακτική εφαρμογή. Δεν θα καλύψετε τους αγρότες και θα το δουν αυτό στην πράξη.

Κλείνοντας, θα πω λίγα λόγια για τις διατάξεις των άρθρων 81-83 σχετικά με τη μετακλήση, την εισδοχή και τη διαμονή αλλοδαπών τρίτων χωρών, κυρίως για εποχική εργασία. Η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ θέσπισε διατάξεις, ενίσχυσε το σύστημα εισδοχής σε έναν βαθμό. Εισακούσαμε και τους παραγωγούς που ζητούσαν και ζητούν εργατικά χέρια. Τώρα με κάποιες διατάξεις που φέρνετε, να μην δίνετε το δικαίωμα σε μικρούς παραγωγούς να το αξιοποιήσουν, ωστόσο πιστεύουμε ότι αυτές οι διατάξεις θα ευνοήσουν περισσότερο τους μεγάλους ιδιοκτήτες και τους μεσάζοντες.

Εισάγετε διάταξη για κατάλληλα καταλύματα. Το ερώτημα όμως είναι -και δεν έχει απαντηθεί- ποιος είναι ο ελεγκτικός μηχανισμός, αφού έχετε διαλύσει το ΣΕΠΕ, για να ελέγξει αυτήν

την κατάσταση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Κύριε Καλαματιανέ, κλείστε, παρακαλώ.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ - ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, κλείνω.

Το νομοσχέδιο, λοιπόν, δεν επιλύει τα προβλήματα, αντιθέτως θα δημιουργήσετε πολλά περισσότερα. Λίγες είναι οι διατάξεις που δίνουν ουσιαστικά λύσεις. Η πλειοψηφία του νομοσχεδίου αποτελεί συρραφή εμβόλιμων και αποσπασματικών διατάξεων. Αυτό δείχνει νομοθετική προχειρότητα, δείχνει όμως και προσπάθεια εξυπηρέτησης και ρουσφετολογικών διευθετήσεων.

Κύριε Πρόεδρε, ο λαός θα αποφασίσει. Θα έρθει μια άλλη κυβέρνηση, μια προοδευτική διακυβέρνηση που θα δώσει διέξοδο στα αιδέξοδα που δημιουργείτε.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Παρακαλώ να κλείσει το ηλεκτρονικό σύστημα εγγραφής. Σας ενημερώνω ότι είναι γύρω στους σαράντα πέντε συναδέλφους. Μαζί με Υπουργούς, εισηγητές, κοινοβουλευτικούς, υπολογίστε 22.00' το βράδυ. Γι' αυτό παρακαλώ να τηρήσουμε όσο μπορούμε τους χρόνους για να μην φτάσουμε μεσάνυχτα.

Καλείται τώρα η συνάδελφος κ. Ευαγγελία Λιακούλη, εκπρόσωπος από το Κίνημα Αλλαγής.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΛΙΑΚΟΥΛΗ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είμαστε και πάλι σε μια μέρα που δυστυχώς ο πόλεμος συνεχίζεται, οι νεκροί πληθαίνουν στη μαρτυρική Ουκρανία, ο πλανήτης θρηνεί για τα παιδιά του κόσμου, για τους εγκλωβισμένους, για τους αμάχους, για τα काराबानία των προσφύγων που χρειάζονται ένα ευρωπαϊκό σχέδιο όμως πλέον ολοκληρωμένο, όπως η παράταξή μας καταθέτει πλέον στον δημόσιο διάλογο της χώρας και της Ευρώπης.

Την ίδια ώρα στο εσωτερικό μας η ακρίβεια σφουροκοπάει νοικοκυριά και επιχειρήσεις, αλλά η θέση της Κυβέρνησης είναι κατ' αρχάς δια επίσημων χειλέων πλέον ότι «δεν κάνει κρύο στην Ελλάδα». Αυτό είναι το ένα. Μάλλον ψυχολογικά προβλήματα έχουμε και κρυώνουμε, είναι το δύο. Το τρίτο είναι ότι μέσα σε όλο αυτό το δυστοπικό τοπίο δεν θα γίνουν εκλογές σε καμμία των περιπτώσεων από τη μια, από την άλλη ο κύριος Πρωθυπουργός, όμως, δηλώνει ότι ο πολιτικός χρόνος πικνώνει και όλοι σπεύδουν να ερμηνεύσουν τι εννοεί ο κύριος Πρωθυπουργός. Ο δε Υπουργός Εξωτερικών μάλλον τον επιβεβαιώνει, λέγοντας ότι είναι αντισυνταγματικό να μην γίνουν εκλογές, όταν έχουμε σοβαρότατα ζητήματα να αντιμετωπίσουμε.

Εκ τρίτου, εσείς, κύριε Υπουργέ, φέρνετε το πολυνομοσχέδιο-σκούπα ως οιοσδήποτε Πρωθυπουργός. Και σας αποκαλώ έτσι, γιατί έχετε ρυθμίσεις από δεκατρία Υπουργεία, άλλα Υπουργεία. Δηλαδή σχεδόν ολόκληρο το Υπουργικό Συμβούλιο σήμερα σε αυτό το νομοσχέδιο εκπροσωπείται δι' υμών.

Κοιτάξτε, αυτό και μόνο, ο τρόπος με τον οποίο φέρνετε το συγκεκριμένο νομοσχέδιο προς συζήτηση και προς ψήφιση στο Κοινοβούλιο αποτελεί προσβολή και όνειδος στη λειτουργία του Κοινοβουλίου. Είναι υποτιμητική αντιμετώπιση των Βουλευτών, είναι ασέβεια προς όλους εμάς. Θα μου επιτρέψετε να πω ότι ασέβεια είναι και αυτό, κύριε Υπουργέ, το να τοποθετούμαστε στο Κοινοβούλιο και να μην μας ακούτε αυτήν τη στιγμή. Εν πάση περιπτώσει είναι δική σας επιλογή.

Συνεχίζω λοιπόν και λέω το εξής: Αφού φέρνετε τέτοιου είδους διατάξεις στο Κοινοβούλιο, αναπτύσσετε και θεωρίες καινοφανείς, όπως τη θεωρία, για παράδειγμα, ότι όλο αυτό το κάνετε - το νομοσχέδιο-σκούπα δηλαδή- προκειμένου να διευκολύνετε το Κοινοβούλιο και τους Βουλευτές να επεξεργαστούν με έναν σωστό τρόπο -μας είπατε- το συγκεκριμένο νομοσχέδιο, για να μην το φέρετε ως τροπολογίες. Αυτή είναι η θεωρία, ότι στοιβάξατε σε αυτό το νομοσχέδιο τα πάντα όλα, δεκατρία Υπουργεία, για να μην φέρετε τροπολογίες.

Κοιτάξτε τώρα τι πάθατε. Σας ρωτάμε στην πρώτη συνεδρίαση της επιτροπής, δηλαδή με αυτό που μας λέτε εισάγετε μια καινούργια διαδικασία στην οποία δεν θα ξαναφέρτε τροπολογία. «Ναι» μου λέτε και σήμερα. «Ναι» και «όχι» μαζί.

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Σας είπα το ακριβώς αντίθετο.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΛΙΑΚΟΥΛΗ: Είστε και «ναι», είστε και «όχι», είστε και «όχι», είστε και «ναι», δηλαδή δεν είστε τίποτα. Αυτό είναι το πρόβλημα το μεγάλο. Δηλαδή, με απλά λόγια για να μας καταλαβαίνει και ο κόσμος, φέρατε τελικά τροπολογίες. Η καινοφανής σας, λοιπόν, θεωρία είναι μια θεωρία που εσείς ο ίδιος την πήρατε και την πετάξατε στο κενό. Άρα το νομοσχέδιο αυτό δεν το φέρατε, κύριε Υπουργέ μου, για να μας διευκολύνετε.

Φέρατε ένα νομοσχέδιο χίλιες διακόσιες σελίδες στην πραγματικότητα μέσα σε ένα βράδυ. Τα μισά, το 46% δεν ήταν σε διαβούλευση και τα υπόλοιπα τα φέρατε ένα Σάββατο βράδυ, ξημέρωμα Κυριακής για να μας βάλετε επιτροπή τη Δευτέρα. Αυτή τη νομοθέτηση κάνετε. Αυτή είναι η επιλογή σας. Εμείς δεν κάνουμε τίποτε άλλο. Εσείς είστε η Κυβέρνηση, όπως μας είπατε για χθες και εσείς αποφασίζετε πώς θα το κάνετε. Βεβαίως, ναι, αλλά να λέτε στον κόσμο πως νομοθετείτε. Μην μας εμφανίζεστε σε αυτό το Βήμα σαν να νομοθετείτε με όλους τους κανόνες της καλής νομοθέτησης κ.λπ.. Αυτό και μόνο a priori αποτελεί λόγο για εμάς να είμαστε απέναντι σε αυτού του είδους της κοινοβουλευτικής πρακτικής την οποία υιοθετείτε.

Σε ό,τι αφορά τα πράγματα που έχουμε να πούμε για το νομοσχέδιο, έχω πει ήδη ότι ο τρόπος με τον οποίο δώσατε σε διαβούλευση τις συγκεκριμένες διατάξεις -και επί του περιεχομένου εννοώ- ήταν ένας τρόπος που εμάς τουλάχιστον δεν μας ικανοποιεί καθόλου, διότι πιστεύουμε πραγματικά στη διαβούλευση και στο ότι οι φορείς, οι πολίτες και οι συναρμόδιοι θα πρέπει να αποφασίζουν για τα πράγματα που τους αφορούν. Δυστυχώς έχουμε κατάλογο με τα δέκα συν ένα γαλάζια αμαρτήματα που κουβαλά αυτό το νομοσχέδιο σας, το πολυνομοσχέδιο για να μην το αδικήσω. Ήταν πενήντα ένα τα άρθρα όπως προείπα, ήρθε τελικώς με ογδόντα εννιά.

Δεύτερο αμάρτημα, διήρκησε επτά μέρες η διαβούλευση και τρίτον οι χίλιες εκατό σελίδες ήταν μιάμιση μέρα για να τις επεξεργαστεί το σύμπαν όλο της Βουλής. Δεν συνεκλήθη καν κοινή συνεδρίαση των συναρμόδιων επιτροπών της Βουλής. Γιατί τους αποφύγατε τους συναδέλφους μας, που είναι σε άλλες επιτροπές; Δεν είναι της δημόσιας διοίκησης. Είναι των μετανάστευσης και ασύλου, οικονομικών, πολύ σοβαρά πράγματα που έχουν να πουν κ.λπ.. Γιατί; Γιατί δεν τους καλείτε αυτούς τους ανθρώπους; Δεν θέλετε έναν ευρύ διάλογο από όλους; Δεν θέλετε να καταθέτουν απόψεις, κύριε Υπουργέ; Αρκεστήκατε στις επιτροπές σε ρητορικές ακροβασίες και πολλές φορές και ειρωνείες, θα μου επιτρέψετε να πω και απέναντί μας, σε επανάληψη αποσπασμάτων από άρθρα, συνοδευτικές εκθέσεις κ.λπ.. Επί των ερωτημάτων και των διευκρινίσεων που σας ζητήσαμε, ουδέν, σιωπή. Μας είπατε μάλιστα χθες ότι σήμερα μας έχετε και εκπλήξεις. Θα μας πείτε πράγματα, θα μας απαντήσετε για τις ΥΔΟΜ, για παράδειγμα, για τις Υπηρεσίες Δόμησης, γιατί στενάζετε τώρα φυσικά, διότι από τις 14 μέχρι τις 24 στους δρόμους είναι οι άνθρωποι. Μια κουβέντα δεν θα τους πείτε ως καθ' ύλην αρμόδιος Υπουργός από αυτό το Βήμα; Και εγώ λέω και οιονεί Πρωθυπουργός με δεκατέσσερα Υπουργεία που σήμερα σηκώνετε σε αυτό το πολυνομοσχέδιο.

Έκτο αμάρτημα. Στο έκτο είμαι ακόμα, προσέξτε. Η πολιτική της ρεκλάμας στο πολυνομοσχέδιο. Δηλαδή βάλανε τίτλο τη διαφθορά. Μας έβρισκαν, κύριε Υπουργέ -για να μην νομίζετε ότι σας κάνω και Αντιπολίτευση- οι κοινοβουλευτικοί δημοσιογράφοι έξω στους διαδρόμους -όταν φέρατε το νομοσχέδιο- και μας ρωτούσαν αν έχουμε νομοσχέδιο για τη διαφθορά. Εμείς είχαμε μια αμηχανία απέναντι σε αυτό, διότι αυτά που διαβάσαμε δεν είχαν καμμία σχέση με τη διαφθορά, πλην του ενός πρώτου άρθρου, το οποίο βάλανε ως τίτλο. Και λέω ότι είναι η πολιτική της ρεκλάμας, διότι επιλέγετε να τοποθετείτε στα νομοσχέδια σας αυτού του είδους τους όρους: «εκσυγχρονισμός», «μεταρρύθμιση» και τα διάφορα άλλα. Αυτά, όμως, δεν αρκούν, όταν στο περιεχόμενο του νομοσχεδίου αντιλαμβανόμαστε ότι είναι παρέκταση προθεσμιών, όταν αντιλαμβανόμαστε ότι είναι αναφορά σε διαφορετικά άρθρα τα οποία τροποποιείτε μόνο και μόνο για να διευκολύνετε υπηρεσίες, όταν μεταφέρετε αρμοδιότητες στα κρυφά από τον έναν φορέα στον άλλον κ.ο.κ.. Αλλά μεταρρύθ-

μιση και διαφθορά αυτό το πράγμα δεν μπορείς να το πεις.

Επίσης, κύριε Υπουργέ, φέρνετε άρθρα που αφορούν αναδρομικές υποθέσεις χωρίς να εξηγείτε για ποιον λόγο τα φέρνετε. Κάναμε ολόκληρη συζήτηση μαζί σας, έχω θέσει το θέμα, για τις συνεδριάσεις των οικονομικών επιτροπών των περιφερειών.

Και γιατί επιμένω; Διότι οι οικονομικές επιτροπές των περιφερειών είναι τα πάντα για τις περιφέρειες, πολύ απλά. Δώσατε και ενισχύσατε και τις αρμοδιότητες στις οικονομικές επιτροπές και τώρα τι φέρνετε; Φέρνετε μια ρύθμιση που λέει ότι νομιμοποιώ τις οικονομικές επιτροπές σε ό,τι αφορά την αναπλήρωσή τους και τις νομιμοποιώ αναδρομικώς. Και δεν λέτε από πότε, για να σας δικαιολογήσουν έστω, να πείτε λόγω COVID, ότι υπήρχε δυσπραγία, δυστοκία. Όχι, εσείς λέτε «από πάντα» τις νομιμοποιώ. Δηλαδή υπάρχει κανένα θέμα ανοιχτό, κύριε Υπουργέ; Είναι κάποιος εκτεθειμένος; Είναι φωτογραφική η διάταξη; Έχουμε θέμα με τη δικαιοσύνη σε ό,τι αφορά οικονομική επιτροπή περιφέρειας; Τι να φανταστούμε; Για ποιον λόγο δεν έχει χρονικό πλαίσιο αυτή η αναδρομή;

Όγδοο, δεν θυμάστε ούτε καν πότε λήγουν οι παρατάσεις, ενώ είναι μια εύκολη εφαρμογή, που ακόμη και στο κινητό μας μπορούμε να βάλουμε πλέον ημερομηνία που να λείι στις 28 Φεβρουαρίου τελειώνει και οι ΥΔΟΜ, οι υπηρεσίες δόμησης είναι στον αέρα. Για αυτόν τον λόγο θα πρέπει να δώσω παράταση πριν τις 28, απλά πράγματα, αυτά που τα ξέρουμε όλοι μας, και οι νέοι Βουλευτές κ.λπ..

Εσείς λοιπόν περιμένατε την επίκαιρη ερώτησή μου να την καταθέσω στις 10 του μήνα, όταν αυτό το πολυνομοσχέδιο είχε έρθει ήδη στη διαβούλευση και η συγκεκριμένη διάταξη δεν περιείχονταν σε αυτό, μόνο και μόνο για να φέρετε την επόμενη μέρα το βράδυ -τότε μπορέσατε, τότε αδειάσατε, τότε το κάνατε τη διάταξη αυτή που επεκτείνει την προθεσμία προκειμένου οι ΥΔΟΜ να μην είναι στον αέρα.

Επίσης, το ένατο: Στις δύσκολες στιγμές που η κοινωνία μας βιώνει με αυτό το πολυνομοσχέδιο, αφήνετε την αγωνία των εργαζομένων στο κόκκινο όπως και την έκδοση της ΚΥΑ για το καθαυτό «βαρέα και ανθυγιεινά». Σας υπενθυμίζω ότι η Κοινοβουλευτική μας Ομάδα σύσσωμη έχει καταθέσει και ερώτηση για το συγκεκριμένο θέμα και επαναλαμβανόμενες τροπολογίες, τις οποίες καταθέτουμε ξανά και ξανά. Δυστυχώς σε αυτό δεν απαντά ποτέ μια Κυβέρνηση σε θετικά.

Για την εθνική σύνταξη των ομογενών, ανακόλουθοι στις υποσχέσεις. Διότι όταν βλέπατε τους ομογενείς, σας θυμίζω, δεν τους λέγατε ότι εγώ θα βελτιώσω τη διάταξη και θα την κάνω λίγο καλύτερη. Δηλαδή από τα σαράντα χρόνια που χρειάζεται για να πάρετε ολόκληρη τη σύνταξη θα το κάνω τριάντα. Δεν τους είπατε αυτό. Τους είπατε ότι θα τους αποκαταστήσετε, αλλά δεν τους αποκαθιστάτε.

Αυτό που κάνετε αυτήν τη στιγμή είναι να βρίσκετε μια μεσοβέζικη λύση, προκειμένου να ικανοποιήσετε κατά ελάχισια τους ανθρώπους αυτούς, που έρχονται ξανά και ξανά και συναντούν και εσάς, κύριε Υπουργέ, συναντούν και εμάς και όλες τις παρατάξεις του Κοινοβουλίου. Διότι πραγματικά είναι από το πιο μαλακό μέρος της καρδιάς μας και έχουν εθνικό πρόσημο οι άνθρωποι αυτοί, που βρίσκονται σε αυτή την κατάσταση και βρίσκονται δυστυχώς όμηροι μιας πολιτικής απόφασης αυτήν τη στιγμή, η οποία δεν τους δικαιώνει.

Την ιδεοληπτική σας εμμονή στον εμπαιγμό της τοπικής αυτοδιοίκησης την άφησα για το τέλος, για το ενδέκατο «γαλάζιο αμάρτημά» σας στον κατάλογο. Κοιτάξτε, εμείς στο ΠΑΣΟΚ και στο Κίνημα Αλλαγής, σε αυτήν εδώ την Αίθουσα, που έχει αυτήν την τεράστια ιστορική διαδρομή, ήμασταν αυτοί που εισηγούμασταν τις μεγάλες αλλαγές στην αυτοδιοίκηση, όταν ο ένας πήγαινε από δω, και οι από εδώ από εδώ πήγαιναν, και οι από εκεί από εκεί πήγαιναν, και μόνοι μας μέναμε και τα ψηφίζαμε αυτά. Αυτή είναι η αλήθεια. Τις μεγάλες μεταρρυθμίσεις στην αυτοδιοίκηση οφείλετε να τις πιστώσετε σε εμάς και εμείς οφείλουμε πάντοτε να στεκόμαστε απέναντι σε αυτά ως οι εγγυητές της συνέχειάς τους.

Άρα όταν με πομπώδη τρόπο έρχεστε, κύριε Υπουργέ, και μιλάτε για ριζική μεταρρύθμιση των αρμοδιοτήτων του κράτους και των αποκεντρωμένων διοικήσεων, των περιφερειών και των

δήμων, είδατε μήπως σε αυτό το πολυνομοσχέδιο να επιλύετε κάποια από τα κεφαλαίωδη θεσμικά ζητήματα; Πότε περιμένετε; Μην μου πείτε «δεν πρόλαβα» πάλι. Τρία χρόνια κυβερνάτε. Στις 14 Οκτωβρίου μας ανεβάσατε πάνω στο Βελλίδειο, πήγαμε τότε μαζί -παρέα ήμασταν, κύριε Υπουργέ και εσείς και οι υπόλοιποι- υποσχθήκατε τότε ότι μέχρι το τέλος της χρονιάς -ήταν τρεις μήνες ακόμη- θα κάνατε τις πολύ μεγάλες, τις ριζικές αλλαγές στην αυτοδιοίκηση. Πού είναι;

Και όχι μόνο αυτό, αλλά φέρντε αυτήν τη στιγμή και δημιουργείτε ένα αυτόνομο και αυτοτελές τμήμα μόνο στην Αττική. Ένα το κρατούμενο.

Και το δεύτερο, σε ό,τι αφορά τις αποκεντρωμένες διοικήσεις, πάτε και βάζετε ζήτημα με τις δασικές υπηρεσίες και τα λοιπά, χωρίς όμως να παρουσιάζετε το οριστικό και ολικό σας σχέδιο για τις αποκεντρωμένες διοικήσεις. Και σας ρωτάμε στην επιτροπή, για ποιον λόγο, κύριε Υπουργέ, το κάνετε αυτό; Δεν μας απαντήσατε. Για ποιον λόγο διευθετείτε με αυτόν τον τρόπο; Δεν μας απαντάτε. Για ποιον λόγο, κύριε Υπουργέ, έχουμε πάλι αυτό το κράτος απέναντι στην αυτοδιοίκηση να μεταφέρει αρμοδιότητες χωρίς πόρους, να κάνει μικρές διευθετήσεις, να μην επιλύει κεφαλαίωδη ζητήματα; Δεν μας απαντάτε.

Οι πραγματικές ανάγκες και οι αγωνίες και οι διεκδικήσεις όμως της τοπικής αυτοδιοίκησης δυστυχώς βρίσκονται κάτω από το κυβερνητικό σας χαλί. Δεν τις έχετε αγγίξει καθόλου και αυτό είναι ένα πολύ μεγάλο πρόβλημα.

Επίσης θέλω να πω το εξής, ότι εμφανισθήκατε μετά από τις 14-10 προχθές, ήταν η έκτακτη συνέλευση των δημάρχων. Διότι αφού είδαν κι απέιδαν, κύριε Υπουργέ, ότι δεν πρόκειται να κάνετε απολύτως τίποτα, οι άνθρωποι συνενερέθησαν ξανά, προκειμένου να συνεδριάσουν και να σας καλέσουν και να τους πείτε τι ακριβώς σκοπό έχετε να κάνετε.

Και τι κάνατε; Κάνετε τρισάγιο με ξένα κόλλυβα. Δηλαδή, πάλι με έναν τρόπο απογοητευτικό, για να μην πω και προσβλητικό, ο κ. Πέτσας, ο Αναπληρωτής σας Υπουργός, εμφανίστηκε, και εκτός από τη γνωστή «κασέτα» των εξαγγελιών, μίλησε για δύο επιχορηγήσεις 57 και 14 εκατομμυρίων, που όλος τυχαίως θυμηθήκατε να υπογράψετε στις 17 Μαρτίου -τα προσέχουμε αυτά, να ξέρετε, εμείς έτσι; Ήταν η παραμονή της ομιλίας σας στη συνάντηση των δημάρχων, τότε θυμηθήκατε και τα υπογράψατε.

Αλλά εδώ η ουσία δεν είναι αυτή, η ουσία είναι άλλη, ότι δεν είναι οικονομική ενίσχυση του κεντρικού κράτους στην αυτοδιοίκηση. Γιατί βάζετε τέτοιους τίτλους; Τα 57 και τα 14 εκατομμύρια προέρχονται από τα χρήματα των δήμων, από τους ΚΑΔ που ήδη είχαν προϋπολογιστεί στον κρατικό προϋπολογισμό για τους ΟΤΑ. Σας καλώ λοιπόν και από αυτό το Βήμα να σταματήσετε να κάνετε αυτά τα επικοινωνιακά τρισάγια με ξένα κόλλυβα, ξαναλέω.

Επίσης θέλω να τονίσω ότι υπάρχει και το φύλλο συκής το οποίο χρησιμοποιείτε πολύ συχνά, όπως για παράδειγμα στην επιλογή προϊσταμένων και στο άρθρο 4 του νομοσχεδίου, όπου εκεί, κύριε Υπουργέ, και χθες μας είπατε ξανά ότι εμείς εισάγουμε ένα καινούργιο σύστημα και έχουμε αρχές ανεξάρτητες, οι οποίες είναι μέσα στα συμβούλια που επιλέγουν, όπως το ΑΣΕΠ, που το χρησιμοποιείτε ξανά και ξανά. Είναι φύλλο συκής. Ξέρετε γιατί; Διότι εκτός από το καλό brand name που σας δίνει, δεν έχει αποφασιστικό ρόλο. Δεν έχει την πλειοψηφία, κύριε Υπουργέ. Γι' αυτόν το λόγο δεν μπορείτε να μας λέτε ότι από τη στιγμή που είναι ο εκπρόσωπος του ΑΣΕΠ σε μια επιτροπή τότε όλα τελειώνουν. Θα πρέπει να αιτιολογήσετε και γιατί η απόφαση λοιπόν αυτή, με τη συνέντευξη και τα πεντακόσια μόρια; Θα τα πω και στη δευτερολογία μου αυτά, να μην μπω σε λεπτομέρειες.

Άρα λοιπόν όταν εισάγετε καινοτομίες και ρυθμίσεις, όπως λέτε συχνά, θα πρέπει να τις αιτιολογείτε. Εμείς βλέπουμε ότι αιτιολογία επαρκής δεν υπάρχει στο συγκεκριμένο θέμα.

Θέλω επίσης να αναφέρω, κύριε Υπουργέ, γιατί έχει τη μεγάλη του αξία, ότι με το άρθρο 29 που αφορά τη ρύθμιση θεμάτων συνοριακών σταθμών μεταφέρετε αρμοδιότητες του Υπουργείου Εσωτερικών στις αποκεντρωμένες διοικήσεις. Εσείς έχετε ανακοινώσει ήδη, πέρα από το γενικό πλαίσιο της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης -αυτό το έχετε πει, το έχετε ξαναπεί και βαρεθήκατε κι εσείς να το λέτε- έχετε ανακοινώσει όμως ότι βρίσκεστε σε

εξέλιξη των πολύ μεγάλων μεταρρυθμίσεων επί των αρμοδιοτήτων, που θα ξεκινήσει την επανεξέταση και για την αποκεντρωμένη διοίκηση. Και φέρντε τώρα μία, μεμονωμένη ρύθμιση για ένα συγκεκριμένο θέμα και δεν μας το έχετε εξηγήσει.

Δηλαδή έχουμε έναν προβληματισμό, για ποιον λόγο επισπεύδεται αυτήν τη διάταξη και τι ακριβώς εξυπηρετεί αυτή η διάταξη. Και νομίζω ότι είναι πολύ εύλογο το ερώτημα που κάνουμε σε εσάς.

Ολοκληρώνοντας, κύριε Πρόεδρε, σε ό,τι αφορά τις διατάξεις για το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, θα πρέπει να ακούσετε τους ίδιους τους στρατιωτικούς. Εγώ δεν χρειάζεται να σας πω τίποτα. Θα καταθέσω, κύριε Υπουργέ, το υπόμνημά τους, που λένε τα πάντα. Δεν ξέρω πώς θα τους ξαναδείτε τους ανθρώπους, που έχουν ζητήσει τόσες φορές από το αρμόδιο Υπουργείο ραντεβού. Αλλά επειδή εκπροσωπείτε εσείς και τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας σήμερα, λοιπόν να τα πούμε σε εσάς για να τα πείτε σε εκείνον. Δεν ξέρουμε πώς να λειτουργήσουμε πια. Σε ποιον να τα πούμε;

Σε εσάς, λοιπόν, να πούμε να πείτε στον Υπουργό Άμυνας ότι το προσωπικό των Ενόπλων Δυνάμεων έχει ζητήσει επανειλημμένα ολοκληρωμένο σχεδιασμό για τα καθήκοντά τους, για τα ασφαλιστικά τους, για τις συντάξεις τους και ούτω καθεξής, αλλά δεν έχουν βρει ευήκολα ώτα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Ολοκληρώστε, σας παρακαλώ. Δεν θα φθάσει η συζήτηση τα μεσάνυχτα.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΛΙΑΚΟΥΛΗ: Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε και σας ευχαριστώ πολύ.

Καταθέτω για τα Πρακτικά, λοιπόν, αυτό που θέλω, χωρίς να το διαβάσω...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Απλώς ενημερωτικά σας λέω, όπως και σε όλους, ότι για παράδειγμα ο κ. Παναγιωτόπουλος θα προσέλθει στη Βουλή.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΛΙΑΚΟΥΛΗ: Θα χαρούμε πολύ να τον συναντήσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Επομένως θα τον ακούσετε και ή εσείς ή ο κ. Σκανδαλίδης μπορείτε να τον ρωτήσετε.

Ορίστε, ολοκληρώστε.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΛΙΑΚΟΥΛΗ: Βεβαίως, κύριε Πρόεδρε και σας ευχαριστώ πάρα πολύ για την ανοχή σας.

Κοιτάξτε, κύριε Υπουργέ, χθες είχα αυτήν την επίκαιρη ερώτηση για την ΥΔΟΜ. Εγώ ρώτησα και εσείς απαντήσατε. Είμαστε δύο κόσμοι που ζούμε σε έναν, αλλά είμαστε διαφορετικοί. Η οπτική μας είναι διαφορετική. Εσείς μας είπατε κατά λέξη, κύριε Υπουργέ, ότι τη διαβούλευση τη θεωρείτε μια διαδικασία η οποία παρέλκει, η οποία δεν χρειάζεται καν να υπάρχει. Δεν χρειάζεται, μας είπατε, να συζητάμε. Είπατε: «Θεωρούμε ότι η διαβούλευση μεταξύ των πολιτικών δυνάμεων είναι τυπική διαδικασία. Πιστεύουμε στους θεσμούς, αλλά εμείς είμαστε κυβέρνηση, εμείς θα παίρνουμε τις πρωτοβουλίες, εμείς θα σας πούμε πώς, εμείς θα σας ενημερώνουμε για τις προθέσεις».

Μας είπατε με απλά λόγια ότι είμαστε περιττοί. Όμως είναι λάθος το πόλιτευμα στο οποίο αναφέρατε, αν θεωρείτε ότι είμαστε περιττοί.

Σας καταθέτω για τα Πρακτικά το έγγραφο που σας ανέφερα. (Στο σημείο αυτό η Βουλευτής κ. Ευαγγελία Λιακούλη καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Κινήματος Αλλαγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Καλείται στο Βήμα ο ειδικός αγορητής από το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας, ο συνάδελφος κ. Εμμανουήλ Συντυχάκης.

Ορίστε, κύριε Συντυχάκη, έχετε τον λόγο.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΥΝΤΥΧΑΚΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Με το νομοσχέδιο αυτό, με πλήθος διατάξεων σε ογδόντα οκτώ άρθρα, η Κυβέρνηση έναν και μόνο στόχο έχει, το πώς θα

ενισχύσει ακόμη περισσότερο τον επιτελικό ρόλο του αστικού κράτους. Και οι όποιες επιμέρους διαφωνίες του ΣΥΡΙΖΑ και του Κινήματος Αλλαγής - ΠΑΣΟΚ περιορίζονται στο πλήθος των διατάξεων στο ύψος, στον τρόπο που νομοθετεί η Κυβέρνηση, με μομφές του τύπου: «Το νομοσχέδιο δεν συνιστά δείγμα καλής νομοθέτησης», «Δεν διέπεται από μια λογική», «Είναι σκούπα-νομοσχέδιο», κ.λπ.. Και φυσικά, δεν αφορούν την ουσία των διατάξεων και την κοινή τους στόχευση.

Ούτε φυσικά μπορούμε να πιστέψουμε τον κ. Βορίδη, όταν θέτει το δίλημμα: «Πολλές τροπολογίες ή όλες σε ένα νομοσχέδιο».

Και οι τέσσερις υπουργικές τροπολογίες που καταθέσατε, κύριε Βορίδη, με είκοσι τρία άρθρα; Χθες το βράδυ τις καταθέσατε. Γιατί; Τι είναι; Γιατί δεν τις φέρατε και αυτές σε ένα νομοσχέδιο;

Αφήστε, λοιπόν, τις υποκρισίες. Κατά βάση, οι διατάξεις αυτές του σχεδίου νόμου συντείνουν σε μια ακόμη πιο συγκεντρωμένη, ευέλικτη και σκληρή κρατική διοίκηση, πιο στενά δεμένη με τους μηχανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, φυσικά, ανθρώπινο δυναμικό που να υπηρετεί τους στόχους του αστικού κράτους. Μιλάμε για μια τοπική και περιφερειακή διοίκηση που θα παίζει πρωταγωνιστικό και προωθητικό ρόλο στην αντιλαϊκή κυβερνητική πολιτική, στη στήριξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας με νέα ευέλικτα διαχειριστικά εργαλεία, μέσα από την ασφυκτική και συνεχή υποχρηματοδότηση, την ανταποδοτικότητα που οδηγεί τα λαϊκά νοικοκυριά να βάζουν ολοένα και βαθύτερα το χέρι στην τσέπη, με αύξηση φόρων και τελών, με την κατάργηση ή την παράδοση κοινωνικών υπηρεσιών σε ιδιώτες, με το τσάκισμα εργασιακών δικαιωμάτων, μισθών, συντάξεων και με ευέλικτες εργασιακές σχέσεις.

Γι' αυτό υπάρχουν και οι διατάξεις του σχεδίου νόμου για ρυθμίσεις θεμάτων των ΟΤΑ, όπως και για τους προϋπολογισμούς των ΟΤΑ και των νομικών τους προσώπων, προβλέποντας τη διάθεση των κεντρικών αυτοτελών πόρων, των επενδυτικών δαπανών των δήμων για την αντιμετώπιση λειτουργικών δαπανών λόγω φυσικά της χρόνιας υποχρηματοδότησης, καθώς και την αντιδημοκρατική διάταξη για τη λειτουργία της οικονομικής επιτροπής, η οποία καλείται να συνεδριάζει κεκλεισμένων των θυρών με απόφαση των 3/5 των μελών της.

Σε τελική ανάλυση επιδιώκετε ένα κράτος πιο επιθετικό σε βάρος των λαϊκών διεκδικήσεων και συνάμα πιο ικανό να προωθεί χωρίς καμμία καθυστέρηση σε όλους τους τομείς όλα όσα απαιτούνται για τη διαμόρφωση ενός περιβάλλοντος φιλικού προς τις καπιταλιστικές επενδύσεις, την πράσινη μετάβαση και τον ψηφιακό μετασχηματισμό, για την καπιταλιστική ανάπτυξη και τον οξυτάτο καπιταλιστικό ανταγωνισμό. Δεν είναι τυχαίο ότι στην αιτιολογική έκθεση γίνεται λόγος για τις μνημονιακές προτεραιότητες τόσο στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού εξαμήνου και του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, όσο και για τις επικίνδυνες άκρως αντιλαϊκές συστάσεις ευρωπαϊκών και διεθνών οργανισμών, όπως του ΟΟΣΑ και της GRECO του Συμβουλίου της Ευρώπης, για την επιτάχυνση των όσων προβλέπονται στο υπερ-μνημόνιο του Ταμείου Ανάκαμψης, για ακόμα περισσότερα νέα κίνητρα, φοροαπαλλαγές και επιδοτήσεις για να επενδυθούν συσσωρευμένα κεφάλαια και κυρίως για να καταβροχθίσουν οι όμιλοι τα δισεκατομμύρια ευρώ του Ταμείου Ανάκαμψης, του ΕΣΠΑ, του αναπτυξιακού νόμου.

Φυσικά, σε κάθε περίπτωση, τα ποσά αυτά θα φορτωθούν στον λαό και πάλι, μαζί με τις αναγκαστικές ανατροπές που προβλέπονται στα εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Αυτόν τον στόχο υπηρετεί και το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Καταπολέμησης της Διαφθοράς για την αντιμετώπιση τάχατες των φαινομένων διαφθοράς και την ενίσχυση της διαφάνειας, της ακεραιότητας και της λογοδοσίας, το οποίο θα καταρτίζεται από την εθνική αρχή διαφάνειας υπό την εποπτεία και τον συντονισμό της Κεντρικής Επιτροπής Συντονισμού. Βέβαια, το πόσο ανεξάρτητη είναι η Εθνική Επιτροπή Διαφάνειας φαίνεται από τη σύσταση της Κεντρικής Επιτροπής Συντονισμού για την υλοποίηση αυτού του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Καταπολέμησης της Διαφθοράς που απαρτίζεται κατά βάση από κυβερνητικά στελέχη.

Η Εθνική Αρχή Διαφάνειας, όπως και ο ΑΣΕΠ και οι άλλες μόνο κατ' όνομα ανεξάρτητες αρχές, περιβάλλονται με το φωτιστέφανο της ανεξαρτησίας από όλους σας, και από τη Νέα Δημοκρατία και από τον ΣΥΡΙΖΑ και από το Κίνημα Αλλαγής - ΠΑΣΟΚ. Και αυτό γιατί μια τέτοια προσέγγιση διευκόλυνε και διευκολύνει διαχρονικά όλες τις κυβερνήσεις. Η διαφθορά και η αδιαφάνεια, όμως, χαρακτηρίζουν την καπιταλιστική οικονομία την οποία υπηρετείτε, απλούστατα διότι έτσι λειτουργεί το σύστημα με την ελεύθερη κίνηση κεφαλαίων, με τις «off shore», την ανάπτυξη του ανταγωνισμού ανάμεσα στα μονοπώλια, το κυνηγητό του μεγαλύτερου ποσοστού κέρδους που αποτελούν και το θερμοκήπιο της διαφθοράς. Κατά συνέπεια, όχι μόνο δεν μπορούν να καταπολεμηθούν αυτά τα φαινόμενα, αλλά ούτε και να ελεγχθούν. Τα περί διαφάνειας και αξιοκρατίας είναι άνευ ουσίας, μόνο και μόνο για να ξεγελάσουν τους εργαζόμενους.

Η μοριοδότηση της δομημένης συνέντευξης για την επιλογή προϊσταμένων που προβλέπει το σχέδιο νόμου είναι δείγμα ενίσχυσης του υποκειμενισμού και της αδιαφάνειας. Όποιος παίρνει κάτω από τα πεντακόσια μόρια στη δομημένη συνέντευξη αποκλείεται, ακόμα κι αν συγκεντρώσει μεγάλο αριθμό μορίων που προβλέπεται με προηγούμενη παράγραφο στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Οι διατάξεις αυτές δεν έχουν καμμία σχέση με την αξιοκρατία. Αξιοκρατία άλλωστε και συνέντευξη δομημένη –όπως θέλετε, πείτε το- δεν συμβιβάζονται. Τόσο τα κριτήρια των προσλήψεων, όσο και τα κριτήρια επιλογής προϊσταμένων, είναι ουσιαστικά κριτήρια αποκλεισμού κάποιων. Οι δημόσιες υπηρεσίες είναι υποστελεχωμένες, υπολειτουργούν και ο κόσμος τλαιπωρείται, επειδή ακριβώς η Κυβέρνηση τις υποβαθμίζει συνειδητά και δεν καλύπτει τα κενά που υπάρχουν σε αυτές με μόνιμους διορισμούς.

Το ΚΚΕ δεν θα πέσει στην παγίδα ούτε της λεγόμενης μοριοδότησης ούτε του παζαρέματος και διαφόρων άλλων προτάσεων που κάνουν ο ΣΥΡΙΖΑ, το Κίνημα Αλλαγής ή τα άλλα κόμματα. Εμείς δεν διαμορφώνουμε άποψη σαν αυτή που λέει η Νέα Δημοκρατία και ότι άλλα κόμματα, δηλαδή οι καλοί και άξιοι προσλαμβάνονται και οι ανάξιοι μένουν απ' έξω. Ακόμα και με την όποια μοριοδότηση με έναν κατάλογο υποκειμενικών κριτηρίων είναι σίγουρο ότι η συντριπτική πλειοψηφία των συμβασιούχων θα μένουν χωρίς μονιμοποίηση και θα συνεχίζεται η ομηρία τους.

Σήμερα, λοιπόν, το πρόβλημα δεν είναι ο τρόπος διορισμού ούτε γενικά η θεσμοθέτηση κριτηρίων πρόσληψης, αλλά το γεγονός ότι δεν γίνονται διορισμοί, με όποιες συνέπειες έχει αυτό στις υπηρεσίες και στα κοινωνικά δικαιώματα. Το ζητούμενο, λοιπόν, είναι νέες θέσεις εργασίας, καλά αμειβόμενες, με πλήρη εργασιακά και συνταξιοδοτικά δικαιώματα, σε νέους παραγωγικούς κλάδους, με βάση τις σύγχρονες και ολοένα αυξανόμενες λαϊκές ανάγκες.

Δεν έχουμε καμμία αμφιβολία ως ΚΚΕ πως το επιτελικό κράτος που επιδιώκετε να φτιάξετε, να το εκσυγχρονίσετε, να το ενδυναμώσετε προωθείται μέσα από πληθώρα νομοθετικών παρεμβάσεων, όπως αυτές που προβλέπει το σχέδιο νόμου για την εκπαίδευση των σπουδαστών και σπουδαστριών της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης στις ειδικότητες αναλυτών, δημοσίων πολιτικών, νομοτεχνών και αναλυτών ψηφιακής πολιτικής για την ένταξή του στον κλάδο ΠΕ επιτελικών στελεχών. Οι αντιλαϊκές πολιτικές που φέρνουν όλες οι κυβερνήσεις οφείλονται στο γεγονός πως δεν υπήρχαν μέχρι τώρα διοικητικές θέσεις αναλυτών, δημοσίων πολιτικών στα Υπουργεία; Μήπως εάν κάποιος από αυτά τα στελέχη εισηγηθεί για παράδειγμα στον Υπουργό Εργασίας ότι η πολιτική ιδιωτικοποίησης της κοινωνικής ασφάλισης θα οδηγήσει σε εξαθλίωση τους ασφαλισμένους, πρόκειται η Κυβέρνηση να ανακαλέσει αυτή την πολιτική; Φυσικά και όχι. Πιο πιθανό είναι να ανακαλέσει τον ίδιο τον υπάλληλο ως ακατάλληλο γι' αυτήν τη θέση.

Η εφαρμογή μιας αντιλαϊκής πολιτικής δεν οφείλεται λοιπόν, σε άγνοια των συνεπειών της, αλλά στην απόλυτη συνέπεια με την οποία οι κυβερνήσεις σας υπηρετούν τα συμφέροντα του κεφαλαίου. Όσον αφορά την ειδικότητα νομοτεχνών, πιστεύει κανένας πως η κακή ποιότητα των νόμων -και αναφερόμαστε στο τεχνικό σκέλος και όχι στην ουσία τους- οι ασάφειες τους ή οι

διάσπαρτες διατάξεις για ένα ζήτημα σε νόμους εντελώς άσχετους, οφείλονται στην έλλειψη νομοτεχνών στα Υπουργεία; Οι άνθρωποι που στελεχώνουν τα δικά σας επιτελεία, στερούνται μήπως τέτοιων γνώσεων; Όχι βέβαια. Πρόκειται για διαχρονική πρακτική όλων των κυβερνήσεων -που την καταγγέλλουν βέβαια όσο είναι στην αντιπολίτευση- να φέρνουν άσχετες διατάξεις ή τροπολογίες της τελευταίας στιγμής, σε άσχετο νομοσχέδιο, καλή ώρα. Πόσες φορές η Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΚΚΕ δεν έχει καταγγείλει αυτό το φαινόμενο;

Δικό σας λοιπόν δημιούργημα είναι αυτή η κατάσταση που υπάρχει. Σε πολλές περιπτώσεις μάλιστα είναι εξαιρετικά βολικό για τις κυβερνήσεις να αδυνατούν οι εργαζόμενοι λόγω της πολυπλοκότητας ή της δημιουργικής ασάφειας των διατάξεων να κατανοήσουν το περιεχόμενό τους. Σε ό,τι αφορά τους αναλυτές ψηφιακής πολιτικής, η δημιουργία της συγκεκριμένης ειδικότητας εντάσσεται στην προσπάθεια για το λεγόμενο ψηφιακό μετασχηματισμό του κράτους, που αποτελεί στόχο όλων των αστικών κομμάτων.

Ασφαλώς και εμείς υποστηρίζουμε τους αναγκαίους εκσυγχρονισμούς που μπορούν να διευκολύνουν την πρόσβαση των πολιτών σε ορισμένες υπηρεσίες ή να μειώσουν το χρόνο διεκπεραίωσης των υποθέσεων τους. Ωστόσο, το ζήτημα αυτό έχει πολύ βαθύτερες προεκτάσεις. Οι σημαντικές εφαρμογές των τηλεπικοινωνιών και της πληροφορικής δεν είναι παρά ένα εργαλείο. Το ουσιαστικό ζήτημα είναι ποιος τις έχει στα χέρια του και για ποιο σκοπό τις χρησιμοποιεί.

Η προώθησή του στο σημερινό πλαίσιο στοχεύει στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας του κεφαλαίου, ενώ δημιουργεί πρωτοφανείς δυνατότητες μαζικής καταστολής και φακελώματος. Η χρήση ψηφιακών εφαρμογών λοιπόν δεν έχει μόνο τη διάσταση που εσείς θέλετε να προβάλλετε, δηλαδή τη γρήγορη έκδοση ενός πιστοποιητικού. Αποτέλεσμα του ψηφιακού μετασχηματισμού του κράτους αποτελεί μεταξύ άλλων και η ταχύτερη είσπραξη των αντιλαϊκών φόρων και οι ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί κατοικιών. Δεν γνωρίζετε μήπως ότι το κράτος εξαρτάται 100% από ιδιωτικές εταιρίες για τη σχεδίαση και τη λειτουργία των πληροφοριακών συστημάτων, οι οποίες έχουν πρόσβαση σε μια σειρά από ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα των πολιτών; Δεν γνωρίζετε πως πολλά από αυτά τα πληροφοριακά συστήματα σχεδιάστηκαν από διαφορετικές εταιρίες, με εντελώς διαφορετικές προδιαγραφές και είναι αδύνατο να υπάρξει λειτουργικότητα μεταξύ τους; Πώς αλήθεια θα καταφέρουν οι αναλυτές ψηφιακής πολιτικής να λύσουν όλα αυτά τα προβλήματα; Και εκτός των άλλων οι διατάξεις αυτές εντείνουν τον διαχωρισμό και τη διαφορετική μισθολογική αντιμετώπιση εργαζομένων, με τα ίδια τυπικά προσόντα και την ίδια προϋπηρεσία.

Τώρα, σχετικά με τις διατάξεις που αφορούν τη μετατροπή της δασικής υπηρεσίας από τις αποκεντρωμένες διοικήσεις στο Υπουργείο Περιβάλλοντος. Κατά τη γνώμη μας αποτελεί μια ακόμη πράξη του δράματος που κορυφώθηκε πέρυσι με τις καταστροφικές πυρκαγιές που έπληξαν τη χώρα. Και αυτό αποτέλεσμα της διαχρονικά ασκούμενης κυβερνητικής πολιτικής από όλες, ανεξαιρέτως, τις κυβερνήσεις των τελευταίων δεκαετιών. Κύριο χαρακτηριστικό της, η εγκατάλειψη των δασών, αφού η ολοκληρωμένη διαχείριση και προστασία τους δεν ήταν κερδοφόρα για τους μονοπωλιακούς ομίλους. Δεν έπιασε ο πόνος ξαφνικά την Κυβέρνηση για την εύρυθμη λειτουργία των δασικών υπηρεσιών. Η εξαγγελθείσα αυτή μεταφορά δεν είναι τίποτε άλλο παρά μόνο ένας κρίκος στα σχέδια σας για την αύξηση της κερδοφορίας των μεγάλων ομίλων που караδοκούν σαν τις ύαινες να εισβάλουν ολοκληρωτικά στα δάση. Συνιστά ακόμη μεγαλύτερη αποχώρηση του κράτους από τη διαχείριση των δασών και η απευθείας εκχώρηση τους στους ονομαζόμενους αναδόχους, νονούς του δάσους, που σαν τους νονούς της νύχτας βρήκαν ευκαιρία να κερδοφορήσουν.

Αν πράγματι σας ένοιαζε η δασική υπηρεσία και το προσωπικό τους, θα εξασφαλιζατε όλες τις προϋποθέσεις λειτουργίας με πρόσληψη του αναγκαίου μόνιμου προσωπικού, που σύμφωνα με τους ίδιους εργαζόμενους ανέρχονται σε δυόμισι χιλιάδες όλων των ειδικοτήτων και τουλάχιστον δέκα χιλιάδες εργατοεχνικό προσωπικό, για να μπορεί η δασική υπηρεσία να μελετά και

να εκτελεί τα απαραίτητα δασοτεχνικά έργα, να μπορεί να αντιμετωπίζει τις δασικές πυρκαγιές στο πλαίσιο της διαχείρισής του. Όσο δε για τους δασομένους αγρούς, η διάταξη του άρθρου 80 μπορεί να λύνει ορισμένα ζητήματα, αλλά δεν αναιρεί την εμπορευματοποίηση της γης.

Για να μπορεί η δασική υπηρεσία της χώρας μας να ανταποκριθεί στην ανάγκη ολοκληρωμένης διαχείρισης και προστασίας των δασών χρειάζονται προϋποθέσεις που είναι αντίθετες με την κυβερνητική δασική πολιτική, την πολιτική γης που ακολουθείτε και στοχεύει μόνο στη ληστρική εκμετάλλευση του δάσους και του φυσικού περιβάλλοντος από τους μεγάλους επιχειρηματικούς ομίλους και σε βάρος του λαού. Χρειάζεται μια άλλη δασική πολιτική με κριτήριο τις λαϊκές ανάγκες, την ολοκληρωμένη προστασία και διαχείριση των δασών που για να υλοποιηθεί χρειάζονται άλλες πολιτικές και κοινωνικές προϋποθέσεις, που μόνο μία εργατική εξουσία μπορεί να εξασφαλίσει.

Και παρεμπιπτόντως, κάτι που αφορά το Υπουργείο Περιβάλλοντος. Η Κυβέρνηση έδωσε διαφορετικές παρατάσεις σε διαφορετικές περιοχές για τους δασικούς χάρτες. Έχουν βγει στα κάγκελα οι ενδιαφερόμενοι που για χίλιους δυο λόγους, λόγω πανδημίας κυρίως, πολλοί δεν πρόλαβαν τις ενστάσεις.

Σας έχουμε κάνει μία πρόταση. Υπάρχει η ανάγκη να παραταθούν μέχρι το τέλος του 2022, προκειμένου να εξυπηρετηθούν όλοι. Και αφήστε αυτά τα περί τρόικας και χρονοδιαγράμματος. Το ίδιο φυσικά ισχύει και για τους δασομένους αγρούς και εκεί θα υπάρξει πρόβλημα. Πρέπει η Κυβέρνηση να το δει με διαφορετικό μάτι και να δώσει τον απαραίτητο χρόνο, αν όχι μέχρι το τέλος του χρόνου, θα πρέπει μέχρι το καλοκαίρι να δοθεί αυτή η παράταση.

Τέλος, αναφορικά με την άσκηση των ειδικευόμενων νοσηλευτών στην ειδικότητα νοσηλευτικής σε σχολικές μονάδες. Ρυθμίζει το μέρος της πρακτικής άσκησης στο πλαίσιο της ειδικότητας των νοσηλευτών για την οποία εμείς έχουμε τοποθετηθεί ως ΚΚΕ αρνητικά. Η ανάγκη της ουσιαστικής και σύγχρονης εκπαίδευσης είναι απαραίτητη, όντως, και πρέπει να αποτελεί στοιχείο της βασικής προπτυχιακής εκπαίδευσης, με τον εκσυγχρονισμό και την αναβάθμιση των μαθημάτων της ύλης και με την καθιέρωση εντός του πτυχίου των κατευθύνσεων που είναι αναγκαίες και επιδίδονται οι φοιτητές. Και φυσικά, καθ' όλη τη διάρκεια του εργασιακού βίου θα πρέπει να προβλέπεται η καθολική επιμόρφωση των νοσηλευτών. Όμως αυτή η ρύθμιση είναι ένα ακόμη βήμα που ενισχύει την υποβάθμιση της βασικής εκπαίδευσης υπέρ της καθιέρωσης αποσπασματικών και περιορισμένων δεξιοτήτων μετά το πτυχίο.

Κατά συνέπεια, κλείνοντας, το συμπέρασμα που εμείς βγάζουμε ως ΚΚΕ είναι ότι αυτό το κράτος δεν μπορεί να σταθεί δίπλα στον πολίτη, όπως υποκριτικά λέτε σε όλες σας τις διακηρύξεις, διότι αναγκαίος όρος για να εξασφαλιστεί η ομαλή λειτουργία του είναι να βρίσκεται σε απόσταση ασφαλείας από τις πιέσεις που ασκεί ο ίδιος ο λαϊκός παράγοντας. Ένα τέτοιο κράτος θέλουν οι καπιταλιστές. Αυτό το κράτος υπηρετείτε για λογαριασμό των καπιταλιστών. Μια καλοδουλεμένη μηχανή που θα υπηρετεί την ανταγωνιστικότητα και την κερδοφορία των επιχειρηματικών ομίλων, τα συμφέροντα του ΝΑΤΟ, των Ηνωμένων Πολιτειών, της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό το κράτος υπηρετείτε όλοι σας. Μόνο αν φανταστεί κανείς το ενιαίο και αδιαίρετο μηχανισμό ενός κοινού μηχανικού ρολογιού, όπου το κάθε μικρό ή μεγάλο γρανάζι του μπορεί να κινηθεί μόνο σε συστοιχία και συγχρονιστά με τα υπόλοιπα, τότε θα μπορέσει να κατανοήσει βαθύτερα και τον ενιαίο χαρακτήρα του πολύπλοκου μηχανισμού του αστικού κράτους και τις επιδιώξεις του.

Για όλους, λοιπόν, τους παραπάνω λόγους το ΚΚΕ καταψηφίζει αυτό το νομοσχέδιο. Το δίλημμα που προβάλλει σήμερα για την εργατική τάξη και τα φτωχά λαϊκά στρώματα δεν είναι «διάφανο ή αδιάφανο κράτος;», δεν είναι «αποτελεσματικό ή αναποτελεσματικό κράτος;». Το δίλημμα για την εργατική τάξη και τα λαϊκά στρώματα είναι «κράτος για ποιον;», εάν δηλαδή το κράτος θα είναι το αστικό επιτελικό κράτος ή το εργατικό λαϊκό κράτος. Το ΚΚΕ υπηρετεί το δεύτερο. Αυτό θέλουμε να οικοδομήσουμε, από τον λαό για τον λαό.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Καλείται στο Βήμα ο ειδικός αγορητής από την Ελληνική Λύση κ. Κωνσταντίνος Χήτας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΗΤΑΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Βορίδη, η αλήθεια είναι ότι στην επιτροπή με πείσατε. Είπα: «Ο Υπουργός έβαλε μυαλό». Όταν είπατε ότι φέρατε το νομοσχέδιο το οποίο έχει έξι - επτά συναρμώδια Υπουργεία, είπαμε ότι αυτό είναι νομοθεσία-μπάχαλο. Όμως, μετά μας είπατε: «Παιδιά, αντί να σας φέρω τροπολογίες και να μας κυνηγάτε τελευταία στιγμή, εγώ είμαι νοικοκύρης Υπουργός και νοικοκύρης άνθρωπος, θα σας φέρω ένα ωραίο νομοσχέδιο που θα έχει μέσα έξι, επτά, οκτώ Υπουργεία, αλλά δεν θα φέρω τροπολογίες». Και πριν αλέκτωρ φωνήσαι, στις δώδεκα τη νύχτα, χτυπάει στο κινητό το e-mail. Κοιτάμε και βλέπουμε τέσσερις τροπολογίες χθες το βράδυ. Τι έγινε, κύριε Βορίδη; Και έξι Υπουργεία στο νομοσχέδιο και τέσσερις τροπολογίες; Είπαμε, εντάξει, να προλάβετε να μαζέψετε πράγματα, να κάνετε σκούπα, αλλά αυτό δεν είναι σκούπα. Είναι απίστευτο!

Να ρωτήσω κάτι. Πόσες, αλήθεια, ανεξάρτητες αρχές και πόσες επιτροπές πρέπει να συσταθούν ακόμα για να καταπολεμήσουμε τη διαφθορά; Το κράτος, η Κυβέρνηση, προσαπεί να καταπολεμήσει τη διαφθορά. Πείτε μου λίγο: Πώς θα επικρατήσει, αλήθεια -δηλαδή, πώς το έχετε στο μυαλό σας εσείς- η αξιοκρατία -γιατί αυτό είναι το ζητούμενο ενός κομματιού του νομοσχεδίου- στο δημόσιο, όταν, ενώ λέτε ότι νομοθετείτε για την καταπολέμηση της διαφθοράς, την ίδια στιγμή ακολουθείτε πιστά πρακτικές και πολιτικές και απευθείας αναθέσεων και fast track διαδικασιών;

Το είπα και στην επιτροπή και θα το πω άλλη μια φορά. Θα το λέμε παντού, γιατί αυτή η έρευνα που έχουμε στα χέρια μας είναι σοκαριστική. Θυμίζω ότι η έλλειψη αξιοκρατίας είναι ο πρώτος λόγος φυγής επτακοσίων χιλιάδων Ελληνόπουλων στο εξωτερικό. Αν τους ρωτήσεις, που τους ρώτησαν «ποιος είναι ο λόγος που φύγατε;», ο πρώτος βασικός λόγος είναι η έλλειψη αξιοκρατίας στην Ελλάδα. Δηλαδή, η ρεμούλα, οι «δικοί μας», να βολέψουμε, να διορίσουμε, να φτιάξουμε κομματικό στρατό, να προωθηθούν οι λιγότερο άξιοι κ.λπ.. Αυτός είναι ο πρώτος λόγος, εάν θέλετε να ακούσετε τα παιδιά μας, τους νέους ανθρώπους, γιατί έφυγαν. Γι' αυτόν τον λόγο έφυγαν.

Γι' αυτό, κύριοι Υπουργοί -γιατί είστε και πολλοί σήμερα, θα παρελάσετε από εδώ, αφού είστε και επτά-οκτώ συναρμώδια Υπουργεία-, η πολιτεία πρέπει να πάρει στοχευμένα μέτρα για να σταματήσει η διασπάθιση του δημοσίου χρήματος και φυσικά των Ελλήνων φορολογουμένων.

Και να επισημάνω και κάτι ακόμη, για να καταπολεμηθεί πραγματικά και αποτελεσματικά η διαφθορά, χρειάζεται ανεξάρτητη δικαιοσύνη. Θα τα πούμε αυτά, όμως, σε μια άλλη Ολομέλεια.

Τι κάνετε, λοιπόν, με το νομοσχέδιο που φέρνετε σήμερα; Ανοίγετε ουσιαστικά, όχι παράθυρα, αλλά μπαλκονόπορτες ολόκληρες σε δικούς σας, στο δημόσιο, σε θέσεις ευθύνης, αφού φαίνεται ότι η συνέντευξη-μόνο και μόνο εκεί να μειώσουμε, μην πάμε στο άρθρο 3 παράγραφος 4 κ.λπ.- περισχύει και από τα πτυχία και από τα μεταπτυχιακά του καθενός και από τα διδακτορικά που μπορεί να έχει κάνει ο καθένας έξω. Τίποτα άλλο, μόνο η συνέντευξη! Τα είπατε καλά; Έλα εδώ, κάθισε και πάρε τη δουλειά. Αυτά είναι.

Και επειδή μιλάμε για αρχές, μιλάμε για επιτροπές, για συμβούλια, έτσι έχουμε μάθει -εδώ είναι ο μίτος της Αριάδνης, χαμός, χάνεσαι, λαβύρινθος, επιτροπές, υποεπιτροπές, διάφορες αρχές!-, συστήνετε άλλο ένα συμβούλιο, επενδυτικό συμβούλιο -να το ακούσουν αυτό οι Έλληνες και οι Ελληνίδες σήμερα-, που θα είναι αρμόδιο για την παρακολούθηση των δανείων από το Ταμείο Ανάκαμψης. Μάλιστα! Και οι αμοιβές των μελών του, των αναπληρωματικών μελών και του γραμματέα - ακούστε τώρα- δεν έχουν όριο. Δεν ξέρουμε τι θα παίρνουν. Δεν λέει δηλαδή το νομοσχέδιο ότι θα παίρνουν μέχρι 1.000, 2.000, 3.000 ευρώ. Πόσα θα παίρνουν αυτοί; Δεν ξέρουμε. Δεν μας λέτε. Αποφασίζει ο Υπουργός Οικονομικών για τις αμοιβές. Ότι αποφασίσει ο Υπουργός. Άρα, με ενδιαφέρει το ποιους θα βάλω εγώ, γιατί έρχονται εκλογές και με ενδιαφέρουν οι επόμενες εκλογές. Ούτως ή άλλως, με ενδιαφέρον από την πρώτη μέρα διακυβέρνησης, όχι τώρα που πλησιάζουν, και ποτέ δεν με εν-

διαφέρει η Ελλάδα και οι επόμενες γενιές.

Το νομοσχέδιο είναι γεμάτο από υπερεξουσίες των Υπουργών. Μάλιστα. Αμοιβές χωρίς όρια! Είναι πραγματικά προκλητικό, ειδικά αυτή τη χρονική περίοδο. Ούτως ή άλλως, είναι προκλητικό, πόσω μάλλον τώρα που η Ελλάδα στενάζει, ο Έλληνας στενάζει γιατί περνάει δύσκολα και δυσκολεύεται να αγοράσει ακόμα και τα βασικά είδη διατροφής του και τρέμει όταν πάει να ανοίξει τον λογαριασμό της ΔΕΗ.

Να ρωτήσω κάτι: Πού είναι, αλήθεια, η διαφάνεια στην αριστεία σας, όταν δεν προβλέπετε ούτε τον αριθμό των μελών αυτού του συμβουλίου; Δεν μας λέτε πόσοι θα είναι. Θα είναι έντεκα, οκτώ, είκοσι πέντε, σαράντα; Πόσοι θα είναι και πόσα θα παίρνουν; Δεν τα λέει μέσα. Και δεν τα λέμε μόνο εμείς, αυτά αναφέρονται και στην έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής. Γιατί εμείς εδώ ερχόμαστε διαβασμένοι.

Σχετικά με τη διαχείριση των χρημάτων του Ταμείου Ανάκαμψης, να πω τα εξής. Πρέπει να υπάρχει λογοδοσία και αυστηρός κοινοβουλευτικός έλεγχος ειδικά από τη στιγμή που τα περισσότερα από αυτά τα χρήματα είναι δανεικά. Γιατί κομπάζετε για τα χρήματα, δεν λέτε όμως στον ελληνικό λαό ότι το παραμύθι έχει και δράκο και ότι αυτά τα χρήματα θα κληθούμε να τα επιστρέψουμε πίσω όλοι μας.

Πόσες φορές, κύριε Υπουργέ, έχει παραταθεί η προθεσμία για τις αλλαγές στο επίδομα επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας από το 2018; Επτά, οκτώ φορές; Έχουμε χάσει πλέον το μέτρο. Και δεν φθάνει αυτό, αλλά τώρα σκεφθήκατε ότι χρειάζεται να συσταθεί και μια γνωμοδοτική επιτροπή για το ίδιο θέμα. Πόσες επιτροπές θα γίνουν, βρε παιδιά; Κι άλλη επιτροπή; Πόσοι ειδικοί; Πόσες παρατάσεις; Επιτροπές να υπάρχουν, οι πολίτες και οι εργαζόμενοι να πληρώνουν και αυτοί εδώ μια χαρά να βολεύονται και να πίνουν στην υγεία των κορόιδων που πληρώνουν. Πολύ ωραία!

Έρχομαι στο κομμάτι των ομογενών. Τώρα τους θυμηθήκατε και αυτούς, τους ομογενείς. Δύο χρόνια φωνάζουμε. Τι έλεγε εδώ ο Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης, ο Κυριάκος Βελόπουλος, πριν από δύο χρόνια, με τον Κυριάκο Μητσοτάκη δίπλα και Υπουργό τον Βρούτση τότε; Έλεγε: «Δώστε λύση στο θέμα των ομογενών». Δεσμεύτηκε ο Πρωθυπουργός. Μετά από δύομισι χρόνια και ενώ μοσχομυρίζει εκλογές, έρχεστε να αντιμετωπίσετε ένα θέμα πάρα, πάρα πολύ σημαντικό για τους ομογενείς μας.

Πάμε τώρα στο νομοσχέδιο, στο κομμάτι που αφορά στις αρμοδιότητες του Υπουργείου Περιβάλλοντος. Δύο πράγματα εδώ, κύριε Υπουργέ, νομίζω, σας αφορούν. Για την οριοθέτηση και την πολεοδόμηση οικισμών της χώρας με πληθυσμό κάτω των δύο χιλιάδων κατοίκων να σημειώσουμε ότι είναι απαραίτητο να λυθούν τα προβλήματα δίκαια και οριστικά, ειδικά για τους προϋφισταμένους του 1923 οικισμούς, κύριε Βορίδη, που είναι και περιφέρειά σας, στη Σταμάτα κ.λπ.. Λύστε το θέμα.

Ο Αντώνης Μυλωνάκης, ο δικός μας Βουλευτής ανατολικής Αττικής, έχει επαναφέρει το θέμα πολλές φορές. Ακούστε λίγο τους πολίτες εκεί. Πρέπει να το λύσετε το θέμα αυτό. Θα πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν η πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας με πληθώρα αποφάσεων. Σύμφωνα με αυτές, για την οριοθέτηση των προ του 1923 οικισμών υπάρχουν ειδικές για αυτούς διατάξεις. Πρέπει να δείτε το θέμα, κύριε Βορίδη, που είναι και περιοχή σας. Δείτε το, φωνάζουν οι άνθρωποι. Λύστε το θέμα. Τόσο δύσκολο είναι; Γιατί είμαστε τόσο δυσλειτουργικοί; Λύστε το θέμα! Η Κυβέρνηση να το λύσει. Δεν ξέρω εάν είναι δική σας αρμοδιότητα ή όχι, αλλά λύστε το. Δείτε σπουδή, είναι περιοχή σας, λύστε το. Ακούστε τους ανθρώπους.

Ένοπλες Δυνάμεις. Το νομοσχέδιο έχει κάποιες διατάξεις για τις Ένοπλες Δυνάμεις. Στηρίζουμε. Είναι ξεκάθαρη και πάγια η θέση μας για τις Ένοπλες Δυνάμεις της χώρας μας. Δεν έχουμε να πούμε κάτι παραπάνω πάνω σε αυτό, είμαστε ξεκάθαροι και νομίζω ότι το ξέρει ο καθένας.

Θα μου επιτρέψετε εδώ να ανοίξω μια παρένθεση, πριν προχωρήσω με τις υπόλοιπες διατάξεις του νομοσχεδίου, και να μπω σε κάποιες τροπολογίες.

Κύριε Μητταράκη, χαίρομαι που είστε εδώ, θα έρθω σε λίγο σε εσάς.

Είναι η τροπολογία για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Ήρθε χθες τη νύχτα. Δεν ξέρω ποιοι θα ψηφίσουν την τροπολογία αυτή. Ο Κιμ θα την ψηφίσει, ο γνωστός, ο «πάτα το!». Ο Κιμ θα ψηφίσει αυτή την τροπολογία. Τι είναι αυτό τώρα; Να τα ελέγξουμε όλα, βρε παιδιά; Τι είναι αυτό το πράγμα; Αστική ευθύνη των ιδιοκτητών εφημερίδων: Ευθύνη έχουν και οι μέτοχοι ή οι εταίροι. Μάλιστα!

Να πω κάτι; Ποιος είναι ο στόχος σας; Θα βγει σήμερα εδώ, όταν έρθει ο κ. Οικονόμου και θα πει: «Φέρνω αυτήν την τροπολογία για τις εφημερίδες» -για τις εφημερίδες μόνο- «γιατί έχω αυτό τον σκοπό». Να μας πει, γιατί για τις όποιες παρεμβάσεις σας στον -ούτως ή άλλως- ελεγχόμενο χώρο των μέσων μαζικής ενημέρωσης, πρέπει εδώ να δίνονται εξηγήσεις, για ποιον λόγο το κάνετε. Ανοίγεται παράθυρα έτσι. Αύριο θα πάτε και στα κανάλια, θα πάτε στα ραδιόφωνα, θα πάτε και στα άλλα, τα site και σε άλλα μέσα. Εδώ ανοίγουμε κερκόπορτα τώρα.

Και να πω και κάτι άλλο. Αφού κόπτεστε τόσο πολύ για τον χώρο των media, των εφημερίδων, των τηλεοράσεων κ.τ.λ., το ΕΣΡ τι κάνει ακριβώς; Υπάρχει το ΕΣΡ, το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης; Υπάρχει;

Σας έχουμε καταθέσει, λοιπόν, επειδή είστε μια Κυβέρνηση η οποία κόπτεται πάρα πολύ για να καθαρίσει ο χώρος των media -μαζί σας!- πόσες νομοθετικές προτάσεις για το ΕΣΡ. Το έχουμε περικόσσει πολλές φορές -και με τον κ. Λιβάνιο και χίλιες φορές, έχουμε μία αλληλογραφία τέτοια, αλλά τίποτα, καμμία αντίδραση- να υπάρχει αρχή αναλογικότητας στα πρόστιμα που επιβάλλει το ΕΣΡ. Αυτό το ΕΣΡ, το διαλυμένο ΕΣΡ, με τον εθνικό κηφήνα που ηγείται της προσπάθειας, ο οποίος δεν μπορεί να κάνει τη δουλειά του, όπως έχει πει ο ίδιος εδώ στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας, αλλά συνεχίζει να πληρώνεται, ο κ. Κουτρογιάννης. Αυτό κάνει. Κάθεται. Μου θυμίζει τον Φωτόπουλο, «εγώ θα κάθωμαι. Δεν μπορώ να δουλέψω, δεν έχω υλικοτεχνικό εξοπλισμό, δεν έχω άτομα να δουλέψω, δεν μπορώ να ελέγξω, αλλά βάζω πρόστιμα». Και έχω «λοκάρει» συγκεκριμένα και ρίχνω ένα εκατομμύριο, επτακόσιες χιλιάδες, πεντακόσιες χιλιάδες πρόστιμο σε καναλάκια περιφερειών, που έχουν είκοσι χιλιάδες και τριάντα χιλιάδες τζίρο τον χρόνο και τους ξεζουμίζετε, και τα στραγγαλίζετε και τα κλείνετε, γιατί δεν σας αρέσουν, γιατί ελέγχετε τα πάντα. Γιατί το ΕΣΡ το ελέγχετε εσείς! Η Κυβέρνηση ελέγχει το ΕΣΡ.

Φέρτε την τροπολογία αυτή, «αρχή αναλογικότητας στα πρόστιμα». Δεν μπορεί ένα μεγάλο κανάλι με δισεκατομμύρια τζίρο και κομμάτι από την πίτα τη διαφημιστική, να έχει 20.000 πρόστιμο και το τι-βι τάδε, που εκπέμπει σε μια μικρή περιφέρεια, να τρώει πρόστιμο 50.000, 60.000 και 100.000 και ένα 1.000.000 ευρώ. Δεν γίνονται αυτά τα πράγματα!

Και επίσης, ο κ. Πλειός, που είναι και μέλος του ΕΣΡ, είναι ακόμα στο ΕΣΡ; Τον κ. Πλειό, που έκανε ένα εμετικό, ρατσιστικό, σεξιστικό σχόλιο και επιμένει, δεν το έχει κατεβάσει ακόμη, ότι έρχονται οι μετανάστες και είχε μια Ουκρανή γυναίκα, ταλαιπωρη -όμορφη, όμως- θα τον βάλει κανείς στη θέση του; Έπρεπε ήδη να έχει αποεμφωθεί. Είναι μέρος του ΕΣΡ ο κ. Πλειός και λερώνει το ΕΣΡ με αυτά που κάνει. Θα υπάρξει αντίδραση; Τι θα γίνει;

Και θέλω και μια ξεκάθαρη θέση στο άρθρο 64, που αφορά ένα πολύ ευαίσθητο θέμα, τις ρυθμίσεις θεμάτων για τις στέγες ημιαυτόνομης διαβίωσης, για τις μονάδες παιδικής προστασίας και φροντίδας, για παιδιά τα οποία μπορεί να έχουν και προβλήματα κινητικότητας, να είναι και ΑΜΕΑ. Επειδή είναι ένα πολύ ευαίσθητο, πολύ τρυφερό θέμα, θέλουμε να ξεκαθαρίσουμε τι εννοείτε εδώ. Εξηγήστε μας αν θα εμπλέκονται ΜΚΟ -σας παρακαλούμε πάρα πολύ, γιατί θέλω να ακούσει ο κόσμος- και αν θα υπάρχουν και τα ασυνόδευτα προσφυγόπουλα, όπως τα λέτε εσείς μέσα. Θέλουμε να ξέρουμε, πριν ψηφίσουμε το άρθρο αυτό, αν αφορά μόνο στα παιδιά, τα οποία έχουν πρόβλημα υγείας ή οτιδήποτε άλλο ή εδώ πέρα βάζετε τα ασυνόδευτα ανήλικα μέσα, τα προσφυγόπουλα, όπως τα λέτε εσείς. Θέλουμε να ξέρουμε πριν ψηφίσουμε.

Πάμε τώρα στους εργάτες γης, κύριε Μηταράκη. Επειδή το νομοσχέδιο έχει διατάξεις και για τους εργάτες γης, για τους μετανάστες δηλαδή που απασχολούνται στην αγροτική παραγωγή, θέλουμε να επισημάνουμε από την πλευρά μας πόσο σημαντικό

είναι να δώσουμε κίνητρα, κύριε Μηταράκη -γιατί μου απαντήσατε στην επιτροπή και θα κάνουμε και το διάλογο, το δημόσιο εδώ- στους νέους μας να ασχοληθούν με την αγροτική παραγωγή, με τον πρωτογενή τομέα και τη μεταποίηση.

Το ότι υπάρχει πρόβλημα, υπάρχει. Το να απαντάτε στην Ελληνική Λύση: «Ρωτήστε τους ανθρώπους που δεν βρίσκουν υπαλλήλους να δουλέψουν, εργάτες γης, και πείτε τους εσείς ότι δεν θα δώσουμε στους μετανάστες άδεια να έρχονται να δουλέψουν», δεν είναι η λύση του προβλήματος. Για να λύσεις το πρόβλημα, πρέπει να βρεις την πηγή του προβλήματος. Γιατί δεν πάνε οι Έλληνες να δουλέψουν; Γιατί δεν υπάρχει, είναι διαλυμένος ο αγροτικός τομέας. Δεν υπάρχει τίποτα.

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Μέχρι να το λύσουμε αυτό, να μην μαζέψουμε τα προϊόντα; Να τα αφήσουμε!

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΗΤΑΣ: Άρα, λοιπόν, μέχρι να το λύσετε, παραδέχεστε ότι έχετε διαλύσει τον πρωτογενή τομέα. Αυτό μου λέτε, δεν υπάρχει πρωτογενής τομέας! Πάει να δουλέψει ο άλλος δύο μήνες, να πάρει 30 ευρώ μεροκάματο, μπορεί να ήταν και στο Ταμείο Ανεργίας και να φύγει ξαφνικά, τι να πάρει; Ή είναι ένας άλλος, που δούλευε, απολύθηκε, είναι σαράντα-σαράντα πέντε χρονών, που θα βρει δουλειά αυτός ο άνθρωπος;

Άρα, λοιπόν, επειδή ακούσαμε τον κ. Μηταράκη να σπεύδει να λέει ότι το ζήτησαν οι εργοδότες, να μας πείτε, κύριε Υπουργέ -αν γνωρίζετε από πρωτογενή παραγωγή, όχι ο Βορίδης ο Μάκης, ο Μηταράκης, γιατί ο κ. Βορίδης έχει διατελέσει Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης, έμαθε πάνω εκεί- αν γνωρίζετε ότι η Ελληνική Λύση, από την πρώτη στιγμή, τρία χρόνια λέει και ξανά λέει, πόσο σημαντικό είναι να αλλάξει το παραγωγικό μοντέλο της χώρας. Γνωρίζετε ότι πρεσβεύουμε εμείς ότι η χώρα μας πρέπει να παράγει και να μειώσει εισαγωγές αγαθών προϊόντων; Ότι πρέπει να κάνουμε στροφή στον πρωτογενή τομέα, στην αγροτική παραγωγή, την αλιεία, την κτηνοτροφία και τη μεταποίηση προϊόντων;

Μας λέτε ότι τους ξένους εργάτες τους ζήτησαν οι εργοδότες. Γιατί, όμως, το ζήτησαν οι εργοδότες; Δεν το λέτε. Γιατί δεν βρίσκουν. Γιατί δεν βρίσκουν; Άρα, να βρούμε το πρόβλημα. Πάμε να το λύσουμε το πρόβλημα αυτό, το οποίο θα τονώσει και την οικονομία της Ελλάδος. Εμείς πιστεύουμε στην αξία, εμείς πιστεύουμε στη δύναμη της πρωτογενούς παραγωγής, πιστεύουμε ότι πρέπει να επενδύσουμε σε αυτήν μέσω μιας ολοκληρωμένης πολιτικής.

Τα ίδια ισχύουν για τον τουρισμό. Θα γεμίσουν Πακιστανούς τα ξενοδοχεία. Θα το δείτε. Φτηνά χέρια εργατικά για τον υψηλής ποιότητας τουρισμό που θέλουμε να πουλήσουμε εμείς. Πώς θα γίνει αυτό; Έχουμε οργανωμένο τουρισμό; Δεν έχουμε. Έχουμε σχολές σοβαρές; Έχουμε ανθρώπους, οι οποίοι θα απασχολούνται και απορροφώνται δώδεκα μήνες το χρόνο; Όχι! Ανοίγουν, οι μισοί κάνουν την πρακτική τους, παίρνουν μόνο το ΙΚΑ τους, οι άλλοι παίρνουν τρία, τέσσερα κατοστάρικα και λιώνουν τα ποδάρια τους δώδεκα ώρες την ημέρα στα ξενοδοχεία. Δεν ξέρουμε πώς είναι; Έτσι θα δουλέψουμε;

Και ειδικά τώρα να τονώσουμε τον αγροτικό τομέα. Τώρα, που οι τιμές σε όλα τα προϊόντα έχουν φτάσει στα ύψη, που οι τιμές στα σιτηρά, στο αλεύρι έχουν εκτοξευθεί. Το κύμα ακρίβειας δεν έχει τέλος! Τα καύσιμα! Ενεργειακά. Όταν λέγαμε «προαγοράστε πετρέλαιο» στην Κυβέρνηση, γελούσατε εδώ κάτω. Εγώ τα θυμάμαι. Γελούσατε, όταν τα έλεγε ο Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης.

Σε ένα πράγμα έχει αυτάρκεια η Ελλάδα. Σε ένα πράγμα. Ξέρετε ποιο είναι αυτό, κύριε Μηταράκη; Σε ένα πράγμα έχει αυτάρκεια -στα υπόλοιπα είμαστε εξαρτώμενοι- στον λιγνίτη! Και τον κλείσατε! Σε ένα πράγμα είχαμε αυτάρκεια και τον κλείσατε! Για τέτοια «σαΐνια» μιλάμε! Εν μέσω ενεργειακής κρίσης! Και δεν φτάνει για όλα ο πόλεμος. Ο πόλεμος είναι τώρα. Δεν έχουμε δει ακόμα τις συνέπειες του πολέμου. Τώρα πληρώνουμε τα προ του πολέμου ακόμα. Κλείσατε τους λιγνίτες.

Κοιτάξτε, τουλάχιστον, οι λάθος επιλογές σας, οι εγκληματικές για τη χώρα, να μη συνοδεύονται και από ειρωνικά σχόλια και τοποθετήσεις. Τουλάχιστον να υπάρχει αναγνώριση λάθους. Διορθώνω το λάθος και ζητάω και μια συγγνώμη από τον ελληνικό

λαό. Δεν μπορεί να λέτε στους απλούς ανθρώπους, που στενάζουν εκεί έξω ότι οι Έλληνες δεν βάζουν βενζίνη για ψυχολογικούς λόγους. Παιδιά, μαζέψτε τους λίγο -τουλάχιστον να μη μιλάνε- τους Υπουργούς. Για ψυχολογικούς λόγους, λέει, δεν βάζουν βενζίνη. Το ρεζερβουάρ μου είναι άδειο, γιατί δεν είμαι καλά ψυχολογικά. Δεν θα βάλω βενζίνη...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Κύριε Χίττα, κλείστε. **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΗΤΑΣ:** Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε. Δεν έχουμε και ομιλητές. Θέλω τρία λεπτά ακόμα, σας το λέω πραγματικά. Δεν θα δευτερολογήσω το βράδυ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Το σημειώνω αυτό. **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΗΤΑΣ:** Δεν μπορεί να λείπει ο διοικητής της Τραπεζής της Ελλάδος, στις 14 Μαρτίου, έχουν λεφτά τα νοικοκυριά, αποταμίευσαν στην καραντίνα! Αυτά είναι προκλητικά. Δεν μπορεί να λείπει ο κ. Σκυλακάκης στις 2 Φεβρουαρίου, ότι οι φτωχοί δεν έχουν αμάξι. Δεν μπορεί να το λείπει αυτό το πράγμα. Δεν μπορεί να λείπει ο κ. Πέτσας, ο συνοδοιπόρος σας στο Υπουργείο, κύριε Βορίδη, στις 8 Μαρτίου, να κρατάμε μικρότερο καλάθι στα σουπερμάρκετ. Τρελαίνεται ο κόσμος. Δεν γίνεται. Θα τον τρελάνετε. Έχει την φτώχεια του, τα προβλήματά του, έχει και εσάς να τον εμπαιζέται. Δεν μπορεί να λείπει ο κ. Σκρέκας: «Μην αφήνετε το φως ανοιχτό» στις 11 Φεβρουαρίου. Δεν μπορεί να λείπει ο κ. Γεωργιάδης: «Τι να τα κάνετε τα λεφτά; Πόσα θα φάτε πια»; Σχετικά με την ρευστότητα, στις αρχές της πανδημίας το είπατε αυτό, στις 8-4-2020. «Κάποια στιγμή θα τελειώσει ο χειμώνας», ο κ. Μητσοτάκης, στις 3 Μαρτίου του 2022. Αυτές οι δηλώσεις είναι τουλάχιστον προκλητικές.

Και κλείνω, κύριε Πρόεδρε, για να μην υπάρχει πίεση στο σώμα. Επειδή ξαφνικά σε μία άλλη αναकुβίωση που έχετε επιδοθεί, με την ενεργειακή εξάρτηση και την επιμονή της Ελληνικής Λύσης, ξέρετε πολύ καλά εδώ πέρα όλοι, ακόμα και αυτοί που είναι οι μεγαλύτεροι πολιτικοί αντίπαλοι του Κυριάκου Βελόπουλου, ως Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης, Βουλευτής τόσα χρόνια, ακόμα και εσείς, κύριε Βορίδη που συνυπήρξατε, θα θυμάστε ότι το πολιτικό του βίο, ο Κυριάκος Βερόπουλος, τον αφιέρωσε στο ενεργειακό κομμάτι. Και φώναζε από το 2007 εδώ μέσα, για τα πετρέλαια και τις εξορύξεις.

Και ως κόμμα Ελληνική Λύση το φωνάζουμε τρία χρόνια και έχουμε τον κ. Δένδια και τον κ. Μητσοτάκη να αρνούνται πεισματικά τις εξορύξεις και ξαφνικά μετά τη συνάντησή με τον Ερντογάν, έρχεται ο κ. Μητσοτάκης να μας πει ότι θα έχουμε εξορύξεις.

Διαφωνούμε; Όχι βέβαια. Εμείς είμαστε υπέρ. Το φωνάζουμε και δικαιωνόμαστε σε ακόμα ένα θέμα, αλλά δείτε λίγο τώρα. Μετά τη συνάντηση Μητσοτάκη – Ερντογάν ξαφνικά η γεωτρύση αξιολόγησης του «Γλαύκος 2», κύριε Βορίδη, που διεξήγαγε η «EXXON MOBIL» και η «QATAR PETROLEUM» στο τεμάχιο 10 της Κύπρου –ακούστε, Συνέλληνες- κατέδειξε φυσικό αέριο υψηλής ποιότητας.

Στο τεμάχιο 10, εκεί, στη λεκάνη της Μεσογείου, κύριε Δένδια, που δεν θέλετε να μετατρέψετε τη Μεσόγειο σε νέο Μεξικό, αλλά τώρα ξαφνικά μιλάτε για εξορύξεις! Και αυτά δεν μυρίζουν καλά, για «kazan-kazan» μας μοιάζει και μην τολμήσετε να πάτε σε συνεκμετάλλευση με τους Τούρκους γιατί θα μιλάμε για τις Πρέσπες της Μεσογείου!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Καθαρίστε το Βήμα, στο οποίο καλείται η κ. Μαρία Απατζίδη από το ΜέΡΑ25.

Μετά θα πάρει το λόγο για πέντε λεπτά ο κ. Βορίδης που θέλει να δώσει μία απάντηση, αν κατάλαβα καλά, στα άρθρα περί Τύπου.

Στη συνέχεια, έχει ζητήσει το λόγο να κάνει την ομιλία του ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος ο κ. Ραγκούσης.

Μετά θα εισέλθουν στον κατάλογο των ομιλητών. Διαβάζω τους έξι πρώτους συναδέλφους, που θα ακολουθήσουν: ο κ. Κέλλας, ο κ. Φάμελλος, ο κ. Καμίνης, ο κ. Κατσώτης, ο κ. Σταμενίτης και ο κ. Ακτύπης.

Ορίστε, κυρία Απατζίδη, έχετε το λόγο.

ΜΑΡΙΑ ΑΠΑΤΖΙΔΗ: Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριοι Υπουργοί, κυρίες και κύριοι συναδέλφοι, επιτρέψτε μου –αν και δεν άπτεται του νομοσχεδίου προς ψήφιση- να ξεκινήσω

την ομιλία μου με μια αναφορά στους μεγάλους εχθρούς της κοινωνίας σήμερα: την ακρίβεια και τον πληθωρισμό.

Οι αυξημένες τιμές πλήττουν δυσανάλογα τους φτωχότερους σε αυτήν τη χώρα και η κυβερνητική φιλολογία για στήριξη των ευάλωτων δεν μπορεί να σταθεί και δεν μπορεί γιατί πάλι οι ευάλωτοι τον Απρίλιο θα δουν φουσκωμένους τους λογαριασμούς της ΔΕΗ, καθώς για ακόμη μια φορά η τιμή της μεγαβατώρας αυξήθηκε στο χρηματιστήριο ενέργειας. Την περιφρόνησή σας προς τον απλό λαό τη δείχνετε παντού. Επιβάλλετε μια νέα αποικιοκρατία που θέλει τη δημόσια περιουσία βορά στα χέρια των ολιγαρχών.

Ως ΜέΡΑ25 υποστηρίζουμε τη διαμαρτυρία των κατοίκων του Ταύρου και του Μοσχάτου ενάντια στο ξεπούλημα του ιστορικού κτηρίου του ΕΟΜΜΕΧ. Δεν λαμβάνετε υπ' όψιν την τεράστια ιστορική αξία του κτηρίου τόσο κατά το Μεσοπόλεμο και τη Μικρασιατική Καταστροφή όσο κατά την Κατοχή και φυσικά δεν ενδιαφέρεστε για τις ανάγκες των κατοίκων της περιοχής. Προχωράτε ακάθεκτοι στο ξεπούλημα. Ποιοι; Μια κυβέρνηση που μας έχει δέσει χειροπόδαρα στη μέγγενη των δανειστών.

Ως ΜέΡΑ25 θεωρούμε ότι το κτήριό του ΕΟΜΜΕΧ δεν πρέπει να μπει σε διαγωνισμό προς εκποίηση. Πρέπει να αποδοθεί άμεσα στην τοπική κοινωνία, στον δήμο, για να στεγάσει τις δημοτικές υπηρεσίες. Μια τέτοια λύση είναι η μόνη κοινωνικά ωφέλιμη.

Τώρα ως προς το νομοσχέδιο που έχει κατατεθεί, αυτό έχει ένα τεράστιο πλήθος χωρίς καμμία συνοχή. Ουσιαστικά, πρόκειται για ένα νομοσχέδιο-σκούπα και δεν διέπεται από καμμία ενιαία λογική, εκτός αν θεωρήσουμε ως ενιαία λογική την προώθηση της διαφθοράς και της κομματοκρατίας στο χώρο του δημόσιου.

Δυστυχώς, η διαφθορά μάλλον εμπεδώνεται με το παρόν νομοσχέδιο, γιατί όταν η Εθνική Αρχή Διαφάνειας αποτελεί το πρώτο θύμα της κομματοκρατίας, τότε επιστρέφει το μεγάλο κλασικό ερώτημα: Ποιος θα μας φυλάξει από τους φύλακες, όταν αυτοί που θα πρέπει να είναι το αντίδοτο στη διαφθορά είναι μέρος της διαφθοράς; Τότε η κοινωνία σύρεται στην απόλυτη παραίτηση. Γιατί είναι βέβαια ανέκδοτο να μιλάει για διαφάνεια μια κυβέρνηση, που έχει συνδεθεί με κάθε είδος διαφθοράς και βεβαίως και με τη λογοκλοπή.

Η πρόσφατη περίπτωση λογοκλοπής επιβεβαιώνει τον κανόνα, ότι το πρόβλημα της λογοκλοπής έχει λάβει τεράστιες διαστάσεις στην Ελλάδα λόγω της προκλητικής ατιμωρησίας της μέσω έλλειψης επαρκούς νόμιμης πρόνοιας, μέσω της κατάχρησης του συχνά σαφούς ορισμού σε κανονισμούς, μέσω της συστηματικής συγκάλυψης, μέσω της αδιαφορίας. Η αριστεία την οποία διαφημίζει η Κυβέρνηση αποδεικνύεται αγορασμένη.

Γι' αυτό το ΜέΡΑ25 κατέθεσε πρόταση νόμου για την καταπολέμηση της λογοκλοπής και την υπαγωγή της στις διατάξεις του Ποινικού Κώδικα, για να σπάσει ένα μεγάλο απόστημα στην ελληνική κοινωνία.

Ως προς το νομοσχέδιο, είναι χαρακτηριστικό ότι αποτελείται από ογδόντα εννέα άρθρα, ενώ στη διαβούλευση είχατε πενήντα. Η νομοθετική διαδικασία ήταν προσημαστική, καθώς το νομοσχέδιο πέρασε μέσα σε μία εβδομάδα από τη διαβούλευση και ήταν το διπλάσιο σε μέγεθος. Είναι περιττό πλέον να τονισθεί, για μια ακόμη φορά, ότι η Κυβέρνηση βλέπει την κοινοβουλευτική διαδικασία ως τυπική διαδικασία επικύρωσης. Όμως, όσο καλοπροαίρετος και να είναι κάποιος εδώ μέσα, δεν μπορεί να μην διερωτηθεί γιατί στη διαβούλευση πενήντα και τελικά καταθέσατε ογδόντα εννέα.

Και ποιος είναι γενικότερος σκοπός αυτού του νομοθετικού αχταρμά. Μήπως πρόκειται για ένα τρέξιμο να προλάβετε εκκρεμότητες, τακτοποιήσεις εν όψει εκλογών;

Όσο και να θέλει κανείς να είναι καλοπροαίρετος και να σας πιστέψει ότι δεν θα καταφύγετε σε πρόωρες εκλογές, με διάφορες σκοπιμότητες ή αλλοπρόσαλλη –όπως έγινε- νομοθετική πρακτική, εμπνέει σίγουρα ανησυχίες και κυρίως για τις περιπτώσεις όπου οι διατάξεις μοιάζουν ρουσφετολογικές.

Στο πρώτο μέρος, με αρμοδιότητες του Υπουργείου Εσωτερικών, στο άρθρο 1 το εθνικό σύστημα διαφάνειας θεωρείται ως μια τυπική διαδικασία που καταλήγει σε απόφαση Υπουργικού

Συμβουλίου. Πρόκειται για το γνωστό πυραμιδωτό επιτελικό σχήμα, όπου οι λύκοι έχουν την αξίωση να φυλάνε τα πρόβατα.

Όσα άδεια περιεχομένου σχέδια δράσης και να εκπονηθούν, δεν θα αλλάξει καθόλου η ουσία του τρόπου λειτουργίας της «Μητροστάκης ΑΕ» με τις χαρακτηριστικές ρυθμίσεις με κάθε λογής ολιγάρχες και τη συνεχή αλλαγή του πλαισίου με σαφή φωτογραφικά χαρακτηριστικά.

Ήδη το άρθρο 4 περιέχει πονηρές διατάξεις, με στόχο να γίνει ευκολότερος ο αποκλεισμός των ανεπιθύμητων υποψηφίων σε θέσεις ευθύνης. Όχι μόνο ρίχνετε τα τυπικά προσόντα και φουσκώνετε φυσικά τη συνέντευξη με μόρια, αλλά τώρα αποκλείετε και υποψηφιότητες, αν δεν πάρουν τη βάση στη συνέντευξη. Κάπως έτσι χτίζετε το «γαλάζιο» δημόσιο.

Για ποια καταπολέμηση τελικά μιλάμε εδώ μέσα, όταν έχουμε σκανδαλώδεις διατάξεις, όπως το άρθρο 11, όπου θεωρείται η προσφορά νομικής υποστήριξης σε αιρετούς από τους ΟΤΑ, σε περίπτωση άσκησης ποινικής δίωξης εναντίον τους μετά από απόφαση της οικονομικής επιτροπής και άρα της πλειοψηφίας; Πρόκειται δηλαδή για μια ξεκάθαρη προσπάθεια να προσφερθεί ασυλία στους αιρετούς για τις αποφάσεις τους.

Στο ίδιο μήκος κύματος είναι και το άρθρο 23. Δίνει «λευκή» επιταγή στους ΟΤΑ να διανέμουν κονδύλια χωρίς διαγωνισμό για περιόδους ως έξι μήνες, σε περίπτωση κήρυξης έκτακτης ανάγκης λόγω φυσικών καταστροφών. Αντί δηλαδή να προβλέπεται μια μακροπρόθεσμη βιώσιμη πολιτική για τις φυσικές καταστροφές, όπως πυρκαγιές, πλημμύρες, σεισμοί –και έχετε αποτύχει πλήρως να τα αντιμετωπίσετε-, κάνετε αυτό στο οποίο ειδικεύεστε, δηλαδή αναθέσεις σε εργολάβους, με παράκαμψη δημοκρατικών διαδικασιών.

Τα άρθρα 24 έως 29 αφορούν στη δημιουργία νέου τμήματος-κλάδου επιτελικών στελεχών. Η δημιουργία δηλαδή τμήματος επιτελικών στελεχών που καταλήγει σε πανεπιστημιακή εκπαίδευσή τους με την αποφοίτηση αποτελεί μια πρόχειρη και διεκπεραιωτική απάντηση στην υπερφίαλη εξαγγελία του κλάδου με τον ν.4622/2019. Δημιουργεί αποφοίτους πολλών ταχυτήτων και υποβαθμίζει το έργο και τη σημασία της εκπαίδευσης της σχολής. Οι υπόλοιποι απόφοιτοι θα επιλέγονται βάσει ειδικού σεμιναρίου και οι ίδιοι οι σπουδαστές θα χωρίζονται σε δύο ταχύτητες από την εισαγωγή τους στη σχολή. Τα κριτήρια συμπερίληψης στα σεμινάρια μετάταξης στο νέο κλάδο για τους υπόλοιπους, βάσει του ν. 4622/2019, δεν είναι καθόλου συγκεκριμένα.

Ως ΜέΡΑ25 θεωρούμε ότι αφ' ενός η επιτελική εκπαίδευση απαιτεί γνώσεις και των τριών κατευθύνσεων και αφ' ετέρου ο ρόλος των επιτελικών στελεχών είναι ευρύτερος. Δεν μπορεί να περιορίζεται στην εξειδικευμένη δουλειά ενός ψηφιακού αναλυτή ή ενός νομοτέχνη.

Με το άρθρο 31 δίνεται εκ νέου παράταση σε κατ' εξαίρεση διαδικασίες προμηθειών για υλικά σχετικά με την αντιμετώπιση της πανδημίας του κορωνοϊού, σύμφωνα με την προσφιλή σας μέθοδο των τρίμηνων παρατάσεων.

Παρομοίως και στα άρθρα 43 και 44 καταφεύγετε σε συνεχείς αλλαγές στον τρόπο διάθεσης των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης, δηλαδή σε ένα πρόγραμμα που χαρακτηρίζεται εξ αρχής από την έλλειψη διαφάνειας και διαβούλευσης στο σχεδιασμό του, ώστε τελικά να το ξεκοκκαλίσουν και πάλι οι πολλοί λίγοι.

Σε άλλες περιπτώσεις, όπως οι υπηρεσίες δόμησης, αποδεικνύεται η αδυναμία της Κυβέρνησης να ολοκληρώσει τη στελέχωσή τους και να τις θέσει σε λειτουργία. Το ίδιο ισχύει και για τις ρυθμίσεις που αφορούν το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Το πολύ σημαντικό άρθρο 60 αφορά σε όντως υπαρκτά προβλήματα, τα οποία χρειάζεται άμεσα και μακροπρόθεσμη λύση. Πρέπει να αποκατασταθεί επαρκώς η σύνταξη των ανασφάλιστων υπεργολικών, καθώς επίσης και η εθνική σύνταξη των ομογενών.

Όμως η διάταξη αυτή είναι και πάλι ελλιπής και δεν επαρκεί. Πιστεύουμε ότι στον ν.4378/2016, στον νόμο του κ. Κατρούγκαλου για τις συντάξεις, πρέπει να απαλειφθεί από την παράγραφο 2 του άρθρου 7 η φράση: «Το ποσό της μειώνεται για τους συνταξιούχους λόγω γήρατος κατά 1 προς 40 για κάθε χρόνο που υπολείπεται των σαράντα ετών διαμονής στην Ελλάδα» και στο νέο νομοσχέδιο τα χρόνια να γίνουν είκοσι, για να εξυπηρετηθεί

η συντριπτική πλειοψηφία των παλιννοστούτων συνταξιούχων, καθώς η νόμιμη διαμονή τους ουσιαστικά ξεκίνησε από το 2000 με το νόμο περί αποκατάστασης των παλιννοστούτων ομογενών από την τέως Σοβιετική Ένωση, ο οποίος τους έδινε τη δυνατότητα απόκτησης ελληνικής ιθαγένειας.

Χρειάζονται, λοιπόν, αλλαγές, να απαλειφθεί από το εδάφιο 5 στην παράγραφο 1 του άρθρου 93 του ν. 4378/2016 η φράση: «Το ποσό του επιδόματος μειώνεται κατά ένα προς τριάντα πέντε για κάθε ένα έτος που υπολείπεται των τριάντα πέντε ετών διαμονής στη χώρα». Αυτό αφορά τους ανασφάλιστους υπεργολικούς. Δηλαδή, αν δεν διαμένεις στην Ελλάδα τριάντα πέντε χρόνια, δεν μπορείς να λαμβάνεις πλήρες επίδομα.

Χρειάζεται επίσης η απόλειψη από την παράγραφο 1 στο εδάφιο β του άρθρου 93 του ανωτέρω νόμου της προϋπόθεσης «δικαιούται ή δεν δικαιούται ήδη σύνταξη από οποιονδήποτε φορέα κοινωνικής ασφάλισης του εξωτερικού». Γιατί αυτό σημαίνει ότι αν για κάποιο λόγο ομογενής ακόμη διατηρεί την υπηκοότητα της χώρας προέλευσης για να λαμβάνει στην Ελλάδα το επίδομα του ανασφάλιστου υπεργολικού, καθώς και επίδομα αναπηρίας, πρέπει να χάσει την υπηκοότητα από τη χώρα προέλευσης, στην οποία οι συγγενείς του και όλοι αυτοί που γνωρίζει έζησαν και εργάστηκαν πάνω από ογδόντα χρόνια.

Επίσης, κατά τη χορήγηση επιδόματος πρέπει να υπολογίζεται το συνολικό πραγματικό εισόδημα, όπως το δηλωμένο εισόδημα στο κοινωνικό επίδομα αλληλεγγύης και όχι το τεκμαρτό εισόδημα. Σημειωτέον ότι υποβάλλονται περίπου διακόσιες αιτήσεις το μήνα στο ΟΠΕΚΑ σχετικά με τα επιδόματα αναπηρίας, ενώ οι αιτήσεις για ανασφάλιστους υπεργολικούς φτάνουν στις χίλιες πεντακόσιες κατ' έτος. Πρέπει, λοιπόν, να προβοδιστεί σε αυτές τις αλλαγές και να βοηθήσουμε και με πρακτικό τρόπο τους συμπολίτες μας και να δοθεί μια μόνιμη λύση στο ζήτημα.

Επίσης, υπάρχει έλλειψη πολιτικής και για τους Αλβανούς μετανάστες, καθώς ακόμη εκκρεμεί η κύρωση διμερούς συμφωνίας για συνυπολογισμό ενσήμων μεταξύ Αλβανίας και Ελλάδας. Το γεγονός αυτό οδηγεί σε ομηρία χιλιάδες συμπολίτες μας που έχουν εργαστεί για δεκαετίες στην Ελλάδα. Γι' αυτό χρειάζεται ρύθμιση.

Πολλές προβληματικές διατάξεις υπάρχουν πάντως στο έβδομο μέρος που αφορούν στο Υπουργείο Περιβάλλοντος. Με το άρθρο 70 ανοίγουν «παράδοξα» στην οριοθέτηση ορισμών, προκειμένου το περιβάλλον να δοθεί βορά στις απαιτήσεις μιας περιβαλλοντοκτόνας μορφής τουρισμού.

Το άρθρο 73 προβλέπει νομιμοποίηση δημόσιων και κοινωφελών αυθαιρέτων κατά παρέκκλιση, ενώ με τα άρθρα εβδομήντα τέσσερα και εβδομήντα έξι δίνεται παράταση σε προθεσμίες υπαγωγών αυθαιρέτων κατασκευών εκ νέου ως τα τέλη του έτους.

Με το άρθρο 75 τροποποιείται η αδειοδοτική διαδικασία για υποσταθμούς της ΔΕΗ υψηλής τάσης, σύμφωνα με μια φωτογραφική διάταξη.

Με το άρθρο 77 επεκτείνεται η αναστολή επιβολής κυρώσεων μεγάλων αυθαιρέτων πρακτικά σε όλες τις κατηγορίες, πλην όσων εμπύπτον στη δασική νομοθεσία.

Αυτές οι διατάξεις, που καταξιώνουν την αυθαιρέσια, κορυφώνονται στο άρθρο 80, το οποίο είναι αντισυνταγματικό και πρέπει να αποσυρθεί, καθώς προβλέπει τη δυνατότητα δασικών εκτάσεων που είναι δασωμένοι αγροί μετά από αίτηση στο δασαρχείο ακόμη και σε έμμεσες αποδείξεις. Λόγου χάρη, ένορκες βεβαιώσεις ή Ε9. Πλέον το δημόσιο δεν θα μπορεί να έχει καμμία διεκδίκηση σε δασωμένο αγρό, αν δεν πιστοποιείται με τίτλο ιδιοκτησίας και ανακαλούνται ακόμη και πρωτόκολλα διοικητικής αποβολής που τελεσιδίκησαν. Μαζί με μια σειρά από ρυθμίσεις για αλλαγή χρήσης αποτελεί το καλύτερο δώρο σε κάθε είδους καταπατητές για ένα δασολόγιο που θα καταλήξει να είναι πολλές φορές μικρότερο από τις πραγματικά δασοκαλυμμένες εκτάσεις.

Εν κατακλείδι, πέραν της κακής νομοθέτησης στην οποία διακρίνεστε για τη μεροληψία σας υπέρ των ελίτ αυτής της χώρας, έχετε διαλέξει ξεκάθαρα «στρατόπεδο». Στηρίζετε τους εγχώριους ολιγάρχες και όχι τους απλούς ανθρώπους αυτής της χώρας.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΜέΡΑ25)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Κι εγώ σας ευχαριστώ.

Όπως είπα, θα δώσω τον λόγο στον κ. Βορίδη. Ο κ. Ραγκούσης δέχτηκε το αίτημά μου να μιλήσουν τρεις-τέσσερις συνάδελφοι και μετά να πάρει τον λόγο. Επομένως, μετά τον κ. Βορίδη είναι ο κ. Κέλλας, ο κ. Φάμελλος, ο κ. Καμίνης -είστε όλοι στην Αίθουσα- και μετά θα ρωτήσουμε τον κ. Ραγκούση αν θέλει να πάρει τον λόγο.

Επίσης, για να έχετε και μία εικόνα, πλην του κ. Μητράκη, που είναι από το πρωί εδώ και ο οποίος γύρω στις 12.30' θα πάρει τον λόγο για τις διατάξεις του, θα έρθουν επίσης ο κ. Πλεύρης, ο κ. Σκρέκας, ο κ. Χατζηδάκης, ο κ. Σκυλακάκης, ο κ. Αμυράς και ο κ. Παναγιωτόπουλος. Και εν αναμονή για το αν θα έρθουν ή όχι είναι ο κ. Γεωργαντάς και ο κ. Φραγκογιάννης.

Επομένως, να το ξέρετε οι ομιλητές ότι αν είναι ένα ειδικό θέμα, όταν θα έρθει ο αρμόδιος Υπουργός, το βάζετε.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Η παρέμβαση είναι μόνο γιατί άκουσα από τον εισηγητή της Ελληνικής Λύσης έναν χαρακτηρισμό για την παρέμβαση την οποία κάνουμε στα ζητήματα του Τύπου. Θέλω να διευκρινίσω κάτι, για να ξέρουμε όλοι τι λέμε και να μην υπάρχουν παρανοήσεις.

Άρθρο μόνο του ν.1178/1981 είναι το βασικό πλαίσιο με το οποίο ρυθμίζεται ούτως ή άλλως -είναι υφιστάμενες οι διατάξεις αυτές- η αστική ευθύνη του Τύπου. Ο νόμος αυτός έχει μία πρόβλεψη μέσα, κατά τη γνώμη μου απολύτως εύλογη, που λέει το εξής. Ότι ευθύνεται ο ιδιοκτήτης, εκτός κι αν ορίσει εκδότη ή διευθυντή σύνταξης.

Γιατί είναι λογική αυτή η ρύθμιση, η ήδη υφιστάμενη; Διότι προφανώς κάποιος μπορεί να έχει πολύ περισσότερα Μέσα, να μην έχει ένα, να μην είναι ιδιοκτήτης ενός εντύπου, επομένως δεν μπορεί να τα παρακολουθήσει όλα. Άρα δεν έχει νόημα η αστική ευθύνη να μεταφέρεται για κάθε τυχόν προσβολή προσωπικότητας που γίνεται στον ιδιοκτήτη, ο οποίος παραμένει εκεί ως εταιρεία, αλλά υπάρχει και ένα φυσικό πρόσωπο το οποίο βλέπουμε απέναντί μας, που είναι ο εκδότης ή ο διευθυντής σύνταξης.

Τι έχει συμβεί τώρα; Υπάρχουν έντυπα, τα οποία δεν αναγράφουν τίποτα. Όταν λέμε τίποτα, τίποτα. Άρα, κυκλοφορεί μία εφημερίδα με έναν τίτλο και δεν έχει καμία αναφορά ως προς το ζήτημα αυτό. Η δε διάταξη αυτή είναι ατελής, επομένως δεν έχει κύρωση. Δηλαδή, αν δεν το κάνεις αυτό το οποίο ορίζει ο νόμος, δεν υπάρχει καμία κύρωση. Κυκλοφορούν, λοιπόν, αυτά τα έντυπα αυτά εντελώς λαθραία, χωρίς οποιαδήποτε αναφορά, ή χρησιμοποιούν πρόσωπα -υπάρχει δηλαδή συγκεκριμένο παράδειγμα- αλλοδαπών υπεργλικών, οι οποίοι προφανώς δεν υπέχουν κανενός είδους ευθύνη.

Τι έρχεται εδώ, λοιπόν, και λέει η διάταξη αυτή; Η διάταξη αυτή λέει κάτι πάρα πολύ απλό, ότι πρέπει όταν κάποιος γράφει κάτι να έχουμε απέναντί μας ένα πρόσωπο, να ξέρουμε ποιος το λέει αυτό το πράγμα και να έχει την ευθύνη αυτού που λέει. Δεν λέει τίποτε περισσότερο και τίποτε λιγότερο.

Ποια είναι η υποχρέωση, λοιπόν, που τίθεται από αυτές τις διατάξεις; Να ορίζεται διευθυντής και διευθυντής σύνταξης που να είναι μέλη επαγγελματικού σωματίου δημοσιογράφων. Να ξέρουμε, δηλαδή, ότι όταν βγαίνει κάποιος και λέει μια κουβέντα, κάποιος έχει μια ευθύνη γι' αυτή την κουβέντα. Να έχει μία αστική ευθύνη, να έχει τη δυνατότητα ο οποίος θιγόμενος να μπορεί να προστατευτεί και αυτός ο οποίος τα γράφει να ξέρουμε ότι είναι ένα υπαρκτό πρόσωπο και ότι το πρόσωπο αυτό είναι μέλος ενός δημοσιογραφικού σωματίου και, επομένως, αυτός έχει την ευθύνη των όσων διαλαμβάνονται στην εφημερίδα.

Αυτή είναι η ρύθμιση. Δεν έχει κάτι περισσότερο ή κάτι λιγότερο. Και μου φαίνεται απολύτως εύλογη. Διότι εγώ δεν το θεωρώ κανονικό σε μία χώρα να λέγονται απίστευτες χυδαιότητες και, εν συνεχεία, όταν ο θιγόμενος δεν θέλει κάτι φοβερό να

κάνει, θέλει να πάει σε ένα δικαστήριο να προστατευθεί -το δικαστήριο θα κρίνει αν προσεβλήθη ή όχι- να μην συναντάει κανέναν απέναντί του.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής, κ. **ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΠΟΥΡΑΣ**)

Εξαφανισμένες εταιρείες, ανύπαρκτες εφημερίδες, λάθρα βιώσαντα έντυπα, τα οποία όταν πας να τα βρεις να κάνεις αναγκαστική εκτέλεση της απόφασης που κερδίζεις από την προσβολή προσωπικότητας, στο πρακτορείο εφημερίδων διαπιστώνεις ότι έχουν εκχωρήσει τις απαιτήσεις τους σε τρίτα νομικά πρόσωπα. Όταν πας να κάνεις εκτέλεση στο σήμα της εφημερίδας, διαπιστώνεις ότι το σήμα ανήκει σε άλλη εταιρεία, σε τρίτο νομικό πρόσωπο.

Άρα, τι θέλω να πω; Τελικώς, έχει βρεθεί εδώ ένας τρόπος όπου κάποιος μπορεί να χυδαιολογεί, μπορεί να υβρίζει, μπορεί να προσβάλλει, να κρίνεται ότι έτσι συνέβη από τα δικαστήρια, αλλά να μην υφίσταται καμμία συνέπεια. Αυτό δεν γίνεται. Αυτό είναι που λέμε, λοιπόν, ότι αυτά τα λαθροέντυπα πρέπει να αποκτήσουν συγκεκριμένο πρόσωπο. Υπάρχει μια σειρά από διοικητικές κυρώσεις που -προσέξτε- δεν τις επιβάλλει η Κυβέρνηση, τις επιβάλλει η ανεξάρτητη αρχή.

Δεν ξέρω πού μπορεί να έχετε αντίρρηση σε αυτή τη ρύθμιση. Κι αν έχετε αντίρρηση, δεν ξέρω ποιο είναι το κίνητρο της αντίρρησης σας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστώ τον κύριο Υπουργό.

Τον λόγο τώρα έχει ο Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας, ο κ. Χρήστος Κέλλας για επτά λεπτά.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΕΛΛΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στην εποχή της πληροφορίας και των ανοιχτών πηγών οφείλουμε ως Εθνική Αντιπροσωπεία να είμαστε ειλικρινείς προς τους πολίτες. Ακούσαμε από συναδέλφους της Αντιπολίτευσης ότι το νομοσχέδιο που συζητούμε σήμερα έχει άρθρα από πολλά Υπουργεία, ότι δεν συμφωνούν επειδή είναι όλα ενσωματωμένα σε ένα νομοθέτημα κι άλλα πολλά, κάνοντας επί της ουσίας αντιπολίτευση για την αντιπολίτευση.

Διότι, αγαπητοί συνάδελφοι, αν πραγματικά προσερχόσασταν για συζήτηση χωρίς την πίεση των δημοσκοπήσεων, θα δεχόσασταν -και επί της ουσίας το παραδέχεστε, γιατί με ελάχιστο άρθρα διαφωνείτε- ότι πρόκειται για ένα ιδιαίτερα σημαντικό νομοσχέδιο που ενισχύει τη διαφάνεια στη λειτουργία του δημοσίου τομέα, δίνει λύση σε μια σειρά από σημαντικά ζητήματα του δημοσίου τομέα και στηρίζει, μεταξύ άλλων τον κόσμο της υπαίθρου, συμβάλλοντας στην προστασία του περιβάλλοντος.

Κατ' αρχάς, σε σχέση με τον τίτλο και τον κορμό των διατάξεων του Υπουργείου Εσωτερικών, το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Καταπολέμησης της Διαφθοράς συνιστά μια μεγάλη τομή για τη δημόσια διοίκηση. Σε συνδυασμό με τη σύσταση της κεντρικής επιτροπής συντονισμού υπό την παρακολούθηση του Παρέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η χώρα αποκτά έναν σύγχρονο και λειτουργικό θεσμό που θα καταστήσει τη δημόσια διοίκηση πιο ανταγωνιστική. Μετά το εμβληματικό μεταρρυθμιστικό έργο της ενιαίας ψηφιακής πύλης, του gov.gr, το κράτος αποκτά έναν ελεγκτικό μηχανισμό που θα εποπτεύεται από το Υπουργικό Συμβούλιο και θα ανανεώνεται σε ετήσια βάση, ενισχύοντας τη διαφάνεια και συμβάλλοντας στην ανάπτυξη της οικονομίας μας.

Κι επειδή, συνάδελφοι της Αντιπολίτευσης, σας άκουσα να μιλάτε για τους υποψήφιους προϊσταμένους όταν παίρνουν κάτω από πεντακόσια μόρια στη συνέντευξη δεν θα προχωρούν παρακάτω, ανεξαρτήτως των υπόλοιπων προσόντων θα ήθελα να σας ρωτήσω: Όταν κάποιος έχει δύο ή τρία μεταπτυχιακά, ένα ή και δύο διδακτορικά, σημαίνει απαραίτητα ότι είναι ικανός να ασκήσει και διοίκηση; Ασφαλώς και όχι.

Σε ό,τι αφορά στα άρθρα για την τοπική αυτοδιοίκηση, λαμβάνεται μέριμνα ώστε οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης να δύνανται να κρατούν λειτουργικές τους δαπάνες χωρίς επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού, μέσω των κεντρικών αυτεπαιχτών πόρων.

Επίσης, λαμβάνοντας υπ' όψιν τη δημοσιονομική επιβάρυνση

που υπήρξε εξαιτίας της πανδημίας, δίνεται η δυνατότητα αναμόρφωσης των προϋπολογισμών του 2022, εφόσον διαπιστώνονται προβλήματα στην εκτέλεσή τους.

Ιδιαίτερα σημαντικές δε είναι και οι ρυθμίσεις για τους δημότες όπου παρέχονται οι δυνατότητες δήλωσης ή και διόρθωσης των στοιχείων για τον καθορισμό επιφάνειας ή και χρήσης ακινήτου μέχρι τις 30 Ιουνίου του 2022, καθώς και η διευκόλυνση της χορήγησης βεβαίωσης τέλους ακίνητης περιουσίας, του ΤΑΠ δηλαδή, μέσω κατάθεσης εγγύησης, απόφασης δημοτικού συμβουλίου ή και αποδοχής των οφειλών από τον αγοραστή. Όπως αντιλαμβάνεστε, οι προβλέψεις του νομοσχεδίου είναι προς όφελος των δημοτών και της λειτουργικότητας των δημοτικών υπηρεσιών.

Έρχομαι στις διατάξεις που αφορούν στην προστασία του περιβάλλοντος και στη στήριξη των ανθρώπων που θέλουν να δημιουργήσουν στην ύπαιθρο. Η μεταφορά των γενικών διευθύνσεων δασών από τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και ο καθορισμός των αρμοδιοτήτων του γενικού γραμματέα δασών συνιστούν μια πολύ σημαντική αλλαγή η οποία θα επιτρέψει στον κρατικό μηχανισμό να ανταποκρίνεται με μεγαλύτερη ταχύτητα και καλύτερο συντονισμό -γιατί ο συντονισμός στη δημόσια διοίκηση, όπως ξέρετε, είναι ένα διαχρονικό πρόβλημα- στην αντιμετώπιση μεγάλων πυρκαγιών. Με τον τρόπο αυτό θα προστατεύσουμε αποτελεσματικότερα τον φυσικό μας πλούτο, που αποτελεί προϋπόθεση για την απρόσκοπτη λειτουργία της πρωτογενούς παραγωγής.

Για την ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα προχωράμε ασφαλώς και στην εμβληματική μεταρρύθμιση που αφορά στους διασθέντες αγρούς. Είναι μια εξαιρετική διάταξη που αφορά εκτάσεις που «λόγκιασαν», όπως χαρακτηριστικά είπε ο Υφυπουργός Περιβάλλοντος, εκτάσεις δηλαδή, τις οποίες οι ιδιοκτήτες τις άφησαν για διάφορους λόγους και επανέρχονται στην προηγούμενη χρήση τους. Το κράτος δεν προβάλλει δικαιώματα κυριότητας βάσει τίτλων και εφόσον υπάρχουν αεροφωτογραφίες του 1945 ή του 1960, οι κάτοχοί τους μπορούν να ζητήσουν αλλαγή χρήσης για αγροτική ή δενδροκομική εκμετάλλευση έως τριάντα στρέμματα.

Η πρόβλεψη αυτή δίνει τη δυνατότητα στους καλλιεργητές να επενδύσουν σε εξυπνες καλλιεργητικές μεθόδους και νέες καλλιέργειες χαμηλού ή και μηδενικού ανθρακικού αποτυπώματος. Με τον τρόπο αυτό παρέχουμε κίνητρα στους ανθρώπους που θέλουν να επενδύσουν στη γεωργία και στην καινοτομία να οργανώσουν τη ζωή τους στην περιφέρεια και να δώσουν νέα πνοή σε περιοχές που έχουν εγκαταλειφθεί.

Ένα άλλο μεγάλο θέμα στο οποίο δίνει λύση το παρόν σχέδιο νόμου είναι το πρόβλημα της έλλειψης εργατικών χεριών. Οι κύριοι Υπουργοί το γνωρίζουν από πρώτο χέρι. Ο κ. Βορίδης έχει διατελέσει Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης. Τόσο σε προσωπικό επίπεδο όσο και μέσω του κοινοβουλευτικού ελέγχου έχω μεταφέρει κατ' επανάληψη το αίτημα των αγροτών της Θεσσαλίας, της Λάρισας, αλλά και άλλων περιοχών της Ελλάδας για αύξηση του αριθμού των μετακλητών εργατών γης σε σταθερό πλαίσιο, προκειμένου να εξασφαλίζεται η συλλογή της συγκομιδής.

Με το παρόν σχέδιο νόμου ορίζεται το νέο καθεστώς εισδοχής αλλοδαπών για εποχική εργασία με άδεια παραμονής έως εννέα μήνες στο δωδεκάμηνο και διάρκεια έως πέντε έτη, ώστε να μην χρειάζεται κάθε χρόνο νέα θεώρηση εισόδου στη χώρα που αποτελούσε εμπόδιο για τους αγρότες μας στην προσέλκυση αλλοδαπών εποχικών εργατών.

Κύριε Χήτα, αναφέρατε κάτι για κίνητρα. Κίνητρα έχουν δοθεί. Έχουν δοθεί κίνητρα για να πάνε οι Έλληνες, οι εγγεγραμμένοι στον ΟΑΕΔ, για αγροτικές εργασίες. Δυστυχώς, η συμμετοχή είναι σχεδόν ανύπαρκτη.

Θα ήθελα να σημειώσω ότι πρόκειται για ένα ολοκληρωμένο και οργανωμένο πλαίσιο απασχόλησης που προστατεύει τους εργάτες, χωρίς ο χρόνος διαμονής και εργασίας τους στη χώρα μας να συνυπολογίζεται σε ενδεχόμενη απονομή ιθαγένειας.

Περαιτέρω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το νομοσχέδιο δίνει μεταξύ άλλων λύσεις σε δύο ζητήματα που εμπόδιζαν στον πυρήνα του κοινωνικού κράτους, στην ιατρική περίθαλψη και στην ασφάλιση.

Όσον αφορά στην περίθαλψη, διαμορφώνονται οι νομικές προϋποθέσεις ώστε να υλοποιηθούν ταχύτερα έργα που αφορούν στη βελτίωση δημόσιων υποδομών υγείας τα οποία έχουν ενταχθεί στο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας ή στο Ταμείο Ανάπτυξης και Ανθεκτικότητας. Η συγκεκριμένη ρύθμιση, σε συνδυασμό με τις διατάξεις για τη βελτίωση των κτηριακών υποδομών της κεντρικής υπηρεσίας του Υπουργείου Υγείας και των εποπτευόμενων αυτού φορέων, καθώς και των τριών νοσοκομείων των Αθηνών, αποτελεί βασικό άξονα για το νέο ΕΣΥ που οφείλουμε να εξασφαλίσουμε για τους συμπολίτες μας με το πέρας της πανδημίας. Είναι σημαντικό ότι ξεκινάμε τώρα με τις υποδομές και βέβαια, αναμένουμε προσεχώς κι άλλα σημαντικά βήματα με την αναβάθμιση της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας και την ανάπτυξη της πρόληψης.

Όσον αφορά στην κοινωνική ασφάλιση, η Κυβέρνηση στηρίζει τους ομογενείς που παλιννόστησαν από την Αλβανία και την πρώην Σοβιετική Ένωση δίνοντάς τους τη δυνατότητα να πάρουν εθνική σύνταξη έπειτα από τριάντα χρόνια παραμονής στην Ελλάδα και όχι σαράντα με αφετηρία το 1992. Το συγκεκριμένο μέτρο θα ισχύσει μέχρι το 2032, οπότε τα σαράντα έτη θα ισχύσουν για όλους.

Συμπερασματικά, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το νομοσχέδιο του Υπουργείου Εσωτερικών περιλαμβάνει εξαιρετικά πολύτιμες ρυθμίσεις για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης και του κοινωνικού κράτους, καθώς και σχευμένες προβλέψεις στήριξης σε πλουτοπαραγωγικές δυνάμεις και πληθυσμιακές ομάδες.

Αναφανδόν το στηρίζουμε, το υπερψηφίζουμε και εύχομαι η Αντιπολίτευση στο εξής να αντιμετωπίζει ανάλογες νομοθετικές πρωτοβουλίες με τη δέουσα σοβαρότητα και γνώμονα το εθνικό συμφέρον.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κι εμείς ευχαριστούμε τον κ. Κέλλα και για τη συνέπεια στον χρόνο.

Τον λόγο τώρα έχει ο Βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία, ο κ. Σωκράτης Φάμελλος για επτά λεπτά.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, κύριοι Υπουργοί, θα περιοριστώ στο νομοσχέδιο μόνο στα άρθρα αρμοδιότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας λόγω της πολυπλοκότητας και του σημαντικού περιεχομένου των άρθρων αυτών, αλλά και του χρόνου που δεν έχω για να αναλύσω περαιτέρω το νομοσχέδιο.

Πρώτο θέμα είναι η μεταφορά των δασικών υπηρεσιών στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Νομίζω ότι για επτά μήνες παρακολουθούμε ένα υπόδειγμα ανικανότητας της Κυβέρνησης Μητσοτάκη. Έχουμε ένα success story που προσγειώθηκε ανάμεσα σε μία, αν θέλετε, επιτελική ανεπάρκεια. Ο κ. Μητσοτάκης για να κρύψει τις ευθύνες του για τις πυρκαγιές του καλοκαιριού εξήγγειλε στα μέσα Αυγούστου ότι μεταφέρονται οι δασικές υπηρεσίες στο Υπουργείο Περιβάλλοντος.

Είναι μια ρύθμιση που υπάρχει στη δασική στρατηγική που εγκρίθηκε για πρώτη φορά στην Ελλάδα το 2018 επί κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ, που προέβλεπε, όμως, προσλήψεις και ταυτόχρονα ενίσχυση και σε αρμοδιότητες και σε εργαλεία. Όμως, παρακολουθούμε ότι με απόλυτη ανεπάρκεια -που το νομοσχέδιο αυτό έρχεται και επιβεβαιώνει- θα ακυρωθούν ακόμα και οι διαπιστωτικές πράξεις οι οποίες έχουν εκδοθεί μέχρι τώρα για τη μεταφορά των υπαλλήλων.

Και βέβαια, υπάρχουν σοβαρότατα ζητήματα ακόμα και μέσα στο νομοσχέδιο. Δεν αναφέρομαι στις εγκυκλίους του γενικού γραμματέα του Υπουργείου Εσωτερικών που αναιρούσαν την εξαγγελία του Πρωθυπουργού ή στον κ. Βορίδη που αναιρούσε τις δηλώσεις του κ. Σκρέκα, αυτά έγιναν, εδώ και επτά μήνες αυτά γίνονται.

Όμως, έρχονται λειψές διατάξεις. Σας επισημαίνουμε ότι θα είναι «γεφύρι της Άρτας» αυτή η διαδικασία, εφόσον αναθέτετε αρμοδιότητες στις διευθύνσεις συντονισμού όπου δεν υπάρχουν υπάλληλοι για να μπορέσουν να τις υλοποιήσουν. Υπάρχει κίνδυνος να μείνουν ακόμα και χωρίς μισθό οι δασικοί υπάλληλοι, έτσι όπως τα πάτε, ενώ η Επιστημονική Υπηρεσία βάζει και για

το άρθρο 36 και για το άρθρο 37 θέμα, ερωτήματα σχετικά με το πόσο θα λειτουργήσει αυτή η διαδικασία, αφού στο άρθρο 39 προβλέπεται η ακύρωση διαπιστωτικών πράξεων.

Περνάω στο άρθρο 72. Το άρθρο 72, για το οποίο υπάρχει επίσημο αίτημα και από τον ΣΥΡΙΖΑ, αλλά και από πολλές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών για απόσυρση, προβλέπει -και θα διαβάσω μέσα από την έκτακτη παρέμβαση του WWF- «ένα έλλειμμα του κράτους δικαίου στη διαδικασία των επεκτάσεων, μιας και τροποποιούνται τα όρια των οικισμών, παραβλέποντας ρυθμίσεις που ισχύουν για την προστασία του περιβάλλοντος». Λέει συγκεκριμένα το WWF: «Περιλαμβάνει μία σκανδαλώδη από άποψη πολεοδομικού δικαίου διάταξη που επιτρέπει στις περιπτώσεις που τα σχέδια αυτά δεν υπάρχουν» -μιλάμε για προϋφιστάμενους οικισμούς που είναι παραδοσιακοί στο μεγαλύτερο τμήμα τους- «προβλέπει, λοιπόν, να γίνεται τμηματική πολεοδομική ρύθμιση κατά μήκος αξόνων ή όπου υπάρχουν σημεία πολεοδομικής ενδιαφέροντα», δηλαδή φωτογραφικές ρυθμίσεις για να ενταχθούν στο σχέδιο παραδοσιακών οικισμών μέσα σε προστατευόμενες περιοχές, σημεία στα οποία προφανώς κάποιο ενδιαφερόμενο θέλουν να κτίσουν.

Αυτό είναι απαράδεκτο, κύριε Υπουργέ!

Και πάω στο ουσιαστικό θέμα των δασωθέντων αγρών, το οποίο χρειάζεται να το αναλύσουμε λίγο παραπάνω. Υπάρχει πρόβλημα στην Ελλάδα δασωθέντων αγρών; Σαφέστατα και υπάρχει. Είναι μεγάλος ο αριθμός των αγροτικών εκτάσεων οι οποίες αφέθηκαν και δασώθηκαν από τους ιδιοκτήτες κυρίως λόγω εσωτερικής ή εξωτερικής μετανάστευσης στις δεκαετίες 1950, 1960, 1970 και 1980.

Το ελληνικό δημόσιο, ο παραδοσιακός δικομματισμός, η Νέα Δημοκρατία και το ΠΑΣΟΚ άφησαν τους ανθρώπους αυτούς χωρίς τίτλο -αυτή είναι η πραγματικότητα- και δασώθηκαν και διεκδικεί τώρα το ελληνικό δημόσιο την κυριότητα περιοχών που ανήκαν σε μικροϊδιοκτήτες σε ορεινές μειονεκτικές περιοχές, στην πλειοψηφία των περιπτώσεων. Είναι επιτακτική ανάγκη να λυθεί το ζήτημα; Σαφέστατα. Λύνεται από αυτή τη ρύθμιση; Για να δούμε.

Τι έκανε ο ΣΥΡΙΖΑ κατ' αρχάς; Υλοποίησε το εμβληματικό έργο των δασικών χαρτών που τώρα ακυρώσατε εσείς. Εισηγήγε διάταξη ο ΣΥΡΙΖΑ που αναγνώρισε το δικαίωμα των ιδιοκτητών να εκχερσώσουν έως τριάντα στρέμματα για γεωργική και δασοκομική χρήση. Έλυσε το θέμα της φρυγανικής βλάστησης, την οποία χαρακτήρισε ως χορτολίβαδο, για να μην περιορίζονται οι χρήσεις. Δώσαμε τη δυνατότητα στις επιτροπές δασολογίου να κρίνουν επί αναρτημένου δασικού χάρτη. Τέθηκαν οι πεδινές χορτολιβαδικές εκτάσεις εκτός των δασικών περιορισμών και εντάξαμε τα κληροτεμάχια στις ρυθμίσεις των δασωμένων αγρών. Αυτά έγιναν επί ΣΥΡΙΖΑ.

Η ουσιαστική λύση; Κτηματολόγιο, δασικοί χάρτες. Πού βρίσκονται σήμερα; Έχετε πάρει απόφαση το Κτηματολόγιο να κλείνει με ελλείμματα στους τίτλους, άρα, αυτό το έλλειμμα -που λέμε- των τίτλων να ανανεωθεί, να μην κλείσει ποτέ δηλαδή και έχετε ακυρώσει τους δασικούς χάρτες.

Και μπαίνει και ένα ερώτημα: Υπάρχουν δασικοί χάρτες -και το ξέρετε από τις περιοχές σας- που λήγουν αυτές τις μέρες. Η Κυβέρνηση δεν έχει δώσει παράταση αντιρρήσεων. Αλαλούμ! Ούτε καν στις παρατάσεις των αντιρρήσεων δεν τα πάτε καλά. Είναι περίπου αναρτημένοι εδώ και έναν χρόνο οι δασικοί χάρτες, από παράταση σε παράταση, αλλά και χωρίς καμμία λύση.

Και σήμερα, λοιπόν, είμαστε μπροστά σε μία αναγκαιότητα.

Ποια είναι η πρόταση του ΣΥΡΙΖΑ; Να το ξεκαθαρίσουμε. Πρώτα από όλα, να υπάρχει κράτος δικαίου και ιδιοκτησιακό ξεκαθάρισμα. Δεν μπορούμε να συνεχίσουμε έτσι, δεν μπορείτε να καθυστερείτε άλλο το Κτηματολόγιο, αυτό το βατερλό του κ. Πιερρακάκη να κλείνουν οι πράξεις με ελλείμματα τίτλων. Δεύτερον, χρειάζομαστε ποιοτική γεωργία και γι' αυτό χρειάζεται να αναζωογονήσουμε την ύπαιθρο με γεωργικές καλλιέργειες που θα αντιστοιχούν στα χαρακτηριστικά κάθε τόπου. Πρέπει να δοθούν, λοιπόν, για γεωργική δασοκομική χρήση, αλλά χρειάζομαστε και περιβαλλοντικούς κανόνες.

Υπάρχει κάποια λύση μέσα σε αυτό που φέρατε; Όχι, είναι ένα γονατογράφημα το οποίο θα σας περιγράψω τι έχει. Πρώτον, το

δημόσιο -λέει- δεν προβάλλει δικαιώματα κυριότητας σε μία έκταση, στην οποία, όμως, ο ιδιοκτήτης μπορεί να παρουσιάσει συμβόλαιο και μετά από αυτό τον νόμο. Ακούστε, μετά από αυτόν τον νόμο μπορεί να παρουσιάσει συμβόλαιο. Δεν υπάρχει έστω μια δεκαετία πίσω! Δηλαδή, αν είναι δυνατόν! Το 2014 που νομοθετήσατε αντίστοιχα βάλσατε μια δεκαετία πίσω για τον τίτλο. Τώρα τίποτα; Μπορεί μετά από τον νόμο να εμφανιστεί ένα συμβόλαιο, ένα Ε9, μια ένορκη βεβαίωση; Ο αποχαρκτηρισμός γίνεται και από τη δασική νομοθεσία, δεν είναι απλά η κυριότητα, αποχαρκτηρίζει η δασική νομοθεσία και μπορεί να τη χρησιμοποιήσει καθένας κατά το δοκούν -προσέξτε!- ακόμα και με ένορκη βεβαίωση και μετά από τον νόμο. Δηλαδή, θα έχουμε κάποιον που θα το δηλώσει φέτος στο Ε9, χωρίς να το έχει δηλώσει ποτέ και θα το αποχαρκτηρίσει η δασική νομοθεσία;

Αυτό είναι λύση που βοηθάει τους αγρότες που το δηλώνουν τόσα χρόνια; Μήπως κάποιον αεριτζή, κανένα «Γκόρτσου» τοπικό που θα έρθει να τακτοποιήσει πράγματα με τον τοπικό κομματάρχη της Νέας Δημοκρατίας; Λέω εγώ τώρα.

Και βέβαια, δίνεται η δυνατότητα όχι να χρησιμοποιηθούν μόνο για γεωργική δασοκομική -που το είχε λύσει ο ΣΥΡΙΖΑ αυτό χωρίς να πέσει σε κανένα Συμβούλιο Επικρατείας-, αλλά με μια πολύ πρόχειρη και πονηρή εξαίρεση του νόμου, δίνεται η δυνατότητα και για τις άλλες επιτρεπτές επεμβάσεις.

Δηλαδή, κύριε Πρόεδρε, δίνει τη δυνατότητα για ξενοδοχεία, για λατομεία, για βιομηχανίες, για γήπεδα, για σχολεία, για ΧΥΤΑ. Αυτό έχει μέσα η ρύθμιση. Άλλα έλεγε ο κ. Αμυράς στην επιτροπή. Δεν είναι για γεωργική χρήση. Άρα, εκτός νομοσχεδίου του Υπουργείου Περιβάλλοντος με μία ρύθμιση η οποία έρχεται χωρίς διαβούλευση -δεν έχει αναρτηθεί- με μια ελλιπέστατη αιτιολογική έκθεση που δεν έχει καν ασφαλείς όρους!

Η Πανελλήνια Ένωση Δασολόγων Δημοσίων Υπαλλήλων και το WWF το επεσήμαναν, μιλάνε για καταχρηστικές διεκδικήσεις, υπονόμευση της ελάχιστης νομικής ασφάλειας, κίνδυνο ζημίας με «βιομηχανία» ένορκων βεβαιώσεων, ζήτημα αντισυνταγματικότητας, χαλαρή απόδειξη της έννομης σχέσης των εκτάσεων και για το ότι θα ευνοηθούν επιτηδευτές σε βάρος των πραγματικών δικαιούχων. Οι μόνοι ευνοημένοι είναι οι αεριτζήδες που θα έχουν και λεφτά να κάνουν γρήγορα τις διαδικασίες. Δεν στηρίζει τη γεωργία και είναι ανεφάρμοστο, διότι πρέπει να περάσει από τις επιτροπές δασολογίου, όπου μόνο οι κολλητοί θα έχουν πέρασμα, οι άλλοι θα περιμένουν χρόνια. Οι πραγματικοί ενδιαφερόμενοι αγρότες δεν θα βρουν λύση.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Και δεν υπάρχει καμμία πρόβλεψη, κύριε Πρόεδρε, για περιοχές «NATURA», για περιοχές με καταφύγια άγριας ζωής, για περιοχές που έχουν δημόσιες διαχειριστικές μελέτες. Δεν υπάρχει καμμία αποτίμηση ως προς τις κλιματικές εκπομπές και την απορρόφηση διοξειδίου του άνθρακα, που η χώρα μας έχει δεσμευτεί για τις εκτάσεις αυτές στην Ευρώπη.

Και η Επιστημονική Υπηρεσία της Βουλής -και θα το καταθέσω, κύριε Πρόεδρε- λέει ότι δεν υπάρχει κανένας έλεγχος για την αλληλεξάρτηση και αλληλεπίδραση με τη δασοβιοκοινότητα και τις προστατευόμενες περιοχές. Τι σας λέει; Ότι δεν μπορείτε ανεξέλεγκτα να αποχαρκτηρίσετε και ιδιαίτερα σε επιτηδευτές που δεν έχουν έννομη σχέση με το ακίνητο.

Ρωτάμε και τα είπατε και ο εισηγητής μας; Θα αποδοθούν οι εκτάσεις στους πραγματικούς δικαιούχους; Όχι, δεν θα αποδοθούν, μόνο σε κάποιους αεριτζήδες. Θα δοθούν για αγροτική χρήση, όπως είπατε ο κ. Αμυράς; Όχι, ξενοδοχεία, λατομεία, ΧΥΤΑ, γήπεδα, σχολεία και ό,τι άλλο υπάρχει μέσα. Θα αποφύγουμε τουλάχιστον να δοθούν περιοχές με καταφύγια άγριας ζωής, σε δημόσια διαχειριζόμενα δάση; Όχι, κανένα κριτήριο. Το λέει η Επιστημονική Υπηρεσία της Βουλής. Είναι εφαρμόσιμη τουλάχιστον για τους αγρότες; Όχι, στις επιτροπές δασολογίου την παρπέμπετε.

Άρα, πρέπει να αποσύρετε το άρθρο 72 που κάνει φωτογραφική πολεοδομική ρύθμιση και το άρθρο 80 που έχει νομικά θέματα, σας λέμε, για κάτι που είχαμε δρομολογήσει εμείς να λυθεί. Πρέπει να αναγνωρίσετε έστω μια δεκαετία τίτλων -έστω!- κάποια συμβόλαια, μια αποδοχή κληρονομιάς, τα Ε9. Είναι δυνα-

τόν μετά από τον νόμο να πηγαίνει να κάνει κάποιος Ε9 ή ένορκη βεβαίωση και να παίρνει δασωμένους αγρούς που ανήκουν στους αγρότες, που ανήκουν στην Ελλάδα, που προστατεύονται από το Σύνταγμα;

Και πρέπει να αποτρέψετε ξένα προς τα δάση αντικείμενα. Δεν μπορούμε να συζητάμε για κάτι το οποίο είναι ξένο προς τον πρωτογενή τομέα και να μας λέτε ότι κάνετε χάρη στους αγρότες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ολοκληρώστε, κύριε Φάμελλε.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ: Και πρέπει να ευνοήσουμε τις μελέτες για να δοθούν για αγροτική χρήση κυριολεκτικά.

Κύριοι Υπουργοί και κυρίες και κύριοι Βουλευτές, έχετε ανατρέψει οτιδήποτε είχε δρομολογηθεί σύγχρονο, ευρωπαϊκό για την Ελλάδα. Δεν υπάρχει καμμία προστασία του περιβάλλοντος. Υπόσχαστε σε διάφορους ενδιαφερόμενους λύσεις, αλλά περνάτε αεριτζήδες από την πίσω πόρτα, αμφισβητώντας και το Σύνταγμα και την ιδιοκτησία. Σας παρακαλούμε πολύ και αιτούμαστε -δεν παρακαλούμε- απαιτούμε το άρθρα 72 και 80 να αποσυρθούν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και με αυτό κλείστε, κύριε συνάδελφε.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ: Είναι δουλειές του ποδαριού με αεριτζήδες από πίσω.

Κύριε Βορίδη, νομίζω ότι περιέγραψα τη νομική τεκμηρίωση. Σας το είχα ζητήσει και στις επιτροπές, δεν έχετε δώσει καμμία απάντηση μέχρι τώρα. Πρέπει να αποσυρθούν τα δύο άρθρα.

Καταθέτω και την έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Σωκράτης Φάμελλος καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εμείς ευχαριστούμε τον κ. Φάμελλο.

Και τον λόγο τώρα έχει ο Βουλευτής του Κινήματος Αλλαγής κ. Γεώργιος Καμίνης για επτά λεπτά.

Ορίστε, κύριε Καμίνη, έχετε τον λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΜΙΝΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Δυστυχώς και πάλι υποχρεώνομαι να αφιερώσω το μεγάλο τμήμα της αγόρευσής μου στα διαδικαστικά θέματα του σημερινού νομοσχεδίου, τα οποία, όμως, είναι πάρα πολύ ουσιαστικά. Τι εννοώ; Θα πρέπει να καταλάβουμε γιατί ο συντακτικός νομοθέτης έχει επιβάλει ένα νομοσχέδιο να έχει ένα κύριο αντικείμενο και γι' αυτό απαγορεύει τις άσχετες τροπολογίες.

Γιατί θα δούμε ότι όταν δεν συμβαίνει αυτό, όταν έχουμε νομοσχέδια όπως αυτό, που εκ συστήματος μας φέρνει ο κύριος Υπουργός, ενώ είναι ο πρώτος τη τάξει Υπουργός και αυτός θα είχε την πρωταρχική υποχρέωση να διαφυλάξει το κύρος του Κοινοβουλίου και των θεσμών, όταν, λοιπόν, έχουμε τέτοια νομοσχέδια, «σκούπα» τα λένε, «κουρελού» θα τα έλεγα εγώ, τα οποία υπογράφονται από το μισό Υπουργικό Συμβούλιο, δεν πλήττεται μόνο η νομοθετική διαδικασία, πλήττεται και η δημοκρατία -και θα πω τι εννοώ- γιατί πλήττονται εμμέσως και κάποιοι άλλοι θεσμοί πάρα πολύ σημαντικοί.

Θέλω να θυμίσω στο Σώμα ότι τους ειδικότερους θεσμούς της νομοθετικής διαδικασίας -που αφορούν είτε στη διαβούλευση είτε στην ακρόαση των φορέων στη διαδικασία των επιτροπών- τους έχει θεσπίσει η δική μας παράταξη. Δεν τις θέσπισε ως απλές τυπικές διαδικασίες, όπως είπε ο Υπουργός, προσπαθώντας προφανώς να πει ότι στερούνται ουσιαστικού περιεχομένου. Τις θέσπισε γιατί, ακριβώς, διευρύνουν τη συζήτηση και την εμπλουτίζουν.

Ο θεσμός της διαβούλευσης φυσικά και δεν αμφισβητεί αυτό το οποίο είπε ο Υπουργός ότι «δεν είμαστε θεσμικά και νομικά υποχρεωμένη η Κυβέρνηση να σας ενημερώνουμε για τις προθέσεις μας. Αυτές εκδηλώνονται», μας είπε, «την ώρα που επιλέγουμε εμείς, με τον τρόπο που επιλέγουμε εμείς και διαβουλευόμαστε έτσι όπως προβλέπει ο νόμος και ο Κανονισμός της Βουλής». Ακριβώς, «όπως προβλέπουν» και προβλέπουν προφανώς

η διαδικασία αυτή να είναι ουσιαστική και να μην έχει απλώς έναν διεκπεραιωτικό χαρακτήρα. Δηλαδή, από τη στιγμή που μας ενημερώνετε για την πρόθεσή σας να νομοθετήσετε είτε υποχρεωμένοι να διασφαλίσετε ότι ο διάλογος τον οποίον ανοίγετε και στον οποίο συμμετέχει η κοινωνία είναι ένας διάλογος ουσιαστικός.

Και ουσιαστικός για δύο λόγους. Πρώτα απ' όλα γιατί δίνετε έτσι ευχέρεια στον κάθε πολίτη -μα, στον κάθε πολίτη- να έχει την ικανοποίηση ότι ακούστηκε τουλάχιστον η άποψή του, ότι είχε την ευχέρεια να την εκφράσει. Κατά κάποιο τρόπο, λοιπόν, μετριάζουμε έτσι τον αντιπροσωπευτικό χαρακτήρα του πολιτεύματος γιατί είναι ένα στοιχείο, έστω και αυτό, άμεσης δημοκρατίας.

Κατά δεύτερο λόγο έχετε να μάθετε και πολύ χρήσιμα πράγματα από την κοινωνία. Εγώ πάρα πολύ συχνά κατά τη διάρκεια της ακρόασης των φορέων είχα την ευκαιρία να διαπιστώσω ότι οι παρατηρήσεις τους ήταν πάρα πολύ ουσιαστικές και ότι κατ' αυτόν τον τρόπο βελτίωναν το έργο μας και κατ' επέκταση, φυσικά, διευρύναν τη νομιμοποίηση του οργάνου στο οποίο έχουμε την τιμή να συμμετέχουμε. Αυτή, λοιπόν, τη σημασία έχει η διαβούλευση και αυτή τη σημασία έχει εμμέσως και το θέμα των ακροάσεων, όπως είπα, στις επιτροπές και επίσης και το ζήτημα του ότι το νομοσχέδιο πρέπει να έχει ένα αντικείμενο. Γιατί όταν είναι ένα νομοσχέδιο «κουρελού», όπως αυτό, όταν είναι ένα νομοσχέδιο στο οποίο υπογράφουν όλα σχεδόν τα μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου, σε ποια επιτροπή θα το πρωτοεισαγάγεις; Έτσι δεν είναι; Πώς θα έχουν την ευχέρεια οι Βουλευτές οι οποίοι μετέχουν στις Διαιρετικές Επιτροπές και έχουν αποκομίσει μια σημαντική εμπειρία για το αντικείμενό τους να συμμετάσχουν; Στην Ολομέλεια με τον περιορισμένο χρόνο των επτά λεπτών;

Όλα αυτά, λοιπόν, έχουν τη σημασία τους και θεωρώ ότι έχω την υποχρέωση τουλάχιστον εγώ, που έχω ασχοληθεί με αυτά τα ζητήματα, να τα λέω και να τα ξαναλέω στη Βουλή. Το ξέρω ότι δεν εισακούγομαι, αλλά για την τιμή του Σώματος πρέπει να λέγονται.

Θα περιοριστώ απλώς να μιλήσω για την προφορική συνέντευξη και πάλι θα επαναλάβω κάτι που έχω πει. Είναι απαραίτητη η προφορική συνέντευξη. Ήμουν πάντοτε οπαδός της και την είχαμε εφαρμόσει με τον καλύτερο τρόπο στον Συνήγορο του Πολίτη, γιατί μεταξύ άλλων την είχαμε δημόσια την προφορική συνέντευξη. Δεν αρκεί μόνο να δίνεται ένα συνοπτικό πρακτικό στους συνοψιφίσιους του υποψήφιου, για να ασκήσουν τα δικαιώματα που έχουν είτε την ένστασή τους είτε τη δικαστική προστασία. Πρέπει να παρίστανται, να έχουν το δικαίωμα να παρίστανται στην προφορική συνέντευξη και να κρίνουν. Αυτό πιστεύω ότι είναι η μεγαλύτερη εγγύηση για τον θεσμό εκείνον ακριβώς, ο οποίος είναι δεκτικός αθέμιτων παρεμβάσεων.

Να αφιερώσω και μισό λεπτό στις διατάξεις του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής, όπου θα έχουμε την ευκαιρία να τις υπερψηφίσουμε, γιατί έρχονται και εξορθολογίζουν, ακριβώς, ένα καθεστώς κάποιων εργαζομένων, οι οποίοι μετέχουν στις εποχιακές αγροτικές εργασίες, οι οποίοι έχουν προσφέρει πάρα πολλά στην εθνική οικονομία και ο τρόπος που λειτουργούσε μέχρι σήμερα αυτή η πρόσκληση ταιλαιπωρούσε και τις υπηρεσίες μας στο εσωτερικό και τα προξενεία.

Και επίσης, να πω ότι πρέπει να ανανεωθούν οι συμβάσεις αυτών οι οποίοι δουλεύουν στις δομές του Υπουργείου Μετανάστευσης και είναι άνθρωποι οι περισσότεροι από το 2017. Πρέπει κάποια στιγμή αυτή η εμπειρία τους, η εμπειρία την οποία έχουν αποκομίσει, κύριε Υπουργέ, να αξιοποιηθεί με μια μοριοδότηση, γιατί πρόκειται για μια δουλειά πάρα πολύ σημαντική που απαιτεί εξειδικευμένες γνώσεις.

Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Κινήματος Αλλαγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εγώ ευχαριστώ τον κ. Καμίνη και για τη συνέπεια στον χρόνο.

Και θα ολοκληρώσουμε τον πρώτο κύκλο των συναδέλφων με τον Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Χρήστο Κατσώτη.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΤΣΩΤΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Ερασιδικό το νομοσχέδιο, όπως το χαρακτήρισε ο Υπουργός, ερασιδική και η τοποθέτηση.

Ο λαός μας ζει έναν ακόμη ιμπεριαλιστικό πόλεμο με νεκρούς και προσφυγιά, πληρώνει τις συμμαχίες της αστικής τάξης των ΗΠΑ, της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ΝΑΤΟ, τις συμφωνίες όλων των κυβερνήσεων, που γέμισαν τη χώρα με βάσεις του θανάτου, την απόφαση της Κυβέρνησης να εμπλακεί η χώρα μας στον ιμπεριαλιστικό πόλεμο, αποτελώντας στόχο αντιπάλων. Όλα για του αφέντη το ψωμί και τα συμφέροντα της αστικής τάξης.

Για αυτή την επιλογή δεν φείδεται δαπανών η αστική τάξη και οι κυβερνήσεις. Δίνονται 7,5 δισεκατομμύρια ευρώ για τα Rafale και τις Belharrga που δεν αφορούν στην άμυνα της χώρας, αλλά στην πολεμική, δολοφονική μηχανή του ΝΑΤΟ. Επίσης 4 δισεκατομμύρια ευρώ κάθε χρόνο για τον πολεμοκάπηλο οργανισμό και απίστευτες δαπάνες για τις ασκήσεις πολέμου των ενόπλων δυνάμεων σύμφωνα με τα σχέδια επίθεσης του ΝΑΤΟ κάθε χρόνο. Αρπάζετε το ψωμί, υπονομεύετε τη ζωή και τα όνειρα των νέων και τα κάνετε όπλα του θανάτου. Πόροι που δεν αξιοποιήθηκαν ποτέ για τη στήριξη του λαού μας, για την προστασία της υγείας του ακόμη και εν μέσω πανδημίας, που δεν χρησιμοποιήθηκαν για την προστασία από την ακρίβεια, για τη στήριξη εισοδήματος, πόροι που δεν υπήρχαν ποτέ για να δοθούν στους δήμους, ξαφνικά είναι διαθέσιμοι για να στηρίξουν τις Νατοϊκές αποστολές εκτός συνόρων, που μάλιστα καθιστούν τον λαό μας στόχο των επιθέσεων. Μιλάμε για πρόκληση.

Κύριε Υπουργέ, τα οικονομικά των δήμων είναι σε οριακή κατάσταση. Ενώ οι θεσμοθετημένοι πόροι -ακόμη και με βάση τον αντιλαϊκό νόμο, τον Καλλικράτη-, που πρέπει να αποδίδονται είναι πάνω από 5 δισεκατομμύρια ευρώ δίνεται μόνο το 35%, δηλαδή 65% λιγότερα. Ποια λύση προτείνετε; Την αύξηση των δημοτικών φόρων και τελών στον λαό για να έχει υποτυπώδεις υπηρεσίες.

Επιβάλλετε νέα χαράτσι, όπως το τέλος ταφής. Αρνείστε να το καταργήσετε ή να το πάτε πίσω, όπως ζητάνε, που εμείς δεν συμφωνούμε βέβαια. Αδιαφορείτε μπροστά στο μεγάλο κόστος της ενέργειας και των καυσίμων για τη λειτουργία των διάφορων δομών, σχολεία, ΔΕΥΑ που αφορά στο νερό, αθλητικές εγκαταστάσεις, δημοτική συγκοινωνία και άλλα, που έχουν εκτοξευθεί, έχουν φτάσει πάνω από το 80%.

Έχουμε καταθέσει αναφορά, το υπόμνημα της Ένωσης Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης. Συμφωνούμε με τις προτάσεις και σας καλούμε να τις κάνετε αποδεκτές, γιατί αφορά πραγματικά στο νερό, στη ζωή του κόσμου.

Για τους εργαζόμενους με συμβάσεις λόγω COVID η παράταση μέχρι τέλος Μαΐου είναι το μαρτύριο της σταγόνας, όπως βέβαια και κάθε άλλη παράταση που κάνετε. Η Κυβέρνηση εξαιρεί τους συμβασιούχους που κλείνουν είκοσι τέσσερις μήνες στη δουλειά. Το αποτέλεσμα είναι οι εργαζόμενοι τόσο από τους δήμους όσο και από τις περιφέρειες να κινδυνεύουν με απόλυση, όπως για παράδειγμα δεκαεπτά εργαζόμενοι του Δήμου Ηλιούπολης, που σήμερα λήγουν οι συμβάσεις τους. Ήδη είναι στον αγώνα και διεκδικούν τη συνέχιση της δουλειάς τους.

Ευθύνες έχουν όλες οι κυβερνήσεις για την εργασιακή ζούγκλα που διαμόρφωσαν και στον δημόσιο τομέα με την αντικατάσταση της μόνιμης, σταθερής δουλειάς με διάφορες ελαστικές μορφές συμβασιούχων διάφορων προγραμμάτων, εργολαβικών. Όλα ανακυκλώνουν την ανεργία, γεμίζουν με αβεβαιότητα, ανασφάλεια και αδιέξοδα χιλιάδες εργαζόμενους και τις οικογένειές τους.

Εμείς απαιτούμε να μην υπάρχει καμμία απόλυση εργαζόμενου από τους δήμους, να γίνουν οι συμβάσεις τους αορίστου χρόνου και έτσι να καλύψουν ένα μικρό μέρος από τις τεράστιες ελλείψεις σε προσωπικό.

Σχετικά με τη μεταρρύθμιση του καθεστώτος επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας, το σχέδιο νόμου αναφέρει ότι μέχρι η επιτροπή που έχει συσταθεί να εκδώσει τη σχετική απόφαση, εξακολουθεί να καταβάλλεται στους ίδιους δικαιούχους, στο ίδιο ύψος και με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις που ίσχυαν πριν την έναρξη αυτού του νόμου.

Τι θα γίνει μετά την απόφαση της επιτροπής; Οι εργαζόμενοι,

κύριε Υπουργέ, με αγωνιστικές κινητοποιήσεις απάντησαν στον σχεδιασμό σας για περικοπή του επιδόματος. Είπαν: «Κάτω τα χέρια σας από τη δίκαιη καταβολή του επιδόματος, καμμία περικοπή στο καταβαλλόμενο ύψος». Είναι δίκαιο, γιατί είναι γνωστές οι συνθήκες δουλειάς που επιβαρύνουν εξαιρετικά την υγεία των εργαζομένων. Η τοπική διοίκηση με όλες τις νομοθετικές ρυθμίσεις έρχεται να υπηρετήσει τις ανάγκες της καπιταλιστικής ανάπτυξης.

Η τριπολογία για τις αρμοδιότητες της Οικονομικής Επιτροπής είναι χαρακτηριστική. Θα μπορεί, λέτε, η Οικονομική Επιτροπή -και όχι το δημοτικό συμβούλιο- να αποφασίζει για την άσκηση ή μη ένδικων μέσων που προφανώς αφορούν εργολάβους, προμηθευτές και άλλους της αγοράς, γιατί εξαιρείτε, λέτε, τους εργαζόμενους που διεκδικούν σταθερή δουλειά. Εκεί θωρακίζετε τις ελαστικές μορφές. Θα μπορεί η Οικονομική Επιτροπή με απόφασή της να παραχωρεί ακίνητα, εκτάσεις γης στην ΕΤΑΔ, στο ΤΑΙΠΕΔ, στο Υπερταμείο, χωρίς επίσημη απόφαση του δημοτικού συμβουλίου.

Κύριε Υπουργέ, είναι απαράδεκτες αυτές οι ρυθμίσεις και εμείς λέμε ότι πρέπει να τις πάρετε πίσω. Δεν μπορεί μια Οικονομική Επιτροπή να αποφασίζει για να παραχωρεί εκτάσεις γης και ακίνητα στο Υπερταμείο, στο ΤΑΙΠΕΔ και αλλού. Λέτε η Οικονομική Επιτροπή και όχι το δημοτικό συμβούλιο. Είναι απαράδεκτο και πρέπει να το πάρετε πίσω.

Σε σχέση με την εθνική σύνταξη ομογενών, έχουμε καταθέσει επανειλημμένα επίκαιρες ερωτήσεις για την άδικη μεταχείριση χιλιάδων εργαζομένων που δεν είχαν μόνιμη διαμονή σαράντα χρόνια στην Ελλάδα. Τους έχετε καταδικάσει και εσείς και η προηγούμενη κυβέρνηση να ζουν στην απόλυτη φτώχεια. Παρ' όλο που πληρούν τις ασφαλιστικές προϋποθέσεις, η σύνταξή τους υπολείπεται κατά πολύ. Οι διακρίσεις αυτές είναι απαράδεκτες.

Εμείς έχουμε ζητήσει την απόλυση της παραγράφου του άρθρου 7 του νόμου Κατρούγκαλου για να υπάρχει μια δίκαιη μεταχείριση. Όλοι έχουν οικογένειες, δίνουν εισφορές, πληρώνουν φόρους, χαράτσια, ζουν την ακρίβεια, τη φτώχεια. Δεν μπορεί να λέτε σήμερα ότι τα σαράντα γίνονται τριάντα χρόνια και ότι αυτό είναι θετικό.

Εμείς λέμε ότι θα πρέπει να υπάρξει αυτή η βασική προϋπόθεση που είναι η δεκαπενταετία, οι τεσερασήμισι χιλιάδες ημέρες ασφάλισης χωρίς άλλον περιορισμό.

Σε ό,τι αφορά τους ανασφάλιστους υπερήλικες που διαμένουν στην Ελλάδα, θεωρούμε επίσης ότι πρέπει να λαμβάνουν πλήρες επίδομα χωρίς την προϋπόθεση διαμονής στην Ελλάδα για τριάντα πέντε χρόνια και χωρίς τον απαράδεκτο εξαναγκασμό για αποποίηση της υπηκοότητάς τους από τη χώρα προέλευσης στην οποία έζησαν και εργάστηκαν για πάρα πολλές δεκαετίες.

Με τις διατάξεις των άρθρων 81 και 83 διευκολύνετε τη λεγόμενη μετάκληση εργατών για εποχική εργασία σε όφελος της εργοδοσίας και της μεγάλης καπιταλιστικής αγροτικής παραγωγής. Είναι γνωστή η κατάσταση στη Μανωλάδα και στον Μαραθώνα σε βάρος των μεταναστών εργατών γης.

Επίσης, με τις νέες διατάξεις και τις πρόσφατες συμφωνίες του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου με το Μπαγκλαντές, ενώ προετοιμάζονται και με το Πακιστάν και άλλες χώρες, νομιμοποιείτε το σύγχρονο «σκλαβοπάζαρο» της πιο άγριας εκμετάλλευσης. Ως κόμμα έχουμε καταθέσει και σχετική ερώτηση και περιμένουμε απαντήσεις.

Θεσμοθετείτε παράβολο υπέρ της εργοδοσίας για τη συνολική περίοδο της πενταετίας και όχι για κάθε ετήσιο περίοδο, όπως προβλεπόταν μέχρι τώρα. Δίνετε τη δυνατότητα για το πιο φτηνό εργόσημο στον ΟΓΑ. Διευκολύνετε την ηλεκτρονική διαδικασία, θέτοντας ένα καθήκον κοινοποίησης στις υπηρεσίες από τις ήδη υποστελεχωμένες υπηρεσίες μετανάστευσης.

Οι μετανάστες που ζουν και εργάζονται για χρόνια στη χώρα υποχρεώνονται ουσιαστικά να προσφύγουν στη νέα άδεια διαμονής για εποχική εργασία του νέου άρθρου 18α του Κώδικα Μετανάστευσης, δηλαδή στο απαράδεκτο καθεστώς αυτής της εποχικής εργασίας, χωρίς δικαιώματα οικογενειακής επανένωσης, υπολογισμού του χρόνου παραμονής στη χώρα για την πρόσβαση σε άλλες άδειες κ.λπ.. Αυτό είναι κυνισμός και βαρβαρότητα. Τους καταδικάζετε να ζουν σε τρώγλες και στη βρωμιά.

Εμείς διεκδικούμε την πλήρη νομιμοποίηση με άδειες διαμονής όλων των μεταναστών εργατών γης που ζουν και εργάζονται για χρόνια στην Ελλάδα. Απαιτούμε να σταματήσει αυτός ο εκβιασμός σε βάρος τους.

Η λαϊκή οικογένεια στενάζει κάτω από το βάρος της ανεργίας, της φτώχειας και της ακρίβειας και ο λαός με εφευρετικότητα, κύριε Υπουργέ, απαντά στην κοροϊδία των μέτρων σας.

Πιστεύουμε ότι η διέξοδος είναι ο αγώνας, η ρήξη, η ανατροπή με αυτήν την πολιτική που υπηρετεί τους σχεδιασμούς του μεγάλου κεφαλαίου για αύξηση της κερδοφορίας των επιχειρήσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστούμε, κύριε Κατσώτη.

Τον λόγο έχει ο Υπουργός Μετανάστευσης και Ασύλου κ. Μηταράκης, προκειμένου να τοποθετηθεί επί διατάξεων στο νομοσχέδιο που αφορούν το Υπουργείο του.

ΝΟΤΗΣ ΜΗΤΑΡΑΚΗΣ (Υπουργός Μετανάστευσης και Ασύλου): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στο σημερινό νομοσχέδιο περιλαμβάνονται διατάξεις του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, διατάξεις τις οποίες υποστήριξα και στη συζήτηση στην επιτροπή, διατάξεις που ενισχύουν το εθνικό σύστημα υποδοχής, ένα ιδιαίτερα κρίσιμο θέμα, καθώς σήμερα επισκιάζεται η συνεδρίαση από την εξέλιξη ενός πρωτοφανούς πολέμου για την Ευρώπη του 21ου αιώνα.

Η χώρα μας, όπως και όλες οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με πρωτοφανή ταχύτητα και αποφασιστικότητα ανταποκρίθηκε στην ανθρωπιστική κρίση που χτύπησε τη γειτονιά μας.

Να τονίσω ότι και με την ψήφο της Ελλάδας ενεργοποιήθηκε η οδηγία 55/ 2001, η οποία ενσωματώθηκε στο Εθνικό Δίκαιο με το π. δ. 80/2006 για την παροχή καθεστώτος προσωρινής προστασίας δώδεκα αρχικά μηνών σε εκποτισμένους Ουκρανούς πολίτες, τα μέλη των οικογενειών τους και αναγνωρισμένους πρόσφυγες στην Ουκρανία. Συνολικά δεκατρείς χιλιάδες άνθρωποι έχουν βρει μέχρι στιγμής καταφύγιο στη χώρα μας.

Βελτιστοποιήσαμε με αγαστή συνεργασία με το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη τη διαδικασία εισόδου Ουκρανών πολιτών στη χώρα μας.

Δημιουργήσαμε το πρώτο κέντρο υποδοχής στον Προμαχώνα, το βασικό σημείο εισόδου, όπου λειτουργεί ειδική λωρίδα εισόδου.

Ανακαινίσαμε άμεσα ένα παλαιό κτήριο για να υπάρχει χώρος υποδοχής ειδικά για οικογένειες με παιδιά, με την παρουσία και ιατρικής υποστήριξης, πλέον των ζεστών ροφημάτων, του φαγητού, της θερμής υποδοχής.

Διαθέσαμε αρχικά για τις ανάγκες των Ουκρανών τρεις δομές φιλοξενίας, τη δομή στη Σιντική Σερρών, μια ολοκαίνουργια δομή η οποία χρησιμοποιείται για την ολιγόμηρη φιλοξενία όσων φτάνουν στη χώρα μας από τον Προμαχώνα, καθώς απέχει μόνο πέντε χιλιόμετρα από το σημείο εισόδου. Εκεί διαθέτουμε τη δυνατότητα πρώτης φιλοξενίας σε ειδικά διαμορφωμένους οικίσκους και προσφέρουμε φαγητό και είδη ατομικής υγιεινής.

Επιπλέον έχουμε διαθέσει τις δομές στην Ελευσίνα και στις Σέρρες για τη φιλοξενία Ουκρανών πολιτών.

Έχουμε σε πρώτη φάση διαθέσιμες δεκαπέντε χιλιάδες κλίνες, οι οποίες προοδευτικά μπορεί να αυξηθούν, αν το απαιτήσουν οι ανάγκες.

Να σημειώσω ότι σήμερα το εθνικό σύστημα υποδοχής έχει τριάντα χιλιάδες κενές θέσεις σε όλη τη χώρα χάρη στην ουσιαστική αποσυμφόρηση και των νησιών μας και της ηπειρωτικής Ελλάδος.

Αντιλαμβάνεσθε πως ένα τέτοιο έκτακτο γεγονός δεν θα μπορούσε να αντιμετωπισθεί από ένα εθνικό σύστημα υποδοχής που είχε φτάσει και ξεπεράσει τα όριά του, όπως έγινε τα προηγούμενα χρόνια.

Σήμερα ερχόμαστε με το άρθρο 84 και ανανεώνουμε τις συμβάσεις ορισμένου χρόνου συνολικά διακοσίων είκοσι ένα υπαλλήλων που υπηρετούν στην Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης στις δομές όλης της χώρας. Είναι οι άνθρωποι που υποστηρίζουν τη λειτουργία τριάντα δύο δομών στην ενδοχώρα και των κέντρων υποδοχής και ταυτοποίησης στα σύνορα, καθώς και

τμημάτων της κεντρικής υπηρεσίας.

Επίσης, με το άρθρο 85 παρατείνεται η ισχύς συμβάσεων εργασίας αρμοδιότητας του ΕΟΔΥ για την ολοκλήρωση του προγράμματος «Επείγουσα Παρέμβαση Υγείας για την Προσφυγική Κρίση», ένα πρόγραμμα το οποίο χρηματοδοτείται από το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου μέσω των ευρωπαϊκών ταμείων μετανάστευσης.

Είμαστε, λοιπόν, έτοιμοι για τη φιλοξενία, όπως είμαστε έτοιμοι για την καταγραφή και την παροχή προσωρινής προστασίας σε όσους έρχονται εκποτισμένοι από την Ουκρανία. Θυμίζω ότι στις 28 Μαρτίου ξεκινάει η λειτουργία της ηλεκτρονικής πλατφόρμας προκαταγραφής και θα παρέχεται η δυνατότητα σε όλους τους εν δυνάμει δικαιούχους να δηλώσουν τα στοιχεία τους και να λάβουν εξατομικευμένο ραντεβού προσέλευσης στα γραφεία ασύλου.

Θα ξεκινήσουμε τη Δευτέρα 4 Απριλίου με την έκδοση ταυτότητας προσωρινής προστασίας στους δικαιούχους από την Ουκρανία στα περιφερειακά γραφεία Αττικής, Θεσσαλονίκης, Πάτρας και Κρήτης. Θα πρόκειται για μια υπηρεσία μιας στάσης, όπου θα παραλαμβάνουν οι δικαιούχοι την άδεια διαμονής, θα πραγματοποιείται η λήψη βιομετρικών στοιχείων και φωτογραφιών. Στην άδεια διαμονής θα αναγράφονται και οι αριθμοί ΑΜΚΑ και ΑΦΜ, τους οποίους θα λαμβάνουμε ηλεκτρονικά, ψηφιακά από τις αρμόδιες υπηρεσίες, αριθμοί που είναι απαραίτητοι για την πρόσβαση τους και στο Εθνικό Σύστημα Υγείας και στην αγορά εργασίας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εφαρμόζουμε από την πρώτη στιγμή μια δίκαιη αλλά αυστηρή μεταναστευτική πολιτική. Θέσαμε ως βασικούς στόχους τη μείωση των μεταναστευτικών ροών και των επιπτώσεων της κρίσης στις τοπικές κοινωνίες. Και ενώ η Ευρώπη πέρυσι βίωσε αύξηση ροών κατά 57%, η πιο δύσκολη χρονιά από το 2017, η Ελλάδα έχει ανακτήσει τον έλεγχο της μεταναστευτικής κρίσης. Από εβδομήντα δύο χιλιάδες αφίξεις το 2019 μειώθηκαν σε οκτώ χιλιάδες επτακόσιες σαράντα πέντε το 2021, μια μείωση 88%, οι χαμηλότερες πλέον ροές της δεκαετίας.

Η μείωση των ροών, η επιτάχυνση της διαδικασίας ασύλου και η ανάληψη του ελέγχου των δομών από την πολιτεία μείωσε τις επιπτώσεις της κρίσης στις τοπικές κοινωνίες, με την αποσυμφόρηση των νησιών μας -ένα ζητούμενο όλων-, με το κλείσιμο των τελευταία διετία ογδόντα οκτώ δομών στην ενδοχώρα και τώρα με τη σημαντική μείωση θέσεων φιλοξενίας στα μεγάλα αστικά κέντρα, Αθήνα και Θεσσαλονίκη.

Η ανάκτηση του ελέγχου στο μεταναστευτικό διέρχεται της δραστηρής αντιμετώπισης της παράνομης μετανάστευσης. Δεσμευτήκαμε πως θα βάλουμε τάξη και το κάναμε και ως χώρα πλέον επενδύουμε στη νόμιμη μετανάστευση, αναμορφώνονται, ψηφιοποιώντας και απλοποιώντας διαδικασίες. Είμαστε ξεκάθαροι. Δεν είμαστε εναντίον της μετανάστευσης. Είμαστε εναντίον των κυκλωμάτων λαθροδιακινητών που εκμεταλλεύονται τον ανθρώπινο πόνο και βάζουν ανθρώπους σε βάρκες να κινδυνεύουν να χάσουν τη ζωή τους στο Αιγαίο.

Με το σημερινό νομοσχέδιο με το άρθρο 81 επανέρχεται εκ νέου σε ισχύ η διάταξη του άρθρου 16 του ν.4783/2021 και αφορά τη μετάκληση εργατών γης με εξαιρετικές διαδικασίες που θα ισχύουν για αιτήσεις ως τα τέλη Σεπτεμβρίου του 2022, δηλαδή για εργασία ως τα τέλη Μαρτίου του 2023. Θα δουλέψουν με εργόσημο, με εργασιακά δικαιώματα εφάμιλλα που εφαρμόζονται στη χώρα μας. Και βέβαια όπως σωστά επιβλήθηκε, έχουν δοθεί κίνητρα για τη στήριξη της αγροτικής παραγωγής και για τους νέους αγρότες. Αυτό, όμως, δεν σημαίνει ότι δεν χρειάζονται δεκάδες χιλιάδες επιπλέον χέρια για την κάλυψη των αναγκών.

Τι είχε θεσμοθετήσει ο ΣΥΡΙΖΑ, το οποίο έχουμε ήδη καταργήσει με ισχύ από 1^η Ιουλίου του 2022; Το άρθρο 13Α του Κώδικα Μετανάστευσης. Τι έλεγε; «Ελάτε παράνομα στη χώρα, μην καταγραφείτε στα σύνορα, μπειτε παράνομα και θα έχετε το δικαίωμα να δουλεύετε». Ουσιαστικά ήταν ένα άρθρο το οποίο προωθούσε την εκμετάλλευση ανθρώπων σε αγροτικές εργασίες.

Επίσης, με τα άρθρα 82 και 83 επέρχονται βελτιώσεις στο

πλαίσιο της εποχικής εργασίας και με τροποποίηση στο άρθρο 13 του Κώδικα Μετανάστευσης εισάγουμε έναν νέο τύπο άδειας διαμονής πολιτών τρίτων χωρών για την παροχή εποχικής εργασίας για πέντε χρόνια με εννιάμηνη μέγιστη παραμονή ένα έτος σε συνέχεια ρυθμίσεων που ήδη θεσπίσαμε με τον ν.4825/2021. Όπως είπα η νέα αυτή άδεια θα έχει ισχύ από ένα έως πέντε χρόνια, με σύμβαση εργασίας, δικαίωμα παραμονής στη χώρα για εννέα μήνες και υποχρεωτική επιστροφή στη χώρα τους για τρεις μήνες κάθε χρόνο. Είναι άδειες εργασίας, οι οποίες δεν οδηγούν σε μόνιμη παραμονή στη χώρα μας. Είναι άδειες παραμονής που δεν οδηγούν σε ιθαγένεια και αφορούν τον ίδιο τον εργαζόμενο και όχι την οικογένειά του.

Σε αυτό το πλαίσιο συνάψαμε και μνημόνιο συνεργασίας με το Μπαγκλαντές, το οποίο σύντομα θα καταθέσουμε στη Βουλή προς κύρωση, προσφέροντας άδειες νόμιμης εποχικής εργασίας, προβλέποντας παράλληλα αποτελεσματική διακρατική συνεργασία στην ταχεία απέλαση όσων δεν δικαιούνται να έρθουν στη χώρα μας. Θα έρχονται, λοιπόν, με κανόνες, θα μένουν για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα και όσοι μένουν παράνομα θα επιστρέφουν στη χώρα τους.

Εγκαινιάζουμε, λοιπόν, ένα νέο μοντέλο μετανάστευσης με νόμιμο και οργανωμένο τρόπο απέναντι στα κυκλώματα λαθροδιακινητών.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εμείς ευχαριστούμε τον κύριο Υπουργό.

Έχουν ζητήσει τον λόγο τρεις Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα τον λόγο, για να κάνω μια ερώτηση στον κύριο Υπουργό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Όχι, δεν μπορείτε να κάνετε. Επί του νομοσχεδίου τοποθετήθηκε, κύριε Καραθανασόπουλε. Δεν τοποθετήθηκε επί της τροπολογίας. Επί των άρθρων που αφορούν την αρμοδιότητά του, όταν θα πάρετε τον λόγο, κύριε Καραθανασόπουλε, θα ρωτήσετε.

Το εξήγησα από την αρχή. Ο Υπουργός παρενέβη προκειμένου να υποστηρίξει άρθρα επί του σχεδίου νόμου. Δεν είναι τροπολογία για να έχετε κάποια απορία ή κάποια διευκρίνιση.

Ζήτησαν τον λόγο τρεις Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι. Πρώτος θα πάρει τον λόγο –έτσι υποχρεούμαι να κάνω– ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΣΥΡΙΖΑ – Προοδευτική Συμμαχία, ο κ. Ραγκούσης, στη συνέχεια ο κ. Σκανδαλίδης και στη συνέχεια ο κ. Αρσένης. Το λέω για να προγραμματίζονται οι συνάδελφοι Βουλευτές ως προς τον χρόνο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ: Να υπάρχει κάποια εναλλαγή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Μίλησαν ήδη, κύριε Ψυχογιέ, δέκα Βουλευτές μέχρι στιγμής.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ: Να σπάσει λίγο η σειρά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Δεν ξέρω, αυτό δεν είναι δικό μου θέμα. Από τον Κανονισμό υποχρεούμαι όταν ζητάει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος να δίνω τον λόγο. Από εκεί και πέρα έχουν και αυτοί κάποιες υποχρεώσεις, από ό,τι τουλάχιστον ξέρω και μου εξηγήθηκαν και εννοώ οι Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι.

Κύριε Ραγκούση, έχετε τον λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΑΓΚΟΥΣΗΣ: Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

«Εθνικό» και «στρατηγικό» και «σχέδιο» για την καταπολέμηση της διαφθοράς. Κάνα δυο επιθετικοί προσδιορισμοί σας διέφυγα, κύριε Βορίδη. «Ιστορικό» μόνο που δεν το βάλατε στον τίτλο, να μην πω και «παγκόσμιο».

Πρώτη επισήμανση. Εγώ τουλάχιστον –καλά αυτά τα χρόνια σίγουρα, αλλά και στο παρελθόν– δεν θυμάμαι τέτοιο νομοσχέδιο από το Υπουργείο Εσωτερικών, το οποίο κυριολεκτικά διεκδικεί –νομίζω– έναν πάρα πολύ ιδιαίτερο χαρακτηρισμό. Με αυτό το νομοσχέδιο, κύριε Βορίδη, λυπάμαι που θα το πω, μετατρέπεται ουσιαστικά το Υπουργείο Εσωτερικών σε νομοθετικό απορριμματοφόρο της Κυβέρνησης. Αυτό δεν είναι νομοσχέδιο του Υπουργείου Εσωτερικών. Αυτό είναι ένα νομοσχέδιο που πραγματικά θα μείνει στην ιστορία για το πώς αντιλαμβάνεστε το Υπουργείο Εσωτερικών και κυρίως τον ρόλο που αυτό το Υπουργείο επιτελεί και πρέπει να επιτελεί στην ελληνική κοινωνία και στην

ελληνική πολιτεία.

Αναγκαστικά πολλοί Βουλευτές μας, αρμόδιοι τομεάρχες, πήραν ήδη τον λόγο –όπως ο κ. Φάμελλος– και θα πάρουν στη συνέχεια τον λόγο και άλλοι για να τοποθετηθούν εκ μέρους μας στα πάρα πολλά διαφορετικά θέματα που υπάρχουν μέσα σε αυτό το νομοσχέδιο.

Εγώ θα σταθώ στο κεντρικό ζήτημα, στο ζήτημα της διαφθοράς. Θα ξεκινήσω υποβάλλοντας ένα ρητορικό ερώτημα, για να γίνει κατανοητή η κριτική που κάνουμε, κ. Βορίδη και η πολύ κατηγορηματική αντίθεση μας σε αυτό το νομοσχέδιο. Υπάρχει κάτι χειρότερο από τη διαφθορά, δεδομένου ότι όλοι συμφωνούμε πως η διαφθορά είναι ένα φαινόμενο καταδικαστέο, το οποίο χρειάζεται καταπολέμηση, το οποίο χρειάζεται μια συστηματική προσπάθεια για την αντιμετώπισή του;

Όμως υπάρχει κάτι χειρότερο από τη διαφθορά; Η απάντηση είναι «να υπάρχει». Τι είναι, κατά τη γνώμη μας, χειρότερο από τη διαφθορά, πολύ χειρότερο από τη διαφθορά; Είναι, κύριε Βορίδη, πολύ χειρότερη από τη διαφθορά η νομιμοποίηση της διαφθοράς. Είναι πολύ χειρότερη από τη διαφθορά η συγκάλυψη της διαφθοράς. Είναι πολύ χειρότερη από τη διαφθορά και την καταπολέμησή της η καταπολέμηση όσων διώκουν τη διαφθορά, όσων προσπαθούν να αποκαλύψουν τη διαφθορά, όσων προσπαθούν να στιγματίσουν παραδειγματικά τη διαφθορά.

Και τι σημαίνει νομιμοποίηση της διαφθοράς, που είναι χειρότερη από τη διαφθορά; Ο συνάδελφός σας κ. Γεωργιάδης, που έχετε την τιμή να τον έχετε και Αντιπρόεδρο και της Νέας Δημοκρατίας και Υπουργό Ανάπτυξης, το 2010, κύριε Βορίδη, συμμετείχε στις αυτοδιοικητικές εκλογές ως υποψήφιος περιφερειάρχης του ΛΑΟΣ. Τότε υπήρχε ένας νόμος για το πώς έπρεπε να διαχειριστούν τα προεκλογικά οικονομικά τους όλοι οι συνδυασμοί και θεσμοθετήθηκε από εκείνη τη νομοθετική πρωτοβουλία μια επιτροπή αποκλειστικά αποτελούμενη από δικαστικούς, η οποία ήταν επιφορτισμένη με την ευθύνη να ελέγξει αν τηρήθηκε ο νόμος από τους συνδυασμούς και αν δεν τηρήθηκε να επιβάλει τα αναλογούντα πρόστιμα. Ο κ. Γεωργιάδης από αυτήν την ανεξάρτητη επιτροπή δικαστικών, που προβλέπονταν από τον συγκεκριμένο νόμο, κρίθηκε ότι είχε παραβιάσει το νόμο για τα προεκλογικά οικονομικά του συνδυασμού του και του επιβλήθηκε πρόστιμο, σύμφωνα με τον νόμο που εφαρμόσαν και τήρησαν στη συντριπτική τους πλειοψηφία όλοι οι αυτοδιοικητικοί υποψήφιοι συνδυασμοί εκείνης της χρονιάς και στον πρώτο και στον δεύτερο βαθμό.

Ξέρετε τι έγινε στη συνέχεια, κύριε Βορίδη; Με νόμο, με νομοθετική πρωτοβουλία της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας νομιμοποιήθηκε η παραβίαση του νόμου που είχε κάνει ο κ. Γεωργιάδης, απαλλάχθηκε από τα πρόστιμα και άρα η εντοπισμένη περίπτωση παρανομίας και παράβασης συγκεκριμένης νομοθεσίας για τα προεκλογικά οικονομικά εξαφανίστηκε. Δηλαδή αυτό το φαινόμενο, που θα μπορούσε να έχει και χαρακτηριστικά προεκλογικής διαφθοράς, νομιμοποιήθηκε.

Είναι τα ρουσφέτια ή δεν είναι φαινόμενο πολιτικής διαφθοράς; Οι αναξιοκρατικές προσλήψεις, οι προσλήψεις κατά παρέκκλιση του ΑΣΕΠ είναι ή δεν είναι; Βεβαίως είναι. Και άνθισε κατά τη διάρκεια δεκαετιών, να μην πούμε αιώνων πια, στο ελληνικό πολιτικό στερέωμα. Τα ρουσφέτια λοιπόν, δηλαδή οι προσλήψεις κατά παρέκκλιση του ΑΣΕΠ, νομιμοποιήθηκαν ή δεν νομιμοποιήθηκαν από την Κυβέρνησή σας με την επαναφορά διατάξεων και νομοθετικής δυνατότητας να πραγματοποιούνται εκτός ΑΣΕΠ ή εκτός πανελληνίων; Είχε κατακτήσει το ελληνικό πολιτικό σύστημα να γίνονται όλες οι προσλήψεις μέσω πανελληνίων στην Ελληνική Αστυνομία, είτε αφορούσαν ειδικούς φρουρούς είτε αφορούσαν συνοριοφύλακες, κύριε Μητράκη.

Τι έκανε η Κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη; Κατήργησε αυτές τις διατάξεις και επανέφερε το καθεστώς της πολιτικής διαφθοράς στις προσλήψεις αυτών των κατηγοριών, δίνοντας τη δυνατότητα να προσληφθούν από το 2019 μέχρι και σήμερα περίπου πέντε χιλιάδες –περίπου, μπορεί να είναι περισσότεροι, δεν θυμάμαι ακριβώς τον αριθμό– ειδικοί φρουροί, συνοριοφύλακες. Πώς; Μέσα από τα βουλευτικά πολιτικά γραφεία. Τα δικά σας βουλευτικά και πολιτικά γραφεία είναι αυτά μέσω των οποίων ο ελληνικός λαός απέκτησε ειδικούς φρουρούς και συνοριοφύλακες.

Είναι ή δεν είναι διαφθορά οι κατά παράβαση του Ενωσιακού αλλά και του Εθνικού Δικαίου απευθείας αναθέσεις σε εταιρείες, οι οποίες δεν υπήρχαν το προηγούμενο βράδυ αυτών των αναθέσεων; Απάντηση: Βεβαίως είναι διαφθορά, είναι ο ορισμός της διαφθοράς. Γι' αυτό και πλειάδα νομοθετικών πρωτοβουλιών, τόσο σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και σε επίπεδο εθνικού Κοινοβουλίου, έχουν καταρτιστεί τις τελευταίες δεκαετίες ακριβώς για να χτυπήσουν αυτά τα φαινόμενα, να πατάξουν αυτό το φαινόμενο διαφθοράς που αναπτύσσεται μέσα από τις απευθείας αναθέσεις.

Τι έκανε η Κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη και του Μάκη Βορίδη; Νομιμοποίησε τις απευθείας αναθέσεις. Μέσα στον κορωνοϊό και αξιοποιώντας την πανδημία ζήσαμε την επαναφορά, και σε μεγάλη έκταση, φαινομένων διαφθοράς που αναπτύχθηκαν ακριβώς από το γεγονός ότι -πώρα πήρα δύο μόνο περιπτώσεις από τις εκατοντάδες που έχουν δει το φως της δημοσιότητας- εταιρεία από το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, η οποία πήρε από τα ΕΛΤΑ Courier με απευθείας ανάθεση μια σύμβαση της τάξης των 250.000 ευρώ προ ΦΠΑ, ιδρύθηκε δεκατέσσερις μέρες πριν από την ανάθεση αυτή. Το ίδιο και μια άλλη περίπτωση -ενδεικτικά θα τα καταθέσω στα Πρακτικά, έτσι για να τα υπενθυμίσουμε- η «ΤΕΔΡΑ ΙΚΕ» με αρχικό κεφάλαιο 10.000 ευρώ και διαδικασίες εξπρές εξασφάλισε συμβόλαια ύψους 165.000 ευρώ.

Τι κάνατε λοιπόν με αυτά τα φαινόμενα, που προσπαθεί το πολιτικό σύστημα δεκαετίες τώρα να τα αντιμετωπίσει; Νομιμοποιήσατε αυτές τις διαδικασίες διαφθοράς.

Είναι συγκάλυψη της διαφθοράς ή δεν είναι η προσπάθεια, η απέλπιδα, συστηματική και πολυετής προσπάθεια που έχετε κάνει για να συγκάλυψετε το σκάνδαλο «NOVARTIS»; Τι άλλο από συγκάλυψη της διαφθοράς είναι όλη σας η πολιτική πάνω στο σκάνδαλο «NOVARTIS»;

Τι είναι όλη σας η πολιτική κατά όλων όσων εκείνων προσπαθούν και διώκουν τη διαφθορά; Εισαγγελείς, στο στόχαστρο από εσάς. Στο στόχαστρο οι εισαγγελείς, οι αρμόδιοι, οι επιφορτισμένοι με την πάταξη της διαφθοράς, με πρώτη και καλύτερη βέβαια την Εισαγγελέα κ. Τουλουπάκη.

Τι είναι όλη σας η πολιτική, όλη σας η πολεμική εναντίον των προστατευόμενων μαρτύρων, που είναι ένας από τους βασικούς διεθνώς, όχι μόνο στη χώρα μας, θεσμούς για την αποκάλυψη της διαφθοράς; Έχετε στοχοποιήσει όσο τίποτε άλλο τον θεσμό των προστατευόμενων μαρτύρων. Δηλαδή έχετε στοχοποιήσει και καταπολεμάτε όχι τη διαφθορά, αλλά αυτούς που θέλουν να συμβάλουν με τις μαρτυρίες τους στην αποκάλυψη της διαφθοράς.

Και πρόσφατα, κύριε Βορίδη, μάθαμε ότι ήσασταν και εσείς προσωπικά -αλλά αυτό είναι το λιγότερο, δεν είναι προσωπικό το θέμα, το θέμα είναι πολιτικό της Κυβέρνησης- ανάμεσα σε εκείνους που σταθήκατε εμπόδιο να έρθει στο Κοινοβούλιο η ενσωμάτωση της σχετικής ευρωπαϊκής οδηγίας, που θα περιβάλει με περισσότερη προστασία τους προστατευόμενους μάρτυρες όταν αυτοί αποφασίσουν να δώσουν στοιχεία στις αρμόδιες αρχές για να παταχθούν εγκλήματα.

Ας αφήσουμε τη «NOVARTIS». Τι θα πείτε στην Ελληνική Αστυνομία, της οποίας είναι πάγιο αίτημα να στηριχτεί ο θεσμός των προστατευόμενων μαρτύρων, ιδίως του Τμήματος της Δίωξης Ναρκωτικών; Τι κάνετε λοιπόν εσείς τώρα; Εσείς εμποδίζετε τη θέσπιση και την υιοθέτηση της ευρωπαϊκής οδηγίας, που θα είχε σαν αποτέλεσμα, όπως η δίωξη κατά των ναρκωτικών της Ελληνικής Αστυνομίας επιζητά, το να ανοίξουν τα στόματα για την αποκάλυψη κυκλωμάτων ναρκωτικών, ουσιαστικά στηρίζοντας την προσπάθεια που γίνεται για την καταπολέμηση της διαφθοράς ή στηρίζοντας όλους εκείνους που θέλουν στην πραγματικότητα τη συγκάλυψη της διαφθοράς;

Και δεν είναι μόνο αυτό που θα πω τώρα. Κύριε Βορίδη, απ' ό,τι κατάλαβα δεν θα έρθει ο κ. Οικονόμου να μιλήσει για την τροπολογία; Διότι είδα να κάνετε εσείς μια παρέμβαση. Φαντάζομαι ότι δεν τολμάει ο κ. Οικονόμου να φτάσει και σε αυτό το σημείο, δηλαδή να έχει φέρει ως Κυβερνητικός Εκπρόσωπος αυτή την τροπολογία και να μην έρθει εδώ πέρα να την υποστηρίξει.

Λοιπόν, πριν από τον Τύπο, τι είναι, είναι καταπολέμηση της διαφθοράς η καταπολέμηση αυτών που αποκαλύπτουν τη διαφθορά, οι διώξεις κατά δημοσιογράφων, όπως ο Βαξεβάνης, η Παπαδάκου ή ο Γιαννόπουλος του 24/7; Τι είναι αυτές οι διώξεις; Αυτή η τροπολογία για τον Τύπο σήμερα τι είναι, κύριε Βορίδη; Είναι καταπολέμηση της διαφθοράς ή μπορεί να τεκμηριωθεί ότι είναι τροπολογία για τη φίμωση του Τύπου που προσπαθεί να αποκαλύψει τη διαφθορά;

Και αν θέλετε να αποδείξετε ότι δεν είναι έτσι, πρέπει να απαντήσετε! Πρέπει να απαντήσετε, κύριε Βορίδη! Και τώρα, σας δίνω τον λόγο! Διάλογο γι' αυτήν την τροπολογία κάνετε; Διάλογο κάνατε με τις ενώσεις των ιδιοκτητών του Τύπου; Αυτό είναι το πρώτο ερώτημα και αν πάρετε τον λόγο, θα απαντήσετε. Δεύτερο ερώτημα: Με τις ενώσεις των δημοσιογράφων κάνατε διάλογο γι' αυτήν την τροπολογία; Τρίτη ερώτηση: Αυτήν την τροπολογία την καταθέσατε σε κοινωνική διαβούλευση; Τη φέρατε χτες τη νύχτα, για να επικαλεστείτε ότι την κάνατε έχοντας στο μυαλό σας μια συγκεκριμένη ρυπαροφυλλάδα που προφανώς όλοι έχουμε; Και αν είναι αυτό το μοναδικό στο μυαλό σας, έτσι κάνατε μια οριζόντια ρύθμιση για όλον τον Τύπο, όταν η συγκεκριμένη ρυπαροφυλλάδα, το «ΜΑΚΕΛΕΙΟ» που πιθανόν θα ονομάσετε και εδώ, εκπέμπει τους ρύπους της και μέσα από το διαδικτυο, κύριε Βορίδη, ναι ή όχι; Πού είναι, λοιπόν, η κάλυψη της κοινωνίας απέναντι στο κάθε «ΜΑΚΕΛΕΙΟ» από μία τροπολογία που στοχοποιεί μόνο τον Τύπο; Γιατί τα sites όχι; Γιατί οι τηλεοράσεις όχι;

Αυτές, λοιπόν, κύριε Βορίδη, είναι ερωτήσεις που όποια προσπάθεια και να κάνετε, δεν μπορείτε να τις απαντήσετε. Να σας το πω και αλλιώς, τις ξέρουμε ήδη τις απαντήσεις. Δεν κάνατε καμμία διαβούλευση, κανέναν διάλογο, ούτε με τις ενώσεις ιδιοκτητών ούτε με τις ενώσεις δημοσιογράφων, καμμία κοινωνική διαβούλευση. Ήρθατε βράδυ να φέρετε μια οριζόντια διάταξη που δεν μπορεί σε καμμία περίπτωση να δικαιολογηθεί, γιατί αφορά στο τέλος-τέλος μόνο τον Τύπο και όχι και τα sites και την τηλεόραση!

Συμπέρασμα: Η Κυβέρνηση Μητσοτάκη είναι η Κυβέρνηση που αυτά τα δυόμισι προς τρία χρόνια τώρα συστηματικά προσπαθεί να νομιμοποιήσει τη διαφθορά μέσα από τη νομιμοποίηση απευθείας αναθέσεων, ρουσφετιών και ούτω καθεξής. Είναι μια Κυβέρνηση που προσπαθεί να συγκάλυψει τη διαφθορά. Είναι μια Κυβέρνηση που πολεμά όσους διώκουν τη διαφθορά.

Θέλετε να καταπολεμήσετε, κύριε Βορίδη, τη διαφθορά; Πάρτε αύριο απόφαση να απαγορεύσετε όλες τις κατά παρέκκλιση από το ΑΣΕΠ ρουσφετολογικές προσλήψεις που κάνετε όλοι εσείς οι Υπουργοί. Κάποιος από εσάς, μάλιστα, διώκεται και με παρέμβαση και με πρωτοβουλία του ίδιου του ΑΣΕΠ. Μιλώ για τον κ. Σταϊκούρα για τις παράνομες προσλήψεις που έχει κάνει η ΕΤΑΔ, αν όχι ο ίδιος, ως πολιτικά υπεύθυνος εννοώ. Θέλετε να καταπολεμήσετε τη διαφθορά; Απαγορεύστε τις απευθείας αναθέσεις και όλους όσους τις έκαναν το προηγούμενο διάστημα και τα προηγούμενα χρόνια μέσα από την Κυβέρνησή σας, εσείς να τους οδηγήσετε στον εισαγγελέα, κύριε Βορίδη.

Φέρτε, αν θέλετε να καταπολεμήσετε τη διαφθορά, κύριε Βορίδη, την οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τους προστατευόμενους μάρτυρες και μην εμποδίζετε την ψήφισή της. Αν θέλετε να καταπολεμήσετε τη διαφθορά, προστατέψτε τους εισαγγελείς και σταματήστε να τους μηνύετε, να τους διώκετε, να τους τραμπουκίζετε και στηρίζετε, αντί να υπονομεύετε τον Τύπο και τους δημοσιογράφους που παλεύουν για την αποκάλυψη φαινομένων διαφθοράς.

Και έχω ένα προτελευταίο ερώτημα, για να κλείσω μιλώντας για τη διαφθορά. Και εδώ, κύριε Βορίδη, εγώ θα σταματήσω για να σας δώσω τον λόγο και να πάρετε θέση απέναντι στο ελληνικό Κοινοβούλιο και στον ελληνικό λαό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Τον λόγο τον δίνω εγώ, κύριε Ραγκούσης, όχι εσείς.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΑΓΚΟΥΣΗΣ: Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε. Είναι μέρος της δευτερομιλίας μου, μην ανησυχείτε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ναι, αλλά ολοκληρώστε! Εκτός αν θέλετε ...

ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΑΓΚΟΥΣΗΣ: Ναι, ναι, σας είπα ότι είναι και μέρος

της δευτερομιλίας μου. Όσο χρειαστεί, θα καταναλωθεί από τη δευτερομιλία μου. Μην ανησυχείτε.

Μιλώντας, λοιπόν, για διαφθορά, κύριε Βορίδη, πρέπει να παραιτηθεί ο κ. Πατούλης, ναι ή όχι, για τη λογοκλοπή που έχει αποκαλυφθεί από την «ΑΥΓΗ» και που στην πραγματικότητα και ο ίδιος παραδέχτηκε; Είστε ως Υπουργός Εσωτερικών και εσείς και ο κ. Πέτσας που βρίσκεστε εδώ, πολιτικά υπεύθυνοι για την αυτοδιοίκηση. Μπορεί ένας περιφερειάρχης που αποκαλύφθηκε ότι έκανε λογοκλοπή στο διδακτορικό του –ουρανόμηκες, όχι πέντε σημείων, ολόκληρο διδακτορικό έκλεψε- μπορεί να παραμείνει στη θέση του;

Πάρτε τον λόγο, κύριε Βορίδη και πείτε αν μπορεί ή δεν μπορεί. Πρέπει να παραιτηθεί ή δεν πρέπει να παραιτηθεί ο κ. Πατούλης;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ: Άριστος!

ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΑΓΚΟΥΣΗΣ: Η σωπή, κύριε Βορίδη, δεν σας γλιτώνει από το πρόβλημα.

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Να σας διακόψω, δηλαδή;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΑΓΚΟΥΣΗΣ: Ναι, να με διακόψετε. Παρακαλώ, διακόψτε με. Βεβαίως να με διακόψετε. Παρακαλώ πολύ!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κύριε Ραγκούση, σας παρακαλώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΑΓΚΟΥΣΗΣ: Με χαρά θα το δεχθώ. Διακόψτε με.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κύριε Ραγκούση, σας παρακαλώ. Υπερβαίνετε τα δεκαεπτά λεπτά.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΑΓΚΟΥΣΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, με βάση τον Κανονισμό, με την άδεια μου μπορεί να με διακόψει ο κ. Βορίδης και του λέω να με διακόψει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Όχι, όχι. Κλείστε, κύριε Ραγκούση.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΑΓΚΟΥΣΗΣ: Άρα, κύριε Βορίδη, δεν θέλετε να με διακόψετε.

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Θα σας τα πω μετά, κύριε Ραγκούση.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΑΓΚΟΥΣΗΣ: Όμως, πολιτικά υποχρεούστε να πάρετε θέση και εσείς και ο κ. Πέτσας για το πρόβλημα που έχει ανακύψει στη δημόσια ζωή του τόπου, σχετικά με το αν μπορεί πολιτικά και ηθικά να παραμείνει στη θέση του, στη θέση του περιφερειάρχη, κάποιος ο οποίος αποδείχθηκε ότι έχει κάνει σε διδακτορικό –και μάλιστα τώρα πρόσφατα- αυτής της έκτασης τη λογοκλοπή.

Και θα κλείσω με ένα ερώτημα, κύριε Πρόεδρε, σε λιγότερο από ένα λεπτό. Είναι μεγάλη η συζήτηση που έχετε αφήσει και έχει γίνει στη χώρα όλο το τελευταίο διάστημα για την αναμενόμενη πια αλλαγή του εκλογικού νόμου που εσείς αλλάξατε. Δεν μιλώ για την αλλαγή του εκλογικού νόμου που υπήρχε από την προηγούμενη Κυβέρνηση. Έχετε ουσιαστικά επιτρέψει να επικρατήσει η πεποίθηση ότι θα αλλάξετε τον εκλογικό νόμο που εσείς οι ίδιοι έχετε αλλάξει μια φορά.

Το ερώτημα, κύριε Βορίδη, είναι το εξής: Πότε θα φτάσετε σε αυτό το σημείο να γελοιοποιήσετε κι άλλο τους θεσμούς; Πότε; Πραγματικά είναι με χρονικό προσδιορισμό το ερώτημα. Πότε θα φτάσετε να γελοιοποιήσετε κι άλλο και το πολιτικό σύστημα και το Σύνταγμα και το Κοινοβούλιο; Πότε θα αυτογελοιοποιηθείτε φέρνοντας αυτήν την αλλαγή στον αλλαγμένο από εσάς εκλογικό νόμο;

Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Εγώ ευχαριστώ, κύριε Ραγκούση.

Κύριε Υπουργέ, ζητήσατε τον λόγο και έχετε τον λόγο.

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Ένα από τα ευχάριστα που έχουν οι παρεμβάσεις του κ. Ραγκούση είναι ότι τείνει να δίνει προσωπικό τόνο σε αυτές, οπότε όλους μας διεγείρει κάπως.

Αποφασίσατε, λοιπόν, να μιλήσετε για τη διαφθορά, κύριε Ραγκούση και πραγματικά την καλωσορίζω αυτήν την πρόκληση, γιατί θα σας πω τι έχω κάνει εγώ για τη διαφθορά και θα δούμε τι έχει κάνει η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ για τη διαφθορά.

Εγώ, λοιπόν, σε αυτόν τον ενάμιση χρόνο έχω φέρει τον νόμο για τον εσωτερικό έλεγχο, τον νόμο για το lobbying, έχω φέρει τις διατάξεις για την πολιτική του όρου και τώρα φέρνω και τη διάταξη του εθνικού σχεδίου για την καταπολέμηση της διαφθοράς.

Εις εκτέλεσιν των νόμων αυτών έχουν τελειώσει αυτή τη στιγμή που μιλάμε επτά εκπαιδευτικές σειρές στο Ινστιτούτο Επιμόρφωσης Εσωτερικών Ελεγκτών. Έχουν πιστοποιηθεί εκατόν πενήντα εσωτερικοί ελεγκτές, οι οποίοι έχουν τοποθετηθεί στις Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου και διεξάγουν εσωτερικούς ελέγχους. Έχουν πιστοποιηθεί. Έχω θεσμοθετήσει τον θεσμό του Συμβούλου Ακεραιότητας και έχουν εκπαιδευτεί ήδη δύο σειρές Συμβούλων Ακεραιότητας και ξεκινά να λειτουργεί και ο θεσμός του Συμβούλου Ακεραιότητας.

Επί ΣΥΡΙΖΑ θέλετε να μου πείτε ένα νομοθέτημά σας για την αντιμετώπιση της διαφθοράς; Μηδέν! Καμμία θεσμική παρέμβαση πεντέμισι χρόνια! Μηδέν!

Αποτέλεσμα της κυβερνητικής απραξίας επί ΣΥΡΙΖΑ είναι η χώρα στις διεθνείς...

ΘΕΟΠΙΣΤΗ (ΠΕΤΗ) ΠΕΡΚΑ: Ψεύδεστε!

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Σας έδωσα κανέναν χρόνο παραπάνω;

Η χώρα, λοιπόν, στις διεθνείς κατατάξεις για την αξιολόγηση της διαφθοράς επί ΣΥΡΙΖΑ έχασε επτά θέσεις! Αυτά έγιναν επί ΣΥΡΙΖΑ!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Επί Νέας Δημοκρατίας ανεκτήθησαν οι επτά θέσεις και είμαστε και δύο θέσεις παραπάνω. Αυτά έγιναν επί Νέας Δημοκρατίας, κύριε Ραγκούση.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Πάμε όμως και στα συγκεκριμένα, αυτά τα οποία θέσατε. Λέτε ότι δεν είναι σημαντική η διάταξη που φέρνουμε τώρα στο νομοσχέδιο αυτό για την αντιμετώπιση της διαφθοράς. Είναι η πρώτη φορά από συστάσεως του ελληνικού κράτους που υπάρχει εθνικό στρατηγικό σχέδιο για την καταπολέμηση της διαφθοράς που εγκρίνεται με πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου.

Μέχρι τώρα ποτέ τα Υπουργεία δεν είχαν συμφωνήσει και συντονιστεί για την εφαρμογή ενός ενιαίου σχεδίου. Φέραμε τη διάταξη, εγκρίναμε το σχέδιο, το σχέδιο περιλαμβάνει εκατόν είκοσι οκτώ δράσεις για την αντιμετώπιση της διαφθοράς. Όχι λόγια, κύριε Ραγκούση. Όχι λόγια. Έργα συγκεκριμένα, σχέδιο, αποτέλεσμα, μετρήσιμα αποτελέσματα, όχι κουβέντες γενικώς για τη διαπλοκή, όχι θεωρία, αλλά συγκεκριμένα έργα. Πείτε μας τα έργα της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ, να τα συγκρίνουμε. Εγώ δεν έχω καμμία αντίρρηση να πούμε τι κάνατε εσείς και τι κάναμε εμείς.

Πάμε όμως, στα υπόλοιπα. Μου μιλάτε για παρέκκλιση από τον ΑΣΕΠ στις προσλήψεις και μου φέρατε ως παράδειγμα τους συνοριοφύλακες. Η διάταξη για τους συνοριοφύλακες είναι θεσπισμένη –ακούστε πότε- το 1998.

(Θόρυβος από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Το 1998. Και εφαρμόζεται η ίδια διαδικασία προσλήψεως από το 1998. Την αποδίδετε σε εμάς; Την αποδίδετε σε εμάς ως παράδειγμα ρουσφετολογικών προσλήψεων;

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ: Ποιος ήταν Υπουργός το 1998;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΑΓΚΟΥΣΗΣ: Τι σχέση έχει;

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Πάμε, όμως. Μας κατηγορείτε για τις απευθείας αναθέσεις. Εννοείτε αυτό το οποίο συνέβη σε όλη την Ευρώπη, δηλαδή η αναγκαιότητα να υπάρξει πλαίσιο, προκειμένου με ταχείες διαδικασίες να υπάρξει προμήθεια απαιτούμενων υλικών για την αντιμετώπιση της πανδημίας. Εσείς λέτε ότι δεν έπρεπε να το κάνουμε και να πάμε με τις κλασικές διαδικασίες προμηθειών; Οι ίδιες οι διατάξεις του νόμου για τις προμήθειες, προβλέπουν εξαιρετικές προϋποθέσεις για τις προμήθειες όταν υπάρχουν έκτακτα, απρόβλεπτα και επείγοντα περιστατικά. Κατά τη γνώμη σας ο κορωνοϊός δεν εμπίπτει σε αυτά; Θέλατε δηλαδή, για να κάνουμε προμήθεια μασκών, για να κάνουμε προμήθεια αντισηπτικών, για να κάνουμε προμήθεια άλλων υγειονομικών υλικών να πάμε με κλασική διαδικασία; Θα τα παίρναμε όχι αφού είχε τελειώσει ο κορωνοϊός, αλλά αφού θα είχαμε περάσει ενδεχομένως στην επόμενη επιδημία στον πλανήτη. Άρα λοιπόν, μας κατηγορείτε

και μας φέρνετε ως παράδειγμα διαφθοράς αυτό;

Ακούστε όμως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, διότι εδώ είναι πλέον το απόγειο του θράσους. Συζητάτε ακόμα για την «NOVARTIS»; Έχετε αντιληφθεί τι συμβαίνει με τη «NOVARTIS» ή όχι; Έχετε καταλάβει τι έχει γίνει; Έχετε αντιληφθεί ότι υπάρχουν εκκρεμείς ποινικές διώξεις κακοουργηματικές κατά πρώην Υπουργού σας; Ξέρετε για όλους τους οποίους αποδώσατε κατηγορίες στην «NOVARTIS» ότι απηλλάγησαν και αρχειοθετήθηκαν και ότι αυτοί που είναι σήμερα κατηγορούμενοι είναι αυτοί που οργάνωσαν τη σκευωρία; Εμείς αποφασίσαμε τις αρχειοθετήσεις; Να σας θυμίσω ποιος; Η κ. Τουλουπάκη. Εμείς τις αρχειοθετήσαμε; Εμείς αποφασίσαμε τις διώξεις; Εμείς στείλαμε στη διαδικασία της εξελέξεως αυτών των ποινικών κατηγοριών και έχει επιληφθεί η δικαιοσύνη, η οποία -επειδή είπατε τώρα για την κ. Παπαδάκου- έχει διευρύνει το κατηγορητήριο. Προσθέτει η δικαιοσύνη, η ανακρίτρια, η αρεοπαγίτης προσθέτει κατηγορούμενους και εσείς μου το φέρατε αυτό ως παράδειγμα δράσεως εναντίον της διαφθοράς; Παρακολουθείτε την υπόθεση;

ΘΕΟΠΙΣΤΗ (ΠΕΤΗ) ΠΕΡΚΑ: Η Ευρώπη...

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Η Ευρώπη. Αλήθεια; Η Ευρώπη είναι η Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΣΥΡΙΖΑ που κάλεσε μία εν ενεργεία δικαστική λειτουργό να πάει, να κάνει καταγγελίες για τη δική της υπόθεση; Αυτή είναι η Ευρώπη; Σε μία τεχνική ομάδα στο Κοινοβούλιο στην οποία μπορεί οποιαδήποτε Κοινοβουλευτική Ομάδα να καλέσει όποιον θέλει! Και μας το φέρνετε εσείς ως καλό παράδειγμα, ότι πήγατε μία ελεγχόμενη από τη δικαιοσύνη δικαστική λειτουργό, να πει τι; Να πει ότι δεν της αρέσει ο τρόπος με τον οποίο δικάζεται στην Ελλάδα από τους συναδέλφους της; Εμείς τη δικάζουμε την κ. Τουλουπάκη; Οι συνάδελφοί της τη δικάζουν. Και την περιφέρατε τη δικαστική λειτουργό αυτή, να πει τι;

Και έρχομαι στο τελευταίο. Τώρα αλήθεια, εσείς ανέχεστε και μου λέτε μάλιστα ότι είναι και πλήγμα κατά της ελευθεροτυπίας το ότι αξιώνουμε να έχουν οι εφημερίδες πρόσωπο, που να το βλέπουμε, που να το ξέρουμε. Για ποιον λόγο; Διότι όταν θα υπάρξει, κύριε Ραγκούσης, το επόμενο χυδαιογράφημα και ρυπαρογράφημα εναντίον σας, όχι να αποφασίσουμε εμείς αν εθίγητε ή όχι ούτε να αποφασίσετε εσείς, αλλά να έχετε τη δυνατότητα να προσφύγετε στη δικαιοσύνη. Αν όμως η δικαιοσύνη κρίνει ότι πράγματι προσβλήθηκε και σας επιδικάσει χρηματική ικανοποίηση για την αποζημίωση της ηθικής σας βλάβης, να υπάρχει κάποιος εκεί, να πάρει τα χρήματα της αποζημίωσης και όχι ο αλλοδαπός υπερήλικος ανύπαρκτος, προκειμένου ποτέ εσείς να μην ικανοποιηθείτε και αυτή η συγκεκριμένη εφημερίδα, ή οποία εφημερίδα, να συνεχίσει να ρυπαρογραφεί. Και εσείς μου λέτε ότι αυτό δεν είναι για την αντιμετώπιση της διαφθοράς; Αλλά τί;

Αναφέρατε το όνομα του κ. Βαξεβάνη. Η Βουλή κίνησε τη διαδικασία εναντίον του κ. Βαξεβάνη; Εμείς εδώ το αποφασίσαμε; Υπονοείτε κάτι άλλο; Τι υπονοείτε; Υπονοείτε ότι υπάρχει δάκτυλος ή σχέση της Κυβέρνησης με τη συγκεκριμένη αρεοπαγίτη; Έρχεστε από τη Βουλή και υπονοείτε τέτοια πράγματα; Ότι υποδείξαμε εμείς στην αρεοπαγίτη, στην ανακρίτρια το τι θα κάνει με τον κ. Βαξεβάνη; Εκείνη δεν αποφάσισε να κινηθεί τη διαδικασία; Εμείς την κινήσαμε;

Άρα λοιπόν, τι υπονοείτε ακριβώς εν ονόματι μάλιστα της μάχης εναντίον της διαφθοράς; Υπονοείτε μία διαδικασία, την οποία κανονικά έπρεπε να τη στηρίξετε. Και δεν σέβεστε και το εξής: ότι οι συνάδελφοι μας πέντε χρόνια κατηγορούμενοι και εμπλεκόμενοι σε αυτήν την υπόθεση, στοχοποιημένοι και εμπλεκόμενοι από εσάς σε αυτήν την υπόθεση, πέντε χρόνια περιμέναν υπομονετικά τις αποφάσεις της δικαιοσύνης. Και η δικαιοσύνη είπε ότι, όχι, δεν έχουν καμμία ένδειξη ενοχής και είπε να αρχειοθετηθούν. Και αντιθέτως, κίνησε τη διαδικασία εναντίον Παπαγγελόπουλου, κίνησε τη διαδικασία εναντίον Βαξεβάνη, κίνησε τη διαδικασία εναντίον των λοιπών εμπλεκόμενων. Και εσείς έρχεστε να τους υπερασπιστείτε; Άρα λοιπόν, εμμονή, ταύτιση.

Εξηγήστε μου σας παρακαλώ και το ακόλουθο. Θέσατε και το θέμα των προστατευόμενων μαρτύρων. Επειδή δεν ξέρετε και την οδηγία, να σας ενημερώσω ότι η οδηγία την οποία συζητούμε δεν έχει σχέση με ποινικές υποθέσεις. Αφορά διοικητικές διαδικασίες αυτή η οδηγία. Θέσατε και το παράδειγμα με τα ναρκω-

τικά. Οι διατάξεις με τους προστατευόμενους μάρτυρες για τα ναρκωτικά είναι ειδικές διατάξεις, οι οποίες προβλέπονται από ειδικό ποινικό νόμο και από τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Αλλά το αφήνω αυτό, δεν το γνωρίζετε, δεν έχει σημασία. Πάμε όμως, εδώ. Η διάταξη λοιπόν, αυτή, η οδηγία, πρώτα απ' όλα ποιος σας είπε ότι δεν θα έλθει; Βεβαίως και θα έλθει.

Έχω, όμως, να σας κάνω μια ευθεία ερώτηση: Οι προστατευόμενοι μάρτυρες, αφού καταθέσουν όσα έχουν να καταθέσουν και εν συνεχεία παντάπασι απαλλαγούν όσους αποπειράθηκαν να εμπλέξουν και επομένως αποδεικνύεται ότι οι μαρτυρίες τους ήταν χαλκευμένες και ψευδείς, να έχουν καμμία συνέπεια ή όχι;

Λέω εγώ, ρωτώ. Να έχουν καμμία συνέπεια ή όχι; Εάν βοηθήσουν στην αποκάλυψη μιας υποθέσεως, βεβαίως να μην έχουν καμμία συνέπεια και βεβαίως να παραμένουν προστατευόμενοι. Εάν είναι ψευδομάρτυρες, οργανωμένοι, λέω εγώ, από έναν πολιτικό εχθρό αυτού που πήγαν να ενοχοποιήσουν και καθοδηγούμενοι από αυτόν τον πολιτικό εχθρό πήγαν και είπαν ψέματα και τα ψέματα καταπέσουν, να τους δώσουμε συγχρητηρία μήπως γιατί αποπειράθηκαν να συμμετάσχουν σε σκευωρία και κατέπρεσε η σκευωρία; Ή κάπως θα μπορούν κάποιον να προστατεύσουν την τιμή και την υπόληψή τους; Αυτές είναι οι εγγυήσεις που ζητάμε. Αυτό είναι που θέλουμε να προβλεφθεί θεσμικά. Έχετε αντίρρηση σε αυτό; Όχι, να μην γίνεται έτσι;

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υπουργού)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κλείστε, κύριε Υπουργέ.

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Άρα, λοιπόν, και για να τελειώσουμε περί του εκλογικού νόμου, έχετε ακούσει την Κυβέρνηση να λέει τίποτα σχετικά;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ: Δεν μπορώ, κύριε Βορίδη. Κρατιέμαι!

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Χαίρομαι που διασκεδάζετε, κύριε Ζαχαριάδη, αλλά επειδή μίλησε για γελοιοποίηση ο κ. Ραγκούσης, ξέρετε, εγώ βρίσκω γελοίο ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, δηλαδή θεσμικός παράγων, να έρχεται και να μου λέει για γελοιοποίηση εμένα την ώρα που δεν έχουμε πει τίποτα εμείς για το θέμα αυτό. Όχι δεν έχουμε πει τίποτα συγγνώμη, αδικώ την τοποθέτησή μας- αλλά την ώρα που ο Πρωθυπουργός για το ζήτημα αυτό έχει τοποθετηθεί δεκαεπτά φορές. Ποιος γελοιοποιείται τώρα, κύριε Ραγκούσης;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ: Ποιος δίνει τις διαρροές; **ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών):** Διαρροές; Κι εσείς τι είστε; Αναπαράγετε τις διαρροές εδώ; Και είστε σοβαροί; Θέλετε να σας παίρνουμε και στα σοβαρά, όταν έρχεστε και μας μιλάτε για τις διαρροές;

Και για να τελειώσουμε με το θέμα το οποίο έχετε εκθέσει, έχετε ανοίξει τη συζήτηση από το πρωί, του κ. Πατούλη...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ: Εφημερίδες δεν διαβάζετε;

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Αυτό είναι ένα ζήτημα με ένα πρωτοσέλιδο της «ΑΥΓΗΣ», σωστά; Εγώ, λοιπόν, δεν έχω καμμία άποψη επ' αυτού. Γιατί δεν έχω καμμία άποψη επ' αυτού; Πάρα πολύ απλά είναι τα πράγματα, για να είμαστε σοβαροί και πρέπει κι εσείς να είσαστε σοβαροί. Διότι εγώ δεν υιοθετώ τίποτα και δεν απορρίπτω τίποτα το οποίο αποτελεί αντικείμενο σε τελευταία ανάλυση ποινικής και δικαστικής διερεύνησης. Αν έχουν γίνει παραβιάσεις του νόμου περί πνευματικής ιδιοκτησίας από οποιονδήποτε, προφανώς αυτά θα ελεγχθούν. Μου ζητάτε εμένα να τοποθετηθώ επί υποθέσεως, επί ενός άρθρου, το οποίο δημοσιεύσατε εσείς σήμερα στην έγκυρη «ΑΥΓΗ»; Ε, να επιφυλαχθώ!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας) **ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΑΓΚΟΥΣΗΣ:** Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα τον λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κύριε Ραγκούση, θα σας δώσω τον λόγο, αλλά πρέπει να σας πω ότι με τον τρόπο αυτό δεν θα τελειώσουμε. Βάλτε ερωτήματα και είναι αναγκασιμμένος να απαντήσει ο Υπουργός. Πάρτε τον λόγο για τρία λεπτά, αλλά περιμένουν και οι υπόλοιποι. Σας παρακαλώ θερμά να είστε σύντομος.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΑΓΚΟΥΣΗΣ: Πρώτον, κύριε Βορίδη, οι προστα-

τεύομενοι μάρτυρες για τη «NOVARTIS» και επονομαζόμενοι από εσάς επί πάρα πολλά χρόνια «κουκουλοφόροι» παραμένουν προστατευόμενοι μάρτυρες με πολύ πρόσφατες αποφάσεις της δικαιοσύνης.

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Σεβαστές πάντα.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΑΓΚΟΥΣΗΣ: Και με αποφάσεις της δικαιοσύνης επί ημερών της δικής σας Κυβέρνησης. Πρόκειται γι' αυτούς τους οποίους εσείς έχετε προσπαθήσει με κάθε τρόπο να τρομοκρατήσετε και, όπως λέγατε χιλιάδες φορές, να τους κατεβάσετε τις κουκούλες.

Δεύτερον, νομιμοποιήσατε πριν από λίγο τα αίτια με τις απευθείας αναθέσεις που κάνετε στο όνομα της πανδημίας ως Κυβέρνηση σε εταιρείες που δεν υπήρχαν το προηγούμενο βράδυ και οι οποίες πήραν το ψωμί και τη δουλειά άλλων εταιρειών, όχι του ΣΥΡΙΖΑ, όχι δικές μας, άλλων εταιρειών οι οποίες υπάρχουν και έχουν δικαίωμα στο πλαίσιο ενός υγιούς ανταγωνισμού να παίρνουν αυτές τις δουλειές.

Τρίτον, μιλήσατε για την τροπολογία για τον Τύπο. Δεν είπατε όλη την αλήθεια ως συνήθως, κύριε Βορίδη -ως Κυβέρνηση πάει το «ως συνήθως»- γιατί η τροπολογία που φέρνετε δεν αφορά μόνο το σκέλος του ορισμού υπευθύνου, αλλά αφορά και το σκέλος που διαφοροποιεί το δίκαιο των ανωνύμων εταιρειών μόνο για τις συγκεκριμένες εταιρείες του Τύπου, ούτε των τηλεοράσεων ούτε των sites. Σας ρώτησα τι θα κάνετε με το «ΜΑΚΕΛΕΙΟ» όταν δεν θα τυπώνει τους ρύπους, αλλά θα τους δημοσιεύει στο διαδίκτυο;

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Άρα, θέλετε να τη διευρύνουμε;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΑΓΚΟΥΣΗΣ: Άρα, θέλουμε, κύριε Βορίδη, να θεσμοθετείτε και να νομοθετείτε με σοβαρότητα στη χώρα, με υπευθυνότητα και διάλογο, με τους αρμόδιους συλλογικούς φορείς και όχι να έρχεστε σαν τους κλέφτες εδώ νύχτα δήθεν για το «ΜΑΚΕΛΕΙΟ».

Επόμενο θέμα, κύριε Βορίδη. Είπατε για τις προσλήψεις, για τους συνοριοφύλακες. Προφανώς, σας το είπε ο κ. Μητράκης και την «κοπάνησε», γιατί δεν ήθελε να βρεθεί αντιμέτωπος με την αλήθεια. Αυτό που είπατε είναι ψέμα. Το 2010, κύριε Βορίδη, στη θέση σας καθόμουν εγώ και είχα τότε την τιμή εκ μέρους του ΠΑΣΟΚ να εισηγηθώ τον νόμο για την απόλυτη αξιοκρατία στις προσλήψεις, μεταξύ των οποίων και για τους συνοριοφύλακες, που δεν μπορούσαν αυτές οι προσλήψεις να γίνουν χωρίς να υπάρχει δυνατότητα σε αυτόν που διεκδικεί την πρόσληψη να προσφύγει στο ΑΣΕΠ. Τα καταργήσατε. Θεσμοθέτησαν όλες οι κυβερνήσεις μετά, και του ΠΑΣΟΚ και της Νέας Δημοκρατίας και του ΣΥΡΙΖΑ, όλες οι προσλήψεις στους ειδικούς φρουρούς να γίνονται μέσω πανελληνίων. Το καταργήσατε. Τους περάσατε όλους από τα βουλευτικά σας γραφεία.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κάτι τελευταίο και κλείνω, κύριε Πρόεδρε. Θα συμφωνήσουμε στην απάντηση που δώσατε. Καλά, για τον κ. Πατούλη βγήκε είδηση. Τον «αδειάσατε», τον αφήσατε έκθετο. Εάν έχει στοιχειώδη ευθιξία ο κ. Πατούλης, που γνωρίζει πολύ καλά τι έχει κάνει, πρέπει από μόνος του, μετά απ' αυτήν την τοποθέτηση του Υπουργού Εσωτερικών, να υποβάλει την παραίτησή του.

Κάτι τελευταίο, όμως, για τον εκλογικό νόμο, κύριε Βορίδη, γιατί σε αυτό συμφωνούμε. Συμφωνούμε, λοιπόν, ότι μετά από την απάντησή που δώσατε, εάν φέρετε αλλαγή του εκλογικού νόμου, θα είστε οι γελίοι της Μεταπολίτευσης. Θα έχετε διαπράξει τη μεγαλύτερη πράξη αυτογελοιοποίησης κυβέρνησης, γιατί ακριβώς αρνηθήκατε ότι κάτι τέτοιο ισχύει, επειδή έχετε πει ότι δεν θα το κάνετε. Ίδου η Ρόδος και είναι θέμα χρόνου, κύριε Βορίδη, να δούμε τι πραγματικά θα συμβεί. Ξέρετε, λοιπόν, ότι αυτή η συζήτηση θα έχει και δεύτερο μέρος.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστώ τον κ. Ραγκούση.

Τον λόγο τώρα έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Κινήματος Αλλαγής, κ. Κώστας Σκανδαλίδης. Μετά θα πάρει τον

λόγο ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΜέΡΑ25, κ. Αρσένης. Έχετε τον λόγο, κύριε Σκανδαλίδη.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Χαίρομαι, που είναι εδώ ο κ. Πέτσας.

Θέλω να κάνω, κατ' αρχάς, ένα σχόλιο που έχει σχέση με την εκλογολογία. Διάβασα το πρωί στην «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» μια δήλωση του κ. Πέτσα, ότι δεν θα πάμε σε πρόωρες εκλογές, γιατί σε μια περίοδο αναταραχής, όπως αυτή, είναι λογικό ο πολίτης να θέλει να τιμωρήσει την Κυβέρνηση.

Πέρα από την ατυχή δήλωση, έρχεται να συνεχίσει μια συζήτηση. Και εγώ θα διαφωνήσω απολύτως με τον Υπουργό των Εσωτερικών, γιατί από την εμπειρία που έχω και από τη γνώση των εξελίξεων εδώ και καιρό η Κυβέρνηση διοχετεύει στον Τύπο και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης επίμονα μια συζήτηση περί εκλογών, την οποία ο Πρωθυπουργός κάθε που του δίνεται η ευκαιρία την αρνείται και την ξορκίζει. Τι να κάνουμε, μετά το τελευταίο Υπουργικό Συμβούλιο που είπε ο Πρωθυπουργός τα γνωστά, βγήκε στην επιφάνεια ο νόμος που έχει σχεδιαστεί για το πώς θα είναι ο καινούργιος εκλογικός νόμος. Λέω ένα παράδειγμα.

Παράλληλα, λοιπόν, πάλι από την Κυβέρνηση διοχετεύονται σενάρια αλλαγής του εκλογικού νόμου ή καλύτερα αλλαγής στην αλλαγή του εκλογικού νόμου, για τον οποίο μόλις πριν από λίγο καιρό η ίδια η Κυβέρνηση ανέλυσε τους λόγους της μοναδικής του χρησιμότητας, της δημοκρατικής του, εάν θέλετε, αξίας και της πάγιας εφαρμογής του. Μάλιστα, για να μην υπάρχει καμμία αμφιβολία, σχετικές βερσιόν της αλλαγής έχουν δημοσιευτεί σε έγκυρες εφημερίδες, όπως «ΤΑ ΝΕΑ» και η «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ».

Αυτό σημαίνει ότι το Υπουργείο σας, κύριε Υπουργέ, επεξεργάζεται κάτι περί αυτού. Υπουργός Εσωτερικών είστε, από τον Πρωθυπουργό παίρνετε εντολές, είναι δουλειά σας να επεξεργάζεστε και διαφορετικά σενάρια.

Ο Πρωθυπουργός υπερασπιζόμενος την επιμονή του στα θέματα και τους ορθούς κανόνες του παιχνιδιού επίσης δείχνει να αντιστέκεται, αλλά με πιο έμμεσο τρόπο. Το ερώτημα τόσο για τον χρόνο των εκλογών όσο και για την αλλαγή του εκλογικού νόμου είναι γιατί η Κυβέρνηση διοχετεύει η ίδια και κρατά στην επικαιρότητα αυτήν τη συζήτηση και δεν την αρνείται διαρρήδην; Και θέλουμε να μας αποκαλύψετε τα σχέδιά σας, αν υπάρχουν σχέδια, στα διάφορα εναλλακτικά σενάρια που επεξεργάζεστε.

Οι ασκήσεις επί χάρτου, το ξέρετε πολύ καλά, είναι ιδίων των Υπουργών Εσωτερικών. Και εσείς είστε από αυτούς που τους αρέσει το άθλημα, όπως προκύπτει από τα νομοθετήματα που εισηγηίστε. Γιατί δεν ξεχνάμε ότι ακόμα και τον νόμο για την ψήφο των αποδήμων τον αλλάξατε μετά από λίγο καιρό, προσθέτοντας κάτι έστω που δεν ήταν τόσο σημαντικό όσο το να αλλάξετε συνολικά έναν εκλογικό νόμο που στο όνομα της δημοκρατίας, στο όνομα της σωστής αντιπροσώπευσης, της αποτελεσματικότητας του πολιτεύματος έρχεται μια κυβέρνηση, τον εισηγείται, επιμένει να τον ψηφίσει και τον ψηφίζει μετά από τόση συζήτηση και μέσα σε ελάχιστους μήνες να θέλει να τον αλλάξει για λόγους καθαρά μικροκομματικής σκοπιμότητας και της πιθανότητας των άμεσων εκλογών, που πιθανά έχει σταματήσει να ισχύει πια η βεβαιότητα στο σενάριο διπλές εκλογές, αυτοδύναμη Νέα Δημοκρατία.

Δεν μπορεί, όμως, να μπαίνει το δίλημμα στον ελληνικό λαό: Ή θα έχετε αυτοδύναμη Νέα Δημοκρατία ή δεν θα έχετε κυβέρνηση. Αυτό είναι ένα ψευτοδίλημμα που απαντά λάθος στην λειτουργία του πολιτικού συστήματος και ιδιαίτερα σε μια εποχή όπου θα έπρεπε αυτή η συζήτηση να μην υπάρχει και να υπάρχουν πολλά διαφορετικά πράγματα που αφορούν τα τεράστια προβλήματα που αντιμετωπίζει η χώρα, η περιοχή μας, ο κόσμος και οι πολίτες κυρίως στο σύνολό τους.

Άρα, θα επαναλάβω για ακόμα μια φορά αν θέλετε να κάνετε εκλογές, πέστε το και κάντε εκλογές. Εμάς οι εκλογές μάλλον μας ωφελούν αυτήν την εποχή. Δεν νομίζω όμως ότι μπορεί να συντηρείται αυτή η εκλογολογία άλλο, δεν βοηθάει σε τίποτα. Βοηθάει σε έναν αποπροσανατολισμό που δεν οδηγεί πουθενά τα πράγματα, απλά μεγαλώνει τα αδιέξοδα, δεν μπορεί να συντηρείται και να σκιάζει την πολιτική ζωή της χώρας. Αυτό είναι το

ένα θέμα που αφορά τη μία δήλωση.

Υπάρχει άλλη μια δήλωση, για την οποία θέλω να κάνω το δεύτερο σχόλιο μου που αφορά τη νομοθέτησή σας. Είναι μια δήλωση που μάλλον σας ξέφυγε χτες σε μια ερώτηση που έκανε η κ. Λιακούλη όπου είπατε, το διαβάζω από τα Πρακτικά: «Παρεμπιπτόντως για τα ζητήματα της διαβουλεύσεως, γιατί συχνά διαφωνούμε, θα σας το πω για μια ακόμη φορά. Η διαβούλευση είναι τυπική διαδικασία. Δεν είμαστε καθόλου θεσμικά και νομικά υποχρεωμένοι ως Κυβέρνηση να σας ενημερώνουμε για τις προθέσεις μας. Αυτές εκδηλώνονται την ώρα που επιλέγουμε εμείς, με τον τρόπο που επιλέγουμε εμείς και διαβουλευόμαστε έτσι όπως προβλέπει ο νόμος και έτσι όπως προβλέπει ο Κανονισμός στο Κοινοβούλιο. Κατά τα λοιπά αν επιλέξετε κάποια στιγμή να στηρίξετε την Κυβέρνησή μας, τότε βεβαίως θα αλλάξουν οι σχέσεις μας. Μέχρι τότε οι σχέσεις είναι καθαρές. Εμείς κυβερνάμε, εσείς αντιπολιτεύεστε».

Ακούστε τώρα. Στο γράμμα του νόμου και του Κανονισμού της Βουλής έχετε δίκιο, στο πνεύμα του Συντάγματος υπάρχει κατάφωρη παραβίαση. Διότι δημοκρατία χωρίς διαβούλευση ή κατά το δοκούν της οποιασδήποτε κυβέρνησης είναι το προοίμιο της απολυταρχικής εξουσίας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Κινήματος Αλλαγής)

Δεν ξέρω αν σας αρέσει αυτό το πράγμα και το λέτε με τέτοια ελαφρότητα. Το λέτε σε μια στιγμή που έζησα προηγούμενα στην Επιτροπή Οικονομικών το ίδιο πράγμα και θα το πω τώρα, γιατί νομίζω ότι είναι κρίσιμο για την λειτουργία του Κοινοβουλίου. Κατεβαίνει ένας νόμος που είναι σημαντικός -θα έρθω στον δικό σας νόμο μετά- που έχει διαφορετικά θέματα που είναι σημαντικά. Την Παρασκευή γίνεται η πρώτη ανάγνωση, τη Δευτέρα οι φορείς μετά τα άρθρα, Τρίτη σήμερα γίνεται η δεύτερη ανάγνωση και αύριο έρχεται στην Ολομέλεια.

Θέλω να μου πείτε πώς εκφράζεται η διαβούλευση εντός του Κοινοβουλίου για τα θέματα αυτά; Δηλαδή εγώ έκανα μια ομιλία την Παρασκευή. Τι να πω σήμερα στη δεύτερη ανάγνωση όταν η Κυβέρνηση τη δεύτερη ανάγνωση ουδέποτε σε κανένα νομοσχέδιο δεν την χρησιμοποίησε, όπως λέει το πνεύμα και το γράμμα του Κανονισμού της Βουλής και ούτε καν τις προθεσμίες υλοποιεί ποτέ, αλλά αυτό είναι δευτερεύον. Η δεύτερη ανάγνωση σημαίνει ότι έρχεται η κυβέρνηση μετά τη συζήτηση και φέρνει τις αλλαγές στον νόμο μετά τη διαβούλευση που έγινε στην επιτροπή για την πρώτη ανάγνωση και τα άρθρα.

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Αν θέλει.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ: Ναι, αν θέλει προφανώς.

Τότε, καταργήστε τη δεύτερη ανάγνωση. Τι να την κάνετε;

Θέλω να πω επειδή ποτέ δεν έγινε αλλαγή στις μέρες σας σοβαρή σε νομοθέτημα που φέρνετε και υπήρχαν αντιρρήσεις από τα κόμματα και τη Βουλή καταργείτε ουσιαστικά το πνεύμα και το γράμμα του Κανονισμού της Βουλής και δεν τηρείτε καν τις χρονικές προθεσμίες. Δεν σας κυνηγεί κανείς για να φέρετε κάθε νομοθέτημα την επομένη των άρθρων σε δεύτερη ανάγνωση. Δεν επεξεργάζεστε τίποτα; Δεν ακούσατε τίποτα; Δεν σας ενδιαφέρει τίποτα από αυτά που λένε τα κόμματα, οι Βουλευτές;

Δεν σας είπα εγώ ότι πρέπει να φέρετε οπωσδήποτε τις αλλαγές, αλλά δείξτε ότι έχετε μια στοιχειώδη διαδικασία που υπαγορεύεται από την λειτουργία του Κοινοβουλίου και των κοινοβουλευτικών διαδικασιών.

Και έρχομαι στο συγκεκριμένο νομοσχέδιο σε ότι αφορά τη νομοθέτηση. Πρέπει να σας πω ότι τη διαβούλευση η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ το Φεβρουάριο του '12 με το ν.4048 με θέμα: «Ρυθμιστική Διακυβέρνηση: Αρχές, Διαδικασίες και Μέσα Καλής Νομοθέτησης» ήταν αυτή που ουσιαστικά είχε εισαγάγει αυτήν τη διαδικασία, την οποία εσείς διακωμωδείτε και δεν εφαρμόζετε ποτέ.

Και έρχομαι τώρα στο νομοσχέδιο αυτό. Νομίζω ότι ο κ. Καμίνης έκανε μια εξαιρετική ανάλυση για το αδιανόητο ποίον αυτής της νομοθέτησης. Πλίνθοι και κέραμοι ατάκτως ερριμμένοι αφορούν όλα σχεδόν τα Υπουργεία. Η εισηγήτρια μας τα περιέγραψε. Τροπολογίες που έρχονται πάνω σε αυτά, διαδικασίες απίστευτες, άρθρα που δεν μπορούν να διαβαστούν από κανέναν, όχι να αξιολογηθούν, να διαβαστούν στις προθεσμίες τις χρονικές που βάζετε για την ψήφιση των νόμων.

Τι διαβούλευση μπορεί να γίνει σε έναν νόμο όπου το περιεχόμενο είναι αδύνατον να αντιμετωπιστεί χωρίς να υπάρχει μια ενιαία φιλοσοφία, ένα ενιαίο πλαίσιο νομοθετικό που να συνέχει ένα νομοθέτημα του ελληνικού κράτους; Θα μου πείτε καμιά φορά φέρνουμε και νομοσχέδια «σκούπα». Και άλλες κυβερνήσεις έφεραν νομοσχέδια «σκούπα». Ναι, αλλά κάθε μήνα ένα νομοσχέδιο «σκούπα» είναι αδιανόητο. Γιατί αυτό δεν βγάζει μονάχα την άρνηση στο περιεχόμενο να μην μπορεί να συζητηθεί το περιεχόμενο, δεν επιβάλλει και καμιά διαδικασία διαλόγου.

Πώς εγώ να τοποθετηθώ σε τριάντα Υπουργεία ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος που βάζετε από μία φράση στο καθένα και κάνετε μια επιφανειακή αλλαγή; Αρνούμαι να τοποθετηθώ σε αυτά. Αρνούμαι, διότι δεν είναι δυνατόν να συμβάλλω στο να λειτουργήσει ο νόμος αυτός πέρα από την αντίθεσή μας, πέρα από την καταψήφιση του, πέρα από οτιδήποτε άλλο στην πορεία της δημοκρατίας και των κοινοβουλευτικών πραγμάτων.

Και έρχομαι στο τελευταίο που έχει σχέση πάλι με το περιεχόμενο του νόμου αυτού. Κοιτάξτε, κύριε Υπουργέ, σας έχω πει και άλλη φορά ότι είστε σε ένα Υπουργείο -και το είχα πει και στον προηγούμενο Υπουργό Εσωτερικών- για το οποίο ο Πρωθυπουργός στην προεκλογική περίοδο έχει εξαγγείλει επανειλημμένα πολύ σημαντικές τομές, για τις οποίες εμείς θα ήμασταν και σύμφωνοι. Μίλησε ο ίδιος για επιτελικό κράτος, φαντάζομαι τότε με την κανονική έννοια του επιτελικού κράτους, όχι την έννοια του συγκεντρωτικού κράτους. Μίλησε για άμεση απόδοση των πόρων από τον φόρο ακίνητης περιουσίας στους δήμους και στις περιφέρειες. Μίλησε για μεγάλες αλλαγές στη διοίκηση, στην αποκέντρωση και στον προγραμματισμό της ανάπτυξης.

Η πρακτική της Κυβέρνησής σας κινήθηκε από την πρώτη μέρα στην εντελώς αντίθετη κατεύθυνση. Είχατε όλη την ευκαιρία -τρία χρόνια είστε Κυβέρνηση- να φέρετε επιτέλους αυτό που καταγράφετε και ξανακαταγράφετε, τις αρμοδιότητες και πώς θα ανακαταμεμηθούν, πού θα πάνε και πώς θα πάνε οι πόροι και πώς δεν θα πάνε.

Και έρχονται τα προγράμματα, όπως είναι το Ταμείο Ανάκαμψης, και όλα τα άλλα προγράμματα και έρχονται πλουσιοπάροχα οι πόροι και όλοι διευθύνονται από το κέντρο της Κυβέρνησης, από ένα επιτελικό κράτος, που δεν είναι παρά ένα συγκεντρωτικό κράτος, που διευκολύνει μονάχα τις παροχές σε συγκεκριμένες κατευθύνσεις, με συγκεκριμένες πολιτικές επιλογές, με συγκεκριμένες κοινωνικές επιλογές και άρα έχουμε ένα μοντέλο εντελώς αντίθετο απ' ό,τι θα συνέβαινε αν υπήρχε ένας στοιχειώδης δημοκρατικός προγραμματισμός, αν οι περιφέρειες είχαν λόγο, αν οι δήμοι είχαν λόγο στην πορεία της χώρας.

Και επειδή υπάρχει ένας συσχετισμός στην αυτοδιοίκηση, όπου κυριαρχεί η Νέα Δημοκρατία, εύκολα και τα κεντρικά όργανα των περιφερειών και των δήμων υποτάσσονται στη διαδικασία αυτή λέγοντας «δώσε μας ό,τι είναι, κάνουμε και εμείς κάτι, βολεύουμε και μερικούς δικούς μας και κάτι γίνεται». Η διάλυση της αυτοδιοίκησης που έγινε τα τελευταία χρόνια δεν έχει προηγούμενο στη χώρα!

Είχατε, λοιπόν, τρία χρόνια στη διάθεσή σας να κάνετε μια σοβαρή νομοθετική αλλαγή, μια μεγάλη μεταρρύθμιση, αλλά είστε αντιμεταρρυθμιστικό κόμμα. Είστε αντιμεταρρυθμιστική Κυβέρνηση. Ο Πρωθυπουργός δεν πιστεύει λέξη απ' όσα λέει για τις μεγάλες μεταρρυθμίσεις που επαγγέλθηκε στη χώρα και το σύγχρονο πρόσωπο μιας εξουσίας. Είστε μια συγκεντρωτική και αυταρχική εξουσία.

Στο πλαίσιο αυτό δεν μπορεί να λειτουργήσει από εδώ και πέρα και το πολιτικό σύστημα και να ανοίξει ένας δρόμος καλύτερος για την ευημερία αυτού του τόπου, ούτε για την αναγέννησή του, ούτε τα μεγάλα λόγια για την ελπίδα που ανακάμπτει η χώρα και πάλι.

Εδώ πέρα θα έρθουν δισεκατομμύρια στην Ελλάδα και όλα είναι ονοματισμένα έργα και πάνε σε συγκεκριμένες κατευθύνσεις, χωρίς να έχουν συζητηθεί πουθενά και δεν υπάρχει ούτε ένα περιφερειακό έργο που να αποφασίζεται από τις περιφέρειες. Δεν υπάρχει καμιά μεγάλη τομή στην περιφέρεια που να βγαίνει μέσα από τη διαδικασία της συμμετοχής των φορέων της περιφέρειας στις αποφάσεις που αφορούν την ανάπτυξη της.

Η Ελλάδα δεν πάει πουθενά έτσι, κύριε Υπουργέ. Πιστεύω λοι-

πόν ότι λάθος δρόμο βαδίζετε, λάθος απόφαση παίρνετε και όλα αυτά που φέρνετε για να ψηφίσουμε, δεν βοηθούν, δεν συμβάλουν στο να προκόψει αυτός ο τόπος.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Κινήματος Αλλαγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστώ τον κ. Σκανδαλίδη.

Ζήτησε τον λόγο για μια παρέμβαση ο Αναπληρωτής Υπουργός Εσωτερικών, ο κ. Πέτσας.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΠΕΤΣΑΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εσωτερικών): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Επί προσωπικού –ένα λεπτό θα χρειαστώ– επειδή ο κ. Σκανδαλίδης χρησιμοποίησε μια δήλωσή μου, ...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ: Το διάβασα, κύριε Υπουργέ.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΠΕΤΣΑΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εσωτερικών): ... για να πει ότι η εκλογολογία δεν είναι καλό πράγμα. Αυτό δεν είπατε, κύριε Σκανδαλίδη;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ: Ναι, συμφωνείτε κι εσείς.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΠΕΤΣΑΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εσωτερικών): Η δήλωσή μου έχει δύο σκέλη.

Πρώτον, το 2023 οι εκλογές, όπως έχει πει πολλές φορές ο Πρωθυπουργός. Και το δεύτερο σκέλος της δήλωσής μου έχει να κάνει με το ότι δεν λειτουργούμε ευκαιριακά, αλλά θεσμικά. Δεν κάναμε εκλογές το 2020, δεν κάναμε εκλογές το 2021. Θα κάναμε εκλογές το 2023, στο τέλος της τετραετίας. Αυτό είναι το περιεχόμενο της δήλωσής μου, εφόσον μιλάμε πολιτικά.

Ευχαριστώ πολύ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ: Το είπατε αυτό;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κι εγώ ευχαριστώ τον κύριο Υπουργό.

Τον λόγο τώρα έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΜέΡΑ25, ο κ. Κρίτων Αρσένης.

ΚΡΙΤΩΝ-ΗΛΙΑΣ ΑΡΣΕΝΗΣ: Παρακαλώ, κύριε Υπουργέ, μη φεύγετε. Θα έχω αρκετές αναφορές και για εσάς.

Βουλευτρίες, Βουλευτές, είναι ένα καθαρά προεκλογικό νομοσχέδιο. Η Κυβέρνηση μας προετοιμάζει για εκλογές. Είπε ο κ. Δένδιας ότι βεβαίως αν τεθεί θέμα συνεκμετάλλευσης του Αιγαίου, είναι λογικό να μπει σε εκλογές. Ετοιμάζετε πιθανά την κατάργηση των υγειονομικών πιστοποιητικών.

Εμείς σας καλούμε να μην το κάνετε για προεκλογικούς λόγους, να το κάνετε για λόγους δημοκρατίας, όπως επίσης να καταργήσετε, να επιστρέψετε τα πρόστιμα που μπήκαν σε πολίτες αναδρομικά, καθώς επίσης να επιστρέψουν και οι υγειονομικοί σε αναστολή –βάση των αποφάσεων των συλλογικών οργάνων– στις θέσεις τους. Είναι αυτονόητα πράγματα αυτά. Δεν χρειάζονται εκλογές, για να αλλάξετε κάτι τέτοιο.

Ο κ. Βορίδης, στη χθεσινή επίκαιρη ερώτηση που συζητήσαμε, στην πράξη ανακοίνωσε ξανά τη λήξη της πανδημίας. Κάθε φορά που μιρίζεστε εκλογές ή θέλετε κάποιο πολιτικό όφελος, λήγεται την πανδημία. Τώρα λήγει η πανδημία, επειδή η Κυβέρνηση αποφάσισε να απολύσει το έκτακτο προσωπικό στους δήμους, στην καθαριότητα και σε άλλες κρίσιμες υπηρεσίες. Αποφάσισε να τους απολύσει, λες και τελείωσαν αυτές οι έκτακτες ανάγκες.

Όταν έθεσα αυτό το ζητούμενο στον κ. Βορίδη, είπε «όχι, όχι, μην ανησυχείτε, δεν θα τους απολύσουμε, θα τους κρατήσουμε για δύο μήνες ακόμη, μέχρι το Μάιο». Τότε υπολογίζετε τις εκλογές; Γιατί η πανδημία είναι προφανές ότι δεν τελειώνει.

Μετά ο κ. Βορίδης είπε ότι έχουν μειωθεί οι ανάγκες. Απολύετε όλο το έκτακτο προσωπικό επειδή συνεχίζει η πανδημία, αλλά έχει μειωθεί κατά το μισό; Δεν βγάζει κανένα νόημα. Όπως από την πρώτη στιγμή της διαχείρισης της πανδημίας, η στόχευσή σας είναι πολιτική, ποτέ υγειονομική!

Μας είπε βέβαια ότι δεν θα δώσει παράταση σε κανέναν συμβασιούχο COVID που ξεπερνά τη διατία. Μάλιστα, με κατηγορήσε και κατηγορήσε το ΜέΡΑ25 ότι εκπροσωπούμε τη χυδαία Αριστερά που δίνει ελπίδα στους εργαζόμενους, όταν δεν υπάρχει πραγματικά αυτή η ελπίδα. Και πριν περάσει ένα βράδυ, βγήκε η απόφαση του Πρωτοδικείου Αθήνας που μονιμοποιεί συμβασιούχο COVID που εργαζόταν σε δήμο, γυναίκα εργαζόμενη.

Όποτε εμείς καλούμε τους εργαζόμενους να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους απέναντι στις χυδαίες απολύσεις αυτής της Κυβέρνησης. Δεν το λέμε εμείς. Το λέει ομόφωνα ο Δήμος Αθηναίων. Στον πολιτικό σας χώρο δεν είναι ο κ. Μπακογιάννης; Ομόφωνα λέει ότι αυτές οι θέσεις των συμβασιούχων COVID καλύπτουν μόνιμες και διαρκείς ανάγκες. Θα καταλογίσει στον κ. Μπακογιάννη τους μισθούς αυτών των εργαζομένων, απείλησε ο κ. Βορίδης χθες, γιατί –λέει– δεν κάλυπταν προφανώς έκτακτες ανάγκες, λες και δεν ξέρουμε πόσο μεγάλη υποστελέχωση υπάρχει στους δήμους, ιδίως στους κλάδους της καθαριότητας και σε άλλους τέτοιους κρίσιμους τομείς, όπου πάντοτε οι ανάγκες είναι τεράστιες και έκτακτες.

Τι λέει το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο; Μόνιμη απασχόληση, όσες θέσεις εργασίας καλύπτουν μόνιμες και διαρκείς ανάγκες πρέπει να καλύπτονται από μόνιμα απασχολούμενους, από μόνιμα εργαζόμενους και αυτομάτως –ανεξαρτήτως τι λέει το Σύνταγμα οποιασδήποτε χώρας– θα πρέπει να νομιμοποιούνται, όπως έκρινε το δικαστήριο.

Μας εγκάλεσε ο κ. Βορίδης ότι ζητάμε, με τη μονιμοποίηση των εργαζομένων αυτών, να παρακαμφθεί το ΑΣΕΠ και διαβάζουμε ότι έχει ανακοινώσει δεκαπέντε χιλιάδες προσλήψεις υπαλλήλων το 2022 στο δημόσιο.

Τώρα πάμε να δούμε αν είναι μέσω ΑΣΕΠ. Τι λέει ο πρόεδρος του ΑΣΕΠ; Λέει ότι ο διαγωνισμός που θα γίνει μέσω ΑΣΕΠ για το 2022 αφορά χίλιες πεντακόσιες θέσεις.

Κύριε Πέτσα, οι υπόλοιπες δεκατριεπίμισι χιλιάδες προσλήψεις πώς θα γίνουν; Εκτός ΑΣΕΠ; Γιατί ο Πρόεδρος του ΑΣΕΠ δεν γνωρίζει ότι θα γίνουν μέσω ΑΣΕΠ και ανακοινώνει χίλιες πεντακόσιες; Το 10% θα είναι μέσω ΑΣΕΠ;

Επίσης, οι μετακλητοί της Κυβέρνησης Μητσοτάκη ξεπερνούν τους τρεις χιλιάδες. Χίλιοι επτακόσιοι, πλέον των τριών χιλιάδων, υπηρετούν ως πρόεδροι, μέλη διοικητικών συμβουλίων.

Με νομοθέτημα για τον ε-ΕΦΚΑ, πριν από έναν μήνα, κατασκευάστηκαν δεκάδες ακριβοπληρωμένες θέσεις απασχόλησης –8.000 ευρώ το μήνα– εκτός ΑΣΕΠ.

Τελικά, μόνο για τους συμβασιούχους της καθαριότητας είστε αυστηροί; Αν είναι για καλοπληρωμένους, όλα εκτός;

Εμείς σας καλούμε όλα, όλες τις προσλήψεις, να τα κάνετε εντός ΑΣΕΠ. Καταγγέλλουμε ότι αποκλείετε από τον ΑΣΕΠ με κάθε νόμο σας προσλήψεις ημετέρων και golden boys.

Κεντρικό ζήτημα σε αυτό το νομοσχέδιο κινδύνεψε να είναι η σφαγή ζώων χωρίς αναισθησία. Αν δεν ήταν η επίκαιρη ερώτησή μου –ο κ. Πέτσας το γνωρίζει– δεν θα μαθαίναμε ότι ερχόταν τροπολογία σε αυτό το νομοσχέδιο, δεν θα κινητοποιούσαν το κίνημα. Και η μαζική κινητοποίηση του κινήματος οδήγησε στην απόσυρσή του άρον-άρον από την Κυβέρνηση. Με αυτή την αδιανόητη νομοθεσία, μετά την νομοθεσία του ΣΥΡΙΖΑ που έπεσε στο Συμβούλιο της Επικρατείας, η Κυβέρνηση, αντί να επικυρώσει ότι δεν θα υπάρχει σφαγή χωρίς αναισθησία στην Ελλάδα για θρησκευτικούς λόγους, φέρνει τροπολογία ενάντια στην απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας για να την ξαναεισαγάγει.

Ζητούμε, κύριε Υπουργέ, άμεσα να σταλεί εγκύκλιος προς όλα τα σφαγεία της χώρας και όλους αυτούς τους χώρους που να τους υπενθυμίσει ότι πλέον απαγορεύεται η σφαγή ζώων χωρίς αναισθησία.

Η «καρδιά» του νομοσχεδίου υποτίθεται ότι είναι το Εθνικό Σχέδιο Καταπολέμησης της Διαφθοράς. Είναι συγκλονιστικό για όσες και όσους και όσα μας ακούνε το πώς αυτό το νομοσχέδιο νομοθετεί τη διαφθορά στο όνομα της καταπολέμησής της.

Για τους αρετούς στους δήμους νομοθετείται η νομική συνδρομή σε περίπτωση άσκησης ποινικής δίωξης εναντίον τους από την απόφαση της πλειοψηφίας του δήμου. Επίσης, δίνεται «λευκή» επιταγή στους ΟΤΑ να διανέμουν κονδύλια χωρίς διαγωνισμό για περίοδο έξι μηνών. Χωρίς διαγωνισμό! Είναι πάρα πολλά ακόμα. Τα ανέφερε και η εισηγήτρια μας, η Μαρία Απατζίδη.

Όσον αφορά την εθνική σύνταξη ομογενών, εδώ πέρα πραγματικά και πάλι για προεκλογικούς λόγους, ενώ τους διώκει με κάθε τρόπο κάθε μέρα, αυτή η Κυβέρνηση προσπαθεί να τους ρίξει «σταχτή στα μάτια» και να εξαγοράσει την ψήφο των ομογενών.

Εμείς σας καλούμε από τον νόμο Κατρούγκαλου που προϋποθέτει σαράντα χρόνια στην Ελλάδα για τους ομογενείς να μειώσετε στα είκοσι χρόνια για την εθνική σύνταξη, γιατί αυτοί οι άνθρωποι πήραν ταυτότητα από το 2000. Οπότε, τι νόημα έχει να μιλάμε, αν από το 2000 και μετά δε μπορούν να κατοχυρώσουν τη σύνταξή τους; Δεν αρκούν αυτά τα χρόνια;

Πραγματικά ενδιαφέρεστε για τους ομογενείς; Όσον αφορά τους παλινοστούντες και τους μη ομογενείς, τους τσιγγάνους, τους Ρομά -και μιλάω και για την περίπτωση της Αγίας Βαρβάρας και άλλες περιοχές- διακόσιες χιλιάδες παλινοστούντες και εξι χιλιάδες Ρομά είχαν πάρει χαμηλότοκα δάνεια για τη στέγη τους, για να στεγαστούν όταν ήρθαν.

Όπως αυτή τη στιγμή τόσοι άνθρωποι χάνουν τη ζωή τους απροστάτευτοι από την Κυβέρνησή σας στην Ουκρανία -καμιά εκατοστάρια έχετε μετακινήσει από τις εκατό χιλιάδες, για τους υπόλοιπους δεν κάνετε το παραμικρό- κάποιοι άνθρωποι ήρθαν παλιότερα εδώ πέρα και τους δόθηκαν κάποια δάνεια για να χτίσουν το σπίτι τους. Είναι άνθρωποι που ζουν με κοινωνικά επιδόματα των 3.000 ευρώ κατά κανόνα. Τα δάνεια αυτά έφτασαν να έχουν 2.500 χιλιάδες ευρώ τον χρόνο πάλι, δηλαδή, όλο τους το επίδομα, όλο τους το εισόδημα να πρέπει να πληρώνουν και δεν μπορούν να τα πληρώσουν.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής, κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΙΤΣΑΣ)

Τι κάνετε σε αυτούς τους ανθρώπους; Πήρατε πίσω την κρατική εγγύηση. Από διακόσιους χιλιάδες παλινοστούντες, για τους οποίους νομοθετείτε την εθνική σύνταξη τάχα εδώ, πήρατε πίσω την κρατική εγγύηση σε δάνεια που δεν μπορούν να αποπληρώσουν. Τους οδηγείτε στην εξαθλίωση ανάληψη.

Για να σας δω να παίρνετε την κρατική εγγύηση από τα δάνεια της «FRAPORT» και τόσων ολιγαρχών, στους οποίους δίνετε πακτωλό δανείων με κρατική εγγύηση. Για να σας δούμε εκεί πέρα. Μόνο στους αδύναμους ξέρετε να είστε ανάληγοι.

Όρια οικισμών. Προφανώς, φωτογραφική διάταξη. Για ποιον είναι φωτογραφική αυτή η διάταξη που επιτρέπει την επέκταση του ορίου και μάλιστα παραδοσιακών οικισμών και σε προστατευόμενες περιοχές;

Θα επικαλεστώ μια εφημερίδα του χώρου σας, την «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ». Τι μας λέει η «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ»; Ότι ο εφοπλιστής Αντώνης Λαιμός αγόρασε οικόπεδο στο μεγάλο Πάπιγκο. Έχω κήνη και κοινοβουλευτικό έλεγχο γι' αυτό το ζήτημα. Κάποια ήταν εντός, κάποια ήταν εκτός. Και στη συνέχεια λήφθηκε μια απόφαση παράνομα από τον Δήμο Ζαγορίου.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Θα χρησιμοποιήσω και τον χρόνο της δευτερολογίας μου, κύριε Πρόεδρε.

Αυτή η απόφαση προβλέπει την παράνομη επέκταση των ορίων του οικισμού από τον δήμο, δεν έχει αρμοδιότητα. Όμως, η κατακραυγή είναι μεγάλη. Παρ' όλο που με την παράνομη απόφαση έβγαλε τη νόμιμη άδεια ο κ. Λαιμός, η κατακραυγή και η πίεση είναι μεγάλη.

Και τι μας λέει η «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ»; Σας διαβάζω ακριβώς τι λέει το άρθρο: «Σε ένα πολυνομοσχέδιο που κατατέθηκε στη Βουλή το Υπουργείο Περιβάλλοντος συμπεριέλαβε κεφάλαιο περί οριοθέτησης οικισμών. Μέσα στις ρυθμίσεις δίνεται «παράθυρο» διεύρυνσης των ορίων τους για λόγους νομιμότητας κατά την οριοθέτηση του οικισμού, όπως και για πλάνη περί τα πράγματα, με πράξη η οποία πρέπει να αιτιολογείται ειδικώς με αναφορά σε συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά και στοιχεία». Η «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» λέει: «Συμπωματικά πρόκειται για την ίδια νομική διατύπωση που είχε χρησιμοποιήσει ο Δήμος Ζαγορίου για την επέκταση στο μεγάλο Πάπιγκο». Δεν λέμε εμείς ότι η διάταξη είναι φωτογραφική. Η «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» το λέει.

Όσον αφορά για τα δάση, αποχαρκτηρίζεται πλέον οποιαδήποτε δασική έκταση ως πρώην αγρός με δύο μάρτυρες, ακόμη και στις αποφάσεις που έχουν οριστικοποιηθεί. Το κάνετε αυτό για τους αγρότες; Θέλετε να προστατεύσετε τους αγρότες που είχαν δασωμένους αγρούς εδώ και εξήντα-εβδομήντα χρόνια και δεν τους χρειάστηκαν; Γι αυτούς το κάνετε; Για τους αγρότες που αυτή τη στιγμή δεν τους κάνετε μηδενικό φόρο στα καύσιμα,

δεν τους βάζετε μηδενικό ΦΠΑ στα αγροεφόδια, δεν τους κάνετε όσα σας ζητάνε για την επιβίωση, αλλά θα τους αποχαρκτηρίσετε τις δασικές εκτάσεις που δεν χρησιμοποιούν εδώ και εβδομήντα χρόνια; Για τους αγρότες τα κάνετε αυτά; Για αυτούς που τους βγάξετε από τα σπίτια τους, κλείνετε επιχειρήσεις τους, αλλά θα αποχαρκτηρίσετε τις δασικές εκτάσεις που δεν χρησιμοποιούν εδώ και εβδομήντα χρόνια;

Πραγματικά γιατί εστιάζετε εκεί πέρα, ενώ είστε ανάληγοι στα υπόλοιπα; Μα γιατί θέλετε να εξυπηρετήσετε μεγάλους ολιγάρχες-πλουτοκράτες οι οποίοι θέλουν να χτίσουν. Βάζετε κατ' όνομα τους μικρούς γιατί θέλετε συγκεκριμένες επενδύσεις. Πείτε μας ποια συγκεκριμένη επένδυση που έχετε στα χαρτιά στα γραφεία σας εξυπηρετεί η συγκεκριμένη διάταξη. Γιατί τους αγρότες δεν τους εξυπηρετεί.

Αναφέρθηκε ο κ. Μηταράκης στις μειώσεις των μεταναστευτικών ροών. Με μεγάλη μου λύπη θα πρέπει να αναφερθώ -έχει γίνει και κοινοβουλευτική ερώτηση για το θέμα- στις γυναίκες, τις εγκύους, τα παιδιά, τους πατεράδες, τους παππούδες και τις γιαγιάδες που χάνουν τη ζωή τους από τα παράνομα push back της Κυβέρνησής σας στο Αιγαίο και στον Έβρο.

«Προφανώς μειώνονται οι ροές όταν όποιοι πάει να περάσει τα σύνορα για να ζητήσει άσυλο, ξαναμπαίνει σε μια βάρκα ή ρίχνεται στη θάλασσα ξέροντας κολύμπι ή όχι». Ποιος τα λέει όλα αυτά; Τα λέει η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες. Πεντακόσιες σαράντα επαναπροωθήσεις από το 2020 για την Ελλάδα. Δεν μιλάνε μόνο για την Ελλάδα. Καταγγέλλουν κι άλλες χώρες που είναι το ίδιο εγκληματικές και τις κατονομάζω. Είναι η Ιταλία, η Μάλτα και η Κροατία. Σε αυτή την οπισθοδρομική κομπανία μας βάζετε.

Τι καταγγέλλει η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες; Ανησυχητικό πρότυπο απειλών για την Ελλάδα, εκφοβισμού, βίας και ταπείνωσης. Παρασύρονται στη θάλασσα σε σωσίβιες σχεδίες, μερικές φορές αναγκάζονται να πέσουν απευθείας στο νερό, δείχνοντας σκληρή έλλειψη σεβασμού για την ανθρώπινη ζωή.

Πρόσφατα ο Ιάσωνας Αποστολόπουλος μίλησε για τον Αϊμάν Αλ Σάλεχ τεσσάρων χρόνων. Πέθανε μετά από push back των ελληνικών αρχών που άφησαν τριάντα Σύρους πρόσφυγες, δύο έγκυες γυναίκες και επτά παιδιά, αποκλεισμένους χωρίς φαγητό και νερό για επτά μερόνυχτα σε νησίδα στον Έβρο. Καθώς τους επαναπροωθούσαν, το παιδί έπεσε στο ποτάμι και πνίγηκε. Όπως δήλωσαν οι πρόσφυγες, η Αστυνομία τους συνέλαβε στην ελληνική όχθη του Έβρου την Παρασκευή, τους κράτησε μία μέρα και τους παρέδωσε σε κουκουλοφόρους, που τους οδήγησαν με βάρκα στη νησίδα, αφού τους χτύπησαν. Το τετράχρονο αυτό παιδί έχασε την ισορροπία του κι έπεσε στο νερό, χωρίς να προσπαθήσει κανένας κουκουλοφόρος να τον σώσει, παρά μόνο ένας πρόσφυγας που βούτηξε και δεν τα κατάφερε. Οι ελληνικές αρχές τελικά τους διέσωσαν -όσους επιβίωσαν- μόνο μετά από εισαγγελική παρέμβαση κι έκδοση ασφαλιστικών μέτρων από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο.

Δεν τα λέει μόνο ο Ιάσωνας Αποστολόπουλος, αυτός που θα βραβεύατε και μετά το πήρατε πίσω. Το Human Right Watch 360 και το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες επιβεβαιώνουν.

Βουλευτρίες και Βουλευτές, πέρα από τα τραγικά για τα push-backs, κλείνοντας θέλω να πω ότι αυτό το νομοσχέδιο είναι πραγματικά αδιανόητο, όπως και τόσα άλλα δικά σας. Γιατί έχετε την ειδίκευση πλέον να παίρνετε όρους και τους διαστρεβλώνετε. Σε ένα νομοσχέδιο που υποτίθεται έχετε καταθέσει για την καταπολέμηση της διαφθοράς, νομοθετείτε τη διαφθορά με κάθε τρόπο και σε κάθε πτυχή της δημόσιας διοίκησης.

Προφανώς το ΜέΡΑ25 καταψηφίζει αυτό το νομοσχέδιο.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΜέΡΑ25)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Βίτσας): Ευχαριστώ, κύριε Αρσένη.

Τον λόγο έχει ο κ. Σταμενίτης από τη Νέα Δημοκρατία και ακολούθει ο κ. Ακτύπης από τη Νέα Δημοκρατία.

Πρέπει να ξέρετε ότι ο κ. Αρσένης πήρε και τη δευτερολογία του και μπήκε και στην τριτολογία του, αλλά μας είχε ενημερώσει.

Κύριε Σταμενίτη, έχετε τον λόγο για επτά λεπτά.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΤΑΜΕΝΙΤΗΣ: Απλώς η πλειοψηφία των Ελλήνων έχει αποφασίσει ότι τα σύνορα πρέπει να φυλάσσονται και αυτό δεν αποτελεί pushback. Και αυτό το επικροτεί η πάρα πολύ μεγάλη πλειοψηφία των Ελλήνων πολιτών.

Αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι, σε κάθε σύγχρονη δημοκρατική πολιτεία το ζήτημα της αντιμετώπισης της διαφθοράς συνιστά μια από τις άμεσες και αναγκαίες προτεραιότητες. Αποτελεί κοινό τόπο ότι η ευημερία των πολιτών, ο εκσυγχρονισμός των δομών και η πρόοδος της κοινωνίας περνούν και διασφαλίζονται μέσα από τη διαφάνεια και τη λογοδοσία σε όλα τα επίπεδα της κρατικής διοίκησης.

Η διαφθορά, από την άλλη, ξέρουμε ότι επηρεάζει την απόδοση της οικονομίας, διαβρώνει τους θεσμούς, μειώνει τη διοικητική αποτελεσματικότητα, αυξάνει τις κοινωνικές ανισότητες, υπονομεύει την ανάπτυξη. Αυτοί είναι και οι λόγοι άλλωστε που το φαινόμενο δεν έχει αφήσει αδιάφορους επιστημονικούς ερευνητές εδώ και δεκαετίες.

Όλα αυτά, πέραν της ανάλυσης που επιδέχονται στο πλαίσιο μιας ποιοτικής συζήτησης, δεν χωρά αμφιβολία ότι αποτελούν μία πραγματικότητα η οποία πρέπει να αντιμετωπιστεί. Το ερώτημα επομένως που τίγεται είναι: Πώς αντιμετωπίζεται η διαφθορά;

Μετά από μια μακρά και εκτεταμένη διαβούλευση -και πρέπει να το τονίσουμε αυτό- καταρτίστηκε Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς από την Εθνική Αρχή Διαφάνειας, το οποίο αποτελεί αντικείμενο του Α' Μέρους του νομοσχεδίου που συζητάμε σήμερα και ειδικότερα του πρώτου άρθρου. Πρόκειται για μια συγκροτημένη και ολοκληρωμένη προσπάθεια με σκοπό την ουσιαστική και μετρήσιμη αντιμετώπιση της διαφθοράς στη χώρα μας, της οποίας ο σχεδιασμός, η υλοποίηση, η παρακολούθηση και η αξιολόγηση των δράσεων έχουν οριζόντια τετραετία. Εδώ αξίζει να επισημάσουμε ότι σε αυτή ενσωματώνονται και αξιοποιούνται τα παραδείγματα των διεθνών καλών πρακτικών.

Το εθνικό σχέδιο, όπως έχει αναλυθεί και στις συνεδριάσεις της επιτροπής αλλά και σήμερα, περιλαμβάνει ένα συνεκτικό πλαίσιο δράσεων, παρεμβάσεων και έργων, στοχεύοντας στην ουσιαστική και αποτελεσματική αντιμετώπιση του φαινομένου της διαφθοράς στη χώρα μας, γεγονός που θα συμβάλει στην προώθηση των αρχών της διαφάνειας, της ακεραιότητας, της λογοδοσίας στο δημόσιο βίο, στην ευαισθητοποίηση της κοινωνίας, στην ανάπτυξη της κουλτούρας μηδενικής ανοχής απέναντι στο φαινόμενο και κυρίως, στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των πολιτών στους θεσμούς.

Όσον αφορά τα μετρήσιμα αποτελέσματα στα οποία αναφέρθηκε παραπάνω, αυτά αποτελούν στόχους που αφορούν: Πρώτον τη συστηματική άνοδο της Ελλάδος τις αξιολογήσεις των διεθνών οργανισμών, δεύτερον τη διαρκή ενίσχυση της εμπιστοσύνης των πολιτών απέναντι στους θεσμούς και τρίτον τη σταθερή βελτίωση του επενδυτικού κλίματος στη χώρα μας. Έχουμε, λοιπόν, μπροστά μας ένα σημαντικό νομοθετικό εγχείρημα για ένα μεγάλο στόχο που πρέπει όλοι να υποστηρίξουμε.

Αυτά, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όσον αφορά το Α' Μέρος του νομοσχεδίου. Συνεχίζω την τοποθέτησή μου στεκόμενος σε τρεις ρυθμίσεις που περιβάλλονται σε αυτό αρμοδιότητες άλλων Υπουργείων.

Ξεκινώ με τη ρύθμιση του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων για τη σύνταξη των ομογενών με την οποία αποκαθίσταται ακόμα μια μεγάλη αδικία της προηγούμενης κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ - ANEL. Τροποποιείται η διάταξη του νόμου Κατρούγκαλου η οποία έθετε ως προϋπόθεση για τη χορήγηση εθνικής σύνταξης των 384 ευρώ τη διαμονή επί σαράντα χρόνια στην Ελλάδα, κάτι που όλοι ξέρουμε ότι ήταν αδύνατο να εκπληρωθεί γι' αυτούς τους ανθρώπους. Φαίνεται μόνο στον ΣΥΡΙΖΑ δεν το ήξεραν. Μάλλον συνεχίζουν να μην το αναγνωρίζουν και να το ξέρουν. Με αίσθημα, λοιπόν, ευθύνης και κοινής λογικής υλοποιείται ακόμα μία δέσμευση της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας και του ίδιου του Πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη.

Στη συνέχεια θα ήθελα να αναφερθώ στη ρύθμιση αρμοδιότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και ειδικά στο

άρθρο 80 για τους διασωθέντες αγρούς, με την οποία προβλέπει το δημόσιο δεν προβάλλει δικαιώματα κυριότητας σε εκτάσεις που εμφανίζονται σε φωτογραφίες του 1945 ή του 1960, εφόσον οι πρώτες δεν είναι ευκρινείς, με αγροτική μορφή, που διασώθηκαν μεταγενέστερα ανεξάρτητα με τη μορφή που απέκτησαν αργότερα και επί των οποίων το δημόσιο δε θεμελιώνει δικαιώματα κυριότητας βάσει τίτλων.

Πρόκειται, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για την υλοποίηση μιας ακόμα δέσμευσης η οποία βάζει τέλος σε ένα ομολογούμενης τεράστια πρόβλημα που δημιουργήθηκε τα τελευταία χρόνια, καθώς τεράστιες εκτάσεις χαρακτηρίστηκαν ως δασικές ή δάση. Είναι μια ρύθμιση που έχει μια μεγάλη και ιδιαίτερη σημασία για μεγάλη μερίδα του αγροτικού και κτηνοτροφικού κόσμου της Πέλλας που αντιμετωπίζει τέτοιους είδους προβλήματα ως αποτέλεσμα και σ' αυτή την περίπτωση των λανθασμένων νομοθετικών επιλογών της προηγούμενης κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ στο ζήτημα των δασικών χαρτών συνολικά.

Αποδεικνύεται, επομένως, ότι η Κυβέρνηση και συγκεκριμένα η ηγεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας αναζητά λύσεις σε τέτοια ζητήματα έχοντας πάντοτε στο επίκεντρο τόσο την προστασία του περιβάλλοντος, αλλά και παράλληλα και τη διαφύλαξη των συμφερόντων των πολιτών που πάντοτε πρέπει να έχουμε σε πρώτο πλάνο όταν νομοθετούμε.

Τέλος, θα σταθώ στη διάταξη του άρθρου 81 του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, με την οποία παρατείνεται η προθεσμία για τους εργοδότες που επιθυμούν να προσλάβουν πολίτη τρίτης χώρας για εργασία στην αγροτική οικονομία μέχρι την 30^η Σεπτεμβρίου 2022.

Εδώ θέλω να σημειώσω ότι έχουμε μια εξέλιξη μιας ρύθμισης, την οποία είχαμε επεξεργαστεί με τον σημερινό Υπουργό Εσωτερικών κ. Βορίδη, τότε Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, ο οποίος άκουσε τις προτάσεις των Βουλευτών σε μια περίοδο που η πανδημία είχε προκαλέσει τεράστιο πρόβλημα στην είσοδο εργατών από τρίτες χώρες.

Σήμερα, λοιπόν, για τρίτη συνεχόμενη χρονιά η ελληνική Κυβέρνηση μέσα από τις πρωτοβουλίες και τη συνεργασία των συναρμοδίων Υπουργείων Μετανάστευσης και Ασύλου και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων δίνει και πάλι λύση στο ζήτημα των εργατών γης, στηρίζοντας έτσι τους παραγωγούς και εξασφαλίζοντας τη δυνατότητα εύρεσης εργατικού προσωπικού στο στάδιο της συγκομιδής - παραγωγής.

Συνεπείς απέναντι στον αγροτικό κόσμο εξετάζουμε τα προβλήματα, παρεμβαίνουμε όπου είναι απαραίτητο και δίνουμε ουσιαστικές λύσεις.

Κλείνω, κυρία Πρόεδρε, σχολιάζοντας εν τάχει την κριτική που ακούστηκε αυτές τις ημέρες για το παρόν σχέδιο νόμου από την πλευρά της Αντιπολίτευσης, η οποία για πολλοστή φορά δεν αφορά την ουσία. Ειπώθηκε ότι το νομοσχέδιο έχει πολλές διατάξεις από διάφορα Υπουργεία. Όμως, αυτή τη θέση δυσκολεύεται κάποιος να την αντληφθεί, δεδομένου ότι ο χρόνος για διαβούλευση και υπήρχε, αλλά και ρυθμίζονται μια σειρά από σημαντικά ζητήματα που αφορούν τους πολίτες, που είναι και η ουσία του νομοθετικού έργου.

Τη διαφωνία, επομένως, κυρίες και κύριοι της Αντιπολίτευσης, πρέπει να την εξηγήσετε λίγο καλύτερα.

Συμπερασματικά, έχουμε ένα σημαντικό νομοσχέδιο με πλήθος διατάξεων για τον εκσυγχρονισμό του υπάρχοντος νομοθετικού πλαισίου εκπαίδευσης της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης, για την ολοκλήρωση της μεταφοράς των δασικών υπηρεσιών, για τη χρηματοδότηση επιχειρήσεων με πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης, για τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς και άλλες ρυθμίσεις που αντιμετωπίζουν προβλήματα, αποκαθιστούν αδικίες και θέτουν μεγάλους στόχους.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Βίτσας): Ευχαριστούμε και εμείς, κυρία Σταμενίτη.

Ο κ. Ακτύπης από τη Νέα Δημοκρατία έχει τον λόγο και ακολουθεί η κ. Ευθυμίου.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΑΚΤΥΠΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, προτού αναφερθώ στις διατά-

Ξεις του παρόντος νομοσχεδίου, θα μου επιτρέψετε μία σύντομη αναφορά στα μέτρα που πριν από λίγες ημέρες ανακοίνωσε ο Πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης για τη στήριξη της κοινωνίας λόγω των ανατιμήσεων στην αγορά στις οποίες έχει οδηγήσει η έκρηξη των τιμών στον τομέα της ενέργειας. Το ύψος των νέων μέτρων ξεπερνά το 1 δισεκατομμύριο ευρώ και είναι μέτρα που θα ανακουφίσουν τρία εκατομμύρια διακόσιες χιλιάδες συμπολίτες μας, ενώ οι συνολικές παρεμβάσεις για τη στήριξη της ελληνικής κοινωνίας ανέρχονται μέχρι σήμερα στα 3,7 δισεκατομμύρια ευρώ.

Ο Πρωθυπουργός με σοβαρότητα και υπευθυνότητα εξήγησε ειλικρινώς πως τα νέα μέτρα που ελήφθησαν στη βάση των δυνατοτήτων της ελληνικής οικονομίας είναι στοχευμένα και όχι οριζόντια και προορίζονται να ενισχύσουν σημαντικά κυρίως τα πιο αδύναμα κοινωνικά στρώματα.

Πράγματι, η πρωτοφανής συγκυρία σήμερα δημιουργεί ασήκωτα βάρη για τον μέσο και πιο αδύναμο πολίτη. Είναι αλήθεια πως οι αυξήσεις στους λογαριασμούς του ρεύματος, οι ανατιμήσεις των προϊόντων, η σοκαριστική για όλους μας άνοδος των τιμών των καυσίμων δημιουργούν ένα περιβάλλον αβεβαιότητας και ανησυχίας.

Ωστόσο, παρά τις επιπρόσθετες αυτές επιβαρύνσεις που δημιουργεί ο πόλεμος στην Ουκρανία, η Κυβέρνηση όπως και με την πανδημία έτσι και σήμερα κάνει ό,τι είναι δυνατόν για να μειώσει τις συνέπειες και αυτής της πρωτοφανούς κρίσης ιδίως για τους πιο αδύναμους συμπολίτες μας.

Πρόκειται, άλλωστε, για την ίδια Κυβέρνηση που μέσα σε δύο-μια χρόνια προχώρησε σε σημαντικές φοροελαφρύνσεις, όπως η μείωση του ΕΝΦΙΑ, η μείωση του ΦΠΑ στην εστίαση και στον τουρισμό, η μείωση φορολογικών συντελεστών, η μείωση ασφαλιστικών εισφορών και η λίστα είναι μακρά.

Πρόκειται για την Κυβέρνηση που έριξε την ανεργία από το 17,2% που ήταν το 2019 στο 12,8% που καταγράφηκε το 2022.

Πρόκειται για την Κυβέρνηση που ήδη αύξησε και κατά δέσμευση του Πρωθυπουργού τον Μάιο πρόκειται να αυξήσει ακόμα περισσότερο τον κατώτατο μισθό.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Κυβέρνηση αυτή σε πείσμα των επικριτών της και ιδίως της Αντιπολίτευσης, που δεν παύει να λαϊκίζει ακατάπαυστα ζητώντας διαρκώς περισσότερα χρήματα, δεν θα επιτρέψει να πάνε χαμένες οι προσπάθειες τόνων χρόνων για δημοσιονομική σταθερότητα και ανάπτυξη. Η Κυβέρνηση αυτή δεν πρόκειται να καταστρέψει τη χώρα, θυσιάζοντας την καλή εικόνα που με κόπο και θυσίες χτίσαμε όλοι μαζί στον βωμό του πρόσκαιρου μικροπολιτικού οφέλους.

Έτσι, λοιπόν, οφείλουμε να τονίσουμε πως με σοβαρότητα και υπευθυνότητα λαμβάνονται πλέον όλα τα δυνατά μέτρα, ώστε η Κυβέρνηση να ανταποκριθεί ουσιαστικά στις απαιτήσεις των Ελλήνων για ασφάλεια και σταθερότητα μέσα σε ένα περιβάλλον διεθνούς αστάθειας.

Παράλληλα, γίνεται ακούραστα μια διαρκής προσπάθεια πάντα με πράξεις και ποτέ με λόγια να μετριαστούν εκ των πραγμάτων οι επιπτώσεις των διεθνών κρίσεων στη ζωή των πολιτών, γεγονός που αποδεικνύει περίτρανα πως η Κυβέρνηση αυτή θα βρίσκεται πάντα στο πλευρό όλων των συμπολιτών μας και ιδίως αυτών που το έχουν περισσότερο ανάγκη.

Έρχομαι τώρα στα του νομοσχεδίου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πρόκειται πράγματι για ένα νομοσχέδιο το οποίο περιέχει πάρα πολλές και διαφορετικές διατάξεις. Συγκεκριμένα, στο παρόν σχέδιο νόμου περιλαμβάνονται διατάξεις που οφείλουν να τονίσουμε πως εμπίπτουν στις αρμοδιότητες πολλών Υπουργείων. Πρόκειται, με άλλα λόγια, για ένα σχέδιο νόμου μέσω του οποίου επιτυγχάνεται μια γρήγορη προώθηση του κυβερνητικού έργου για σημαντικά ζητήματα, ένα νομοθέτημα που αποδεικνύει για πολλοστή φορά πως η Κυβέρνηση αυτή δεν σταματά λεπτό και παρά τις πρωτόγνωρες συγκυρίες να εφαρμόζει ένα πρωτοπόρο και σοβαρό μεταρρυθμιστικό σχέδιο.

Πιο συγκεκριμένα, στο Α' Μέρος δεσπόζει το άρθρο 1, το οποίο δίνει και τον γενικό τίτλο του νομοσχεδίου και αφορά το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Καταπολέμησης της Διαφθοράς, το οποίο περιλαμβάνει ένα συνεκτικό πλαίσιο δράσεων, παρεμβά-

σεων και έργων με στόχο την πρόληψη και την αντιμετώπιση φαινομένων διαφθοράς, την ενίσχυση της διαφάνειας, της ακεραιότητας και της λογοδοσίας και τη συστηματική ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της κοινωνίας στα ζητήματα διαφθοράς.

Η εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Καταπολέμησης της Διαφθοράς αποτελεί εθνική δέσμευση, διασφαλίζει αφ' ενός μεν τη συνέχεια των μεταρρυθμίσεων που έχει αναλάβει η χώρα μας σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, αφ' ετέρου την υλοποίηση προτεραιοτήτων που αναδεικνύουν οι ετήσιες εκθέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής τόσο στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού εξαμήνου και Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας όσο και στο πλαίσιο της διεύρυνσης της κατάστασης του κράτους δικαίου.

Ακόμα θα ήθελα να σταθώ σε μια εξίσου σημαντική ρύθμιση, η οποία μεταξύ άλλων αφορά και στα Ιόνια Νησιά και για την οποία είχαμε συζητήσει εκτενώς στην πρόσφατη συνάντησή μας με τον Υπουργό Ενέργειας κ. Σκρέκα.

Στο παρόν, λοιπόν, νομοσχέδιο προβλέπεται αντικατάσταση του άρθρου 67 του ν.998/1979 για τους αγρούς που άλλαξαν μορφή, για τους οποίους το δημόσιο δεν προβάλλει δικαιώματα κυριότητας σε εκτάσεις που εμφανίζονται σε αεροφωτογραφίες του 1945 ή του 1960 με αγροτική μορφή και προβλέπονται διάφορες διατάξεις που εξειδικεύουν τα θέματα χαρακτηρισμού δασικών εκτάσεων, λύνοντας και τα θέματα των ακινήτων δασικού χαρακτήρα που διατέθηκαν ως κληροτεμάχια.

Αυτό που μόλις περιέγραφα αποτελεί μια μεγάλη τομή και φέρνει ανακούφιση σε χιλιάδες πολίτες και αγρότες που ζούσαν με την ανασφάλεια και τη δικαστική διένεξη για πολλά χρόνια. Είναι μια σημαντική ρύθμιση και έρχεται σε συνέχεια της επίλυσης του ιδιοκτησιακού που έγινε τον περασμένο Νοέμβριο και αφορά μεταξύ άλλων περιφερειών και το Ιόνιο, στα οποία, ενώ δεν ισχύει το τεκμήριο κυριότητας του δημοσίου από το 1979 και μετά, με τον ν.998 για τη δασική νομοθεσία ταλαιπωρήθηκαν για πολλά χρόνια οι πολίτες στα δικαστήρια, ξοδεύοντας χρόνο και χρήματα, άσχετα αν στη συντριπτική πλειοψηφία των υποθέσεων αυτών οι πολίτες δικαιώθηκαν.

Πρόκειται για μια μεταρρύθμιση που οι Έλληνες πολίτες την περίμεναν από το 1979, δηλαδή σαράντα πέντε χρόνια. Είναι μία μεταρρύθμιση μέσω της οποίας θα επιτραπεί ξανά να αποκτήσουν την ιδιοκτησία αυτής της γης που ούτως ή άλλως κατείχαν με νόμιμους τρόπους, αλλά βεβαίως και να την καλλιεργήσουν.

Κλείνοντας, δεν μπορώ να μην αναφερθώ στη ρύθμιση του άρθρου 60 μέσω του οποίου υλοποιείται η υπόσχεση της Κυβέρνησης και του Πρωθυπουργού προσωπικά σχετικά με την απόδοση εθνικής σύνταξης στους ομογενείς μας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το παρόν είναι πράγματι ένα πολυνομοσχέδιο που εισάγει ουσιαστικές και εξαιρετικά εύστοχες ρυθμίσεις και το οποίο οφείλουμε -πιστεύω- όλοι μέσα σε αυτή την Αίθουσα να στηρίξουμε.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)
ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Βίτσας): Η κ. Ευθυμίου από τη Νέα Δημοκρατία έχει τον λόγο και ακολουθεί η κ. Πέρκα.

Ορίστε, κυρία Ευθυμίου, έχετε τον λόγο.

ANNA EYΘYMIIOY: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητάμε σήμερα ένα νομοσχέδιο με μεγάλο εύρος νομοθετικών διατάξεων, όπως τις ανέλυσε ο εισηγητής μας. Αρχικά θα επικεντρωθώ στην κυρίαρχη, που είναι η κατάρτιση και η εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Καταπολέμησης της Διαφθοράς. Μία πραγματικά πολύ σημαντική νομοθέτηση, γιατί στοχεύει αφ' ενός στην πρόληψη και στην αντιμετώπιση φαινομένων διαφθοράς και αφ' ετέρου στην ενίσχυση της διαφάνειας, της ακεραιότητας και της λογοδοσίας. Και είναι κρίσιμο εδώ ότι το Υπουργικό Συμβούλιο θα παρακολουθεί την πορεία του προσχεδίου αυτού ετησίως άρα υπάρχει μια ισχυρή πολιτική δέσμευση στο ανώτερο δυνατό επίπεδο και αυτό είναι κάτι πολύ σημαντικό.

Θα μπορούσε όμως να γίνει δεκτή εδώ η πρόταση της ΚΕΔΕ. Το λέω αυτό γιατί είμαι αυτοδιοικητική, ήμουν δημοτική σύμβουλος στον Δήμο Θεσσαλονίκης και γνωρίζω πόσο σημαντικό είναι το αυτοδιοίκητο για την τοπική αυτοδιοίκηση. Όπως είτε και εκπρόσωπος της ΚΕΔΕ, να μπαίνει εκπρόσωπος της τοπικής

αυτοδιοίκησης στο σχέδιο αυτό σε ζητήματα που αφορούν την τοπική αυτοδιοίκηση.

Ως προς τη μοριοδότηση της δομημένης συνέντευξης για την επιλογή των προϋπολογισμένων δομημένη συνέντευξη θα πει ότι ούτως ή άλλως δεν αφήνει μεγάλα περιθώρια τόσο ως προς το τι ερωτάται όσο και στο πώς αξιολογούνται οι απαντήσεις στις ερωτήσεις αυτές. Σε κάθε περίπτωση πιστεύω ότι κοινός τόπος όλων εδώ, που είμαστε στην Αίθουσα αυτή, και όλων των παρατάξεων είναι να έχουμε έναν αναβαθμισμένο δημόσιο τομέα, έναν δημόσιο τομέα με έμπειρα, ικανά στελέχη που έχουν αυξημένα τυπικά προσόντα, αλλά που κάνουν και για τη θέση για την οποία επιλέγονται.

Επίσης πιστεύω ότι κοινός τόπος είναι ότι και τα τυπικά προσόντα πρέπει να έχουν την ανάλογη υψηλή αξιολόγηση. Στο πλαίσιο αυτό κρίνω ότι θα ήταν επωφελές τα τέσσερα μέλη που θα αποτελούν την επιτροπή που θα κάνει τις συνεντεύξεις να έχουν τουλάχιστον τα ίδια τυπικά προσόντα με αυτούς που κρίνονται. Άρα ίδια τυπικά προσόντα, ισάξια αυτών που κρίνουν και αυτών που κρίνονται.

Επίσης θεωρώ ότι εισφέρει πολύ στο κομμάτι του δημοσίου τομέα η τοποθέτηση του Υπουργού, του κ. Βορίδη, στην επιτροπή ότι το πριμ παραγωγικότητας παραμένει στον προγραμματισμό του Υπουργείου. Εντάξει, οι συνθήκες πλέον είναι δυσχερείς είτε αφορά την ακρίβεια είτε τον πόλεμο στην Ουκρανία, που συνεπιφέρει περισσότερη ακρίβεια, αλλά σε κάθε περίπτωση παραμένει στον προγραμματισμό με όποια τεχνικά προβλήματα, που επιλύονται. Αυτό είναι ουσιαστικό γιατί δίνει στον δημόσιο τομέα κίνητρα, λείπουν τα κίνητρα. Άρα έρχεται να καλύψει ένα σημαντικό κενό.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να θέσω ως ερώτημα, γιατί είναι κάτι που παρακολουθώ επισταμένως, σε ό,τι αφορά το καθεστώς προσδιορισμού και ένταξης των εργαζομένων στην επικίνδυνη και ανθυγιεινή εργασία. Γνωρίζω ότι από κάθε Υπουργείο υπάρχει ένας αρμόδιος υπηρεσιακός παράγοντας που ασχολείται με το θέμα αυτό. Θα ήθελα να ρωτήσω σε τι φάση βρισκόμαστε ως προς την έκδοση της κοινής υπουργικής απόφασης. Φυσικά πιστεύω ότι θα πρέπει να συμπεριληφθούν και οι ΙΔΟΧ που κάνουν ακριβώς την ίδια εργασία με τους ΙΔΑΧ και τους μόνιμους των Υπουργείων αντίστοιχα, οι οποίοι αμείβονται με το επίδομα ανθυγιεινής εργασίας. Διότι έχει σωρεία δικαστικών αποφάσεων τελεσιδικιών και αμετάκλητων που τους δικαιώνουν, οπότε έρχεται το δημόσιο μετά να καταβάλει αυτά τα χρήματα και να τα καταβάλει εντόκως.

Ως προς τη σύνταξη των ομογενών εδώ θα πρέπει πριν συζητήσουμε αυτή τη διάταξη πάνω απ' όλα να λάβουμε υπ' όψιν ότι μιλάμε για Έλληνες ομογενείς των χωρών της πρώην Σοβιετικής Ένωσης, της Αλβανίας, οι οποίοι κράτησαν ψηλά τον Ελληνισμό και κρατούν ακόμα σε πολύ δύσκολες καταστάσεις, έχουν υποστεί διώξεις. Θα πρέπει για αυτούς τους ανθρώπους να μιλάμε και να συμπεριφερόμαστε με ιδιαίτερη επιμέλεια.

Σίγουρα για αντικειμενικούς λόγους ήταν αδύνατον να πάρουν εθνική σύνταξη όσοι διαμένουν για σαράντα έτη στην Ελλάδα, αφού η διαδικασία νομιμοποίησης και απόκτησης ιθαγένειας έγινε από το 2000 και μετά. Τώρα τι γίνεται με αυτή τη ρύθμιση; Μειώνονται τα έτη, προϋπόθεση είναι τα τριάντα έτη, και συνεπακόλουθα αυξάνεται και η σύνταξη περισσότερο, γιατί το ποσό της σύνταξης προοριζόταν ανάλογα με τα έτη που υπολειπόταν από τα σαράντα. Άρα τώρα αυξάνεται αυτόματα και το ποσό της σύνταξης. Είναι, λοιπόν, ένα πρώτο θετικό βήμα σε μία αποκατάσταση της αδικίας. Θεωρώ ότι θα πρέπει να επανέλθουμε μόλις υπάρξει μια κανονικότητα και μόλις βρεθεί και ο δημοσιονομικός χώρος στην πλήρη αποκατάσταση της αδικίας αυτής.

Βέβαια εδώ θα μου επιτρέψετε να θυμίσω στον ΣΥΡΙΖΑ ότι ήταν αυτός που ψήφισε τον ν.4387/2016, το νόμο Κατρούγκαλου, που επέβαλε τον όρο των σαράντα ετών και έρχεται τώρα -θέλω να καταδείξω πως πολιτεύεται ο ΣΥΡΙΖΑ- και μας καταθέτει μια τροπολογία που μιλάει για δεκαπέντε έτη, ενώ ίδιος στήριξε τα σαράντα έτη, και οι οργανώσεις που εκπροσωπούν τους ομογενείς μιλάνε για είκοσι έτη. Άρα μιλάμε για πλειοδοσία, ψηφοθηρία; Πάντως σίγουρα δεν είναι μια ρεαλιστική αντιμετώπιση του θέματος αυτού.

Καταλήγοντας θα τοποθετηθώ για τις δασικές ρυθμίσεις του νομοσχεδίου. Ζήσαμε πραγματικά καταστροφικές πυρκαγιές τα τελευταία χρόνια. Ο Πρωθυπουργός ήρθε και πήρε τη θεσμική πολιτική απόφαση να κάνει το Υπουργείο Κλιματικής Αλλαγής και εκεί να μεταφέρει και τις δασικές υπηρεσίες από τις αποκεντρωμένες περιφέρειες. Έγινε μια θεσμική παρέμβαση και αυτές οι διατάξεις ολοκληρώνουν τώρα τη θεσμική αυτή παρέμβαση, αλλά και την ουσιαστική λειτουργία τους. Κρίσιμο και κομβικό είναι πάνω απ' όλα η ουσιαστική λειτουργία των δασικών υπηρεσιών, γιατί φυσικά η Πυροσβεστική είναι για να σβήνει τις πυρκαγιές, αλλά οι δασικές υπηρεσίες είναι για να προλαμβάνουν τις πυρκαγιές. Άρα αυτές οι διατάξεις είναι συγκεκριμένες και είναι απαραίτητες.

Μάλιστα θα μιλήσω για τη δική μου περιφέρεια, όπου το Σέιχ Σου είναι μέσα στον αστικό ιστό, γειτνιάζει με το Δήμο Θεσσαλονίκης, γειτνιάζει με το Δήμο Συκεών, τη Νεάπολη Συκεών, που αποτελούν κομμάτι των δυτικών συνοικιών της περιφέρειάς μου, που είναι εξαιρετικά υποβαθμισμένες περιβαλλοντικά. Άρα κρίνεται ιδιαίτερα επωφελής, αναγκαία και απαραίτητη η σωστή και έγκαιρη διαχείριση των αντιπυρικών μέτρων γιατί είμαστε μπροστά σε μία νέα αντιπυρική περίοδο.

Με τις σκέψεις αυτές υπερψηφίζω το νομοσχέδιο.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Βίτσας): Ευχαριστούμε, κυρία Ευθυμία.

Τον λόγο έχει η κ. Πέρκα από τον ΣΥΡΙΖΑ και ακολουθεί η κ. Ξενογιαννακοπούλου από τον ΣΥΡΙΖΑ.

ΘΕΟΠΙΣΤΗ (ΠΕΤΗ) ΠΕΡΚΑ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Έφυγε ο Βορίδης, αλλά εγώ θα του απευθυνθώ. Μήπως, λέω -το έχω πει και σε άλλους υπουργούς- να καταργήσουμε τελείως τη διαβούλευση, αφού έτσι κι αλλιώς γίνεται μόνο για να τηρηθούν τα προσχήματα; Είναι ένα νομοσχέδιο που ξεκινάει από τη διαφθορά, την Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης μέχρι τις δασικές υπηρεσίες, την εθνική σύνταξη των ομογενών και φυσικά, όπως πάντα, και ολίγον από πολεοδομικές διατάξεις, στολιζούν άλλωστε όλα τα νομοσχέδια και ξηλώνουν σιγά-σιγά όλη την πολεοδομική νομοθεσία.

Και να αναφερθώ και στην κυρία συνάδελφο, που είπε ότι ο Πρωθυπουργός πήγε στην Πολιτική Προστασία. Όχι. Πράγματι, ο Πρωθυπουργός της χώρας εξήγγειλε τη μεταφορά των δασικών υπηρεσιών από τις αποκεντρωμένες στο ΥΠΕΝ, κάποιες αρμοδιότητες, τάχα, στην Πολιτική Προστασία, αλλά δεν έχει προχωρήσει καμμία διαδικασία. Αυτό μου θυμίζει την εξαγγελία του για την απολιγνιτοποίηση, δηλαδή την εξήγγειλε και μετά μηδέν. Δυσίμνη χρόνια μετά έκανε το νομοσχέδιο για το μοντέλο διακυβέρνησης.

Σήμερα ξεκινάει αυτή η μεταφορά. Τόσο καιρό μόνο αλαλούμ και προβλήματα έχει δημιουργήσει στις δασικές υπηρεσίες, με μια ΠΝΠ την οποία έπρεπε να ολοκληρώσει σε έναν μήνα και την άφησε «στον αέρα».

Σήμερα, λοιπόν, είμαστε ακόμα στο μηδέν και η Νέα Δημοκρατία νομοθετεί και πάλι στρεβλά μια πρόβλεψη της κυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ και της εθνικής στρατηγικής για τα δάση του 2018, η οποία θα αποτελούσε και μια ουσιαστική μεταρρύθμιση της δασικής πολιτικής.

Μετά την εξαγγελία του Πρωθυπουργού ακολούθησε εγκύκλιος του ΥΠΕΣ στις 12 Νοεμβρίου του 2021 και έλεγε ότι οι δασικές υπηρεσίες συνεχίζουν να εξυπηρετούνται από τις αποκεντρωμένες διοικήσεις, αλλά την ίδια στιγμή ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας δήλωνε ότι η μεγάλη μεταρρύθμιση της μεταφοράς των δασικών υπηρεσιών έχει αποδώσει καρπούς. Επί λέξει έλεγε: «Ήδη φαίνεται ότι ο συντονισμός είναι πολύ ταχύτερος και αποδοτικότερος». Πραγματικά δεν βρέθηκε κανείς να του πει ότι αυτή η μεταφορά και η μεταρρύθμιση δεν είχε γίνει;

Σήμερα, λοιπόν, οι δασικές υπηρεσίες βρίσκονται κάπου μεταξύ ΥΠΕΣ και ΥΠΕΝ, αφού ακόμη και οι διαπιστωτικές πράξεις για τη μεταφορά του προσωπικού που είχαν εκδοθεί με βάση την ΠΝΠ της 13^{ης} Αυγούστου του 2021 δεν ισχύουν και πρέπει να εκδοθούν εκ νέου, ενώ έπρεπε να έχουν γίνει από τον Σεπτέμβριο του 2021. Βεβαίως έχουμε και μια παγκόσμια πρωτοτυπία -αλίμονο, κάθε φορά έχουμε- να ανατίθενται στις διευθύνσεις συν-

τονισμού και επιθεώρησης δασών αρμοδιότητες για θέματα προϋπολογισμού πληρωμών κ.λπ., το ίδιο και για τους προϊσταμένους.

Πολύ καθαρά διατυπώθηκε στη διαβούλευση ο προβληματισμός αν η αρμοδιότητα του προϊσταμένου οικονομικών υπηρεσιών ενέχει και ασυμβίβαστο με τα παρόντα καθήκοντά του. Είναι εμφανές ότι δεν αντιλαμβάνεστε την ουσία του προβλήματος που είναι η ανάγκη ενίσχυσης του προσωπικού και των πόρων. Αποδυναμώνετε το δημόσιο γενικότερα, αλλά και τις δασικές υπηρεσίες και αυτό μας ανησυχεί ιδιαίτερα εν όψει και της αντιπυρικής περιόδου. Φαίνεται ότι δεν πήρατε τα απαραίτητα μέτρα από την περσινή καταστροφή.

Θα συνεχίσω με το Ζ' Μέρος που έχει διατάξεις του ΥΠΕΝ. Θέλω να πω και πάλι, κύριοι Υπουργοί, το εξής: Μήπως τελικά να καταργήσουμε και την πολεοδομία και τη χωροταξία; Τα έχω πει αυτά και στον κ. Σκρέκα. Κάθε φορά είναι σαν να είναι ένα εμπόδιο. Η κανονικότητα, δηλαδή, του χώρου αποτελεί εμπόδιο για εξυπηρετήσεις, «δωράκια» κ.λπ.. Συνεχώς αλλάζετε και βάζετε εξαιρέσεις στον δικό σας ν.4759/2020.

Πραγματικά το λέω: Ελάτε μια φορά με ειλικρίνεια και πείτε μας: «Δεν θέλουμε να υπάρχει χωροταξικός σχεδιασμός, θέλουμε να εξυπηρετούμε κάποια συμφέροντα για χάρη της ανάπτυξης» και να κάνουμε μια πολιτική κουβέντα σ' αυτό το επίπεδο. Πόσο αναπτυξιακό είναι το να μην τακτοποιείται ο χώρος; Έχουμε και παραδείγματα στη χώρα μας.

Τώρα έρχεται αυτό το νομοσχέδιο και φέρνει μια διάταξη για επέκταση των ορίων οικισμών καταργώντας τους γενικούς κανόνες και την προστασία τους, ουσιαστικά για εξυπηρετήσεις. Μάλιστα η επέκταση προβλέπεται και για ήδη οριοθετημένους οικισμούς, δηλαδή ανατρέπονται πλήρως όσα ίσχυαν επί δεκαετίες. Η επέκταση απαγορεύεται μόνο αν αποδειχθεί ότι η πολιτεία έκανε λάθος. Πώς ακριβώς μπορεί να γίνει αυτό μετά από είκοσι, τριάντα, σαράντα χρόνια που έχει γίνει η οριοθέτηση; Το σκέφτηκε κανείς; Με πρόσημα βέβαια τον τουρισμό οδηγούμαστε στην υποβάθμιση προστατευόμενων οικισμών. Το έχουμε δει ήδη να συμβαίνει αυτό στο Πάπιγκο.

Εξαιρέσεις επί εξαιρέσεων, όμως, και για τους μη οριοθετημένους οικισμούς με μελέτες που μπορεί να προβλέπουν κάτι άλλο απ' ό,τι έχει ήδη εγκριθεί, ανεξάρτητες μελέτες που μπορεί να περιορίζονται -λέει- σε τμηματική πολεοδομική ρύθμιση κατά μήκος κύριων οδικών αξόνων ή σε άλλα πολεοδομικές ενδιαφέροντα σημεία. Με αυτή την Κυβέρνηση εισάγονται συνεχώς και νέοι όροι στην πολεοδομική νομοθεσία. «Πολεοδομικές ενδιαφέροντα σημεία», λοιπόν. Ψάξτε να δούμε αν πουθενά σ' αυτή την επιστήμη υπάρχει αυτός ο όρος.

Κατά τα άλλα έχουμε παρατάσεις σε προθεσμίες για θέματα αυθαίρετων λόγω COVID. Εδώ είναι και ο κ. Χατζηδάκης. Έρχεται το άρθρο 77 και γίνεται μια προσπάθεια να μαζέψει πραγματικά αυτά που είχε προβλέψει ο κ. Χατζηδάκης σε σχέση με τα αυθαίρετα κατηγορίας 5.

Με τη συγκεκριμένη διάταξη συμφωνούμε, αλλά δύο χρόνια ακριβώς τι κάνατε; Αποσπασματικές λύσεις, γιατί είχατε προβλέψει μόνο για τα αυθαίρετα σε τράπεζες και leasing. Ακόμη, όμως, και σήμερα δεν λύνετε οριστικά το πρόβλημα και αφήνετε εκκρεμότητες, γιατί πλήθος ακινήτων μένουν εκτός λύσης και εκτός προγραμμάτων όπως το «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ».

Ένα μικρό σχόλιο θα κάνω και για την ηλεκτροκίνηση. Δεν μπορώ να καταλάβω γιατί πανηγυρίζει το ΥΠΕΝ για την ηλεκτροκίνηση. Για τη χαμηλή απορρόφηση; Διότι αφορούν οι αιτήσεις μόνο σε ηλεκτρικά ποδήλατα ή πληρωμές που έχουν «παγώσει»; Εν πάση περιπτώσει, τώρα θυμήθηκε το Υπουργείο να θεσπίσει το ακατάσχετο έως τις επιδοτήσεις.

Θα τελειώσω σιγά-σιγά με τις διατάξεις του ΥΠΕΝ σ' ό,τι αφορά τους δασωθέντες αγρούς. Κατ' αρχάς θέλω να πω ότι αυτό το ζήτημα είναι πολύ σοβαρό. Έχει ιδιαίτερο βάρος στη βόρεια Ελλάδα. Ειδικά θα μιλήσω για την περιοχή μου, την ΠΕ Φλώρινας. Ταλανίζει πολύ κόσμο, αφού γνωρίζουμε ότι σε πολλές περιπτώσεις καλά-καλά δεν έχουν αποδοθεί οι τίτλοι των σπιτιών στους ανθρώπους, πόσω μάλλον για παλιούς αγρούς συχνά αποκρασμένους και ορεινούς. Έτσι σήμερα λόγω του μαρσαμού της υπαίθρου, συνέπεια της μακρόχρονης αποχής από την καλ-

λίεργεια, αποτέλεσμα πολέμων, μετανάστευσης, αστυφιλίας, αλλά και ενίοτε του εχθρικού κρατικού μηχανισμού που έτρωγε τα παιδιά του, οι εκτάσεις αυτές έχουν μετατραπεί σε δάση και με μόνο κριτήριο την πρόσφατη μορφή τους τείνουν να χαρακτηριστούν ως δασικές. Μόνο στην ΠΕ Φλώρινας οι αμφιλεγόμενες εκτάσεις αντιστοιχούν περίπου στο 16% του συνόλου των δασικών εκτάσεων, ενώ στην επικράτεια προσεγγίζουν τα 6,5 εκατομμύρια στρέμματα, άρα υπάρχει πρόβλημα.

Με τις διατάξεις που φέρνετε, όμως, προβάλλεται μια απλοποιημένη, σχεδόν αφελής και σίγουρα μη εφαρμόσιμη πρόταση. Το μόνο που θα κάνει, αν ψηφιστεί, είναι να περιπλέξει περαιτέρω την κατάσταση, να υποβάλει τους πολίτες σε αμφιλεγόμενου νομικού κύρους διαδικασίες, ενώ τίθενται και ζητήματα αντισυνταγματικότητας. Το ακούσατε στην ακρόαση των φορέων από την ΠΕΔΙ και από τη WWF που μίλησε για ανυπολόγιστη περιβαλλοντική ζημιά. Μιλάμε ουσιαστικά για μια αόριστη απόδοση δικαιωμάτων ιδιοκτησίας συχνά σε άσχετους και ενδεχομένους επικίνδυνους εις βάρος των πραγματικών δικαιούχων, χωρίς καθόλου επαρκή τεκμήρια, με μια απλή δήλωση Ε9 ή ακόμη μια απροσδιόριστη σχέση με την έκταση. Βεβαίως σε αντίθεση με τη διάταξη του ΣΥΡΙΖΑ που έπειτα από την εκχέρωση δάσους επιτρεπόταν μόνο η γεωργία, τώρα επιτρέπονται και άλλες παρεμβάσεις, τουριστικές εγκαταστάσεις, βιομηχανία κ.λπ..

Η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ είχε προχωρήσει δύο βασικά εργαλεία, τους δασικούς χάρτες και το Κτηματολόγιο, τα οποία ναρκοθετήσατε. Επίσης είχαμε θεσμοθετήσει σαφείς όρους και προϋποθέσεις για την εκχέρωση τριάντα στρεμμάτων δάσους μόνο για γεωργία και εκτάσεις φρυγανικής βλάστησης. Τα πετάτε όλα αυτά, κλείνετε το μάτι σε «αεριτζήδες» και συμφέροντα και την ίδια στιγμή ανακοινώνετε εθνικό σχέδιο αναδασώσεων, ενώ αποδασώνετε, για την ακρίβεια επιχειρείτε μια νομιμοφανή εκχέρωση τεράστιου μέρους των ήδη δασωμένων επιφανειών της επικράτειας.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Βίτσας): Η κ. Ξενογιαννακοπούλου έχει τον λόγο. Μετά θα παρέμβει ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων κ. Χατζηδάκης.

Ορίστε, κυρία συνάδελφε.

ΜΑΡΙΛΙΑ ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το επιτελικό κράτος της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας από την πρώτη στιγμή, με το πρώτο νομοσχέδιο περί επιτελικού κράτους που ήλθε στη Βουλή μετά τις εκλογές του Ιουλίου του 2019, έχει ταυτιστεί με την κομματικοποίηση, την αδιαφάνεια, τις πελατειακές σχέσεις ξανά στο δημόσιο, τις προσλήψεις οι οποίες παρακάμπτον το ΑΣΕΠ και τη σωρεία των απευθείας αναθέσεων με πρόσχημα την πανδημία που έχουν ξεπεράσει πλέον το αστρονομικό ποσό των 6,7 δισεκατομμυρίων.

Εκεί που ανάγλυφα φαίνεται η άποψη, η αντίληψη της Κυβέρνησης Μητσοτάκη είναι στην επιλογή των προϊσταμένων στη δημόσια διοίκηση. Εδώ πρέπει να πούμε ότι είναι χαρακτηριστικό ότι είναι ένας τομέας που και ο ίδιος ο κ. Μητσοτάκης, όταν διέτελεσε Υπουργός Διοικητικής Μεταρρύθμισης το 2014, με μια υπουργική απόφαση, νύχτα, λίγο καιρό πριν από τις εκλογές και ενώ είχε ήδη δρομολογηθεί η πορεία για τις εκλογές, καθαίρεσε όλους τους προϊσταμένους των Υπουργείων και διόρισε τους αντικαταστάτες τους.

Η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ το 2016 νομοθέτησε μια σειρά από ρυθμίσεις για την αναβάθμιση, και την ενίσχυση της δημόσιας διοίκησης και μέσα σ' αυτές τις ρυθμίσεις με όρους διαφάνειας, αξιοκρατίας και στήριξης του ΑΣΕΠ θεσμοθέτησε τον τρόπο με τον οποίο πρέπει και ξεκίνησαν να γίνονται οι κρίσεις των προϊσταμένων στη δημόσια διοίκηση με προεδρεύοντα του ΑΣΕΠ, με εκπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και φυσικά με αντικειμενικά ισχυρά μόρια για να υπάρχει ακριβώς αυτή η αντικειμενικότητα στην κρίση.

Επίσης, είναι αλήθεια ότι θεσμοθετήσαμε και τη δομημένη συνέντευξη για πρώτη φορά. Αλλά η δομημένη συνέντευξη εντάσσονταν με μία συγκεκριμένη ισορροπία όσον αφορά τη συνολική

μοριοδότηση, προκειμένου ακριβώς να μην παρακάμπεται η αντικειμενικότητα και η αξιοκρατία. Με το που ήρθε το επιτελικό κράτος της Νέας Δημοκρατίας, ο τότε Υπουργός, ο κ. Θεοδωρικός, έκανε την πρώτη αλλαγή όσον αφορά τις επιλογές προϊσταμένων και τις κρίσεις και στη συνέχεια είδαμε και μια σειρά Υπουργεία και φορείς να παρακάμπτουν τη διαδικασία.

Χαίρομαι που είναι εδώ και ο Υπουργός Εργασίας, ο κ. Χατζηδάκης, γιατί μόλις πριν έναν μήνα είδαμε ίσως την πιο κατάφωρη παραβίαση, όσον αφορά την αξιοκρατία, τη διαφάνεια, αλλά και το ίδιο το Σύνταγμα με τον νόμο για τον ΕΦΚΑ, όπου εκεί είχαμε μια ωμή παραβίαση του άρθρου 103 του Συντάγματος με τη δυνατότητα πλέον να ορίζονται μετακλητοί ιδιώτες και μάλιστα με πλήρη παράκαμψη των διαδικασιών του ΑΣΕΠ, απλώς με έναν στους τρεις στην επιτροπή που κρίνει να είναι από το ΑΣΕΠ, δηλαδή στην πραγματικότητα με επιλογή προϊσταμένων από τον ίδιο τον Υπουργό.

Έρχεται τώρα ο κ. Βορίδης με το παρόν νομοσχέδιο να μοριοδοτήσει και να βάλει κόφτη όσον αφορά τη μοριοδότηση στα πεντακόσια μόρια για τη δομημένη συνέντευξη και στην πραγματικότητα να δώσει το τελειωτικό χτύπημα για όλη τη δημόσια διοίκηση, όσον αφορά την αξιοκρατία στις κρίσεις των προϊσταμένων. Στην ουσία δηλαδή η δομημένη συνέντευξη γίνεται ένα εργαλείο κόφτη των αντικειμενικών κριτηρίων όσον αφορά την επιλογή των προϊσταμένων. Πρόκειται καθαρά για ένα εργαλείο κομματικοποίησης, αδιαφάνειας και αναξιοκρατίας. Και ως τέτοιο το αναφέρουμε, το καταγγέλλουμε και πιστεύουμε ότι δείχνει τις προθέσεις μιας κυβέρνησης σε αυτή τη συγκυρία, μαζί με όλες τις άλλες διαδικασίες της αναξιοκρατίας στη δημόσια διοίκηση και ενδεχομένως ο κ. Βορίδης να έχει και στο πίσω μέρος του μυαλού του και μια μακρά ή πιο σύντομη προεκλογική περίοδο, γιατί και ο ίδιος στην ομιλία του δεν αποσαφήνισε γύρω από αυτά.

Θα έρθω, όμως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι και χαίρομαι ξανά που είναι ο κύριος Υπουργός Εργασίας, ο κ. Χατζηδάκης, αν θέλει να με ακούσει κιόλας, σε σχέση με το σημαντικό και ιδιαίτερα ευαίσθητο θέμα των ομογενών. Εδώ έχουμε δύο πτυχές. Πρώτον, κύριε Υπουργέ, θα ήθελα πραγματικά να αναφέρω ότι η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας είναι υπόλογη και οφείτε να δείξετε μεγαλύτερη κοινωνική ευαισθησία. Αναφέρομαι, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στο ζήτημα του επιδόματος των υπεργολικών παλιννοστούτων από τις χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης και της Αλβανίας.

Όπως γνωρίζετε με ρύθμιση της κυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ, τον Ιούνιο του 2019, θεσπίστηκε η δυνατότητα της πλήρους απόδοσης του επιδόματος στους υπεργολικούς παλιννοστούτες από την Αλβανία, δηλαδή για τους Βορειοηπειρώτες. Είχε προβλεφθεί μάλιστα και το δημοσιονομικό κόστος και η δημοσιονομική πρόβλεψη στον προϋπολογισμό. Η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας -κοντεύουν τρία χρόνια, κύριε Υπουργέ- ακόμη δεν έχει υλοποιήσει μια ρύθμιση που υπάρχει. Ούτε την καταργήσατε, για να δηλώσετε ότι διαφωνείτε, την έχετε εκεί και δεν την εφαρμόζετε. Αυτό είναι ένα θέμα που μας το έχουν θέσει και στη συνάντησή που είχε ο κ. Τσίπρας και οι ενώσεις των ομογενών μας από την Αλβανία και η Ομόνοια.

Επειδή εμείς δεν είχαμε προβλέψει τότε τους παλιννοστούτες από την πρώην Σοβιετική Ένωση, επανήλθαμε το 2020, όταν ο κ. Βρούτσης, ο προκάτοχός σας, έφερε τον νόμο τότε για την ασφαλιστική μεταρρύθμιση, και με τροπολογία ζητήσαμε η δική μας διάταξη να διευρυνθεί για λόγους δικαιοσύνης και όσον αφορά τους παλιννοστούτες υπεργολικούς, δηλαδή να λαμβάνουν το αυτονόητο, ένα στοιχειώδες επίδομα που σε αυτή τη φάση της ακρίβειας και της κοινωνικής κρίσης καταλαβαίνετε ότι αυτοί οι άνθρωποι δεν μπορούν αυτή τη στιγμή να επιβιώσουν με 120 ή 180 ευρώ. Κύριε Υπουργέ, δεν έχουμε πάρει σαφή απάντηση σε αυτό το θέμα. Ο κ. Τσακλόγλου μας τα μάσησε. Στην ουσία δεν καταλάβαμε ποια είναι η θέση σας. Θεωρούμε ότι είναι ένα θέμα που πρέπει σήμερα να δεσμευτείτε ότι θα το λύσετε.

Όσον αφορά τη σύνταξη των ομογενών -μιλάμε για την εθνική σύνταξη- με τον ασφαλιστικό νόμο του 2016 είναι αλήθεια ότι η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ κάτω από τις μνημονιακές πιέσεις εκείνης της περιόδου, αυτό που μπόρεσε να κάνει ήταν να βάλει τα σα-

ράντα χρόνια μειούμενα. Όμως, για πρώτη φορά συγκροτήθηκε νομοθετικά ένα πλαίσιο που μπορούσε να έρθει να δώσει σύνταξη στους ομογενείς. Όμως, είναι αλήθεια -και είναι κάτι που και εμείς αναγνωρίζουμε- ότι βγαίνοντας από τα μνημόνια έπρεπε αυτή η ρύθμιση να βελτιωθεί. Είχατε υποσχεθεί ότι θα το κάνατε. Πέρασαν τρία χρόνια και ήρθατε πάρα πολύ καθυστερημένα και με έναν τρόπο ο οποίος είναι ανεπαρκής.

Εμείς -όπως το 2020 έτσι και τώρα- επανερχόμαστε με τη δεύτερη τροπολογία που καταθέτουμε για λόγους ισονομίας για τους ομογενείς μας, οι οποίοι είναι νόμιμα και μόνιμα στην Ελλάδα, εργάζονται στη χώρα μας -είτε από την Αλβανία, είτε από την πρώην Σοβιετική Ένωση, που με ίδιο δικαίωμα μπορούν να έχουν σύνταξη για λόγους ισονομίας- να μπορούν στα δεκαπέντε χρόνια που έχουν εργαστεί, να παίρνουν την εθνική σύνταξη. Θεωρούμε ότι αυτό είναι και σωστό και κοινωνικά δίκαιο. Είναι αλήθεια -άκουσα και την αγαπητή συνάδελφο, την κ. Ευθυμίου- ότι οι οργανώσεις των ομογενών έκριναν ότι αυτό που φαίνεται με τα τριάντα χρόνια, καλύπτει ένα μικρό μέρος των ομογενών της Αλβανίας και αφήνει τελειώς ακάλυπτους τους ομογενείς από την πρώην Σοβιετική Ένωση. Καταλαβαίνετε ότι ιδιαίτερα σε αυτή τη συγκυρία που ζούμε της τραγωδίας στην Ουκρανία και με τους χιλιάδες ομογενείς μας που αυτή τη στιγμή αντιμετωπίζουν είτε τον κίνδυνο της ζωής τους, είτε μια νέα προσφυγιά, γίνεται ακόμα πιο επιτακτικό.

Άρα, εμείς, κύριε Υπουργέ, σας καλούμε να δώσετε λύση δικαιοσύνης και ευαισθησίας όσον αφορά το επίδομα των ανασφάλιστων υπεργολικών ομογενών μας και επίσης να βελτιώσετε περαιτέρω τη ρύθμισή σας, όσον αφορά την εθνική σύνταξη. Σας καλούμε να αποδεχθείτε τις τροπολογίες μας.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Βίτσας): Ευχαριστώ, κυρία Ξενογιαννακοπούλου.

Τον λόγο έχει ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ο κ. Χατζηδάκης για την παρέμβασή του σε σχέση με τα άρθρα που τον αφορούν και μετά θα κάνει παρέμβαση ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας ο κ. Σκρέκας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ: Μετά ξαναμαίνομε στους ομιλητές;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Βίτσας): Μετά είστε εσείς.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων): Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα αναφερθώ στις διατάξεις του νομοσχεδίου αυτού που σχετίζονται με το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Πρώτα από όλα παρατείνουμε έως τις 31 Δεκεμβρίου του 2022 το ειδικό πρόγραμμα απασχόλησης για τους εργαζόμενους της εταιρείας «ΘΡΑΚΗ Α.Ε.», το οποίο προφανώς υλοποιείται στη Θράκη, περιοχή που -όπως όλοι γνωρίζετε- πλήττεται από υψηλότερη ανεργία. Το πρόγραμμά μας χρησιμοποιείται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Εργασίας. Μετά τη λήξη του προγράμματος δίνεται η δυνατότητα ένταξης των δικαιούχων σε ειδικό πρόγραμμα απασχόλησης του ΟΑΕΔ διάρκειας δεκαοκτώ μηνών σε φορείς του δημοσίου τομέα. Αφορά περίπου πενήντα εργαζόμενους και είναι ένα θέμα το οποίο ξεκίνησε να μας απασχολεί από το 2008, 2009. Δίνεται μια ρύθμιση η οποία νομίζω ότι ικανοποιεί τους εργαζόμενους και τους τοπικούς Βουλευτές οι οποίοι μου είχαν θέσει το θέμα, τον περιφερειάρχη επίσης, τον αντιπεριφερειάρχη, όλους τους εμπλεκόμενους στο συγκεκριμένο ζήτημα.

Δεύτερον, ρυθμίζουμε το θέμα του ακατάσχετου της αποζημίωσης των γονέων για τους γονείς που εργάζονται στον ιδιωτικό τομέα λόγω νόσησης των τέκνων τους από τον κορωνοϊό, κάτι που αφορά ένα σημαντικό αριθμό εργαζομένων. Είναι μια βελτίωση αναγκαία, έτσι ώστε η ρύθμιση να είναι πλήρης. Έρχεται αυτή η πρωτοβουλία σε συνέχεια μιας προηγούμενης που μας απασχόλησε πριν από δύο περίπου μήνες.

Τρίτον, ανοίγουμε τον δρόμο για την υλοποίηση του προγράμματος με τίτλο «Ημιαυτόνομη διαβίωση σε διαμερίσματα των ατόμων δεκαπέντε ετών και άνω», με τη ρύθμιση των θεμάτων παραχώρησης, χρήσης και αδειοδότησης των χώρων αυτών,

ώστε να εκδοθεί το προσεχές διάστημα η εφαρμοστική κοινή υπουργική απόφαση, αλλά και να ξεκινήσει το πρόγραμμα σε πιλοτικό σχέδιο. Είναι ένα πολύ σημαντικό θέμα στο επίπεδο της κοινωνικής πρόνοιας, όπως όλοι αντιλαμβανόμαστε.

Επίσης προβλέπουμε ότι ο ενιαίος αριθμός εξυπηρέτησης του πολίτη 1555, από τον οποίον έχουν εξυπηρευθεί μέχρι σήμερα σχεδόν ενάμιση εκατομμύριο κλήσεις με ένα πολύ υψηλό ποσοστό ανταπόκρισης, θα συνεχίσει να λειτουργεί χωρίς κόστος κλήσης για τους πολίτες, καθώς τα σχετικά τέλη προς τον ΟΤΕ θα καλύπτονται από τον κρατικό προϋπολογισμό. Οι κλήσεις ήταν και θα παραμείνουν δωρεάν.

Πρέπει να σας πω ότι λόγω της υψηλής ζήτησης στο 1555 προχωρούμε επίσης στον υπερδιπλασιασμό των τηλεφωνητών που απαντούν, διότι οι συμπολίτες μας έχουν βρει καταφύγιο στο 1555. Το παρελθόν το γνωρίζετε, ήταν η ντροπή των κατεβασμένων τηλεφώνων. Με αυτόν τον τρόπο μπορούν οι πολίτες να βρίσκουν άκρη. Καταφεύγουν κατά εκατοντάδες χιλιάδες, όπως σας έδειξα, στο 1555. Είμαστε στο ενάμιση εκατομμύριο κλήσεις. Γι' αυτόν τον λόγο αποφασίσαμε, προκειμένου να παραμείνουν σταθερά υψηλές οι υπηρεσίες του 1555, να υπερδιπλασιάσουμε τον αριθμό των τηλεφωνητών που απαντούν στις κλήσεις και οι οποίοι είναι εκπαιδευμένοι γι' αυτόν τον λόγο.

Επίσης στις ρυθμίσεις που συζητάμε συμπεριλαμβάνεται μια ρύθμιση για την ασφαλιστική ικανότητα. Η ασφαλιστική ικανότητα είναι κάτι άλλο από την ασφαλιστική ενημερότητα και αφορά την κάλυψη εξετάσεων που μπορείτε να κάνετε και στον ιδιωτικό τομέα, διαγνωστικά κέντρα κ.λπ., υπό την προϋπόθεση βεβαίως ότι πληροίς κάποιες προϋποθέσεις.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υπουργού)

Κύριε Πρόεδρε, θα χρειαστώ κάτι παραπάνω, γιατί αντιλαμβάνεστε είναι κοινωνικά θέματα, που πρέπει να εξηγούνται και να μην υπάρχουν συγχύσεις και παρεξηγήσεις.

Πέρσι είχαμε φέρει μια ρύθμιση με την οποία, λόγω του κορωνοϊού, λόγω των έκτακτων καταστάσεων, δώσαμε μια επέκταση της ασφαλιστικής ικανότητας σε όλους, ανεξαιρέτως προϋποθέσεων. Αντιλαμβάνεστε ότι αυτό δεν μπορεί να παραμείνει. Πρέπει να γυρίσουμε σταδιακά σε αυτό που ίσχυε με όλες τις κυβερνήσεις που κυβέρνησαν τη χώρα, και το ΠΑΣΟΚ και τον ΣΥΡΙΖΑ και τη Νέα Δημοκρατία.

Δεν το κάναμε απότομα. Φέραμε μια ρύθμιση η οποία καλύπτει και πάλι χωρίς προϋποθέσεις τους συντριπτικά περισσότερους. Ήδη έχουν ασφαλιστική ικανότητα πάνω από οκτώ εκατομμύρια. Καλύπτονται σίγουρα οι εργαζόμενοι που καλύφθηκαν με τις αναστολές των συμβάσεων εργασίας με τον κορωνοϊό και ορισμένες άλλες κατηγορίες, που περιγράφονται αναλυτικά στον νόμο, σε προηγούμενο νόμο που έχει ψηφιστεί.

Επειδή, όμως, δεν υπήρχε επαρκές διάστημα, όπως αποδεικνύεται, για να εξοφλήσουν τα χρέη τους οι ελεύθεροι επαγγελματίες προς τον ΕΦΚΑ και για να μη δημιουργούνται προβλήματα, εκείνο το οποίο σήμερα φέρνουμε προς ψήφιση έχει να κάνει με το εξής. Προβλέπουμε στο άρθρο 63 ότι οι μη μισθωτοί ασφαλισμένοι του ΕΦΚΑ -και αυτό θα διευκρινιστεί πλήρως και με μια νομοτεχνική βελτίωση που την έχουμε προαναγγείλει και θα συμπεριληφθεί στο νομοσχέδιο- λαμβάνουν κατ' εξαίρεση ασφαλιστική ικανότητα από την 1^η Μαρτίου 2022 έως τις 31 Μαΐου 2022 ανεξαρτήτως οφειλών προς τον ΕΦΚΑ και πλήρωσης προϋποθέσεων εκ μέρους τους. Αλλά θα πρέπει να δουν τι θα κάνουν με τις οφειλές τους εν τω μεταξύ. Δηλαδή αν πάλι φτάσουμε στην 1^η Ιουνίου και ξαναγίνει το θέμα, προφανώς θα απαντήσουμε ότι είχατε τη δυνατότητα κάποιων μηνών να ρυθμίσετε το ζήτημά σας, όπως κάνατε και όλα τα προηγούμενα χρόνια.

Από εκεί και πέρα, υπάρχει μια γενικότερη ρύθμιση για το θέμα, πάλι διευκολυντική, της ίδιας κατηγορίας, με βάση την οποία η ασφαλιστική ικανότητα των μη μισθωτών παρατείνεται έως τις 28 Φεβρουαρίου 2023, με τον όρο είτε να έχουν καταβάλει εντός του 2021 είτε να καταβάλουν εντός του τρέχοντος έτους στον ΕΦΚΑ ποσό που αντιστοιχεί στην ετήσια εισφορά για παροχές σε είδος και χρήμα, σύμφωνα με την ασφαλιστική κατηγορία που είχαν επιλέξει για το 2021. Δηλαδή δεν τους ζητάμε για να έχουν ασφαλιστική ικανότητα μέχρι του χρόνου να ξεπλη-

ρώσουν όλα όσα χρωστούσαν, αλλά τους ζητάμε να ξεπληρώσουν για το συγκεκριμένο θέμα τις εισφορές του 2021.

Αυτά τα έχουμε πει και ξαναπει και θα τα τονίζουμε κάθε μέρα, έτσι ώστε να τα πληροφορηθούν οι ενδιαφερόμενοι. Νομίζω ότι είναι μια δίκαια ρύθμιση, η οποία ισορροπεί μεταξύ της ανάγκης να ληφθεί ένα μέτρο προσαρμοσμένο στην εποχή αλλά και της ανάγκης να επανέλθουμε σταδιακά στην κανονικότητα όπως συμβαίνει σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες.

Κλείνω, κύριε Πρόεδρε, με το ζήτημα των ομογενών μας, των προσερχόμενων από την Αλβανία και από την πρώην Σοβιετική Ένωση. Ο Πρωθυπουργός είχε μιλήσει με τους ομογενείς μας και είχε ξεκαθαρίσει ότι η Κυβέρνηση θα φέρει σχετική ρύθμιση, πράγμα το οποίο γίνεται. Είχαμε μιλήσει άλλωστε, και ο κ. Τσακλόγλου και εγώ, με αντιπροσωπεία Βορειοηπειρωτών πρόσφατα στο Υπουργείο και ο κ. Τσακλόγλου και με άλλους ομογενείς και προς αυτή την κατεύθυνση κινούμαστε.

Τι γίνεται με τη ρύθμιση αυτή; Διευκολύνουμε την απονομή πλήρους εθνικής σύνταξης στους ανθρώπους αυτούς, αίροντας και μια αδικία σε βάρος τους. Συγκεκριμένα, πάλι για να είμαστε σαφείς, τροποποιούμε -επειδή άκουσα κριτική από τον ΣΥΡΙΖΑ- την πρόβλεψη του νόμου Κατρούγκαλου, που έθετε ως προϋπόθεση για τη χορήγηση της εθνικής σύνταξης σε ομογενείς τη μόνη και νόμιμη διαμονή επί σαράντα χρόνια. Είναι το ίδιο κόμμα που τώρα μιλάει για δεκαπέντε χρόνια. Τότε, πριν από πέντε - έξι χρόνια, θέςπιζε τα σαράντα χρόνια.

Αυτό ισχύει μεν ως γενική προϋπόθεση για το σύνολο των ασφαλισμένων, στην περίπτωση των ομογενών εξ Αλβανίας και πρώην Σοβιετικής Ένωσης, όμως, ήταν αδύνατο να εκπληρωθεί αυτή η ρύθμιση, επαναλαμβάνω, του νόμου Κατρούγκαλου, αφού τον νόμο άνοιξαν μετά το 1990. Με την προτεινόμενη διάταξη από 1^η Ιανουαρίου του 2022 θα απαιτούνται όχι σαράντα χρόνια, αλλά τριάντα χρόνια πλέον διαμονής για να λάβουν πλήρη εθνική σύνταξη οι ομογενείς από την Αλβανία και την πρώην Σοβιετική Ένωση.

Ταυτόχρονα, θα αναπροσαρμοστεί προς τα πάνω η εθνική σύνταξη που λαμβάνουν, καθώς μέχρι τώρα αυτή υπολογιζόταν σε σχέση με το πόσο υπολείπονταν τα χρόνια της διαμονής τους από τα σαράντα χρόνια, ενώ στο εξής θα υπολογίζεται με βάση τα τριάντα χρόνια. Για να γίνει σαφές τι εννοώ: Για παράδειγμα, αν κάποιος ομογενής κατά τη συνταξιοδότησή του είχε είκοσι χρόνια στην Ελλάδα μέχρι τώρα θα έπαιρνε το 50%, το μισό της εθνικής του σύνταξης. Από τώρα και στο εξής, με τη ρύθμιση που σήμερα ψηφίζεται, θα λαμβάνει τα 2/3 της σύνταξής του. Αντίστοιχα, αν κάποιος είχε διαμονή τριάντα χρόνια στην Ελλάδα, με τον νόμο Κατρούγκαλου, με τον νόμο του ΣΥΡΙΖΑ θα έπαιρνε τα 3/4 της εθνικής του σύνταξης, ενώ με τη δική μας ρύθμιση θα πάρει το σύνολο της σύνταξής του.

Αυτή είναι η διαφορά και νομίζω ότι το κατανοούν και οι ομογενείς μας, οι οποίοι κατανοούν και την πολιτική υποκρισία του κόμματος της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης. Μιλούν οι αριθμοί, μιλούν οι ρυθμίσεις. Είναι σαφή τα πράγματα.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει η Η' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΣΟΦΙΑ ΣΑΚΟΡΑΦΑ**)

Τέλος θέλω να προσθέσω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι η Κυβέρνηση έχει αποφασίσει -και σύντομα θα προχωρήσει προς αυτή την κατεύθυνση- και τη χορήγηση του επιδόματος ανασφάλιστων υπερηλικών προς τους ομογενείς μας. Είναι κάτι άλλο, δεν αφορά την εθνική σύνταξη, αλλά αφορά τους ανασφάλιστους υπερηλικούς. Πράγματι ο ΣΥΡΙΖΑ μια εβδομάδα πριν κλείσει η Βουλή -διότι τότε το θυμήθηκε προφανώς- το 2019 είχε περάσει αυτή τη ρύθμιση. Η Κυβέρνηση προφανώς εφαρμόζει τις ρυθμίσεις για τις οποίες υπάρχει σχετική πρόβλεψη.

Γνωρίζετε ότι μεσολάβησε ο κορωνοϊός, έκτακτες καταστάσεις και έκτακτα μέτρα. Πάντως είναι δέσμευσή μας -και το ανακοινώω και από το Βήμα της Βουλής- ότι θα προχωρήσουμε πέραν αυτού που σήμερα ψηφίζεται και αφορά στην εθνική σύνταξη των ομογενών μας, στην αντίστοιχη ρύθμιση για το επίδομα των ανασφάλιστων υπερηλικών.

(Θόρυβος - διαμαρτυρίες από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ: Τι θα πει «θα προχωρήσουμε»;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων): Τούτων λεχθέντων, θέλω να σας ευχαριστήσω για την προσοχή σας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Υπουργέ.

Ο κ. Βιλιάρδος, ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Ελληνικής Λύσης, θα ήθελε να ρωτήσει κάτι τον κύριο Υπουργό και αμέσως μετά θα λάβει τον λόγο η κ. Ξενογιαννακοπούλου.

Ορίστε, κύριε Βιλιάρδο, έχετε τον λόγο.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Θα ήθελα να κάνω μία ερώτηση προς τον κύριο Υπουργό.

Κύριε Υπουργέ, θα θέλαμε να γνωρίζουμε τι ακριβώς σχεδιάζετε με την αλλαντοβιομηχανία «ΘΡΑΚΗ». Γνωρίζετε ότι είναι σε μία ακριτική περιοχή, ότι στα προϊόντα που παράγει έχουμε εμπορικό έλλειμμα, καθώς επίσης και ότι στο επόμενο χρονικό διάστημα, λόγω του πολέμου στη Ρωσία, θα έχουμε πολύ μεγάλα διατροφικά προβλήματα.

Απλά θα θέλαμε να γνωρίζουμε ποια είναι τα σχέδιά σας για το μέλλον της «ΘΡΑΚΗΣ».

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Κι εγώ σας ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Ορίστε, κυρία Ξενογιαννακοπούλου, έχετε τον λόγο.

ΜΑΡΙΛΙΑ ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κατ' αρχάς κρατάω τη δέσμευσή σας ότι θα φέρετε άμεσα μια ρύθμιση όσον αφορά το επίδομα των υπερηλικών παλιννοστούτων. Απλώς, να είμαστε σαφείς. Η Κυβέρνησή σας επί τρία χρόνια δεν εφαρμόζει τη διάταξη του ΣΥΡΙΖΑ του 2019. Αυτό είναι το πρόβλημα. Αυτό καταγγέλλουν και οι ίδιες οι οργανώσεις των ομογενών. Οπότε θα θέλαμε από εσάς να έχουμε και μια σαφή δέσμευση σχετικά με το πότε προβλέπεται να το φέρετε.

Όσον αφορά την εθνική σύνταξη, κάνετε ένα βήμα, είναι αλήθεια. Το πάτε από τα σαράντα χρόνια στα τριάντα, αλλά έχουν περάσει τόσα χρόνια από το 2016. Είμαστε εκτός μνημονίων. Εμείς, ήδη από το 2020 είχαμε ζητήσει να υπάρξει πρόβλεψη. Καθυστερήσατε. Οι ίδιες οι οργανώσεις των ομογενών ζητούν τουλάχιστον να πάει στα είκοσι χρόνια. Εμείς για λόγους ισονομίας λέμε τα δεκαπέντε χρόνια. Νομίζω ότι και εκεί θα μπορούσατε να κάνετε μια τροποποίηση.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Και εγώ, κυρία συνάδελφε.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο για να απαντήσετε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων): Πρώτα απ' όλα, στον κ. Βιλιάρδο θέλω να πω ότι για την αλλαντοβιομηχανία στην οποία αναφερθήκατε δεν μπορούμε να κάνουμε αυτό που φαντάζεστε, διότι είναι κλειστή από το 2008 και η ρύθμιση που φέρνουμε, αν την προσέξετε, μιλάει για κάλυψη ανέργων. Υπήρχαν προγράμματα με όλες τις προηγούμενες κυβερνήσεις και αυτό που κάνουμε σήμερα είναι παράταση του προγράμματος.

Επομένως, δεν μπορούμε με τη ρύθμιση αυτή να καλύψουμε θέματα του αγροδιατροφικού τομέα. Εδώ πάμε να καλύψουμε - και σωστά- ανέργους. Αυτή τη διάκριση πρέπει να κάνουμε, για να μην υπάρχουν συγχύσεις.

Τώρα, για τη Θράκη συνολικότερα, όπως ξέρετε, υπάρχει Διακομματική Επιτροπή της Βουλής, όπου προεδρεύει η κ. Μπακογιάννη. Έχουν επεξεργαστεί προτάσεις και λύσεις για τη Θράκη και, προφανώς, η Κυβέρνηση όπως έχει υποχρέωση δίνει την αρμόζουσα προτεραιότητα στη Θράκη.

Για την κ. Ξενογιαννακοπούλου, θέλω να παραδεχτώ ότι ο ΣΥΡΙΖΑ δείχνει πράγματι ένα πολύ μεγάλο ρεαλισμό προτείνοντας σήμερα με δεκαπέντε χρόνια να δίνεται σύνταξη. Θα μπορούσε να προχωρήσει και περαιτέρω -δεν το έκανε- και να προτείνει με πέντε χρόνια να δίνεται σύνταξη ή με έναν χρόνο ασφάλισης και παρουσίας να δίνεται σύνταξη. Πράγματι αυτοσυγκρατηθήκατε.

Απλώς, εγώ ακόμα μια φορά θέλω να επισημάνω ότι είστε το ίδιο κόμμα που ενώ σήμερα προτείνετε με δεκαπέντε χρόνια πα-

ρουσίας εδώ να δίνεται σύνταξη στους ομογενείς μας, εσείς οι ίδιοι με την ψήφο σας θεσπίσατε το 2016 όλο αυτό να γίνεται σε σαράντα χρόνια...

(Θόρυβος - διαμαρτυρίες από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ: Δεν ντρέπεστε; Ο Σαμαράς...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Κύριοι συνάδελφοι, σας παρακαλώ, αφήστε τον κύριο Υπουργό να απαντήσει. Σας παρακαλώ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων): Στο συγκεκριμένο ζήτημα είστε απολογούμενοι. Θα πρέπει να εξηγήσετε στους ομογενείς μας γιατί φέρατε αυτή την απαράδεκτη ρύθμιση...

(Θόρυβος - διαμαρτυρίες από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

...την οποία εμείς σήμερα διορθώνουμε, κρατώντας τη δέσμευση του Πρωθυπουργού.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Και εγώ σας ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Τον λόγο τώρα έχει ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας κ. Σκρέκας.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΡΕΚΑΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Θα ήθελα να ενημερώσω τους συναδέλφους αναφορικά με τις διατάξεις που αφορούν το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας και περιγράφονται στο Β' Μέρος και στο Ζ' Μέρος. Στο Β' Μέρος του προς ψήφιση νομοσχεδίου που συζητάμε σήμερα αναφέρονται διατάξεις για την ολοκλήρωση της μεταφοράς των δασικών υπηρεσιών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, όπως θα εξηγήσω περαιτέρω. Είναι πολύ σημαντική μεταρρύθμιση. Στο Ζ' Μέρος του νομοσχεδίου που συζητούμε σήμερα αναφέρονται ειδικά πολεοδομικά ζητήματα για την προώθηση της ηλεκτροκίνησης, για να δώσουμε μια οριστική και μόνιμη λύση σε ό,τι αφορά τους δασωθέντες αγρούς για πολλές χιλιάδες συμπολίτες μας που σήμερα τους χρησιμοποιούν για αγροτική χρήση.

Αναλυτικά στο Β' Μέρος και στα άρθρα 34 έως 42 ολοκληρώνεται η μεταφορά των δασικών υπηρεσιών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Είναι μία μεγάλη μεταρρύθμιση. Αυτές οι διευθύνσεις και αυτά τα τμήματα, οι οργανικές μονάδες που μέχρι σήμερα ανήκαν στο Υπουργείο Εσωτερικών και συγκεκριμένα στις αποκεντρωμένες διοικήσεις, μεταφέρονται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας ώστε να έχουμε, επιτέλους, μία ενιαία διοίκηση, έναν ενιαίο συντονισμό και φυσικά να επαυξήσουμε την αποτελεσματικότητα αυτών των υπηρεσιών προς όφελος, βέβαια, των δασικών οικοσυστημάτων και συνολικά της κοινωνίας μας. Αντιμετωπίζουμε, βέβαια, πολλά προβλήματα στα δασικά οικοσυστήματα, τα οποία φυσικά προέρχονται και από την κλιματική κρίση. Καταλαβαίνετε, λοιπόν, ότι αυτή είναι μια τεράστια μεταρρύθμιση που θα δώσει δυνατότητα πραγματικά να τα προστατεύσουμε.

Ειδικότερα τώρα αντιμετωπίζονται με αυτά τα άρθρα ζητήματα παραγωγής των δασικών υπηρεσιών στη νεοσύστατη Γενική Γραμματεία Δασών και Διοικητικής Υποστήριξης, η οποία δημιουργείται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Ρυθμίζονται επίσης ζητήματα σχετικά με τη μεταφορά, την κατάταξη και την υπηρεσιακή κατάσταση των υπαλλήλων των δασικών υπηρεσιών που μεταφέρονται στο ΥΠΕΝ. Επιτυγχάνεται με αυτόν τον τρόπο η καλύτερη οργάνωση, η καλύτερη λειτουργία, ο καλύτερος δυνατός συντονισμός των περιφερειακών υπηρεσιών με τις αρμόδιες κεντρικές υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ώστε να αποκατασταθεί επιτέλους η συνοχή των υπηρεσιών του τομέα δασικής πολιτικής μετά από είκοσι επτά χρόνια που αυτές είχαν διαχωριστεί.

Τώρα, ειδικότερα στο άρθρο 34 προβλέπεται ότι αρμόδιος για θέματα δασών νοείται ο Γενικός Γραμματέας Δασών. Στο άρθρο 35 προβλέπεται η μετονομασία των Γενικών Διευθύνσεων Δασών σε Επιθεωρήσεις Εφαρμογής Δασικής Πολιτικής. Αυτές οι πρώην Γενικές Διευθύνσεις Δασών είχαν έδρα στις κατά τόπους απο-

κεντρωμένες διοικήσεις και αποτελούν πια οργανωτικές δομές επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης.

Με το άρθρο 36 ανατίθεται στη Διεύθυνση Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών επιπλέον των ήδη ασκούμενων από αυτές αρμοδιοτήτων η υποστηρικτική οικονομική λειτουργία. Πρέπει να πούμε ότι μεταφέρουμε τις δασικές υπηρεσίες και προσπαθούμε να πετύχουμε καλύτερη λειτουργία μέσα από τη μεταφορά και υπηρεσιών διοικητικής υποστήριξης και οικονομικής υποστήριξης στις μεταφερόμενες υπηρεσίες, ώστε να μην αυξήσουμε τις δόμες και να μην αυξήσουμε και το προσωπικό. Ήδη έχει ξεκινήσει αυτό και γίνεται μια σπουδαία δουλειά. Ενημερώνονται και εκπαιδεύονται αυτοί οι οποίοι θα αναλάβουν τις επιπλέον αρμοδιότητες.

Να πούμε ότι με το άρθρο 37 ανατίθενται επιπλέον αρμοδιότητες στους προϊσταμένους των Διευθύνσεων Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών.

Με το άρθρο 38 προβλέπεται η διοικητική μετατροπή και αναβάθμιση των Γραφείων Διοικητικού Λογιστικού των Δασικών Τμημάτων των Διευθύνσεων Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών σε Τμήματα Υποστηρικτικής Λειτουργίας, δεδομένου βεβαίως του αυξημένου και νευραλγικού ρόλου που καλούνται να διαδραματίσουν όσον αφορά στην άμεση και αποτελεσματική υποστήριξη των επιθεωρήσεων.

Με το άρθρο 69 προβλέπεται η έκδοση επικαιροποιημένων διαπιστωτικών πράξεων στις αποκεντρωμένες διοικήσεις, με τις οποίες βέβαια καθορίζεται το προσωπικό των δασικών υπηρεσιών το οποίο μεταφέρεται.

Επίσης, με το άρθρο 40 επιδιώκεται η απαλλαγή της μεταβίβασης της υλικοτεχνικής υποδομής των μεταφερόμενων δασικών υπηρεσιών από φόρους.

Με το άρθρο 42 ορίζεται το χρονικό σημείο κατά το οποίο οι δαπάνες των μεταφερόμενων δασικών υπηρεσιών βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Στη συνέχεια περνάμε στα άρθρα 72 έως 80 που περιλαμβάνονται στο Ζ' Μέρος του νομοσχεδίου και αφορούν διατάξεις του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας για ειδικά πολεοδομικά ζητήματα, καθώς και την προώθηση ηλεκτροκίνησης και βέβαια για τους διασωθέντες αγρούς.

Στόχος με τις εισαγόμενες διατάξεις είναι η ενίσχυση του ορθολογικού πολεοδομικού σχεδιασμού και η συνακόλουθη ασφάλεια δικαίου, όπως επίσης η περαιτέρω προώθηση της ηλεκτροκίνησης. Παράλληλα, με την επίλυση του ζητήματος των αγρών που έχουν δασωθεί, παρέχουμε κίνητρα για την επιστροφή του πληθυσμού στις ορεινές και ημιορεινές περιοχές, όπου βρίσκονται κατά κανόνα οι σχετικές εκτάσεις, ώστε επιτέλους να ξαναζωντανέψει η ύπαιθρος.

Ειδικότερα, με τη ρύθμιση του άρθρου 72 η νομοθεσία ευθυγραμμίζεται με τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας. Θεσπίζεται ένα σύνολο εξουσιοδοτικών ρυθμιστικών και μεταβατικών διατάξεων για την αντιμετώπιση των ζητημάτων οριοθέτησης και καθορισμού των όρων και περιορισμών δόμησης και χρήσεων γης σε οικισμούς με πληθυσμό κάτω των δύο χιλιάδων κατοίκων και προϋφιστάμενων οικισμών του 1923. Σκοπός είναι η ορθή, η σωστή οριοθέτηση των οικισμών αυτών και η προστασία τους. Μετά την έκδοση της σχετικής δευτερογενούς νομοθεσίας που θα ακολουθήσει την ψήφιση της διάταξης, θα επανεκκινήσει η έκδοση οικοδομικών αδειών σε οικισμούς όπου έχουν κυρωθεί τα όρια.

Με το άρθρο 73 το οποίο αποτελεί ερμηνευτική ρύθμιση επιλύονται ζητήματα ερμηνευτικά προκειμένου να μην δημιουργούνται καθυστερήσεις στην κατασκευή δικτύων, υποδομής και εγκαταστάσεων κοινής ωφελείας.

Επίσης με το άρθρο 74 δίνεται παράταση στον χρόνο ανάρτησης από τους μηχανικούς των αναγκαίων δικαιολογητικών για υπαγωγή αυθαιρέτων σε προγενέστερο του ισχύοντος νόμου.

Με το άρθρο 75 μεταξύ άλλων επιταχύνεται η αδειοδότηση έργων μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας σε περίπτωση που αυτά εκτελούνται σε περιοχές εκτός σχεδίου. Επιταχύνουμε και διευκολύνουμε την εγκατάσταση τέτοιων υποδομών που είναι τόσο απαραίτητες για να πετύχουμε το στόχο της ενεργειακής μας ανεξαρτησίας και κυριαρχίας τελικά με τη διείδυση

περισσότερων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο μείγμα της χώρας.

Με το άρθρο 77, πολύ σημαντικό, δίνεται η δυνατότητα μεταφοράς σε υπαγωγές αυθαιρέτων κατηγορίας 5, προηγούμενων νόμων στον ισχύοντα νόμο, προκειμένου να μπορούν τα ακίνητα αυτά να μεταβιβαστούν καθώς οι ιδιοκτήτες τους είχαν φροντίσει αρκετά έτη πριν για την υπαγωγή τους στον νόμο περί τακτοποίησης αυθαιρέτων.

Εδώ προχωρούμε σε μία νομοτεχνική βελτίωση στο άρθρο συγκεκριμένα 77 του νομοσχεδίου. Μια νομοτεχνική βελτίωση την οποία ζήτησε και ο παριστάμενος Βουλευτής Λαρίσης, ο καλός φίλος Μάξιμος Χαρακόπουλος. Αναφερόμαστε στη δυνατότητα να επεκτείνουμε πέραν του έτους του 2020 και στο 2021 ακίνητα που βρίσκονται σε περιοχές που κηρύχθηκαν κατά τα έτη αυτά, δηλαδή 2020 και 2021, σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης από την πολιτική προστασία. Αφορά περιοχές όπως είναι περιοχές του Νομού Λαρίσης, το Δαμάσι, τον Τύρναβο, την Ελασσόνα, την Κρήτη πιθανότατα και φυσικά αυτή η διάταξη αφορά τις περιοχές της Σάμου που επλήγησαν δυστυχώς από έκτακτες καταστροφές.

Από εκεί και πέρα δίνουμε τη δυνατότητα να τακτοποιήσουν οι άνθρωποι οι οποίοι διαμένουν σε αυτές περιοχές ακίνητα, τα οποία δυστυχώς έχουν ολοσχερώς καταστραφεί, ώστε να μην είναι κατοικήσιμα και άρα να μπορούν να τα τακτοποιήσουν ώστε να κάνουν χρήση της στεγαστικής συνδρομής που τους δίνουμε, τη δυνατότητα να αξιοποιήσουν τη στεγαστική συνδρομή ώστε να μπορούν βέβαια να αποκαταστήσουν τα οικήματα τους και να μπορέσουν να επανακατοικήσουν.

Με το άρθρο 78 αυξάνεται η προθεσμία για έκδοση άδειας νομιμοποίησης στα τέσσερα έτη από τα δύο που ισχύει σήμερα, δεδομένων των καθυστερήσεων που προκύπτουν λόγω της πανδημίας.

Με το άρθρο 79 διευκρινίζεται ότι οι ενισχύσεις που καταβάλλονται στο πλαίσιο του ν.4710/2020 για την προώθηση ηλεκτροκίνησης δεν κατάσχονται, δεν συμψηφίζονται με χρέη στην εφορία, το δημόσιο, τους ΟΤΑ, τις τράπεζες και τα ασφαλιστικά ταμεία μέχρι το ποσό των 1.500 ευρώ. Οι δικαιούχοι που αιτούνται ενίσχυση για ανώτατο ποσό συνολικά έως 1.500 ευρώ απαλλάσσονται από την υποχρέωση προσκόμισης αποδεικτικού φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας για τη συμμετοχή τους στις δράσεις αυτές. Ο σκοπός διάταξης βέβαια είναι να αποσυμφορηθεί ο όγκος των εκκρεμών αιτήσεων και να μειωθεί στο ελάχιστο χρόνο της καταβολής της συγκεκριμένης δημόσιας δαπάνης.

Επίσης, με το άρθρο 80 το δημόσιο δεν προβάλλει πλέον δικαιώματα κυριότητας σε εκτάσεις που είχαν αγροτική μορφή, στις αεροφωτογραφίες του '45 ή του '60 ανεξάρτητα τη μορφή που έχουν σήμερα παρά μόνο αν το ίδιο έχει τίτλους ιδιοκτησίας. Μια πολύ σημαντική ρύθμιση. Δίνει λύση σε παθογένειες και σε προβλήματα που ταλανίζουν συμπολίτες μας για δεκαετίες.

Αν το γεωτεμάχιο ήταν αγροτικής μορφής στο παρελθόν, άλλα σήμερα είναι δάσος και έως τριάντα στρέμματα θα επιτρέπεται μόνο η χρήση του για γεωργική και δενδροκομική εκμετάλλευση, χωρίς δυνατότητα περαιτέρω αλλαγής χρήσης. Περιορίζουμε δηλαδή, και για συγκεκριμένη χρήση με αυτή τη διάταξη. Αν το γεωτεμάχιο ήταν αγροτικής μορφής το '45 ή το '60 και σήμερα θεωρείται δασική έκταση, δεν υπάγεται πλέον στη δασική νομοθεσία και επιτρέπονται όλες οι χρήσεις. Προϋπόθεση είναι να αποδειχθεί η κυριότητα ή ο νομικός δεσμός του ιδιοκτήτη με το ακίνητο κάτι που δεν γίνεται απαραίτητα μόνο με τίτλους, αλλά και με οποιοδήποτε θεσμικά προβλεπόμενο αποδεικτικό στοιχείο από το οποίο πιθανολογείται ο νομικός δεσμός με το ακίνητο. Ο χαρακτηρισμός της έκτασης δάσος, δασικού χαρακτήρα ή δάσος διενεργείται εφόσον δεν υπάρχει δασολόγιο, αλλά υπάρχει αναρτημένος δασικός χάρτης από την Επιτροπή Δασολογίου Περιφερειακής Ενότητας, ακόμα και αν η συγκεκριμένη έκταση έχει κηρυχθεί αναδασωτέα.

Με τον τρόπο, λοιπόν, αυτόν επιλύουμε το ζήτημα της χρόνιας αμφισβήτησης του ιδιοκτησιακού καθεστώτος, των λεγόμενων δασωθέντων αγρών από το δημόσιο, δηλαδή αγροτικού χαρακτήρα εκτάσεων που δασώθηκαν λόγω εγκατάλειψής τους

σε δύσκολες ιστορικές συνθήκες, ιδίως κατά τη διάρκεια πολέμων, οπότε απώλεσαν τον αρχικό αγροτικό τους χαρακτήρα, με αποτέλεσμα να διασωθούν. Με τον τρόπο αυτό, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, παρέχονται κίνητρα για την επιστροφή του πληθυσμού στις ορεινές και ημιορεινές περιοχές. Η επιστροφή, όπως καταλαβαίνετε του πληθυσμού και ο καθορισμός αυτών των αγρών, θα συμβάλλει και στην προστασία των δασών από πυρκαγιές, αλλά και άλλες καταστροφές.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ: Κυρία Πρόεδρε, μπορώ να υποβάλω διευκρινιστικές ερωτήσεις στον κύριο Υπουργό;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Τον λόγο έχει ο κ. Φάμελλος.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Θα προσπαθήσω να μείνω απολύτως σε διευκρινιστικές, γιατί λέβονται τη διαδικασία και τους συναδέλφους που έχουν να μιλήσουν.

Κύριε Υπουργέ, θα ήθελα να μας απαντήσετε πώς απαντάτε στις αντιδράσεις της ΠΕΔΔΥ και των δασοπόρων και των δασολόγων αλλά και των υπαλλήλων που έχουν ήδη βγει στη δημοσιότητα για την έλλειψη προσωπικού για διοικητικά καθήκοντα και οικονομικά καθήκοντα κατά τη μεταφορά των υπαλλήλων. Για να καταλάβουν και οι κυρίες και κύριοι Βουλευτές μεταφέρονται τρεις χιλιάδες υπάλληλοι στο Υπουργείο Περιβάλλοντος αλλά δεν θα υπάρχουν τα στελέχη για τα διοικητικά οικονομικά καθήκοντα, εντάλματα, μισθοδοσία και όλα τα διοικητικά. Είναι άρθρα 36 και 37 και κατατέθηκαν κατά τη διαδικασία ακρόασης φορές.

Συνεχίζω στο άρθρο 72, που αφορά την εκ των υστέρων τροποποίηση ορίων οικισμού σε περιοχές που έχουμε παραδοσιακούς οικισμούς προϋφιστάμενους οικισμούς και προστατευόμενες περιοχές. Διαβάζω από το κείμενο που έστειλε στη Βουλή το WWF όπου υπάρχει ένα συγκεκριμένο θέμα που μας ενδιαφέρει πάρα πολύ και θα ήθελα την απάντησή σας. Επίσης να μας πείτε και αν ισχύει: περιλαμβάνει μία σκανδαλώδη από άποψη πολεοδομικού δικαίου διάταξη, που επιτρέπει στις περιπτώσεις που τα σχέδια αυτά δεν υπάρχουν να γίνεται τμηματική πολεοδομική ρύθμιση κατά μήκος κύριων οδικών αξόνων ή σε άλλα πολεοδομικές ενδιαφέροντα σημεία, το οποίο πρακτικά, κύριε Υπουργέ, λέει ότι μπορεί φωτογραφικά να αλλάξετε τα σχέδια οικισμών, τα όρια, σε παραδοσιακούς οικισμούς και προστατευόμενες περιοχές. Αναφέρει το WWF όλη σχεδόν τη βόρεια Ελλάδα, αναφέρει δηλαδή την Πίνδο, αναφέρει τις περιοχές όπου κινδυνεύουν παραδοσιακοί οικισμοί από αυθαίρετη αλλαγή ορίων και άρα τακτοποίηση συμφερόντων.

Τρίτη ερώτηση: να μας πείτε για ποιο λόγο τα άρθρα για τους δασωμένους αγρούς δεν βγήκαν καν στη διαβούλευση, δεν υπήρχε καμία ενημέρωση και για ποιο λόγο όλα αυτά τα άρθρα, κύριε Υπουργέ, δεν τα φέρνεται σε νομοσχέδιο του Υπουργείου Περιβάλλοντος, ώστε να κάνουμε κανονική συζήτηση. Εμφανιστήκατε πρώτη φορά σήμερα και για μία στιγμή ο κ. Αμυράς.

Όμως επί της ουσίας για το άρθρο 80: πώς εξασφαλίζεται ότι η έκταση θα δοθεί στους πραγματικούς δικαιούχους και όχι σε κάποιους επιτηδευτούς; Και αυτό το ρωτάμε διότι δεν υπάρχει απαίτηση, κυρία Πρόεδρε, στο άρθρο για μία συνέχεια τίτλων, έστω μίας δεκαετίας, αλλά μπορεί κάποιος εκ των υστέρων, κύριε Υπουργέ -και το επισημίναμε για να το προλάβουμε- να κάνει μια ένορκη βεβαίωση, ούτε καν Ε9 ούτε καν συμβόλαιο, εκ των υστέρων, κύριοι Βουλευτές και να πάρει όχι απλά την ιδιοκτησία, αλλά να το εξαιρέσει από τη δασική νομοθεσία, να το εκχερσώσει και να το χρησιμοποιήσει για άλλες χρήσεις, όχι για γεωργική και δενδροκομική που προβλεπόταν από νομοθεσία του ΣΥΡΙΖΑ.

Κύριε Υπουργέ, δεν ξέρω αν το γνωρίζετε, θα ήθελα την προσοχή σας. Στο άρθρο 80 παράγραφος 2 στο τέλος, είπατε ότι αυτή η εξαίρεση γίνεται για γεωργική χρήση.

Διαβάζω, κυρία Πρόεδρε: Στις ανωτέρω εκτάσεις, πέραν της επιτρεπτής επέμβασης του παρόντος άρθρου, τη γεωργική χρήση, εφαρμόζονται και οι υπόλοιπες διατάξεις της δασικής νο-

μοθεσίας περί επιτρεπτών επεμβάσεων.

Άρα, κύριε Υπουργέ, στους δασωμένους αγρούς και με αμφισβήτηση νομικής σχέσης του πιθανού ιδιοκτήτη επιτρέπονται ξενοδοχεία, εργοστάσια, λατομεία, γήπεδα, ΧΥΤΑ. Εδώ, λοιπόν, δεν είναι γεωργική η χρήση. Ανοίγεται την πόρτα χωρίς βεβαίωση σύνδεσης του ιδιοκτήτη με το ακίνητο -άρα, όχι για τους γεωργούς και τους αγρότες που έχουν την ανάγκη αυτή- και για χρήσεις που δεν είναι γεωργικές και αγροτικές, για άλλες χρήσεις, ξένες προς τον πρωτογενή τομέα τον οποίο θέλουμε να υποστηρίξουμε. Άρα, είναι σε αντίθεση με αυτό που είπατε εισαγωγικά.

Τέλος, η Επιστημονική Υπηρεσία της Βουλής -και παρακαλώ πολύ να το δείτε, γιατί αυτό θα δημιουργήσει αίρεση και στη νομιμότητα της νομοθέτησης- λέει ότι πρέπει να υπάρξουν κριτήρια, ώστε η έκταση αυτή να μην έχει ένταξη σε προστατευόμενη περιοχή «NATURA 2000», σε καταφύγιο άγριας ζωής, να έχει δημόσια διαχειριστική μελέτη, να είναι δηλαδή δάσος σε δημόσια διαχείριση. Διότι, φανταστείτε να έχετε μια περιοχή «NATURA 2000», να αιτηθεί κάποιος -επιτηδευτής, εγώ θα πω- την εξαίρεση από τη δασική νομοθεσία, να το πάρει και να είναι καταφύγιο άγριας ζωής. Δεν υπάρχει κανένα όριο και κανένα κριτήριο προστασίας. Το λέει η Επιστημονική Υπηρεσία της Βουλής στο άρθρο 80. Είναι η τελευταία παράγραφος της τεκμηρίωσής της, της αγωνίας της, της πρότασής της προς εσάς;

Πάντως, κύριε Υπουργέ, το σημαντικότερο είναι ότι αμφισβητείται το κράτος δικαίου και η ιδιοκτησία. Θα έρχεται ο οποιοσδήποτε επιτηδευτής με ένορκη βεβαίωση, το '25, λέω εγώ, αφού δεν υπάρχει όριο, μετά τη νομοθέτηση και θα λέει «αυτό ήταν δικό μου». Χωρίς Ε9, χωρίς συμβόλαιο, χωρίς αποδοχή κληρονομιάς. Έτσι, θα στερηθούν και οι αγρότες τις εκτάσεις αυτές, για χρήσεις ξένες προς τον πρωτογενή τομέα. Τα διάβασα συγκεκριμένα.

Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Κι εγώ σας ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΡΕΚΑΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Θα ξεκινήσω με το τελευταίο. Κατ' αρχάς, αναφερόμαστε σε δασικές εκτάσεις και όχι σε δάση, όπως αναφερθήκατε, κύριε συνάδελφε. Δεν μιλάμε για δάση, μιλάμε για δασικές εκτάσεις σε αυτές τις περιοχές όπου το δημόσιο δεν έχει τίτλο και δεν τεκμαίρεται η κυριότητα του δημοσίου για δασικού χαρακτήρα εκτάσεις. Άρα, περιοχές, όπως στην Κρήτη -το κάνω πιο συγκεκριμένο- γιατί για αυτές αναφέρατε ή περιοχές όπως του Ιονίου και άλλες περιοχές, οι «Νέες Χώρες» όπως χαρακτηρίζονται πολλές φορές, εκεί, λοιπόν, όπου το δημόσιο δεν έχει τίτλο και ο πολίτης έχει νομικό δεσμό με το ακίνητο...

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ: Ποιον;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΡΕΚΑΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): ...και μιλάμε για δασικού χαρακτήρα και όχι για δάση, σ' αυτή την περίπτωση, λοιπόν, εμείς, επιτέλους, απελευθερώνουμε την ιδιοκτησία των πολιτών. Αν διαφωνείτε, να μας το πείτε.

Από εκεί και πέρα, αποκτά τη χρήση που έχει ούτως ή άλλως. Δεν κερδίζει κάποια χρήση, δεν προσδίδουμε χρήση που δεν είχαν ούτως ή άλλως αυτού του χαρακτήρα οι εκτάσεις. Το υπερκείμενο υπερισχύει του υποκειμένου πλαισίου. Δηλαδή, αν υπάρχουν υπερκείμενοι περιβαλλοντικοί περιορισμοί φυσικά και αυτοί διέπουν τις συγκεκριμένες εκτάσεις. Δεν θα έρθουμε εμείς να αλλάξουμε ούτε τον περιβαλλοντικό νόμο, ούτε το περιβαλλοντικό πλαίσιο, ούτε τις χρήσεις γης, ούτε τα περιφερειακά σχέδια, ούτε τίποτα. Αυτά συνεχίζουν και υπάρχουν και φυσικά προσδιορίζουν το τι μπορεί να κάνει κάποιος και πού. Από εκεί και πέρα, εμείς προσπαθούμε να δώσουμε μια λύση. Εάν διαφωνείτε, μπορείτε να πάτε στους συμπολίτες σας και να πείτε ότι εσείς διαφωνείτε.

Σε ό,τι αφορά τους οικισμούς πριν από το '23. Φυσικά και θα οριοθετηθούν με προεδρικά διατάγματα και θα προκύψουν τα όρια και όλα αυτά μετά από επιστημονική μελέτη. Δεν θα γίνουν αυθαίρετα. Δεν καταλαβαίνω ποιο είναι το πρόβλημα.

Σε ό,τι αφορά τους δασωμένους αγρούς, θέλω να πω πως

είναι ένα πρόβλημα που προσπαθήσατε εσείς να δώσετε λύση. Κατατέθηκε η δική σας προσπάθεια στο Συμβούλιο της Επικρατείας. Από εκεί και πέρα, μετά από μελέτη, εμείς προσπαθούμε να δώσουμε μια λύση απέναντι στους πολίτες που ταλαιπωρούνται.

Τέλος, σε ό,τι αφορά την έλλειψη προσωπικού για τις μεταφερόμενες δασικές υπηρεσίες να πω τα εξής. Κατ' αρχάς, εδώ κάνουμε μια τεράστια μεταρρύθμιση που δεν τολμήσατε να κάνετε εσείς. Εμείς, επιτέλους, επιστρέφουμε τις δασικές υπηρεσίες στο φυσικό τους χώρο, κάτω από μια καθιερωμένη Γενική Γραμματεία, η οποία ανήκει στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, για τον ενιαίο συντονισμό, για την καλύτερη αποτελεσματικότητα, για να βοηθήσουμε τα δάση μας και τα δασικά μας οικοσυστήματα. Δεν ξέρω αν σε αυτό διαφωνείτε, δεν έχετε εκφράσει άποψη.

Φυσικά και υπάρχει πρόνοια να προχωρήσουμε σε προσλήψεις επιστημονικού ανθρώπινου δυναμικού. Ήδη, το Υπουργείο Εσωτερικών έχει την κατανομή για αυτές τις υπηρεσίες του νέου προσωπικού το οποίο θα προσληφθεί με τις διαδικασίες του ΑΣΕΠ. Ετοιμάζουμε και μια άλλη σειρά ευέλικτων διατάξεων, οι οποίες θα δώσουν τη δυνατότητα σε δασαρχεία, ιδιαίτερα στην αντιπυρική περίοδο, να στελεχωθούν για να μπορέσουν να ανταποκριθούν στις αυξημένες ανάγκες.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Σας ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Τον λόγο τώρα έχει εκ μέρους της Νέας Δημοκρατίας ο κ. Κεφαλογιάννης.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα μου επιτρέψετε να αξιοποιήσω τον χρόνο της κοινοβουλευτικής μου παρέμβασης, προκειμένου να αναδείξω την ουσία μιας σημαντικής μεταρρύθμισης, στην οποία αναφέρθηκε και ο Υπουργός Ενέργειας και Περιβάλλοντος, και ειδικότερα του άρθρου 80 που αφορά τους δασωθέντες αγρούς. Με τη συγκεκριμένη διάταξη προβλέπεται ότι το δημόσιο δεν θα προβάλλει εφεξής δικαιώματα κυριότητας σε εκτάσεις με αγροτική μορφή που δασώθηκαν μεταγενέστερα, εκτάσεις δηλαδή οι οποίες είτε εμφανίζονται σε αεροφωτογραφίες του 1945 ή, εφόσον αυτές δεν είναι ευκρινείς, του 1960.

Πρόκειται για μια αλλαγή την οποία οι Έλληνες πολίτες περίμεναν κυριολεκτικά δεκαετίες, προκειμένου να τους δοθεί η αυτονόητη δυνατότητα να καλλιεργήσουν τη γη που κατείχαν με νόμιμους τρόπους. Και βεβαίως, δεν θα μπορούσε να έχει γίνει διαφορετικά. Δεν ήταν, δηλαδή, δυνατόν να χαρακτηριστούν οι δασωθέντες αγροί ως δασικές εκτάσεις, όταν η εξέλιξη αυτή θα ναρκωθετούσε κυριολεκτικά την ανάπτυξη των γεωργικών δραστηριοτήτων, οι οποίες -να υπενθυμίσουμε- σύμφωνα και με το ίδιο το Συμβούλιο της Επικρατείας δεν συνέβαλλαν απλά στη μεταπολεμική ανάπτυξη της χώρας και στον επισιτισμό του πληθυσμού της, αλλά αποτέλεσαν και αποτελούν ένα σημαντικό εργαλείο για την οικονομική ανάπτυξη της χώρας. Αυτό, εξάλλου, είχε πάντα κατά νου και ο συνταγματικός νομοθέτης, όταν στις βασικές προβλέψεις του επιτρέπει την κατ' εξαίρεση μεταβολή του προορισμού των δασών για γεωργικές χρήσεις.

Θα πρέπει, όμως, στο σημείο αυτό να θυμίσουμε -και να καταγραφεί στα Πρακτικά- πώς φτάσαμε σε αυτή τη θετική εξέλιξη και τι εμπόδια χρειάστηκε το Υπουργείο -και να ευχαριστήσω και προσωπικά τον Υπουργό, τον κ. Σκρέκα- να υπερβεί, προκειμένου να φτάσουμε στην κατάσταση που είναι σήμερα.

Η σημερινή Κυβέρνηση, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, παρέλαβε κυριολεκτικά ένα χάος στο ζήτημα των δασικών χαρτών. Σε εθνικό επίπεδο, από το 2017 είχαν συσσωρευτεί πάνω από εκατόν εβδομήντα τέσσερις χιλιάδες αντιρρήσεις μόνο επί του 52% των αναρτημένων δασικών χαρτών, γεγονός το οποίο σε συνδυασμό με τον ρυθμό εξέτασής τους θα απαιτούσε τότε περίπου δεκαπέντε χρόνια μέχρι την οριστική διευθέτησή τους.

Για να σας δώσω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ένα παράδειγμα, στην Περιφερειακή Ενότητα Ρεθύμνου στην ανάρτηση του δασικού χάρτη του 2021, σύμφωνα και με τις διαδικασίες της προηγούμενης κυβέρνησης, το 65% περίπου των εκτάσεων χα-

ρακτηρίστηκαν δασικές. Μάλιστα, εγώ τότε είχα εκφράσει τον φόβο ότι η προχειρότητα, με την οποία νομοθέτησε η προηγούμενη κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ και των Ανεξαρτήτων Ελλήνων, θα οδηγούσε δυστυχώς ένα πολύ μεγάλο μέρος της ιδιωτικής περιουσίας των πολιτών να χαρακτηριστεί ως δασικό, να δημιουργήσει δηλαδή μια αφόρητη ταλαιπωρία σε όλους τους εμπλεκόμενους και να κατασκευάσει μια βιομηχανία ενστάσεων και προσφυγών, οι οποίες βεβαίως θα δοκίμαζαν τις οικονομικές αντοχές των πολιτών και της κρατικής διοίκησης.

Προειδοποίησα, μάλιστα, πολύ έγκαιρα ότι η ανάρτηση των αποτελεσμάτων των μελετών του 2003, χωρίς την τοποθέτηση των νεότερων δεδομένων του χάρτη, θα προκαλούσε σοβαρά προβλήματα, δεδομένου ότι αφ' ενός υπάρχουν μεταγενέστερες πράξεις χαρακτηρισμού και αφ' ετέρου στους υφιστάμενους χάρτες δεν είχαν τοποθετηθεί τα όρια οικισμών και οι αναδασωτέες εκτάσεις, με αποτέλεσμα η μετέπειτα τοποθέτησή τους να προκαλέσει αλλαγές στις αρχικές καταγραφές. Και δυστυχώς, η προηγούμενη κυβέρνηση δεν έκανε τίποτα.

Φθάσαμε, λοιπόν, τα τελευταία δυόμισι χρόνια η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας να προσπαθεί να επιλύσει ζητήματα τα οποία φάνταζαν αυτονόητα. Αναφέρω μερικά παραδείγματα και συγκεκριμένες ενέργειες.

Πρώτον, θεσμοθέτηση διαφορετικής μεταχείρισης για τα πρόδηλα σφάλματα, τα οποία αντιμετωπίζονταν με οριζόντιο τρόπο, ώστε να μην ταλαιπωρείται ο πολίτης και φυσικά να μην επιβαρύνεται το κράτος. Αναφέρω, επίσης, την κατάθεση τροπολογίας, που δίνει τη δυνατότητα αναγνώρισης ιδιοκτησίας σε εκτάσεις αγροτών και κτηνοτρόφων με τίτλους ιδιοκτησίας, που έχουν συνταχθεί έως και την 1^η Ιουλίου του 2001, την διασφάλιση της ομαλής καταβολής των ενισχύσεων και την αποσύνδεσή τους από το ζήτημα των δασικών εκτάσεων.

Και νομίζω ότι η πλέον σημαντική εξέλιξη είναι ότι οι δασικοί χάρτες διορθώνονται συνεχώς και καταρτίζονται, όχι αποκλειστικά με βάση τα δεδομένα των αεροφωτογραφιών, αλλά με βάση την ύπαρξη και άλλων θεματικών χαρτών, όπως για παράδειγμα το χαρτογραφικό υπόβαθρο του ΟΠΕΚΕΠΕ, που ουσιαστικά αποτελεί και το πιο σημαντικό εργαλείο αποτύπωσης και καταγραφής των αγροτικών γαιών σήμερα.

Πλέον, μπροστά μας διαμορφώνεται ένας ξεκάθαρος και ρεαλιστικός στόχος: Μέχρι το τέλος του 2022 να έχει ολοκληρωθεί όλη αυτή η διαδικασία κύρωσης των δασικών χαρτών, οι οποίοι θα διασφαλίζουν την προστασία του δασικού μας πλούτου, αλλά θα προστατεύουν παράλληλα και τις περιουσίες των Ελλήνων πολιτών.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, νομίζω ότι δεν υπάρχει κανένα δίλημμα ανάμεσα στην προστασία του δασικού πλούτου και την αγροτική ανάπτυξη. Δεν νοείται βιώσιμη αγροτική ανάπτυξη χωρίς προστασία του περιβάλλοντος και δεν νοείται προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, χωρίς να υπάρχει μια ορθολογική και οριοθετημένη αξιοποίησή του. Και νομίζω ότι οφείλουμε να βρούμε τη χρυσή τομή. Οφείλουμε να βρούμε μια συνταγματικά αποδεκτή λύση, που θα ισορροπεί ανάμεσα στην υποχρέωση της χώρας μας για την αποτύπωση και προστασία του δασικού μας πλούτου και στην απόλυτη εξασφάλιση του δικαιώματός των συμπολιτών μας για προσωπική και οικογενειακή ευημερία.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Και εγώ σας ευχαριστώ πολύ, κύριε συνάδελφε.

Τον λόγο έχει τώρα ο κ. Κωτσός εκ μέρους της Νέας Δημοκρατίας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΤΣΟΣ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριοι Υπουργοί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, νομοθετούμε σήμερα ουσιαστικά για το πώς θα διαμορφώσουμε ένα νέο σχέδιο δράσης για την καταπολέμηση της διαφθοράς. Είναι ένα σημαντικό ζήτημα που ταλαιπωρεί διαχρονικά τη δημόσια διοίκηση.

Η συγκεκριμένη νομοθετική πρωτοβουλία εντάσσεται στη συνολική προσπάθεια που καταβάλλει το Υπουργείο Εσωτερικών για την εμπέδωση της νοοτροπίας της διαφάνειας και της ακεραιότητας στη δημόσια διοίκηση. Όλο αυτό το διάστημα νομο-

θετούμε σύμφωνα με τις βασικές αρχές μας, της αξιοκρατίας, της διαφάνειας, της αποτελεσματικότητας, γιατί για εμάς, ο δημόσιος τομέας μπορεί και πρέπει να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της εποχής μας, χωρίς φαινόμενα διαφθοράς και κακοδιοίκησης, με κύριο γνώμονα το σεβασμό για την καλύτερη εξυπηρέτηση της καθημερινότητας του πολίτη, που είναι το υποκείμενο και το αντικείμενο της προσπάθειάς μας.

Στηρίζουμε το ελληνικό δημόσιο, που το θέλουμε, όμως, να είναι αξιοκρατικό, ευέλικτο, λιγότερο γραφειοκρατικό, γιατί μόνον έτσι θα συμβάλει έτι περαιτέρω στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της χώρας μας. Η Κυβέρνησή μας πέτυχε να βελτιώσει, σημαντικότερα, τη θέση της πατρίδας μας στο δείκτη αντίληψης διαφθοράς εφαρμόζοντας ένα ολοκληρωμένο σχέδιο, προκειμένου το κεντρικό κράτος, αλλά και η αυτοδιοίκηση να προσφέρουν υπηρεσίες υψηλής ποιότητας προς τους πολίτες.

Μεταξύ των άλλων, με το παρόν νομοσχέδιο ενσωματώνονται και ρυθμίσεις και τροποποιήσεις και διάφορες διατάξεις σε αρκετά Υπουργεία, προκειμένου να μπει τάξη σε μια σειρά από ζητήματα, όπως η σύνταξη ενιαίου Υπαλληλικού Κώδικα για δημόσιους και δημοτικούς υπαλλήλους. Για όσους υπηρετήσαμε είτε την αυτοδιοίκηση είτε τη δημόσια διοίκηση κατανοούμε τη σημαντικότητα και τη σπουδαιότητα αυτού του εγχειρήματος.

Τη μοριοδότηση μέσα από δομημένη συνέντευξη για την επιλογή διευθυντών και προϊσταμένων, επίσης, καθοριστικής σημασίας, διότι μόνον με τα τυπικά προσόντα, δεν είναι δυνατόν να επιλέξουμε τους καταλληλότερους, τους καλύτερους και τους βέλτιστους, προκειμένου να υπηρετήσουν αυτές τις θέσεις.

Τη νομική υποστήριξη των αρετών της τοπικής αυτοδιοίκησης, διότι -εδώ μπορώ να σας μεταφέρω την εμπειρία μου ως δήμαρχος- δεν είναι λίγες οι φορές που βρεθήκαμε στα δικαστήρια ανυπεράσπιστοι.

Μάλιστα, θα έλεγα, κύριε Υπουργέ, να εξετάσετε την επαναφορά της ειδικής δωδεκάκιμιας για τους αρετούς, ούτως ώστε να πεγαίνουν να εξετάζονται σε εφετειακό επίπεδο όπου υπάρχει μεγαλύτερη εμπειρία των δικαστών, διότι τα ζητήματα που πολλές φορές καλούνται να αντιμετωπίσουν οι δικαστές και έχουν να κάνουν με την τοπική αυτοδιοίκηση είναι εξειδικευμένα και οι νεαροί και άπειροι δικαστές παίρνουν αποφάσεις που πολλές φορές οδηγούν στην λογική ας το καταδικάσουμε τώρα και ας πάει σε εφετειακό επίπεδο να δούμε στη συνέχεια τι θα συμβεί.

Ζητήματα που έχουν να κάνουν με τον προϋπολογισμό των δήμων, αλλά και τις οφειλές τους, επίσης καθοριστικής σημασίας για την αυτοδιοίκηση.

Και εδώ θα ήθελα να σταθώ σε μία πολύ σημαντική και ουσιαστική πρωτοβουλία που έχει να κάνει με τη μεταφορά των δασικών υπηρεσιών στο Υπουργείο Περιβάλλοντος. Και το λέω αυτό, διότι οι δασικές υπηρεσίες κατά το παρελθόν υπήρξαν φορείς ανάπτυξης, οικονομικής ανάπτυξης ιδιαίτερα για τις πολύπαθες και πληθυσμιακά απαξιωμένες ορεινές περιοχές.

Μέσα από τα προγράμματα ορεινής οικονομίας, μέσα από τα προγράμματα της αυτεπιστασίας ουσιαστικά αιμοδοτούσαν την οικονομία των ορεινών περιοχών, παρήγαγαν έργο και προφανώς καθιστούσαν αυτές τις περιοχές ζωντανές και παραγωγικές. Με την πάροδο των χρόνων οι δασικές υπηρεσίες δυστυχώς μετεξελίχθηκαν σε κατασταλτικούς και καταγγελτικούς μηχανισμούς που ουδεμία σχέση είχαν με την ανάπτυξη που παρείχαν τις προηγούμενες περιόδους.

Και θεωρώ ότι είναι εκ των ων ουκ άνευ η αναβάθμιση, η αναδιάταξη και η ανόρθωση αυτών των υπηρεσιών που μπορούν να παίξουν καθοριστικό ρόλο στο ξαναζωτάνεμα της υπαίθρου, στην προστασία του περιβάλλοντος, στην πρόληψη πυρκαγιών και γενικά στην ορεινή οικονομία.

Και το λέω αυτό, διότι είναι εξαιρετικής σημασίας, εθνικό ζήτημα θα έλεγα, να ξαναζωτάνουμε αυτές τις περιοχές, να εστιάσουμε σε αυτές τις περιοχές που γνωρίζουν την πληθυσμιακή αφαίμαξη, έχουν αποψιλωθεί από τον πληθυσμό τους και επί της ουσίας καθίστανται χαμένες πατρίδες στο εσωτερικό τείχος της χώρας μας. Και επίσης είναι εξαιρετικής σημασίας να εντάξουμε τον ορεινό όγκο ξανά στην αναπτυξιακή προοπτική της χώρας μας μέσα από συγκεκριμένες δράσεις, μέσα από συγκεκριμένες πολιτικές που μπορούν και να επανεπωικήσουν αυτές

τις περιοχές, αλλά κυρίως να τις ξαναζωτάνουν.

Μία άλλη πολύ σημαντική πρωτοβουλία του νομοσχεδίου είναι η διάταξη που έχει να κάνει με το Υπουργείο Οικονομικών και την επιτάχυνση των διαδικασιών υλοποίησης του Ταμείου Ανάκαμψης. Και ξέρετε αυτή τη δύσκολη περίοδο που βιώνουμε με τεράστια οικονομικά και κοινωνικά ζητήματα που έχουν προκύψει από εξωγενείς παράγοντες πόσο σημαντικό είναι αυτοί οι σημαντικότεροι πόροι του Ταμείου Ανάκαμψης, αλλά και του νέου ΕΣΠΑ με ταχύτατες, ευέλικτες και αποτελεσματικές διαδικασίες να καταλήξουν το συντομότερο δυνατό στην πραγματική οικονομία αιμοδοτώντας έτσι τις επιχειρήσεις, παλμοδοτώντας την ανάπτυξη και δημιουργώντας νέες συνθήκες προοπτικής για τη χώρα μας.

Επίσης, καθοριστικής σημασίας είναι η διάταξη που προβλέπει την εθνική σύνταξη για τους ομογενείς μας, διότι δεν πρέπει να τους θυμόμαστε μόνο όταν λέμε η ομογένεια είναι προέκταση της Ελλάδος ή οι ομογενείς αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της χώρας μας εάν δεν παρέχουμε σε αυτούς τους συνανθρώπους μας αυτού του είδους τη δυνατότητα.

Επίσης, πολύ σημαντική είναι η οριοθέτηση των οικισμών κάτω των 2.000 κατοίκων για ορεινές περιοχές, μη οριοθετημένους οικισμούς που λειτουργεί ανασταλτικά και στην αναπτυξιακή τους προοπτική και στην οικιστική τους ανάπτυξη.

Και βέβαια μεγάλη τομή του νομοσχεδίου είναι αυτό που έχει να κάνει με τους δασωμένους αγρούς. Είναι μια υπόθεση που ταλαιπωρεί την ύπαιθρο, που ταλαιπωρεί τις ορεινές περιοχές, που έχει δημιουργήσει πλείστα όσα προβλήματα στους ιδιοκτήτες αυτών των εκτάσεων που για διάφορους λόγους είτε είχαν να κάνουν με τον πόλεμο, τον μεσοπόλεμο είτε με τον εμφύλιο είτε με την πληθυσμιακή αφαίμαξη των ορεινών περιοχών και την εγκατάλειψη για μεγάλο χρονικό διάστημα αυτών των αγρών επιβάλλεται να τους ξαναεντάξουμε στην παραγωγική και αναπτυξιακή διαδικασία και το νομοσχέδιο την δίνει αυτή τη δυνατότητα με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, απαλλάσσοντας μάλιστα τους ιδιοκτήτες τους από ταλαιπωρία και δικαστικές εμπλοκές που στο παρελθόν τους έχουν δημιουργήσει πάρα πολλά προβλήματα.

Τελειώνοντας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, προφανώς έχετε καταλάβει τον τρόπο που σκέφτεται η Κυβέρνησή μας, τον τρόπο που νομοθετεί και βεβαίως έχετε καταλάβει ότι εδώ πρόκειται για ένα σχέδιο εθνικής ακεραιότητας, για ένα σύστημα καταπολέμησης της διαφθοράς, που το έχει ανάγκη η χώρα μας, το έχει ανάγκη η δημόσια διοίκηση, το έχουν ανάγκη οι συμπολίτες μας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, χρειαζόμαστε μια στρατηγική που σηματοδοτεί ασφαλώς αλλαγή στάσης, αντίληψης και νοοτροπίας. Οφείλουμε, λοιπόν, να προχωρήσουμε μπροστά, να κάνουμε βήματα στο μέλλον, άλματα προς τα εμπρός, να άρουμε αδυναμίες, να διαμορφώσουμε πρακτικές που θα μας οδηγήσουν σε ένα καλύτερο αποτέλεσμα, σε ένα καλύτερο αύριο, σε μια καλύτερη Ελλάδα.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)
ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Κι εγώ σας ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Το λόγο τώρα έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Ελληνικής Λύσης, ο κ. Βιλιάρδος.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Είναι πραγματικά δύσκολο να λειτουργήσει κανείς επικοινωνιακά σε αυτή τη Βουλή, ειδικά όταν ο Υπουργός, ο κ. Βορίδης, δήλωσε, καθαρά, πως δεν δίδεται καμία σημασία στις απόψεις της Αντιπολίτευσης, αλλά η Κυβέρνηση αποφασίζει και διατάζει.

Εν τούτοις, εμείς επιμένουμε και θα συνεχίσουμε να επιμένουμε γνωρίζοντας πως αυτό ακριβώς θέλουν οι πολίτες που ενδιαφέρονται πραγματικά για την πατρίδα τους -όπως εμείς, η Ελληνική Λύση-, τουλάχιστον, αυτοί που είναι υπέρ της δημοκρατίας και εναντίον του απολυταρχισμού, που χαρακτηρίζει αυτή την Κυβέρνηση κυριολεκτικά ενός μονάρχη Πρωθυπουργού.

Επιγραμματικά, τώρα, στο νομοσχέδιο, αφού ο εισηγητής μας το ανέλυσε διεξοδικά, το πρώτο θέμα του, το εθνικό στρατηγικό σχέδιο καταπολέμησης της διαφθοράς, αποτελεί μια δέσμευση που υπήρχε στην αξιολόγηση της GRECO, της ομάδας χωρών

κατά της διαφθοράς.

Εν προκειμένω, αναφορές για την προώθηση της καταπολέμησης της διαφθοράς υπάρχουν στη δέκατη τρίτη αξιολόγηση, ακριβώς στη σελίδα πενήντα ένα, ενώ στη σελίδα δέκα υπάρχει πρόβλεψη εκπόνησης κώδικα για την οργάνωση της δικαιοσύνης που έχει καθυστερήσει και αναμένεται τον Απρίλιο. Δεν προβλέπουμε, τα διαβάζουμε απλά.

Στην τελευταία αξιολόγηση της GRECO, υπήρχε ειδικότερη αναφορά σε μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την Αστυνομία -στη σελίδα έξι- και στην υπόθεση «NOVARTIS» -στη σελίδα έντεκα-, η οποία είχε ως αποτέλεσμα, κατά την έκθεση, την αμφισβήτηση των πολιτικών, των κομμάτων και της ακεραιότητας του συστήματος υγείας. Αυτό ακριβώς γράφει.

Η GRECO αναφέρθηκε επιπλέον στο θέμα των πληροφοριοδοτών, σε σχέση με την υπόθεση «NOVARTIS», τονίζοντας επί λέξει πως πρέπει να αναπτυχθεί και να αυξηθεί το πλαίσιο προστασίας τους -στη σελίδα ογδόντα εννέα.

Τέλος, σημείωσε τον χαμηλό βαθμό εμπιστοσύνης των πολιτών στο πολιτικό σύστημα την κατάχρηση εξουσίας και τις δωροδοκίες πολιτικών -στη σελίδα δέκα.

Θα καταθέσω και τις τέσσερις σχετικές σελίδες στα Πρακτικά για να υπάρχουν.

Όμως, ανεξάρτητα απ' όλα αυτά, το άρθρο για το εθνικό στρατηγικό σχέδιο καταπολέμησης της διαφθοράς είναι πολύ γενικόλογο, δίνοντας την εντύπωση πως νομοθετείτε τυπικά, απλά και μόνο για να εκπληρωθεί μία υποχρέωση που έχει αναληφθεί. Στην ουσία, νομοθετούνται προθέσεις για τη δημιουργία επιτροπών που θα συντάξουν σχέδιο, χωρίς να περιγράφεται τι θα περιλαμβάνει, ενώ, δεν έχει προσκομιστεί καν το κόστος των επιτροπών αυτών από το Γενικό Λογιστήριο.

Με τα άρθρα 43 έως 46 για το Ταμείο Ανάκαμψης, συνεχίζεται η ασυδοσία και η αδιαφάνεια στη διαχείριση των πόρων του, οι οποίοι δεν είναι καθόλου μεγάλοι -όπως λέγεται-, ενώ θα μειωθούν σε σημαντικό βαθμό από τον πληθωρισμό, κάτι στο οποίο κανένας δεν δίνει την απαιτούμενη σημασία.

Ειδικά, όσον αφορά στο άρθρο 46, γιατί θα μεταβιβάζονται τα προβληματικά δάνεια από τα έργα του Ταμείου Ανάκαμψης αυτοδικαίως και χωρίς καμμία διατύπωση από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα σε μια προθεσμία στο δημόσιο; Δεν θα πρέπει να εξασφαλιστεί, τουλάχιστον, πως το δημόσιο δεν θα έχει καμμία επιβάρυνση ή δέσμευση από αυτά τα δάνεια, όπως -για παράδειγμα- αποζημιώσεις για βλάβες, κυριότητα σε ακίνητα που έχουν νομικές εκκρεμότητες, προσφυγές για περιβαλλοντική επιβάρυνση και ούτω καθεξής;

Σε ένα άλλο προβληματικό σημείο, στο άρθρο 67, αναφέρεται η κατά παρέκκλιση υλοποίηση έργων του Ταμείου Ανάκαμψης σε δημόσιες υποδομές υγείας, χωρίς έγκριση σκοπιμότητας, κάτι για το οποίο ασφαλώς απορεί κανείς όταν το διαβάζει.

Κλείνοντας, η προνομική χρήση των κοινοτικών πόρων για εισαγωγές φαίνεται στο άρθρο 79, το οποίο μας ανέλυσε προηγουμένως ο Υπουργός, όπου οι επιχορηγήσεις της ηλεκτροκίνησης είναι ακατάσχετες -το είπε πριν-, ενώ οι αιτούντες απαλλάσσονται από την υποχρέωση προσκόμισης αποδεικτικού φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας. Φαίνεται, λοιπόν, καθαρά πως εξασφαλίζεται η επιστροφή αυτών των πόρων σε μεγάλο βαθμό πίσω στην Ευρωπαϊκή Ένωση για την αγορά βέβαια εξοπλισμού.

Από την άλλη πλευρά, γιατί να επιτρέπεται σε κάποιον που χρωστάει να αγοράσει ένα καινούργιο αυτοκίνητο χωρίς φορολογική και ασφαλιστική ενημερότητα; Απλά για να πουλήσουν οι εισαγωγείς και να εξάγουν οι ξένες αυτοκινητοβιομηχανίες; Αντί να επενδύουμε στο οικοσύστημα ηλεκτροκίνησης αξιοποιώντας τη «ΛΑΡΚΟ», την ξεπουλάμε και επιδοτούμε την εισαγωγή. Είναι σωστή αυτή η οικονομική πολιτική;

Γενικότερα στην οικονομία, είναι φανερό πως τα προβλήματα μας αυξάνονται, ενώ, υπάρχουν λύσεις τις οποίες, όμως, δεν έχει εφαρμόσει καμμία από τις κυβερνήσεις των μηνονίων έως σήμερα. Αντίθετα, υιοθετούνται μέτρα που τα επιδεινώνουν, όπως το πρόσφατο παράδειγμα των 44 δισεκατομμυρίων ευρώ με δανεικά που σπαταλήθηκαν όχι για την αντιμετώπιση της πανδημίας, όπως προπαγανδιστικά λέγεται, αλλά για τα λανθασμένα

lockdowns που επιβλήθηκαν, λανθασμένα αφού δεν μείωσαν ούτε τα κρούσματα ούτε τους θανάτους, με κριτήριο χώρες που δεν έκαναν τα ίδια, όπως η Ελβετία, η Σουηδία, διάφορες πολιτείες των Ηνωμένων Πολιτειών κλπ.

Τα εντελώς αχρείαστα αυτά lockdowns αύξησαν τα ελλείμματα του προϋπολογισμού μας πάνω από 30 δισεκατομμύρια μέσα σε δύο μόλις χρόνια -οπότε και το δημόσιο χρέος μας στα 390 δισεκατομμύρια-, ενώ, προκάλεσαν μεγάλα ελλείμματα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών μας αυξάνοντας το εξωτερικό μας χρέος πάνω από 540 δισεκατομμύρια! Ως εκ τούτου, το κράτος δεν έχει σήμερα τα απαιτούμενα χρήματα, για να στηρίξει τους πολίτες για κάτι που οι ίδιοι δεν έχουν ευθύνη, για τις συνέπειες του πολέμου στην Ουκρανία, που θα είναι ασφαλώς πολύ επώδυνες.

Βέβαια, το μακράν μεγαλύτερο λάθος της Κυβέρνησης αφορά στον τομέα της ενέργειας με την κατακόρυφη άνοδο της εξάρτησής μας από τις εισαγωγές και με την αύξηση των τιμών της, κάτι που οφείλεται μεν κατά 50% στις διεθνείς συνθήκες, αλλά το υπόλοιπο 50% είναι καθαρά ευθύνη της Κυβέρνησης. Η ευθύνη της αφορά στα εξής:

Πρώτον, το πάρτι αισχροκέρδειας στο Χρηματιστήριο Ενέργειας που ίδρυσε ο κ. Χατζηδάκης -τον οποίο άλλα ρώτησα και άλλα απάντησε- εφαρμόζοντας το target model του που πρέπει να καταργηθεί, εναλλακτικά να τοποθετηθεί πλαφόν στην τέταρτη κερδοσκοπική λειτουργία του, αυτή που γίνεται το βράδυ.

Και δεύτερον, τη βίαιη απολιγνιτοποίηση, με το κλείσιμο των λιγνιτικών μας μονάδων, παρά το ότι διαθέτουμε λιγνίτη αξίας 300 δισεκατομμυρίων ευρώ.

Εν προκειμένω, ο λιγνίτης είναι μία από τις λύσεις που έχει στη διάθεσή της η Κυβέρνηση και δεν τη χρησιμοποιεί, αφού η συμμετοχή του λιγνίτη στο μείγμα ενέργειας ήταν 10% το 2021 από 11% το 2020 και περίπου 55% στο παρελθόν, επιλέγοντας άκριτα τις ανεμογεννήτριες και τα φωτοβολταϊκά που αφ' ενός μεν εισάγουμε εις βάρος του εμπορικού μας ισοζυγίου, το οποίο είναι συνεχώς ελλειμματικό, αφ' ετέρου δεν είναι ανώδυνα για το περιβάλλον.

Η σημασία και οι δυνατότητες του λιγνίτη φαίνονται καθαρά στις ενέργειες των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων, μίας χώρας που έχει τεράστια κοιτάσματα υδρογονανθράκων. Εντούτοις, σήμερα κατασκευάζουν μια μονάδα παραγωγής ενέργειας από λιγνίτη ισχύος 2,4 γιγαβάτ με μια νέα τεχνολογία, στην οποία αναφερόμασταν εμείς, πολύ καιρό πριν, για καύση σε υψηλότερη θερμοκρασία και με δυνατότητα διακράτησης διοξειδίου του άνθρακα, για να μην επιβαρύνει την ατμόσφαιρα και να μην κοστίζει δικαιώματα ρύπων.

Η μονάδα αυτή θα κοστίζει 3,4 δισεκατομμύρια -εμείς δώσαμε 44 δισεκατομμύρια στον «αέρα»- και θα τροφοδοτεί με ηλεκτρισμό διακόσιες πενήντα χιλιάδες νοικοκυριά, ενώ, επειδή η χώρα δεν έχει λιγνίτη, θα τον εισάγει μέσω της γαλλικής EDF. Παρ' όλα αυτά, θα παρέχει ηλεκτρική ενέργεια κόστους 0,05 σεντς του δολλαρίου ανά κιλοβατώρα, γεγονός που σημαίνει πως η Ελλάδα θα παράγαγε ενέργεια ακόμη πιο φτηνά, αφού έχει λιγνίτη. Έτσι, δεν θα πετούσαμε από το «παράθυρο» τα 300 δισεκατομμύρια και θα μπορούσαμε να μειώσουμε ανάλογα σταδιακά το χρέος μας.

Μία ακόμη λύση για τη χώρα μας είναι η εκμετάλλευση των ενεργειακών μας αποθεμάτων στο Αιγαίο και το Ιόνιο, τα οποία έχουν τεράστια αξία. Εδώ βέβαια αλλά λέει ο Πρωθυπουργός, αλλά λέει ο Υπουργός Εξωτερικών. Θα δούμε τελικά τι θα προκύψει.

Σε κάθε περίπτωση, είναι προπαγάνδα αυτό που λέγεται για τις φθηνές τιμές του ηλεκτρισμού από ΑΠΕ, αφού στην ουσία δεν είναι καθόλου φθηνή η παραγωγή, αλλά η τιμή επιδοτείται, ενώ δεν έχει υπολογιστεί ακόμη το κόστος ανακύκλωσης.

Συνεχίζοντας, είναι προφανές πως εάν δεν ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα, η κρίση θα επιδεινωθεί σε μεγάλο βαθμό, ενώ ασφαλώς δεν ωφελούν τα επιδόματα της ντροπής. Για παράδειγμα, σύμφωνα με το Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους, ο μέσος ετήσιος πληθωρισμός το 2022 στο δυσμενές σενάριο θα διαμορφωθεί στο 11%, γεγονός που σημαίνει ανάλογη μείωση της αγοραστικής αξίας των εισοδημάτων, που θα έχει συνέπειες στην

κατανάλωση, το ΑΕΠ, τις επενδύσεις, τα κόκκινα δάνεια, στις τράπεζες και ούτω καθεξής.

Μεταξύ άλλων, από τις τραπεζικές καταθέσεις των Ελλήνων ύψους περί τα 170 δισεκατομμύρια θα χάνονται κάθε χρόνο σχεδόν 19 δισεκατομμύρια ευρώ, πληθωριστικά βέβαια, κάτι που ισοδυναμεί με μια ανάλογη δήμευση.

Ποιος θα επιβαρυνθεί από αυτές τις απώλειες; Προφανώς, κυρίως η μεσαία τάξη, που η Κυβέρνηση της υπόσχεται μειώσεις φόρων, όταν την ίδια στιγμή έχει αυξήσει το χρέος μας. Ποιος θα πληρώσει αυτά τα χρέη, που είναι πολύ περισσότερα από τις φορολογικές ελαφρύνσεις; Η μεσαία τάξη ξανά, σημερινόντας πως ο πληθωρισμός είναι μια μικρή, κρυφή και ύπουλη οριζόντια μορφή φορολόγησης. Κρυφή και ύπουλη φορολόγηση! Αυτό σημαίνει πως εάν διαμορφωθεί στο 11%, θα φορολογηθούν όλοι ανεξαιρέτως, οριζόντια, ύπουλα με αυτόν τον συντελεστή.

Η λύση πάντως εδω επίσης για την καταπολέμηση της ακρίβειας δεν είναι τα επιδόματα της ντροπής, αλλά η αναλογική με την άνοδο των τιμών μείωση του ΦΠΑ, όπου σήμερα αισχροκερδεί το δημόσιο, αφού υπολογίζεται στις αυξημένες τιμές στα εξής: Μείωση του ΦΠΑ στα βασικά τρόφιμα και είδη πρώτης ανάγκης, στα καύσιμα και στα αγροτικά εφόδια, όπως στα λιπάσματα, στις ζωτροφές κ.λπ., που έχουν γίνει πλέον πανάκριβα.

Ειδικά όσον αφορά στον πρωτογενή τομέα που, παρά τα μεγάλα λόγια της Κυβέρνησης, ήταν ο μοναδικός με μεγάλη πτώση των επενδύσεων κατά 14% το 2021, κινδυνεύουμε από μία επισιτιστική κρίση. Απ' όλα όσα λέει για τον πρωτογενή τομέα η Κυβέρνηση δεν ισχύει τίποτα. Οπότε, θα έπρεπε άμεσα να απαγορευτούν οι εξαγωγές προϊόντων στα οποία προβλέπεται ότι θα έχουμε ελλείψεις, όπως η Βουλγαρία, έμμεσα πιθανότατα στο καλαμπόκι, που θα μας προκαλέσει μεγάλα προβλήματα, αφού το χρησιμοποιούμε για ζωτροφές.

Για να συνειδητοποιήσουμε εδω την καταστροφή που έχουν προκαλέσει και συνεχίζουν να προκαλούν οι κυβερνήσεις μας, αρκεί να γνωρίζουμε πως στο παρελθόν η Ελλάδα δεν είχε μόνο επάρκεια λιπασμάτων, αλλά εξήγαγε ακόμη και στην Κίνα, ενώ σήμερα εξαρτάται σχεδόν απόλυτα από εισαγωγές που αυξάνουν συνεχώς το εμπορικό μας έλλειμμα.

Δεν ήταν ανεύθυνο, λοιπόν, να διατεθούν μόλις 183 εκατομμύρια στον πρωτογενή τομέα από τα 44 δισεκατομμύρια που σπαταλήθηκαν στα αχρείαστα lockdowns;

Δεν θα μπορούσε, επιπλέον, να διατεθεί ένα ποσόν στην αμυντική μας βιομηχανία, στην κλειστή Ελληνική Βιομηχανία Ζάχαρης, τη στιγμή που εισάγουμε ζάχαρη, ενώ σπάζουν επιδοτούμενα ζαχαρότευτλα στα χωράφια, ή στη «ΛΑΡΚΟ» με το εξαιρετικά πολύτιμο νικέλιο ή σε επενδύσεις στις λιγνιτικές μας μονάδες για να μην πληρώνουμε πανάκριβα το ρεύμα κ.λπ.; Υπάρχουν λύσεις. Έτσι δεν θα ευημερούσαν οι Έλληνες αντί να εξαρτάται η επιβίωσή τους από επιδόματα και δανεικά, δανεικά που θα επιστρέψουν πανάκριβα μέσω των φόρων του ξεπουλήματος των δημοσίων επιχειρήσεων κ.λπ.;

Όσον αφορά τώρα στους μισθούς, η λύση είναι η μείωση των ασφαλιστικών εισφορών ανάλογα με τον πληθωρισμό, έτσι ώστε να μη μειωθούν τα πραγματικά εισοδήματα των εργαζομένων, καθώς επίσης να μην επιβαρυνθούν οι επιχειρήσεις, με αποτέλεσμα να χρεοκοπήσουν, να αυξηθεί η ανεργία, να επανέλθει η ύφεση και ούτω καθεξής.

Περαιτέρω, υπάρχει ένα ακόμη μεγάλο πρόβλημα στη χώρα μας στο οποίο δεν αναφέρεται καν η Κυβέρνηση, το πρόβλημα των υψηλών ενοικίων που μειώνουν επίσης τους πραγματικούς μισθούς, το διαθέσιμο εισόδημα δηλαδή των εργαζομένων. Ειδικότερα, θέλω να πω τα εξής. Σύμφωνα με την Ομοσπονδία Δανειοληπτών, διαμερίσματα από 40 έως 60 τετραγωνικά κατασκευής πριν το 1980 σε μικροαστικές περιοχές των Αθηνών ή της Θεσσαλονίκης ενοικιάζονται σήμερα από 350 έως 500 ευρώ, ενώ στα νεότερα καθώς επίσης από 50 έως 90 τετραγωνικά διαμορφώνονται από 600 έως 800 ευρώ το λιγότερο. Την ίδια στιγμή μια μέση τετραμελής οικογένεια καλείται να επιβιώσει με 800 έως 1.400 ευρώ εισόδημα, όταν έχει τα παρακάτω επιγραμματικά έξοδα μηνιαία: ενεργειακό κόστος από 300 έως 500 ευρώ, έξοδα διατροφής λόγω της ακρίβειας από 400 έως 700 ευρώ σύμφωνα στα σουπερμάρκετ, καύσιμα αυτοκινήτου από 150 έως 250 ευρώ

και κοινόχρηστα με νερό από 100 έως 150 ευρώ. Επομένως, εάν στα έξοδα αυτά προστεθεί το κόστος του ενοικίου, οι οικογενειακοί προϋπολογισμοί είναι μη βιώσιμοι, χωρίς να υπολογιστεί κανείς έξοδα ένδυσης, ιατρικά, φροντιστήρια παιδιών, πληρωμές δόσεων και όλα τα υπόλοιπα.

Ως εκ τούτου, μετά το κύμα των πλειστηριασμών ως επακόλουθο κυρίως των μνημονίων και του πτωχευτικού νόμου - έκτρωμα της σημερινής Κυβέρνησης θα ακολουθήσει ένα κύμα εξώσεων λόγω αδυναμίας πληρωμής των υπερογκών για την εποχή ενοικίων. Η λύση εδω, εκτός από την επανέναξη της οικοδόμησης εργατικών κατοικιών από δημόσιο φορέα βέβαια και την κατάργηση του άδικου ΕΝΦΙΑ που αυξάνει τα ενοίκια, θα ήταν η τοποθέτηση ενός πλαφόν στα ενοίκια, όπως συμβαίνει στο Βερολίνο, όπου αποφασίστηκε μεταξύ άλλων οι τιμές των ενοικίων να μην υπερβαίνουν σε ετήσια αύξηση το μέσο πληθωρισμό στη Γερμανία. Κάτι ανάλογο συνέβη και σε άλλες πόλεις της χώρας, ενώ θεσπίστηκε μια νομοθετική διάταξη σύμφωνα με την οποία ένα διαμέρισμα να μην μπορεί να ενοικιάζεται πάνω από 10% ακριβότερα από τη μέση τιμή των ενοικίων αντίστοιχων διαμερισμάτων στην περιοχή. Δεν είναι σωστό, βέβαια, να επεμβαίνει το κράτος στην ελεύθερη οικονομία, αλλά όταν το ίδιο έχει προκαλέσει το πρόβλημα επεμβαίνοντας με τη νομισματική πολιτική, με τα μνημόνια και με όλα τα υπόλοιπα, δεν υπάρχει δυστυχώς άλλη λύση.

Κλείνοντας, η ευημερία μιας πλούσιας και από πολλές διαφορετικές πλευρές χώρας, όπως η πατρίδα μας -είναι πάμπλουτη η Ελλάδα- εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη σωστή μακροοικονομική πολιτική, η οποία όμως είναι εγκληματική στην Ελλάδα οδηγώντας τους Έλληνες σε ακόμη μεγαλύτερη φτωχοποίηση και σε ένα νέο πολύ πιο αυστηρό μνημόνιο. Αυτή δεν είναι μακροοικονομική πολιτική, αυτή είναι λογιστική. Όλα αυτά χωρίς καν να υπολογίζουμε τις συνέπειες του πολέμου που δεν έχουν ακόμη φανεί, γεγονός που σημαίνει πως, εάν δεν δρομολογηθούν άμεσα οι λύσεις που υπάρχουν, οι συνθήκες επιβίωσης στη χώρα μας θα γίνουν πραγματικά αφόρητες, δυστυχώς.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Βασίλειος Βιλιάρδος καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Κι εγώ σας ευχαριστώ, κυρίες συνάδελφε.

Τον λόγο έχει τώρα ο Αναπληρωτής Υπουργός σε θέματα αυτοδιοίκησης, ο κ. Πέτσας.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΠΕΤΣΑΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εσωτερικών): Κυρία Πρόεδρε, θα ήθελα να καταθέσω νομοτεχνικές βελτιώσεις οι οποίες συνίστανται στα εξής:

Οι υπ' αριθ. 1247/123 και 1249/125 από 21-3-2022 τροπολογίες του Υπουργείου Εσωτερικών τίθενται στο Κεφάλαιο Ε': Λοιπές ρυθμίσεις Υπουργείου Εσωτερικών του Μέρους Α'.

Οι υπ' αριθ. 1246/122 και 1248/124 από 21-3-2022 τροπολογίες τίθενται ως Μέρος Ι': Ρυθμίσεις Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας και Ενημέρωσης και τα λοιπά μέρη αναριθμούνται.

Στο άρθρο 2 της υπ' αριθ. 1246/122 από 21-3-2022 τροπολογίας του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, μετά την εσωτερική παράγραφο 10 του άρθρου 30 του ν.4487/2017, προστίθεται παράγραφος 11 που έχει ως εξής: «Ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου μπορεί να αιτηθεί στον ΕΚΟΜΕ σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο μεταξύ της έναρξης εργασιών και της ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου την έκδοση προσωρινής βεβαίωσης για τη συμφωνία των δαπανών που έχει υλοποιήσει με τα προβλεπόμενα στην απόφαση υπαγωγής. Την αίτηση του προηγούμενου εδαφίου συνοδεύουν επί ποινή απόρριψής της τα δικαιολογητικά των υποπερ α', δ' και ε' της παραγράφου 3, καθώς και σχετική έκθεση από ορκωτό λογιστή του φορέα του επενδυτικού σχεδίου. Ο ορκωτός ελεγκτής της παραγράφου 4 ελέγχει την αίτηση και τα δικαιολογητικά εντός πέντε εργάσιμων ημερών και εισηγείται στον Πρόεδρο και Διευθύνοντα Σύμβουλο του ΕΚΟΜΕ την έκδοση ή μη της προσωρινής βεβαίωσης. Η προσω-

ρινή βεβαίωση εκδίδεται αποκλειστικά και μόνο με βάση την αίτηση και τα δικαιολογητικά του δεύτερου εδαφίου και υπό την αίρεση της πιστοποίησης της ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου σύμφωνα με την παράγραφο 1. Στην περίπτωση που ο φορέας του εθνικού σχεδίου χρησιμοποιήσει τη δυνατότητα που του δίνεται σύμφωνα με την παρούσα, δεν επιτρέπεται να αιτηθεί την τροποποίηση της απόφασης υπαγωγής. Σε περίπτωση ανάκλησης της απόφασης υπαγωγής, η ισχύς της προσωρινής βεβαίωσης παύει αυτοδικαίως.». Η υφιστάμενη παράγραφος 11 αναριθμείται αντίστοιχα.

Στο άρθρο 7 της υπ' αριθ. 1246/122 από 21-3-2022 τροπολογίας του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης: α) στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 μετά από τη λέξη «λειτουργία» προστίθεται η λέξη «, αναβάθμιση» και β) στην παράγραφο 2 μετά από τη λέξη «λειτουργίας» προστίθεται η φράση «, αναβάθμισης».

Στην παράγραφο 2 του άρθρου 1 της υπ' αριθμ. 1248/124 από

21-3-2022 τροπολογίας, στο τέλος της περ. α' της εσωτερικής παραγράφου 3Α του άρθρου μόνου του ν. 1178/1981 προστίθενται δύο εδάφια που έχουν ως εξής: «Για τα έντυπα που είναι εγγεγραμμένα στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Περιφερειακού και Τοπικού Τύπου της Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας και Ενθέρωσης έως τις 28-2-2022 οι ιδιότητες του διευθυντή και του διευθυντή σύνταξης μπορεί να ταυτίζονται, το δε πρόσωπο αυτό μπορεί εναλλακτικά να είναι μέρος επαγγελματικού σωματίου εκδοτών. Για τα έντυπα του προηγούμενου εδαφίου το παρόν ισχύει από 1-4-2023.».

Τέλος, στην παράγραφο 1 του άρθρου 89 μετά τις λέξεις «της Κυβερνήσεως» προστίθενται λέξεις «εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις».

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

(Στο σημείο αυτό ο Αναπληρωτής Υπουργός Εσωτερικών κ. Στυλιανός Πέτσας καταθέτει για τα Πρακτικά τις προαναφερθείσες νομοτεχνικές βελτιώσεις, οι οποίες έχουν ως εξής:

ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΕΣ ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ
στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών

«Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Καταπολέμησης της Διαφθοράς, διατάξεις για θέματα ανθρώπινου δυναμικού και Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, νομοθετικό πλαίσιο εκπαίδευσης των σπουδαστών/σπουδαστριών της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης για την ένταξη στον κλάδο Π.Ε. Επιτελικών Στελεχών, διατάξεις για την ολοκλήρωση της μεταφοράς των δασικών υπηρεσιών στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, διατάξεις για την εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας 'Ελλάδα 2.0', Εθνική Σύνταξη Ομογενών, και άλλες επείγουσες διατάξεις»

Επί του νομοσχεδίου του Υπουργείου Εσωτερικών επέρχονται οι ακόλουθες νομοτεχνικές βελτιώσεις:

1. Οι υπ' αρ. 1247/123 21.3.2022 και 1249/125 21.3.2022 τροπολογίες του Υπουργείου Εσωτερικών, τίθενται στο ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄: ΛΟΙΠΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ του ΜΕΡΟΥΣ Α΄.
2. Οι υπ' αρ. 1246/122 21.3.2022 και 1248/124 21.3.2022 τροπολογίες, τίθενται ως ΜΕΡΟΣ Γ΄: ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ και τα λοιπά μέρη αναριθμούνται.
3. Στο άρθρο 2 της υπ' αρ. 1246/122 21.3.2022 τροπολογίας του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, μετά την εσωτερική παρ. 10 του άρθρου 30 του ν. 4487/2017 (Α΄ 116), προστίθεται παρ. 11 που έχει ως εξής: «11. Ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου μπορεί να αιτηθεί στον Ε.Κ.Ο.Μ.Ε. σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο μεταξύ της έναρξης εργασιών και της ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου, την έκδοση προσωρινής βεβαίωσης για τη συμφωνία των δαπανών που έχει υλοποιήσει με τα προβλεπόμενα στην απόφαση υπαγωγής. Την αίτηση του προηγούμενου εδαφίου συνοδεύουν, επί ποινή απόρριψής της, τα δικαιολογητικά των υποπερ. α΄, δ΄ και ε΄ της παρ. 3, καθώς και σχετική έκθεση από ορκωτό λογιστή του φορέα του επενδυτικού σχεδίου. Ο ορκωτός ελεγκτής της παρ. 4 ελέγχει την αίτηση και τα δικαιολογητικά εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών και εισηγείται στον Πρόεδρο και Διευθύνοντα Σύμβουλο του Ε.Κ.Ο.Μ.Ε. την έκδοση ή μη της προσωρινής βεβαίωσης. Η προσωρινή βεβαίωση εκδίδεται αποκλειστικά και μόνο με βάση την αίτηση και τα δικαιολογητικά του δεύτερου εδαφίου και υπό την αίρεση της πιστοποίησης της ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου σύμφωνα με την παρ. 1. Στην περίπτωση που ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου χρησιμοποιήσει τη δυνατότητα που του δίνεται σύμφωνα με την παρούσα, δεν επιτρέπεται να αιτηθεί την τροποποίηση της απόφασης υπαγωγής. Σε περίπτωση ανάκλησης της απόφασης υπαγωγής, η ισχύς της προσωρινής βεβαίωσης παύει αυτοδικαίως.». Η υφιστάμενη παρ. 11 αναριθμείται αντίστοιχα.
4. Στο άρθρο 7 της υπ' αρ. 1246/122 21.3.2022 τροπολογίας του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης α) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 μετά από τη λέξη «λειτουργία» προστίθεται η λέξη «, αναβάθμιση» και β) στην παρ. 2 μετά από τη λέξη «λειτουργίας» προστίθεται η φράση «, αναβάθμισης».
5. Στην παρ. 2 του άρθρου 1 της υπ' αρ. 1248/124 21.3.2022 τροπολογίας, στο τέλος της περ. α της εσωτερικής παρ. 3Α του άρθρου μόνου του ν.1178/1981, προστίθενται δύο εδάφια που

έχουν ως εξής: «Για τα έντυπα που είναι εγγεγραμμένα στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Περιφερειακού και Τοπικού Τύπου της Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας και Ενημέρωσης έως τις 28.2.2022, οι ιδιότητες του διευθυντή και του διευθυντή σύνταξης μπορεί να ταυτίζονται, το δε πρόσωπο αυτό μπορεί εναλλακτικά να είναι μέλος επαγγελματικού σωματείου εκδοτών. Για τα έντυπα του προηγούμενου εδαφίου το παρόν ισχύει από 1ης.4.2023.»

6. Στην παρ. 1 του άρθρου 89 μετά τις λέξεις «της Κυβερνήσεως» προστίθενται οι λέξεις «εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις».

Αθήνα, 22 Μαρτίου 2022

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ
22.03.2022 15:46

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Κι εγώ σας ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Το λόγο τώρα έχει ο Υφυπουργός στον Πρωθυπουργό κ. Οικονόμου.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ (Υφυπουργός στον Πρωθυπουργό): Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Θα ξεκινήσω από το δεύτερο άρθρο της τροπολογίας που καταθέσαμε σήμερα. Με το άρθρο αυτό δίνουμε τη δυνατότητα στους εργαζόμενους της ΕΡΤ, ανεξαρτήτως της σχέσης εργασίας που έχουν με την εταιρεία και ανεξαρτήτως του κλάδου και της ειδικότητας στην οποία εργάζονται, σε εκείνους τους ανθρώπους, που μεταβαίνουν σε εμπόλεμη ζώνη και για όσο καιρό μένουν εκεί να μπορούν να εισπράττουν και οι ίδιοι το επίδομα μετάβασης σε εμπόλεμη ζώνη που προβλέπεται από το άρθρο 7 της ΚΥΑ 1177 που είχε εκδοθεί τον Απρίλιο του 2019. Η δημόσια τηλεόραση, η ΕΡΤ έχει σήμερα στα μέτωπα του πολέμου με την Ουκρανία δημοσιογράφους, ηχηλίπτες, τεχνικούς και νομίζω ότι με τη διάταξη αυτή αποδίδεται η δικαιοσύνη, έτσι ώστε και οι άνθρωποι αυτοί να μπορούν να εισπράττουν το συγκεκριμένο επίδομα.

Έρχομαι τώρα στο πρώτο άρθρο της τροπολογίας που καταθέσαμε και η οποία, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι μια πολύ σημαντική θεσμική παρέμβαση της Κυβέρνησης, μια παρέμβαση που αφορά και την ποιότητα της δημοκρατίας μας, μια παρέμβαση που έρχεται να ενισχύσει το κύρος των θεσμών, αλλά και να θωρακίσει περαιτέρω την αξιοπρέπεια των ανθρώπων.

Εξηγούμαι: Η ελευθερία του Τύπου, όπως είναι γνωστό, κατοχυρώνεται στο άρθρο 14 του ελληνικού Συντάγματος. Στο Σύνταγμα μάς περιγράφονται σοφά και με ακρίβεια οι όροι και οι προϋποθέσεις λειτουργίας του Τύπου, ώστε να διασφαλίζεται τόσο ο Τύπος, όσο και το πολίτευμα, αλλά και η προστασία των πολιτών οι οποίοι θεωρούν κατά καιρούς ότι θίγονται από ανακριβή, υβριστικά ή δυσφημιστικά δημοσιεύματα. Ορίζεται ότι ο τρόπος προστασίας των πολιτών απέναντι σε αυτού του είδους τις περιπτώσεις καθορίζεται από σχετικό νόμο.

Και από εδώ και πέρα ξεκινούν τα προβλήματα. Ποια προβλήματα; Η εμπειρία των τελευταίων ετών, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μάς έδειξε δυστυχώς ότι ο νόμος που έχουμε σε ισχύ αφήνει περιθώρια σε κάποιους να καταστρατηγούν το πνεύμα του Συντάγματος και να ασχημονούν και κατά του Τύπου, αλλά και της κοινωνίας, χωρίς να μπορούν ουσιαστικά να έρθουν αντιμέτωποι με τις κυρώσεις που φτάνουν να τους αποδίδουν τα όργανα της συντεταγμένης πολιτείας.

Προφανώς οι νομοθέτες της δεκαετίας του '80 -γιατί εκεί νομοθετήθηκαν τα πράγματα αυτά, αλλά και αργότερα- δεν μπορούσαν καν να φανταστούν ότι θα υπήρχαν έντυπα τα οποία βυσοδομούν έναντι πολιτών, θεσμών, πολιτικών, εκκλησιαστικών παραγόντων, χωρίς οι άνθρωποι αυτοί που θίγονται να μπορούν να βρουν το δίκιο τους απέναντι στις αθλιότητες, αλλά αντίθετα οι φυσικοί και ηθικοί αυτουργοί αυτών των αθλιότητων να μην έχουν καμμία πρακτική συνέπεια, ακόμα και στην περίπτωση που υπήρχε εναντίον τους καταδικαστική απόφαση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν χρησιμοποιώ τυχαία ούτε τις λέξεις ούτε τα παραδείγματα. Δεν μιλώ για τη δημοσιογραφική κριτική, όσο σκληρή και αν είναι. Δεν μιλώ για ειδήσεις ή απόψεις που γράφονται σε έντυπα και που μπορεί κάποιες από αυτές να θεωρούνται αναληθείς, να θεωρούνται fake. Δεν μιλώ καν για περιπτώσεις που κάποιος θεωρεί ότι θίγεται, όταν στην περίπτωση αυτή γνωρίζει κατά ποιου πρέπει να στραφεί, όταν η δικαιοσύνη γνωρίζει ποιον πρέπει να κρίνει και όταν τα συντεταγμένα όργανα της πολιτείας γνωρίζουν, ξέρουν απέναντι σε ποιον θα εφαρμόσουν την ενδεχόμενη απόφαση κύρωσης. Σε καμμία περίπτωση, λοιπόν, τίποτα από όλα αυτά δεν συνιστά λογοκρισία.

Μιλώ, αντίθετα, για περιπτώσεις που η χυδαία επίθεση μένει στην ουσία αναπάντητη και οι συκοφάντες μπορούν ανενόχλητοι να συνεχίζουν να ασχημονούν χωρίς την παραμικρή συνέπεια, οικονομική ή άλλη. Με τον τρόπο αυτό δεν εξευτελίζονται απλώς οι θιγόμενοι, εξευτελίζονται οι θεσμοί, εξευτελίζεται η δικαιοσύνη, εξευτελίζονται οι δικαστικές αρχές και εκτέμπονται και επικίνδυνα μηνύματα στην ελληνική κοινωνία.

Ακούστε ποια είναι τα περιθώρια στα οποία αναφέρομαι, βάσει των οποίων μπορούν και ασχημονούν οι ηθικοί ή φυσικοί αυτουργοί των όσων σας περιέγραφα παραπάνω. Πρώτον, ιδιοκτήτης και νόμιμος εκπρόσωπος στα έντυπα αυτά είναι πρόσωπα άγνωστα, αχυράνθρωποι δηλαδή, που τοποθετούνται ώστε να ματαιώνουν την οποιαδήποτε αξίωση από πολίτη που θεωρεί ότι θίγεται.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει προειδοποιητικά το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υφυπουργού)

Θα χρειαστώ δύο-τρία λεπτά ακόμη, κυρία Πρόεδρε.

Δεύτερη περίπτωση. Ο διευθυντής ή ο διευθυντής σύνταξης, άτομα δηλαδή που κατ' εξοχήν σχετίζονται με την ύλη του εντύπου, είναι και αυτοί αχυράνθρωποι που συχνά δεν έχουν καμμία σχέση με το δημοσιογραφικό λειτουργήμα. Είναι ενίοτε υπερήλικες, αλλοδαποί ή άτομα αγνώστου διαμονής. Δεύτερον, οι φερόμενοι ιδιοκτήτες των εντύπων αυτών εκχωρούν εικονικά τις απαιτήσεις σε οικείους τρίτους, συνεννοημένα δηλαδή σε δικούς τους, ώστε να μην ικανοποιούνται οι επιδικασθείσες αξιώσεις από τους θιγόμενους πολίτες. Τέλος, εμφανίζονται πολλές φορές χωρίς περιουσιακά στοιχεία, ενώ οι πραγματικοί ιδιοκτήτες έχουν πολύ μεγάλη προσωπική περιουσία, ώστε να μην ικανοποιούνται οι επιδικασθείσες αξιώσεις θιγόμενων πολιτών.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η επιδίωξη των ρυθμίσεων που φέρνουμε σήμερα είναι ακριβώς να αντιμετωπίσουμε τις στρεβλώσεις αυτές, όχι με τρόπο που να γίνεται -επαναλαμβάνω- η οποιαδήποτε παρέμβαση στο τι θα γράφει το κάθε έντυπο, καμιάς μορφής λογοκρισία, αλλά με τρόπο έτσι ώστε να γίνεται ορατή η ταυτότητα του εντύπου, των ιδιοκτητών του, των υπευθύνων γι' αυτά που γράφουν, γι' αυτά που υποστηρίζουν και να καθίσταται δυνατή η εφαρμογή των νόμων και η εκτέλεση των αποφάσεων, αν και όταν αυτές προκύπτουν.

Τι προσφέρει, λοιπόν, η καινούργια ρύθμιση; Πρώτον, υποχρέωση αναγραφής ιδιοκτήτη, νόμιμου εκπροσώπου, διευθυντή και διευθυντή σύνταξης. Προσφέρει την υποχρέωση ο διευθυντής και ο διευθυντής σύνταξης να είναι δημοσιογράφοι, να είναι μέλη επαγγελματικού σωματείου δημοσιογράφων. Επικουρική ευθύνη του ιδιοκτήτη του εντύπου για επιδικασθείσα αποζημίωση στον θιγόμενο πολίτη, σε περίπτωση που το νομικό πρόσωπο αδυνατεί να καταβάλει την αποζημίωση αυτή. Προβλέπεται για κάθε παραβίαση καθεμιάς από αυτές τις διατάξεις που σας είπα παραπάνω διοικητικό πρόστιμο 10.000 ευρώ, το οποίο επιβάλλεται από ποιον; Όχι από κάποια κυβερνητική κρατική αρχή, αλλά από την ανεξάρτητη αρχή, το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης, το οποίο το μόνο που κάνει είναι να διαπιστώνει την ισχύ ή τη μη ισχύ των διατάξεων που μόλις σας ανέφερα παραπάνω.

Θεσπίζουμε ακόμη τη δυνατότητα τα βεβαιωμένα πρόστιμα να παρακρατούνται από τα πρακτορεία διανομής πριν από οποιαδήποτε άλλη απαίτηση, για να μπορέσουμε να αντιμετωπίσουμε τη στρέβλωση, το κόλπο αυτών που εκχωρούσαν τις εισπράξεις από τα πρακτορεία σε οικείες εταιρείες. Σε ποια περίπτωση επαναλαμβάνω και πάλι; Μόνο στην περίπτωση που διαπιστώνονται παραβιάσεις, ότι δεν έχει αναγράψει την ταυτότητα του εντύπου σου, ότι δεν έχει διευθυντή ή διευθυντή σύνταξης μέλος επαγγελματικού σωματείου δημοσιογράφων και οτιδήποτε άλλο. Στο αίτημα του εντύπου για αναστολή εκτέλεσης και κύρωσης, κάτι που παραπέμπει στο διηνεκές την ικανοποίηση του θιγόμενου, ερχόμαστε και ζητούμε στην αναστολή της κύρωσης να προσμετράται η οικονομική κατάσταση του ιδιοκτήτη και οι τυχόν αλληπάλληλες καταδίκες σε βάρος της εφημερίδας για διασπορά ψευδών ειδήσεων ή συκοφαντικής δυσφήμιση.

Τέλος, όπως ενημερωθήκατε ήδη πριν από πριν από λίγο με τη νομοτεχνική βελτίωση που καταθέσαμε, υπάρχει μια ξεχωριστή φιλοσοφία σε ό,τι αφορά τον τοπικό και περιφερειακό Τύπο για λόγους που όλοι αντιλαμβάνεστε. Εκεί δίνουμε μεγαλύτερο περιθώριο προσαρμογής στις τοπικές και περιφερειακές εφημερίδες μέχρι τον Απρίλιο του 2023 και δίνουμε τη δυνατότητα οι ιδιότητες των διευθυντών και των διευθυντών σύνταξης να μπορούν να συμπίπτουν στο ίδιο πρόσωπο και εκτός από μέλη επαγγελματικών σωματείων δημοσιογράφων να είναι και μέλη επαγγελματικών σωματείων εκδοτών.

Κυρία Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, πολλοί πολίτες

αλλά και αρκετοί συνάδελφοι Βουλευτές από όλες τις πτέρυγες έχουν έρθει κατά καιρούς αντιμέτωποι με χυδαίες επιθέσεις. Στρεβλώσεις σαν και αυτές που ερχόμαστε σήμερα να αντιμετωπίσουμε δεν τους επέτρεψαν να βρουν το δίκιο τους, ενώ αντίθετα επιτρέπουν στους συκοφάντες να συνεχίζουν τις ασχήμιες.

Είναι απολύτως καθαρό ότι οι ρυθμίσεις που φέρνουμε δεν δημιουργούν κανένα ζήτημα λογοκρισίας ή περιορισμού της ελευθερίας του Τύπου, απολύτως καθαρό. Αντίθετα, με τις παρεμβάσεις μας δίνουμε τη δυνατότητα σε ανθρώπους που έχουν υποστεί πιο ακραία χυδαιότητα, που έχουν διαπομπευθεί για τη σεξουαλική τους ταυτότητα, που έχουν συκοφαντηθεί ως βιαστές παιδιών, που έχουν κατηγορηθεί για απίθανα πράγματα στην προσωπική τους ζωή να μπορούν να διεκδικήσουν το δίκιο τους χωρίς να κυνηγούν ανεμόμυλους. Απέναντι σε αυτό είναι ώρα να αναλάβουμε όλοι τις ευθύνες μας χωρίς υποκρισία και χωρίς υπεκφυγές.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Κι εγώ σας ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Θα λάβει τον λόγο η κ. Λιακούλη για να υποβάλει ένα ερώτημα και μετά ο κ. Ραγκούσης για τον ίδιο λόγο.

Παρακαλώ, κυρία Λιακούλη.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΛΙΑΚΟΥΛΗ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Ένα ερώτημα, κύριε Υπουργέ. Κατ' αρχάς, η διαφοροποίηση αρχικά από τα κεντρικά και τα περιφερειακά μέσα ενημέρωσης δεν είχε ειπωθεί από τον Υπουργό Εσωτερικών. Το φέρνετε τώρα, έτσι; Είναι στις νομοτεχνικές σας.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΠΕΤΣΑΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εσωτερικών): Ναι.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΛΙΑΚΟΥΛΗ: Εντάξει, για να καταλάβω. Αυτό είναι το ένα ερώτημα.

Το δεύτερο, αν καταλάβαμε επίσης σωστά από τις νομοτεχνικές, γιατί τις διαβάσατε αλλά δεν τις έχουμε ακόμα μπροστά μας, αφορά τα έντυπα και όχι τα ηλεκτρονικά μέσα. Όπως γνωρίζετε, κύριε Υπουργέ, υπάρχει σχετική νομοθεσία σύμφωνα με την οποία σε πολλά επίπεδα ερμηνεύεται νομολογιακά ότι ο έντυπος Τύπος πολλές φορές καταλαμβάνει και τον ηλεκτρονικό Τύπο. Εγώ θέλω, λοιπόν, να διευκρινιστεί ως καθ' ύλην αρμόδιος εάν το πνεύμα του νομοθετήματός σας, της νομοθέτησης αυτής είναι ότι καταλαμβάνει και τον ηλεκτρονικό Τύπο. Θέλω να το διευκρινίσετε σαφώς. Έχει δημιουργηθεί μια συζήτηση γύρω από αυτό, γι' αυτό σας το ρωτώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Ευχαριστώ, κυρία συνάδελφε.

Ο κ. Ραγκούσης έχει τον λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΑΓΚΟΥΣΗΣ: Ερώτηση πρώτη, κύριε Υπουργέ.

Με ποιον έχετε κάνει διάλογο για να φτάσετε να διατυπώσετε αυτή την τροπολογία; Με ποιον έχετε κάνει διάλογο δημόσιο, υπεύθυνο διάλογο ως Κυβέρνηση που πρέπει να στέκεται υπεύθυνα σε αυτά τα ζητήματα του Τύπου, που είναι και ζητήματα δημοκρατίας; Με ποιον έχετε κάνει διάλογο; Πότε τον κάνατε; Πότε θέσατε σε δημόσια διαβούλευση την πρόθεσή σας -καλή η κακή, αυτό θα κριθεί- ώστε να φτάσετε να καταθέσετε αυτή την τροπολογία με αυτό το περιεχόμενο; Έχετε κάνει διάλογο; Δεν έχετε κάνει διάλογο. Φέρατε νύχτα μια τροπολογία, την ώρα που υπάρχουν ενώσεις ιδιοκτητών στη χώρα, υπάρχουν ενώσεις δημοσιογράφων, υπάρχει ελληνική κοινωνία, υπάρχουν συνταγματολόγοι.

Το γνωρίζετε ότι εγείρεται μείζον ζήτημα συνταγματικότητας για αυτή την τροπολογία από έγκριτους συνταγματολόγους, που ήδη έχουν παρέμβει δημοσίως, με βάση το απλούστατο σκεπτικό ότι το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης έχει αυτή την αρμοδιότητα απέναντι στα κανάλια και τα ραδιόφωνα, επειδή κατακρατούν και διαχειρίζονται δημόσιες συχνότητες. Η ελευθερία του Τύπου προστατεύεται από το Σύνταγμα, από συγκεκριμένα άρθρα του Συντάγματος. Άρα, υπάρχει και ζήτημα συνταγματικότητας, υπάρχει και ζήτημα διαδικασίας που όμως μέσα της έχει και πολύ σημαντική ουσία. Γιατί νομοθετείτε με αυτό τον τρόπο;

Το πρόβλημα που λέτε -και προφανώς κανείς δεν διαφωνεί να, να είναι φανερόι οι ιδιοκτήτες, τα αφεντικά τα πραγματικά, ιδίως όταν συκοφαντούν, για να μπορείτε εσείς, είτε εγώ, είτε οποιοσδήποτε πολίτης -όχι μόνο στη Βουλή-, να αμυνθεί της αξιοπρέπειάς του και της τιμής του, βεβαίως συμφωνούμε. Έχει κανείς αντίρρηση; Γιατί αν είναι αυτό το πρόβλημα, δεν χειριστήκατε αυτή την υπόθεση αναδεικνύοντας το πρόβλημα, θέτοντάς το σε δημόσια συζήτηση και λέγοντας ότι εμείς θέλουμε να πάρουμε αυτή την πρωτοβουλία και να ακούσετε γνώμες; Παρά έρχεστε νύχτα να φέρετε αυτή την τροπολογία, για την οποία εγείρεται μείζον ζήτημα συνταγματικότητας και την ίδια στιγμή εγείρονται και σοβαρότατα ερωτηματικά, επίσης επί της ουσίας.

Γιατί ο Τύπος μόνο, κύριε Οικονόμου; Γιατί όχι τα site και η τηλεόραση; Δηλαδή, εσάς ή εμένα ή κάποιον από δω μέσα που θα τον συκοφαντήσει μια ιστοσελίδα, τι άμυνα εσείς οργανώνετε για εμάς, για εσάς, για τον οποιονδήποτε πολίτη; Πώς απαντάτε, λοιπόν, στο ερώτημα, γιατί ξαφνικά μέσα στη νύχτα φέρνετε τροπολογία μόνο για τον Τύπο και όχι για τα υπόλοιπα μέσα μαζικής ενημέρωσης; Εάν θέλετε ονομαστικοποίηση, αν θέλετε διαφάνεια, γιατί δεν είμαστε ονομαστικοποιείτε τις μετοχές των ηλεκτρονικών μέσων ενημέρωσης;

Άρα, δικαιούμαστε, κύριε Οικονόμου, να είμαστε αρνητικοί σε αυτή σας την πολιτική πρωτοβουλία, μολονότι δεν θα είχαμε αντίρρηση, επαναλαμβάνω στο θέμα αυτό. Εκδώσαμε και συγκεκριμένη ανακοίνωση για το ζήτημα για να το δούμε. Αλλά, εδώ είναι προφανές ότι κάτι δεν πάει καλά. Είναι απολύτως προφανές. Και είδατε ότι μέσα στην ανακοίνωση που έχουμε εκδώσει ρωτάμε: Με βάση τη δική σας ρύθμιση, δηλαδή ο κ. Μητσοτάκης θα πληρώσει τα χρέη για τον «ΚΗΡΥΚΑ» Χανίων που έχουν διαπιστωθεί και έχουν επισήμως καταγραφεί; Θα έχει εφαρμογή σε αυτή την περίπτωση;

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Και εγώ ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ (Υφυπουργός στον Πρωθυπουργό): Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Πρώτα απ' όλα κρατώ ως πολύ σημαντική την επισήμανση ότι πρέπει το πνεύμα αυτής της διάταξης προφανώς να ισχύσει και για τα site και το διαδίκτυο. Να σας ενημερώσω ότι εκεί βρίσκεται σε εξέλιξη μία νομοθετική προσπάθεια γενικότερης τακτοποίησης αυτών που ισχύουν στο διαδίκτυο, ενός μητρώου που θα υπάρχουν συγκεκριμένες προδιαγραφές, γιατί μέχρι τώρα το μόνο που υπάρχει και που παραλάβαμε είναι μια πλατφόρμα γνωστοποίησης.

Συνεπώς, για να έρθει να κουμπώσει καλά ένας νόμος και να έχει την ισχύ, αλλά και τις συνέπειες αυτές που θέλουμε προκειμένου να πετύχουμε τα αποτελέσματα και της προστασίας του Τύπου στο διαδίκτυο, αλλά και της προστασίας των πολιτών, θα πρέπει πρώτα να τακτοποιήσουμε άλλα πράγματα.

Προφανώς πολύ σύντομα, όταν φτιάξουμε και το μητρώο των ηλεκτρονικών μέσων ενημέρωσης, οι διατάξεις που ισχύουν, το πνεύμα τους, κατάλληλα νομοτεχνικά θα προσαρμοστούν για να ισχύουν και εκεί. Προφανώς την αναγκαιότητα την αντιλαμβάνεται ο οποιοσδήποτε.

Άκουσα τον κ. Ραγκούση, διάβασα και την ανακοίνωση του ΣΥΡΙΖΑ. Για μία ακόμη φορά σε ένα ζήτημα πολύ σημαντικό είτε δεν κατανοείτε, είτε κάνετε ότι δεν κατανοείτε. Και τα δύο δεν είναι σοβαρά για ένα κόμμα της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης. Μας λέτε ότι συμφωνείτε στο να αναγράφονται οι εκδότες, μας λέτε ότι συμφωνείτε να είναι ο διευθυντής σύνταξης και διευθυντής της εφημερίδας μέλη δημοσιογραφικών σωματείων. Διαβάζω από και και πέρα στην ανακοίνωση σας πράγματα που δεν έχουν καμία σχέση με την ουσία της νομοθέτησης.

Λέτε για παράδειγμα ότι ερχόμαστε να κάνουμε δώρο στα πρακτορεία. Δώρο σε ποιον; Εάν κάποιος σήμερα πάει και κάνει μία αγωγή, εκδικαστεί, την κερδίσει, όπως είναι το νομικό πλαίσιο σήμερα δεν μπορεί να εκτελεστεί αυτό. Με τις ρυθμίσεις που φέρνουμε, αυτός που θα κερδίσει την αγωγή, αυτός που θα κρίνει η ελληνική δικαιοσύνη, θα μπορεί να πάρει τα χρήματα που θα του επιδικάσει το δικαστήριο από αυτά που το πρακτορείο θα

παρακρατήσει προς όφελος του ωφελούμενου. Ποιο πρακτορείο εννοούμε;

Δεύτερον, λέτε σχετικά με τη διάταξη: Ποιος θα πληρώνει τα χρέη κ.λπ.; Πάλι δεν διαβάσατε τον νόμο. Λέμε ότι σε περίπτωση που κερδίσει κάποιος μια αγωγή και το νομικό πρόσωπο, που φέρεται ως ιδιοκτήτης του οποιουδήποτε εντύπου αδυνατεί να ανταποκριθεί στην απόφαση αυτή του δικαστηρίου για την αγωγή αυτή που ισχύει σήμερα όταν θίγεται η προσωπικότητά του, όταν θεωρεί τον συκοφαντείται, όταν θεωρεί ότι υπάρχουν εν πάση περιπτώσει προβλήματα τα οποία δεν έχει αποκατασταθεί το κύρος και αξιοπρέπειά του από το έντυπο, θα έρθει να καταβάλει αυτό που θα επιδικάσει το δικαστήριο -εάν υπάρχει αδυναμία, επαναλαμβάνω, του νομικού προσώπου- επικουρικά ο ιδιοκτήτης ή ο μέτοχος που έχει πάνω από 50%. Τι σχέση έχουν αυτά με αυτά που επικαλείστε στην ανακοίνωσή σας;

Κοιτάξτε, εδώ τα πράγματα είναι συγκεκριμένα. Είμαστε αντιμετώπι με ένα δυσάρεστο φαινόμενο. Όποιος ισχυρίζεται ότι ο νόμος όπως είναι σήμερα υποστηρίζει το πνεύμα του Συντάγματος για την προστασία του Τύπου και για την προστασία του πολιτεύματος και των πολιτών, νομίζω ότι υποκρίνεται, νομίζω ότι είναι μακρά νυκτωμένος.

Έχουμε διαφορές, έχουμε συνολικά μια διαφορετική προσέγγιση σε ό,τι αφορά ζητήματα θεσμικά. Αντιλαμβάνομαι ότι από αυτή την διαφορετική προσέγγιση που έχουμε, έχετε μια έντονη καχυποψία που δεν εδράζεται στην πραγματικότητα. Στην πολιτική μας αντιπαράθεση πολλές φορές έχουμε αντικρούσει τους ισχυρισμούς σας σε ό,τι αφορά το επίπεδο σεβασμού, λειτουργίας και ανεξαρτησίας των θεσμών σήμερα σε σχέση με το παρελθόν. Σας λέω, όμως, ότι είναι άλλο πράγμα αυτό και άλλο αυτό που οφείλει εθνική αντιπροσωπεία σήμερα με μεγάλη πλειοψηφία να αποδεχθεί.

Πρέπει να μπει επιτέλους ένα τέρμα στη χυδαιότητα που στοχοποιεί ανθρώπους, πολιτικούς, θεσμικούς παράγοντες, εκκλησιαστικούς παράγοντες και κανείς δεν βγάζει άκρη και αυτοί κάθονται στη γωνία, χαζογελάνε, μας κοροϊδεύουν, κουνάνε το δάκτυλο και συνεχίζουν να ασχημονούν. Τι να κάνουμε; Να εξακολουθούμε να τους παρακολουθούμε έτσι;

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Κι εγώ σας ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Τον λόγο έχει τώρα ο κ. Ζήσης Τζηκαλάγιας εκ μέρους της Νέας Δημοκρατίας.

ΖΗΣΗΣ ΤΖΗΚΑΛΑΓΙΑΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητούμε και θα ψηφίσουμε σήμερα ένα πολύ σημαντικό πολυνομοσχέδιο επτά Υπουργείων. Αποτελεί μια δυναμικότητα μεταρρύθμιση και γιατί δίνει λύσεις σε σοβαρά χρονίζοντα προβλήματα της κοινωνίας και των πολιτών, αλλά και γιατί συμβάλλει καθοριστικά στη γρήγορη προώθηση του κυβερνητικού έργου. Κατ' εμέ κορωνίδα σε όλο το πολυνομοσχέδιο αποτελεί το σημείο στο πρώτο μέρος που αφορά το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Καταπολέμησης της Διαφθοράς, παίρνοντας μέτρα πρόληψης και αντιμετώπισης των φαινομένων της διαφθοράς, ενίσχυσης της διαφάνειας και της λογοδοσίας, συστηματικής ενημέρωσης της κοινωνίας.

Πιστεύουμε ακράδαντα ότι για τις θέσεις ευθύνης είναι απαραίτητη η μοριοδοτημένη, δομημένη συνέντευξη. Δεν αρκούν μόνο τα τυπικά προσόντα. Χρειάζεται να κρίνουμε την επικοινωνιακή και ηγετική ικανότητα, τη διαχείριση και τον συντονισμό του κρινομένου υπό πίεση. Η υποστήριξη στο έργο θα υπάρχει από το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, που όταν κρίνει ότι ο μέσος όρος βαθμολογίας είναι κάτω από πενήντα δεν θα προχωρεί ο υποψήφιος.

Θα αναφέρω στον λίγο χρόνο που έχω αυτά που κατά τη γνώμη μου είναι σημαντικότερα από αυτό το τεράστιο νομοσχέδιο. Η στελέχωση με ειδικό επιστημονικό προσωπικό θα γίνεται από τους επιλαχόντες από προηγούμενους διαγωνισμούς του ΑΣΕΠ. Οι αποσπασμένοι επιστημονικοί συνεργάτες των αντιπεριφερειάρχων μπορούν να συνεχίζουν στον επόμενο αντιπεριφερειάρχη που υπάρχει. Κάνουμε ενιαίο υπαλληλικό κώδικα για τους δημοσίου και τους δημοτικούς υπαλλήλους. Θα υπάρχει νομική υποστήριξη των στελεχών της τοπικής αυτοδιοίκησης την

επόμενη μέρα της θητείας τους. Θα γίνεται σφράγιση των καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος όταν κάνουν τρεις παραβάσεις. Οι δήμοι μπορούν να επιχορηγούν αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες οι οποίες έχουν πολιτιστικό χαρακτήρα.

Έρχεται μια πολύ μεγάλη τομή για τις μεταβιβάσεις των ακινήτων. Χιλιάδες -εκατομμύρια ίσως- συμπολίτες μας έχουν ταλαιπωρηθεί για να κάνουν τις μεταβιβάσεις γιατί υπάρχει γραφειοκρατία στη βεβαίωση μη οφειλής του τέλους ακίνητης περιουσίας, του ΤΑΠ. Προβλέπουμε αυτό να γίνεται με ένα απλό αποδεικτικό κατάθεσης της εγγύησης στον δήμο.

Παρατείνεται η απευθείας διάθεση πιστώσεων από τους δήμους για δράσεις πυροπροστασίας. Καθορίζουμε λεπτομέρειες όσον αφορά τον τρόπο λειτουργίας της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης για τον τρόπο εισαγωγής που είναι πολύ σημαντικό, για τον τρόπο διορισμού των αποφοίτων της ως ΠΕ επιτελικών στελεχών και για τον τρόπο διορισμού, τις κατατάξεις και την αξιολόγηση.

Παρατείνουμε έως 30 Ιουνίου, επειδή χρειάζεται, τη διαπραγμάτευση για την προμήθεια υλικών λόγω COVID.

Στο μέρος δεύτερο και μεν παλαιότερα, πριν μήνες νομοθετήσαμε για το πέρασμα των γενικών διευθύνσεων δασών από τις αποκεντρωμένες διοικήσεις στο Υπουργείο Περιβάλλοντος τις ονομάζουμε επιθεωρήσεις εφαρμογής δασικής πολιτικής και φροντίζουμε, γιατί μέχρι τώρα δεν ήταν εφικτό αυτό και υπήρχαν έντονες αμφισβητήσεις, για την εξασφάλιση της μεταφοράς του προσωπικού και του υλικού στο Υπουργείο Περιβάλλοντος από εκεί που υπήρχε.

Στο μέρος τρίτο με τις διατάξεις του Υπουργείου Οικονομικών ρυθμίσεις για χρηματοδοτήσεις επιχειρήσεων από το Ταμείο Ανάπτυξης μεταρρυθμίζουμε το καθεστώς χορήγησης επιδόματος ανθυγιεινής και επικίνδυνης εργασίας θεσπίζοντας μόνιμη επιτροπή. Διευκολύνουμε τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης γιατί φροντίζουμε για τις ληξιπρόθεσμες οφειλές τους να υπάρχει παρακράτηση όχι του 60%, αλλά του 30%.

Στο τέταρτο μέρος για το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας αυξάνουμε τα όρια ηλικίας της αποστρατείας με ταυτόχρονη μέριμνα για τη διατήρηση των απαραίτητων στελεχών. Για τους συνταγματάρχες και πάνω θα γίνεται κατ' έτος κρίση και θα γίνονται ανώτατοι αυτοί που δικαιούνται, που αξίζουν να γίνουν. Στους διατηρητέους προσθέτουμε τον όρο «οι εκτός οργανικής θέσης». Εάν υπάρχει «λίαν καλώς», μπορούν να παραμείνουν και μετά τα τριάντα ένα έτη. Στους ευδοκίμως τερματίσαντες τη θητεία τους απαλείφεται το «λόγω τριανταπενταετίας». Αποστρατεύονται αυτοί που πρέπει να επιστρατευτούν, που δεν μπορούν να συνεχίσουν.

Στο Υπουργείο Εργασίας κάνουμε τη μεγάλη τομή, που οι προηγούμενοι κυβερνώντες απορώ γιατί μπερδεύτηκαν στην αριθμητική που βάλανε σαράντα χρόνια από τη στιγμή που το σιδηρούν παραπέτασμα έπεσε το 1990. Δεν πέρασαν τριάντα χρόνια. Είναι δυνατόν να λέμε σαράντα χρόνια; Άρα, εθνική σύνταξη με τριάντα χρόνια αποδεδειγμένη παραμονή στην Ελλάδα. Παρατείνουμε για τους μη μισθωτούς έως τις 28 φεβρουαρίου την ασφαλιστική ικανότητα ανεξαρτήτως των οφειλών.

Στο Υπουργείο Υγείας ορίζουμε προϋποθέσεις αποδοχής προϋπηρεσίας για τους ιατρούς συγκεκριμένων χωρών εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης και επιτρέπουμε τη δυνατότητα πρακτικής άσκησης νοσηλευτών δημόσιας υγείας στα σχολεία.

Στο μέρος έβδομο για το Υπουργείο Περιβάλλοντος η δυνατότητα έργων κοινής ωφέλειας σε περιοχές χωρίς ρυθμιστικό σχέδιο επιτρέπεται, αλλά με καθορισμένες χρήσεις γης. Απαλλάσσουμε την κατάσχεση για τις ενισχύσεις προώθησης της ηλεκτροκίνησης.

Και το πολύ σπουδαίο, που για αυτό είμαστε περήφανοι γιατί ταλαιπωρούσε τους αγρότες, τους κατοίκους της υπαίθρου, είναι το γεγονός ότι το δημόσιο προέβαλε δικαιώματα κυριότητας σε αγρούς, που κατείχαν πάππου προς πάππου οι αγρότες και οι κάτοικοι της υπαίθρου και επειδή εγκαταλείφθηκαν αυτοί μεταπολεμικά, μετεμφυλιακά λόγω και της αστυφιλίας και δασώθηκαν εκ των πραγμάτων, ταλαιπωρούνταν τόσα χρόνια και εμπλέκονταν σε μεγάλες δικαστικές διενεξίες. Δίνουμε λύση που αποτελεί θεωρώ λύτρωση.

Στο Υπουργείο Μετανάστευσης το όγδοο μέρος προβλέπει θετικές ρυθμίσεις για τον τρόπο μετάκλησης εισδοχής πολιτών τρίτων χωρών για εποχιακή εργασία στην αγροτική οικονομία. Παρατείνουμε μέχρι το τέλος του 2022 τις συμβάσεις της εργασίας για υγειονομικές ανάγκες προσφύγων και μεταναστών.

Και, τέλος, στο τελευταίο μέρος, το ένατο, παρατείνουμε -δεν γίνεται και διαφορετικά- στους αγροτικούς συνεταιρισμούς μέχρι τον τρίτο του 2023 προκειμένου να προσαρμόσουν τα καταστατικά τους με βάση τις αποφάσεις των γενικών συνελεύσεων τους.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Και εγώ σας ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Τον λόγο τώρα έχει η κ. Αδαμοπούλου, Ανεξάρτητη Βουλευτής.

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ: Σας ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Συζητούμε, λοιπόν, σήμερα ένα νομοσχέδιο με σκόρπιες διατάξεις για διάφορα ζητήματα, τα οποία είναι άσχετα μεταξύ τους και, βέβαια, αυτό ματαιώνει έμπρακτα τη θέση της Κυβέρνησης περί καλής νομοθέτησης, έτσι όπως την διατυμπανίσατε με τον λεγόμενο νόμο για το επιτελικό κράτος, διότι εδώ έχουμε είκοσι έξι Υπουργούς, έχουμε είκοσι έξι μέλη της Κυβέρνησης, είκοσι ένα Υπουργούς και πέντε αναπληρωτές, οι οποίοι υπογράφουν, ουσιαστικά συνυπογράφουν ένα πολυνομοσχέδιο-«σκούπα», το οποίο θυμίζει τα νομοσχέδια τα οποία κατεβάζουν λίγο πριν την προκήρυξη των εκλογών οι εκάστοτε κυβερνήσεις.

Η Κυβέρνηση, λοιπόν, έχει ανεπίσημα τουλάχιστον προκηρύξει τις εκλογές. Το αρνείται επισήμως. Όμως, θέλει προφανώς να προβεί σε μια τακτική αιφνιδιασμού, αφού πρώτα τακτοποιήσει κάποια ζητήματα της ατζέντας της.

Σήμερα, λοιπόν, το παρόν νομοσχέδιο έχει να κάνει με το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Καταπολέμησης της Διαφθοράς -και θα επιμείνω στην τοποθέτησή μου-, διότι πραγματικά διερωτώμαι τι έχει να μας πει για την καταπολέμηση της διαφθοράς η Κυβέρνηση η οποία έχει κάνει κανόνα τις χιλιάδες αδιαφανείς απ' ευθείας αναθέσεις. Την ενδιαφέρει η διαφθορά η Κυβέρνηση, η οποία, μάλιστα, πολύ πρόσφατα ηττήθηκε πανηγυρικά στα δικαστήρια μετά την προσφυγή που έκανε το νολίwatch.gr για τη διανομή του δημοσίου χρήματος στην καμπάνια «Μένουμε Σπίτι»; Μάλιστα, το ίδιο το διοικητικό εφετείο στην απόφασή του λέει χαρακτηριστικά ότι η Γενική Γραμματεία Εσόδων και η Εθνική Αρχή Διαφάνειας απέρριψαν σιωπηρώς δύο φορές τις αιτήσεις και την προσφυγή που είχε κάνει το νολίwatch.gr για τα ποσά τα οποία έλαβαν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, αλλά και για τα αναλυτικά κριτήρια με τα οποία έγινε γενικότερα η διανομή του δημοσίου χρήματος σε σχέση με αυτήν την καμπάνια «Μένουμε Σπίτι». Ή ενδιαφέρεται ο κ. Πέτσας, ο οποίος κρατάει τόσο καιρό στα συρτάρια του τη λίστα Πέτσα;

Τι σχέση έχουν, επίσης, με την καταπολέμηση της διαφθοράς τα «γαλάζια» golden boys του ΔΕΔΔΗΕ, τα οποία δίνουν μπόνους στους εαυτούς τους 60.000 ευρώ την ώρα που ο μέσος πολίτης, ο μέσος καταναλωτής, παθαίνει εγκεφαλικό από τους υπερυψημένους λογαριασμούς του ρεύματος και του φυσικού αερίου και αντί να ενισχύσετε τα μεσαία και τα χαμηλά στρώματα με ουσιαστικά μέτρα στήριξης και ενίσχυσης, όπως με μείωση του ΦΠΑ στα καύσιμα, με μείωση του ειδικού φόρου κατανάλωσης δίνετε μία ψευδοεπίδότηση 13 ευρώ τον μήνα επιδοτώντας ουσιαστικά την αισχροκέρδεια, την κερδοσκοπία και τα κρατικά έσοδα από τις αυξήσεις των άμεσων και των έμμεσων φόρων.

Επίσης, πόσο αδιάφορη είναι η απόφαση της Κυβέρνησης να αποσυρθούν οι διατάξεις για την προστασία των μαρτύρων δημοσίου συμφέροντος, μια απόφαση για την οποία έχουμε γίνει πανευρωπαϊκά ρεζίλι, για την οποία μας έχει κατακρίνει η διεθνής διαφάνεια, αλλά και οι ευρωπαϊκοί ενωσιακοί θεσμικοί παράγοντες και σας έχει βεβαίως καταγγείλει για αυτή την πολιτική σας, διότι όταν είναι να μοιράσετε το δημόσιο χρήμα και τα αξιώματα και να βολέψετε ημετέρους, τότε βρίσκετε τον χρόνο να φέρετε σε δύο ωρίτσες κυριολεκτικά με άσχετη τροπολογία, σχετική όμως διάταξη, όταν θέλετε ακριβώς να βολέψετε ημετέρους. Όμως, για τους whistleblowers μας λέτε ότι τρία χρόνια δεν έχετε βρει τον χρόνο να φέρετε διάταξη, παρ' όλο που έχετε δεσμευθεί.

Και θα ήθελα να απαντήσω λίγο σε αυτό που είπε ο κ. Βορίδης στην τοποθέτησή του ότι δήθεν όταν υπάρχουν κακόβουλοι μάρτυρες δημοσίου συμφέροντος, ποια θα είναι η θεσμική εγγύηση που θα προστατεύσει από αυτούς τους κακόβουλους που ουσιαστικά θα κάνουν χαλκευμένες καταθέσεις; Μάλλον δεν έχει διαβάσει την ευρωπαϊκή οδηγία. Κατ' αρχάς, το ότι υπάρχει υποχρέωση ενσωμάτωσης μιας ευρωπαϊκής οδηγίας αυτό είναι δεδομένο ασχέτως και ανεξαρτήτως θεσμικών εγγυήσεων. Η ίδια, όμως, η οδηγία στο άρθρο 6 τη δίνει αυτή τη θεσμική εγγύηση, διότι λέει πολύ χαρακτηριστικά ότι προστατεύονται αυτά τα πρόσωπα, όταν έχουν βάσιμους λόγους να πιστεύουν ότι οι καταθέσεις τους είναι αληθείς. Διαφορετικά δεν προστατεύονται.

Υπάρχει όμως και η ποινική μας νομοθεσία, η οποία με τον Ποινικό Κώδικα προστατεύει, όταν έχουμε περιπτώσεις ψευδομαρτυρίας. Άρα, υπάρχουν οι θεσμικές εγγυήσεις και η απάντηση που έδωσε ήταν προφάσεις εν αμαρτίας.

Με λίγα λόγια, λοιπόν, θέλω να πω ότι η Κυβέρνηση αυτή δεν έχει την ηθική νομοποίηση κυριολεκτικά να πιστεύει ότι μπορεί να συνεισφέρει στην καταπολέμηση της διαφθοράς, όταν είστε οι πρωταθλητές της αδιαφάνειας σε χίλιους δυο τομείς. Ή μήπως το παρόν νομοσχέδιο, στο άρθρο 31, δεν δίνει το δικαίωμα διαιώνισης αυτών των αδιαφανών απευθείας αναθέσεων, με πρόσημα την πανδημία, με την παράταση της προθεσμίας που δίνετε για την προμήθεια υλικού για την πανδημία;

Πάμε στη Δασική Υπηρεσία. Παίρνετε τις Δασικές Υπηρεσίες, τις μεταφέρετε από την αποκεντρωμένη διοίκηση στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Όταν δηλαδή πανευρωπαϊκά το κλασικό μοντέλο είναι το αποκεντρωμένο, εσείς λέτε «Πίσω Γιάννη τα καράβια» και μάλιστα χωρίς κανένα σοβαρό σχεδιασμό, χωρίς κανένα σοβαρό προγραμματισμό, για ουσιαστική ενίσχυση των υπηρεσιών αυτών είτε σε επίπεδο πόρων είτε σε επίπεδο στελεχιακό.

Παίρνετε μία υπηρεσία παρατημένη και υποστελεχωμένη, την «πάτε βόλτα» κυριολεκτικά από τον ένα επόπτη στον άλλο, αυξάνετε και τις αρμοδιότητές της χωρίς να υπάρχει το απαραίτητο προσωπικό με εμπειρία και γνώση, ενώ οι αναλυτές της δημόσιας πολιτικής στα πορίσματά τους λένε ότι θα πρέπει να παραμένουν στις αποκεντρωμένες διοικήσεις, διότι γνωρίζουν καλύτερα τις ιδιαιτερότητες της κάθε περιοχής και έχουν καλύτερη άποψη. Και εσείς πάτε κόντρα σε αυτές τις καλές πρακτικές, δήθεν γιατί κόπτεστε για τα δάση και τις υπηρεσίες, ενώ στόχος σας είναι να δίνεται κεντρικά από το Υπουργείο η γραμμή για την υποβάθμιση του δασικού περιβάλλοντος, μόνο και μόνο για να βολεύονται τα συμφέροντα τα οποία βλέπουν τα δάση ως ξερολούκουμο!

Με διοικητικές ανακατατάξεις δεν μπορείτε να αντιμετωπίσετε τέτοια σοβαρά προβλήματα, με αυτές τις ανακατατάξεις που κάνετε. Είδαμε και τον τραγέλαφο με την ανάρτηση των δασικών χαρτών σε κάποιες περιοχές, όπου βγήκαν κάποιες και είπαν ότι δεν μπορούσαμε να περιμένουμε κάτι καλύτερο, διότι έχουν μείνει «τρεις και ο κούκος» σε αυτές τις υπηρεσίες και δεν υπάρχει προϋπολογισμός ούτε για φωτοτυπικό χαρτί.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Κι εσείς, αφού τις υπονομεύσατε εκ του πονηρού με υποστελέχωση και οικονομικά όμως, γιατί οι πόροι που λαμβάνουν δεν είναι από τις αποκεντρωμένες διοικήσεις, από τα έσοδά τους, αλλά από τον κορβανά της κεντρικής διοίκησης, έρχεται ο Μέγας Ναπολέων, ο από μηχανής θεός τώρα, λέει, ο Υπουργός Περιβάλλοντος να τις επιβλέπει, γιατί δεν μπορούν να λειτουργήσουν σωστά. Όμως, πώς θα λειτουργήσουν σωστά όταν δεν έχουν πόρους, όταν τους έχουν μείνει ψίχουλα; Είδαμε πως κατέρρευσε αντίστοιχα ο καλοπληρωμένος μηχανισμός με το χιονιά, που ήταν ένας μηχανισμός υποτίθεται επιτελικός, με επιτελικά στελέχη και Υπουργούς.

Ο καιρός γαρ εγγύς, γιατί βλέπουμε ότι υπεύθυνη πολιτική δεν ασκείτε ούτε σοβαρές προτάσεις έχετε. Όταν θα έρθει ο κίνδυνος της πυρκαγιάς το καλοκαίρι, που θα παραδώσετε τη χώρα ακυβέρνητη σε αυτόν τον κίνδυνο, να δούμε τότε τι δικαιολογίες θα προτάξετε για να απεμπολήσετε και να αποτινάξετε τις ευθύνες σας.

Κυρία Πρόεδρε, θα παρακαλούσα για μία πολύ μικρή ανοχή,

διότι έχω καταθέσει μια τροπολογία για τους επιστημονικούς συνεργάτες, την οποία θα ήθελα να υποστηρίξω πολύ σύντομα.

Γνωρίζουμε όλοι το σπουδαίο έργο που συνεισφέρουν καθημερινά οι επιστημονικοί συνεργάτες στο κοινοβουλευτικό έργο, με τις γνώσεις τους, τις αυξημένες δεξιότητές τους, την τρομερή προσήλωση και αφοσίωση που δείχνουν. Γενικότερα, το έργο τους απαιτεί αυξημένες δεξιότητες, αυξημένες γνώσεις και τις διαθέτουν και δεν έχουν και ωράριο.

Παρ' όλα αυτά όμως και παρ' όλα αυτά τα αυξημένα προσόντα που έχουν, δεν έχει αναγνωριστεί ο χρόνος απασχόλησής τους στη Βουλή ως επιστημονικών συνεργατών. Δεν έχει αναγνωριστεί ως προϋπηρεσία, προκειμένου, είτε όταν συμμετέχουν στους διαγωνισμούς του ΑΣΕΠ είτε όταν διορίζονται στο δημόσιο, να μοριοδοτούνται ανάλογα, μισθολογικά αλλά και υπηρεσιακά.

Με αυτή την τροπολογία λοιπόν εγώ προτείνω ο χρόνος υπηρεσίας τους ως επιστημονικοί συνεργάτες να λογίζεται ως πραγματικός χρόνος υπηρεσίας και βαθμολογικά και μισθολογικά, εφόσον τα πρόσωπα αυτά προσλήφθηκαν και υπηρετούν στο δημόσιο και επιπλέον να λογίζεται ως χρόνος ειδικής εμπειρίας, όταν τα πρόσωπα αυτά είναι υποψήφια σε διαγωνισμούς, στις προκηρύξεις του ΑΣΕΠ. Η ρύθμιση αυτή να έχει αναδρομική ισχύ και να αφορά και τους ήδη υπηρετούντες για το συνολικό χρόνο προϋπηρεσίας τους ως επιστημονικοί συνεργάτες στη Βουλή των Ελλήνων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Πρέπει να κλείσετε, κυρία συνάδελφε.

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ: Τελειώνω, κυρία Πρόεδρε.

Θεωρώ ότι είναι μια τροπολογία που θα πρέπει να γίνει αποδεκτή και από την Κυβέρνηση και θα πρέπει να την υπερψηφίσει και η Αντιπολίτευση ως μία ελάχιστη αναγνώριση στο σημαντικό έργο που προσφέρουν.

Σας ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε, για την ανοχή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Κι εγώ σας ευχαριστώ πολύ.

Τον λόγο τώρα έχει εκ μέρους της Νέας Δημοκρατίας ο κ. Κούβελας.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΠΕΤΣΑΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εσωτερικών): Κυρία Πρόεδρε, θα ήθελα και εγώ τον λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Βεβαίως, κύριε Υπουργέ. Μισό λεπτό, κύριε Κούβελα.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΠΕΤΣΑΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εσωτερικών): Θα μιλήσω μετά τον κ. Κούβελα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Εντάξει, κύριε Υπουργέ, αμέσως μετά.

Κύριε Κούβελα, έχετε τον λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΥΒΕΛΑΣ: Εκ μέρους της Νέας Δημοκρατίας, ιδίως όμως εκ μέρους όλων των συμπολιτών μου στην εκλογική περιφέρεια της Α' Θεσσαλονίκης, κυρία Πρόεδρε, σας ευχαριστώ πολύ για τον λόγο.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, ένας από τους «γκουρού» της διοίκησης, ο Πίτερ Ντράκερ είχε πει ότι το πρώτο βήμα σε μια πετυχημένη αναπτυξιακή πολιτική δεν είναι να αποφασίσεις προς τα πού και πόσο θέλεις να αναπτυχθείς, αλλά τι θα εγκαταλείψεις αρχικά απ' όσα σε κρατούν δέσμιο.

Συζητούμε σήμερα ένα πολύ σημαντικό σχέδιο νόμου της Κυβέρνησης Μητσοτάκη που πολεμάει παθογένειες, οι οποίες πραγματικά μας κρατούν δέσμιους επί πολλά χρόνια. Το νομοσχέδιο περιλαμβάνει διατάξεις επτά Υπουργείων, μέσω των οποίων επιτυγχάνεται τριπλός στόχος. Πρώτον, επικαιροποιείται η εθνική μας νομοθεσία σε πολλές διαφορετικές διατάξεις. Δεύτερον, αναβαθμίζεται ακόμη περισσότερο η τοπική αυτοδιοίκηση και εκσυγχρονίζονται οι δασικές διευθύνσεις. Τρίτον, βελτιώνεται το σύνολο των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες από τη δημόσια διοίκηση, στοχεύοντας σε μια ποιοτικότερη καθημερινότητα για όλους μας.

Άκουσα την κριτική της Αντιπολίτευσης στη συζήτηση στις επιτροπές, αλλά και στην Ολομέλεια σήμερα. Μίλησαν περί βιασύνης εκ μέρους της Κυβέρνησης αλλά είπαν και τη γνωστή αντιπολιτευτική καραμέλα περί μη ορθής νομοθέτησης. Μα, αν δεν είναι το συγκεκριμένο σχέδιο νόμου προϊόν καλής νομοθέ-

τησης, τότε ποιο είναι;

Το εξήγησε πολύ καλά ωρύτερα ο Υπουργός των Εσωτερικών. Πολύ σημαντικές διατάξεις περισσότερων, διαφορετικών Υπουργείων εντάσσονται σε μια ενιαία νομοθετική δομή, εξασφαλίζοντας με αυτό τον τρόπο σε όλους μας τη δυνατότητα να συζητήσουμε κοινοβουλευτικά, σε υψηλό επίπεδο δηλαδή, ακόμη περισσότερο, αντί να έρθουν με την ευκαιρία ενός σχεδίου νόμου διατάξεις άλλων Υπουργείων ως τροπολογίες, όταν μάλιστα ο ίδιος ο Κανονισμός της Βουλής προβλέπει τη δυνατότητα της σημερινής συζήτησης. Έτσι κερδίζουμε σε χρόνο, κυρίως όμως σε παραγόμενο αποτέλεσμα. Είναι η άμεση προσφορά που έχει ανάγκη ο πολίτης και αυτό δεν μπορεί να περιμένει.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ως Κυβέρνηση αποδίδουμε μεγάλη σημασία στο Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Καταπολέμησης της Διαφθοράς, δέσμευση της Νέας Δημοκρατίας, δέσμευση του ίδιου του Πρωθυπουργού από την πρώτη μέρα διακυβέρνησης της χώρας. Γι' αυτό τον λόγο έχουμε ένα πλαίσιο δράσεων και παρεμβάσεων, με στόχο την πρόληψη και αντιμετώπιση φαινομένων διαφθοράς, την ενίσχυση της διαφάνειας, της ακεραιότητας, της λογοδοσίας, αλλά και τη συστηματική ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών γύρω από τα θέματα της διαφθοράς, προς αποφυγή της φυσικά.

Κυρίες και κύριοι του ΣΥΡΙΖΑ, συστηματικά λοιδορείτε τις ρυθμίσεις που υπάγονται στο πλαίσιο καταπολέμησης της διαφθοράς, αλλά και σε αυτό το σχέδιο νόμου. Με την ευκαιρία, θυμίστε μας τι κάνατε επί τεσσεράμισι χρόνια για να αντιμετωπίσετε τα φαινόμενα της διαφθοράς. Και δεν αναφέρομαι καθόλου στις περιπτώσεις όπου οι πρώην υπουργοί της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ κύριοι Παπαγγελόπουλος και Παππάς ελέγχονται από τη δικαιοσύνη ως κατηγορούμενοι για βαρύτατη πολιτική, επιχειρηματική διαπλοκή με ωμές παρεμβάσεις στη δικαιοσύνη προς εξυπηρέτηση της καθεστωτικής αντίληψης ΣΥΡΙΖΑ για τους αρμούς της εξουσίας. Ρωτώ απλά, γιατί επί των ημερών σας η χώρα καταράκησε επτά θέσεις στη διεθνή κατάταξη περί διαφθοράς της λίστας του ΟΠΣΑ;

Έχετε μήπως εξήγηση γιατί άραγε η χώρα με Κυβέρνηση Νέας Δημοκρατίας ανέβηκε εννέα θέσεις στην ίδια κατάταξη; Είναι απλή η εξήγηση. Υπάρχει η βούληση αυτής της Κυβέρνησης. Νομοθετήσαμε σχετικά από την πρώτη στιγμή και σαν σύνολο έρχεται αυτό το ολοκληρωμένο σχέδιο που περιλαμβάνει εκατόν είκοσι έξι δράσεις που ήδη τρέχουν με στόχο την καταπολέμηση της διαφθοράς. Εσωτερικός έλεγχος στη δημόσια διοίκηση και τους ΟΤΑ, κανόνες του lobbying, ίδρυση της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας, Κώδικας Δεοντολογίας των Ελεγκτών, εκσυγχρονισμός του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης και πολλές άλλες δράσεις που αποδεικνύουν στην πράξη ποιοι πολεμούν τη διαπλοκή και τη διαφθορά και ποιοι μένουν στα μεγάλα λόγια. Ευτυχώς όλα αυτά τα βλέπουν, τα κατανοούν οι πολίτες και στη βάση αυτών μας κρίνουν όλους.

Με τη σημερινή νομοθετική πρωτοβουλία οργανώνονται λοιπόν καλύτερα οι δομές της τοπικής αυτοδιοίκησης και τίθενται όλες εκείνες οι προϋποθέσεις ώστε δήμοι και περιφέρειες να αποκτήσουν σταθερή αναπτυξιακή τροχιά τα επόμενα χρόνια. Προβλέπεται η σύσταση επιτροπής για τη σύνταξη ενιαίου δημοσιούπαλληλικού κώδικα επιπέδους για όλους τους δημοσίους υπαλλήλους. Αυτή η κωδικοποίηση αποτελεί άμεση προτεραιότητα για την Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, όπως και η πάταξη της γραφειοκρατίας που θα έχει ως αποτέλεσμα τελικά τη βελτίωση της καθημερινότητας του πολίτη.

Αφήνω κατά μέρος την ψηφιακή επανάσταση που συντελείται αυτά τα δυόμισι χρόνια που έχουν αλλάξει ουσιαστικά τη ζωή των πολιτών στις σχέσεις τους με το δημόσιο. Επιπλέον θέτουμε τις βάσεις για την καλύτερη μοριοδότηση της δομημένης συνέντευξης με στόχο την πιο αξιοκρατική επιλογή διευθυντών προϊσταμένων. Άραγε διαφωνεί κανείς ότι τις θέσεις ευθύνης στο δημόσιο πρέπει να τις καταλαμβάνουν στελέχη τα οποία εκτός από τα τυπικά προσόντα, έχουν άλλες σημαντικές ικανότητες διοικητών, ουσιαστικά ηγετών -θα μπορούσε να πει κανείς- επικοινωνιακές δεξιότητες, ικανότητα διαχείρισης του χρόνου κρίσεων που μπορεί να προκύψουν στην υπηρεσία συντονισμού περισσότερων ομάδων εργασίας.

Και όμως υπάρχουν ακόμη κόμματα και πρόσωπα σήμερα μέσα στο ελληνικό Κοινοβούλιο που ακόμη οραματίζονται το ελληνικό δημόσιο της δεκαετίας του '80 ως αυτοσκοπό της πολιτικής τους επιβίωσης. Δυστυχώς εσείς στον χώρο της Αντιπολίτευσης ιδίως της Αξιωματικής διαφωνείτε με την αξιοκρατία, αλλά για αυτό κρίνεστε και κρινόμαστε. Είναι πολύ σημαντική η εξέλιξη, η λύση που δίνουμε στη διαχρονική εκκρεμότητα της εθνικής σύνταξης των ομογενών μας από τη Βόρεια Ήπειρο και την πρώην Σοβιετική Ένωση. Με τριάντα χρόνια μόνιμης παραμονής στην Ελλάδα από το 1992 θα δικαιούνται να πάρουν σύνταξη. Είναι δίκαιο και γίνεται πράξη. Με τον νόμο ΣΥΡΙΖΑ αυτοί οι άνθρωποι δεν θα έβλεπαν ποτέ σύνταξη. Να την πάρουν τελικά ή όχι οι ομογενείς μας τη σύνταξη, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι του ΣΥΡΙΖΑ; Αφήστε τα μισόλογα. Σήμερα δώστε θετική ψήφο σε αυτές τις διατάξεις.

Κλείνοντας κυρία Πρόεδρε, να πω ότι για μας η οργάνωση του δημόσιου τομέα της τοπικής αυτοδιοίκησης πρέπει να είναι ακόμη αποδοτικότερη, ακόμη αποτελεσματικότερη στη βάση της χρηστής διοίκησης και της αποτελεσματικότητας με κίνητρα, αλλά και μετρήσιμους στόχους. Είναι φανερό ότι ο παραγωγικός τους ρόλος θα επανέλθει, θα τονωθεί μόλις τεθούν σε λειτουργία οι διατάξεις του παρόντος νομοσχεδίου. Στην Ελλάδα της προόδου και της ανάπτυξης που εμείς οραματιζόμαστε για όλες τις Ελληνίδες, για όλους τους Έλληνες παρά τις δύσκολες προκλήσεις που καλούμαστε να διαχειριστούμε και να αντιμετωπίσουμε τη μία μετά την άλλη, δεν χωρούν πλέον «να μεν αλλά». Σας καλώ να υπερψηφίσουμε το σημερινό σχέδιο νόμου.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Και εγώ σας ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Διαρκής Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων καταθέτει το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Οικονομικών: «Εκσυγχρονισμός του πλαισίου λειτουργίας της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς - Πρόγραμμα συνεισφοράς του Δημοσίου σε ευάλωτους οφειλέτες με μεταβίβαση της κατοικίας τους στον φορέα απόκτησης και επαναμίσθωσης του Κεφαλαίου Α' του Μέρους Β' του τρίτου βιβλίου του ν.4738/2020-Ενωσάτωσε στην ελληνική νομοθεσία των Οδηγιών (ΕΕ) 2020/1151 και (ΕΕ) 2021/1159, νέος μειωμένος Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝΦΙΑ), επείγουσες φορολογικές και τελωνειακές ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση ιδίως της ενεργειακής κρίσης και άλλες διατάξεις».

Επίσης ο συνάδελφος ο κ. Καιρίδης αιτείται ολιγοήμερη άδεια για ταξίδι στο εξωτερικό. Η Βουλή εγκρίνει;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Συνεπώς η Βουλή ενέκρινε τη ζητηθείσα άδεια.

Τον λόγο τώρα έχει η κ. Φωτίου εκ μέρους του ΣΥΡΙΖΑ. Πάλι έκανα λάθος. Τον λόγο έχει ο κ. Πέτσας. Πρέπει να ζητήσω συγνώμη και από τους δύο.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΠΕΤΣΑΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εσωτερικών): Ευχαριστώ πολύ κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, συζητούμε σήμερα το σχέδιο νόμου της αρμοδιότητας του Υπουργείου Εσωτερικών. Είναι αλήθεια ότι έχει πάρα πολλές άλλες διατάξεις άλλων Υπουργείων. Αλλά ελέγχθηκε και προηγουμένως ότι είναι ένα δείγμα ότι σεβόμαστε όλη αυτή τη διαδικασία που προβλέπεται ήδη και για αυτό ενσωματώσαμε σε ένα σχέδιο νόμου διάφορες διατάξεις που η Κυβέρνηση έκρινε ότι είναι σημαντικές προκειμένου να έρθουν σε γνώση της Εθνικής Αντιπροσωπείας και φυσικά να λάβουν την έγκρισή της εφόσον αυτή η πλειοψηφία το επιτρέπει.

Επομένως δεν βλέπουμε κάτι ως κακή νομοθέτηση, αλλά ως μια εκμετάλλευση αυτή τη στιγμή ενός υφιστάμενου πλαισίου, προκειμένου να κάνουμε πιο καλά τη δουλειά μας και εσείς να ενημερωθείτε πιο άμεσα παρά με τροπολογίες της τελευταίας στιγμής.

Από πλευράς μου θα σταχυολογήσω ορισμένες ενότητες όπως αυτές αναπτύσσονται σε διάφορα άρθρα στα Κεφάλαια Β, Γ και Ε του νομοσχεδίου με έμφαση, κυρίως, στα θέματα που

αφορούν το χαρτοφυλάκιο μου, της αυτοδιοίκησης.

Πρώτον, όσον αφορά τα ζώα συντροφιάς, κατά την ακρόαση των φορέων στην αρμόδια επιτροπή που συνεδρίασε την προηγούμενη Τρίτη έγινε αναφορά και από τους φορείς, αλλά και από αρκετούς ομιλητές από διάφορα κόμματα σε διάφορες πτυχές του πλαισίου για τα ζώα συντροφιάς και διερωτήθηκαν τι θέλαμε. Θέλαμε να μείνουμε εγκλωβισμένοι στην αδράνεια, σε μια κατάσταση που δεν ικανοποιούσε κανέναν; Η απάντηση είναι όχι. Και για αυτό προχωρήσαμε το φθινόπωρο που μας πέρασε στο νέο πλαίσιο για τα ζώα συντροφιάς. Και από τότε μέχρι σήμερα έχουμε κάνει τις απαραίτητες ενέργειες για να αποκτήσει σάρκα και οστά αυτό που προβλέπεται σε εκείνο το νομοσχέδιο, καθώς όπως θυμάστε υπήρχε μια μεταβατική περίοδος αρκετών μηνών μέχρι τον Μάρτιο που ήδη διανύουμε.

Τι κάναμε λοιπόν από τότε μέχρι τώρα; Κατ' αρχάς δώσαμε πόρους στην αυτοδιοίκηση για να επιτελέσει αυτούς τους σκοπούς. Μέχρι πέρυσι δινόταν 600.000 ευρώ τον χρόνο από ένα Πρόγραμμα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για τα ζώα συντροφιάς συνολικά. Εμείς από τον Οκτώβριο του 2021 έχουμε εκδώσει την πρόσκληση του προγράμματος «ΑΡ-ΓΟΣ» ύψους 40 εκατομμυρίων ευρώ με διάφορες δράσεις από εξοπλισμό και λειτουργικές δαπάνες, μέχρι θέματα που έχουν να κάνουν με την κατασκευή καταφυγίων.

Μάλιστα έχουμε προχωρήσει επίσης και στην Κοινή Υπουργική Απόφαση που προβλέπει τη δημιουργία των μητρώων που είναι απαραίτητα για την εφαρμογή του νέου θεσμικού πλαισίου και ακολουθεί και η κοινή υπουργική απόφαση με το Υπουργείο Οικονομικών για τις επόμενες δαπάνες που κάθε χρόνο θα καταβάλλονται στους δήμους προκειμένου να φέρουν σε πέρας την αποστολή που τους έχει ανατεθεί στο πλαίσιο του νέου νόμου.

Πέραν αυτού, όπως δεσμεύτηκα στην επιτροπή της Βουλής, εκδώσαμε ήδη την απόφαση για τροποποίηση του προγράμματος «ΑΡΓΟΣ», η οποία προβλέπει χρηματοδότηση ύψους 5 εκατομμυρίων ευρώ για ένα μέγα πρόγραμμα στείρωσεων που θα αφορά σε πρώτη φάση τα αδέσποτα ζώα, τα οποία είναι υπό την ευθύνη των δήμων της χώρας. Δεν έχει ξαναγίνει τόσο μεγάλη χρηματοδοτική ενίσχυση για ένα τόσο μεγάλο πρόγραμμα στείρωσεων, το οποίο δυστυχώς καταλαβαίνουμε όλοι πόσο σημαντικό είναι και με αφορμή τις πρόσφατες απαράδεκτες εικόνες που είδαμε στο κινοκομείο της Σπάρτης.

Επομένως, κάνουμε βήματα μπροστά για να εφαρμόσουμε ένα θεσμικό πλαίσιο. Δεν είμαστε υπέρ της αδράνειας η οποία βόλευε μια κατάσταση που ήταν απαράδεκτη και αυτό το οποίο θα μας κρίνει, θα είναι πώς θα προχωρήσουμε με σταθερά βήματα μπροστά. Τα βήματα αναμένεται να επιταχυνθούν στο επόμενο διάστημα, καθώς μπροστά μας έχουμε την κατάθεση και έγκριση των επιχειρησιακών σχεδίων των δήμων που είναι απαραίτητα για να έχουμε μια πλήρη εικόνα.

Σήμερα δυστυχώς κανείς δεν μπορεί να απαντήσει πόσα είναι τα αδέσποτα ζώα στην Ελλάδα και αν δεν μετρήσουμε, δεν μπορούμε και να διορθώσουμε. Και αν δεν δούμε τι υποχρεώσεις έχουμε σε σχέση με τους πόρους που μας διατίθενται, πάλι δεν μπορούμε να διορθώσουμε.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής, κ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ)

Άρα, χρειάζεται η στήριξη από όλους μας σε ένα νομοθέτημα το οποίο καταλαβαίνετε ότι έχει πάρα πολλούς μετόχους. Αλλιώς βλέπουν τα πράγματα οι αυτοδιοικητικοί, αλλιώς τα φιλοζωικά σωματεία, αλλιώς οι γεωτεχνικοί και οι κτηνίατροι, αλλιώς ενδεχομένως οι άνθρωποι που φοβούνται τα ζώα και διαφορετικά αυτοί που αγαπούν και αγκαλιάζουν τα ζώα. Άρα, χρειάζεται πολλή προσοχή για να εκφράσουμε και τη φωνή εκείνων που δεν μπορούν να μιλήσουν, που είναι τα ίδια τα ζώα.

Δεύτερον, όσον αφορά την κυβερνησιμότητα των δήμων, κάνουμε παρεμβάσεις ξανά για την κυβερνησιμότητα των δήμων γιατί, δυστυχώς, το νομοθέτημα Σκουρλέτη έφερε πολλά προβλήματα στη λειτουργία της τοπικής αυτοδιοίκησης. Εν προκειμένω, εδώ προβλέπουμε μια διάταξη που ίσχυε για τους ΟΤΑ Α' βαθμού και για τα περιφερειακά συμβούλια, δίνοντας τη δυνατότητα αναπλήρωσης των τακτικών μελών στην οικονομική επιτροπή όταν αυτά κωλύονται.

Με το άρθρο 9, το οποίο συνδέεται και με το άρθρο 32, εξασφαλίζεται η απαιτούμενη ασφάλεια δικαίου και είναι απαραίτητο να υπάρχει ένα τέτοιο άρθρο γιατί καλύπτει το κενό, καθώς πριν δεν προβλεπόταν η αναπλήρωση από αυτά τα αναπληρωματικά μέλη στα περιφερειακά συμβούλια.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει προειδοποιητικά το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Αναπληρωτή Υπουργού)

Κύριε Πρόεδρε, θα χρειαστώ λίγο παραπάνω χρόνο και παρακαλώ για την ανοχή σας.

Το τρίτο σημείο, αφορά τους προϋπολογισμούς των ΟΤΑ. Εδώ έχουμε διάφορα άρθρα. Κατ' αρχάς θα επιμείνω στο άρθρο 13 και στο άρθρο 15. Όλοι αναγνωρίζουμε ότι υπάρχουν προβλήματα στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τους προϋπολογισμούς τους. Ευτυχώς, χάρη στις παρεμβάσεις των προηγούμενων ετών και στο οικονομικό παρατηρητήριο των ΟΤΑ έχουμε μόνο τρεις δήμους, που ακόμα εξακολουθούν να είναι στο παρατηρητήριο και να χρειάζονται τη στήριξη του Υπουργείου Εσωτερικών. Όμως, δεν θέλουμε φυσικά αυτός ο αριθμός να διευρυνθεί, εν όψει των προβλημάτων που αντιμετωπίζουμε όλοι μας λόγω του εισαγόμενου οριακού κόστους, και γι' αυτό κάναμε δυο παρεμβάσεις: Η μία αφορά στα χρεωστικά ανοίγματα των δήμων στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και το άλλο στο άρθρο 15, που αφορά στους προϋπολογισμούς των ΟΤΑ σε σχέση με το πώς μπορούν να καλύψουν περιστασιακά, χωρίς επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού, τα ανοίγματα που μπορούν να έχουν από επενδυτικές δαπάνες έναντι των ανταποδοτικών τους τελών, για να μην αντιμετωπίζουν άλλα προβλήματα.

Αυτό είναι παροδικό και δίνει τη δυνατότητα σε ορισμένους δήμους της χώρας, που τους ξέρουμε και συνομιλούμε συνεχώς μαζί τους, αλλά θέλουμε να προλάβουμε και άλλους ώστε να μην έχουμε προβλήματα λόγω των πιέσεων που υπάρχουν από το ενεργειακό κόστος.

Επιπλέον, ενισχύουμε αποφασιστικά τη ρευστότητα των δήμων με δύο παρεμβάσεις: Πρώτον, με το άρθρο 3 της τροπολογίας 1249/125 που καταθέσαμε προβλέπουμε έναν μηχανισμό αποτροπής συσσώρευσης ληξιπρόθεσμων οφειλών προς τρίτους από τους ΟΤΑ και πλέον είναι ένας μόνιμος μηχανισμός, ο οποίος προβλέπει ότι το ανώτατο όριο των παρακρατούμενων ΚΑΠ, οι οποίες παρακρατούνται για την αποπληρωμή ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων, δεν μπορεί να υπερβαίνει το 30% του 1/12 της ετήσιας τακτικής επιχορήγησης που δικαιούται ο ΟΤΑ για λειτουργικές και λοιπές γενικές δαπάνες μέσω των κεντρικών αυτοτελών πόρων.

Δεύτερον, με το άρθρο 4 της ίδιας τροπολογίας, αναφορικά με την επιχορήγηση των ΟΤΑ για την εξόφληση υποχρεώσεων τους, προβλέπουμε ότι για την εξόφληση απλήρωτων υποχρεώσεων σε βάρος των δήμων και των περιφερειών από διαταγές πληρωμής και δικαστικές αποφάσεις, οι οποίες έως τη δημοσίευση του παρόντος έχουν καταστεί τελεσίδικες και αφορούν αξιώσεις από προμήθειες αγαθών ή παροχή υπηρεσιών ή εκτέλεση έργων, καθώς και από αποζημιώσεις από αδικοπραξία, οι δήμοι και οι περιφέρειες δύνανται να επιχορηγούνται από χρηματικά διαθέσιμα ύψους έως 60 εκατομμυρίων ευρώ του λογαριασμού που τηρείται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων με τίτλο λογαριασμός οικονομικής ενίσχυσης των ΟΤΑ, τα οποία μεταφέρονται στους λογαριασμούς με τίτλο κεντρικοί αυτοτελείς πόροι των δήμων ή κεντρικοί αυτοτελείς πόροι των περιφερειών, αντίστοιχα, που τηρούνται στο ίδιο ταμείο. Δηλαδή, θα δώσουμε μία ρευστότητα μέχρι 60 εκατομμύρια ευρώ σε δήμους και περιφέρειες για να αποπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους από διαταγές πληρωμής και δικαστικές αποφάσεις.

Το τέταρτο σημείο, είναι τα αδήλωτα τετραγωνικά. Ανοίγουμε ξανά αυτή τη δυνατότητα ρύθμισης μέχρι 30-6-2022. Είναι μια πολύ σημαντική ρύθμιση που απάλλαξε για πάντα τους δημότες από υπέρμετρες χρεώσεις, ενώ αύξησε για πάντα τα έσοδα των δήμων. Θα θέλαμε να πάμε σε ένα μόνιμο μηχανισμό, όμως δεν είμαστε ακόμη έτοιμοι γι' αυτό, αλλά το επεξεργαζόμαστε. Σημειώνω ότι όταν το πλαίσιο αυτό βρισκόταν στην πρώτη φάση εφαρμογής του οι προσαυξήσεις ήταν μηδενικές, διότι όταν κάποιος έχει εμπιστευτεί την πολιτεία κι έχει έρθει, έχει προστρέξει

μέσα στις προθεσμίες που του έχουν τεθεί, θα πρέπει να έχει τουλάχιστον ένα ευεργέτημα, σε σχέση με κάποιους άλλους που έρχονται αργότερα. Αυτοί που θα έρθουν αργότερα, πληρώνουν μια μικρή προσαύξηση 20%. Δεν πληρώνουν υπέρογκες προσαυξήσεις.

Το πέμπτο σημείο, αφορά στην αντιπυρική προστασία. Με το άρθρο 22 του νομοσχεδίου προβλέπουμε την παράταση για το 2022 της δυνατότητας απευθείας διάθεσης πιστώσεων από τους ΚΑΠ των δήμων στους συνδέσμούς τους για την κάλυψη αποκλειστικά δράσεων πυροπροστασίας, καθώς προτάσσεται η ανάγκη έγκαιρης υλοποίησης των απαιτούμενων προληπτικών δράσεων για την προληπτική προστασία των δασών, εν όψει της επικείμενης έναρξης της αντιπυρικής περιόδου. Νομίζω πως είναι απαραίτητο να το κάνουμε, λόγω της κλιματικής κρίσης που έχει προκαλέσει όλα αυτά τα φαινόμενα που είδαμε και το καλοκαίρι που πέρασε.

Στο πλαίσιο αυτό, προχωρούμε στη χρηματοδότηση τόσο των δήμων όσο και των συνδέσμων δήμων για την ενίσχυση της αντιπυρικής προστασίας της φετινής περιόδου πολύ νωρίτερα από πέρσι. Η σχετική υπουργική απόφαση θα εκδοθεί τις αμέσως επόμενες μέρες, θα αφορά στη διάθεση ποσού από τους ΚΑΠ συνολικού ύψους 16,9 εκατομμυρίων ευρώ προς τους δήμους και περίπου 1,5 εκατομμύριο ευρώ προς τους συνδέσμούς δήμων της Αττικής.

Επιπλέον, με το άρθρο 5 της τροπολογίας που κατατέθηκε, διευκολύνουμε τους δήμους να προβαίνουν στον καθαρισμό των οικοπέδων εκείνων των οποίων οι ιδιοκτήτες δεν επιδεικνύουν τη δέουσα επιμέλεια για τον καθαρισμό τους, καθώς για την αποτροπή κινδύνου πρόκλησης πυρκαγιάς θα προβλέπεται ο αυτεπάγγελτος καθαρισμός των χώρων αυτών σε περίπτωση μη ανεύρεσης ή μη συμμόρφωσης των υπόχρεων. Με τη ρύθμιση αυτή αντιμετωπίζονται τα φαινόμενα αβελτηρίας ή ανευθυνότητας λίγων, με γνώμονα την προστασία των πολλών.

Το έκτο σημείο αφορά στους συνοριακούς σταθμούς. Φυσικά θέλουμε να αντιμετωπίσουμε μόνιμα το πρόβλημα αυτό, αλλά προς το παρόν δίνουμε τη δυνατότητα στις αποκεντρωμένες δικαιοκρίσεις να αναλάβουν τα έξοδα συντήρησης, όπου αυτό είναι αναγκαίο για επισκευές, για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων θεμάτων μέχρι να προχωρήσουμε στη μόνιμη διευθέτηση.

Το έβδομο σημείο αφορά στην παράταση λόγω της πανδημίας. Έγινε συζήτηση και νωρίτερα. Δίνουμε παράταση σε κάποιες ρυθμίσεις για την πανδημία, όπως είναι τα θέματα των δημοσίων συμβάσεων και των προμηθειών, γιατί εδώ τα υλικά δεν είναι δυνατόν να είχαν προβλεφθεί ότι θα χρειάζονταν για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα και σε άλλες κανονικές διαδικασίες θα καθυστερούσαμε πάρα πολύ. Επομένως, δίνουμε αυτήν την παράταση γιατί, δυστυχώς, ο κορωνοϊός εξακολουθεί να είναι εδώ.

Επίσης, με το άρθρο 6 της τροπολογίας 1249/125 δίνουμε παράταση για τα τραπεζοκαθίσματα, ατελώς φυσικά, τα οποία μπορούν να παραχωρούνται -και να αναπτύσσονται τραπεζοκαθίσματα- μέχρι 30-9-2022 ακριβώς για να έχουμε διασπορά στην περίπτωση που ο κορωνοϊός συνεχίζει να επιμένει και αυτό το καλοκαίρι.

Τέλος, με το άρθρο 87 του νομοσχεδίου εξασφαλίζεται μεγαλύτερη ευελιξία στη λειτουργία της «ELEUSIS 2023», της εταιρείας δηλαδή που έχει συσταθεί για να αναλάβει τη λειτουργία και τη διοργάνωση της πολιτιστικής πρωτεύουσας της Ευρώπης 2023, Ελευσίνας.

Θα ήθελα να κλείσω, αναδεικνύοντας δύο πολύ σημαντικά άρθρα του νομοσχεδίου, κύριε Πρόεδρε. Έχει να κάνει με το άρθρο 60 και αφορά την εθνική σύνταξη των ομογενών. Είναι πραγματικά μια δέσμευση της Κυβέρνησης και του Πρωθυπουργού, που βρίσκει το δρόμο της μέσα από αυτήν τη νομοθετική πρωτοβουλία ώστε να ικανοποιηθεί ένα δίκαιο αίτημα των ομογενών μας από την Αλβανία και την πρώην Σοβιετική Ένωση.

Το δεύτερο, είναι το άρθρο 80, που αφορά τους δασωθέντες αγρούς. Είναι πραγματικά ένα τεράστιο πρόβλημα, όμως εδώ υπάρχουν δικλείδες ασφαλείας, τις οποίες ανέπτυξε στην επιτροπή της Βουλής ο κ. Αμυράς και προ ολίγου εδώ ο κ. Σκρέκας. Το πρόβλημα θα λυθεί, όχι μόνο στις περιπτώσεις της Πελοπον-

νήσου ή αλλού στην επικράτεια, αλλά ακόμα και στη γειτονία μας, όπως εδώ για παράδειγμα στην ανατολική Αττική όπου υπάρχουν πολλά τέτοια ζητήματα αλλά και σε άλλες περιοχές, παντού στη χώρα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Κύριε Υπουργέ, συγγνώμη, που σας διακόπτω, θα ήθελα να κάνω μια διευκρίνιση.

Κυρία Φωτίου, η προκάτοχος Πρόεδρος από λάθος έβαλε πέντε λεπτά στον Υπουργό. Ο Υφυπουργός δικαιούται εννιά λεπτά, γι' αυτό ακριβώς υπάρχει ανοχή. Αλλά εν πάση περιπτώσει και το νομοσχέδιο, όπως καταλαβαίνετε, είναι σπουδαίο νομοσχέδιο και δεν χάθηκε ο κόσμος να μιλήσει ο Υπουργός λίγο παραπάνω.

Μάλιστα, δεν είναι Υφυπουργός, είναι Αναπληρωτής Υπουργός, οπότε δικαιούται παραπάνω χρόνο.

Κύριε Υπουργέ, συγγνώμη για τη διακοπή. Παρακαλώ, συνεχίστε.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΠΕΤΣΑΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εσωτερικών): Αν δεν κάνω λάθος, δικαιούμαι αρκετά περισσότερα λεπτά.

Κυρία Φωτίου, δεν ξέρω γιατί κάνετε θέμα για την ομιλία αυτή. Αλλά αυτό που έχω να πω είναι ότι μόλις έκλεινα, τονίζοντας πως είναι μια πολύ γενναία πρωτοβουλία το άρθρο 80, καθώς λύνει ένα θέμα για τους δασωμένους αγρούς παντού στην επικράτεια. Αναφέρθηκε, ιδίως από Βουλευτές της επαρχίας, ότι είναι ένα τεράστιο ζήτημα. Αναλαμβάνουμε την πολιτική πρωτοβουλία και το θάρρος να λύσουμε αυτό το πρόβλημα.

Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Κι εγώ σας ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Το λόγο έχει τώρα η κ. Φωτίου από τον ΣΥΡΙΖΑ και αμέσως μετά να ετοιμάζεται ο κ. Βολουδάκης Μανούσος από τη Νέα Δημοκρατία.

Ορίστε, κυρία Φωτίου, έχετε τον λόγο.

ΘΕΑΝΩ ΦΩΤΙΟΥ: Πολλή συζήτηση έγινε γι' αυτό το νομοσχέδιο, που είναι κομμάτια και θρύψαλα. Έχει ο εισηγητής μας επισημάνει τα κεντρικά του σημεία. Θέλω να φωτίσω ένα άρθρο συγκεκριμένα, για το οποίο νομίζω ότι δεν έγινε καμμία συζήτηση σήμερα. Είναι το άρθρο 64 και αφορά τις στέγες ημιαυτόνομης διαβίωσης για παιδιά δεκαπέντε χρονών και άνω, που διαβιούν σε ιδρύματα ιδιωτικού καθεστώτος, ιδιωτικά ιδρύματα ή δημόσια και συγχρόνως αφορά παιδιά, τα οποία βρίσκονται στα νοσοκομεία με εισαγγελική παραγγελία.

Το άρθρο αυτό έρχεται να τροποποιήσει ένα προηγούμενο άρθρο το οποίο εμείς δεν είχαμε ψηφίσει. Γιατί δεν το είχαμε ψηφίσει; Διότι οι έφηβοι, τα ανήλικα παιδιά των ιδρυμάτων δεν μπορούν να ζουν ημιαυτόνομα σε διαμερίσματα και να προσποιείται η πολιτεία ότι έτσι αποϊδρυματοποιεί την πιο ευαίσθητη και δύσκολη ηλικία.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, της Νέας Δημοκρατίας, όσοι είστε στην Αίθουσα και όσοι μας ακούτε, θα ήθελα να σας ρωτήσω το εξής: Θα βάζατε το δεκαπεντάχρονο παιδί σας να ζει σε ένα δικό σας διαμέρισμα, που είναι κάπου παραπέρα, με άλλα ανήλικα παιδιά δεκαπεντάχρονα μόνο του και εσείς να έχετε την εποπτεία; Αυτό κάνει η πολιτεία σήμερα. Αυτό που κάνετε είναι εγκληματικό.

Ξέρετε καλά ότι αυτή είναι η πιο επικίνδυνη ηλικία. Είναι η ηλικία στην οποία τα παιδιά, οι έφηβοι κινδυνεύουν να πέσουν σε κυκλώματα εμπορίας ανθρώπων, χρήσης και εμπορίας ουσιών, κακοποίησης εφήβων κ.λπ. και πολύ περισσότερο τα παιδιά που προέρχονται από κακοποιητικά περιβάλλοντα και ζούσαν σε ένα κλειστό κύκλο μέσα στα ιδρύματα, που βέβαια δεν υποκαθιστά την οικογένεια, αλλά εν πάση περιπτώσει ήταν προστατευμένος, και επίσης παιδιά τα οποία σήμερα βρίσκονται στο νοσοκομείο γιατί με εισαγγελική παραγγελία απομακρύνθηκε το παιδί από το κακοποιητικό περιβάλλον του και εισήχθη στο νοσοκομείο για να εξεταστεί. Αυτά τα παιδιά τα βάζετε να ζουν μόνο τους, αυτόνομα, με ένα πλέγμα βεβαίως ανθρώπων, που θα περνάνε, θα τα φροντίζουν κ.λπ. σε τέτοια διαμερίσματα. Στο όνομα δηλαδή μιας ψευδούς αποϊδρυματοποίησης γίνεται η Βουλή συνυπεύθυνη αποκλειστικά με τις ψήφους της Νέας Δημοκρατίας, για τεράστιες και πιθανόν ανεπανόρθωτες βλάβες που θα υποστούν

τα ψυχικά τραυματισμένα και ευάλωτα αυτά παιδιά.

Ωραία, το ψηφίσατε. Τι περιμέναμε; Να εκδοθούν οι ΚΥΑ για τη λειτουργία τους. Δεν τις βγάλατε. Σήμερα, λοιπόν, τι μας φέρνετε; Μας φέρνετε στο νομοσχέδιο αυτό τροπολογίες αυτού του άρθρου του συγκεκριμένου, όπου λέτε ότι όλες αυτές τις προϋποθέσεις λειτουργίας των ιδρυμάτων, για το προσωπικό κ.λπ. θα τις κανονίσουμε με ΚΥΑ των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας. Τη δε αδειοδότηση, εποπτεία και επιβολή προστίμων, στην περίπτωση που κάτι δεν πάει καλά, θα τα αναλάβουν οι περιφέρειες. Έλα, όμως, που οι περιφέρειες στο τότε νομοσχέδιο διά των κοινωνικών συμβούλων τους είχαν πει «δεν μπορούμε να το κάνουμε αυτό το έργο γιατί δεν έχουμε ανθρώπους».

Γιατί άραγε σήμερα μας φέρατε αυτή την τροπολογία με τέτοια σπουδή; Για τον απλούστατο λόγο ότι αποφασίσατε αυθαίρετα να πάρτε είκοσι παιδιά -πώς θα επιλέξετε τα είκοσι παιδιά, είναι δική σας δουλειά- από το Κέντρο Κοινωνικής Προστασίας Αττικής και από το «Χατζηκυριακείο» -γιατί έτσι και όχι αλλιώς δεν έχει σημασία- και να τα βάλετε σε τέτοιες στέγες ημιαυτόνομης διαβίωσης. Γιατί τρέχετε τώρα τελευταία στιγμή; Διότι αφήσατε τον χρόνο και πέρασε και τώρα τρέχετε να προλάβετε το πρόγραμμα «Child Guarantee», το οποίο πληρώνεται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο γιατί έληγε η προθεσμία υποβολών στις 15 Μαρτίου. Τέτοιοι είστε. Είναι ασύλληπτα αυτά που κάνετε!

Και κατά τα γνωστά, να κάνετε και μια εξαίρεση από τη νομοθεσία για το πού θα βρείτε τα διαμερίσματα, δηλαδή να εξαιρεθεί η όλη ιστορία από τις πάγιες νόμιμες διαδικασίες και να βρείτε ένα διαμέρισμα γνωστού σας, φίλου σας, να βάλετε στην ιστορία; Βεβαίως.

Πιστεύω ότι αυτό είναι ένα από τα πράγματα που πρέπει να καταργήσουμε αμέσως μόλις έρθουμε στην κυβέρνηση, γιατί είναι εγκληματική αυτή η ψευδής δήθεν αποϊδρυματοποίηση και εγκυμονεί μεγάλους κινδύνους γι' αυτούς τους εφήβους. Είναι έφηβοι. Είναι παιδιά.

Το δεύτερο άρθρο στο οποίο θέλω να σταθώ είναι το άρθρο 60 για την εθνική σύνταξη των ομογενών. Πολλά δάκρυα έχυσε η Νέα Δημοκρατία για την ψήφο των ομογενών, που δήθεν ήθελε ο ΣΥΡΙΖΑ να τους αποκλείσει από αυτή την περιβόητη ψήφο. Όταν όμως οι ομογενείς επιστρέφουν στην Ελλάδα και πρέπει να πάρουν τη σύνταξή τους αν δούλευαν ή ένα επίδομα αν ήταν ανασφάλιστοι, τότε αρχίζουν τα δύσκολα.

Σήμερα φέρνετε γι' αυτό ρυθμίσεις και άδικες και παρωχημένες.

ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ (ΣΤΡΑΤΟΣ) ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ: ... (δεν ακούστηκε)

ΘΕΑΝΩ ΦΩΤΙΟΥ: Βεβαίως, κύριε Βουλευτά. Εμείς είχαμε τότε ψηφίσει αυτό. Εν τω μεταξύ το 2020 καταθέσαμε εν γνώσει του τι είχαμε κάνει τότε, άλλες τροπολογίες, που σημαίνει ότι επικαιροποιούσαμε τις ανάγκες. Από το 2020 μέχρι σήμερα δεν κάνατε τίποτα. Τι λέγαμε και τι λέμε εμείς και δεν ψηφίζετε; Να πάρουν εθνική σύνταξη οι ομογενείς από την Αλβανία και την πρώην ΕΣΣΔ αν έχουν ζήσει δεκαπέντε χρόνια στην Ελλάδα χωρίς να τους περικόπτεται η σύνταξη κατά μόρια, σύμφωνα με αυτό που έχετε φέρει.

Υπάρχει και ένα ακόμα θέμα για το οποίο δεν υπάρχει πρόβλεψη. Είπε ο Υπουργός με βάση την τροπολογία που καταθέσαμε ότι είναι θετικός και θα το κοιτάξει. Αυτό θεωρώ ότι κάτι είναι. Θα περιμένουμε βέβαια να δούμε τι θα κάνει. Είπε ότι θα κοιτάξει να θεραπεύσει το θέμα των ανασφάλιστων υπερηλικών, που έρχονται από την Αλβανία και από την πρώην ΕΣΣΔ. Εμείς του λέμε ότι πρέπει να το κάνει χωρίς ελάχιστη διάρκεια παραμονής στην Ελλάδα. Ελπίζουμε ότι εν πάση περιπτώσει η τροπολογία που καταθέσαμε είναι θετική σε αυτήν την κατεύθυνση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Ολοκληρώστε παρακαλώ, κυρία συνάδελφε.

ΘΕΑΝΩ ΦΩΤΙΟΥ: Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Έχετε μπει στα εννέα λεπτά.

ΘΕΑΝΩ ΦΩΤΙΟΥ: Έτσι και αλλιώς στους γηγενείς ανασφάλιστους υπερηλικείς ανάπηρους και μη, χρονίως πάσχοντες και μη έχετε εξαντλήσει την κοινωνική σας αναληξία, αφού τους υποχρεώνετε από 16 Μαρτίου να συνταγογραφούν εξετάσεις, θερα-

πιές, φάρμακα και διαγνώσεις για εξέταση από τα ΚΕΠΑ αποκλειστικά σε δημόσιες δομές υγείας, οι οποίες λόγω «κοβινοποίησης» του ΕΣΥ έχουν αποδιοργανωθεί εντελώς. Σας το λένε όλοι οι σύλλογοι, των γιατρών κ.λπ.

Επιπλέον οι ενισχύσεις που τους δώσατε για να αντιμετωπίσουν τη λαίλαπα της ακρίβειας είναι σταγόνα στον ωκεανό. Δώσατε 200 ευρώ σε ανθρώπους που παίρνουν 330 -το μόνο εισόδημα της ζωής τους-, σε ανασφάλιστους υπερήλικες, ούτε καν ένα ολόκληρο επίδομα. Υποκριτές μονίμως, ανάλητοι κοινωνικά μονίμως. Έτσι θα αντιμετωπίσουν οι άνθρωποι αυτοί την ακρίβεια; Νομίζω ότι ήγγικεν η ώρα της μεγάλης ανατροπής.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Ευχαριστώ πολύ.

Ο κ. Βολουδάκης Μανούσος έχει τον λόγο και αμέσως μετά θα πάρει τον λόγο ο Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομικών, ο κ. Σκυλακάκης.

Παρακαλώ όλους τους ομιλητές, τους συναδέλφους Βουλευτές -οι Υπουργοί τελείωσαν- να τηρείται ο χρόνος, γιατί απ' ό,τι βλέπω εδώ υπολείπονται ακόμα τριάντα περίπου ομιλητές.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ: Μιλάνε μόνο οι Υπουργοί και οι Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι. Έχετε μετατρέψει τη Βουλή σε Βουλή πατρικών και πληβείων. Έχει πάει 5 το απόγευμα!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Κύριε Τριανταφυλλίδη, νομίζω ότι δεν έχετε παρακολουθήσει τις συζητήσεις τελευταία. Οι Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι όλων των κομμάτων, κατά κανόνα, έχουν πειθαρχήσει. Συγγνώμη για το ρήμα, το λέω με την έννοια ότι τηρούν τους χρόνους. Δεν έχετε δίκιο.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομικών): Κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ να καθυστερήσω και να λάβει τον λόγο ο κ. Τριανταφυλλίδης.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ: Όχι, κύριε Σκυλακάκη, δεν αφορούσε εσάς αυτό που είπα. Είναι συνολικό το ζήτημα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Αργεί πολύ να μιλήσει ο κ. Τριανταφυλλίδης, κύριε Υπουργέ. Εκτός αν θέλει να προλάβει κανένα αεροπλάνο. Τι να κάνουμε; Πρέπει να πάει με τη σειρά του. Τον λόγο έχει ο κ. Βολουδάκης.

ΜΑΝΟΥΣΟΣ - ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΟΛΟΥΔΑΚΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το νομοσχέδιο που συζητάμε σήμερα είναι πραγματικά συλλογή από πολύ σημαντικές διατάξεις διαφόρων Υπουργείων. Ακούω την κριτική της Αντιπολίτευσης ότι αυτό κάνει τη συζήτηση δυσκολότερη καθώς δεν έχει περάσει το νομοσχέδιο από όλες τις επιτροπές που θα έπρεπε να περάσει. Είναι γεγονός, αλλά από την άλλη αν κάθε κεφάλαιο, κάθε μέρος του νομοσχεδίου αυτού που αφορούσε διατάξεις κάποιου άλλου Υπουργείου ακολουθούσε διαδικασία χωριστού νομοσχεδίου φαντάζεστε σε τι χρόνο θα ολοκληρωνόταν; Τι από όλα θα έπρεπε να καθυστερήσουμε; Την εθνική σύνταξη των ομογενών; Τις ρυθμίσεις για τους δασωθέντες αγρούς; Τις διατάξεις για τη μετάκλιση των εργατών γης; Εν πάση περιπτώσει, είναι από τις δυσκολίες στις οποίες πρέπει να ανταπεξέλθουμε.

Θα πω δυο λόγια για κάποιες από τις διατάξεις που θεωρώ πιο κρίσιμες.

Δασωθέντες αγροί: Εδώ λύνεται ένα πρόβλημα χρόνιο. Με τις διατάξεις που ψηφίζουμε σήμερα το δημόσιο παύει πλέον να εγείρει αξιώσεις κυριότητας για αγρούς οι οποίοι μετά το 1960 δασώθηκαν επειδή έφυγαν οι καλλιεργητές, επειδή για διάφορους λόγους δεν καλλιεργήθηκαν πλέον. Και παράλληλα δίνεται η δυνατότητα στους ιδιοκτήτες να καλλιεργήσουν τις εκτάσεις αυτές ή να κάνουν άλλη χρήση που η δασική νομοθεσία προβλέπει, εφόσον αποδεικνύουν τον νομικό τους δεσμό με την έκταση αυτή. Είναι μια πολύ κρίσιμη για την ύπαιθρό μας και τον πρωτογενή μας τομέα ρύθμιση, που ο κόσμος και οι σχετικοί φορείς τη ζητούσαν εδώ και καιρό.

Θεωρώ επίσης ιδιαίτερα σημαντική για τον πρωτογενή τομέα τη διευκόλυνση της διαδικασίας μετάκλισης πολιτών τρίτων χωρών ως εργατών γης. Αντιμετωπίσαμε φέτος μεγάλα προβλήματα από έλλειψη εργατικών χεριών και πρέπει πράγματι το ζήτημα αυτό να αντιμετωπιστεί με τρόπο αποτελεσματικό από την πολιτεία και πιστεύω ότι με τις ρυθμίσεις του άρθρου 81 το πρό-

βλημα αυτό βρίσκεται τη λύση του σε πολύ μεγάλο βαθμό.

Θέλω, βέβαια, να επιστημάνω ότι στο ζήτημα της μετάκλισης πολιτών για εποχικές εργασίες προβλέπεται και κάτι ακόμα στα άρθρα 82 και 83. Προβλέπεται αυτή η νέα μορφή μετάκλισης πενταετούς διάρκειας με διαλείμματα, δηλαδή άδεια παραμονής και εργασίας για πέντε χρόνια με τρίμηνα διαλείμματα. Εννέα μήνες εργασία, τρεις μήνες διάλειμμα. Να συζητηθεί, ενδιαφέρον είναι, αλλά θα πρέπει κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου και όλες οι αρμόδιες υπηρεσίες να διασφαλίσουν ότι με τη λήξη της πενταετίας δεν θα προσθέσουμε στρατιές νέων παράνομων μεταναστών σε αυτούς που ήδη υπάρχουν στη χώρα, ότι δηλαδή δεν θα παραμείνουν εδώ όσοι έχασαν πια το δικαίωμα -επειδή ολοκληρώθηκε η πενταετία- να εργάζονται νόμιμα στη χώρα. Ναι, πράγματι θεσπίζεται πολύ σαφώς στο νομοσχέδιο ότι δεν θεμελιώνεται δυνατότητα πολιτογράφησης ή μόνιμης παραμονής με αυτήν την πενταετία. Πρέπει όμως να είναι διασφαλισμένο και το ότι αυτοί οι οποίοι ήρθαν με αυτό τον τρόπο με τη λήξη της πενταετίας θα επιστρέψουν στις πατρίδες τους.

Τώρα θέλω να αναφερθώ σύντομα σε μια τροπολογία την οποία έχω καταθέσει. Αφορμή αποτέλεσαν τα γεγονότα τα οποία όλη η Ελλάδα γνώρισε και συγκλονίστηκε με τα όσα συνέβησαν σε ένα ιδιωτικό γηροκομείο στα Χανιά, στο ιδιωτικό γηροκομείο «Αγία Σκέπη». Είναι μια υπόθεση που σήμερα βρίσκεται στη δικαιοσύνη και ως εκ τούτου δεν θα αναφερθώ προφανώς καθόλου στα συγκεκριμένα δεδομένα της ίδιας της υπόθεσης. Με αφορμή όμως την υπόθεση αυτή ήλεγξα, διέτρεξα τις διατάξεις που αφορούν τους ελέγχους της πολιτείας στις δομές αυτές και διαπιστώνω ότι υπάρχει ένα πρόβλημα. Υπάρχουν ενδεχομένως πολλά, αλλά ένα είναι που μπορεί να αντιμετωπιστεί σχετικά εύκολα. Οι έλεγχοι, οι αυτοψίες στις δομές αυτές γίνονται από υπηρεσίες της περιφέρειας και κατά κανόνα μάλιστα διενεργούνται προφανώς από τις υπηρεσίες της περιφερειακής ενότητας στην οποία βρίσκεται η ελεγχόμενη προνοιακή δομή. Αυτό σημαίνει τώρα στην πράξη ότι οι δύο ή τρεις άνθρωποι, αρμόδιοι υπάλληλοι της περιφερειακής ενότητας, ελέγχουν τις πέντε -δέκα δομές που έχουν στην περιφερειακή τους ενότητα, για πολλά χρόνια οι ίδιοι άνθρωποι τους ίδιους ανθρώπους. Ακόμη και αν δεν σκεφτεί κανείς τι μπορεί να προκύψει πέραν της νομιμότητας και μόνο η εξοικείωση των ανθρώπων μεταξύ τους, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι δεδομένο ότι μειώνει την εγγύηση. Είναι δεδομένο ανθρωπίνως ότι μειώνει την αντικειμενικότητα του ελέγχου.

Για τον λόγο αυτό προτείνω έναν τρόπο να ξεπεραστεί το πρόβλημα, να βελτιωθεί τουλάχιστον η αντικειμενικότητα και η διαφάνεια του ελέγχου. Πρέπει να λάβουμε υπ' όψιν μας ότι ο έλεγχος αυτός αφορά και πολλά πράγματα που είναι στην πραγματικότητα δύσκολο να ερμηνευθούν, είναι λεπτά τα όρια και βάζουμε και τους ελεγκτές σε μια δύσκολη θέση, πολύ περισσότερο τους πολιτικούς τους προϊσταμένους που δεν μπορούν να ξέρουν και τι γίνεται σε κάθε στιγμή στον ίδιο τον διενεργούμενο έλεγχο. Πώς να ελέγξει κανείς την ποιότητα της παρεχόμενης υπηρεσίας, που προβλέπει ο νόμος -και ορθώς- να ελέγχεται, όταν αφορά ως πούμε τη σίτιση ενός υπερήλικα;

Για να αντιμετωπιστούν όλες αυτές οι δυσκολίες, λοιπόν, προτείνω το εξής πάρα πολύ απλό. Στους ήδη διενεργούμενους ελέγχους, στις διενεργούμενες αυτοψίες να προστεθούν και δύο κάθε χρόνο έλεγχοι, αυτοψίες, από υπηρεσίες γειτονικής περιφερειακής ενότητας, ακριβώς για να αντιμετωπίσουμε το πρόβλημα της υπερβολικής εξοικείωσης μεταξύ ελεγκτών και ελεγχόμενων και να ενισχύσουμε την αντικειμενικότητα και τη διαφάνεια των ελέγχων. Επειδή το έχω συζητήσει και με τους συναρμόδιους Υπουργούς, τον Υπουργό Εσωτερικών κ. Βορίδη, τον Αναπληρωτή Υπουργό Εσωτερικών κ. Πέτσα και με την αρμόδια Υφυπουργό κ. Μιχαηλίδου, καταλαβαίνω ότι μπορεί να υπάρχει δυσκολία από την υποστολέγωση των υπηρεσιών. Εάν τυχόν δεν μπορούν να προστεθούν δύο έλεγχοι επειδή υπάρχει υποστολέγωση των υπηρεσιών, και πάλι θα πρότεινα οι όσοι έλεγχοι γίνονται σήμερα να μοιραστούν μεταξύ υπηρεσιών γειτονικής περιφερειακής ενότητας, ακριβώς για να περιορίσουμε τον κίνδυνο που προκύπτει σε ένα τόσο ευαίσθητο θέμα από την υπερβολική εξοικείωση των ανθρώπων μεταξύ τους, που γεννά ενδεχομένως

χαλαρότητα ή μειώνει την αντικειμενικότητα στη σχέση μεταξύ ελεγκτή και ελεγχόμενου. Πιστεύω ότι για ένα τόσο ευαίσθητο κοινωνικό θέμα πρέπει να κάνουμε το παν για να διασφαλίσουμε το μέγιστο της αποτελεσματικότητας του ελέγχου.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Κι εγώ ευχαριστώ, κύριε Βολουδάκη.

Τον λόγο έχει τώρα ο Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομικών κ. Σκυλακάκης για να αναπτύξει διατάξεις του νομοσχεδίου, της αρμοδιότητάς του.

Μετά τον κύριο Υπουργό να ετοιμάζεται ο κ. Γεώργιος Παπαηλιού από τον ΣΥΡΙΖΑ.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομικών): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα αναφερθώ στις διατάξεις του Μέρους Γ του νομοσχεδίου, που είναι οι διατάξεις του Υπουργείου Οικονομικών. Κατά κύριο λόγο είναι διατάξεις που αφορούν το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Πριν μπω στις συγκεκριμένες διατάξεις, οι οποίες είναι κατά κύριο λόγο τεχνικές, να πω ότι η εικόνα που έχουμε αυτή τη στιγμή για την πορεία του σχεδίου στην Ευρώπη είναι μία εικόνα με είκοσι έξι χώρες που έχουν υποβάλει σχέδια. Είκοσι δύο σχέδια έχουν γίνει αποδεκτά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και από το συμβούλιο. Στη συνέχεια έχουμε από τα είκοσι δύο πέντε αιτήματα πληρωμής και μία πληρωμή που έχει γίνει.

Εμείς είμαστε στα πέντε αιτήματα πληρωμής. Μετά την προκαταβολή δηλαδή θα πάρουμε το πρώτο αίτημα πληρωμής. Έχει εγκριθεί από όλους και από την επιτροπή και από την ΕFC και θα εκταμιευθεί το σχετικό ποσό τον επόμενο μήνα.

Έρχομαι τώρα στις διατάξεις και θα είμαι σύντομος.

Στο άρθρο 43, κατά κύριο λόγο, έχουμε μία διάταξη που βοηθά να κάνουμε τη συνεργασία στο πρόγραμμα των δανείων με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης, την EBRD, με την Αναπτυξιακή Τράπεζα και να έχουμε και την αντίστοιχη συμφωνία στο πλαίσιο του «INVESTEU».

Το πρόγραμμα των δανείων προχωρεί καλά και νομίζω ότι μέσα στο επόμενο δίμηνο θα έχουμε τις σημαντικές πρώτες επενδύσεις που θα αρχίσουν να συμφωνούν οι τράπεζες και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων κάποια στιγμή και η EBRD επίσης με τις επιχειρήσεις.

Σχετικά με το άρθρο 44, διευκολύνει η σχετική διάταξη τη συνεργασία που έχουμε με τη Γενική Γραμματεία Συντονισμού Προεδρίας της Κυβέρνησης, η οποία παρακολουθεί την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων από πλευράς νομικής και κανονιστικής, όπως κάνει και για όλο το πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Κυβέρνησης.

Στο άρθρο 45 προβλέπουμε το άνοιγμα ειδικών δεσμευμένων καταπιστευτικών λογαριασμών (escrow account), όπως υπάρχει και στο ΕΣΠΑ, για να διευκολύνεται η ταχύτητα της χρηματοδότησης προγραμμάτων και έργων.

Στο άρθρο 46 προβλέπουμε πιο αναλυτικά τι συμβαίνει στην περίπτωση που στο πρόγραμμα των δανείων κάποιο δάνειο κοκινίσει. Τη βασική ευθύνη για να μη συμβαίνει αυτό έχουν οι τράπεζες, οι οποίες και το παρακολουθούν. Εάν περάσει πολύς χρόνος, πλέον αναλαμβάνει το δημόσιο, με βάση τον ΚΕΔΕ για το δικό του κομμάτι.

Αυτά ήταν τα άρθρα για το Ταμείο Ανάκαμψης.

Στο άρθρο 47 έχουμε μια ερμηνευτική διάταξη για την ατέλεια του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων στο Κτηματολόγιο.

Στο άρθρο 48 έχουμε μια ρύθμιση για την ηλεκτρονική παρακαταθήκη, κάτι που δεν υπήρχε ως τώρα. Εισάγουμε την ηλεκτρονική παρακαταθήκη.

Στο άρθρο 49 έχουμε μια ρύθμιση για κάποια χρήματα που πληρώθηκαν πριν από πολλά χρόνια σε επιθεωρητές του Ταμείου Παρακαταθηκών εκ παραδρομής, από λάθος της διοίκησης και κάνουμε μια ρύθμιση εκεί, γιατί δεν πρέπει οι εργαζόμενοι από ένα λάθος της διοίκησης να υφίστανται μετά από πολλά χρόνια υπέρμετρο βάρος για χρήματα που καλόπιστα έλαβαν.

Το άρθρο 51 -αυτό έχει κάποια ευρύτερη σημασία- αφορά το καθεστώς επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας. Ήταν ένα κομμάτι που είχε συμφωνήσει η προηγούμενη κυβέρνηση. Είναι μια υποχρέωση της ενισχυμένης εποπτείας και πρέπει να την ολοκληρώσουμε, για να τελειώσουμε με το πρόγραμμα της ενισχυμένης εποπτείας.

Αφού τελείωσε η επιτροπή που προέβλεπε ο προηγούμενος νόμος και μας έδωσε το πόρισμά της, ακούσαμε τους φορείς - κυρίως τους φορείς του δημοσίου ΑΔΕΔΥ και ΓΣΕΕ, για κάποια θέματα τους φορείς της ΓΣΕΕ-, κατατέθηκαν υπομνήματα και ανασυζητήσαμε την επιτροπή, η οποία με βάση την προηγούμενη νομοθεσία είχε ολοκληρώσει το έργο της, για να αξιολογήσει τα υπομνήματα που μας κατέθεσαν. Είναι ακριβώς στη σύνθεση που είχε η προηγούμενη κυβέρνηση και αφού γίνεται η ανασύσταση, θα τελειώσει το έργο της μέχρι 30 Απριλίου, θα μας δώσει καινούργιες επεξεργασμένες βαθμολογίες και μετά θα προχωρήσουμε στην έκδοση των κοινών υπουργικών αποφάσεων.

Και τέλος, υπάρχει και μια ρύθμιση για αποπληρωμή ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης στο άρθρο 52 που αφορά όρους και προϋποθέσεις για κάποιες ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις.

Αυτά ήταν τα άρθρα που είχα να υποστηρίξω. Να μην πάρω άλλο χρόνο για να μπορέσει ο κύριος συνάδελφος και οι υπόλοιποι συνάδελφοι να μιλήσουν.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Κι εγώ ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ - ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, μια ερώτηση ήθελα να κάνω στον Υπουργό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Μια διευκρίνιση;

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ - ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ: Ναι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Ναι. Κύριε Υπουργέ, δίνω τον λόγο στον κύριο εισηγητή για μια διευκρίνιση σε κάποιο άρθρο.

Έχετε τον λόγο, κύριε Καλαματιανέ.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ - ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, θα θέλαμε να διευκρινίσετε σχετικά με το άρθρο 46 που προβλέπει για τα δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης το εξής. Θα μεταβιβάζεται στο δημόσιο και το ανεξόφλητο ποσό που αναλογεί στο δημόσιο και το μέρος των απαιτήσεων που αναλογεί στα πιστωτικά ιδρύματα; Διευκρινίστε το αυτό, γιατί δεν προκύπτει έτσι από τη διάταξη. Υπάρχει μια ασάφεια. Διότι η δανειοδότηση γίνεται κατά 50% από πόρους του ταμείου, δηλαδή του ελληνικού δημοσίου, και κατά 30% από τα κεφάλαια των τραπεζών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομικών): Στη συγκεκριμένη περίπτωση αφορά μόνο το δημόσιο. Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα λειτουργούν εδώ σαν εταίροι δικό μας και διαχειρίζονται το δάνειο με τραπεζικά κριτήρια για επαρκές χρονικό διάστημα.

Αν για πολύ χρονικό διάστημα δεν μπορέσουν να εισπράξουν, το δικό μας κομμάτι το αναλαμβάνουμε εμείς με τον ΚΕΔΕ και αυτοί αναλαμβάνουν το δικό τους με βάση τη δική τους νομοθεσία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Τον λόγο έχει ο κ. Παπαηλιού και αμέσως μετά ο κ. Μπαραλιάκος από τη Νέα Δημοκρατία.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΗΛΙΟΥ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισάγεται προς συζήτηση ένα πολυνομοσχέδιο του Υπουργείου Εσωτερικών που συντίθεται από πολλά μικρά νομοσχέδια διαφορετικών υπουργείων, που θα έπρεπε να αποτελέσουν αυτοτελή νομοσχέδια.

Στην αυτονόητη ένσταση όλων μας η Κυβέρνηση μέσω του αρμόδιου Υπουργού, -δεν είναι παρών εδώ, αλλά φαντάζομαι ότι μας ακούει-, απαντά με τρόπο κυνικό ότι θα νομοθετείτε ή με τροπολογίες ή με πολυνομοσχέδια. Πρόκειται για καινοφανή δικαιολογία, για καινοφανή εξήγηση, βάσει της οποίας εισάγεται

ένας νέος τρόπος νομοθέτησης που βέβαια απαιτεί ακόμη και τροποποίηση του Κανονισμού της Βουλής.

Είναι προφανές ότι πρόκειται για ένα εκβιαστικό ψευτοδίλημμα ως προς την καλή νομοθέτηση. Η κακή ή μάλλον η κάκιστη νομοθέτηση σε όλο το μεγαλείο της και μάλιστα, με όρους κυνικής ομολογίας και εκβιασμού, εκτοξεύεται σε δυσθεώρητα ύψη.

Πάντως, παρά τη δοθείσα εξήγηση, έχει κατατεθεί και στο σημερινό νομοσχέδιο σωρεία τροπολογιών. Κατά τη δημόσια διαβούλευση το νομοσχέδιο είχε πενήντα ένα άρθρα, στη Βουλή κατατέθηκε με ογδόντα εννέα. Δεν εδόθη ο απαραίτητος χρόνος για αναλυτική συζήτηση κατά την ακρόαση των φορέων, την οποία έχει απαξιώσει επανειλημμένα ο κύριος Υπουργός, ώστε να τοποθετηθούν επί των ζητημάτων που τους αφορούν. Η καλή νομοθέτηση της επιτελικής Κυβέρνησης του επιτελικού συστήματος Μητσοτάκη πάλι περιπάτο για ακόμη μία φορά.

Επί της ουσίας πρόκειται για ένα νομοσχέδιο χωρίς εσωτερικό ειρμό, χωρίς συνοχή και συνεπώς χωρίς κεντρική ιδέα. Σε αυτά προστίθενται η προχειρότητα, η ανικανότητα και βέβαια η αδιαφάνεια που εμφανίζονται σε όλο το μεγαλείο τους. Το άρθρο για την κατάρτιση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Καταπολέμησης της Διαφθοράς από την Εθνική Αρχή Διαφάνειας έχει τεθεί στην προμετωπίδα του τίτλου του νομοσχεδίου χωρίς αυτό το νομοσχέδιο να έχει σχέση με το συγκεκριμένο αντικείμενο. Δεν πρόκειται για απλή παραπλάνηση. Πρόκειται για εξαπάτηση έναντι όλων.

Η Εθνική Αρχή Διαφάνειας έχει συσταθεί ως ανεξάρτητη αρχή με σκοπό την καταπολέμηση της διαφθοράς και την ενίσχυση της διαφάνειας. Όμως από τον τρόπο σύστασής της διαφαίνεται η πρόθεση της Κυβέρνησης όχι να είναι μια πραγματικά ανεξάρτητη αρχή, αλλά εργαλείο απόλυτα ελεγχόμενο από την ίδια. Ο τρόπος διορισμού με κατ'εξαίρεση διαδικασίες και οι υπερεξουσίες του επικεφαλής της αρχής δείχνουν ακριβώς αυτό. Όπως ακριβώς και η σύσταση της κεντρικής επιτροπής συντονισμού με πρόεδρο τον ίδιο τον επικεφαλής της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας. Ακόμα και το εθνικό σχέδιο ακεραιότητας που εμπεριέχεται ως πρόβλεψη στο Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Καταπολέμησης της Διαφθοράς σχεδιάζεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και οι μεταβολές του σχεδιασμού αποφασίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο. Κατά τα άλλα πρόκειται για ανεξάρτητη αρχή. Αν είναι δυνατόν!

Από όλα αυτά και από όλα όσα με πληρότητα ανέφερε ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος προκύπτει ότι στόχος της Κυβέρνησης δεν είναι η καταπολέμηση της διαφθοράς, αλλά, μέσω του απόλυτου ελέγχου όλων των εμπλεκόμενων φορέων και μηχανισμών, η συγκάλυψη για υποθέσεις διαφθοράς, ακόμα και η δίωξη όσων τη διώκουν θεσμικά. Σε αυτό το πλαίσιο, η Εθνική Αρχή Διαφάνειας δεν έχει ακόμα δημοσιοποιήσει ούτε ένα πόρισμα από τις μεγάλες υποθέσεις διαφθοράς, οι φάκελοι των οποίων βρίσκονται στο γραφείο του επικεφαλής της.

Με διάταξη που αφορά στη διαδικασία επιλογής προϊσταμένων δίδεται μεγάλο βάρος στη συνέντευξη και χορηγούνται λιγότερα μόρια στα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα του υποψηφίου. Μάλιστα, καθιερώνεται ανατιολόγητα ένα κατώτατο όριο βαθμολόγησης της δομημένης συνέντευξης. Κατά συνέπεια, υπάρχει σημαντικότατο έλλειμμα αξιοκρατίας. Αν μάλιστα ληφθεί υπ'όψιν η αλλαγή του νόμου για τους προϊσταμένους που η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας ψήφισε και η επικείμενη νέα αλλαγή, είναι προφανές η απαξίωση του συστήματος επιλογής. Δεν επιδιώκεται μια σταθερή και αξιοκρατική διαδικασία με συγκεκριμένα κριτήρια επιλογής αλλά, μέσω των αλεπάλληλων αλλαγών, επιδιώκεται να τοποθετούνται προϊστάμενοι της δικής σας επιλογής, κύριοι της Κυβέρνησης. Με τις αλληπάλληλες αλλαγές τοποθετούνται απευθείας ως προϊστάμενοι τα «δικά σας» παιδιά. Το έχει ήδη αναφέρει και ο κύριος Υπουργός.

Κάτι αντίστοιχο φαίνεται ότι γίνεται και με τις αλλαγές στον εκλογικό νόμο. Αν αυτές προωθηθούν. Όταν κάτι δεν εξυπηρετεί την Κυβέρνηση, τη Νέα Δημοκρατία κομματικά, το αλλάζει για να έρθει στα μέτρα της. Όμως, ως προς αυτό, θα έλεγα ότι θα πάτε για μαλλί και θα βγείτε κουρεμένοι. Η προχειρότητα της νομοθέτησης της Κυβέρνησης αποτυπώνεται και στη ρύθμιση για την ένταξη στον κλάδο των επιτελικών στελεχών, των σπουδα-

στών της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, οι θέσεις των οποίων είχαν προβλεφθεί με το νόμο για το επιτελικό κράτος. Δυόμισι χρόνια μετά δεν έχουν εκδοθεί οι αναγκαίες κανονιστικές πράξεις για την ολοκλήρωση της διαδικασίας. Πρόκειται για πρόχειρη νομοθέτηση.

Το ίδιο συμβαίνει και με την ψήφιση του νόμου για την προστασία ζώων συντροφιάς. Η σχετική αρμοδιότητα μεταφέρθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης. Με άλλα λόγια, δεν υφίσταται διοικητικός μηχανισμός και δεν έχουν διατεθεί οι αναγκαίοι πόροι. Επίσης, και αυτό είναι πολύ σημαντικό, με την υπαγωγή των Δασικών Υπηρεσιών από τις αποκεντρωμένες διοικήσεις στο Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας χωρίς να ενισχυθούν οι δασικές υπηρεσίες με προσωπικό και πόρους και ενώ η αντιπυρική περίοδος είναι επί θύραις.

Εδώ θα ήθελα να κάνω μια παρατήρηση σχετικά με την πυρόπληκτη περιοχή της Γορτυνίας του Νομού Αρκαδίας. Είναι ξεχασμένη η πυρόπληκτη Γορτυνία, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Ακόμη περιμένει την αρωγή της πολιτείας. Έχει εγκαταλειφθεί στην τύχη της. Δεν έχουν γίνει ή πάντως δεν έχουν ολοκληρωθεί οι έλεγχοι και οι αυτοψίες. Οι αγρότες, οι κτηνοτρόφοι, οι επαγγελματίες, οι μόνιμοι κάτοικοι έχουν χάσει τα βασικά εργαλεία βιοπορισμού τους. Όλα είναι στον αέρα

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Ολοκληρώστε παρακαλώ, κύριε συνάδελφε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΗΛΙΟΥ: Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε. Έχετε πει μεγάλα λόγια ότι όλα θα γίνονταν γρήγορα και ότι η καταστροφή θα μετατραπεί σε ευκαιρία. Δυστυχώς η περιφερειακή Ελλάδα, εν προκειμένω η Γορτυνία, παραμένει εκτός στήριξης, μόνη της, αβοήθητη και αβέβαιη για το μέλλον της.

Και κάτι τελευταίο. Η αδιαφάνεια που διακρίνει την πολιτική της Κυβέρνησης φαίνεται και στην πρόβλεψη για την παράταση της δυνατότητας ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων για την προμήθεια υλικών για την αντιμετώπιση της υγειονομικής κρίσης με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης. Οι απευθείας αναθέσεις καλά κρατούν.

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Αν διαρκώς παραβιάζουμε τον χρόνο, δεν θα τελειώσουμε σήμερα. Θα είναι σε βάρος των συναδέλφων σας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΗΛΙΟΥ: Πρόκειται για ένα νομοσχέδιο που με αποσπασματικές ρυθμίσεις προβλέπει τακτοποιήσεις και εξυπηρητήσεις. Δεν διαπνέεται από αρχές για την καθιέρωση αντικειμενικών κανόνων με σκοπό τη βελτίωση της δημόσιας διοίκησης. Κυριαρχείται από τα στοιχεία του κομματισμού και συνεπώς της αναξιοκρατίας.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Τον λόγο έχει τώρα ο κ. Ξενοφών Μπαρალიάκος από τη Νέα Δημοκρατία και αμέσως μετά ο κ. Βασίλης Βασιλειάδης από τη Νέα Δημοκρατία.

ΞΕΝΟΦΩΝ (ΦΩΝΤΑΣ) ΜΠΑΡΑΛΙΑΚΟΣ: Ευχαριστώ, πολύ πρόεδρε.

Κύριοι Υπουργοί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σήμερα συζητάμε ένα ερασιστικό νομοσχέδιο του Υπουργείου Εσωτερικών, όπως είπε και ο Υπουργός κ. Βορίδης με πλήθος διατάξεων προερχόμενες από διαφορετικά Υπουργεία. Επομένως, δεν θα ήθελα να σπαταλήσω αδικώς χρόνο και αντ'αυτού προχωρώ άμεσα σε μερικά από τα εξαιρετικής σημασίας σημεία αυτού του νομοσχεδίου. Ένα νομοσχέδιο, που έρχεται με σαρωτικό τρόπο να φέρει αλλαγές που θα αναβαθμίσουν τη δημόσια διοίκηση, την εύρυθμη λειτουργία του κρατικού μηχανισμού και πολλών επιμέρους ζητημάτων.

Το νομοσχέδιο αυτό περιλαμβάνει άρθρα με έντονο κοινωνικό αποτύπωμα. Άλλωστε ως παράταξη ουδέποτε έκρυψα το κοινωνικό μας πρόσωπο και τη διάθεση για στοχευμένη πάντοτε βοήθεια όλων των κοινωνικών ευάλωτων συμπολιτών μας.

Αρχικά με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο ικανοποιείται ένα πάγιο αίτημα των παλινοστούτων στους οποίους απονέμεται πλήρης εθνική σύνταξη. Έτσι, λοιπόν, οι Έλληνες Βορειοηπειρώτες και οι Έλληνες του Πόντου, οι οποίοι προέρχονται από την πρώην Σοβιετική Ένωση, θα λαμβάνουν σύνταξη που καθορίζε-

ται με βάση τα 30 χρόνια μόνιμης παραμονής τους στην Ελλάδα και όχι τα 40, όπως προέβλεπε ο νόμος Κατρούγκαλου.

Επίσης, για τους μη μισθωτούς ασφαλισμένους στο e-ΕΚΦΑ δηλαδή ελεύθερους επαγγελματίες, αυτοτελώς απασχολούμενους και αγρότες, δίνεται η δυνατότητα να λάβουν κατ' εξαίρεση ασφαλιστική ικανότητα από 1-3-2022 ως 28-2-2023 ανεξαρτήτως των οφειλών τους με την προϋπόθεση να έχουν καταβάλει εντός του 2021 ή να καταβάλλουν εντός του 2022 αναδρομικά για το 2021 όλο το ποσό που αντιστοιχεί στην ετήσια εισφορά για παροχές σε είδος και σε χρήμα, σύμφωνα με την ασφαλιστική κατηγορία την οποία είχαν επιλέξει για το 2021.

Ακόμη, σε ό,τι αφορά τον κοινωνικό τομέα, ιδιαίτερης μνείας αξίζει το άρθρο 64, το οποίο ρυθμίζει θέματα για τις στέγες ημι-αυτόνομης διαβίωσης, ικανοποιώντας ένα πάγιο αίτημα όλων των οργανώσεων των ΑΜΕΑ. Πολλοί γονείς παιδιών με ειδικές ανάγκες εξέφραζαν κατά καιρούς την ανησυχία τους σχετικά με το ζήτημα της επιστροφής των παιδιών τους στο σπίτι, τα οποία μέχρι το δέκατο πέμπτο έτος της ηλικίας τους παρέμεναν σε κλειστές δομές παιδικής προστασίας. Γι' αυτόν τον σκοπό θεσπίζεται ένα πρόγραμμα με τίτλο: «Ημιαυτόνομη Διαβίωση σε Διαμερίσματα των ανηλίκων δεκαπέντε ετών και άνω», το οποίο λειτουργεί συμπληρωματικά στο πλαίσιο εφαρμογής δημόσιων πολιτικών αποϊδρωματοποίησης που συμβάλλει στην επανένταξη των παιδιών με ειδικές ανάγκες που έχουν συμπληρώσει το δέκατο πέμπτο έτος της ηλικίας τους.

Στο παρόν σχέδιο νόμου παρέχεται η δυνατότητα στις επιχειρήσεις-δικαιούχους χρηματοδότησης, καθεστώτων, ενισχύσεων και χρηματοδοτικών προγραμμάτων που περιλαμβάνονται στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης «Ελλάδα 2.0» και εντάσσονται προς χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας να προχωρούν σε άνοιγμα ειδικών δεσμευμένων καταπιστευτικών λογαριασμών -οι γνωστοί escrow accounts- σε εμπορικές τράπεζες. Είναι μία μέθοδος που εφαρμόστηκε στο παρελθόν σε χρηματοδοτικά προγράμματα του ΕΣΠΑ, δίνοντας τη δυνατότητα εκταμίευσης των προκαταβολών για τους δικαιούχους χωρίς κατάθεση εγγυητικής επιστολής, μια προϋπόθεση που δρούσε μέχρι τότε αποτρεπτικά για πολύ μεγάλο αριθμό ενδιαφερομένων.

Ειδική μείριμα υπάρχει στο πολυνομοσχέδιο και για τους αγρότες μας, των οποίων τις ανάγκες, αλλά και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν γνωρίζω καλά από τον τόπο μου, την Πιερία, καθώς είμαι σε καθημερινή επικοινωνία μαζί τους και πάντα δίπλα τους. Στο νομοσχέδιο προβλέπεται η αντικατάσταση του άρθρου 67 του ν.998/1977 για τους αγρούς που αλλάζουν μορφή και για τους οποίους το δημόσιο δεν προβάλλει δικαιώματα κυριότητας. Είναι εκτάσεις που εμφανίζονται σε αεροφωτογραφίες του 1945 ή του 1960 με αγροτική μορφή και προβλέπονται διατάξεις που εξειδικεύουν τα θέματα χαρακτηρισμού δασικών εκτάσεων, λύνοντας και τα ζητήματα των ακινήτων δασικού χαρακτήρα που διατέθηκαν ως κληροτεμάχια.

Επιπλέον, το σχέδιο νόμου ρυθμίζει το διαχρονικό θέμα που αφορά στις μετακλίσεις πολιτών τρίτης χώρας για προσωρινή απασχόληση στην αγροτική οικονομία. Η ασφάλιση με εργασία των εργατών γης παραμένει και, επιπλέον, καθορίζεται το πλαίσιο των όρων που πρέπει να πληρούνται, καθώς και η διαδικασία εισδοχής πολιτών τρίτων χωρών με σκοπό την εποχιακή εργασία. Η καινοτομία της ρύθμισης είναι ότι η διαδικασία απλοποιείται, ώστε για τα χρονικά διαστήματα που ορίζονται από τη νομοθεσία να μην είναι αναγκαία η επανάληψη χρονοβόρων γραφειοκρατικών διαδικασιών για εργάτες γης, οι οποίοι καλούνται κάθε χρόνο οι ίδιοι να εργαστούν στη χώρα μας.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το παρόν νομοσχέδιο προβλέπει και την παράταση της προθεσμίας προσαρμογής των καταστατικών των αγροτικών συνεταιρισμών που πρέπει να γίνει μέχρι την 11^η Μαρτίου του 2023 μετά από απόφαση της γενικής συνέλευσης του αγροτικού συνεταιρισμού.

Πριν κλείσω, θα ήθελα να σταθώ στο άρθρο 29, που στην ουσία βάζει τέλος στις συναρμοδιότητες των συνοριακών σταθμών της χώρας και ορίζει ότι η αρμοδιότητα των εγκαταστάσεων και των υποδομών των συνοριακών σταθμών για τη διενέργεια πάσης φύσεως επισκευών σε αυτούς ανήκει πλέον στους συντο-

νιστές της αποκεντρωμένης διοίκησης. Πρόκειται για μία εξαιρετικά θετική εξέλιξη, καθώς παραμερίζονται οι δυσκολίες προς την ικανοποίηση ενός πάγιου αιτήματός μου προς το Υπουργείο Εσωτερικών.

Κι εδώ θέλω να ευχαριστήσω προσωπικά την ηγεσία του Υπουργείου για τον εκσυγχρονισμό και τη βελτίωση των υφιστάμενων υποδομών των σταθμών στα βόρεια χερσαία σύνορα της χώρας μας και, πιο συγκεκριμένα, μεταξύ άλλων των Ευζώνων και του Προμαχώνα. Οι δύο αυτοί σταθμοί ενδιαφέρουν ιδιαίτερα τους επαγγελματίες του τουριστικού κλάδου της Πιερίας, αλλά και των νομών της κεντρικής Μακεδονίας, αλλά και ολόκληρης της βόρειου Ελλάδος, καθώς τα εν λόγω τελωνεία αποτελούν τις βασικές πύλες εισόδου του οδικού τουρισμού, αλλά και των μεταφορών της χώρας μας από τη βόρεια, κεντρική Ευρώπη, αλλά και της Βαλκανικής.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Θα ήθελα τριάντα δευτερόλεπτα, κύριε Πρόεδρε. Ευχαριστώ πάρα πολύ.

Κύριε Υπουργέ, εφόσον ξεπερνιούνται τα γραφειοκρατικά εμπόδια, προσδοκώ πως μπορούμε να προχωρήσουμε άμεσα στον σχεδιασμό, ώστε να πραγματοποιηθούν οι απαραίτητες εργασίες βελτίωσης, όψεις των υποδομών, αλλά και των υπηρεσιών στους συνοριακούς σταθμούς μας. Η πρώτη εικόνα, η πρώτη εντύπωση του επισκέπτη στη χώρα μας πρέπει να είναι ανάλογη και αντάξια της ομορφιάς της πατρίδας μας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας ακολουθώντας τη ρήση του Καζαντζάκη, δείχνει έμπρακτα πως αγαπά την ευθύνη και επιζητά την αλλαγή της Ελλάδος. Αναδεικνύουμε σε κάθε τομέα της πολιτικής ζωής τις προοπτικές που διανοίγονται μπροστά μας, οι οποίες θα οδηγήσουν σε μια νέα εποχή, όπου όλοι οι πολίτες θα έχουν ίσες ευκαιρίες στα πλαίσια ενός κράτους δικαίου. Με σοβαρή, συντονισμένη και πολυδιάστατη πολιτική και με εθνική στρατηγική, βήμα προς βήμα η Ελλάδα αλλάζει.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Κι εγώ σας ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

As οργανώσουμε, λοιπόν, λίγο τη συζήτηση. Θα δώσω τον λόγο τώρα για δύο λεπτά στον Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης για μία διάταξη της αρμοδιότητας του. Στη συνέχεια θα μιλήσουν τέσσερις Βουλευτές, ο κ. Βασιλειάδης, ο κ. Καρβαδάς, ο κ. Καρασμάνης και ο κ. Τριανταφυλλίδης και αμέσως μετά δύο Υφυπουργοί οι οποίοι θα αναπτύξουν κάποιες τροπολογίες στις διατάξεις του νομοσχεδίου.

Ορίστε, κύριε Στύλιο, κύριε Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΥΛΙΟΣ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θέλω να αναφερθώ στο άρθρο 86 του σχεδίου νόμου. Θέλω, λοιπόν, να γνωρίζετε ότι με την τροποποίηση της διάταξης του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 36 του ν.4673/2020 προσπαθούμε να κάνουμε το εξής: Το άρθρο αυτό προέβλεπε εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος οι αγροτικοί συνεταιρισμοί να τροποποιήσουν τα καταστατικά τους. Με την παρούσα τροποποίηση δίνουμε παράταση της συγκεκριμένης προθεσμίας των καταστατικών των αγροτικών συνεταιρισμών κατά ένα έτος, δηλαδή, έως 11-3-2023.

Η παράταση κρίνεται αναγκαία δεδομένων των προβλημάτων που δημιουργήθηκαν λόγω του COVID-19. Η πανδημία δεν επέτρεψε την ασφαλή πραγματοποίηση των συνεδριάσεων των γενικών συνελεύσεων των αγροτικών συνεταιρισμών την τελευταία διετία, κάτι που είχε ως αποτέλεσμα οι περισσότεροι αγροτικοί συνεταιρισμοί να μην έχουν προχωρήσει σε τροποποίηση του καταστατικού τους εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας που όριζε ο ν.4673/2020. Έτσι, κινδυνεύουν με διαγραφή από το Εθνικό Μητρώο Αγροτικών Συνεταιρισμών.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η προτεινόμενη ρύθμιση του άρθρου 86 θα επιτρέψει τη συνέχιση της ομαλής λειτουργίας των αγροτικών συνεταιρισμών, επομένως και την ενίσχυση της αγρο-

τικής οικονομίας και της ανάπτυξης.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Κι εγώ σας ευχαριστώ, κύριε Υφυπουργέ, ειδικά για την τήρηση του χρόνου.

Τον λόγο έχει τώρα ο κ. Βασίλης Βασιλειάδης από τη Νέα Δημοκρατία.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ (ΛΑΚΗΣ) ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριοι Υπουργοί, αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι, όπως πολύ σωστά παρατήρησαν και οι προηγούμενοι από μένα ομιλητές, το σχέδιο νόμου που έχουμε μπροστά μας είναι μια σύνθεση πολλών επιμέρους διατάξεων επτά διαφορετικών Υπουργείων που ρυθμίζουν μια σειρά από επείγουσες και αναγκαίες παρεμβάσεις που από καιρό έχει δρομολογήσει η Κυβέρνηση.

Πρόκειται για ένα ερασιωτικό νομοσχέδιο, όπως πολύ σωστά το χαρακτήρισε ο Υπουργός Εσωτερικών, ο κ. Βορίδης. Οι παρεμβάσεις αυτές στο σύνολό τους είναι ουσιαστικές και -κατά τη γνώμη μου- καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα ζητημάτων, από την καθημερινότητα των πολιτών μέχρι τη λειτουργία του κράτους, την οικονομία και την άμυνα της χώρας.

Επειδή τόσο η εισήγηση του συναδέλφου κ. Κοτρωνιά, όσο και οι παρεμβάσεις των κυριών Υπουργών που ακούσαμε και θα ακούσουμε μέσα στη μέρα θα αναλύσουν επαρκώς τα επιμέρους ζητήματα, επιτρέψτε μου, κύριε Πρόεδρε, να αναφερθώ επιγραμματικά σε μερικά από αυτά που θεωρώ ότι αφορούν κατά τι παραπάνω την περιφέρειά μου, την Πέλλα.

Πρώτα από όλα, όμως, θέλω να επικροτήσω την πρωτοβουλία της θεσμικής ενδυνάμωσης του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς. Παρά τις ευρωπαϊκές και διεθνείς δεσμεύσεις μας, τα αποτελέσματα στο δείκτη αντίληψης διαφθοράς παραμένουν σε πολύ χαμηλά επίπεδα, με τη χώρα μας να βρίσκεται στην παγκόσμια κατάταξη στην ίδια θέση με χώρες, όπως η Αρμενία, η Ιορδανία και η Ναμίμπια. Είναι επιδοφόρο, λοιπόν, ότι υλοποιούνται με σταθερά βήματα οι στόχοι ενδυνάμωσης των εθνικών θεσμών με προεξέχουσα την Εθνική Αρχή Διαφάνειας.

Έρχομαι τώρα στις ρυθμίσεις για τη μεταβίβαση των δασικών υπηρεσιών από τις αποκεντρωμένες διοικήσεις στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Η διαχείριση των δασών μας πρέπει να αλλάξει. Αυτό έγινε σαφές με τον πλέον τραγικό τρόπο το καλοκαίρι που μας πέρασε, όπου ήταν εμφανές ότι η υπάρχουσα οργανωτική δομή δεν επαρκεί για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής κρίσης. Ένα σημαντικό ποσοστό της Πέλλας καλύπτεται από δάση και η εμπειρία που έχουμε τα τελευταία χρόνια μάς οδηγεί στο συμπέρασμα πως η υλοποίηση αυτής της εξαγγελίας της Κυβέρνησης βρίσκεται στη σωστή κατεύθυνση.

Στο Μέρος Γ' έχουμε διατάξεις που ευνοούν την ταχύτερη απορρόφηση πόρων και κονδυλίων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας καθώς και την επιτάχυνση των διαδικασιών του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων.

Στο Μέρος Δ' περιλαμβάνονται διατάξεις που εξασφαλίζουν την αξιοποίηση ικανών στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, καθώς αυξάνονται τα όρια ηλικίας για αποστράτευση, ενώ παράλληλα διευκολύνεται η αποστρατεία στελεχών που δεν έχουν να προσφέρουν, αλλά μέχρι σήμερα παρέμειναν μέχρι τη συμπλήρωση τριάντα πέντε ετών πραγματικής υπηρεσίας.

Στο Μέρος Ε' το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων υλοποιεί τη δέσμευση του Πρωθυπουργού να αποκατασταθεί η αδικία του ν.4387/2016 της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ - ANEL εις βάρος των ομογενών από τη Βόρεια Ήπειρο και των παλινοστούντων από την πρώην Σοβιετική Ένωση. Το καθεστώς εκείνο που απαιτούνταν σαράντα έτη παραμονής στην Ελλάδα για ανθρώπους που εκ των πραγμάτων ήρθαν στις αρχές της δεκαετίας του 1990 κινούνταν στα όρια του εμπαιγμού. Η μείωση στα τριάντα έτη για έκδοση εθνικής σύνταξης ομογενών δικαιώνει πραγματικά τους συμπολίτες μας αυτούς.

Επιπλέον, ιδιαίτερα σημαντική διάταξη είναι αυτή του άρθρου 63, η οποία δίνει τη δυνατότητα κτήσης ασφαλιστικής ενημερό-

τητας για μη μισθωτούς του e-ΕΦΚΑ, ελεύθερους επαγγελματίες και αγρότες ανεξαρτήτως οφειλών τους μέχρι 28 Φλεβάρη του 2023. Με δεδομένες τις δυσμενείς για το επιχειρείν συνθήκες λόγω της ακρίβειας και της ενεργειακής κρίσης η κατ' εξαίρεση ασφαλιστική ικανότητα των παραπάνω κλάδων θα τους δώσει σίγουρα τον απαραίτητο χώρο.

Στις διατάξεις του Υπουργείου Υγείας στο Μέρος ΣΤ' ξεχωρίζω την παράταση της εκκαθάρισης δαπανών των νοσοκομείων λόγω COVID και βεβαίως, τη δυνατότητα πρακτικής άσκησης των νοσηλευτών Δημόσιας σε σχολικές μονάδες. Η παρουσία νοσηλευτών στα σχολεία είναι μια καλή πρακτική άλλων ευρωπαϊκών κρατών που έχουμε αργήσει πολύ να φέρουμε στη χώρα μας.

Επόμενη σημαντική διάταξη είναι αυτή στο άρθρο 80 του Μέρους Ζ' του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, καθώς βγάζει χιλιάδες πολίτες από την ομηρία του καθεστώτος των δασωθέντων αγρών. Η λύση που δίνεται είναι η πλέον ενδεδειγμένη και την είχαμε συζητήσει αρκετές φορές και με τον Υπουργό, τον κ. Σκρέκα και με τον Υφυπουργό, τον κ. Αμυρά και τους ευχαριστούμε πολύ.

Στη συνέχεια, στα άρθρα 81 έως 83 του Μέρους Η' έχουμε το πολυαναμενόμενο πλαίσιο για τη διαδικασία μετάκλησης εργατών γης από τρίτες χώρες. Ειδικά για την Πέλλα, όπου κατευθύνονται πάνω από δέκα χιλιάδες εργάτες γης ετησίως, το να έχουμε ένα σαφές, ξεκάθαρο και λειτουργικό πλαίσιο είναι πραγματικά πολύ σημαντικό. Οι παρεμβάσεις εδώ γίνονται σε δύο επίπεδα: Πρώτον, θα εφαρμοστεί και φέτος η κατά παρέκκλιση διαδικασία, όπως ακριβώς ίσχυσε και πέρυσι, με την απαλλαγή της υποχρέωσης θεώρησης εισόδου μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου του 2022 για παραμονή τριών μηνών με δυνατότητα επέκτασης για άλλους τρεις μήνες, ενώ ο εργάτης μπορεί να βγει από την ελληνική επικράτεια και να ξαναεισέλθει, όπως επίσης μπορεί να εργαστεί ο ίδιος εργάτης σε άλλον εργοδότη, εφόσον υπάρχει η πρότερη συναίνεση των προηγούμενων. Δεύτερον, αλλάζει το πλαίσιο του ν.4251/2014 και πλέον δίνεται η δυνατότητα αίτησης του εργοδότη για συνολική περίοδο απασχόλησης εννέα μηνών κατ' έτος με δυνατότητα επέκτασης μέχρι και για πέντε έτη. Με αυτόν τον τρόπο περιορίζεται σε πολύ μεγάλο βαθμό η γραφειοκρατία και συνεπώς, ο χρόνος που πρέπει να αφιερώνει ο αγρότης στη διαδικασία της μετάκλησης.

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε, με μια μικρή αναφορά στο Μέρος Θ' και στη δυνατότητα παράτασης, που ανέφερε πριν ο Υφυπουργός κ. Στύλιος, της προθεσμίας προσαρμογής των καταστατικών των αγροτικών συνεταιρισμών που πρέπει να γίνει μέχρι τις 11 Μαρτίου του 2023 μετά από απόφαση της γενικής συνέλευσης του συνεταιρισμού.

Για όλες τις επιμέρους διατάξεις για τις οποίες μίλησα παραπάνω αλλά και για όσες δεν πρόλαβα να αναφέρω, υπερηφίζω το υπό συζήτηση σχέδιο νόμου.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Σας ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε, και για την τήρηση του χρόνου.

Ο κ. Αθανάσιος Καββαδάς από τη Νέα Δημοκρατία έχει τον λόγο.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΑΒΒΑΔΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριοι Υπουργοί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα αναφερθώ σήμερα κυρίως στο άρθρο 80 του νομοσχεδίου που αφορά τους δασωμένους αγρούς. Είναι ένα θέμα που απασχολεί πολλούς συμπολίτες μου στη Λευκάδα, όπου το 14,8% των εκτάσεων χαρακτηρίστηκαν δασωμένοι αγροί, που είναι το υψηλότερο ποσοστό σε όλη τη χώρα. Οι δασωμένοι αγροί είναι εκεί που κάποτε καλλιεργούσαν οι πρόγονοί μας, οι παππούδες και οι πατεράδες μας, οι φτωχοί άνθρωποι της υπαίθρου που προσπαθούσαν σε αντίξοες συνθήκες και με λιγοστά μέσα να καλλιεργήσουν όσο το δυνατόν περισσότερη γη, για να ζήσουν τις οικογένειές τους. Στη δύσκολη μεταπολεμική περίοδο αναζήτησαν μια καλύτερη τύχη στις μεγάλες πόλεις ή στην Ξενιτιά. Τα χωράφια εγκαταλείφθηκαν, γέμισαν βλάστηση, χαρακτηρίστηκαν δασικές περιοχές και σήμερα οι ιδιοκτήτες τους δεν μπορούν ούτε να τις κατοχυρώσουν ούτε να τις αξιοποιήσουν.

Πάγιο αίτημα, λοιπόν, της κοινωνίας μας ήταν και παραμένει η απόδοση των εγκαταλειμμένων αγρών στους φυσικούς δικαιούχους. Είναι ένα ζήτημα για το οποίο τόσο εγώ προσωπικά αλλά και άλλοι συνάδελφοι επιδιώξαμε να βρεθεί μια βιώσιμη και δίκαιη λύση, για να μην στερηθούν πολίτες περιουσίες που τους ανήκουν.

Η Κυβέρνηση και το Υπουργείο Περιβάλλοντος έφεραν σήμερα μια θαρραλέα νομοθετική ρύθμιση που αίρει μια συσσωρευμένη αδικία ετών και απαντά σε πολλά από τα ζητήματα που θέτουν χιλιάδες ιδιοκτήτες στη Λευκάδα αλλά και σε όλη την Ελλάδα. Είναι, λοιπόν, πολύ θετικό ότι πλέον το δημόσιο δεν προβάλει δικαιώματα σε εκτάσεις που στις αεροφωτογραφίες του 1945 ή του 1960 εμφανίζονται ως αγροτικές, ανεξάρτητα από τη μορφή που έχουν σήμερα, παρά μόνον αν έχει τίτλους. Είναι, επίσης, πολύ θετικό ότι τέτοιες εκτάσεις που σήμερα φαίνονται δασικές βγαίνουν από τη δασική νομοθεσία, όπως πολύ σωστή είναι η δυνατότητα απόδειξης της έννομης σχέσης του πολίτη με το ακίνητο όχι μόνο με τίτλους αλλά και με μάρτυρες και άλλα μέσα. Και αυτό είναι ένα από τα σημαντικότερα σημεία της ρύθμισης που δικαιώνει χιλιάδες μικροϊδιοκτήτες και μικροκαλλιεργητές οι οποίοι προσπαθούσαν από ένα κομμάτι γης να ζήσουν.

Υπάρχουν, όμως, περιθώρια βελτιώσεων. Γι' αυτό θα καταθέσω κάποιες προτάσεις από το Βήμα της Βουλής. Το ιδανικό, αυτό που θα έλυσε όλα τα προβλήματα, θα ήταν: Όλες οι εκτάσεις που στις αεροφωτογραφίες του 1945 ή του 1960 εμφανίζονται ως εκτάσεις μη δασικής μορφής να μη χαρακτηρίζονται ως δάση ή δασικές εκτάσεις ανεξάρτητα από τη μορφή που έχουν σήμερα. Αυτή η αλλαγή μάλιστα θα πρέπει να αποτυπώνεται αυτόματα στους δασικούς χάρτες είτε αυτοί έχουν αναρτηθεί είτε είναι σε διαδικασία σύνταξης ή αναμόρφωσης. Έτσι καλύπτεται μεγάλο φάσμα περιπτώσεων, ενώ η διαδικασία είναι απλή και γρήγορη, αφού δεν απαιτείται υποβολή και εξέταση αντιρρήσεων.

Αντιλαμβάνομαι ωστόσο ότι ο νομοθέτης, ιδιαίτερα όταν χρειάζεται να νομοθετήσει για ένα αγαθό που προστατεύεται συνταγματικά, ίσως έχει περιορισμούς.

Ως βελτίωση, λοιπόν, στην υφιστάμενη διάταξη προτείνω τα εξής: Πρώτον, να υπάρχει η δυνατότητα χρήσης των αεροφωτογραφιών είτε του 1945 είτε του 1960 ανεξαρτήτως ευκρίκειας, όπως είτε και ο εισηγητής μας, ο κ. Κοτρωνιάς, ώστε να είναι στη διακριτική ευχέρεια του ιδιοκτήτη να παρουσιάσει τα καλύτερα τεκμήρια.

Δεύτερον, χωράφια που έχουν ήδη δασική βεβαίωση ότι αποτελούν δασική έκταση να απαλλάσσονται αυτοδικαίως από τη δασική νομοθεσία.

Τρίτον, η απομάκρυνση της βλάστησης από δασωθέντα αγρό να γίνεται χωρίς άδεια, μόνο με απόδειξη έννομου συμφέροντος.

Τέταρτον, να θεσπιστεί χρονικό όριο για τη γνωμοδότηση της Επιτροπής Δασολογίου ως προς τον χαρακτήρα της έκτασης, για παράδειγμα έως δύο μήνες, ώστε να μην είναι οι ιδιοκτήτες όμηροι.

Πέμπτον, να υπάρξει πρόβλεψη για μεικτές εκτάσεις που είναι ένα μέρος δάσος και ένα μέρος δασικές, ώστε, αν κριθεί ότι η έκταση δεν επαρκεί για να αναπτυχθεί δάσος, να χαρακτηρίζεται όλη δασική και να απαλλάσσεται από τη δασική νομοθεσία.

Έκτον, κατά τον χαρακτηρισμό θα πρέπει να υπάρξει διάκριση για τα δάση που αποτελούνται από δέντρα τα οποία σχηματίζουν πολύ γρήγορα και εύκολα δασικές συστάδες, ώστε να θεωρούνται και αυτές δασικές εκτάσεις και όχι δάση.

Τέλος, κύριοι Υπουργοί, δύο θέματα που αφορούν την τρέχουσα διαδικασία των δασικών χαρτών.

Κατ' αρχάς, κύριε Υπουργέ, θα πρέπει οπωσδήποτε να δοθεί μια γενναία παράταση για την υποβολή αντιρρήσεων στους δασικούς χάρτες. Η προθεσμία στη Λευκάδα έληγε στις 16 Μαρτίου. Η νέα διάταξη δημιουργεί νέα δεδομένα και θα πρέπει οι ιδιοκτήτες να έχουν χρόνο να τη μελετήσουν, να δουν τι ισχύει στην περίπτωση τους μετά την ψήφιση της διάταξης και, αν χρειάζεται, να προχωρήσουν σε αντιρρήσεις.

Ένα άλλο ζήτημα είναι ότι απτήν τη στιγμή στη Λευκάδα έχουν κατατεθεί περίπου δύο χιλιάδες αντιρρήσεις που θα εξετάζονται από μία μόλις επιτροπή. Αν εξετάζονται εκατό υποθέσεις τον

μήνα όπως έχει ειπωθεί, αντιλαμβάνεστε ότι θα τελειώσουμε σε δύο χρόνια. Γι' αυτό θέλω να ζητήσω τη σύσταση περισσότερων επιτροπών εξέτασης αντιρρήσεων, καθώς και χρονικό όριο εντός του οποίου θα πρέπει να αποφασίζουν.

Κλείνοντας, θέλω να αναφερθώ σε ένα σημαντικό επιπλέον άρθρο, στο άρθρο 60 για την εθνική σύνταξη ομογενών. Ο χρόνος μόνιμης και νόμιμης διαμονής που μπαίνει ως προϋπόθεση για την απόδοση πλήρους σύνταξης μειώνεται από τα σαράντα χρόνια στα τριάντα. Και αυτό είναι μια πολύ σημαντική ηθική ικανοποίηση, διότι ο νόμος μέχρι σήμερα εξίσωνε τα αδέρφια μας της ομογένειας με τους αλλοδαπούς. Αυτή η αδικία, λοιπόν, πλέον επανορθώνεται και στα τριάντα χρόνια παραμονής οι ομογενείς μας θα λαμβάνουν στο ακέραιο την εθνική σύνταξη.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, απ' όταν αναρτήθηκαν οι δασικοί χάρτες στη Λευκάδα τον Ιανουάριο του 2021, βρέθηκα από την πρώτη στιγμή σε επικοινωνία και με τους συμπολίτες μου και με το Υπουργείο Περιβάλλοντος. Συνεργαστήκαμε στενά με την ηγεσία του Υπουργείου και θέλω να ευχαριστήσω τόσο τον Υπουργό κ. Κώστα Σκρέκα όσο και τον Υφυπουργό κ. Γιώργο Αμυρά, ο οποίος μου έκανε την τιμή να ανταποκριθεί στην πρόσκλησή μου και ήρθε στη Λευκάδα και στο Μεγανήσι, διότι από την πρώτη στιγμή άκουσαν με προσοχή τα προβλήματα και υιοθέτησαν πολλές από τις προτάσεις μου.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι υπάρχει πολιτική βούληση να λυθεί ο γόρδιος δεσμός των δασωμένων αγρών και γι' αυτό θέλω να τους συγχαρώ. Δείχνουμε έμπρακτα ότι το κράτος σέβεται το περιβάλλον και τη δασική νομοθεσία και ότι η φύση μπορεί να συνυπάρξει με την ανθρώπινη δραστηριότητα.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Εγώ ευχαριστώ, κύριε Καββαδά.

Τον λόγο έχει τώρα ο κ. Γιώργος Καρασμάνης από τη Νέα Δημοκρατία και αμέσως μετά ο κ. Αλέξανδρος Τριανταφυλλίδης από τον ΣΥΡΙΖΑ.

Ελάτε, κύριε Καρασμάνη.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το συζητούμενο πολυνομοσχέδιο αναμφισβήτητα ρυθμίζει μια σειρά θεμάτων και αρμοδιοτήτων πολλών Υπουργείων, με αιταπόδεικτο στόχο να επιταχύνει διαδικασίες και να δώσει λύσεις σε χρόνια προβλήματα. Ο εισηγητής μας έχει αναφερθεί λεπτομερώς και διεξοδικά σε όλα τα άρθρα. Συνεπώς, ο περιορισμένος χρόνος με αναγκάζει να επικεντρωθώ σε συγκεκριμένα άρθρα και σχετικές μου επισημάνσεις και προτάσεις.

Κατ' αρχάς, θα ήθελα να αναφερθώ στα άρθρα που αναφέρονται στις δασικές υπηρεσίες και ειδικότερα στο 36 και 37 που εκχωρούν αρμοδιότητες στις Διευθύνσεις Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών, οι οποίες μεταξύ των άλλων λειτουργούν και ως ενδιάμεσοι φορείς του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020, ενός προγράμματος που έχει κυριολεκτικά δεινοπαθήσει από τις πρακτικές της προηγούμενης κυβέρνησης.

Εστιάζω δε στο μέτρο Μ8 και στα υπομέτρα 8.3 και 8.4 με πρόβλεψη κοινωτικά κονδύλια 128 εκατομμύρια, ένα πρόγραμμα που μετά από τεσσεράμισι χρόνια πλήρους απραξίας προκηρύχθηκε από την Κυβέρνησή μας στα τέλη του 2019 με παράλληλη προκήρυξη εκατόν δεκαέξι έργων σε όλη την Ελλάδα. Έργα που αφορούν στην προστασία, στη βελτίωση των δασών μας και τον καθαρισμό τους, τη συντήρηση δασικών δρόμων, τη διάνοιξη αντιπυρικών ζωνών, τη δημιουργία σημείων υδροληψίας και ανεφοδιασμού και την εγκατάσταση σύγχρονων, καινοτόμων συστημάτων πυρανίχνευσης και πρόληψης της επέκτασης πυρκαγιών. Ίσως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αν το πρόγραμμα αυτό είχε υλοποιηθεί όταν και όπως έπρεπε, να είχαν περιοριστεί δραστηρικά οι συνέπειες από τις περσινές καταστροφικές πυρκαγιές.

Είχα κατ' επανάληψη επισημάνει ότι τα έργα αυτά πρέπει να χαρακτηριστούν ως κατεπείγουσας σημασίας και ότι, λόγω της πολυπλοκότητας των διαγωνιστικών διαδικασιών και του περιορισμένου χρόνου υλοποίησης, πρέπει να επιταχυνθούν. Είχα προτείνει ακόμη την άμεση στελέχωση των υποστελεχωμένων δυστυχώς δασικών υπηρεσιών με την πρόσληψη δασαρχών και

δασοπόνων. Σε ποιο σημείο σήμερα είμαστε σε ό,τι αφορά αυτά τα έργα; Είμαστε στο στάδιο της εκπόνησης των τευχών, ενώ αν δεν υπήρχαν οι εξοργιστικές καθυστερήσεις που προανέφερα, τα έργα θα έπρεπε να υλοποιούνται ήδη.

Το άρθρο 60 θίγει ένα ιδιαίτερα ευαίσθητο θέμα, την αποκατάσταση της εθνικής σύνταξης στους ομογενείς μας από την Αλβανία και την πρώην Σοβιετική Ένωση. Αποτελεί δέσμευση του Πρωθυπουργού, της Κυβέρνησής μας σε ικανοποίηση ενός χρόνιου αιτήματος των ομογενών μας. Και επειδή έχω ακούσει από συναδέλφους της Αντιπολίτευσης ότι δεν είναι τίποτα αυτό, απλά θα τους παραπέμψω στην έκθεση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους που εκτιμά ότι οι βελτιώσεις που επέρχονται στις εθνικές συντάξεις όλων των ομογενών μας με το άρθρο αυτό αναλογικά με τα τριάντα χρόνια θα επιβαρύνουν τον κρατικό προϋπολογισμό με 25 εκατομμύρια. Αν αυτό είναι τίποτα, τι να πούμε! Κι ας μην ξεχνάμε ότι από αυτό το Βήμα προηγούμενος ο Υπουργός κ. Χατζηδάκης εξήγγειλε ότι πολύ σύντομα η Κυβέρνηση θα χορηγήσει το επίδομα των ανασφάλιστων υπεργολικών.

Πολύ σημαντικό σε όλο το άρθρο 63 για τους ελεύθερους επαγγελματίες, αγρότες, απασχολούμενους που πλήρωσαν εντός του 2021 ή εκπρόθεσμα το 2022 τις εισφορές του κλάδου υγείας. Δίνει τη δυνατότητα να έχουν ασφαλιστική κάλυψη μέχρι και το τέλος Φεβρουαρίου του 2023. Να σταθώ όμως εδώ για να υπογραμμίσω ότι πρέπει να δοθεί τάχιστα λύση για όλους εκείνους που πλήρωσαν κανονικά στο ΚΕΑΟ τις οφειλές τους τις οποίες έχουν ρυθμίσει, αλλά είναι υποχρεωμένοι μία φορά κάθε μήνα να κλείνουν ηλεκτρονικά ραντεβού, να παρατάνε τις δουλειές τους και να τρέχουν οι ίδιοι στον ΕΦΚΑ με την απόδειξη της κάθε πληρωμής για να ανανεώσουν την ασφαλιστική τους ικανότητα για έναν μόνο μήνα, για να μπορεί να πάει στον γιατρό του ή για τις εξετάσεις και τον άλλο μήνα ξανά μανά η ίδια ταλαιπωρία. Και ο λόγος είναι ότι δεν έχουν συνδεθεί μεταξύ τους τα ηλεκτρονικά συστήματα του ΕΦΚΑ. Αυτή η ταλαιπωρία πρέπει να λάβει ένα τέλος.

Το άρθρο 64 που αφορά στη μέριμνα και προστασία των ατόμων με ειδικές ανάγκες δεκαπέντε ετών και άνω με την παροχή στέγης και υπηρεσιών καθημερινής φροντίδας, πέραν του ότι προφανώς είναι ένα ζήτημα επιβεβλημένης κοινωνικής ευαισθησίας απέναντι στα άτομα της διπλανής πόρτας, μου δίνει την ευκαιρία να επανέλθω στις αδικίες που έχει δημιουργήσει ο ν.4336/2015 στο συνταξιοδοτικό εργαζομένων στον ιδιωτικό τομέα, οι οποίοι έχουν την ευθύνη και φροντίζουν άτομα με βαριές αναπηρίες, και να επανακαταθέσω την πρότασή μου αυτά που ισχύουν για το δημόσιο να ισχύσουν και για τον ιδιωτικό τομέα. Θα είναι μια πράξη στοιχειώδους ευαισθησίας και επιβεβλημένης ισονομίας που θα εκτιμηθεί.

Καθώς μιλάμε για συντάξεις, να επαναφέρω για μια ακόμη φορά από αυτό το Βήμα το τεράστιο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν χιλιάδες συμπατριώτες μας, ελεύθεροι επαγγελματίες και αγρότες, που ενώ έχουν θεμελιώσει δικαίωμα σύνταξης, δεν μπορούν να την πάρουν. Γιατί; Γιατί λόγω εξωγενών δυσμενέστων και απρόβλεπτων συνθηκών -οικονομική κρίση, πανδημία, θεομηνίες και τώρα ενεργειακή κρίση κ.λπ.- έφτασαν να χρωστούν εισφορές πάνω από το όριο που προβλέπει ο νόμος για συνταξιοδότηση.

Επαναφέρω, λοιπόν, την πρότασή μου: Το σημερινό όριο των 6.000 ευρώ οφειλής για μεν τους αγρότες να αυξηθεί στις 10.000, για δε τους ελεύθερους επαγγελματίες και εμπόρους να αυξηθεί από 20.000 στα 30.000. Είναι θέμα επιβίωσης, πέραν του ότι η λύση που προτείνω δεν έχει το παραμικρό κόστος.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ένα ακανθώδες ζήτημα που σέρνεται επί δεκαετίες και έχει δημιουργήσει τεράστια προβλήματα σε πολλές χιλιάδες ιδιοκτήτες γης, αλλά σε πολλές περιπτώσεις έχει φρενάρει και προοπτικές ανάπτυξης της υπαίθρου μας γενικά, οδεύει επιτέλους προς τη λύση του με το άρθρο 80 του πολυνομοσχεδίου.

Και επιτρέψτε μου να αισθάνομαι ικανοποίηση όπως και άλλοι συνάδελφοι, γιατί το θέμα αυτό κατ' επανάληψη το έχουμε φέρει στη Βουλή. Άλλωστε απασχολεί χιλιάδες αγρότες σε όλη την Ελλάδα όπως και εκατοντάδες στην Πέλλα. Είναι τα κτήματα που εγκαταλείφθηκαν αμέσως μετά τον τελευταίο μεγάλο πόλεμο,

τον Εμφύλιο που ακολούθησε, τη φτώχεια, την αστυφιλία και τη μετανάστευση για την επιβίωση και χαρακτηρίστηκαν δασικές εκτάσεις. Σήμερα -έστω και μετά από μισό αιώνα και πλέον- οι οικογένειες που τα έχασαν τότε, γίνονται και πάλι κύριοι της γης. Και μάλιστα όσες τυχόν διοικητικές πράξεις έχουν εκδοθεί για τις συγκεκριμένες εκτάσεις, ανακαλούνται. Το σημαντικότερο είναι ότι δίνεται η ευκαιρία και η δυνατότητα σε νέους ανθρώπους, στη σημερινή γενιά της υπαίθρου, να την αξιοποιήσουν με πρωτοπόρες και καινοτόμες καλλιέργειες και μονάδες.

Θα κλείσω με τα άρθρα που αναφέρονται στη μετάκληση ξένων εργατών γης. Το επισπεύδον Υπουργείο Μετανάστευσης με τα συναρμόδια Υπουργεία και το 2020 και ειδικότερα το 2021 με απλές, γρήγορες διαδικασίες και κατά παρέκκλιση των ισχυουσών διατάξεων έδωσαν τη δυνατότητα να βρεθούν οι αναγκαίοι εργάτες. Δυστυχώς, η μέχρι σήμερα διαδικασία δεν μπορεί να συνεχιστεί από το 2023 λόγω των κανόνων Σένγκεν. Έτσι λοιπόν, το υπ' αριθμόν ένα πρόβλημα, μετά την κλιματική κρίση, είναι η έλλειψη εργατικών χεριών. Θα πρέπει να το αντιμετωπίσουμε, να απλοποιήσουμε ακόμα περισσότερο τις διαδικασίες πρόσκλησης-μετάκλησης εργατών γης, με ταυτόχρονη διεύρυνση των συμφωνιών με τις τρίτες χώρες. Υπάρχουν οι προτάσεις μας, όπως και οι προτάσεις των φορέων των αγροτών, αλλά δυστυχώς δεν έχω χρόνο να τις αναπτύξω.

Θα ήταν παράλειψή μου αν δεν αναφερόμουν στο άρθρο 14 που δίνει τη δυνατότητα στα δημοτικά συμβούλια να παίρνουν αποφάσεις και να επιχορηγούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, μεταξύ των οποίων και τους πολιτικούς συλλόγους και εταιρείες μη κερδοσκοπικές. Όμως, θα πρέπει να συμπεριληφθούν στο άρθρο αυτό και οι άποροι και οι τρίτεκνοι και οι πολύτεκνοι, κάτι που το προέβλεπε ο ν.3463/2006. Ήδη έχουν στείλει επιστολές, μεταξύ των οποίων και ο Δήμος Έδεσσας. Υποστηρίζεται και από την ΚΕΔΕ το αίτημα αυτό. Κύριε Υπουργέ, στο αγροτικό νομοσχέδιο θα παρακαλούσα πάρα πολύ να το συμπεριλάβετε.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε, για την ανοχή του χρόνου. (Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Και εγώ σας ευχαριστώ, κύριε Καρασμάνη.

Τον λόγο έχει τώρα ο κ. Αλέξανδρος Τριανταφυλλίδης από τον ΣΥΡΙΖΑ και αμέσως μετά, όπως έχουμε προαναγγείλει με το πρόγραμμα, θα μιλήσουν οι δύο Υφυπουργοί, ο Υφυπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης κ. Λιβάνιος και ο Υφυπουργός Περιβάλλοντος κ. Αμυράς.

Κύριε Τριανταφυλλίδη, έχετε τον λόγο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ: Ευχαριστώ πολύ.

Πριν ξεκινήσω την ομιλία μου, κύριε Πρόεδρε, θέλω να συμβάλλω στη συλλογική μνήμη με αυτή την επετειακή μάσκα μνήμης για τα εκατό χρόνια από τη Μικρασιατική Καταστροφή. Η αναφορά μου είναι γιατί πρέπει πάντα να θυμόμαστε και στα θραύσματα της ιστορίας να παίρνουμε τα αναγκαία μαθήματα για τις μέρες που έρχονται που θα είναι δύσκολες.

Οφείλουμε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πριν αναφερθούμε στο υπό συζήτηση νομοσχέδιο, ανταποκρινόμενοι στο λαϊκό αίτημα, να κάνουμε μια σαφή καθαρή αναφορά στις συνθήκες αφόρητης ακρίβειας και στο δυσβάσταχτο κόστος ζωής που ζουν οι Έλληνες πολίτες. Τείνει πλέον να προσλάβει καταστροφικές διαστάσεις για την κοινωνική συνοχή. Καταδυναστεύει κάθε μέρα όλο και πιο έντονα κάθε ελληνική οικογένεια, κάθε νοικοκυριό.

Οι συμπολίτες μας βρίσκονται σε κατάσταση απελπισίας και οργής, αγανάκτησης και θυμού, καθώς η μέγγενη της ακρίβειας και των καυτών λογαριασμών συνθλίβει την καθημερινότητά τους. Αντιστατώνται ότι οι ολιγάρχες του Μητσοτάκη βουλιάζουν στα υπερκέρδη, την ίδια ώρα που οι ίδιοι δεν μπορούν να βγάλουν το δεκαπενθήμερο για τους ίδιους και την οικογένειά τους. Τα συνεχώς ογκούμενα έξοδα για τη στοιχειώδη διαβίωση -ρεύμα, καύσιμα, τρόφιμα- ομοιάζουν με θηλιά που σφίγγει όλο και πιο έντονα.

Ενώνα τη φωνή μου με κάθε Βουλευτή που ζητά και διεκδικεί επίμονα και επιτακτικά, με κατεπείγοντα χαρακτήρα από την Κυβέρνηση, κύριε Πέτσα, και από τον Πρωθυπουργό εδώ και τώρα

πλαφόν, εδώ και τώρα μείωση του ειδικού φόρου κατανάλωσης, εδώ και τώρα μείωση στον κατώτερο συντελεστή του ΦΠΑ για το νερό και το ψωμί και τα τρόφιμα και κυρίως φορολόγηση των κερδών των εταιρειών ηλεκτροπαραγωγής.

Φορολογήστε, κύριοι της Κυβέρνησης, κύριε Μητσοτάκη, τα υπερκέρδη -όχι τα κέρδη- των εταιρειών ηλεκτροπαραγωγής ύψους 1,5 δισεκατομμυρίου τους τελευταίους πέντε μήνες, αν δεν δεσμεύσετε από πρόσωπα και καταστάσεις. Δώστε πίσω στις ευάλωτες ομάδες και στη μεσαία τάξη αυτά που τους αφαιρούν καθημερινά. Φορολογήστε τα υπερκέρδη των εταιρειών και σταματήστε τη ληστεία σε βάρος των οικογενειακών προϋπολογισμών. Αναλάβετε πρωτοβουλίες ακριβώς όπως το ευρωπαϊκό παράδειγμα. Κάντε το όπως το κάνει η Ιταλία, η Ισπανία, η Γαλλία, η Γερμανία, έχοντας προωθήσει οι ομόλογοί σας την πρώτη προτεραιότητα να ανακουφίσουν τον κόσμο τους.

Αυτός είναι, κύριε Πέτσα και κύριε Βορίδη -καλώς ήρθατε-, ο αναγκαίος λυτρωτικός παρεμβατικός ρόλος του κράτους υπέρ των πολιτών και υπέρ των αδύναμων.

Έρχομαι στο νομοσχέδιο και στέκομαι στο άρθρο 60 που αναδεικνύει την κυβερνητική αναληψία και κυρίως την κυβερνητική υποκρισία και τον εμπαιγμό σε βάρος μιας ιδιαίτερα ευαίσθητης κοινωνικής ομάδας. Αναφέρομαι στις συντάξεις των ομογενών και συγκεκριμένα στο άρθρο 60 του υπό συζήτηση νομοσχεδίου. Επί τρία ολόκληρα χρόνια τόσο προεκλογικά με τις δεσμεύσεις προσωπικά του κ. Μητσοτάκη όσο και μετεκλογικά με τις επικοινωνιακές φειστές στο Μαξίμου, δεσμευόμασταν για μια δέσφει δικαίη ρύθμιση στο ζήτημα των συντάξεων των ομογενών.

Και όχι απλά δεν το πράττετε, καθώς η ρύθμιση που φέρνετε προς ψήφιση με τη μετατροπή των σαράντα ετών σε τριάντα για τη χορήγηση της εθνικής σύνταξης δεν συνιστά επίλυση του ζητήματος, αλλά ταυτόχρονα αγνοείτε πλήρως και το πιο ευαίσθητο κομμάτι των ομογενών μας, τους ανασφάλιστους υπερήλικες ομογενείς. Μόλις πριν από μισή ώρα ήρθε εδώ ο κ. Χατζηδάκης και είπε: «Προχωράμε σε ρύθμιση». Πόσο πρέπει να προχωρήσετε; Τρία χρόνια είστε Κυβέρνηση. Τάξατε λαγούς με πετραχήλια στους Έλληνες ποντίους από την πρώην Σοβιετική Ένωση και στους Έλληνες Βορειοηπειρώτες και ακόμα περιμένουν. Τα ψεύτικα τα λόγια τα μεγάλα! Τους εμπαιζετε και τους κοροϊδεύετε.

Ήταν η δική σας κυβέρνηση -για να μην το ξεχνάμε, γιατί κάποιιοι νομίζουν ότι η ελληνική ιστορία ξεκινά το 2015- ήταν η συγκυβέρνηση Σαμαρά-Βενιζέλου που κατήργησε με τον ν.4093/2012 τη συγκεκριμένη σύνταξη των ανασφάλιστων υπερηλικών. Και μάλιστα φτάσατε και στο αίσχιστο σημείο αναληψίας να διακόψετε και την ιατροφαρμακευτική τους περίθαλψη, οδηγώντας τους ουσιαστικά στην εξαθλίωση και στην απόγνωση.

Υπολογίζονταν σαράντα χιλιάδες το 2012 οι δικαιούχοι της πενιχρής σύνταξης των 360 ευρώ. Δείτε τι περίεργα παιχνίδια. Βρήκατε 360.000 ευρώ να δώσατε στον γενικό διευθυντή της ΔΕΗ, ενώ 360 ευρώ, τα ελάχιστα ευρώ για τη στοιχειώδη επιβίωση για τη γιαγιά που φτιάχνει τερλίκια για να τα πουλήσει στο παζάρι και να βγάλει μεροκάματο για την ίδια και τα εγγόνια της, για αυτούς δεν έχετε, δεν προβλέπονται. Για τη «γαλάζια» πανστρατιά της ΔΕΗ, του ΔΕΔΔΗΕ με τα εξαχίλιαρα και τα οκταχίλιαρα, με τα 60.000 μπόνους που αποφασίζουν για τον εαυτό τους εκεί υπάρχον λεφτά για τα golden boys. Για τον κόσμο που πονάει, που διψάει, που πεινάει, που βρίσκεται σε καιρούς χαλεπούς, ακρίβειας, που δεν ξέρει τι του ξημερώνει, για αυτούς δεν έχει. Κι όλοι αυτοί ήρθαν με πόνο καρδιάς στη μητέρα πατρίδα που την υπεραγαπούν και οι Βορειοηπειρώτες αδελφοί μας και οι Έλληνες Πόντιοι από την πρώην Σοβιετική Ένωση. Τους γυρίσατε την πλάτη. Οκτώ χιλιάδες δικαιούχοι έμειναν. Μιλώ για τους ανασφάλιστους υπερήλικες.

Εμείς, ο ΣΥΡΙΖΑ ως κυβέρνηση τι κάναμε; Επαναφέραμε άμεσα από το 2015 την ιατροφαρμακευτική τους περίθαλψη και με τον ν.4387/2016 επαναφέραμε και τη σύνταξη με τη μορφή επιδόματος, όχι ολόκληρη τη σύνταξη 360, όχι ολόκληρη, εν μέρει μειούμενη κατά το ένα τριακοστό πέμπτο. Κι αυτό φροντίσαμε να το κάνουμε επειδή ξέραμε ότι ήταν άδικο σε καιρούς μνημονιακούς. Εσείς την καταργήσατε τελείως. Εμείς δώσαμε τα 160-180 περίπου ευρώ που αναλογούσαν. Δεν είναι το ίδιο η

κατάργηση και τα 180 ευρώ. Νομίζω ότι καταλαβαίνετε, αλλά και αυτά είναι ελάχιστα. Θα έπρεπε να είναι 360 ευρώ το λιγότερο. Εσείς, λοιπόν, καταργήσατε τη σύνταξη. Εμείς έστω και εν μέρει την επαναφέραμε.

Καταθέσαμε ερωτήσεις.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε, και σας ευχαριστώ. Δύο λεπτά δώστε μου, όσα δώσατε στον προηγούμενο συνάδελφό μου, τον κ. Καρασμάνη.

Καταθέσαμε ερώτηση στην κ. Μιχαηλίδου. Η απάντηση ήταν copy paste -να θυμηθώ την ιστορία μετά με τις διατριβές copy paste-: «Το Υπουργείο μας εξετάζει τη δυνατότητα βελτίωσης του θεσμικού πλαισίου χορήγησης εντός των δυνατοτήτων που παρέχονται από την εκτέλεση του τρέχοντος προϋπολογισμού».

Ρωτάμε τον κ. Σκυλακάκη για τα δάνεια που ήταν εγγυημένα 100%. Τα δάνεια της Νέας Δημοκρατίας δεν ήταν εγγυημένα 100%. Η Νέα Δημοκρατία μπορεί να χρωστάει 300 και 400 κάθε χρόνο plus 30 εκατομμύρια. Για αυτούς που με νόμο ψηφίστηκε ότι αν δεν μπορούν να πληρώσουν τα ελάχιστα δάνεια που τους δόθηκαν τη δεκαετία του 1990, για αυτούς, λοιπόν, υπάρχει εγγύηση του ελληνικού δημοσίου; Τι τους τάξετε; Αποπληρωμή και τους απειλείτε με κατασχέσεις, πλειστηριασμούς, ανθρώπους που βρίσκονται σε πλήρη αδυναμία αποπληρωμής. Και τι μου είπε ο κ. Σκυλακάκης που έφυγε; «Θα το λύσουμε εφόσον το επιτρέψουν οι δημοσιονομικές συνθήκες». Οι δημοσιονομικές συνθήκες επιτρέπουν στο κόμμα που κυβερνά να χρωστάει ένα σκασμό εκατοντάδες εκατομμύρια, αλλά δεν επιτρέπει στους ομογενείς Ποντίους και Βορειοηπειρώτες να χρωστούν λίγες δεκάδες χιλιάδες ευρώ. Θα τα φέρετε όλα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Ολοκληρώστε, παρακαλώ.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ: Αυτή είναι η αναληψία του καθεστώτος του κ. Μητσοτάκη.

Και τελειώνω, κύριε Πρόεδρε, με ένα υστερόγραφο για τον κ. Βορίδη σε μισό λεπτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Έχετε πάει στα εννιά λεπτά.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ: Ο κ. Βορίδης μάς έκανε μια χρηστομάθεια περί αξιοκρατίας. Μα, ο κ. Βορίδης ήταν που σε εκπομπή στις 27 Νοεμβρίου του 2019 σε ερώτηση: «Γιατί δεν υλοποιείτε την αξιοκρατία;», είπε: «Τι θα παίρναμε; Τους ξένους;»

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Σας παρακαλώ, κύριε Τριανταφυλλίδη.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ: Ξένοι είναι όλοι οι άλλοι που δεν είναι «γαλάζιοι». Ποιους θα προσλαμβάναμε; Τους ξένους;

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Τριανταφυλλίδη.

Τον λόγο έχει τώρα ο Υφυπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ο κ. Λιβάνιος, για να υποστηρίξει την τροπολογία με γενικό αριθμό 1246 και ειδικό 122 από 21-3-2022.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ (Υφυπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, θα ήθελα να σας παρουσιάσω την τροπολογία του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης στο σημερινό νομοσχέδιο, η οποία αποτελείται από δύο διακριτά μέρη. Προτού ξεκινήσω θα ήθελα να κάνω μια παρατήρηση.

Μου προκαλεί ερωτηματικό όταν ακούω σε αυτήν την Αίθουσα περί καθεστώτος Μητσοτάκη, κύριε Τριανταφυλλίδη. Η Κυβέρνηση εκλέχθηκε με το 40% του ελληνικού λαού, με δημοκρατικές διαδικασίες και καθεστώς δεν είναι.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Το πρώτο μέρος της τροπολογίας αφορά μια σειρά διατάξεων του ΕΚΟΜΕ. Το πρώτο της άρθρο επεκτείνει τον χρόνο εξέτασης των αιτημάτων από δέκα ημέρες σε τριάντα ημέρες. Το δεύτερο άρθρο δημιουργεί μια διαδικασία ταχείας εξέτασης των επενδυ-

τικών σχεδίων με τη βοήθεια ορκωτών ελεγκτών, οι οποίοι πιστοποιημένοι όντας θα μπορούν να ελέγχουν γρήγορα τις επενδύσεις. Και υπάρχει και διάταξη η οποία λέει ότι προφανώς ό,τι αφορά τις επενδύσεις οι οποίες γίνονται θα πρέπει να είναι εγγεγραμμένες στον προϋπολογισμό.

Διάβασα με πολλή προσοχή την ανακοίνωση του ΣΥΡΙΖΑ, η οποία υπογράφηκε και από την κ. Γκαρά. Κατηγορούμαστε ότι είναι μνημείο αδιαφάνειας οι ορκωτοί ελεγκτές που θα ελέγχουν τα επενδυτικά σχέδια, οι ορκωτοί ελεγκτές οι οποίοι ελέγχουν τους ισολογισμούς όλων των εταιρειών της χώρας, οι ορκωτοί ελεγκτές οι οποίοι είναι πιστοποιημένοι και έχουν βαθιά γνώση να εξετάζουν πραγματικά τα ζητήματα.

Αυτό ακριβώς γίνεται με αυτή την τροπολογία. Δίνουμε τη δυνατότητα σε πιστοποιημένους και έμπειρους οικονομικούς ελεγκτές να μπορέσουν να εξετάζουν γρήγορα τις επενδύσεις. Και γιατί γίνεται αυτό; Για έναν πολύ απλό λόγο. Γιατί αυξήθηκε ο αριθμός των ιδιωτικών παραγωγών, οι οποίες εντάσσονται στο δικαίωμα χρηματοδότησης του ΕΚΟΜΕ.

Και επειδή θέλω να είμαι δίκαιος -το έχει πει και ο Υπουργός, ο Κυριάκος Πιερρακάκης- ήταν μια πάρα πολύ θετική πρωτοβουλία της Κυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ και του Λευτέρη του Κρέτσου η ιδέα και η σύλληψη της ιδέας του ΕΚΟΜΕ και πάνω σε αυτή την ιδέα πατήσαμε και χτίσαμε. Εγώ προσωπικά δεν έχω και κανένα πρόβλημα να το αναγνωρίσω. Το έχω κάνει πολλές φορές και σε αυτήν την Αίθουσα. Και πάνω σε αυτή τη σωστή πολιτική απόφαση που είχατε πάρει πατήσαμε και χτίσαμε και συνεχίζουμε και εμπλουτίζουμε.

Δεν υπάρχει ούτε διαφάνεια ούτε κανένας λόγος να γίνει by pass η συγκεκριμένη διαδικασία. Αυτό που κάνουμε είναι κάτι πάρα πολύ απλό. Βάζουμε ειδικούς ορκωτούς επειδή είναι μεγάλος ο φόρτος εργασίας και επειδή το προσωπικό του ΕΚΟΜΕ δεν μπορεί να αντεπεξέλθει στο σύνολο των αιτημάτων που έρχονται να μπορέσουμε να προχωρήσουμε στον έλεγχο γρήγορα των επενδύσεων αυτών. Και είναι πολύ σημαντικό που διεθνείς παραγωγές έρχονται πλέον και γυρίζονται στην Ελλάδα και χαιρόμαστε πραγματικά να βλέπουμε και να αξιοποιούμε τα τοπία της χώρας μας, ιδίως της ελληνικής επαρχίας σε παραγωγές διεθνείς.

Και διάβασα και στην ανακοίνωση ότι δεν είναι εξασφαλισμένοι οι πόροι επειδή μπαίνει η συγκεκριμένη αναφορά για την ύπαρξη προϋπολογισμού. Προφανώς όταν κάτι χρηματοδοτείται, υπάρχει ένας προϋπολογισμός ο οποίος εγγράφεται. Αν έχεις προϋπολογίσει διακόσια εκατομμύρια και έρθουν διακόσια πενήντα εκατομμύρια παραγωγές, προφανώς πρέπει να υπάρχει ένας έλεγχος ότι δεν έχεις ξεπεράσει το ποσό που είσαι διατεθειμένος να δώσεις.

Επαναλαμβάνω, όμως, ότι η δημιουργία και η στήριξη των παραγωγών είναι κάτι το οποίο είναι στόχος μας, διότι είναι μια ουσιαστικά δωρεάν τουριστική προβολή της χώρας.

Θέλω να αναφερθώ και στο δεύτερο κομμάτι της τροπολογίας, που είναι τα άρθρα 7 και 8 και από την προηγούμενη ιδιότητά μου ως Υφυπουργός Εσωτερικών και μετά όντας αρμόδιος για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και αφορά ιδίως τις περιοχές της ελληνικής επαρχίας. Υπήρχαν περιπτώσεις και περιοχές που δεν πιάδουν τηλεοπτικό σήμα.

Η πρωτοβουλία που είχε πάρει το 2018 η προηγούμενη κυβέρνηση, για την επιδότηση μόνιμων κατοίκων με δορυφορικά πιάτα, ήταν ένα πρώτο βήμα. Είχαμε δύο εγγενή προβλήματα, τα οποία τα γνωρίζετε και το έχετε θέσει και πολλοί Βουλευτές όλων των κομμάτων της περιφέρειας. Πρώτον, αφορούσε μόνο τους μόνιμους κατοίκους και δεύτερον, δεν υπήρχε δυνατότητα λήψης των περιφερειακών καναλιών. Έχω πει πάρα πολλές φορές ότι είναι πάρα πολύ σημαντικός παράγοντας ενημέρωσης των τοπικών κοινοτήτων.

Άρα, λοιπόν, λύναμε το πρόβλημα με τα δορυφορικά πιάτα για τη λήψη των καναλιών ευρείας πανελλαδικής εμβέλειας. Δεν είχαμε όμως τη δυνατότητα λήψης των περιφερειακών καναλιών. Μπορώ να σας πω περιοχές που έχουν πρόβλημα. Ξέρω από τον Γιώργο τον Κοτρωνά περιοχές στη Φθιώτιδα, ιδίως στην περιοχή της Υπάτης και στο Δομοκό. Υπάρχουν προβλήματα σε περιοχές και ιδίως στις ακριτικές περιοχές και εκεί είναι πολύ οξύμωρο. Ο

Πρόεδρος κ. Αθανασίου το ξέρει.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υφυπουργού)

Ένα λεπτό, κύριε Πρόεδρε.

Είναι αδιανόητο σε χώρες και περιοχές της Ελλάδας να μην μπορούν να λάβουν τηλεοπτικό σήμα και να λαμβάνουν άλλων χωρών, όμορων χωρών, με ό,τι αυτό συνεπάγεται. Ποια είναι η λύση;

Πριν σας πω τη λύση, διαπιστώθηκε ότι υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός -εντός εισαγωγικών- «αόρατων» αναμεταδοτών, οι οποίοι είχαν εγκατασταθεί κυρίως από Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας, οι οποίοι δεν ήταν στο δίκτυο της «DIGEA» ή της ΕΡΤ και απλά υπήρχαν, χωρίς καν να μπορούν να συντηρηθούν, να εξελιχθούν. Το διαπίστωσα όταν έγινε η αναβάθμιση του λογισμικού των κέντρων αναμετάδοσης, όπου είχαμε περιπτώσεις που δεν γνωρίζαμε ότι υπήρχαν.

Για τον λόγο αυτό, κάνουμε το εξής. Δίνουμε τη δυνατότητα στους ίδιους τους δήμους, με εύκολο τρόπο και εύκολη διαδικασία αδειοδότησης, να μπορούν να εγκαθιστούν τοπικούς αναμεταδότες χαμηλής εμβέλειας και χαμηλής ηλεκτρομαγνητικής εκπομπής. Θα μου πείτε, μα, οι δήμοι δεν έχουν χρήματα. Πώς θα γίνει αυτό;

Θα το κάνουν με τον εξής τρόπο: Ένα κομμάτι από το πρόγραμμα των «Λευκών Περιοχών», το οποίο ήταν ύψους 30.000.000 ευρώ, είχε απορροφητικότητα τα τελευταία τρία χρόνια γύρω στα 6.000.000. Αυτό σημαίνει ότι είχε φτάσει στα όριά του. Επισημαίνω και ένα ακόμα γεγονός, ότι υπήρχαν περιοχές οι οποίες δεν είχαν ενταχθεί στις «Λευκές Περιοχές», αλλά είχαν όντως πραγματικό πρόβλημα. Δίνουμε λοιπόν τη δυνατότητα στους δήμους να τους αναπτύξουν, αναβαθμίσουν, εγκαταστήσουν σε συνεργασία με τον πάροχο.

Δεύτερη σημείωση: Όταν προκηρύχθηκε ο διαγωνισμός της «DIGEA» το 2012, αν δεν κάνω λάθος, ήταν υποχρέωσή τους να καλύψουν το 95% του ελληνικού πληθυσμού, το οποίο 95% του ελληνικού πληθυσμού δεν μένει γεωγραφικά στο 95% της χώρας, μένει περίπου στο 80% με 82%. Άρα υπήρχε ένα μεγάλο κομμάτι της χώρας, στο οποίο δεν ήταν υποχρεωμένος συμβατικά πλέον ο ανάδοχος να το κάνει.

Άρα, παίρνοντας ένα κομμάτι -και αυτή θα είναι η προσφορότερη λύση χωρίς να επιβαρύνουμε και το δημόσιο Ταμείο- από το πρόγραμμα των «Λευκών Περιοχών», όπου υπάρχει περιθώριο, θα επιδοτήσουμε τους δήμους που έχουν πραγματική ανάγκη, ώστε να καλύψουμε χωριά και μεγάλους οικισμούς με τηλεοπτικό σήμα, δίνοντας τη δυνατότητα λήψης τηλεοπτικού σήματος όλων των κατοίκων, μόνιμων και μη μόνιμων.

Μαζί με αυτό, δίνουμε και μια εύλογη παράταση, κυρίως σε κεραιές της Ελληνικής Ραδιοφωνίας και Τηλεόρασης να πάρουν επιτέλους την πολυπόθητη άδεια και να λειτουργήσουν ομαλά, ανταποκρινόμενοι πλήρως στην υποχρέωσή τους ως καθολικού παρόχου τηλεοπτικού σήματος, προκειμένου να μπορέσουν να βρίσκονται παντού.

Θεωρώ ότι αυτό είναι ένα πολύ σημαντικό βήμα και είναι μία έμπρακτη αναγνώριση κατοίκων, ιδίως ορεινών και νησιωτικών περιοχών, προκειμένου να αποκτήσουν ένα βασικό είδος καθημερινότητας, που είναι το τηλεοπτικό σήμα.

Τις επόμενες ημέρες, εφόσον η συγκεκριμένη τροπολογία τύχει της έγκρισης του Σώματος, θα έρθουμε σε επικοινωνία, όπως έχουμε κάνει σε όλα τα μεγάλα έργα που «τρέχουμε» ως Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, με την Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας, προκειμένου να εντοπιστούν οι ανάγκες σήματος και εγκατάστασης αναμεταδοτών, προκειμένου σε σύντομο χρονικό διάστημα να αποκτήσει όλη η χώρα καλό και ποιοτικό τηλεοπτικό σήμα.

Κλείνω με ένα παράδειγμα και ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε. Συγγνώμη για την κατάχρηση του χρόνου.

Από τις πυρκαγιές της Εύβοιας το 2021, τις περσινές πυρκαγιές, με ενημέρωσε τις προηγούμενες ημέρες ο κ. Τριαντόπουλος, ο Υφυπουργός στον Πρωθυπουργό ότι υπάρχει ένας αναμεταδότης ο οποίος έχει καεί από την πυρκαγιά και δεν έχει αποκατασταθεί οκτώ μήνες μετά τη φωτιά. Αν θυμάμαι καλά, είναι

στο χωριό Παππάδες. Ψάχνοντας λοιπόν, τι είναι αυτός ο αποικιοποιητής, αποδείχτηκε ότι ήταν μια από αυτές τις περιπτώσεις που σας ανέφερα.

Είναι περίπτωση αναμεταδότη, που είχε εγκατασταθεί κάπου, κάπως, κάποτε, χωρίς άδεια, χωρίς καν να γνωρίζουν την ύπαρξή του ούτε η «DIGEA» ούτε η ΕΡΤ. Καταστράφηκε από την πυρκαγιά και τώρα ψάχνουμε να δούμε ποιος θα το εγκαταστήσει. Και δεν υπήρχε δυνατότητα χρηματοδότησης του δήμου, προκειμένου να εγκαταστήσει έναν αναμεταδότη, είτε με πόρους του Υπουργείου Εσωτερικών, στο πλαίσιο αποκατάστασης ζημιών από φυσικές καταστροφές είτε από το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

Άρα, νομίζω ότι αυτό που κάνουμε είναι ένα μεγάλο βήμα για να λύσουμε ένα χρόνιο πρόβλημα και πραγματικά έρχεται σαν συνέχεια -μετά από τρία, τέσσερα χρόνια σχεδόν- της πρωτοβουλίας που είχε ξεκινήσει, προκειμένου να λύσουμε μια αυτονόητη υποχρέωση, ιδίως για τους κατοίκους των ορεινών και ημισιωτικών περιοχών.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ. Παρακαλώ μόνο μη φύγετε. Εν όψει της τροπολογίας και του ενδιαφέροντος που έχει, μπορεί να χρειαστούν διευκρινίσεις από τους εισηγητές ή τους Κοινοβουλευτικούς Εκπροσώπους.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΛΙΑΚΟΥΛΗ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα τον λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Πάντως η διάταξη αυτή ήταν ευεργετική και έπρεπε να είχε γίνει από χρόνια, κύριε Υπουργέ, γιατί όσοι είμαστε από παραμεθόριο περιοχή ξέρουμε τι τραβάει ο κόσμος να μην μπορεί να παρακολουθήσει τα κανάλια.

Η κ. Λιακούλη θέλει κάποια διευκρίνιση.

Ορίστε, έχετε τον λόγο.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΛΙΑΚΟΥΛΗ: Μια ερώτηση διευκρινιστική θέλω να κάνω προς τον κύριο Υπουργό.

Εμείς είδαμε, κύριε Υπουργέ, ακριβώς το σκεπτικό, όπως το αναλύσατε και εδώ, της συγκεκριμένης διάταξης για την εγκατάσταση σταθμών συμπληρωματικής κάλυψης από ΟΤΑ. Κάνατε μια παραδοχή στο Βήμα, λέγοντας ότι οι ΟΤΑ δεν έχουν λεφτά. Και όπως είδατε και οι προχθεσινές εξαγγελίες του Αναπληρωτή Υπουργού έλεγαν πάλι για επιχορήγηση των ΟΤΑ με λεφτά που ήδη είναι προϋπολογισμένα, δηλαδή όπως είπα και το πρωί, «με ξένα κόλλυβα τρισάγιο», αλλά τέλος πάντων.

Λέτε λοιπόν ότι οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' και Β' Βαθμού δύνανται να χρηματοδοτούν πάσης φύσεως κόστη για την προμήθεια και εγκατάσταση, λειτουργία, συντήρηση σταθμών συμπληρωματικής κάλυψης κ.λπ.. Και πράγματι την χρειάζονται, όπως είπατε και εσείς. Έχετε όμως αυτή την έκφραση «δύνανται να» στη διάταξη, δηλαδή «μπορούν να».

Δεν υπάρχει καμμία απολύτως δέσμευση, γιατί είπατε ότι οι ΟΤΑ δεν έχουν χρήματα, εμείς όμως θα το χρηματοδοτούμε αυτό. Από πού προκύπτει αυτό, ότι η χρηματοδότηση δηλαδή θα είναι από το δικό σας Υπουργείο, θα είναι από τον δικό σας τομέα, δεν θα επιβαρύνει τον προϋπολογισμό των ΟΤΑ που δεν έχουν λεφτά, όπως και εσείς είπατε στο Βήμα πριν από λίγο; Και γιατί να λέει «δύνανται να» και να μην είναι μία ξεκάθαρη διάταξη, η οποία θα λέει ότι το Υπουργείο σε ό,τι αφορά αυτό το θέμα θα επιχορηγεί τους ΟΤΑ, προκειμένου να έχουν την απόλυτη κάλυψη;

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Αν δεν υπάρχει άλλη ερώτηση προς τον Υπουργό, μπορείτε να απαντήσετε, κύριε Υπουργέ.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ (Υφυπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Λιακούλη, έχω μία «παθολογική» αγάπη για την αυτοδιοίκηση και υπάρχει ένα βασικό αξίωμα. Πιστεύω σε δύο πράγματα: Πρώτον, στην εμπιστοσύνη. Πρέπει να εμπιστευτούμε την αυτοδιοίκηση και δεύτερον πρέπει να μπορούμε να δίνουμε πόρους μαζί με τη μεταφορά οποιασδήποτε αρμοδιότητας. Εξήγησα πριν αναλυτικά πώς θα χρηματοδοτηθεί το έργο.

Θα τρέξουμε πάρα πολύ γρήγορα. Ήδη θα αρχίσει από τις επόμενες ημέρες σε συνεργασία κυρίως με τον Υπουργό Ανάπτυξης για να γίνει η τροποποίηση της κοινής υπουργικής απόφασης των «Λευκών Περιοχών» σε συνεργασία και με τον Υφυπουργό στον Πρωθυπουργό κ. Γιάννη Οικονόμου, αλλά και με τον κ. Στέλιο Πέτσα στο Υπουργείο Εσωτερικών. Θα καλυφθεί το κόστος από το πρόγραμμα των «Λευκών Περιοχών». Επειδή αυτό το πρόγραμμα σήμερα ονομάζεται έτσι, αύριο μπορεί να ονομαστεί κάπως αλλιώς για αυτό μήπκε αυτή η λέξη. Σας είπα πάντως ότι πρόθεση του Υπουργείου είναι να το καλύψει αυτό το κόστος.

Επισημάνθηκε ότι πολλοί δήμοι τα τελευταία χρόνια έχουν ευνοηθεί και έχουν τύχει μιας γενναίας χρηματοδότησης από το Υπουργείο Εσωτερικών, όπως είναι από το πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης», όπως είναι από το πρόγραμμα «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ II», όπως έχουν από ένα πολύ μεγάλο Πρόγραμμα Αποκατάστασης Φυσικών Καταστροφών. Προσπαθούμε, είμαστε κοντά στην αυτοδιοίκηση με το πρόγραμμα των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων, ακόμα και το πρόγραμμα για τα ζώα συντροφιάς. Προσπαθούμε να χρηματοδοτήσουμε και να μεταφέρουμε χρήματα στην αυτοδιοίκηση για να αντεπεξέλθει. Γίνεται μια πολύ σοβαρή προσπάθεια σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών από το Υπουργείο Εσωτερικών και για την κάλυψη του κόστους ενέργειας, το οποίο είναι μία από τις βασικές πηγές -το συζητήσαν αναλυτικά και οι δήμαρχοι την Παρασκευή- αύξησης του λειτουργικού κόστους των δήμων.

Σας δηλώνω λοιπόν και σας λέω ότι πρόθεση του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης είναι να χρηματοδοτήσει την κατασκευή κεραιών και για αυτό σας είπα και τον τρόπο μέσω του προγράμματος «Λευκών Περιοχών».

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Και εγώ σας ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ. Τον λόγο έχει ο Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας κ. Αμυράς για να αναπτύξει διάταξη του νομοσχεδίου της αρμοδιότητάς του.

Αμέσως μετά θα μιλήσει ο κ. Μουλκιώτης Γεώργιος από τον Κίνημα Αλλαγής και στη συνέχεια ο κ. Γιώργος Ψυχογιός από τον ΣΥΡΙΖΑ.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ έχετε τον λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΜΥΡΑΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, βρίσκομαι εδώ για να υποστηρίξω και να σας αναπτύξω το περιεχόμενο του άρθρου 80 του παρόντος σχεδίου νόμου, που είναι στην ουσία μια μεγάλη μεταρρύθμιση την οποία οι Έλληνες περίμεναν εδώ και σχεδόν σαράντα πέντε χρόνια. Πρόκειται για τη νομοθέτηση που κάνουμε για τους αγρούς που άλλαξαν μορφή όπως ονομαζόταν στο άρθρο 67 του ν.9998/1979 ή αλλιώς στους δασωθέντες αγρούς, τα περίφημα Α/Δ.

Τι ήταν οι δασωθέντες αγροί και τι είναι; Είναι χωράφια που στις αεροφωτογραφίες του 1945 εμφανίζονται αυτό που πραγματικά ήταν και είναι, δηλαδή αγροτικές καλλιέργειες, ελαιώνες, αμπέλια αγροκτηνοτροφικές εγκαταστάσεις και στις μετέπειτα αεροφωτογραφίες του 2007, δηλαδή, 2009 ή του 2015 και του 2016 ανάλογα με την περιοχή, εμφανίζονται ότι έχουν λογιόσει. Οι ιδιοκτήτες αυτών των χωραφιών δεν μπορούσαν να κάνουν τίποτα στις δασωμένες αυτές εκτάσεις και είχαν και πρόβλημα εμμέσως και ιδιοκτησιακό, διότι το δημόσιο προέβαλε δικαιώματα κυριότητας εναντίον τους, παρά το γεγονός ότι δεν κατείχε τεκμήρια κυριότητας το ίδιο το δημόσιο.

Τι κάνουμε λοιπόν τώρα εμείς; Εμείς επαναφέρουμε στην αρχική τους χρήση αυτές τις εκτάσεις. Και σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, τη δασική νομοθεσία που είναι αυστηρή, τα αποδίδουμε και σε ελεύθερη χρήση εάν πρόκειται για δασωμένους αγρούς εντός δασικών εκτάσεων. Δηλαδή μπορεί κάποιος ανάλογα με την περιοχή και βεβαίως τις προβλέψεις της κείμενης δασικής νομοθεσίας, κυρίως δηλαδή τη δασική βίβλο του ν.998/1979 και τις αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας, να προβεί στις λεγόμενες επιτρεπτές επεμβάσεις, δηλαδή να φτιάξει και κατοικία, να φτιάξει και τουριστικά καταλύματα, να φτιάξει ο δήμος δρόμο, να κάνει αγροκτηνοτροφικές εγκαταστάσεις. Εάν αυτό το δασωμένο χωράφι βρίσκεται εντός δάσους έως

τριάντα στρέμματα η έκταση αυτή, μπορεί ο ιδιοκτήτης του να κάνει ακριβώς τα ίδια που σας είπα πλην κατοικίας.

Οι αεροφωτογραφίες είναι ο μόνος μας οδηγός για αυτό; Όχι. Αναφέρατε αγαπητέ συνάδελφε, κύριε Καββαδά, την περίπτωση όπου οι αεροφωτογραφίες έχουν προβλήματα και αναφερθήκατε στη δική σας περιοχή στη Λευκάδα. Το γνωρίζουμε αυτό. Υπάρχει λύση, έχουμε τη λύση. Η λύση βρίσκεται στο ΦΕΚ 2373 που εδώ είναι ο καθορισμός των τεχνικών προδιαγραφών που το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας έδωσε προκειμένου να καταρτιστούν οι δασικοί χάρτες. Και τι λέει εδώ; Ότι εκτάσεις στις οποίες σύμφωνα με τη φωτοερμηνεία των αεροφωτογραφιών παλαιότερης λήψης διαπιστώνονται πάσης φύσεως ανθρωπογενείς επεμβάσεις και δραστηριότητες πέραν της δασοπονικής εκμετάλλευσης, αποδίδονται ως άλλης μορφής κάλυψης, τα λεγόμενα Α/Α. Δηλαδή δεν εμπίπτουν στη δασική νομοθεσία.

Ακόμα παραπέρα, κύριε Καββαδά, σε αυτή την κατηγορία, ότι δηλαδή δεν εμπίπτουν στη δασική νομοθεσία, ανήκουν οι εκτάσεις εκείνες όπου υπάρχουν σαφή ίχνη ανθρωπογενούς δραστηριότητας όπως αρόσεις, δενδροκαλλιέργειες, ξερολιθιές, αλώνια, οικίες και άλλα. Είναι αυτά που παρουσιάζα ανά την Ελλάδα όταν αναρτήσαμε τους δασικούς χάρτες για να εξηγήσω στον κόσμο πόσο σημαντικοί είναι οι δασικοί χάρτες, ότι θέλουμε τους δασικούς χάρτες για να ξέρουμε πού βρίσκεται το δάσος για να το προστατεύσουμε και πού δεν βρίσκεται, ώστε να αποδώσουμε σε ελεύθερη χρήση, πάντοτε βεβαίως με τους όρους της κείμενης δασικής νομοθεσίας και τη νομολογία του Αρείου Πάγου και του Σ.τ.Ε. τις εκτάσεις αυτές στους ανθρώπους.

Τι κάνουμε τώρα λοιπόν; Εμείς με αυτήν τη μεταρρύθμιση - γιατί πρόκειται περί μιας μεγάλης μεταρρύθμισης - δίνουμε τη δυνατότητα στους νέους ανθρώπους να επιστρέψουν εάν το θέλουν στην πρωτογενή παραγωγή με σύγχρονες καλλιέργειες, με νέες μεθόδους καλλιεργητικές και με καλλιέργειες υψηλής εξαγωγικής αξίας και υπεραξίας για τον κάθε τόπο.

Παράλληλα όμως με αυτό τον τρόπο, δηλαδή να επιστρέψουμε στον αρχικό τους χαρακτήρα και τη χρήση σε αυτές τις εκτάσεις, δίνουμε και μια βοήθεια στην προστασία του περιβάλλοντος, διότι άνθρωποι που κυκλοφορούν μέσα στα χωράφια τους τα προστατεύουν και από πυρκαγιές και προστατεύουν και τις γύρω περιοχές και τα δάση.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υφυπουργού)

Θα χρειαστώ λίγη ώρα, κύριε Πρόεδρε. Σας ζητώ συγγνώμη.

Αυτές τις ημέρες, να σήμερα μόλις, επέστρεψα από τη Θεσσαλονίκη και τη Λάρισα όπου βρισκόμασταν με τον Υπουργό Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας τον κ. Χρήστο Στυλιανίδη κάνοντας μια σύζευξη των δασικών υπηρεσιών με την Πυροσβεστική το Πυροσβεστικό Σώμα εν όψει της αντιπυρικής περιόδου. Οι πυροσβέστες, λοιπόν, τα στελέχη του Πυροσβεστικού Σώματος μας είπαν ότι μία από τις βασικές αιτίες των πυρκαγιών, κύριε Πρόεδρε, είναι το ότι έπαψαν οι άνθρωποι στην ύπαιθρο να έχουν τα ζώα τους, να καλλιεργούν τα χωράφια τους, ξελογιάζουν τους δασικούς δρόμους. Και αυτό αποτελεί μία από τις συνηθέστερες αιτίες πυρκαγιών στην Ελλάδα.

Έτσι λοιπόν για να σας δείξω και την εικόνα -θα τα καταθέσω στα Πρακτικά- ελάτε να δούμε πόσα είναι αυτά τα δασωμένα χωράφια, κύριε Μπουκώρο, που αμέσως μετά την ανάρτηση των δασικών χαρτών με είχατε καλέσει και είχα έρθει στη Μαγνησία. Είχαμε συζητήσει επί μακρόν και με τον κόσμο εκεί και βεβαίως να που δίνουμε τη λύση. Λοιπόν έχουμε έξι εκατομμύρια οχτακόσιες ογδόντα εννιά χιλιάδες εννιακόσια ογδόντα πέντε στρέμματα δασωθέντων αγρών στην Ελλάδα. Αυτό ισοδυναμεί με συνολική έκταση 5,54% της χώρας και στην ουσία ξαναζωντανεύουμε αυτή τη γη.

Η επόμενη μας μεταρρύθμιση, αγαπητέ κύριε Μπουκώρο, όπως πολύ σωστά μας έχετε προτείνει και βεβαίως έχουμε δουλέψει πάρα πολύ πάνω σε αυτό, είναι οι εκχερσωμένες εκτάσεις, τα αντίστροφα, τα Δ/Α. Εντός του Μαΐου θα φέρουμε νομοθετική ρύθμιση και για αυτό. Και εδώ μιλάμε για δύο εκατομμύρια διακόσιες ογδόντα τέσσερις χιλιάδες εννιακόσια ενενήντα έξι στρέμματα. Πολύ σημαντικό και αυτό.

Τώρα τι κάνουμε με τους δασωμένους αγρούς; Επιλύουμε το

μεγάλο και φλέγον ζήτημα της κυριότητας αυτής της γης από το δημόσιο κυρίως. Το δημόσιο πλέον δεν θα προβάλλει δικαιώματα κυριότητας εφόσον αυτά δεν θεμελιώνονται βάσει τίτλων. Τι κάνουμε δηλαδή; Αλλάζουμε τη σχέση του πολίτη με το ελληνικό κράτος.

Το κάναμε ήδη νωρίτερα πριν από μερικούς μήνες με το τεκμήριο κυριότητας υπέρ του δημοσίου. Ως γνωστόν, το τεκμήριο κυριότητας υπέρ του δημοσίου δεν ίσχυε για τη Δωδεκάνησο πλην Ρόδου και Κω, όπου υπήρχε το κτηματολόγιο το Ιταλικό...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Αντεστράφη, κύριε Υπουργέ, το βάρος απόδειξης υπέρ των πολιτών και σώζονται ιδιοκτησίες. Αυτό είναι.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΜΥΡΑΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Ακριβώς. Κύριε Πρόεδρε, αυτό δεν ήταν μια θεμελιακή αλλαγή με μεγάλη δουλειά, όπως το λέτε σωστά; Διότι αλλάζουμε τη σχέση εμπιστοσύνης κράτους με πολίτη. Δεν βάζουμε το κράτος αναίτιως εχθρό του πολίτη. Θεμελιώσαμε λοιπόν και αυτή τη νέα σχέση ισορροπίας, ειλικρίνειας και αλήθειας, μεταξύ του πολίτη και του ελληνικού δημοσίου όχι μόνο για τη Δωδεκάνησο αλλά και για τα νησιά του βορείου Αιγαίου. Είχα έρθει στη Λέσβο, με είχατε καλέσει, κύριε Πρόεδρε, και έβλεπα την αγωνία των ανθρώπων που έλεγαν «μα είναι δυνατόν να είμαι είκοσι και είκοσι πέντε χρόνια, να φτάνω μέχρι τον Άρειο Πάγο να δικαιώνομαι, αλλά τι να το κάνω;».

Έχουμε, επίσης, τα νησιά του Ιονίου, όπου εκεί δεν εφαρμόζονταν αυτή η νέα σχέση -και ήρθαμε εμείς και τη νομοθετήσαμε- όπως επίσης και στη Μάνη, στην ανατολική και δυτική Μάνη. Δηλαδή, η μισή Ελλάδα βρισκόταν υπό την ομηρία ενός δημοσίου, το οποίο δεν είχε τίτλους, διεκδικούσε, πήγαινε στα δικαστήρια ο πολίτης, δικαιωνόταν ο πολίτης, αλλά φευ, με τι κόστος; Είκοσι και παραπάνω χρόνια στα δικαστήρια και πόσα έξοδα.

Έτσι, λοιπόν, είμαστε σε ένα δρόμο μεταρρυθμίσεων. Αυτό κάνουμε με τους δασωμένους αγρούς.

Μια άλλη μεταρρύθμιση πολύ σημαντική ήταν οι ασπάλαθοι, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Όταν αναρτήθηκαν οι δασικοί χάρτες, οι Κυκλάδες κυρίως ήταν όλες δασικές. Γιατί; Εξαιτίας της παρουσίας του ασπάλαθου. Στείλαμε ερώτημα γραπτό στο Εθνικό Συμβούλιο Δασών, το οποίο ομοφώνως μας είπε ότι «όχι, δεν μπορεί ο ασπάλαθος από μόνος του να οδηγήσει μια περιοχή εντός δασικής νομοθεσίας». Και δείτε τα στοιχεία για την Κρήτη. Αναφέρομαι στην Κρήτη, δείτε τις διορθώσεις. Για παράδειγμα, στο Ρέθυμνο σε έκταση ογδόντα πέντε χιλιάδων τετρακοσίων τριάντα στρεμμάτων το 6% εξ αυτών άλλαξε -μόλις αφαιρέθηκε ο ασπάλαθος από τη δασική εξίσωση- και πήγε από δασικό σε χορτολίβαδο.

Και, καταλήγοντας, θα σας μιλήσω για την μεγάλη ακόμα μεταρρύθμιση που φέρνουμε εις πέρας τώρα στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας -πάντα υπό την καθοδήγηση του Υπουργού, του Κώστα Σκρέκα και με τις οδηγίες και τις εντολές που μας έχει δώσει ο Πρωθυπουργός- κι έχει να κάνει με την υπαγωγή των δασικών υπηρεσιών από τις αποκεντρωμένες διοικήσεις, πλέον, με κάθετο τρόπο, σε εμάς στο Υπουργείο.

Η ιστορία των δασικών υπηρεσιών, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ξεκινά από πάρα πολύ παλιά. Ξεκινάει από το 1833 όταν υπάγονταν τότε στο Υπουργείο Οικονομικών. Το 1836 με βασιλικό διάταγμα ιδρύθηκε η Δασική Υπηρεσία και η ιστορία είναι ότι έως το 1997 ανήκαν στο Υπουργείο Γεωργίας, τότε, ύστερα, με τον νόμο του Καποδίστρια πήγαν στις περιφέρειες και το 2010 στις αποκεντρωμένες. Δηλαδή, οι δασικές υπηρεσίες πήγαιναν βόλτα από τον ένα θεσμό στον άλλο θεσμό και αποδυναμώνονταν. Έχουμε εξαιρετικά, σπουδαία, στελέχη στις δασικές υπηρεσίες και τώρα πια εμείς μπορούμε να τα ενισχύσουμε και με μέσα αλλά και με προσλήψεις στις υποβαθμισμένες, από άποψη στελεχιακού προσωπικού όσον αφορά τον αριθμό, υπηρεσίες.

Πού βρισκόμαστε τώρα; Θα σας δώσω ένα στοιχείο. Για ποιο λόγο, άραγε, φέραμε τις δασικές υπηρεσίες στο Υπουργείο Περιβάλλοντος;

Με συγχωρείτε, κύριε Πρόεδρε, θα χρειαστώ λίγο χρόνο ακόμη, αλλά είναι μία μεταρρύθμιση πάνω στην οποία δουλεύουμε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Είναι βασικά θέ-

ματα. Παρακαλώ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΜΥΡΑΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): ...εντατικά εδώ και ένα χρόνο -εντατικότητας- και είναι μία μεγάλη, σημαντική, μέρα για εμάς να την παρουσιάσουμε στον κόσμο -και οι δασωμένοι αγροί και η μεταφορά των δασικών υπηρεσιών στο Υπουργείο Περιβάλλοντος.

Ακούστε ένα στοιχείο και θα φρίξετε. Είχαμε υποβάθμιση στο επίπεδο της δασικής παραγωγής, διότι κανείς δεν ασχολιόταν και δεν έδινε τα μέσα στις δασικές υπηρεσίες. Ακούστε ένα στοιχείο. Είχαμε το 1988, όσον αφορά στη δασική παραγωγή, 2,8 εκατομμύρια κυβικά μέτρα ξύλου κάθε χρόνο -σημαντικότερο. Φέτος τι είχαμε; Είχαμε λιγότερο από 1,5 εκατομμύριο. Δηλαδή, έχει μειωθεί η δασική παραγωγή στο μισό και ως αναλογιστούμε τον αντίκτυπο που έχει αυτό στις οικονομίες τις τοπικές, στα χωριά, στις κωμοπόλεις, αλλά και τις κοινωνικές. Λέμε γιατί δε γυρνά ο κόσμος στα χωριά; Μα, πώς να γυρίσει ο κόσμος στα χωριά να ζήσει, όταν ένα προς ένα του βγάζουμε τα εργαλεία να ζήσει και να ευημερήσει;

Και καταλήγω, λέγοντας ότι βρισκόμαστε, πλέον, στο τέλος αυτής της δύσκολης, από άποψη θεσμικής αποτύπωσης, διαδρομής. Δηλαδή, το προεδρικό διάταγμα για τη μεταφορά δασικών υπηρεσιών είναι πλέον επεξεργασμένο από το Συμβούλιο της Επικρατείας, γίνεται πάμπρος και επίκειται δημοσίευσή του. Η κοινή υπουργική απόφαση έχει, ως προς το περιεχόμενό της, συμφωνηθεί και επίκειται η συνυπογραφή της και οι νομοθετικές ρυθμίσεις που εμπεριέχονται στο παρόν σχέδιο νόμου, ολοκληρώνουν μία κατεύθυνση θεσμικής ολοκλήρωσης πολύ σημαντική.

Και εδώ θέλω να αποδώσω τα εύσημα και να ευχαριστήσω τον υπηρεσιακό γραμματέα του Υπουργείου, τον κ. Νίκο Μιχαλόπουλο, τον γκουρού της δημόσιας διοίκησης, έναν διανοούμενο της δημόσιας διοίκησης, ο οποίος έχει γράψει βιβλία, έχει συγγράψει για τη δημόσια διοίκηση σημαντικά έργα, τα οποία παρακολουθούν και τα διδάσκονται οι φοιτητές σε ελληνικά και ξένα πανεπιστήμια. Και βεβαίως θα ήθελα να ευχαριστήσω τους τρεις χιλιάδες ογδόντα έναν υπαλλήλους των δασικών υπηρεσιών για την υπομονή που έκαναν όλα αυτά τα χρόνια, να τους υποδεχθώ στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και να δεσμευτώ από αυτό το βήμα της Βουλής, το πιο επίσημο βήμα της χώρας όσον αφορά στο δημόσιο λόγο, ότι θα κάνουμε τα αδύνατα δυνατά για να αποκτήσουν ξανά την αίγλη και την αποτελεσματικότητα της δουλειάς τους.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Κι εγώ ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, μπορώ να έχω τον λόγο;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Μισό λεπτό, κύριε Μπουκώρο, σας παρακαλώ.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ: Ερωτήσεις θέλουμε να κάνουμε, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Κύριε Υπουργέ, σας παρακαλώ πολύ, εν όψει του ότι υπάρχουν απορίες και ερωτήσεις, θα σας παρακαλέσω να μείνετε να δώσετε διευκρινίσεις.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Ε' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ**)

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ - ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ: Θα ήθελα να ρωτήσω, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Μου είπε εδώ ο κύριος Πρόεδρος ότι θα κάνετε από μία ερώτηση οι εισηγητές.

Παρακαλώ, λοιπόν, ξεκινήστε.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ - ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ: Κύριε Υπουργέ, βλέπω πανηγυρικό κλίμα, αλλά θα θέλαμε να κάνουμε κάποιες ερωτήσεις για να διευκρινίσουμε.

Κατ' αρχάς, γιατί το άρθρο 80 δεν μπήκε σε διαβούλευση ή δεν ήρθε σε ένα νομοσχέδιο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και να συζητηθεί στις επιτροπές, να πουν οι φορείς τις απόψεις τους και να υπάρξει η επεξεργασία που χρειάζεται για ένα σωστό νομοθέτημα; Πρώτον αυτό.

Δεύτερον, πώς εξασφαλίζετε ότι η έκταση θα δοθεί στους

πραγματικούς δικαιούχους και όχι σε κάποιους επιτηδευούς; Με δεδομένο ότι δεν βάζετε μια συνέχεια τίτλων, τουλάχιστον μια δεκαετία πριν, αλλά μπορεί και πρόσφατα ή από εδώ και πέρα να εμφανιστεί ένα Ε9, να εμφανιστεί μια ένορκη βεβαίωση, που να το περιέχει και να εξαιρεθεί ο αγρός.

Τρίτον, πώς εξασφαλίζετε τη γεωργική ή δενδροκομική χρήση; Δεν το αναφέρετε στη διάταξη. Δεν το λέτε. Άρα, αφήνετε παράθυρο και για άλλες χρήσεις, λατομεία, ΧΥΤΑ, ξενοδοχεία, βιομηχανία και λοιπά και λοιπά.

Τέταρτον, γιατί δεν βάζετε κριτήρια, που ζητάει και η Επιστημονική Υπηρεσία της Βουλής; Το είδατε το σχόλιο της Επιστημονικής Υπηρεσίας; Λέει για κριτήρια. Δεν βάζετε τίποτα. Γιατί δεν εξαιρείτε, λοιπόν, τις περιοχές «NATURA», τα καταφύγια άγριας ζωής κ.λπ.; Αυτά είναι μέσα; Όλα; Τα πάντα; Δεν το διευκρινίζετε.

Άρα, κύριε Υπουργέ, διευκρινίστε αυτές τις τέσσερις ερωτήσεις, γιατί απ' ό,τι φαίνεται, μάλλον, θα είναι μια ανεφάρμοστη διάταξη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Κύριε Υπουργέ, ακούστε και τους τρεις εισηγητές και απαντάτε μετά.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ: Μπορεί να καλυφθούμε, γιατί; Ας απαντήσει τώρα στον κ. Καλαματιανό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Μισό λεπτό, εσείς μπορεί να καλυφθείτε, αλλά βλέπω ότι η κ. Λιακούλη θέλει να ρωτήσει.

Ορίστε, κυρία Λιακούλη, έχετε τον λόγο και παρακαλώ να είστε σύντομη.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΛΙΑΚΟΥΛΗ: Βεβαίως. Πρέπει να ρωτήσουμε, όμως, τον κύριο Υπουργό, κύριε Πρόεδρε.

Δύο ερωτήματα είναι τα δικά μας, κύριε Υπουργέ και τα συμπύσσω.

Πρώτον, σε ό,τι αφορά τη διαδικασία που θα ακολουθηθεί. Είναι ένα θέμα που ξέρετε ότι έχει απασχολήσει και επιστημονικούς φορείς και οργανώσεις, έχει απασχολήσει και άλλους οι οποίοι έχουν παρεμβεί με υπομνήματα -απ' ό,τι μας ενημέρωσαν και στο Υπουργείο σας- για τον τρόπο με τον οποίο θα διασφαλίσετε πολύ συγκεκριμένα πράγματα, όπως αν έχουμε γειννίαση με δασικές εκτάσεις, αν έχουμε πράγματι προσάρτηση σε δασική έκταση, αν έχουμε ομοιομορφία πλέον στο τοπίο, αν έχουμε περιοχή «NATURA», αν έχουμε προστατευόμενη περιοχή, την οποία δεν μπορείτε να διακριβώσετε με απόλυτη πιστότητα. Αυτά είναι πολύ μεγάλα ζητήματα, διότι, όπως είπατε, μιλάμε για 7 εκατομμύρια στρέμματα. Δεν μιλάμε για αστεία πράγματα. Μιλάμε για 7 εκατομμύρια στρέμματα. Αυτό είναι το ένα.

Η διασφάλιση, λοιπόν, θα πρέπει να είναι όρος εκ των ων ουκ άνευ της διαδικασίας την οποία προωθείτε αυτήν τη στιγμή. Η Επιστημονική Επιτροπή επίσης της Βουλής θέτει ζήτημα. Θα πρέπει να απαντήσετε στην παράγραφο -φαντάζομαι, κύριε Υπουργέ, ότι την είδατε- που το θέτει.

Το τρίτο θέμα, που είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με την Επιστημονική Επιτροπή της Βουλής, είναι ότι τίθεται ζήτημα και συνταγματικότητας αυτής της διάταξης και πώς το ξεπερνάτε και αν έχει γνωματεύσει ανεξάρτητη αρχή για το συγκεκριμένο ζήτημα και αν τη γνωμάτευση αυτή την καταθέτετε και στα Πρακτικά της Βουλής για να τη δούμε και να πειστούμε και εμείς γι' αυτό.

Τέλος, σε ό,τι αφορά τη διαδικασία του ιδιοκτήτη, του ατόμου δηλαδή που θα αιτηθεί για το συγκεκριμένο θέμα, το ερώτημα που μας θέτουν είναι το εξής: Επειδή βασίζεστε σε στοιχεία που υπάρχουν σε αρχεία, όπως αεροφωτογραφίες που ξέρετε ότι βρίσκονται πλέον σε ειδικές υπηρεσίες μη προσβάσιμες για τους πολλούς πολίτες και είναι υψηλό το κόστος για να προμηθευτούν τα συγκεκριμένα έγγραφα, έχετε προνοήσει πώς θα καλυφθεί αυτό το κόστος, ειδικά σε αυτούς τους πολύ δύσκολους καιρούς; Ευχαριστώ.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα τον λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Ορίστε, κύριε Μπουκώρο.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ: Κύριε Υπουργέ, είναι λογικό να υπάρχουν ερωτήματα. Ο νόμος για τους δασικούς χάρτες και οι υπουργικές αποφάσεις που ακολουθούν, καθώς και οι διατάξεις σαν και αυτή που φέρνετε σήμερα, ενδιαφέρουν εκατοντάδες χι-

λιάδες συμπολίτες μας. Πριν σας θέσω μια σειρά ερωτημάτων, θα πω ότι απελευθερώνετε τους Έλληνες με όλες αυτές τις νομοθετικές πρωτοβουλίες, γιατί προηγούμενοι νόμοι πήγαν να τους αιχμαλωτίσουν ως προς το δικαίωμα της ιδιοκτησίας, το δικαίωμα της παραγωγής και το δικαίωμα να ζει ο αγροτικός πληθυσμός στον τόπο του και να αναπτύσσεται. Ως εκ τούτου αρχικά σας συγχαίρω.

Θα ήθελα, όμως, να θέσω ορισμένα ερωτήματα, δύο-τρία γενικά ερωτήματα και δύο-τρία ειδικά.

Συζητάμε σε αυτήν την Αίθουσα και στις επιτροπές και στις αρμόδιες υπηρεσίες και στα ανώτατα δικαστήρια της χώρας. Έχουμε απαντήσει σαφώς στο ερώτημα πότε ήταν περισσότερα τα δάση στη χώρα μας, το 1945 ή σήμερα, το 2022 μετά από τόσες πυρκαγιές, μετά από τόσες καταστροφές κ.λπ.. Αν απαντήσουμε σαφώς και με συγκεκριμένα στοιχεία σε αυτό το ερώτημα η συζήτηση γίνεται πιο εύκολη. Η δική μου πληροφόρηση είναι ότι τα δάση μας μετά τις ανεπίπτως καταστροφές που έχουν υποστεί, τουλάχιστον μέχρι πέρυσι ήταν 2 εκατομμύρια περισσότερα στρέμματα σε σχέση με το 1945.

Έρχομαι στο δεύτερο ερώτημα, που έχει να κάνει με τη σημερινή διάταξη και το άρθρο 80 του παρόντος νομοσχεδίου. Μιλάτε για τους δασωμένους αγρούς. Έχουμε κάνει καμμία σοβαρή συζήτηση σε αυτό το Κοινοβούλιο για το πού οδήγησε η μαζική αστυφιλία αμέσως μετά τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο και τον Εμφύλιο στη χώρα μας, πόσα εκατομμύρια κάτοικοι της υπαίθρου εγκατέλειψαν την περιουσία τους, με οποιοδήποτε νομικό καθεστώς την κατείχαν μέχρι τότε, που πάντως την καλλιεργούσαν και ζούσαν από αυτή, και ήρθαν στην Αθήνα, με αποτέλεσμα όχι επτά, αλλά είκοσι και είκοσι πέντε εκατομμύρια στρέμματα να έχουν δασωθεί, να έχουν εγκαταλειφθεί, να έχουν ερημοποιηθεί;

Τρίτο ερώτημα, κύριε Υπουργέ, έχει γίνει καμμία σοβαρή συζήτηση σε αυτή τη χώρα για την έννοια του δάσους; Υπό ποία οπτική γωνία το λέω αυτό; Προστατεύεται το δάσος όταν υπάρχει μια προσέγγιση ότι τα πάντα είναι δάσος ή όταν οριοθετείται αυστηρώς το δάσος. Δηλαδή μια δασωμένη πλέον γεωργική, αγροτική έκταση προφυλάσσει το δάσος ή αποτελεί προσάναμμα για την καταστροφή του δάσους; Αυτό είναι το τρίτο ερώτημα που θέλω να μου απαντήσετε.

Για τους δασωμένους αγρούς πολύ καλά κάνετε. Δεν μπορώ να καταλάβω τις αντιρρήσεις, ότι όταν θα χαρακτηριστούν αγροτικές εκτάσεις αυτές οι περιοχές, μπορεί να γίνουν, λέει, και ξενοδοχεία, μπορεί να γίνουν και άλλες δραστηριότητες και σπίτια. Γιατί στις σημερινές αγροτικές εκτάσεις, στις υφιστάμενες με βάση την υπερκείμενη νομοθεσία και τις πολεοδομικές προβλέψεις, δεν χτίζονται ξενοδοχεία, σπίτια και άλλες δραστηριότητες; Ρωτώ εγώ. Ρητορικό είναι περισσότερο το ερώτημα.

Επίσης, εκπονείτε μια πολύ σοβαρή μελέτη από την οποία θα προκύψουν κάποια συμπεράσματα για το τι γίνεται με τους αγρούς οι οποίοι εκχερσώθηκαν, κύριε Υπουργέ. Πολύ καλά κάνετε και εκπονείτε αυτήν τη μελέτη για να δούμε τι συνεισφέρουν στο αγροτικό εισόδημα, για να δούμε τι συνεισφέρουν στο Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν, για να δούμε κατά πόσον μπορούν αυτοί οι αγροί να συνεχίσουν να καλλιεργούνται, να παράγουν και να επιδοτούνται -επιδοτούνται σήμερα- ή αν θα θυσιάσουμε τις επιδοτήσεις από τα ευρωπαϊκά ταμεία.

Θα σας παρακαλούσα, μιας και είναι σε εξέλιξη αυτή η σοβαρή μελέτη που αποδεικνύει ότι κάνετε πάρα πολύ σοβαρή δουλειά σε αυτό το αντικείμενο και εσείς και ο κ. Ταγαράς και ο κ. Σκρέκας, να συμπεριλάβετε και τις λεγόμενες χορτολιβαδικές εκτάσεις, με την έννοια ότι κάποιος συμπολίτης μπορεί να θέλει να γίνει αγρότης, αλλά κάποιος άλλος μπορεί να θέλει να γίνει κτηνοτρόφος και εφόσον έχει συμβόλαιο γι' αυτές τις εκτάσεις και είναι αγορασμένες, χωρίς να αλλάζει ο χαρακτήρας τους να μπορεί να του κατοχυρωθεί το ιδιοκτησιακό δικαίωμα, ώστε για να μπορέσει αύριο να κάνει μια μονάδα, να το χρησιμοποιήσει ως βοσκότοπο κ.ο.κ..

Και το τελευταίο ερώτημά μου, κύριε Υπουργέ. Πραγματικά κυριολεκτικά απελευθερώσατε πολλές περιοχές, γιατί ερχόταν το δημόσιο - δυνάστης χωρίς κανένα χαρτί στα χέρια του γιατί ήταν μη δορυμάλωτες, άρα δεν είχε συνέχεια, δεν είχε χαρτιά, δεν είχε κίττια, δεν είχε χρυσόβουλα, δεν είχε συμβόλαια, δεν είχε

τίποτα και έλεγε ότι «αυτό είναι δικό μου» και πάσχιζε ο κακομοίρης της ελληνικής υπαίθρου να αποδείξει ότι το είχε από τον προπάππου του και με αυτό ζούσε την οικογένειά του.

Έρχεστε, λοιπόν, να λύσετε αυτό το θέμα. Υπάρχουν και άλλες περιοχές. Θέλω να εντάξετε στην προσοχή σας και στη μελέτη σας και το ζήτημα των βορείων Σποράδων, της Σκιάθου, της Σκοπέλου και της Αλοννήσου, γιατί είναι πανομοιότυπη περίπτωση με τις περιοχές στις οποίες επιλύσατε το ζήτημα, κύριε Υπουργέ.

Το τελευταίο που θέλω να πω, αφού σας συγχαρώ για δεύτερη φορά, είναι ότι σε ορισμένες περιοχές της χώρας -αυτό για να είμαι ακριβής δεν συμβαίνει στη Μαγνησία- χρειάζονται ίσως περισσότερες επιτροπές αντιρρήσεων ή και κάποιες παρατάξεις μέχρι την ανάρτηση των χαρτών, ούτως ώστε να εξεταστούν όλες οι αντιρρήσεις, αφού μετά την αλλαγή και την αστικοποίηση -ας μου επιτραπεί ο όρος- των επιτροπών τα πάντα πάνε πιο γρήγορα. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι με τους ρυθμούς της προηγούμενης κυβέρνησης για να εξεταστούν οι αντιρρήσεις που είχαν καταθέσει οι Έλληνες πολίτες θα χρειαζόμασταν είκοσι επτά ολόκληρα χρόνια για την ολοκλήρωσή τους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Κύριε συνάδελφε, ερώτηση είπαμε να κάνετε.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ: Ολοκληρώνω.

Με τους προηγούμενους, λοιπόν, χρειαζόμασταν είκοσι επτά χρόνια, με σας είναι απαίτηση του ελληνικού λαού να χρειαστούμε δεκαεπτά μήνες.

Αυτά είναι τα ερωτήματά μου και σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Τον λόγο έχει ο κ. Αμυράς.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΜΥΡΑΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Θα απαντήσω σε όλα τα ερωτήματα ένα προς ένα.

Αγαπητέ, κύριε Καλαματιανέ, με ρωτήσατε πού είναι η διαβούλευση για το άρθρο 80 για τους δασωθέντες αγρούς. Είχαμε διαβούλευση σαράντα τρία ολόκληρα χρόνια. Σαράντα τρία ολόκληρα χρόνια η ελληνική κοινωνία με την ελληνική πολιτεία διαβουλευόταν γι' αυτό το καυτό ζήτημα. Πόσο πια παραπάνω; Δεν χρειάζεται παραπάνω.

Άρα σας απαντώ: Έχουν τοποθετηθεί γι' αυτό το ζήτημα οι ενώσεις των αγροτών, οι ενώσεις των κτηνοτρόφων, οι ενώσεις των συμβολαιογράφων, οι ενώσεις των δικαστών, οι ενώσεις των ΜΚΟ, οι ενώσεις του ΓΕΩΤΕΕ. Όλος ο κόσμος συζητάει επί τεσσαρεισήμισι δεκαετίες γι' αυτό το ζήτημα. Και ήρθε η ώρα...

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ - ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ: ... (δεν ακούστηκε)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΜΥΡΑΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Βεβαίως. Μπορεί εσείς να μην το έχετε αντιληφθεί. Δεν ξέρω ποια είναι η περιοχή σας. Θυμίστε μου σας παρακαλώ.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ - ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ: Η Ηλεία.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΜΥΡΑΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Εκεί και αν έχετε δασωμένους αγρούς!

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ - ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ: Αυτό ζητάνε;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΜΥΡΑΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Ρωτάτε για τους τίτλους, πώς θα τους κατοχυρώσουμε. Δεν θα κάνει κανείς Υπουργός τίποτα γι' αυτό. Η δημόσια διοίκηση τα έχει αυτά εξασφαλίσει. Το λέει η διάταξη. Δείξετε περισσότερη εμπιστοσύνη στη δημόσια διοίκηση και στη δικαιοσύνη. Το λέει η ίδια η διάταξη. Μιλάμε για νόμιμα μεταγεγραμμένους τίτλους, όπως και για τίτλους που αποτελούν τεκμήριο νομικού δεσμού με το ακίνητο.

Εσείς τι προτείνετε; Να αφήσουμε το προηγούμενο καθεστώς; Δηλαδή τι λέτε, όχι εσείς προσωπικά, αλλά η άλλη άποψη; Ότι το δημόσιο χωρίς να έχει τον παραμικρό τίτλο στο χέρι του, χωρίς να έχει κανέναν τίτλο στο χέρι του έρχεται, σου χτυπάει την πόρτα, σου φέρνει ένα χαρτί και σου λέει «είναι δικό μου το δικό σου αυτό χωράφι». Θα το αφήσουμε αυτό να συμβαίνει; Είναι αυτό σχέση εμπιστοσύνης κράτους με πολίτη; Όποιος έχει νόμιμο τίτλο κυριότητας αυτός και διασφαλίζεται.

Για τις περιοχές «NATURA» νομίζω ότι και η κ. Λιακούλη το ρώτησε αυτό. Πρώτα απ' όλα υπάρχει μία ασάφεια στη σκέψη αρκετού κόσμου -και λυπάμαι να το ακούω εδώ μέσα στη Βουλή- για τις περιοχές «NATURA». Φαντάζομαι ότι πηγαίνετε καμιά

βόλτα στο Σούνιο με το αμάξι σας. Ο δρόμος, λοιπόν, είναι μέσα στην περιοχή «NATURA». Νομίζετε ότι οι περιοχές «NATURA» είναι το ανέγγιχτο άβατο; Όχι βέβαια. Ο πυρήνας των περιοχών «NATURA» είναι το περιβαλλοντικό άβατο όπου δεν επιτρέπεται να κάνουν το παραμικρό. Από εκεί και πέρα, υπάρχουν διαβαθμίσεις στην προστασία αυτών των οικοτόπων. Άρα, δεν το καταλαβαίνω το ερώτημα. Η περιβαλλοντική νομοθεσία είναι αυτή που μας οδηγεί και ιδιαίτερα ο ν.998/1979, που είναι οι Πλάκες του Μωυσή όσον αφορά στη δασική νομοθεσία, που μας λέει τι επιτρέπεται και τι όχι στις περιοχές «NATURA». Δεν θα ανακαλύψουμε εκ νέου τον τροχό.

Κυρία Λιακούλη, ρωτήσατε αν έχει γνωματεύσει κάποια ανεξάρτητη αρχή για τη ρύθμιση αυτή που φέρνουμε. Αυτή τη ρύθμιση την περάσαμε από τη βάση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, από τη βάση της Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής, στην οποία Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή του Υπουργείου μας καλέσαμε νομικούς από όλη την Ελλάδα, από τις Κυκλάδες, από τα Δωδεκάνησα, από την Βόρεια Ελλάδα, από το Ιόνιο, από περιοχές δηλαδή όπου το ιδιοκτησιακό καθεστώς της γης είχε πάρα πολλά προβλήματα και πολλές μαnouβρες. Την περάσαμε από τη βάση τη νομική και πάντοτε σε απόλυτη εναρμόνιση με τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Κύριε Μπουκώρο, με ρωτήσατε πολλά. Θα είμαι πολύ σύντομος. «Πότε ήταν περισσότερα τα δάση, το 1945 ή σήμερα;» με ρωτάτε. Σήμερα βέβαια. Πάνω από τρία εκατομμύρια στρέμματα είναι παραπάνω τα δάση. Το δάσος έχει τη δύναμη να επιστρέφει, να κατακτά, να απλώνεται εκεί στον χώρο που του ανήκει. Τι θα κάνουμε τώρα; Πού οδήγησε η αστυφιλία; Οδήγησε ακριβώς σ' αυτό που περιγράψατε και εσείς και εγώ στην ομιλία μου για τα χωράφια που η γιαγιά σας κι ο παππούς σας, όπως και οι δικοί μου πρόγονοι καλλιεργούσαν στα Γιάννενα, στο χωριό. Εμείς πηγαίναμε και βάζαμε πατάτες τα καλοκαίρια και εάν πας τώρα το μπιστόνι μας δεν το αναγνωρίζεις, είναι μέσα στους θάμνους και μέσα στα λόγια. Γιατί να μην μπορούν οι επόμενοι των παππούδων και των γιαγιάδων μας να επιστρέψουν σε αυτή τη γη και να βάλουν αρωματικά φυτά και βότανα, που έχουν μια εξαιρετική υπεραξία και εξαγωγική δυνατότητα και δυναμική στις διεθνείς αγορές; Αυτό λοιπόν κάνουμε.

«Πώς προστατεύεται το δάσος;». Πάρα πολύ καλή ερώτηση. Σήμερα, λοιπόν, ήμασταν στη Λάρισα, αγαπητέ μου κύριε Κέλλα, στη συνάντηση με τον Υπουργό κ. Στυλιανίδη και τη συνάντηση των δύο Σωμάτων, του Πυροσβεστικού Σώματος και της Δασικής Υπηρεσίας, διότι για πρώτη φορά μετά από είκοσι τέσσερα χρόνια οι δύο αυτές υπηρεσίες συνεργάζονται εκ νέου, να αποκτήσουν κοινό κώδικα επικοινωνίας, από τα πιο απλά, όπως με ποιο μέσο θα μιλάνε, με ποια κινητά τηλέφωνα ή με ποιο άλλο σύστημα θα μιλάνε όταν υπάρχει φωτιά, μέχρι το ποιος κάνει τι. Στοιχειώδη πράγματα, που δυστυχώς είχαν μείνει πίσω, κύριε Κέλλα, και βεβαίως τώρα τα φροντίζουμε. Τι μας είπε εκεί ο κ. Λάμπρης εκ μέρους του Πυροσβεστικού Σώματος; Μας είπε ότι από τότε που σταμάτησαν τα αιγοπρόβατα να βόσκουν έξω από τα χωριά έχουμε πάρα, μα πάρα πολλές τέτοιες δασικές πυρκαγιές. Έχουμε πάνω από εννιά χιλιάδες δασικές πυρκαγιές στην Ελλάδα. Οι περισσότερες από αυτές -είναι κατηγορηματικοί ως προς αυτό οι άνθρωποι του Πυροσβεστικού Σώματος- θα είχαν αποτραπεί εάν υπήρχε η στοιχειώδης βόσκηση αυτών των περιοχών, διότι τις καθαρίζουν στην ουσία τα κοπάδια. Άρα να πού μας

οδήγησε η εγκατάλειψη των δασωμένων αγρών. Όταν θα έχεις, λοιπόν, τον άνθρωπο που θα καλλιεργεί ή θα πηγαίνει να χαίρεται την ιδιοκτησία του, εννοώ το χωράφι του, με όποιες επιτρεπτές χρήσεις η ίδια η νομοθεσία επιτρέπει, να βεβαίως επιτρέπονται και τα τουριστικά καταλύματα. Το λέει η νομοθεσία -θα την αλλάξουμε;- που εδώ και πενήντα χρόνια ισχύει.

Για τα εκχερσωμένα και τις ΕΠΕΑ και τις παρατάσεις -και καταλήγω με αυτό- κύριε Μπουκώρο, είμασταν στην εξής διαδικασία. Τέλος Απριλίου -αν και εμείς έχουμε ζητήσει ακόμα και νωρίτερα να έχουμε τα στοιχεία- ολοκληρώνεται η επιστημονική μελέτη, η τεκμηρίωση με μετρήσιμα στοιχεία τού πόσο συμμετέχουν τα εκχερσωμένα, δηλαδή οι πρώην δασικές εκτάσεις με μη νόμιμους τίτλους στα χέρια τους, πόσο συμμετέχουν τα εκχερσωμένα στο τοπικό ΑΕΠ, στο εθνικό ΑΕΠ, στις θέσεις εργασίας και στις επιδοτήσεις.

Με αυτά τα στοιχεία, λοιπόν, -που γίνεται για πρώτη φορά αυτή η δουλειά στην Ελλάδα- θα πάμε στο Συμβούλιο της Επικρατείας και θα επικαλεστούμε το άρθρο 24 του Συντάγματος και ιδιαίτερα τη διάταξη που μιλάει για το δημόσιο συμφέρον και θα πούμε «να πώς τεκμηριώνεται το δημόσιο συμφέρον. Δώστε μας τη δυνατότητα να νομοθετήσουμε και για τα εκχερσωμένα, έτσι ώστε αυτοί που σήμερα τα χρησιμοποιούν να συνεχίσουν να τα χρησιμοποιούν έναντι βεβαίως κάποιας αντιπαροχής προς την ελληνική πολιτεία, ώστε να λύσουμε και αυτό το πρόβλημα δεκαετιών».

Και καταλήγω με τις επιτροπές εξέτασης αντιρρήσεων.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ: ... (δεν ακούστηκε)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΜΥΡΑΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Το βλέπουμε. Δεν θα ήθελα τώρα να σας πω γι' αυτό, είναι νωρίς.

Όσον αφορά τις επιτροπές εξέτασης αντιρρήσεων και τις παρατάσεις απαντώ και στον κ. Καββαδά που προηγουμένως στην ομιλία του αναφέρθηκε στις επιτροπές αντιρρήσεων, που υπάρχει μία στη Λευκάδα και υπάρχουν δύο χιλιάδες αντιρρήσεις. Όντως. Με αυτή τη ρύθμιση των δασωμένων αγρών που κάνουμε τώρα, το 80% των αντιρρήσεων -σας το υπογράφη εγώ- εξανεμίζεται, φεύγει.

Και για την παράταση, ναι, εξετάζουμε να δώσουμε παράταση στον χρόνο υποβολής αντιρρήσεων των πολιτών. Το εξετάζουμε και το εξετάζουμε θετικά. Ο Υπουργός κ. Σκρέκας είναι εκείνος που θα πάρει την τελική απόφαση και θα το ανακοινώσει.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Ο Υπουργός Εσωτερικών κ. Βορίδης έχει για ένα λεπτό τον λόγο για νομοτεχνικές βελτιώσεις και αμέσως μετά θα πάρει τον λόγο ο κ. Μουλκιώτης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ: Να μιλήσει και κανένας Βουλευτής, κύριε Πρόεδρε!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Εδώ μαθαίνουμε σοβαρά...

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Εγώ δεν μιλάω καθόλου. Μόνο καταθέτω νομοτεχνικές βελτιώσεις, κύριε Πρόεδρε, για να διανεμηθούν.

(Στο σημείο αυτό ο Υπουργός Εσωτερικών κ. Μαυρουδής Βορίδης καταθέτει για τα Πρακτικά τις προαναφερθείσες νομοτεχνικές βελτιώσεις, οι οποίες έχουν ως εξής:

ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΕΣ ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ
στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών

«Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Καταπολέμησης της Διαφθοράς, διατάξεις για θέματα ανθρώπινου δυναμικού και Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, νομοθετικό πλαίσιο εκπαίδευσης των σπουδαστών/σπουδαστριών της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης για την ένταξη στον κλάδο Π.Ε. Επιτελικών Στελεχών, διατάξεις για την ολοκλήρωση της μεταφοράς των δασικών υπηρεσιών στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, διατάξεις για την εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας 'Ελλάδα 2.0', Εθνική Σύνταξη Ομογενών, και άλλες επείγουσες διατάξεις»

Επί του νομοσχεδίου του Υπουργείου Εσωτερικών επέρχονται οι ακόλουθες νομοτεχνικές βελτιώσεις:

1. Στην εσωτερική παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 3242/2004 του άρθρου 3 του σχεδίου νόμου α) προστίθεται νέα περ. δ. ως εξής: «δ. ένας εκπρόσωπος της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας (ΕΝ.ΠΕ.)» και οι λοιπές περιπτώσεις αναριθμούνται αντιστοίχως και β) αντικαθίστανται οι λέξεις «Διεύθυνση Προσωπικού Τοπικής Αυτοδιοίκησης» από τις λέξεις «Γενική Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα».
2. Στο άρθρο 6 του σχεδίου νόμου οι λέξεις «για την πλήρωση» αντικαθίστανται από τις λέξεις «περί πλήρωσης» και οι λέξεις «για την επιλογή των διοριστέων/προσληπτέων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «περί επιλογής διοριστέων/προσληπτέων».
3. Στον πίνακα περιεχομένων και στο κείμενο του σχεδίου νόμου, στον τίτλο και στο άρθρο 10 του σχεδίου νόμου διαγράφεται η αναφορά στην προσθήκη της παρ. 7Γ του άρθρου 80 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006), και η παρ. 7Β αντικαθίσταται ως εξής: «Το αρμόδιο όργανο του δήμου, στα όρια του οποίου πρόκειται να λειτουργήσει το κατάστημα, προτού προβεί στην έκδοση της βεβαίωσης του άρθρου 28 του ν. 4442/2016 (Α'230), λαμβάνει βεβαίωση από την κατά τόπον αρμόδια αστυνομική αρχή ότι ο χώρος του καταστήματος δεν τελεί σε αναστολή λειτουργίας ή σφράγισης, και μέχρι τη λήψη αυτής ή την άρση των μέτρων της αναστολής λειτουργίας και της σφράγισης, απέχει από την έκδοση της βεβαίωσης του άρθρου 28 του ν. 4442/2016.».
4. Στην παρ. 6 του άρθρου 11 του σχεδίου νόμου οι λέξεις «λόγω περάτωσης της θητείας τους» αντικαθίστανται από τις λέξεις «λόγω της καθ' οιονδήποτε τρόπο περάτωσης της θητείας τους στον οικείο Ο.Τ.Α.».
5. Στο δεύτερο εδάφιο του άρθρου 13 του σχεδίου νόμου οι λέξεις «, αρχής γενομένης από το έτος 2023» μεταφέρονται μετά από τις λέξεις «Στην περίπτωση αυτή».
6. Στο στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 15 μετά από τις λέξεις «των δήμων» προστίθενται οι λέξεις «καθώς και το ειδικό τέλος της παρ. Α' 1 του άρθρου 25 του ν. 3468/2006 (Α' 129)».
7. Στην εσωτερική παρ. 18 του άρθρου 24 του ν. 2130/1993 του άρθρου 19 του σχεδίου νόμου: α) στις περ. α, β, και γ οι λέξεις «τριών (3) ημερών» αντικαθίστανται από τις λέξεις «πέντε (5) ημερών» και β) στην περ. ε μετά από τις λέξεις «κυριότητας των πάσης φύσεων ακινήτων» προστίθενται οι λέξεις «, υπό την προϋπόθεση υποβολής από τον συμβολαιογράφο πριν την σύνταξη του συμβολαίου, σε ηλεκτρονική πλατφόρμα που τηρεί ο δήμος, των στοιχείων των συμβαλλομένων και του μεταβιβαζόμενου ακινήτου, ώστε να ελέγχονται και να

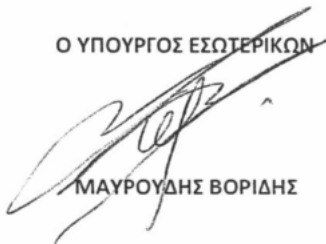
- βεβαιώνονται τυχόν οφειλές βάσει του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν.δ. 356/1974, Α' 356) ή να παρακρατείται το οφειλόμενο ποσό που προκύπτει κατά τη μεταβίβαση του ακινήτου».
8. Στην εσωτερική παρ. 1 του άρθρου 13 του ν. 4674/2020 του άρθρου 29 του σχεδίου νόμου στο πρώτο και τρίτο εδάφιο ο λέξεις «των υπόλοιπων υπηρεσιών που παρέχονται» αντικαθίστανται από τις λέξεις «των υπόλοιπων υπηρεσιών που δραστηριοποιούνται».
  9. Στο τέλος του πρώτου εδαφίου της εσωτερικής παρ. 9 του άρθρου 241 του ν. 4823/2021 (Α' 136) της παρ. 1 του άρθρου 30 του σχεδίου νόμου προστίθενται οι λέξεις «, εφόσον υφίσταται στον φορέα υποδοχής, άλλως σε θέση για την οποία έχει τα τυπικά προσόντα».
  10. Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 271 του ν. 4738/2020 του άρθρου 44 του σχεδίου νόμου οι λέξεις «τον συντονισμό των πρωτοβουλιών που υλοποιούνται στο πλαίσιο των μεταρρυθμίσεων του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τον έλεγχο της συμβατότητας των προτεινόμενων νομοθετικών και κανονιστικών ρυθμίσεων με το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας».
  11. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 45 του σχεδίου νόμου μετά από τις λέξεις «χρηματοδοτικών προγραμμάτων» προστίθενται οι λέξεις «και έργων».
  12. Στην περ. δ' της εσωτερικής παρ. 3 του άρθρου 20 του ν. 3883/2010 του άρθρου 54 του σχεδίου νόμου, η λέξη «ή» αντικαθίσταται από τη λέξη «και».
  13. Στην παρ. 1 του άρθρου 59 του σχεδίου νόμου διαγράφεται η φράση «του άρθρου 21 του ν. 3883/2010 (Α' 167)».
  14. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 59 του σχεδίου νόμου οι λέξεις «του άρθρου 55» αντικαθίστανται από τις λέξεις «του άρθρου 72».
  15. Στην εσωτερική παρ. 4 του άρθρου 27 του ν. 4892/2022 του άρθρου 63 του σχεδίου νόμου, α) αντικαθίστανται οι λέξεις «δύνανται να λάβουν» με τη λέξη «λαμβάνουν» και η ημερομηνία «28.2.2023» με την ημερομηνία «31.5.2022» και β) μετά από τις λέξεις «ανεξαρτήτως οφειλών τους» προστίθενται οι λέξεις «και πλήρωσης προϋποθέσεων εκ μέρους τους. Η ασφαλιστική ικανότητα των ασφαλισμένων του προηγούμενου εδαφίου παρατείνεται μέχρι 28.2.2023».
  16. Στο δεύτερο εδάφιο της εσωτερικής παρ. 8 του άρθρου 52 του ν. 4837/2021 της παρ. 1 του άρθρου 64 του σχεδίου νόμου, διαγράφονται οι λέξεις «κοινή υπουργική».
  17. Το τέταρτο εδάφιο της εσωτερικής παρ. 1 του άρθρου 59 του ν. 4837/2021 της παρ. 2 του άρθρου 64 του σχεδίου νόμου, αντικαθίσταται ως εξής: «Ειδικά για την υλοποίηση του πιλοτικού προγράμματος της παρ. 8 του άρθρου 52, τα θέματα του πρώτου και τρίτου εδαφίου ρυθμίζονται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.».
  18. Στον πίνακα περιεχομένων και στο κείμενο του σχεδίου νόμου, στον τίτλο του άρθρου 66 του σχεδίου νόμου, μετά από τις λέξεις «Ευγενίδειου Θεραπευτηρίου», προστίθενται οι λέξεις «και για την προμήθεια υγειονομικού υλικού, αναλώσιμου υλικού και αγαθών ή υπηρεσιών».
  19. Στο άρθρο 66 του σχεδίου νόμου, μετά από την παρ. 2, προστίθεται παρ. 3 ως εξής: «3. Σε ό,τι αφορά στην προμήθεια υγειονομικού υλικού, αναλώσιμου υλικού και αγαθών ή υπηρεσιών, εντός του προϋπολογισμού έκαστου φορέα, η αρμοδιότητα για την έγκριση σκοπιμότητας, ανεξαρτήτως ποσού, ανήκει στο Διοικητικό Συμβούλιο έκαστου, υπαγόμενου στη Δ.Υ.ΠΕ., φορέα, και στον Διοικητή ή Υποδιοικητή της αρμόδιας Υ.ΠΕ. για τους φορείς της Πρωτοβάθμιας και την Κεντρική Υπηρεσία των Υ.ΠΕ..». Οι λοιπές παράγραφοι αναριθμούνται αντίστοιχα.

20. Στο άρθρο 68 του σχεδίου νόμου, διαγράφονται οι λέξεις «που υπηρετούν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος».
21. Στο άρθρο 70, αντί της ημερομηνίας «31η.3.2022» τίθεται η ημερομηνία «30ή.6.2022».
22. Στο τέλος του τρίτου εδαφίου του άρθρου 84 του σχεδίου νόμου προστίθεται η φράση: «υπό την προϋπόθεση ότι δεν προκαλείται υπέρβαση των ανώτατων ορίων δαπανών του συνολικού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων».
23. Στο δεύτερο εδάφιο της εσωτερικής παρ. 2 του άρθρου 12 του ν. 4759/2020, του άρθρου 72 του σχεδίου νόμου, αντικαθίσταται η φράση «ή του οικείου Κεντρικού Συμβουλίου Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων (ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.ΘΑ) για τους οικισμούς της περ. β)» από τη φράση «ή του αρμοδίου Κεντρικού Συμβουλίου Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων (ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.ΘΑ) για τις περιπτώσεις παραδοσιακών οικισμών και οικισμών της περ. δ)».
24. Στην εσωτερική παρ. 3 του άρθρου 12 του ν. 4759/2020, του άρθρου 72 του σχεδίου νόμου, διαγράφεται η φράση «και οι διαδικασίες».
25. Στο τέλος της εσωτερικής παρ. 5 του άρθρου 12 του ν. 4759/2020, του άρθρου 72 του σχεδίου νόμου, διαγράφεται η τελεία και προστίθεται η φράση «ή, ελλείψει τέτοιας ένδειξης, ως το πυκνοδομημένο τμήμα του οικισμού.».
26. Στο εισαγωγικό εδάφιο του άρθρου 77 μετά τη φράση «ν. 4495/2017 (Α' 167),» προστίθεται η φράση «τροποποιείται η περ. ε) ως προς την αναφορά στο έτος 2020,».
27. Στην εσωτερική περ. ε της παρ. 1 του άρθρου 128 του ν. 4495/2017, του άρθρου 77 του σχεδίου νόμου, αντικαθίσταται η φράση «εντός του έτους 2020» από τη φράση « εντός των ετών 2020 και 2021».
28. Στο τρίτο εδάφιο της εσωτερικής παρ. 2 του άρθρου 67 του ν. 998/1979, του άρθρου 80 του σχεδίου νόμου, η φράση «Γενικό Διευθυντή Δασών» αντικαθίσταται από τη φράση «Προϊστάμενο της Επιθεώρησης Εφαρμογής Δασικής Πολιτικής».
29. Το τέταρτο εδάφιο του άρθρου 84 του σχεδίου νόμου αντικαθίσταται ως εξής: «Έως την έναρξη της ως άνω χρηματοδότησης οι ανωτέρω δράσεις εντάσσονται και χρηματοδοτούνται από τη ΣΑΕ 655/2 του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου».
30. Στο άρθρο 7 της υπ' αρ. 1246/122 21.3.2022 τροπολογίας του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης προστίθεται παρ. 3 ως εξής: «3. Οι ο.τ.α που είναι κάτοχοι υφιστάμενων κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος Σ.Σ.Κ, οι οποίοι χρησιμοποιούνται σε περιοχές, εντός των διοικητικών τους ορίων, που δεν εξυπηρετούνται από το αδειοδοτημένο δίκτυο επίγειας ψηφιακής ευρυεκπομπής, οφείλουν εντός έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος να αιτηθούν την ένταξη αυτών στο δίκτυο του αδειοδοτημένου παρόχου επίγειας ψηφιακής ευρυεκπομπής σύμφωνα τα προβλεπόμενα στην υπ' αρ. 716/3/2014 απόφαση της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (Β' 1693). Ως υφιστάμενοι κατά τα ανωτέρω Σ.Σ.Κ νοούνται αποκλειστικά εκείνοι και μόνο οι Σ.Σ.Κ. για τους οποίους οι ο.τ.α εντός δύο (2) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος γνωστοποιούν εγγράφως στην Ε.Ε.Τ.Τ. τη θέση τους. Οι ως άνω Σ.Κ.Κ. δύνανται να εξακολουθούν να λειτουργούν, εφόσον δεν προκαλούν παρεμβολές σε άλλα νόμιμα δίκτυα, μέχρι την ολοκλήρωση της ένταξής τους στο δίκτυο αδειοδοτημένου παρόχου επίγειας ψηφιακής ευρυεκπομπής ή την αιτιολογημένη από τον πάροχο απόρριψή της αίτησής τους και, σε κάθε περίπτωση, για διάστημα έως πέντε (5) ετών από την έναρξη ισχύος του παρόντος. »

31. Στην παρ. 3 του άρθρου 8 της υπ' αρ. 1246/122 21.3.2022 τροπολογίας του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης η φράση «, σύμφωνα με τις διατάξεις της κοινής υπουργικής απόφασης κατ' εφαρμογή της περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 29 του ν. 4635/2019» διαγράφεται από την περ. α και προστίθεται μετά από τη φράση «κατ' εξαίρεση».
32. Στην παρ. 5 του άρθρου 7 της υπ' αρ. 1249/125 21.3.2022 τροπολογίας του Υπουργείου Εσωτερικών οι λέξεις «του άρθρου 8» αντικαθίστανται από τις λέξεις «του άρθρου 44».
33. Στην παρ. 2 του άρθρου 8 της υπ' αρ. 1249/125 21.3.2022 τροπολογίας του Υπουργείου Εσωτερικών οι λέξεις «του άρθρου 7» αντικαθίστανται από τις λέξεις «του άρθρου 43».

Αθήνα, 22 Μαρτίου 2022

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Ορίστε, έχετε τον λόγο, κύριε Μουλκιώτη.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΟΥΛΚΙΩΤΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εννιάμισι ώρες έχουν περάσει από την έναρξη της διαδικασίας της Βουλής και είμαι ο εικοστός τρίτος Βουλευτής που μιλάω. Κατατάει η Βουλή, κύριε Πρόεδρε, να είναι η Βουλή των προνομιούχων και των πληβείων. Δεν μπορεί να είναι αυτή μια διαδικασία λογική σε σχέση με τη μεταχείριση που γίνεται στους Βουλευτές, και αυτό αφορά τους Βουλευτές όλων των πτερύγων.

Κύριε Αμυρά, σε σχέση με αυτό που είπατε -για να προχωρήσω στη συνέχεια στην τοποθέτησή μου- όσον αφορά τους εκχερσωμένους αγρούς, είναι ζήτημα της αναστολής οπωσδήποτε. Τρέχουν οι προθεσμίες τώρα. Αν δεν δοθεί άμεση και ικανή παράταση, το ζήτημα των εκχερσωμένων αγρών θα είναι μείζον και πρέπει να υπάρξουν δηλώσεις και στα δασαρχεία, αλλά και δηλώσεις καλλιέργειας. Άρα προϋποθέτει οπωσδήποτε να υπάρχει παράταση και πρέπει να γίνει τώρα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θέλω να ξεκινήσω την τοποθέτησή μου με μια γενικότερη παρατήρηση που αναφέρεται στη λογική της Κυβέρνησης που ακολουθεί μια σταθερή πορεία όσον αφορά τον τρόπο της νομοθέτησης η οποία απέχει παρασάγγας από την επιτελική λογική που η Κυβέρνηση να ισχυρίζεται ότι υπηρετεί, της καλής νομοθέτησης. Δεν υπάρχει κάτι τέτοιο. Γιατί νομοσχέδια που τίθενται σε δημόσια διαβούλευση κατά το ήμισυ -έτσι φαίνεται- έρχονται στη συνέχεια για συζήτηση στην Ολομέλεια, όπως ακούστηκε, με πολλαπλάσια άρθρα. Κάτι δεν πάει καλά. Αυτό μην το ανεχόμαστε ως Βουλευτές. Δεν ξέρω αν το επιτελικό κράτος έτσι λέει να γίνεται ή αν η αρχή της καλής νομοθέτησης -που έλεγε ο Υπουργός Επικρατείας εδώ στην αρχή, όταν ξεκίνησε, τον Ιούλιο του 2019- είναι αυτή η λογική, να γίνεται έτσι. Αν είναι έτσι, να το ξέρουμε, αλλά να ξεκαθαρίσουμε τα πράγματα. Καθαροί λογαριασμοί και όχι προσχηματική ή παραπειστική κάθε φορά αντιμετώπιση.

Ο Υπουργός των Εσωτερικών κατά τη συνεδρίαση της αρμόδιας επιτροπής, όπως διάβασα κιόλας, δικαιολόγησε το κατά το ήμισυ, αναφερόμενος σε ένα ερανοστικό νομοσχέδιο. Για να μην το πει σκούπα, το είπε με πιο ωραίο τρόπο. Αφ' ετέρου όμως προχώρησε σε μια σημαντική παραδοχή, αν δεν κάνω λάθος, ότι η Αντιπολίτευση έχει δίκιο όταν αντιτίθεται στον τρόπο νομοθέτησης δια τροπολογιών και την ενιαία ψήφιση πολλών άρθρων.

Είναι καιρός, νομίζω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να αλλάξει αυτό και η Διάσκεψη των Προέδρων καλό είναι να φροντίσει ώστε να λυθεί μια για πάντα αυτό το πρόβλημα που παρουσιάζεται κατά τη νομοθέτηση δια τροπολογιών με πολλά άρθρα. Σχολιάζεται αυτό και δημιουργεί και άλλες συνέπειες.

Τώρα σχετικά με το παρόν νομοσχέδιο, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για άλλη μια φορά η Κυβέρνηση ενεργεί παραπειστικά. Με το βλέμμα στραμμένο στο εκλογικό ακροατήριο προσπαθεί να διατυμπανίσει ότι εκπληρώνει τις προεκλογικές της δεσμεύσεις. Όμως στην πραγματικότητα τι κάνει; Αποδεικνύει ότι όχι μόνο καθυστερεί αδικαιολόγητα τις προεκλογικές υποσχέσεις της, αλλά ακόμα και όταν τις υιοθετεί, τις υλοποιεί κατά το ήμισυ. Και εξηγούμαι.

Προεκλογικά και μετεκλογικά ο ίδιος ο Πρωθυπουργός είχε δεσμευτεί να καταργήσει τη μείωση της εθνικής σύνταξης των μελών της ελληνικής μειονότητας της Αλβανίας και των ομογενών από τις χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης. Τρία χρόνια μετά τι κάνει; Εισάγει μια ρύθμιση με την οποία διορθώνει εν μέρει μόνο την αδικία που είχε θεσμοθετηθεί με το ν.4387/2016, ο οποίος προέβλεπε μείωση της εθνικής σύνταξης κατά ένα τεσσαρακοστό κόστος για κάθε χρόνο που υπολείπεται των σαράντα ετών μόνιμης και νόμιμης διαμονής των δικαιούχων.

Έτσι η αδικία διατηρείται, αφού η εθνική σύνταξη θα συνεχίσει να δίνεται μειωμένη στους ομογενείς από την Αλβανία και τις χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης. Ταυτόχρονα η Κυβέρνηση διατηρεί και την αδικία ως προς τους ανασφάλιστους υπερήλικες ομογενείς.

Η θέση μας ως Κίνημα Αλλαγής - ΠΑΣΟΚ είναι ξεκάθαρη και την διατυπώνουμε στη με γενικό αριθμό 1245 και ειδικό 121 τροπολογία μας. Προτείνουμε, λοιπόν, με την τροπολογία μας την εξαίρεση από την πρόβλεψη του ν.4387/2016 των ομογενών που

προέρχονται από την πρώην Σοβιετική Ένωση και των ομογενών με την αλβανική ιθαγένεια για αιτήσεις συνταξιοδότησης μέχρι το 2037.

Και αυτό το κάνουμε δεδομένου ότι οι συμπατριώτες μας αυτοί παλινώστησαν κατά τη δεκαετία του 1990 και πήραν το ειδικό δελτίο ταυτότητας ομογενούς από το 1998 και μετά, είναι αντικειμενικά αδύνατον να συμπληρώνουν σαράντα χρόνια διαμονής στη χώρα πριν από το έτος 2038.

Ακόμη και για λόγους ίσης αντιμετώπισης των ομογενών μας, αυτοί παλινώστησαν κατά τη δεκαετία του 1990 και πήραν το ειδικό δελτίο ταυτότητας ομογενούς από το 1998 και μετά, είναι αντικειμενικά αδύνατον να δικαιωθούν πλήρως ποσού επιδόματος πριν το 2033, προτείνεται να εξαιρεθούν από την απαίτηση να συμπληρώσουν την προϋπόθεση των τριάντα πέντε ετών πλήρους διαμονής και μόνιμης και νόμιμης διαμονής στην Ελλάδα για δεκαπέντε συνεχόμενα έτη, πριν από την υποβολή της αίτησης χορήγησης του επιδόματος. Αυτό και για τους ομογενείς μας που προέρχονται από την πρώην Σοβιετική Ένωση, όπως προβλέφθηκε και για τους ομογενείς από την Αλβανία με τη διάταξη που τροποποιεί το άρθρο 93 του ν.4387/2016.

Επιπλέον, με την τροπολογία μας προτείνεται ως προϋπόθεση για τη χορήγηση του επιδόματος να είναι όχι το φορολογητέο εισόδημα, αλλά το πραγματικό εισόδημα του υπερήλικα, όπως έχει γνωμοδοτήσει σχετικά και ο Συνήγορος του Πολίτη στο πόρισμα του με αριθμό 222723 το έτος 2018.

Κύριε Υπουργέ, τολμήστε και υιοθετήστε την τροπολογία μας για να λυθεί άπαξ το θέμα. Τώρα τολμήστε και υιοθετήστε αυτή την τροπολογία, γιατί υπάρχουν αδικίες, ημίμετρα και εκκρεμότητες.

Περαιτέρω, με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο η Κυβέρνηση κάνει και κάτι άλλο. Παρατείνει την αγωνία των εργαζομένων για την ένταξη στα βαρέα και ανθυγιεινά, δίνοντας άλλη μία παράταση από τις τόσες που εμείς έχουμε ψηφίσει εδώ για την έκδοση της κοινής υπουργικής απόφασης, για το νέο καθεστώς στα βαρέα και ανθυγιεινά.

Παράλληλα δε σε αυτή την επιτροπή γνωμοδοτικού χαρακτήρα που θα δημιουργηθεί λάμπει διά της απουσίας της η εκπροσώπηση των κοινωνικών εταίρων.

Τι άλλο ακόμα κάνει, κύριε Πρόεδρε, η Κυβέρνηση; Ξεχνά τη ρητορική της περί μη ύπαρξης λεφτόδεντρων και προβλέπει πρόσθετα έξοδα ύψους 917.000 ευρώ ετησίως για το τηλεφωνικό κέντρο 1555 που στοιχίζει, σημειωτέων, 12,5 εκατομμύρια ευρώ, ενώ δεν έχει αξιολογηθεί από κάποιον πιστοποιημένο φορέα, πανεπιστήμιο, κανένα ίδρυμα με ειδικές γνώσεις τι κάνει αυτό και πώς λειτουργεί.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Μερικές φορές, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι -θα καταλήξω, κύριε Πρόεδρε-, δεν χρειάζεται να ανακαλύψουμε, την Αμερική, για να δούμε τι πραγματικά συμβαίνει στη χώρα, για να αντιληφθούμε δηλαδή τον τρόπο με τον οποίο οι κυβερνήσεις παίρνουν αποφάσεις, για να δούμε αν εκπληρώνει υποχρεώσεις ή αν σπρώχνει τις αδικίες κάτω από το χαλί και τις στριμώχνει και στην προσπάθεια να αποκομίσουν μικροπολιτικά οφέλη, την τελευταία στιγμή δήθεν θυμούνται να τις διορθώσουν.

Ξεχνούν όμως οι κυβερνώντες ότι ο λαός δεν είναι λωτοφάγος. Οι πολίτες έχουν και μνήμη και κρίση και γνωρίζουν πάρα πολύ καλά ότι ο κόσμος αλλάζει προς το καλύτερο από τους λίγους και αλλάζει προς το καλύτερο με άλλες λογικές και πολιτικές, με κυβερνήσεις σοσιαλδημοκρατικές, που αποτελούν τη μόνη αξιόπιστη πολιτική απάντηση για την αντιμετώπιση των κοινωνικών ανισοτήτων και την πρόοδο της κοινωνίας. Αλλάζει με ρεαλιστικές, ολοκληρωμένες, μόνιμες πολιτικές που ενισχύουν το διαθέσιμο εισόδημα των πολιτών, το κοινωνικό κράτος, αλλά και την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Κινήματος Αλλαγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Ευχαριστούμε.

Συνεχίζουμε τώρα με τον κ. Ψυχογιό από τον ΣΥΡΙΖΑ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Να ξεκινήσω και εγώ λέγοντας κάτι που δεν αφορά το πρό-

σωπό σας αλλά το Προεδρείο για να το δει πολύ προσεκτικά. Δεν μπορεί οι Βουλευτές και οι Βουλευτίτριες σε αυτήν την Αίθουσα να είναι ο τελευταίος τροχός της αμάξης. Δεν μπορεί να είναι διακοσμητική και τυπική η παρουσία μας εδώ, να κάνουμε δέκα ώρες για να φτάσουμε στον αριθμό αυτό των ομιλητών, ο οποίος είναι ελάχιστος αυτή τη στιγμή, και ενώ θα έπρεπε να είμαστε η βάση όλης αυτής της κοινοβουλευτικής διαδικασίας. Πρέπει να το δούμε αυτό. Είναι υποτιμητικό για τους Βουλευτές και για τη διαδικασία.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στη συνεδρίαση της επιτροπής ο Υπουργός ο κ. Βορίδης, προσπάθησε να μας πείσει με τον γνωστό τρόπο του να κάνει το άσπρο μαύρο, με σοφιστική λογική, ότι πράγματι είναι μια εξαιρετικής ποιότητας νομοθέτηση. Είστε βέβαιοι και φίλοι με τον κ. Γεωργιάδη που λέει ότι για ψυχολογικούς λόγους οι πολίτες δεν βάζουν βενζίνη.

Εν πάση περιπτώσει, αναρωτιόμαστε τι σχέση μπορεί να έχει ένα άμορφο σύνολο ασύνδετων διατάξεων από επτά και πλέον Υπουργεία με αυτό που μας λέτε. Το επιχείρημα ότι δεν υπάρχουν τροπολογίες καλύτερα να μην το συζητήσουμε. Προφανώς και δεν πρέπει να υπάρχουν τροπολογίες, αλλά όχι και να έχουμε αυτό το «μωσαϊκό», στο οποίο δεν προλαβαίνει ούτε η κοινωνία ούτε τα κόμματα οι Βουλευτές ούτε οι ίδιοι οι φορείς να έρθουν να τοποθετηθούν σε επιτροπές.

Είναι όμως κάτι άλλο και το κάνετε για κάποιον άλλο λόγο. Σας το είπα και στην επιτροπή. Διότι είναι υποσχετική που υπογράφετε σε αυτούς που πραγματικά υπηρετείτε και που δεν είναι βέβαιοι τα πλατιά λαϊκά και κοινωνικά στρώματα. Και το κάνετε, επαναλαμβάνω, υποτιμώντας και τη διαβούλευση, γιατί πολλά από τα άρθρα αυτά δεν είναι μέσα, αλλά ξέροντας ότι έχετε και λίγο χρόνο στην Κυβέρνηση προσπαθείτε να τα προλάβετε όλα.

Ψάχνετε μια χαραμάδα για να μπορέσετε να ξεφύγετε από αυτό το αδιέξοδο στο οποίο έχετε οδηγηθεί από τη νεοφιλελεύθερη πολιτική σας, μέσα σε αυτές τις πολλαπλές κρίσεις που έχει εγκλωβίσει τους πολίτες. Έχετε αφήσει απροστάτευτη εδώ και δυόμισι χρόνια την πλειοψηφία του κόσμου και ανασφάλιστη εσχάτως. Ακούσαμε τον κ. Χατζηδάκη να λέει ότι οι εισφορές του 2021 θα μετρήσουν. Δεν καταβλήθηκαν μέσα στην πανδημία και οι εισφορές, άρα όποιοι δεν τις έχουν πληρώσει θα είναι ανασφάλιστοι. Άρα ανασφάλιστοι στην ουσία στην πανδημία, στις κλιματικές κρίσεις και τις επιπτώσεις τους, στην ενεργειακή κρίση, στην ακρίβεια.

Εξαπατήσατε ακόμα και αυτούς στους οποίους είχατε υποσχεθεί -τη μεσαία τάξη που υπέστη πράγματι μια πολυετή εξάντληση από την οικονομική κρίση-, πετώντας τους ψίχουλα, αλλά γεμίζοντας το πιάτο με ένα λουκούλλιο γεύμα γι' αυτούς που πραγματικά εκφράζετε. Ποιους δηλαδή; Τα μεγάλα οικονομικά συμφέροντα, τις αλυσίδες, τους παράγοντες και μια λογική του κράτους-λάφυρο με απευθείας αναθέσεις εκατομμυρίων, με την τακτοποίηση των εκλεκτών σε θέσεις ευθύνης, με παχυλόμισθοις και μπόνους και με απαξίωση των δημόσιων υποδομών και φορέων και των ΔΕΚΟ. Ιδιωτικοποίηση της ασφάλισης και ιδιωτικοποίηση συνολικά του κράτους σε μια λογική outsourcing. Κρατάμε όμως αυτά που μας συμφέρουν, αυτά που μας βολεύουν.

Πάμε στις διατάξεις του νομοσχεδίου. Ξεκινάω από αυτά που ακούστηκαν για τις δασικές διατάξεις. Ο κ. Φάμελλος τα ανέλυσε νωρίτερα. Συμφωνώ και εγώ με τους μεγάλους προβληματισμούς για το άρθρο 80 που έθεσε και ο ισηγητής μας. Αλλά από εκεί και πέρα θέλω να μεταφέρω και από την περιοχή μου επίσημο έγγραφο της Διεύθυνσης Δασών Κορινθίας, των πολιτών, των φορέων, της διοίκησης, όλων. Πρέπει να δοθεί παράταση στην προθεσμία υποβολής αντιρρήσεων για τους δασικούς χάρτες για να υποστηρίξουμε τους πολίτες και να πάει καλά ένα εργαλείο πολύ σημαντικό που εισήγαγε η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ.

Παρά λοιπόν, τις συνεχείς εξαγγελίες για ένα νέο σύστημα επιλογής προϊσταμένων, στο δημόσιο συνεχίζονται οι απευθείας τοποθετήσεις με πελατειακά κριτήρια. Οι ίδιοι οι Υπουργοί σας έχουν ξεκινήσει ένα ράλι συστημάτων επιλογής προϊσταμένων. Και βέβαιοι στο Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου σε μια από τις πιο νευραλγικές θέσεις του Υπουργείου ο προϊστάμενος της τεχνικής υπηρεσίας παραμένει μετακλητός παρά το γεγονός

ότι πρόσφατα υπήρξε πρόσκληση και προκήρυξη για την πλήρωση θέσεων προϊσταμένων όλων των άλλων διευθύνσεων με ό,τι αυτό συνεπάγεται για την υπογραφή κατά παρέκκλιση περιβαλλοντικών και άλλων διατάξεων, απευθείας αναθέσεων αλλά και συμφωνιών.

Όσον αφορά τα άρθρα 84 και 85, θα τα υπερψηφίσουμε. Είναι άρθρα που κάνουν το αυτόνομο. Παρατείνουν τους συμβασιούχους της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης αλλά και του προγράμματος «ΦΙΛΟΣ» για την υγειονομική κάλυψη των προσφύγων. Αυτόνομο, αναγκαίο. Έγινε με τους αγώνες των εργαζομένων και με τις δικές μας παρεμβάσεις. Δεν είναι όμως αρκετό. Θα πρέπει να διασφαλίσετε τη συνέχιση του προγράμματος, ενός πρότυπου προγράμματος της κυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ το οποίο χαιρετίστηκε και να υπάρξει πρόνοια για μελλοντική χρηματοδότηση γι' αυτό. Να μην περικόπτονται τα δικαιώματα των εργαζομένων και οι μισθοί τους, όπως γίνεται εδώ και ένα χρόνο και να υπάρξει μοριοδότηση σε επόμενες επιλογές και προσλήψεις.

Σε ό,τι αφορά τα άρθρα 81, 82 και 83, δηλαδή τα άρθρα για τη μετακίνηση, εισδοχή και άδεια διαμονής εποχικών εργατών τα πράγματα είναι κάπως θολά. Όταν ακούει κάποιος να μαλώνετε τον ΣΥΡΙΖΑ ή να κάνετε υποδείξεις για το θέμα του μεταναστευτικού είναι κανείς να γελάει. Εσείς που δηλητηρίασατε την ελληνική κοινωνία και τορπιλίσατε κάθε προσπάθεια ένταξης υποδοχής, εσείς που κάνετε επιχειρήσεις σκούπα και συλλαμβάνετε ακόμα και τουρίστες ακόμα και σήμερα και που έχουμε διασυρθεί σε ευρωπαϊκό δικαστήριο, να κάνετε υποδείξεις στο ΣΥΡΙΖΑ.

Από τη μια, λοιπόν, είναι σημαντική η προσθήκη του 18α του Κώδικα Μετανάστευσης ως σκέψη και ως πλαίσιο. Πράγματι. Όμως, κατά τη γνώμη μας, δεν είναι επαρκές. Δεν είναι επαρκές και το λένε και οι ίδιοι οι παραγωγοί. Αλλάζει την έννοια εργασία σε έννοια απασχόληση. Έχει, όπως ξέρετε, και νομικές διαστάσεις αυτό και πολιτικές. Δεν βάζει καμμία πρόβλεψη ακόμα και για εξαιρετικές περιπτώσεις οικογενειακής επανένωσης για άτομα με μονογονεϊκές οικογένειες ή παιδιά ΑΜΕΑ. Δεν δίνει βασικά κοινωνικά δικαιώματα και λειτουργεί στη λογική του φτηνού εργατικού δυναμικού που είναι άλλωστε και η δική σας ιδεολογία. Αυτό είναι το όραμά σας. Οι περιορισμοί που τίθενται για τρίμηνη απουσία κατόπιν εννεάμηνης παραμονής και εργασίας για πέντε χρόνια είναι οικονομικά επιβλαβής για όλους. Και για τους παραγωγούς. Και γραφειοκρατικά δεν θα μπορέσουν να υλοποιηθούν. Δεν έχετε ρωτήσει άλλωστε τη Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης των αποκεντρωμένων διοικήσεων. Δεν ήρθαν καν στη Βουλή. Να δούμε αν έχουν πόρους ή δυναμικό να το κάνουν. Αλλά και τη δυνατότητα μεταπήδησης σε μία άδεια εργασίας με πολύ προσεκτικές και αυστηρές προϋποθέσεις για να μην έχουμε «αόρατους». Μας κατηγορείτε για το 13α που έκανε τους «αόρατους» να μπορούν να δουλεύουν με ασφάλιση. Γι' αυτούς τους λόγους έχουμε τις επιφυλάξεις μας κατά πόσον αυτές οι διατάξεις είναι προς όφελος των ανθρώπων που θα εργαστούν αλλά και των παραγωγών. Γιατί μας ενδιαφέρουν και οι δύο πλευρές. Σωστά προβλέπεται η παροχή καταλύματος. Αλίμονο. Σίγουρα όλα αυτά χρειάζονται ελεγκτικό μηχανισμό. Όταν δεν υπάρχει ελεγκτικός μηχανισμός τότε θα οδηγηθούμε σε φαβέλες και σε Μανωλάδες στην πορεία. Έχετε διαλύσει το ΣΕΠΕ. Το έχετε απαξιώσει.

Κλείνοντας, κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να καλέσω όλους σε ένα μαζικό αντιπολεμικό κίνημα το οποίο θα είναι απέναντι στη ρωσική εισβολή αλλά και τους Υπουργούς της Κυβέρνησης να σταματήσουν αυτές τις ανοησίες περί πραγματικών και μη προσφύγων. Θα έπρεπε να μας έχει κάνει σοφότερους όλους αυτή η κατάσταση και η πραγματικότητα: οι άνθρωποι πιάνονται από τα δόντια για να φύγουν από τις βόμβες και να σώσουν τη ζωή τους. Και αυτό έχει να κάνει και με την Ευρώπη. Όταν ακούει την Πολωνία να ζητά αλληλεγγύη είναι να γελάς και να κλαίς. Το σύμφωνο μετανάστευσης να αλλάξει. Εμείς στηρίζουμε τους Ουκρανούς πρόσφυγες αλλά δεν μπορούμε να είμαστε δεσμοφύλακες και αποθήκη ψυχών όλης της Ευρώπης. Να ανέχεται και να κλείνει τα μάτια η Ευρώπη σε καταγγελίες για επαναπροωθήσεις, σε καταγγελίες για νησίδες στον Έβρο, όπου οι οικογένειες περιμένουν μέρες και νύχτες ή σε διώξεις φωτογράφων

ή ποινικοποίηση της διάσωσης με δικό σας νόμο. Αυτά, λοιπόν, πρέπει και να προβληματίσουν την Ευρώπη και τη χώρα μας για πιθανές καταδίκες στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο.

Στηρίζουμε την τροπολογία της κ. Αδαμοπούλου η οποία έχει να κάνει με τα δικαιώματα των επιστημονικών συνεργατών μας. Είναι ντροπή για όλους μας να μην τηρούνται και να μην γίνονται σεβαστά τα ελάχιστα εργασιακά δικαιώματα των επιστημονικών συνεργατών μας.

Για την ιθαγένεια θα την καταψηφίσουμε διότι υπήρχε που υπήρχε, κύριε Βορίδη, η περικοπή της τεράστιας πλειοψηφίας των ανθρώπων που κάνουν αιτήσεις και είναι δεκαετίες στη χώρα, έρχεστε και βάζετε και άλλο ένα κριτήριο καταργώντας το τεκμήριο της αθωότητας και ενώ υπάρχει κώλυμα, όταν έχουν διαπράξει αδικήματα, μόνο με μια ποινική δίωξη να απορρίπτονται οι ανήλικοι. Απαράδεκτο για τον νομικό μας πολιτισμό.

Και τέλος να πω το εξής. Κύριε Βορίδη, κυρίες και κύριοι Υπουργοί, ό,τι και να κάνετε στη λογική του κ. Βορίδη με υπερ-πυργαίω με υπερδιατάξεις με Υπουργούς για να διασφαλίσετε ότι δεν θα υπάρξει περίπτωση να επανέλθει η Αριστερά στην Κυβέρνηση θα αποτύχε παταγωδώς. Και θα σας το δείξει γρήγορα και σύντομα η κοινωνία αυτό. Διότι οι ανάγκες των πολλών ξηλώνονται καθημερινά και θα γίνουν και πάλι ιστορία. Και αυτό να είστε σίγουροι ότι θα γίνει σύντομα.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Τον λόγο τώρα έχει ο κ. Υψηλάντης από τη Νέα Δημοκρατία. Μετά έχει ζητήσει τον λόγο ο Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας για μια μικρή παρέμβαση.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ - ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ: Κύριε Υπουργέ, κύριε Υφυπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το βέβαιο είναι ότι ο ΣΥΡΙΖΑ με την εικόνα που δείχνει στην ελληνική κοινωνία σε αυτές τις κρίσιμες ώρες είναι ότι δεν πρόκειται να λάβει την εμπιστοσύνη του ελληνικού λαού και θα προσπαθεί να διατηρηθεί στη δεύτερη θέση που είναι. Έτσι έχουν τα πράγματα. Διότι αν δεν αντιλαμβάνεται κανείς εύκολα τις καταστάσεις οι οποίες έχουν δημιουργηθεί και αντιμετωπίζονται από την Κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη και αν μόνο με λόγια και με trolls προσπαθούμε να αντιμετωπίσουμε τη σημερινή κατάσταση στη χώρα μας, αυτό δεν πρόκειται ούτε να υιοθετηθεί ποτέ από την πλειοψηφία του ελληνικού λαού ούτε βέβαια από τους νουνεχείς Έλληνες οι οποίοι είχαν υποστεί τα πάνδεινα τα πέντε χρόνια της διακυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ.

Το σημερινό υπό ψήφιση νομοσχέδιο του Υπουργείου Εσωτερικών ρυθμίζει μια σειρά θεμάτων σημαντικών τόσο σε σχέση με την καταπολέμηση της διαφθοράς αλλά και με τη λειτουργία των Οργανισμών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και του ανθρώπινου δυναμικού που ασχολούνται και εργάζονται σε αυτήν, στη δημόσια διοίκηση με αλλαγές στα προβλεπόμενα για τη λειτουργία της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης, για τις πολύ σημαντικές διατάξεις που έχουν να κάνουν με την ολοκλήρωση της μεταφοράς των δασικών υπηρεσιών στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας και μια σειρά από προβλέψεις σε σχέση με την πολεοδομική νομοθεσία, το Ταμείο Ανάκαμψης και το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, διατάξεις για την άμυνα, την εργασία, την υγεία και βεβαίως του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου.

Αντιλαμβάνεται συνεπώς κάποιος ότι το νομοσχέδιο αυτό είναι ακόμα μία απάντηση της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας και του Κυριάκου Μητσοτάκη στην απραξία, με την άμεση ρύθμιση καταστάσεων που έχει ανάγκη η ελληνική κοινωνία στις συνθήκες που βιώνουμε και στην επιτακτικότητα νομοθέτησης ζητημάτων που επί δεκαετίες ενοχλούσαν, αλλά κανείς δεν γιάτρευε.

Θα περιοριστώ στην ολιγόλεπτη ομιλία μου σε μερικές διατάξεις που θεωρώ ιδιαίτερα σημαντικές και βεβαίως έχουν ιδιαίτερη αξία και για την περιοχή μου, τα νησιά μας, τα Δωδεκάνησα και γενικότερα τη νησιωτική Ελλάδα.

Η πρώτη, γενικότερου ενδιαφέροντος, αφορά τη χορήγηση εθνικής σύνταξης ομογενών και, ειδικά, για τους ομογενείς με αλβανική ιθαγένεια και από την πρώην Σοβιετική Ένωση, για τις οποίες ορίζεται το ποσοστό μείωσης εθνικής σύνταξης κατά 1/30

για κάθε χρόνο που υπολείπεται των τριάντα ετών νόμιμης και μόνιμης διαμονής στην Ελλάδα, αντί για εκείνο το οποίο είχε θεσπιστεί -και ήταν αυτοπικ- το 1/40 για κάθε χρόνο που υπολείπεται των σαράντα ετών διαμονής στην Ελλάδα, όπως γενικά ισχύει με την αφετηρία υπολογισμού το 1992.

Το ποσοστό μείωσης της εθνικής σύνταξης τους αυξάνεται αναλογικά μέχρι και το 2032, οπότε εφαρμόζονται οι γενικές προϋποθέσεις απόδοσης της εθνικής σύνταξης. Από 1-1-2022 επανυπολογίζεται αναδρομικά το ποσό της εθνικής σύνταξης με βάση τα τριάντα έτη νόμιμης και μόνιμης διαμονής για τους ομογενείς και τα δικαιούχα αυτά πρόσωπα.

Επαναδιατυπώνονται οι διατάξεις που εφαρμόζονται για την οριοθέτηση και την πολεοδόμηση οικισμών της χώρας με πληθυσμό κάτω των δύο χιλιάδων κατοίκων και φέρονται απογεγραμμένοι ως αυτοτελείς σε απογραφή προ του έτους 1983, περιλαμβανομένων και των προϋφιστάμενων του 1923 οικισμών. Επίσης, παρατείνονται οι προθεσμίες ολοκλήρωσης της ηλεκτρονικής υποβολής των δικαιολογητικών από τον μηχανικό έως 31-12-2022, κάτι το οποίο ήταν αίτημα της κοινωνίας μας στο πλαίσιο υπαγωγής αυθαιρέτων κατασκευών και χρήσεων τα προϋφιστάμενα νομοθετικά πλαίσια.

Εισάγονται ρυθμίσεις σχετικά με τη διαμονή πολιτών τρίτων χωρών με σκοπό την εποχική εργασία, προκειμένου κυρίως να καλυφθούν ανάγκες σε τομείς που παρατηρείται έλλειψη ενδιαφέροντος από ημεδαπούς εργαζόμενους.

Τέλος, συμπληρώνεται η δασική νομοθεσία του άρθρου 67 του ν.998/1979 σχετικά με το καθεστώς που διέπει τους αγρούς που άλλαξαν μορφή. Συγκεκριμένα, πρώτον, ορίζεται ότι το δημόσιο δεν προβάλλει δικαιώματα κυριότητας σε εκτάσεις που εμφανίζονται σε αεροφωτογραφίες του 1945 ή του 1960 με αγροτική μορφή που διασώθηκαν μεταγενέστερα, επί των οποίων δεν θεμελιώνει δικαιώματα κυριότητας βάσει τίτλου.

Δεύτερον, επιτρέπεται να ζητηθεί η αλλαγή χρήσης των προαναφερόμενων εκτάσεων σε όσους αξιώνουν δικαιώματα κυριότητας δύναμι τίτλων μετεγγραμμένων και επανακαθορίζονται δύο προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά, προκειμένου να χορηγηθεί άδεια για γεωργική και δενδροκομική εκμετάλλευση των εκτάσεων αυτών κατά τα οριζόμενα στον νόμο. Και, βεβαίως, καθορίζονται οι διαδικασίες για τη διαπίστωση του ειδικότερου χαρακτήρα της έκτασης, όπως δόσος ή δασικής, ακόμα και αν η συγκεκριμένη έκταση έχει κηρυχθεί αναδασωτέα. Είναι κάτι που πράγματι επί σαράντα πέντε χρόνια αναζητούσε λύσεις.

Όμως, στο σημείο αυτό, θα ήθελα σχετικά με τη διόρθωση των σφαλμάτων από την αρχική ανάρτηση των δασικών χαρτών και των νομοθετικών παρεμβάσεων που έχουμε κάνει μέχρι σήμερα, να επισημανθεί κύριε Υπουργέ, στις δασικές υπηρεσίες να τις προσεγγίσουν αυτές με γνώμονα τη σωστή εφαρμογή του νόμου, αλλά και την εξυπηρέτηση των πολιτών, προκειμένου να αποφευχθούν περιττά έξοδα από τυχόν προσφυγές.

Επισημαίνω κι εγώ την ανάγκη να δοθεί στα Δωδεκάνησα παράταση για την υποβολή των αντιρρήσεων για τους δασικούς χάρτες, τόσο λόγω της κατάστασης από τη μη λειτουργία των κτηματολογικών γραφείων -κυρίως στη Ρόδο-, αλλά και λόγω των παρεμβάσεων που γίνονται ακόμα και σήμερα, με αποτέλεσμα στα νησιά μας να μην υπάρχει ο απαραίτητος χρόνος από τους ενδιαφερόμενους για την ολοκλήρωση των διαδικασιών.

Τέλος, ειδικά για την πλήρη εφαρμογή της διάταξης για τους λεγόμενους «δασωμένους αγρούς» στα νησιά μας, κύριε Υπουργέ -το είπε και ο κ. Αμυράς- μαζί με τις αεροφωτογραφίες που αποδεικνύουν την προηγούμενη αγροτική τους μορφή είναι ορθό να περιλαμβάνονται στα νησιά που εφαρμόζεται ο κτηματολογικός κανονισμός και ο γενόμενος χαρακτηρισμός του ακινήτου ως ώριμος αγρός και στα δε λοιπά νησιά να λαμβάνεται υπ' όψιν κάθε αποδεικτικό μέσο βεβαίως χρονολογίας από το οποίο να προκύπτει η κατάσταση αυτή.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Κλείνοντας, θα ήθελα να εκφράσω και την ικανοποίησή μου για την παράταση των συμβάσεων εργασίας που δόθηκαν για

δώδεκα μήνες από την ημερομηνία λήξης τους στο πλαίσιο των δράσεων στα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινίδης): Τον λόγο έχει τώρα ο κ. Ταγαράς.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΑΓΑΡΑΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν θα σας κουράσω, θα είμαι σύντομος. Άλλωστε, οι διατάξεις που αφορούν στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και, ειδικότερα, οι πολεοδομικές διατάξεις είναι λίγες. Όμως, παρ' όλο που είναι λίγες σε αριθμό, θα ήθελα να αναφερθώ σε αυτές, γιατί νομίζω ότι είναι σημαντικές από πλευράς παρέμβασης για τη λύση προβλημάτων.

Το ένα αφορά τη οριοθέτηση οικισμών προϋφιστάμενων του 1923. Όριο αναφοράς -γιατί είναι ένα διακεκριμένο όριο σε ό,τι αφορά τον χωροταξικό και πολεοδομικό σχεδιασμό- είναι ο ν.1337/1983 του αείμνηστου Αντώνη Τρίτση που έκανε σημαντική τομή σε θέματα που αφορούν στα σχέδια πόλης και σε οικισμούς με την εικόνα σε γη και χρήση, όπως και άλλες διατάξεις που επέτρεψαν τα σχέδια να ολοκληρώνονται γρήγορα, οι κοινόχρηστοι χώροι να απελευθερώνονται γρήγορα και να μπορούν να αποδίδονται στην υπηρεσία του κοινωνικού συνόλου.

Και είναι απαραίτητο να οριστεί αυτό, επειδή, όπως ξέρετε, στο 70% της επικράτειας εξελίσσονται θέματα που αφορούν στα τοπικά πολεοδομικά σχέδια, ειδικά πολεοδομικά σχέδια και όχι μόνο, τα οποία θα εγκριθούν τελικώς με προεδρικό διάταγμα. Γι' αυτό και η δυνατότητα να μπορούν να προσδιορίσουν, να αλλάξουν, να τροποποιήσουν, να επικαιροποιήσουν είτε εντός σχεδίου είτε εκτός σχεδίου και να παρέμβουν διορθώνοντας λάθη του παρελθόντος ή συμπληρώνοντας τα απαραίτητα στοιχεία που προκύπτουν από την εξέλιξη των πραγμάτων, από φυσικές καταστροφές, τεχνολογικές καταστροφές, κλιματική αλλαγή και κυκλοφοριακές μελέτες. Γι' αυτό είναι κρίσιμη, λοιπόν, η οριοθέτηση.

Και εδώ περιγράφουμε ότι με προεδρικό διάταγμα, με συγκεκριμένα κριτήρια, όρους δόμησης και χρήσης προσδιορίζουμε το πώς θα οριστούν αυτά τα όρια των οικισμών. Αυτό, λοιπόν, είναι ένα πολύ σημαντικό κατ' αρχήν κομμάτι για όλο τον χωροταξικό και πολεοδομικό σχεδιασμό που εξελίσσεται σε όλη την Ελλάδα.

Ένα δεύτερο στοιχείο που θα ήθελα να πω και έχει παρατηρηθεί είναι πως σε ό,τι αφορά τα δικαιολογητικά υπαγωγής και συμπλήρωσης δηλώσεων ρύθμισης, τακτοποίησης αυθαιρέτων που είναι ελλιπείς από προηγούμενους νόμους είτε από τον ν.4014/2011 είτε από τον ν.4178/2013, δίνουμε τη δυνατότητα να ολοκληρωθεί η υπαγωγή και να θεωρηθεί οριστική, παρατείνοντας την προθεσμία υποβολής συμπληρωματικών στοιχείων-δικαιολογητικών. Αυτό είναι ένα στοιχείο.

Με το δεύτερο στοιχείο δίνουμε τη δυνατότητα σε όσα αυθαίρετα κατηγορίας 5 έχουν υπαχθεί στον ν.4014/2011 είτε στον ν.4178/2013 να μπορούν αυτές οι περιπτώσεις για τον πρώτον μεν -επειδή κρίθηκε αντισυνταγματικός, όπως είναι γνωστό και μπορεί να μην το γνωρίζει και ο ιδιοκτήτης, διότι ιδιοκτήτης και μηχανικός συνεργαζόμενοι υποβάλλουν δηλώσεις και ρυθμίζουν αυθαιρέσεις- να υπαχθούν στον ν.4495, για να μπορούν να κλείσουν και να ολοκληρωθούν οι υπαγωγές.

Σε ό,τι αφορά τα δικαιολογητικά του ν.4495, για όσες υπαγωγές, πληρωμές παραβόλου έχουν γίνει μέχρι το τέλος του 2020, η παράταση είναι μέχρι το τέλος του 2022 για τη συμπλήρωση των δικαιολογητικών στις ρυθμίσεις και τις υπαγωγές. Σε ό,τι αφορά τα παράβολα που έχουν παρθεί μετά από την 1-1-2021, η παράταση είναι για είκοσι τέσσερις μήνες.

Επίσης, σε ό,τι αφορά στη δυνατότητα, δύο είναι οι διαδρομές για να ρυθμίσει κάποιος: Είτε με άδεια, εφόσον μπορεί να εκδοθεί για τα αυθαίρετα που υπάρχουν με τους όρους δόμησης που ίσχυαν στον χρόνο κατασκευής της αυθαιρέσας είτε σήμερα. Εάν υπάρχει, λοιπόν, η δυνατότητα νομοποίησης με έκδοση οικοδομικής άδειας, γνωρίζουμε όλοι ότι πληρώνεται το παράβολο και εκδίδεται αμέσως μετά η οικοδομική άδεια. Ο χρόνος που δίνεται ως δυνατότητα για να μπορέσει να ολοκληρώσει τη ρύ-

μιση με νομοποίηση και με άδεια οικοδομής είναι τέσσερα χρόνια, αντί για δύο που υπήρχαν. Αυτός ήταν ο χρόνος που υπήρχε στις προηγούμενες διατάξεις των προηγούμενων ρυθμίσεων και για λόγους δυσκολίας που έχουν προκύψει τα τελευταία χρόνια, τους οποίους δεν χρειάζεται να αναφέρω.

Σε ό,τι αφορά το θέμα της...

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υφυπουργού)

Θα τελειώσω, κύριε Πρόεδρε. Δεν θα σας πάρω πολύ χρόνο. Λίγο χρόνο θα μου δώσετε, για να έχω τη δυνατότητα να μπορέσω να πω.

Σε ό,τι αφορά θέματα που αφορούν στα όρια των οικισμών, όσοι οικισμοί προϋφιστάμενοι του 1923 περιλαμβάνονται ως όρια στα γενικά πολεοδομικά σχέδια που έχουν εγκριθεί, αυτοί λαμβάνονται υπ' όψιν ως επίσημοι οριοθετημένοι οικισμοί, ως ασφαλή όρια οριοθέτησης οικισμών. Αυτά τα οποία περιλαμβάνονται στα γενικά πολεοδομικά σχέδια ισχύουν. Για δε την περίπτωση που υπάρχει λάθος, πλάνη, που αποδεικνύεται με στοιχεία, όπως προβλέπει κι ο νόμος, μόνο για αυτήν την περίπτωση μπορεί να υπάρξει αλλαγή των ορίων του οικισμού.

Θέλω, επίσης, να επισημάνω στα όρια του οικισμού ότι υπάρχουν περιοχές στο Συμβούλιο της Επικρατείας, λόγω αναρμοδιότητας των νομαρχών τότε να οριστούν όρια, που ορίστηκαν. Είναι στον αέρα κι εκκρεμούν Πήλιο, Ρέθυμνο και άλλοι οικισμοί σε όλη την Ελλάδα. Μέσα από αυτές τις διατάξεις δίνεται η δυνατότητα να ρυθμιστεί ό,τι εκκρεμότητα υπάρχει. Γιατί σε αυτές που αναφέρθηκα ούτε άδειες εκδίδονται ούτε μεταβιβάσεις γίνονται. Είναι οικόπεδα νεκρά, διότι δεν έχουν θεσμικό πλαίσιο, για να μπορούν να αξιοποιηθούν, ακόμη και να μεταβιβαστούν.

Άρα, δίνεται διέξοδος, αγαπητέ κύριε Μπουκώρο, και το ξέρω ότι έχεις τέτοια περίπτωση, αλλά υπάρχουν πολλές σε όλη την Ελλάδα. Δίνουμε διέξοδο και μάλιστα ασφαλή. Το θέμα δεν είναι μόνο να σχεδιάσουμε, αλλά να σχεδιάσουμε και με ασφάλεια δικαίου, για να μην υπάρχουν προβλήματα σαν και αυτά που μετά από χρόνια παρουσιάζονται και δημιουργούν τεράστια προβλήματα.

Και δύο λέξεις επιτρέψτε μου σε ό,τι αφορά τα δασικά. Δεν είναι στην αρμοδιότητά μου. Ο φίλος μου και συνάδελφος, ο Γιώργος Αμυράς αναφέρθηκε διεξοδικά και ξέρω ότι κάνει πολύ καλή δουλειά στο κομμάτι αυτό. Μια οριζόντια αναφορά, όμως, επιτρέψτε μου. Η ανάρτηση των δασικών χαρτών σε όλη την Ελλάδα ανέδειξε για πρώτη φορά διαχρονικά όλες τις εκκρεμότητες και τις πληγές του παρελθόντος για όλους μας. Υπήρχαν, αλλά κανείς δεν είχε ασχοληθεί. Σήμερα με την ανάρτηση, όμως, καλούμαστε όλοι να πάρουμε θέση για όλες αυτές τις εκκρεμότητες. Και οι εκκρεμότητες αφορούν και ιδιοκτησιακά θέματα και θέματα χαρακτήρα: δασική έκταση, δάσος, χορτολιβαδική, αγροτική. Όλα αυτά σήμερα καλούμαστε να τα λύσουμε και να δώσουμε λύση είτε είναι δασωθέντες αγροί -αναφέρθηκε ο συνάδελφός μου ο Γιώργος- είτε εκχερσωμένα δάση που έγιναν γεωργικές καλλιέργειες. Είχα περάσει τη διάταξη το 2014 για θέματα εκχερσωμένων εκτάσεων μόνο για γεωργική χρήση, χρήση μετά την απόφαση του Συμβουλίου Επικρατείας περαιτέρω ανάλυσης και ασφαλούς ρύθμισης. Για να ολοκληρωθεί, υπάρχουν εκκρεμότητες, χιλιάδες αιτήσεις που έχουν ήδη υποβληθεί και εκκρεμούν και αναμένουν τη ρύθμιση αυτή.

Γιατί δύο είναι οι αυθαιρέσεις στα δάση και τις δασικές εκτάσεις. Η μία είναι οι εκχερσώσεις για αγροτική καλλιέργεια -γιατί γι' αυτό μόνο συζητάμε- και η δεύτερη οικιστικές πυκνώσεις, τα αυθαίρετα, χωριά ολόκληρα μέσα στα δάση. Και τα δύο είναι σε εξέλιξη από πλευράς διαδικασιών και ασφάλειας δικαίου, για να δώσουμε επιτέλους λύση σε διαχρονικές εκκρεμότητες που παρουσιάστηκαν, όπως είπα, με την ανάρτηση των δασικών χαρτών και για τις οποίες είμαστε υποχρεωμένοι να πάρουμε θέση και να ξεκαθαρίσουμε το τοπίο και μάλιστα γρήγορα και πολύ περισσότερο σε συνθήκες πίεσης, που η κοινωνία υφίσταται αυτήν τη στιγμή.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινίδης): Ευχαριστώ.

Τον λόγο τώρα έχει η κ. Τζάκρη από τον ΣΥΡΙΖΑ, θα ακολουθήσει μετά ο κ. Καππάτος και η κ. Καφαντάρη και έχει ήδη ζητήσει τον λόγο μετά ο κ. Μπουκώρος.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΖΑΚΡΗ: Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, συζητούμε σήμερα ένα νομοσχέδιο του Υπουργείου Εσωτερικών, το οποίο, παρότι πολυδιαφημίστηκε για το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Δράσης για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, στο τέλος κατέληξε σε ένα νομοσχέδιο-σκούπα, στο οποίο πέραν των ρυθμίσεων του επισπεύδοντος Υπουργείου, του Υπουργείου Εσωτερικών, συμπεριλαμβάνονται και οι ρυθμίσεις έξι Υπουργείων και ήρθαν και τροπολογίες. Δηλαδή, ουσιαστικά, κατέληξε σε ένα νομοσχέδιο-πολύχρωμη κουρελού που φέρει και αυτόν τον βαρύγδουπο τίτλο που εκτυλίσσεται σε οκτώ σειρές, τον οποίο όσο και να διαβάσει κάποιος και όσο και να προσπαθήσει, ανάθεμά με αν μπορεί να καταλάβει σε τι ακριβώς αποβλέπει.

Και θα ξεκινήσω από μια σημαντική παρατήρηση, όπου αναφέρθηκαν και προηγούμενοι συνάδελφοι για τη διαδικασία, η παρέκκλιση της οποίας, κύριε Υπουργέ, τείνει να γίνει ο κανόνας. Τι βλέπουμε εδώ; Με πενήντα άρθρα κατέθηκε το νομοσχέδιο σε διαβούλευση, με ογδόντα εννιά κατατέθηκε στη Βουλή. Δηλαδή, τριάντα οκτώ άρθρα ήρθαν μετά τη θέση τους σε διαβούλευση. Και αυτό τι σημαίνει; Είναι πολύ ενδεικτικό, θα έλεγα, για τη σημασία που αποδίδετε στη διαφάνεια, που είναι συνδεδεμένη έννοια με την διαφθορά, την οποία υποτίθεται ότι θέλετε να καταπολεμήσετε με το νομοσχέδιο το οποίο φέρνετε σήμερα. Δηλαδή, ουσιαστικά, τα μισά άρθρα ήρθαν εκτός της διαβούλευσης.

Και πραγματικά, στο πρώτο άρθρο θεσπίζεται αυτό το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς. Και τι παραδοξότητα, άλλωστε! Το πιο διεφθαρμένο κόμμα της Μεταπολίτευσης να φέρνει νέο νομοσχέδιο για την καταπολέμηση της διαφθοράς. Αλλά δεν μας εκπλήσσει. Έχουμε συνηθίσει αυτές τις παραδοξότητες της Νέας Δημοκρατίας, οι οποίες, αν θέλετε, εντάσσονται και στο πλαίσιο μιας γραμμής που λέγεται «στάχτη στα μάτια του ελληνικού λαού» και ονομάζεται «πολιτική υποκρισία». Άλλωστε, με αυτήν την προσφιλή μέθοδο πορεύεται πολιτικά η Νέα Δημοκρατία όσο χρόνο βρίσκεται στην εξουσία.

Τι θέλετε να πρωτοθυμηθώ; Όλη η πολιτική της δραστηριότητα συναπαρτίζεται από σωρεία εγκλημάτων οικονομικής διαφθοράς. Και για να το πω πιο απλά, δεν υπάρχει πολιτική απόφαση στην οποία να μην εμπεριέχεται και μια πτυχή οικονομικού σκανδάλου. Εξ ου, βέβαια, και η έλξη της και η ζέση της να ελέγξει τη δικαιοσύνη παντοιοτρόπως, γιατί πολλά από αυτά τα οικονομικά σκάνδαλα, όπως αντιλαμβάνεστε, καταλήγουν και ενώπιον της δικαιοσύνης.

Και ούτε κιχ για την ενσωμάτωση στο εγχώριο δίκαιο της Κοινοτικής Οδηγίας για τους πληροφοριοδότες δημοσίου συμφέροντος, την οποία οφείλαμε ως έννομη τάξη να ενσωματώσουμε από τον περασμένο Οκτώβριο, τον Οκτώβριο του 2021, με μια έωλη -επιτρέψτε μου- δικαιολόγηση από την πλευρά του κυρίου Υπουργού, ο οποίος μας είπε ότι διαπίστωσε ένα κακό προηγούμενο χρήσεως του θεσμού των προστατευόμενων μαρτύρων, για να ενοχοποιηθούν οι πολιτικοί αντίπαλοι. Σοβαρά, κύριε Υπουργέ; Νομίζω ότι άριστα χρησιμοποιήθηκε ο θεσμός των προστατευόμενων μαρτύρων στο παρελθόν. Απλά, ούτε σας συνέφερε αυτό ούτε σας συμφέρει. Γιατί δε σας συμφέρει; Γιατί το μισό σας Υπουργικό Συμβούλιο ελέγχεται ενώπιον της δικαιοσύνης και γιατί στο πίσω μέρος του μυαλού σας δεν έχετε να φέρετε ένα πλαίσιο θεσμικό για την αποτροπή της τέλεσης κακοουρηματικών πράξεων, αλλά το αντίθετο, να συγκαλύψετε αυτές τις κακοουρηματικές πράξεις, πολλών δε μάλλον όταν διαπράττονται από πολιτικά πρόσωπα.

Και αφήνω να σας πω βέβαια ότι η ακεραιότητα και δη ουσιαστικά η καταπολέμηση της διαφθοράς στον δημόσιο τομέα συνάδει άμεσα και περνάει μέσα από τη θεσμοθέτηση αποτελεσματικών πρακτικών προστατευόμενων μαρτύρων, δηλαδή πληροφοριοδοτών δημοσίου συμφέροντος. Γιατί όλα τα άλλα, όπως πολύ καλά ξέρετε, κύριε Υπουργέ, γιατί είστε και έγκριτος νομικός, είναι άλλα λόγια να αγαπιόμαστε.

Και έρχομαι τώρα και στη δομημένη συνέντευξη για τους υποψηφίους για τις θέσεις ευθύνης στο δημόσιο. Ειλικρινά, επειδή

είμαστε πολύ παλιοί σε αυτή την Αίθουσα, θυμόμαστε ότι κάθε φορά που έρχεται η Νέα Δημοκρατία στην εξουσία, αυτή τη συνέντευξη την κάνετε λάστιχο. Τι να θυμηθώ; Ότι κατά τη διάρκεια της διακυβέρνησης του Κωνσταντίνου Καραμανλή του νεότερου φέρατε τη συνέντευξη και υπήρχαν εκείνα τα αλήστου μνήμης σημειώματα που συνόδευαν τη συνέντευξη: «Δεν κάνει για τίποτα. Βάλτε τον κάπου.»; Το ίδιο κάνετε τώρα και με αυτή τη συνέντευξη εδώ, για την υπηρεσιακή εξέλιξη των στελεχών στον δημόσιο τομέα. Θέλετε, δηλαδή, ουσιαστικά να απορρίψετε κάποιους από αυτούς, αυτούς που δεν σας βολεύουν πολιτικά.

Κύριε Υπουργέ, το πάρτι στο όνομά του COVID, ο χορός των απευθείας αναθέσεων και των κλειστών διεθνών διαγωνισμών, με αδιαφανείς και καταχρηστικές διαδικασίες και πρακτικές συνεχίζεται, ενώ από την άλλη αρνείστε κατηγορηματικά να ελαφρύνετε ουσιαστικά τους Έλληνες πολίτες από το κύμα ακρίβειας που κατατρώει το εισόδημά τους και αδυνατούν πλέον να βγάλουν τον μήνα, σύμφωνα με τις επίσημες μελέτες. Εκεί, όπως αντιλαμβανόμαστε όλοι, υπάρχει δημοσιονομική στενότητα.

Επίσης, κύριε Υπουργέ, δεν σας τιμά, γιατί το κάνετε με δική σας πρωτοβουλία, το ότι μεταφέρατε τις αρμοδιότητες για τα ζώα συντροφιάς από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης στο Υπουργείο Εσωτερικών και έχουν περάσει τόσο μήνες και ακόμη δεν έχετε εξασφαλίσει ούτε έναν υποστηρικτικό διοικητικό μηχανισμό για την ενίσχυση των δήμων ούτε και τους κατάλληλους πόρους και αυτό δεν το λες και επιτυχία του επιτελικού κράτους.

Και από εκεί και πέρα βεβαίως τροποποιείται για τρίτη φορά η Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού του Ταμείου Ανάκαμψης, αυτή τη φορά για να συνεργάζεται καλύτερα με τη Γενική Γραμματεία Συντονισμού της Προεδρίας της Κυβέρνησης, γιατί όλα πρέπει να περνάνε από το Μαξίμου και να τα βλέπει ο κύριος Πρωθυπουργός.

Εμφανίζεται για πρώτη φορά ένα επενδυτικό συμβούλιο, το οποίο ουσιαστικά δημιουργείται με υπουργική απόφαση, αρμόδιο για την παρακολούθηση της σύναψης και της εκτέλεσης των δανειακών συμβάσεων οι οποίες συνάπτονται στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και καθορίζονται και οι αποζημιώσεις και οι αμοιβές κατά παρέκκλιση της κείμενης νομοθεσίας. Και δεν μας λέτε ποιες είναι αυτές οι αμοιβές, πώς θα αμειβόνται τα μέλη του συμβουλίου, ποια θα είναι η θητεία των μελών του. Αυτά υπάρχουν μόνο στο δικό σας μυαλό.

Και ειλικρινά, κύριε Υπουργέ, θέλω να σας ρωτήσω: Αύριο έρχεται νομοσχέδιο του Υπουργείου Οικονομικών. Γιατί δεν βάλατε αυτή την τροπολογία, αυτό το άρθρο, στο Υπουργείο Οικονομικών και μας το φέρατε, ας πούμε, σε αυτό το patchwork, σε αυτή την κουρελού, στην οποία έχετε ρίξει μέσα τις διατάξεις οκτώ συναρμώδιων Υπουργείων;

Και βεβαίως να μιλήσω και για το θέμα της εθνικής σύνταξης ομογενών, που αφορά χιλιάδες, θα έλεγα, ομογενείς μας Βορειοηπειρώτες και από την πρώην Σοβιετική Ένωση. Και να θυμίσω για την ιστορία, γιατί κάποιοι τείνουν να την ξεχάσουν, ότι η αρχική σύνταξη, να το πω κατ' αυτή την έννοια, που ουσιαστικά ήταν σύνταξη ανασφάλιστου υπερήλικα, των κατηγοριών αυτών των ομογενών μας καταργήθηκε με τον ν.4093/2012 και η πρόσβασή τους στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και επανήλθε το 2016 με τον νόμο Κατρούγκαλου με δύο τρόπους: Όσοι ήταν κάτω από εξήντα επτά ετών πήραν την εθνική σύνταξη ομογενή και όσοι ήταν πάνω από εξήντα επτά ετών το επίδομα από τον ΟΠΕΚΑ του ανασφάλιστου υπερήλικα. Ναι, κατά το ήμισυ. Και βεβαίως αποκαταστάθηκε και η πρόσβασή τους στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, που μέχρι τότε δεν είχαν ούτε και αυτή και απορώ οι άνθρωποι πώς έζησαν από το '12 μέχρι το '16.

Και μετά την έξοδο από τα μνημόνια, τον Ιούνιο του 2019, επαναφέραμε, αποκαταστήσαμε πλήρως το επίδομα του ανασφάλιστου υπερήλικα για τους Βορειοηπειρώτες, το οποίο εσείς τριάντα δύο μήνες τώρα αρνείστε να εφαρμόσετε, επειδή -λέει- θα φέρνατε μια καλύτερη δική σας ρύθμιση, παρά το γεγονός ότι το εξαγγείλατε τρεις φορές και καταθέσατε σήμερα αυτές τις δύο τροπολογίες για την εθνική σύνταξη του ομογενή, οι οποίες θέτουν ως βασική προϋπόθεση τα δεκαπέντε χρόνια παραμονής στην Ελλάδα κατ' αναλογία με το τι συμβαίνει για τους Έλληνες πολίτες. Και είχαμε ξανακαταθέσει, θυμίζω, τις τροπο-

λογίες αυτές και τον Φλεβάρη του 2020, επί Υπουργίας τότε του κ. Βρούτση, τις οποίες βεβαίως εσείς αρνηθήκατε να αποδεχθείτε και να ψηφίσετε.

Και πραγματικά νομίζω ότι θα πρέπει να σταματήσετε αυτά τα ημίμετρα και η Κυβέρνησή σας να αποδεχθεί αφ' ενός τη δεκαπενταετία διαμονής ως προς την εθνική σύνταξη και αφ' ετέρου τη χορήγηση επιτέλους του πλήρους επιδόματος ανασφάλιστου υπερήλικα στους ανασφάλιστους υπερήλικες ομογενείς από την Αλβανία και την πρώην Σοβιετική Ένωση, όπως ακριβώς ζητούν οι οργανώσεις των ομογενών και όπως έχει υποσχεθεί και η Νέα Δημοκρατία τρεις φορές από σήμερα μέχρι τώρα, μία μετεκλογικά, μία όταν είδε ο Πρωθυπουργός τον τραγουδιστή Χρήστο Μάστορα και μία στο προηγούμενο νομοσχέδιο, το οποίο τελικά δεν ήρθε.

Κι έρχομαι τώρα, όσο προλαβαίνω, κύριε Πρόεδρε, και στις διατάξεις του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με τις οποίες μεταφέρατε τις δασικές υπηρεσίες στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας από τις αποκεντρωμένες διοικήσεις, προσπαθώντας ουσιαστικά να υλοποιήσετε τις καλοκαιρινές ανακοινώσεις του Πρωθυπουργού μετά τις καταστροφικές πυρκαγιές. Θέλοντας να περιορίσει την αγανάκτηση και να μεταθέσει τις ευθύνες για αυτές τις καταστροφικές πυρκαγιές του καλοκαιριού που κατέκαψαν την Ελλάδα, θεωρώντας ότι θα βελτιώσει το επικοινωνιακό του προφίλ, που είναι και το μόνο που τον νοιάζει, εξήγγειλε αυτή τη μεταφορά, όπως είπα, αυτών των υπηρεσιών, χωρίς βεβαίως να έχει οργανωθεί η ομαλή μετάβαση των υπαλλήλων των δασικών υπηρεσιών στη νέα κατάσταση, χωρίς την προηγούμενη ενίσχυση των υπηρεσιών αυτών με το απαραίτητο προσωπικό και τη χρηματοδότηση. Και επιπλέον ανατίθενται στους δασικούς υπαλλήλους αρμοδιότητες, όπως η διαχείριση θεμάτων προϋπολογισμού, ελέγχου, εκκαθάρισης και πληρωμών, χωρίς να διαθέτουν τις απαραίτητες γνώσεις.

Και βεβαίως υπάρχει και ένας κατάλογος και με τα θέματα που αφορούν το επίδομα επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας και με τις εμβόλιμες ρυθμίσεις του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και ο κατάλογος δεν έχει τέλος.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για να το κλείσω, το νομοσχέδιο που συζητάμε σήμερα είναι ένα πρόχειρο νομοσχέδιο, βιαστικό, χωρίς ειρμό. Δεν έχει ούτε αρχή ούτε μέση ούτε τέλος. Είναι ένας κοντόφθαλμος σχεδιασμός, που τελικά δεν πρόκειται να διορθώσει ή να περιορίσει τις γενικότερες παθογένειες, που δημιουργήθηκαν μάλιστα πολλές εξ αυτών και εξ αιτίας των διατάξεων του επιτελικού κράτους.

Είναι ένα νομοσχέδιο το ακριβώς αντίθετο της καλής νομοθέτησης, κύριε Υπουργέ, και οφείλω να σας πω ότι από εσάς, που είστε νομικός, περιμένα καλύτερα αποτελέσματα όσον αφορά αυτή την παράμετρο, που, αντί να λύνει, δημιουργεί προβλήματα με την ασφάλεια, με την ασάφεια, την πολυπλοκότητα, τις αδιαφανείς διαδικασίες,...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Κυρία συνάδελφε, πρέπει να κλείσετε.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΖΑΚΡΗ: Κλείνω, κύριε Πρόεδρε.

...την πολυδιάσπαση της νομοθετικής διαδικασίας, που μοναδικό σκοπό έχει να επιδεινώσει περαιτέρω το ελληνικό διοικητικό σύστημα,...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Έχετε φτάσει τα δέκα λεπτά, κλείνετε.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΖΑΚΡΗ: ...με στόχο να ελέγξει κάθε πτυχή του και κάθε πτυχή των μηχανισμών ελέγχου.

Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα μπορούσα να λάβω τον λόγο;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Είναι επειγόν;

Είπαμε να μιλήσουν δύο συνάδελφοι ακόμα, κύριε Μπουκώρο. Καταλαβαίνω ότι νιώθετε τους συναδέλφους. Είναι ο κ. Καππάτος και η κ. Καφαντάρη και μετά να μιλήσετε εσείς.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ: Ναι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΧΑΡΙΤΟΥ: Κι εγώ μετά, κύριε Πρόεδρε!
ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Όχι εσείς μετά!

Δείχνουμε μια ανοχή, αλλά σας παρακαλώ και οι συνάδελφοι να κατανοούν ότι τα δέκα λεπτά ξεπερνούν κάθε όριο.

Παρακαλώ, κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΠΑΝΑΓΗΣ ΚΑΠΠΑΤΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών που σήμερα ψηφίζουμε μπορεί να εντοπίσει κανείς τρία τουλάχιστον χαρακτηριστικά. Το πρώτο αφορά σε ένα στοιχείο προφανές και για το οποίο όλοι έχουμε συμφωνήσει. Είναι ένα ερασιτοκτικό νομοσχέδιο, περιλαμβάνει δηλαδή σειρά ρυθμίσεων διακριτών μεταξύ τους, οι οποίες αφορούν σε περισσότερα του ενός Υπουργεία.

Το δεύτερο χαρακτηριστικό είναι η συνεκτικότητα. Παρά το γεγονός πως το κείμενο που κρατάμε στα χέρια μας συμπεριλαμβάνει διατάξεις φαινομενικά διαφορετικές μεταξύ τους, επί της ουσίας διαμορφώνουν ένα συνεκτικό και ολοκληρωμένο σχέδιο νόμου.

Το τρίτο χαρακτηριστικό αφορά στη διαπίστωση πως, αν διαβάσουμε προσεκτικά το τι ακριβώς ρυθμίζεται στο σχέδιο νόμου, δεν έχουμε παρά να κατανοήσουμε το μεταρρυθμιστικό πνεύμα που διατρέχει συνολικά το νομοσχέδιο. Είναι άλλωστε και η δική μας μεταρρυθμιστική αντίληψη που μας φέρνει ενώπιον μιας βαθιά θεσμικής επιλογής, την ψήφιση ενός σχεδίου νόμου που επιλύει εκκρεμότητες σε μια σειρά από πεδία που άπτονται της κυβερνητικής ευθύνης με τη μορφή εκείνη που περιέγραψα προηγουμένως, γιατί η λογική της μεταρρύθμισης δεν αφορά μόνο στο τι ψηφίζουμε, αλλά και τον τρόπο με τον οποίο ψηφίζουμε.

Μπορεί να προτιμάτε, κυρίες και κύριοι της Αντιπολίτευσης, τις ρυθμίσεις που εισάγουμε ως σχέδιο νόμου και που αναπτύξαμε εκτενώς στην αρμόδια επιτροπή να τις φέρουμε ως τροπολογίες, χωρίς ιδιαίτερη κοινοβουλευτική επεξεργασία, σε νομοσχέδια με περιεχόμενο εντελώς διαφορετικό. Εάν το προτιμάτε, να μας το πείτε. Μπορεί να προτιμάτε ρυθμίσεις που χρήζουν άμεσης παρέμβασης να συζητηθούν ως πολλά και διαφορετικά σχέδια νόμου, με ό,τι αυτό συνεπάγεται στην ποιότητα του κοινοβουλευτικού έργου και την αποτελεσματικότητα του κυβερνητικού σχήματος. Αν αυτό προτιμάτε, να μας το πείτε, ώστε να ξέρουμε για τι ακριβώς μιλάμε.

Με δεδομένο τον χαρακτήρα του παρόντος κειμένου ως πολυνομοσχεδίου, θα επικεντρωθώ σε θέματα που αξιολόγησα ως σημαντικότερα ή που συνδέονται με τον τόπο μου, την Κεφαλονιά και την Ιθάκη. Το πρώτο σχόλιό μου αφορά στο Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Καταπολέμησης της Διαφθοράς. Εδώ προβλέπεται η κατάρτιση ενός συνεκτικού πλαισίου δράσεων, παρεμβάσεων και έργων, που στοχεύουν στην αντιμετώπιση και την πρόληψη φαινομένων διαφθοράς. Από την Ευρωπαϊκή Ένωση και το Συμβούλιο Ευρώπης μέχρι τον ΟΗΕ και τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης, η ενίσχυση της διαφάνειας, της ακεραιότητας και της λογοδοσίας αποτελούν βασικές παραμέτρους των προτύπων που οι οργανισμοί αυτοί θέτουν. Είναι πρότυπα που η Ελληνική Δημοκρατία έχει αποδεχθεί και έχει διαμορφώσει από κοινού με τα κράτη-μέλη των οργανισμών αυτών. Σήμερα δεν κάνουμε τίποτε περισσότερο ή τίποτε λιγότερο από το να επιβεβαιώσουμε μια εθνική στρατηγική στήριξης της διαφάνειας, της ακεραιότητας και της λογοδοσίας σε κάθε επίπεδο.

Η δεύτερη επισήμανση που πρέπει, νομίζω, να καταγραφεί αφορά στις διατάξεις του Μέρους Β', για την ολοκλήρωση μεταφοράς των δασικών υπηρεσιών στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Πρόκειται για επιλογή κατ' αρχάς επιβεβλημένη, αφού μεταφέρει την επίβλεψη των δασικών υπηρεσιών στο πλέον αρμόδιο Υπουργείο, μια επιλογή που επιτρέπει την οργάνωση, τη λειτουργία και τον συντονισμό των περιφερειακών υπηρεσιών με τις αρμόδιες κεντρικές υπηρεσίες με τρόπο σαφώς πιο αποτελεσματικό.

Στο πλαίσιο μάλιστα της κλιματικής κρίσης ενώπιον της οποίας βρισκόμαστε, η ρύθμιση ενισχύει υπηρεσιακά και θεσμικά την προστασία και την ανθεκτικότητα των δασών απέναντι στις πολλαπλές προκλήσεις που η κρίση αυτή επιφέρει.

Δεν μπορώ να παραλείψω την αναφορά στις διατάξεις του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και συγκεκριμένα στο άρθρο 80. Η παρούσα ρύθμιση είναι η τρίτη κατά σειρά παρέμβαση του Υπουργείου σε ζητήματα που συνολικά οι Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας των Ιονίων Νήσων έχουμε θέσει. Δεν είναι άλλωστε λίγα τα σωματεία των συμπατριωτών μας που μας έχουν επισημάνει προτάσεις βελτίωσης της υπάρχουσας κατάστασης.

Καταθέτω στα Πρακτικά δύο επιστολές που αφορούν στο ζήτημα και μου έχουν κοινοποιηθεί, ώστε να καταγραφούν και να ληφθούν υπ' όψιν. Η πρώτη προέρχεται από την Επτανησιακή Συνομοσπονδία και η δεύτερη από τον Σύλλογο Φαρακλάδων «Η ΕΥΓΕΡΟΣ» Κεφαλληνίας.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Παναγής Καππάτος καταθέτει για τα Πρακτικά τις προαναφερθείσες επιστολές, οι οποίες βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Είναι αναγκαίο να επισημάνουμε τόσο την επίλυση του ιδιοκτησιακού ζητήματος των αγροτικών εκτάσεων που δασώθηκαν λόγω εγκατάλειψης της καλλιέργειάς τους, όσο και τη ρύθμιση της προστασίας και της χρήσης αυτών ανάλογα με τη μορφή που έφεραν το έτος 1945 ή, εφόσον αυτές δεν είναι ευκρινείς, το έτος 1960. Είναι για την Κεφαλλονιά, την Ιθάκη, καθώς και όλη την Ελλάδα, ζήτημα ζωτικής σημασίας.

Συγκεκριμένα, λοιπόν, με το παρόν νομοσχέδιο ρυθμίζεται πως οι εκτάσεις που χαρακτηρίζονται ως δάση, τότε έκταση αυτών ως τριάντα στρέμματα μπορεί να χρησιμοποιηθεί για γεωργική και δενδροκομική εκμετάλλευση. Οι δασικές εκτάσεις δεν υπάγονται στις διατάξεις πλόν της δασικής νομοθεσίας και επιτρέπεται η απομάκρυνση της φυόμενης δασικής βλάστησης, μετά από άδεια του αιτούντος με έννομο συμφέρον. Με τις ρυθμίσεις αυτές επιτυγχάνεται η αξιοποίηση της γης για την ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα στο δάσος και η ευρύτερη ανάπτυξη στις δασικές εκτάσεις. Με βεβασμοί στις συνταγματικές διατάξεις για την προστασία των δασών και του περιβάλλοντος, επιτρέπουμε στους πολίτες να αξιοποιήσουν την περιουσία τους.

Ολοκληρώνω την εισήγησή μου, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με το μέρος του νομοσχεδίου σχετικά με τη λειτουργία του Ταμείου Ανάκαμψης. Πρόκειται για διατάξεις που συνδέονται με την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων, όπως διατυπώθηκαν στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης. Με το σχέδιο νόμου προβλέπεται η λειτουργία της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού ως συνδυαστικού κρίκου με την Προεδρία της Κυβέρνησης, προκειμένου τα έργα που εντάσσονται στον μηχανισμό χρηματοδότησης να υλοποιούνται χωρίς προβλήματα. Στην Κεφαλλονιά και την Ιθάκη έχουμε θέσει ψηλά τον πήχη της συμμετοχής μας στα έργα του Ταμείου Ανάκαμψης. Η ρύθμιση που ψηφίζουμε σήμερα διαμορφώνει τις συνθήκες απορρόφησης πόρων που δίνουν ανάσα στην τοπική ανάπτυξη των νησιών μας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κλείνω με τον τρόπο που ξεκίνησα, καλώντας σας να υπερψηφίσουμε ένα νομοσχέδιο που περιλαμβάνει σειρά ρυθμίσεων διαφορετικών Υπουργείων, μια σειρά που είναι πολυπληθής, όχι όμως και ανομοιογενής.

Ποιος, άλλωστε, μπορεί να αρνηθεί ότι μια παρέμβαση που ενισχύει τις αρμοδιότητες των επιτελικών στελεχών της δημόσιας διοίκησης δεν θα βρει εφαρμογή στον ορθότερο συντονισμό του Ταμείου Ανάκαμψης; Ποιος είναι εκείνος που θα διαφωνήσει στο ότι τόσο η μεταρρύθμιση του υπαλληλικού κώδικα όσο και η θωράκιση της διαδικασίας επιλογής προσωπικού λειτουργούν πολλαπλασιαστικά στην ενίσχυση των συνθηκών διαφάνειας, λογοδοσίας και ακεραιότητας; Όσο διαφορετικές κι αν είναι οι επιμέρους διατάξεις του νομοσχεδίου, δεν λείπει το αόρατο νήμα που τις συνδέει, που καθιστά το παρόν νομοσχέδιο ενιαίο ως προς τη δομή του και συγκεκριμένο ως προς τη στόχευσή του. Για τους λόγους αυτούς σας καλώ να το ψηφίσουμε.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Ευχαριστούμε και για την τήρηση του χρόνου.

Τον λόγο έχει τώρα η κ. Χαρούλα Καφαντάρη από τον ΣΥΡΙΖΑ και αμέσως μετά ο κ. Μπουκώρος.

ΧΑΡΟΥΛΑ (ΧΑΡΑ) ΚΑΦΑΝΤΑΡΗ: Κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ.

Κύριε Υπουργέ, εκπροσωπείτε την Κυβέρνηση αυτή τη στιγμή, οπότε θα ήθελα να πω κάτι το οποίο νομίζω είναι σαφές και φαίνεται σε όλες τις κινήσεις που κάνει η Κυβέρνηση του κ. Μητσοτάκη. Δεν ακούτε. Και, όταν λέμε δεν ακούτε, δεν είναι ότι δεν ακούτε τον ΣΥΡΙΖΑ, ο οποίος είναι η κακή Αντιπολίτευση, είναι λαϊκιστές, είναι έτσι, είναι αλλιώς. Εννοούμε ότι δεν ακούτε την κοινωνία, δεν ακούτε τους φορείς της, τους επαγγελματικούς φορείς, τους επιμελητηριακούς φορείς. Και βέβαια αυτό έχει να κάνει και με τη ραγδαία αύξηση των τιμών και ειδικότερα με το κομμάτι της ενέργειας, που αποτελεί το νούμερο ένα πρόβλημα της ελληνικής κοινωνίας. Δεν ακούτε την Ένωση Βιομηχανικών Καταναλωτών Ενέργειας, τη βιομηχανία της χώρας μας. Δεν ακούτε τις συντεχνίες και τις πανελλήνιες ομοσπονδίες αρτοποιιών. Κανέναν δεν ακούτε.

Συνεχίζετε ακάθεκτοι σε αυτή την πολιτική, γιατί βέβαια και αν θέλετε και ο αρμόδιος Υπουργός Αναπτύξεως -όπως λέγεται- ανέφερε ότι ο κόσμος δεν κρυσταίνει, ότι είναι ψυχολογικά τα θέματα της ακρίβειας και της ανόδου της βενζίνης και του πετρελαίου και λοιπά.

Αυτή, λοιπόν, η υποτίμηση στη νοημοσύνη του μέσου Έλληνα -και δεν μιλάω εδώ στο Κοινοβούλιο, που είναι ναός της δημοκρατίας και πρέπει να μας χαρακτηρίζει μία σοβαρότητα, αλήθεια και υπευθυνότητα- και η απαξίωση φαίνεται και με τον τρόπο με τον οποίο νομοθετείτε. Γιατί εσείς αυτή τη στιγμή νομοθετείτε με κακό εντελώς τρόπο και φαίνεται ανάγλυφα αυτό για άλλη μια φορά και στο σημερινό σχέδιο νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών με τον βαρύγδουπο τίτλο: «Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Καταπολέμησης της Διαφθοράς...». Είναι έξι, επτά σελίδες ο τίτλος του.

Φέρατε ένα νομοσχέδιο χωρίς διαβούλευση και συζήτηση με την κοινωνία. Στη διαβούλευση είχε πενήντα ένα άρθρα. Έρχεται εδώ σήμερα και αυτά τα άρθρα έχουν φτάσει τα ογδόντα εννιά. Δεν ακούσατε τους φορείς και όσους ενδιαφέρει αυτό το νομοσχέδιο. Πολύ περισσότερο, επτά Υπουργεία -μπορεί και παραπάνω- ουσιαστικά έχουν λόγο μέσα στα άρθρα αυτού του εν λόγω νομοσχεδίου. Γιατί να μη γίνεται μία σωστή νομοθέτηση, ανάλογα με το κάθε Υπουργείο που αφορούν οι ρυθμίσεις και οι προτάσεις οι νομοθετικές;

Αύριο, ας πούμε, έχουμε νομοσχέδιο του Υπουργείου Οικονομικών κι εδώ πέρα μπαίνουν θέματα για το Ταμείο Ανάκαμψης. Γιατί αυτά να μη συζητηθούν αύριο στο αντίστοιχο νομοσχέδιο; Αλλά εσάς δεν σας ενδιαφέρει αυτό. Σας ενδιαφέρει να προχωρήσετε στην υλοποίηση αυτής της καταστροφικής πολιτικής όσον καιρό ακόμα θα είστε στη διακυβέρνηση της χώρας, γιατί η κοινωνία ακούει, παρακολουθεί, αρχίζει έντονα να καταλαβαίνει το πού πηγαίνει και οι ανάγκες της καθημερινότητας για κάθε Έλληνα και Ελληνίδα πολίτη είναι κάτι παραπάνω από εμφανείς.

Με τις ρυθμίσεις προωθείτε την καταπολέμηση της διαφθοράς στη χώρα. Μιλάτε για την Εθνική Αρχή Διαφάνειας, η οποία, όμως, βάσει του δικού σας νόμου στελεχώνεται από μέλη της επιλογής σας. Προτείνετε σύσταση μιας ακόμα Κεντρικής Επιτροπής Συντονισμού, η οποία πάλι έχει μέλη, γενικούς γραμματείς, επιλογές της Κυβέρνησης. Σε όλους τους θεσμούς, καθώς και στο Εθνικό Σύστημα Ακεραιότητας που σχεδιάζεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, με τις ρυθμίσεις που εισάγονται, η πλειοψηφία είναι επιλογές της Κυβέρνησης.

Έρχομαι σε άρθρα και θα αναφερθώ στο άρθρο 15, που προτείνονται διατάξεις για να μπορέσουν οι δήμοι να καταρτίσουν προϋπολογισμούς για το 2022. Είναι γνωστό ότι οι δήμοι έχουν πολλά προβλήματα δημοσιονομικά και το ενεργειακό κόστος, στο οποίο αναφέρθηκα στην αρχή, χτυπά πραγματικά τους δήμους και αυτό είναι πολύ σοβαρό. Και βέβαια έχει να κάνει και με τη λειτουργία των εταιρειών ύδρευσης. Ας μην ξεχνάμε ότι σήμερα είναι και η Παγκόσμια Μέρα του Νερού, ενός θεμελιώδους ανθρώπινου δικαιώματος, που ο καθένας και η καθεμία μπορεί να έχει και πρέπει να έχει ελεύθερη πρόσβαση σε όλα αυτά. Το ενεργειακό αυτό κόστος τείνει να αυξήσει ουσιαστικά και τις τιμές αυτού του πόρου, του σημαντικού για τη ζωή και την ανάπτυξη, που είναι το νερό.

Προχωράτε σε παράταση της δυνατότητας ανάθεσης δημό-

σιων συμβάσεων για την προμήθεια υλικών για αντιμετώπιση υγειονομικής κρίσης, με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση. Δεν σας αρκούν τα 6,7 δισεκατομμύρια που έχετε δώσει μέχρι τώρα σε απευθείας αναθέσεις και κλειστούς διαγωνισμούς. Εσείς συνεχίζετε πραγματικά με την ίδια λογική. Αναφέρομαι στο άρθρο 7, με το οποίο μεταφέρετε στους δήμους πάλι αρμοδιότητες χωρίς πόρους. Αυτό είναι πάρα πολύ σοβαρό και έχει να κάνει με το άρθρο 7 που ανέφερα, που αφορά τα ζώα συντροφιάς, που με τον ν.4830/21 μεταφέρατε στην αυτοδιοίκηση.

Μέχρι σήμερα δεν έχει γίνει τίποτα και τώρα έρχεστε πάλι και ουσιαστικά βάζετε όρους και στους δήμους, οι οποίοι δεν έχουν και πόρους. Για αυτό και η ΚΕΔΕ ζητάει απευθείας από τον κρατικό προϋπολογισμό πόρους και όχι μέσω των ΟΤΑ.

Βέβαια, να μην αναφερθώ στο τέλος ταφής, που από την πρώτη του χρόνου εφαρμόζεται και είναι ιδιαίτερα αυξημένο. Δηλαδή, μιλάμε για στραγγαλισμό των δήμων.

Έρχομαι στο άρθρο 23 «Φυσικές καταστροφές και δράσεις πυροπροστασίας». Παρατείνεται για το τρέχον έτος η απευθείας διάθεση πιστώσεων από δήμους στους συνδέσμους τους για κάλυψη αποκλειστικά δράσεων προστασίας. Αξιοποιούνται από τον ανενεργό, θα έλεγα, νόμο, που θριαμβολογούσατε όταν ψηφίστηκε, τον νόμο για την Πολιτική Προστασία, τον ν.4662/2020, κάποια άρθρα, η κατάσταση ειδικής κινητοποίησης Πολιτικής Προστασίας, που πάλι με τον ίδιο τρόπο, με απευθείας αναθέσεις, θα γίνεται μια προετοιμασία, τέλος πάντων, για την αντιπυρική περίοδο σε συγκεκριμένες περιοχές. Βέβαια, τα αποτελέσματα της εφαρμογής αυτής τα ζήσαμε πέρυσι τον Αύγουστο και με το πρόγραμμα «ΔΡΥΑΔΕΣ» και με το 1,4 εκατομμύριο στρέμματα γης που κάηκαν. Έτσι ετοιμάζετε την αντιπυρική περίοδο; Έτσι την ετοιμάζετε;

Αναφέρθηκε πριν ο κ. Υφυπουργός Περιβάλλοντος για τις παρουσίες σε όλη την Ελλάδα μαζί με τον Υπουργό Κλιματικής Κρίσης κ.λπ., ότι «συντονίζομαστε για πρώτη φορά, οι δασικές υπηρεσίες μαζί με την Πυροσβεστική, δηλαδή το Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης με τις δασικές υπηρεσίες και όλα αυτά που είναι Υπουργείο Περιβάλλοντος...».

Εγώ, όμως, θα σας πω ότι ήδη από την άνοιξη του 2019, όταν ακόμα ήταν ο ΣΥΡΙΖΑ στην κυβέρνηση, ουσιαστικά υπήρχε το μνημόνιο συνεργασίας δασικών υπηρεσιών και Πυροσβεστικής. Από τότε υπήρχε. Μετά έγιναν εκλογές, άλλαξε δημοκρατικά η κυβέρνηση μέσα από εκλογική διαδικασία. Και έρχεστε μετά από τρία χρόνια και λέτε «πρώτη φορά».

Θα υπενθυμίσω, όμως, ότι αυτό το μνημόνιο και το ΦΕΚ το οποίο είχε βγει περιλάμβανε και προσλήψεις και δασολόγων και δασοπόνων, πεντακοσίων στον αριθμό, οι οποίοι ουσιαστικά θα στελέχωναν και τις δασικές υπηρεσίες, τις οποίες τώρα έρχεστε και τις μεταφέρετε στο Υπουργείο Περιβάλλοντος από τις αποκεντρωμένες διοικήσεις, κάτι το οποίο δεν έχει γίνει ακόμα. Τώρα θα ψηφίσουμε κάποια πράγματα. Και, τέλος πάντων, έχουν να γίνουν προσλήψεις από το 2001.

Η επικοινωνία, αυτό είναι χαρακτηριστικό στα πάντα τα οποία ακολουθεί η συγκεκριμένη Κυβέρνηση. Άλλωστε και μετά την αποτυχία του καλοκαιριού στις δασικές πυρκαγιές, ιδρύσατε επικοινωνιακά ένα Υπουργείο, το Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης, και λέτε ότι ετοιμάζετε για την αντιπυρική περίοδο. Έχουμε κάνει ερωτήματα, επίκαιρες. Απαντήσεις μέχρι στιγμής δεν έχουμε πάρει. Περιοδείες, όμως, γίνονται σε όλη την Ελλάδα. Δεν λέω ότι είναι κακό αυτό, αρκεί να υπάρχει και μια ουσία. Όμως, το πρόβλημα δεν θα το λύσουν οι δασοκομάντος, οι οποίοι ακόμα δεν έχουν προσληφθεί και σε έναν μήνα και δέκα μέρες περίπου αρχίζει η αντιπυρική περίοδος.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Ένα λεπτό, κύριε Πρόεδρε, θα χρειαστώ ακόμη και ευχαριστώ. Είπε πολλά ο κύριος Υπουργός -έρχομαι στο άρθρο 80- για τους δασωθέντες αγρούς. Εγώ, όμως, θα πω: Τι κάνετε σ' αλήθεια;

(Στο σημείο αυτό κτυπάει επανειλημμένα το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Κυρία συ-

νάδελφε, είπαμε να σας δώσω ένα λεπτό. Εσείς έχετε φτάσει στα δέκα λεπτά.

ΧΑΡΟΥΛΑ (ΧΑΡΑ) ΚΑΦΑΝΤΑΡΗ: Εννιά είναι ακόμη. Τώρα μιλάμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Μα, σας παρακαλώ.

Κυρία Καφαντάρη, δεν είναι σωστό. Υπήρξε μια ανοχή. Ολοκληρώστε. Πείτε μια κουβέντα και κλείστε την ομιλία σας.

ΧΑΡΟΥΛΑ (ΧΑΡΑ) ΚΑΦΑΝΤΑΡΗ: Για τους δασωθέντες αγρούς τι κάνετε; Δίνετε την κυριότητα σε εκτάσεις δασικές και δασών χωρίς να υπάρχει προγενέστερος τίτλος. Αλλάζει η χρήση των δασών σε αγροτικές εκτάσεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Κυρία Καφαντάρη, δεν γίνεται. Σας παρακαλώ, θα ολοκληρώσετε την ομιλία σας. Σας παρακαλώ πάρα πολύ. Υπήρξε ανοχή, αλλά όχι όλη αυτή η διαδικασία. Σας παρακαλώ.

ΧΑΡΟΥΛΑ (ΧΑΡΑ) ΚΑΦΑΝΤΑΡΗ: Εντάξει, κύριε Πρόεδρε. Με διακόψατε. Έχασα τον ειρμό μου. Τι να σας πω; Άλλοι μίλησαν και δέκα και έντεκα λεπτά τρεις ώρες που είμαι εδώ. Εντάξει. Τι να σας πω;

Μόνο θα κλείσω και θα πω ότι για τους δασωθέντες αγρούς ακούσαμε πολλά ωραία από τους αντίστοιχους Υφυπουργούς. Εγώ, όμως, θα πω ότι είναι αντιφατικό την εποχή της κλιματικής κρίσης, όταν υπάρχει Εθνικό Σχέδιο Αναδασώσεων που θα χρηματοδοτηθεί μέσα από το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης -και αυτό το λέει και ο ΟΗΕ, το λέει και η διακυβερνητική της προστασίας της βιοποικιλότητας, καθώς και την αποφυγή εκτός σχεδίου οικιστικής ανάπτυξης-, την ίδια στιγμή και ενώ λέτε ότι σε δέκα χρόνια θα έχει γίνει αναδάσωση μέσα από αυτό το εθνικό σχέδιο πεντακόσιες χιλιάδες στρέμματα, την ίδια στιγμή με τη διάταξη αυτή θα δώσουμε τη δυνατότητα, αν όχι σε εξήμισι εκατομμύρια στρέμματα να αλλάξουν χρήση,...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Εσείς πιστεύετε, κυρία συνάδελφε, ότι σας διέκοψα;

ΧΑΡΟΥΛΑ (ΧΑΡΑ) ΚΑΦΑΝΤΑΡΗ: Κλείνω, κύριε Πρόεδρε.

...το 50% από αυτά να αλλάξει χρήση, τριάντισι εκατομμύρια στρέμματα γης θα αλλάξουν χρήση από δασικά. Όμως, τι να περιμένει κανείς από την Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας;

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Ωραία. Αναμένεται επόμενος ομιλητής να ξεπεράσει τα εντεκάμισι λεπτά.

Ελάτε, κύριε Μπουκώρο, έχετε τον λόγο.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Μετά από δέκα ώρες συζήτηση, είμαι υποχρεωμένος να μην εξαντλήσω τον χρόνο του Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου. Θα προσπαθήσω να είμαι όσο το δυνατόν πιο σύντομος, σεβόμενος τους συναδέλφους που περιμένουν περισσότερο από δέκα ώρες να τοποθετηθούν σε ένα νομοσχέδιο που στο κυρίως μέρος του έχει διατάξεις για την καταπολέμηση της διαφθοράς. Όμως, πράγματι περιλαμβάνει και πολλές άλλες επείγουσες διατάξεις, αρμοδιότητας άλλων Υπουργείων. Περί διαφθοράς ο λόγος.

Έχω την εντύπωση, κύριε Υπουργέ, πως αν κάποτε σε αυτή τη χώρα πάψουμε οι κυβερνήσεις να θεωρούν τις αντιπολιτεύσεις και οι αντιπολιτεύσεις τις κυβερνήσεις a priori διεφθαρμένες, θα έχουμε κάνει ένα πολύ καλό βήμα για τη βελτίωση του δημοσίου λόγου και της πολιτικής αντιπαράθεσης, πράγμα απολύτως αναγκαίο για την πολιτική μας ζωή.

Αν πάψουμε, επίσης, σημειακά να αντιμετωπίζουμε το όλο ζήτημα και να λέμε τάδε περίπτωση διαφθοράς, άλφα περίπτωση διαφθοράς, βήτα περίπτωση διαφθοράς και ούτω καθεξής, θα οδηγηθούμε σε συμπεράσματα.

Ξέρετε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι της Αντιπολιτεύσεως, δεν είναι πιο έντιμος όποιος φωνάζει δυνατότερα. Και, εν πάση περιπτώσει, όπως στην οικονομία μπορούμε να μετρήσουμε και να δούμε τι έχει προσφέρει η κάθε κυβέρνηση διαχρονικά, κοιτώντας από τη δεκαετία του 1960 τον ευρωπαϊκό χάρτη μέχρι σήμερα, ποια ήταν η οικονομική θέση της χώρας μας σε σχέση με τα άλλα ευρωπαϊκά κράτη και ποια είναι σήμερα, ποια ήταν κατά τις περιόδους κάθε κυβέρνησης, θα βγάλουμε συμπεράσματα.

Το ίδιο μπορούμε να κάνουμε και για τους δείκτες διαφθοράς, αν μου επιτρέψετε. Δεν είναι το θέμα τι λέει ο Βορίδης και η Νέα Δημοκρατία, ποιος είναι πιο διεφθαρμένος ή ποιος παίρνει νομοθετικές πρωτοβουλίες για την αντιμετώπιση της διαφθοράς, ούτε και τι λέει ο ΣΥΡΙΖΑ και τα φιλικά του μέσα ενημέρωσης. Δεν είναι αυτοί οι αρμόδιοι. Δεν είναι τα λεγόμενά τους οι δείκτες διαφθοράς και καταμέτρησής της και, εν συνεχεία, αντιμετώπισής της. Υπάρχουν διεθνείς οργανισμοί που κάνουν μετρήσεις και βγάζουν αποτελέσματα. Μη μας πείτε ότι και αυτοί είναι υποκειμενικοί. Δεν είναι «πετσοταϊσμένοι» και αυτοί, όπως αρέσκεστε να λέτε. Είναι διεθνείς οργανισμοί για τη διαφάνεια, για την καταπολέμηση της διαφθοράς.

Τι λοιπόν, συνέβη, επί των ημερών σας; Διορίσθησε η χώρα επτά θέσεις. Τι συμβαίνει στα δύομισι χρόνια της Νέας Δημοκρατίας; Βελτιώθηκε η θέση της χώρας κατά εννιά θέσεις. Δηλαδή, ανακτήσαμε τις επτά χαμένες θέσεις του ΣΥΡΙΖΑ και κερδίσαμε και δύο ακόμα.

Αυτά είναι αδιαμφισβήτητα στοιχεία και δεν έχει καμμία σημασία τι λέει ο ένας και ο άλλος και τι υποστηρίζει ατεκμηρίωτα στο Κοινοβούλιο. Είναι διεθνείς οργανισμοί που τις μετρήσεις τους αποδέχονται όλες οι χώρες, τουλάχιστον οι πολιτισμένες, και αυτοί πρέπει να είναι η πυξίδα μας και οι οδηγοί μας. Και στη συγκεκριμένη περίπτωση λέμε αυτό ακριβώς και οι αριθμοί είναι αδιαμφισβήτητοι εδώ.

Αυτό σημαίνει ότι το νομοσχέδιο θα μετατρέψει την κοινωνία μας σε κοινωνία αγγέλων; Ασφαλώς όχι. Η προσπάθεια καταπολέμησης της διαφθοράς και στον δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα πρέπει να είναι διαρκής, συντονισμένη και συγκροτημένη. Και πώς γίνεται αυτό; Με νόμους οι οποίοι είναι άρτιοι και οι οποίοι εφαρμόζονται.

Κι αν ρωτήσετε κανείς από την Αίθουσα αυτή πόσους νόμους καταπολέμησης της διαφθοράς έφερε η προηγούμενη κυβέρνηση, η απάντηση είναι μηδέν, κανέναν. Αντιθέτως η σημερινή Κυβέρνηση αναλαμβάνει πρωτοβουλίες.

Και εμείς -για να κλείσω το θέμα του κυρίως τμήματος του νομοσχεδίου- αναλαμβάνουμε διαρκώς πρωτοβουλίες και ευελπιστούμε βάσιμα, εξαιτίας αυτών των πρωτοβουλιών, ότι θα περιορίσουμε το φαινόμενο της διαφθοράς. Τώρα αν νομίζει η Αντιπολίτευση ότι κάνουντες σημαία κάποια φαινόμενα διαφθοράς, που συνεχίζουν να υπάρχουν, θα δηλητηριάσει όλη τη δημόσια ζωή της χώρας, θεωρώ ότι αυτό δεν θα συμβεί, γιατί ακριβώς υπάρχουν οι μετρήσεις των διεθνών οργανισμών, η αξιοπιστία των οποίων είναι ισχυρή και δεν αμφισβητείται.

Πάμε τώρα στις υπόλοιπες διατάξεις του νομοσχεδίου. Θα ξεκινήσω από το τέλος, από το άρθρο 80 του νομοσχεδίου του Υπουργείου Περιβάλλοντος. Είχαμε την ευκαιρία, με την παρουσία του κ. Αμυρά και του κ. Ταγαρά, να μιλήσουμε εκτενώς.

Μα, ακόμα υποστηρίζετε σοβαρά από το Βήμα αυτό ότι δεν χρειάζονται τέτοιοι ειδούς νομοθετικές πρωτοβουλίες; Ακόμη υποστηρίζετε ότι οι αγρότες μας πρέπει να είναι ξένοι στη γη τους; Ακόμα υποστηρίζετε ότι αυτές οι προαιώνιες κληρονομίες από πολλές γενιές, πρέπει να μένουν θολές και αμφισβητούμενες και όχι να ξεκαθαρίσουν;

Ακόμα υποστηρίζετε ότι το ελληνικό δημόσιο έχει πάντα a priori δίκιο έναντι του κάθε πολίτη που διεκδικεί την πατρογονική του περιουσία; Ακόμα υποστηρίζετε ότι δεν πρέπει επιτέλους, με την ανάρτηση των δασικών χαρτών, με την ολοκλήρωση του Κτηματολογίου, με δεκαετίες ολόκληρες καθυστέρηση, να ρυθμιστούν αυτά τα πράγματα;

Πραγματικά, ο νόμος του 2020, ο νόμος Χατζηδάκη, και η υπόλοιπη νομοθεσία από τη σημερινή ηγεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος απελευθερώνουν εκατοντάδες χιλιάδες Έλληνες. Και να ξέρετε και κάτι άλλο, ότι όσο παραμένει ασαφής η έννοια του δάσους, αδυνατούμε να το προστατεύσουμε. Όταν οριοθετηθεί πλήρως η έννοια του δάσους και όποιο χέρι ακουμπάει αυτή την αυστηρή έννοια «όπως θα οριοθετηθεί, θα κόβεται», μόνο τότε θα προστατευθεί το δάσος. Αν όλα είναι δάσος, τίποτα δεν προστατεύεται. Και αυτό το έχει αποδείξει η μέχρι σήμερα εμπειρία μας. Αν ξεκινήσουμε από αυτό, θα βρούμε λύσεις και θα συμφωνήσουμε σε όλα.

Πάντως εγώ είμαι ιδιαίτερα περήφανος, διότι η δική μας Κυ-

βέρνηση μετά από δεκαετίες ολόκληρες -οι οποίες ήταν και αποτέλεσμα της δικής μας αδράνειας, των δικών μας κυβερνήσεων- έρχεται να κατοχυρώσει την περιουσία εκατοντάδων χιλιάδων αγροτών και όχι μόνο, αλλά και Ελλήνων πολιτών.

Σήμερα φέρνουμε τους δασωμένους αγρούς. Ξέρετε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πόσο είναι εύκολο να δασώσει ένας αγρός που δεν θα καλλιεργηθεί στο Πήλιο, έστω και για δύο, τρία χρόνια; Ξέρετε ότι δασώνει αμέσως; Είναι δυνατόν να λέμε στον κάτοικο του πανέμορφου Πηλίου ότι δεν ορίζεις την έκταση την οποία σου κληροδότησε ο πατέρας σου, ο παππούς σου, ο προπάππος σου και πρέπει να μείνεις με τα πέντε στρέμματα που σου έμειναν και όχι να εκμεταλλευθείς αυτό που πραγματικά έχεις, γιατί κάποια εποχή δεν είχες τα μέσα ή δεν ήταν συμφέρουσα η καλλιέργεια για να το καλλιεργήσεις;

Αλλάξειτε απέναντι στους κατοίκους του Πηλίου και όλης της Ελλάδας και λέτε ότι η σημερινή διάταξη δεν είναι προς την ορθή κατεύθυνση; Όλη η νομοθεσία για τους δασικούς χάρτες της σημερινής Κυβέρνησης, χωρίς καμμία εξαίρεση, είναι στην ορθή κατεύθυνση.

Απόδειξη των λεγομένων μου είναι ότι ο δικός σας νόμος, κύριοι του ΣΥΡΙΖΑ, για τους δασικούς χάρτες κατέρρευσε στο Συμβούλιο της Επικρατείας. Κατέρρευσε σε όλα του τα τμήματα, σε όλες του τις προβλέψεις. Αντιθέτως ο νόμος της σημερινής Κυβέρνησης, και παρά τις προσφυγές, δικαιώθηκε από το Συμβούλιο της Επικρατείας. Αυτό δεν είναι το μέτρο σύγκρισης για την ορθή νομοθέτηση; Δεν είναι μέτρο σύγκρισης;

Να περάσω και σε ορισμένες διατάξεις που περιλαμβάνει το νομοσχέδιο, διατάξεις του Υπουργείου Άμυνας. Ήρθαν πράγματι κάποιες διατάξεις, στα άρθρα 56 έως 59, για να ρυθμίσουν ορισμένα ζητήματα και εν όψει των κρίσεων και ορισμένα επειγόντα ζητήματα των στρατιωτικών μας. Και ορθώς ήρθαν.

Έγινε μια προσπάθεια εκμετάλλευσης να πουν ορισμένοι, και στις επιτροπές και στην Ολομέλεια, τι γίνεται με τα δικαιώματα των ΑΣΣΥ 91-92. Υπάρχει στέρεη και ακέραιη η δέσμευση της ηγεσίας του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας ότι τα θέματα των ΑΣΣΥ 91-92 θα ρυθμιστούν με το πολυνομοσχέδιο του Υπουργείου Άμυνας, το οποίο υπολογίζεται ότι θα έρθει περίπου σε έναν μήνα για ψήφιση στη Βουλή. Άρα να μην κερδοσκοπούμε πρόσκαιρα, γιατί όποιος κερδοσκοπεί πρόσκαιρα χάνει στο τέλος.

Θα αναφερθώ στο άρθρο 60 του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για τις συντάξεις των ομογενών και με αυτό κλείνω, αν μου επιτρέψετε, κύριε Πρόεδρε. Έρχεται σήμερα αυτή η διάταξη να πει τι; Πότε άρχισε το ρεύμα των ομογενών, κυρίως από τη Βόρειο Ήπειρο; Κυρίως το '91-'92. Συμπληρώνονται φέτος τριάντα χρόνια.

Και τι προβλέπει η διάταξη; Τριάντα χρόνια παραμονής στη χώρα για τη συνταξιοδότηση. Εξαρτάται από την παρουσία του κάθε ανθρώπου στη χώρα, του κάθε ομογενούς στη χώρα. Τι έλεγαν οι προηγούμενες διατάξεις επί ΣΥΡΙΖΑ; Σαράντα χρόνια. Δηλαδή όποιος ήρθε από τη Βόρειο Ήπειρο το 1991-1992, θα έπρεπε να περιμένει για τη συνταξιοδότησή του δέκα ακόμα χρόνια, ενώ τώρα αυτομάτως τεκμηριώνει δικαίωμα συνταξιοδότησης.

Μη συγχέουμε το δικαίωμα της συνταξιοδότησης με το επίδομα ανασφάλιστου υπερήλικα ομογενούς, για το οποίο ετοιμάζεται διάταξη και σύντομα θα είναι στη Βουλή. Είναι άλλο δικαίωμα το ένα, της συνταξιοδότησης, άλλο δικαίωμα του άλλο,, του επιδόματος του υπερήλικα ομογενούς.

Η Κυβέρνηση νομοθετεί συγκροτημένα, μεθοδευμένα, γιατί το δικαιούνται τα αδέρφια μας που ήρθαν από τη Βόρειο Ήπειρο και τα αδέρφια μας που ήρθαν από την πρώην Σοβιετική Ένωση και από την περιοχή της Μαύρης Θάλασσας. Οι Πόντιοι δικαιούνται πραγματικά το βλέμμα του κράτους και αν, με τα μνημόνια και τις δυσκολίες που πέρασε η χώρα, υπήρξαν ορισμένες αρρυθμίες σε αυτό το ζήτημα, τώρα η νομοθέτηση αυτή και εκείνη που θα ακολουθήσει είναι η έμπρακτη αναγνώριση ότι η σημερινή Κυβέρνηση θέλει να σταθεί αρωγός στους ομογενείς από τη Βόρειο Ήπειρο και στους Πόντιους ομογενείς μας, οι οποίοι είναι αρκετές χιλιάδες ανθρώπων.

Και αυτό ακριβώς κάνει η νομοθετική ρύθμιση. Δίνει καλύτερες

προϋποθέσεις για συνταξιοδότηση και έρχεται και το επίδομα του υπερήλικα ανασφάλιστου ομογενούς. Έτσι λοιπόν μπορούν και αυτοί οι άνθρωποι να αισθανθούν ότι η μητέρα πατρίδα, η Ελλάδα, στην οποία προσέτρεξαν στις δυσκολίες τους, πραγματικά μεριμνά και γι' αυτούς.

Θα έλεγα λοιπόν ότι είναι ένα μίνι πολυνομοσχέδιο αυτό που ψηφίζουμε σήμερα και ρυθμίζει πολύ σημαντικά και επείγοντα θέματα, που αφορούν χιλιάδες, αν όχι εκατομμύρια, συμπολιτών μας. Γι' αυτό και σας καλώ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στην υπερψήφισή του.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Ευχαριστούμε.

Τον λόγο έχει ο κ. Ζαχαριάδης από τον ΣΥΡΙΖΑ. Αμέσως μετά θα μιλήσουν ο κ. Χαρίτου και ο κ. Κόλλιας. Τουλάχιστον τρεις με τέσσερις Βουλευτές θα μιλήσουν οπωσδήποτε μέχρι να δεχθούμε κάποια υπουργική παρέμβαση.

Κύριε Ζαχαριάδη, έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ.

Είδατε, κύριε Βορίδη, που σας το λέγαμε στις επιτροπές; Δεν μπορούν οι Βουλευτές όλων των κομμάτων σε δέκα λεπτά και παραπάνω ομιλίας να καλύψουν την ύλη. Δεν μπορούν οι Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι όλων των κομμάτων σε πάνω από δέκα λεπτά ομιλίας να καλύψουν την ύλη. Ούτε οι εισηγητές δεν μπόρεσαν.

Η σημερινή διαδικασία θα είναι ένας μεγάλος μονόλογος δικός σας και παράλληλοι μονόλογοι Υπουργών. Αυτό είναι κάκιση νομοθέτηση και αν δεν σας αρέσει που σας το επισημαίνω εγώ, ρωτήστε ιδιαίτέρως τους παλιούς κοινοβουλευτικούς της Νέας Δημοκρατίας. Θα δείτε τι θα σας πουν.

Σας άκουσα με προσοχή για την τροπολογία σχετικά με τα ζητήματα του Τύπου. Η πολιτική αντιπαράθεση, κύριε Υπουργέ, είναι πάντα θεμιτή. Και ξέρετε, τουλάχιστον εκεί που έχουμε κοντραριστεί, ότι και η ένταση είναι θεμιτή. Όμως στην πολιτική αντιπαράθεση πρέπει να υπάρχουν όρια. Εγώ τα δέχομαι όλα. Δεν δέχομαι τη φράση σας, και δείτε το στα Πρακτικά, ότι δεν μπορείτε να καταλάβετε τις προθέσεις μας. Κύριε Βορίδη, σεμνά, μπορείτε να καταλάβετε τις προθέσεις μας. Βάλτε μόνος σας το όριο, γιατί αλλιώς θα σας το βάλω εγώ. Στον δημοκρατικό κόσμο της χώρας, στην προοδευτική παράταξη, στην Αριστερά, δεν μπορείτε να κουνάτε το δάχτυλο ούτε εσείς ούτε το κόμμα σας.

Γίνετε Υπουργός Εσωτερικών της Ελληνικής Δημοκρατίας. Ξέρετε τι σημαίνει αυτό, κύριε Βορίδη; Ότι είναι τεράστια η αγκαλιά του κοινοβουλευτισμού. Άρα μη δικάζετε προθέσεις.

Τώρα πάμε στα υπόλοιπα που είπατε. Είπατε για τις μάσκες και τα γάντια, αν έπρεπε να πάνε με απευθείας αναθέσεις, για να μην έρθουν μετά τη λήξη της πανδημίας. Εμείς ψηφίσαμε τότε στην ΠΝΠ. Εγώ ήμουν εισηγητής και ενθαρρύναμε τις κατεπίγειουσες δαπάνες. Αλλά και εκεί με τις μάσκες, με τα χαρτιά, με τα οξυγόνα, υπερκοστολογήσατε, κερδοσκοπήσατε. Χρησιμοποίησατε το κομπόδεμα του ελληνικού λαού με ανευθυνότητα. Δεν είναι προίκα σας. Είναι ο κόπος του ελληνικού λαού. Έγιναν 6,7 δισεκατομμύρια απευθείας αναθέσεις και κλειστοί διαγωνισμοί. Αυτό είναι πανδημία απευθείας αναθέσεων.

Πάμε τώρα στο υπόλοιπο, μήπως και μπορέσω να προλάβω.

Έρχεστε -δεν ξέρω τι εμμονή είναι αυτή με τη «NOVARTIS» και είναι και εκτός ύλης του νομοσχεδίου- και μας μαλώνετε. Τον Ιούλιο του 2020, που ήσασταν Κυβέρνηση, η «NOVARTIS» συμφώνησε εξωδικαστικά με την Επιτροπή Χρηματογωράς της Νέας Υόρκης και το αμερικανικό δημόσιο. Και συμφώνησε να καταβάλει 310 εκατομμύρια δολάρια για τη δράση της στην Ελλάδα. Αμφισβητείτε τον εξωδικαστικό συμβιβασμό, κύριε Βορίδη; Είναι σκάνδαλο αυτό για το οποίο το αμερικανικό δημόσιο πήρε αποζημίωση;

Ερώτημα: Δύο χρόνια τώρα η Ελλάδα τι έχει κάνει -και αφήστε τα υπόλοιπα- για να αποζημιωθεί, όπως αποζημιώθηκαν οι ΗΠΑ; Αυτό είναι το μεγάλο σκάνδαλο με την υπόθεση «NOVARTIS». Μην προσπαθείτε να το κρύψετε. Και βεβαίως είστε και καλός νομικός. Δεν μπορεί να λέτε ότι, εάν η μαρτυρία του κάθε μάρτυρα δεν ευθυγραμμίζεται με το τελικό αποτέλεσμα της ετυμη-

γορίας του δικαστηρίου, πρέπει να ζητάμε τα ρέστα από τον μάρτυρα! Δηλαδή εσείς, που είστε από τους καλύτερους νομικούς, πόσες δίκες χάσατε; Έφταιγαν οι μάρτυρες; Πού το βρήκατε αυτό; Εγώ βιολόγος είμαι, αλλά δεν τα δέχομαι αυτά, τα κόντρα στη λογική, και κυρίως δεν δέχομαι το άφορο από τη στιγμή που είπα ότι αποζημιώθηκαν, ενώ η Ελλάδα ακόμα ούτε ένα σεντ, κύριε Βορίδη. Αυτό κι αν είναι προσβολή και ντροπή για τον ελληνικό λαό!

Και έρχεστε εδώ και πανηγυρίζετε για τον κλάδο των επιτελικών στελεχών. Είστε σχεδόν τρία χρόνια Κυβέρνηση. Ο κλάδος υπήρχε από τον πρώτο νόμο σας, τον Ιούλιο του 2019, και έρχεστε τώρα να μας πείτε ότι βγάλατε ένα προεδρικό διάταγμα και μια υπουργική απόφαση, αλλά δεν προλάβετε να αλλάξετε τον οργανισμό του ΕΚΔΔΑ και θα συζητήσετε τώρα το πλαίσιο λειτουργίας και το πώς επιλέγονται τα στελέχη του κλάδου, λες και είμαστε στο πρώτο εξάμηνο.

Το πιο προκλητικό είναι αυτό που είπατε για το ΕΚΔΔΑ. Τι μας είπατε; Ότι εσείς αναβαθμίσετε το έργο του ΕΚΔΔΑ και κάνετε απαιτητικό διαγωνισμό της σχολής και ότι εμείς έχουμε καταθλιπτικό λόγο, είμαστε της ισοπέδωσης και της ήσσονος προσπάθειας και άλλα τέτοια γλαφυρά. Γιατί χτες που μας τα λέγατε ήταν και παγκόσμια ημέρα ποίησης και σας άρεσε να λέτε τέτοια!

Κύριε Βορίδη, υπάρχει συγκεκριμένη ιστορία στη χώρα. Το ΕΚΔΔΑ και η Εθνική Σχολή λειτουργούν αδιαλείπτως από το 1983. Είναι έργο των κυβερνήσεων του Ανδρέα Παπανδρέου, για να λέμε τα πράγματα με το όνομά τους. Η Νέα Δημοκρατία το μόνο που έκανε κάθε φορά που ερχόταν στην κυβέρνηση ήταν να απαξιώσει το ΕΚΔΔΑ, με κορυφαία στιγμή την περίοδο 2013-2014, που αρμόδιος Υπουργός ήταν ο κ. Μητσστάκης.

Ήρθε η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ, δημιούργησε νέα τμήματα στη σχολή, επανέφερε τον διαγωνισμό σε σταθερή ετήσια βάση -κάτι που η Νέα Δημοκρατία στο παρελθόν το έκανε όποτε το θυμόταν- και άνοιξε συνεργασία με τη Γαλλία, με τη γαλλική ΕΝΑ. Και έρχεστε τώρα και μας λέτε ιστορίες.

Να σας ρωτήσω κάτι άλλο, κύριε Βορίδη; Με τη χρηματοδότηση της σχολής τι γίνεται; Είναι εξασφαλισμένη; Ενημερώστε μας, σας παρακαλώ, διότι ωραίες οι διακηρύξεις, αλλά να μας πείτε τι γίνεται με αυτό το θέμα. Επίσης πείτε μας τι γίνεται με την Πρόεδρο του ΕΚΔΔΑ. Τη βάλατε προσωρινά τον Απρίλιο του 2021, την τοποθετήσατε. Δεν ακολουθήσατε τη διαδικασία. Γιατί δεν ακολουθήσατε τη διαδικασία; Κοροϊδεύετε κατάμουτρα εκατοντάδες δημοσίους υπαλλήλους.

Έρχεται ο πρώην Υπουργός, ο κ. Θεοδωρικάκος, και φέρνει έναν νόμο επιλογής προϊσταμένων. Έρχεστε εσείς και λέτε να τον αλλάξουμε και θα έχουμε καινούριες διαδικασίες. Έρχεται ο κ. Χατζηδάκης και νομοθετεί το δικό του σύστημα επιλογής, ενώ στο μεσοδιάστημα δεν εφαρμόζεται τίποτα και κάνετε απευθείας αναθέσεις προϊσταμένων. Θυμάστε να φέρετε καμιά εμπόλιμη διάταξη για κόφτη στη συνέντευξη που θα δίνουν πιθανόν οι προϊστάμενοι που θα τοποθετηθούν από τον κ. Χατζηδάκη; Όχι.

Αλλά οφείλω να σας αναγνωρίσω ότι στη χθεσινή σας τοποθέτησή πήρατε απόσταση από το νομικό έκτρωμα του κ. Χατζηδάκη για την επιλογή των προϊσταμένων στον ΕΦΚΑ. Είναι σαφές. Δεν συμφωνείτε με αυτό που έγινε και σας τιμά. Αλλά, κύριε Βορίδη, εδώ δεν είστε σχολιαστής σε πάνελ. Εδώ είστε αρμόδιος Υπουργός, είστε Υπουργός των Εσωτερικών. Δεν μπορεί καθέννας να κάνει ό,τι θέλει σε οριζόντιες αρμοδιότητές σας. Θα ασκήσετε τις αρμοδιότητές σας ή θα παραμείνετε απλός θεατής;

Για να προσπαθήσετε να δικαιολογήσετε δε το όργιο που έχετε στήσει σε όλο αυτόν τον κρατικό μηχανισμό, φέρατε ως παράδειγμα αποκομματικοποίησης τους υπηρεσιακούς γραμματείς και τη μεταφορά σε αυτούς διοικητικής ύλης. Αλήθεια να σας ρωτήσω κάτι; Αφού είναι έτσι, γιατί μόλις ανέλαβε ο κ. Πέτσας καθήκοντα Αναπληρωτή σας, έσπευσε με σχετική απόφαση να αφαιρέσει αρμοδιότητες οικονομικού περιεχομένου από την Υπηρεσιακή Γραμματέα του Υπουργείου, ώστε να τις αναλάβει ο ίδιος; Μήπως μέτρησε η τεχνογνωσία που απέκτησε με την περίφημη λίστα Πέτσα, που ήταν απευθείας αναθέσεις; Δεν εμπιστεύεστε την Υπηρεσιακή Γραμματέα του Υπουργείου σας ή εν πάση περιπτώσει το Μαξίμου; Δεν θέλω να σας το χρεώσω αυτό,

δεν θέλω να είμαι άδικος. Είναι κάτι άλλο;

Πάντως σε σχέση με τον κ. Πέτσα είδα και μια άλλη απόσταση από τα λεγόμενα και τα πεπραγμένα του. Φροντίσατε να επαναλάβετε τη διαφωνία σας, με τον εύσχημο τρόπο και τον έξυπνο τρόπο που τοποθετείστε, για τη μεταφορά της αρμοδιότητας για τα ζώα συντροφιάς. Πρέπει να έχετε μια πολύ ωραία ατμόσφαιρα εκεί, όχι μόνο στο Μαξίμου, αλλά και στο Υπουργείο Εσωτερικών. Ελπίζω τουλάχιστον να βρείτε μια ισορροπία, για να ξέρουν και οι δήμοι τι θα γίνει με αυτό.

Επίσης έρχεστε εδώ. Ξεκινά η αντιπυρική περίοδος. Μας κάνετε μαθήματα για τη νομοθέτηση. Τι θα γίνει, κύριε Βορίδη, με το νομοσχέδιο για την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση; Πόσες φορές πρέπει να σας ρωτήσω αυτό; Να μας πείτε «θα το φέρω τότε, δεν μπορώ να το φέρω, ακόμα γράφω το νομοσχέδιο για την τηλεργασία, έχω χαθεί σε διάφορες διατάξεις, δεν με υποστηρίζουν οι υπηρεσίες μου, δεν μπορώ να το δώσω ούτε έξω να μου το προετοιμάσουν», αν και εσείς είστε από τους λίγους που γράφετε νομοσχέδια στο Υπουργείο σας και δεν σας τα κάνουν delivery οι διάφορες ιδιωτικές εταιρείες, όπως γίνεται με τα περισσότερα Υπουργεία.

Εν πάση περιπτώσει, το τελευταίο που θέλω να πω και ευχαριστώ για την ανοχή σας, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Ευχαριστείτε, αλλά φτάσατε και εσείς τα εννέα λεπτά.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ: Δεν θα κάνω κατάχρηση. Τελειώνω σε τριάντα δευτερόλεπτα.

Γράφονται διάφορα για τις εκλογές, κύριε Βορίδη, και συζητούνται σε εφημερίδες όπως «ΤΟ ΒΗΜΑ» -που δεν είναι αντιπολιτευόμενη, δεν είναι στον φιλοσυριζαϊκό Τύπο-, από αλλά κανάλια, διάφοροι δημοσιογράφοι τα λένε στα σχόλια. Δεν τα διαδίδει ούτε ο ΣΥΡΙΖΑ ούτε το ΚΙΝΑΛ. Εγώ σας το λέω ευθέως, φέρτε όποιο εκλογικό σύστημα θέλετε και κάνετε εκλογές, για να πάρει ανάσα η χώρα. Έχετε τη δυνατότητα κοινοβουλευτικά να αυτογελιοποιηθείτε και να αυτοεξευτελιστείτε όσο θέλετε. Διότι εσείς παίζετε με τους θεσμούς, εσείς παίζετε με τη δημοκρατία, εσείς δεν νομοθετείτε ούτε για τη χώρα. Εσείς νομοθετείτε μόνο για την πάρτη σας. Ό,τι και να φέρετε, ο δεύτερος δεν γίνεται πρώτος. Είστε δεύτεροι και το ξέρετε.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Τον λόγο τώρα έχει ο κ. Χαρίτου από τον ΣΥΡΙΖΑ.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΧΑΡΙΤΟΥ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τη στιγμή που τα νοικοκυριά ασφυκτούν κάτω από το ασήκωτο βάρος της ανεξέλεγκτης ακρίβειας στο ηλεκτρικό ρεύμα, στα καύσιμα, στα τρόφιμα, τη στιγμή που οι μισθοί και οι συντάξεις εξανεμίζονται στο πρώτο δεκαπενθήμερο, με το πολυνομοσχέδιο που εισηγήσατε, τα προβλήματα που θέλετε -υποτίθεται- να αντιμετωπίσετε στην πραγματικότητα τα περιπλέκετε, δημιουργώντας πρόσθετα, ενώ εμπαίζετε τους παλινοσοτούντες ομογενείς με τη ρύθμιση για την εθνική σύνταξη.

Είστε σχεδόν τρία χρόνια στη διακυβέρνηση της χώρας. Πολύ αργά θυμηθήκατε το εθνικό σχέδιο για την καταπολέμηση της διαφθοράς. Θα μου πείτε «κάλλιο αργά, παρά ποτέ». Αλλά ούτε αυτό θέλετε να κάνετε με τις ρυθμίσεις. Ποια διαφθορά θα πατάξετε; Αφού, με τις γενικόλογες διατάξεις και τις γραφειοκρατικές διαδικασίες που εισάγετε, αυτή θα συνεχίσει να ανθεί εις δόξα των ρυθμίσεων.

Δεν σας έπιασε ο πόνος για τη διαφθορά. Στάχτη στα μάτια θέλετε να ρίξετε, να διασκεδάσετε τις εντυπώσεις για όσα έρχονται στην επιφάνεια, για τον τρόπο που διαχειρίζεστε το δημόσιο χρήμα. Διότι, τη στιγμή που στο άρθρο 1 υποτίθεται ότι ενδιαφέρεστε για την καταπολέμηση της διαφθοράς, στο άρθρο 31, στο ίδιο το νομοσχέδιο, συνεχίζετε το πάρτι των απευθείας αναθέσεων, των κλειστών διαγωνισμών, που έφτασαν αισίως στα 7 δισεκατομμύρια, που αποτελούν άλλωστε και τη μήτρα της διαπλοκής, της διαφθοράς και της διασπάθισης του δημόσιου χρήματος.

Για ποια αξιοκρατία στη στελέχωση της δημόσιας διοίκησης έχετε το θράσος να μιλάτε; Στα άρθρα 4 και 5, με τη βαρύτητα

που δίνετε στη συνέντευξη -ορίζοντας ως κατώτατο όριο βαθμολογίας τα πεντακόσια μόρια, αλλιώς κόβεται-, υποβαθμίζετε όλα τα ουσιαστικά και τυπικά προσόντα. Ο στόχος σας είναι ολοφάνερος, να τοποθετήσετε τους «ημετέρους» σε θέσεις-κλειδί στη δημόσια διοίκηση, να εγκαθιδρύσετε το κομματικό κράτος. Μας γυρίζετε πίσω στην εποχή του νεποτισμού, της αναξιοκρατίας, στο παλαιό καθεστώς της Δεξιάς.

Με τις ρυθμίσεις που εισάγετε για τους ΟΤΑ, καμμία ουσιαστική στήριξη δεν παρέχετε στην αυτοδιοίκηση. Αντίθετα, ανακυκλώνετε τα σοβαρά προβλήματα της. Και δεν αναφέρομαι στην κατακόρυφη αύξηση του κόστους της ενέργειας, που έχει δημιουργήσει μαύρες τρύπες στους προϋπολογισμούς των δήμων και των ΔΕΥΑ, που στους πολίτες στο τέλος-τέλος θα φτάσει ο λογαριασμός. Αναφέρομαι στο σοβαρό θέμα των υπηρεσιών δόμησης. Εσείς, με την πρόβλεψη του άρθρου 20 για τρίμηνη παράταση για τη σύσταση και λειτουργία των υπηρεσιών, δεν κάνετε τίποτα άλλο από το να εμπαίζετε.

Σταματήσετε να ανακυκλώνετε το πρόβλημα των δήμων και κατ' επέκταση της εξυπηρέτησης των πολιτών. Από προσλήψεις, από στελέχωση έχουν ανάγκη οι δήμοι. Οι τρεις από τους τέσσερις δήμους στη Ροδόπη δεν έχουν καν υπηρεσία δόμησης, ενώ ο Δήμος της Κομοτηνής, με το ελάχιστο προσωπικό που διαθέτει, πασχίζει να καλύψει τις ανάγκες όλων των δήμων.

Προκηρύξατε, κύριε Υπουργέ, όλη και όλη μια θέση μηχανικού για το 2021. Αφήστε, λοιπόν, τις τρίμηνες παρατάσεις και τις αναβολές και στελεχώστε τις υπηρεσίες, εκτός κι αν ο ανομολόγητος στόχος σας είναι με την απαξίωσή τους να προχωρήσετε στην ιδιωτικοποίηση της παροχής αυτών των υπηρεσιών.

Οκτώ μήνες πέρασαν από την ψήφιση του νόμου για τα ζώα συντροφιάς τα οποία δεν λειτουργεί ο νέος οργανισμός του Υπουργείου. Δεν υπάρχει διοικητικός μηχανισμός ούτε βέβαια και οι αναγκαίοι πόροι που θα στηρίξουν τους δήμους για να εκπληρώσουν τον ρόλο τους.

Έρχομαι, κυρίες και κύριοι, στις ρυθμίσεις για τις δασικές υπηρεσίες. Το περασμένο καλοκαίρι, για να εκτονώσετε την κοινωνική δυσαρέσκεια από τις καταστροφικές πυρκαγιές, εξαγγείλατε την υπαγωγή των δασικών υπηρεσιών στο Υπουργείο Ενέργειας και Περιβάλλοντος. Σας είχαμε πει τότε ότι χωρίς να στελεχωθούν με προσωπικό οι δασικές υπηρεσίες, χωρίς σοβαρή χρηματοδότηση, χωρίς ομαλή μετάβαση των υπηρεσιών στο νέο Υπουργείο, θα κάνετε μια τρύπα στο νερό. Και σήμερα, επτά μήνες μετά, η δασική υπηρεσία βρίσκεται ακόμη στον αέρα.

Επισκέφθηκα πρόσφατα τη Διεύθυνση Δασών Ροδόπης, η οποία λειτουργεί ασφυκτικά στην κυριολεξία, λόγω έλλειψης προσωπικού, και μαζί με την προστασία και την ανασύσταση των δασικών οικοσυστημάτων, τη θήρα, έχουν τη σύνθετη διαδικασία ολοκλήρωσης των δασικών χαρτών, τον έλεγχο μελετών για την εγκατάσταση ανεμογεννητριών, που σαν μανιτάρια φυτρώνουν στην οροσειρά της Ροδόπης. Κι όλα αυτά με ελάχιστο προσωπικό, με γερασμένο προσωπικό.

Εσείς, με τη διάταξη του άρθρου 36 στο νομοσχέδιο, έρχεστε όχι να στηρίξετε, αλλά να δημιουργήσετε επιπρόσθετα προβλήματα. Σας ρωτώ γιατί αναθέτετε σε δασικούς υπαλλήλους αρμοδιότητες διαχείρισης προϋπολογισμών, ελέγχων, εκκαθάρισης, έκδοσης ενταλμάτων πληρωμής δαπανών, όταν γνωρίζετε ότι δεν διαθέτουν τις αναγκαίες γνώσεις; Την ίδια στιγμή που εσείς ως Κυβέρνηση κρύβεστε πίσω από το πόρισμα της επιτροπής, αφού με το άρθρο 51, που αφορά στη μεταρρύθμιση του καθεστώτος επιδομάτων επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας, αφήνετε ανοιχτό το ενδεχόμενο περικοπής των επιδομάτων αυτών από τους δασικούς υπαλλήλους.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Ζ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΒΔΕΛΑΣ**)

Για το θέμα, κύριοι, της εθνικής σύνταξης των ομογενών, ιδιαίτερα των παλινοσοτούντων, από τις χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης, με το άρθρο 60 δεν αποκαθιστάτε αδικίες, αλλά συνεχίζετε να τους εμπαίζετε. Ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμα της πατρίδας πριν από δεκαετίες και εγκαταστάθηκαν στη χώρα. Ένας μεγάλος αριθμός, σχεδόν οκτώ χιλιάδες, διαβίουν στη Θράκη, έμειναν στην πραγματικότητα με ελάχιστη στήριξη για εύρεση εργασίας, πρόβλημα που γιγαντώθηκε ιδιαίτερα τα μη-

μονιακά χρόνια, αφού αναγκάστηκαν να γίνουν Ξανά μετανάστες, ενώ, λόγω αδυναμίας να πληρώσουν τα στεγαστικά δάνειά τους, απειλούνται με διαταγές πληρωμών από το τραπεζικό σύστημα.

Αφήστε, λοιπόν, την υποκρισία. Τρεις φορές στα τρία χρόνια ο Πρωθυπουργός μοίραζε υποσχέσεις, για να έρθει σήμερα να απαιτεί τριάντα χρόνια διαμονής στην Ελλάδα, προκειμένου να λάβουν την πλήρη εθνική σύνταξη.

Είστε υπόλογοι, γιατί δεν εφαρμόζετε εδώ και τριάντα δύο μήνες τη διάταξη της κυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ για την απόδοση της εθνικής σύνταξης, γιατί αρνηθήκατε πρόταση ή τροπολογία τον Φεβρουάριο του 2020, προκειμένου αυτή η ρύθμιση να καλύπτει όλους τους ανασφάλιστους υπερήλικες ομογενείς, την οποία σας καταθέσαμε εκ νέου τώρα. Σας καλούμε να αφήσετε τα ημίμετρα και να αποδεχθείτε -έστω και τώρα- το χρονικό όριο της δεκαπενταετίας για την εθνική σύνταξη και ταυτόχρονα τη χορήγηση, επιτέλους, ολόκληρου του επιδόματος στους υπερήλικες ανασφάλιστους ομογενείς, όπως ζητούν και οι οργανώσεις τους.

Σας καλούμε, έστω και τώρα, να ψηφίσετε την τροπολογία που καταθέσαμε, αλλιώς θα είστε ανακόλουθοι και έκθετοι απέναντι στους ομογενείς μας.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Ευχαριστούμε πολύ, κύριε Χαρίτου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, καλησπέρα σας και από εμένα. Θα σας παρακαλέσω να είμαστε συνεπείς, να μη χρειαστεί να πούμε και καλημέρα!

Θα δώσω τον λόγο τώρα στον κ. Κωνσταντίνο Κόλλια από τη Νέα Δημοκρατία, στη συνέχεια στην κ. Ραλλία Χρηστίδου από τον ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία και μετά θα πάρει τον λόγο ο Υπουργός Άμυνας.

Ορίστε, κύριε Κόλλια, έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΟΛΛΙΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το νομοσχέδιο που συζητούμε σήμερα είναι μία σοβαρή προσπάθεια, μία αξιόπαινη πρωτοβουλία της Κυβέρνησης και συγκεκριμένα του Υπουργείου Εσωτερικών και των συναρμόδιων Υπουργείων.

Όπως διαπιστώνουμε από την επισκόπηση του εν λόγω νομοσχεδίου, οι θεματικές είναι πολλαπλές. Θα χαρακτηρίζα ως πυρήνα του νομοσχεδίου το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Καταπολέμησης της Διαφθοράς, που καταρτίζεται από την αρχή διαφάνειας και αποτελεί εθνική δέσμευση, αφού διασφαλίζει τη συνέχεια των μεταρρυθμίσεων και των υποχρεώσεων που έχει αναλάβει η χώρα σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Οι επίμαχες διατάξεις περιλαμβάνουν δράσεις, παρεμβάσεις και έργα, με στόχο την πρόληψη και αντιμετώπιση φαινομένων διαφθοράς, την ενίσχυση της διαφάνειας, την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της κοινωνίας σε θέματα διαφθοράς.

Σημαντικός είναι ο ρόλος της Αρχής Διαφάνειας, που έχει την ευθύνη της παρακολούθησης, αξιολόγησης και επικαιροποίησης του εθνικού προγράμματος.

Αγαπητοί συνάδελφοι, εκπροσωπώντας αγροτικό νομό, θα ήθελα να επικεντρωθώ σε ένα ζήτημα κεφαλαιώδους σημασίας, που αφορά εκτάσεις εκατομμυρίων στρεμμάτων που δασώθηκαν στο πέρασμα του χρόνου, αλλά στο παρελθόν αποτελούσαν αγροτική και καλλιεργήσιμη γη.

Αναφέρομαι στο άρθρο 80, ένα άρθρο που απασχόλησε πολύ έντονα και εξέλαβε την επιδοκίμασία τεράστιας μερίδας πολιτών, ήδη από τότε που έγινε γνωστό. Με αυτό το άρθρο επιχειρείται η επίλυση του ιδιοκτησιακού ζητήματος των αγροτικών εκτάσεων που άλλαξαν μορφή. Είναι ίσως εμβληματικό αυτό το οποίο γίνεται με αυτό το άρθρο, το οποίο αποτελεί τομή για την ελληνική ύπαιθρο. Πρόκειται για αγροτικές εκτάσεις που δασώθηκαν λόγω εγκατάλειψης της καλλιέργειάς τους. Προχωράμε σήμερα σε μία μεταρρύθμιση που οι Έλληνες πολίτες και οι Ελληνίδες την περίμεναν από το 1979. Σαράντα τρία χρόνια περίμεναν οι πολίτες να τους δοθεί η δυνατότητα να έχουν την ιδιοκτησία αυτής της γης, που ούτως ή άλλως την κατείχαν με νόμιμους τρόπους και βεβαίως την καλλιεργούσαν.

Έτσι, λοιπόν, ορίζεται ότι το δημόσιο δεν προβάλλει δικαίω-

ματα κυριότητας σε εκτάσεις που εμφανίζονται στις αεροφωτογραφίες του 1945 ή, εφόσον αυτές δεν είναι ευκρινείς, του 1960, με αγροτική μορφή, που όμως δασώθηκαν μεταγενέστερα. Ανεξάρτητα από τη μορφή που απέκτησαν αργότερα, το δημόσιο δεν θεμελιώνει δικαιώματα κυριότητας επί αυτών. Πρωτόκολλα διοικητικής αποβολής που έχουν εκδοθεί για τις ανωτέρω εκτάσεις ανακαλούνται, ακόμα και αν έχουν τελεσιδικήσει δικαστικά ή έχουν κηρυχθεί αναδασωτές.

Όσοσο επιτρέψτε μου, κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να κάνω μία επισήμανση σε αυτό το σημείο. Ιδιαίτερα θα ήθελα να σταθώ στην παρατήρηση του εισηγητή μας, του κ. Κοτρωνιά, στην τελευταία συνεδρίαση σχετικά με την εφαρμογή των αεροφωτογραφιών του 1945 και αυτών του 1960, εφόσον οι αντίστοιχοι του 1945 δεν είναι ευκρινείς.

Είναι σίγουρο ότι το θέμα αυτό της ευκρίνειας θα δημιουργήσει ατέρμονη αντιδικία μεταξύ των πολιτών και των δασαρχείων. Υπάρχουν πολλές περιπτώσεις εκτάσεων οι οποίες εκχερσώθηκαν μετά το 1945 και ως τότε πιθανόν να ήταν και δασικές εκτάσεις, με αποτέλεσμα η συγκεκριμένη διάταξη να μην τις καλύπτει και να είναι αγροί εντός της επόμενης πενταετίας. Και μιλάμε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για μια πενταετία δύσκολη για την πατρίδα μας, που οι άνθρωποι εκχέρσωναν εκτάσεις και τις καλλιεργούσαν, σε μία προσπάθεια να θρέψουν τις οικογένειές τους και να βγάλουν τα προς το ζην, και άλλοι βεβαίως εγκατέλειπαν τη γη τους, για να αναζητήσουν μια καλύτερη τύχη στην πρωτεύουσα και στην ξενιτιά. Αυτές οι εκτάσεις στους χάρτες του 1960 εμφανίζονται ως αγροί. Αυτό είναι πολύ σημαντικό, γιατί έκτοτε έχουν περάσει εβδομήντα χρόνια. Αυτά τα κτήματα έχουν περάσει σε τρεις γενιές και παρ' όλα αυτά σήμερα χαρακτηρίζονται ως δασικές εκτάσεις.

Η κατάσταση αυτή όπως είναι φυσικό δημιουργούσε και δημιουργεί για χρόνια πολλά έντονη ανασφάλεια στους ιδιοκτήτες αυτών των εκτάσεων. Πέραν των άλλων μάλιστα, επέφερε και την οικονομική αφάιμαξη των πολιτών, οι οποίοι -σε συνέχεια μιας διαρκούς αντιπαράθεσης με τις δασικές υπηρεσίες ως προς τον χαρακτηρισμό ή μη των εκτάσεών τους- αναγκάζονταν να στραφούν στα δικαστήρια, προκειμένου να βρουν το δίκιο τους διά της δικαστικής οδού.

Θεωρώ για τους παραπάνω λόγους ότι η διάταξη αυτή υπό την τωρινή της μορφή θα πρέπει να αναδιατυπωθεί, να απαλειφθεί η διατύπωση περί ευκρίνειας και να αντικατασταθεί με το απλούστερο «αεροφωτογραφίες του 1945 ή του 1960».

Επιπλέον, μετά την εφαρμογή του νόμου είναι βέβαιο ότι αλλάζει το πλαίσιο και η διαδικασία υποβολής αντιρρήσεων. Και αυτό το θέμα το επισήμανε ο καλός εισηγητής μας. Αναφερόμαστε βεβαίως στους αναρτηθέντες δασικούς χάρτες, αφού με τις προτεινόμενες διατάξεις οι αγροί που έχουν χαρακτηριστεί με τον κωδικό ΑΔ, δηλαδή «Αγρός-Δάσος» θα λάβουν τώρα με αυτόν τον νόμο τον χαρακτήρα ΑΑ, δηλαδή «Αγρός-Αγρός». Γι' αυτόν τον λόγο επιβάλλεται να υπάρξει άμεση πρόβλεψη για παράταση στην προθεσμία υποβολής αντιρρήσεων στους ανητημένους δασικούς χάρτες και να δοθεί η δυνατότητα στους ιδιοκτήτες να υποβάλουν τις αντιρρήσεις τους σύμφωνα με το καινούργιο θεσμικό πλαίσιο που ψηφίζουμε σήμερα.

Βλέπουμε, λοιπόν, αγαπητοί συνάδελφοι, ότι λαμβάνεται πρόνοια, προκειμένου να ρυθμιστεί η προστασία και η διαχείριση των επίμαχων εκτάσεων. Πρωτίστως όμως λύνονται χρόνια αιτήματα συμπολιτών μας και αποδίδεται στη γη αυτός ο αρχικός χαρακτηρισμός. Είμαστε πολύ υπερήφανοι γι' αυτή τη διάταξη, δεδομένου ότι δίνουμε τη δυνατότητα κυρίως στους νέους ανθρώπους να επιστρέψουν στη γη, στην πρωτογενή παραγωγή, να φέρουν στον πρωτογενή τομέα έναν νέο αέρα για προϊόντα, για καλλιεργειές μεγάλης εξαγωγικής δυνατότητας και υπεραξίας.

Αγαπητοί συνάδελφοι, θα ήθελα να ολοκληρώσω την ομιλία συγχαίροντας τις ηγεσίες των αρμόδιων Υπουργείων για το τόσο ουσιαστικό και ωφέλιμο περιεχόμενο του νομοσχεδίου, προσδοκώντας να συγκεντρώσει την επιδοκίμασία όλων των παρατάξεων. Ως εκ τούτου, προτείνω την υπερψήφισή του στο σύνολό του.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)
ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Και εμείς ευχαριστούμε, κύριε Κόλλια.

Καλείται στο Βήμα η κ. Ραλλία Χρηστίδου από τον ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία και μετά, όπως είπαμε, θα τοποθετηθεί ο Υπουργός.

Κυρία Χρηστίδου, έχετε τον λόγο.

ΡΑΛΛΙΑ ΧΡΗΣΤΙΔΟΥ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητάμε σήμερα στην Ολομέλεια ένα νομοσχέδιο που δυσηχέθηκε στη διαβούλευση για μία μόλις εβδομάδα με πενήντα άρθρα και κατατέθηκε τελικά με ογδόντα εννέα. Αυτό ο κύριος Υπουργός στην τελευταία του ομιλία στις επιτροπές το ονόμασε «άριστη νομοθέτηση», ένα νομοσχέδιο που αποτελείται από διατάξεις άσχετες μεταξύ τους, από διαφορετικά Υπουργεία. Όμως ο Υπουργός επέμεινε με περισσή αλαζονεία. Πρόκειται για άριστη νομοθέτηση, μας επανέλαβε για δεύτερη φορά, λέγοντας ότι, εάν έφερνε η Κυβέρνηση τις εν λόγω διατάξεις με τροπολογίες, δεν θα συζητιόταν επαρκώς στις επιτροπές.

Ας υποθέσουμε, λοιπόν, ότι πράγματι έχει ψήγμα αλήθειας οτιδήποτε λέει ο κ. Βορίδης. Αν αυτός είναι ο άριστος τρόπος, προφανώς το να καταθέτεις τροπολογίες-σεντόνι εκατόν πενήντα σελίδων σε άλλα νομοσχέδια ή τροπολογίες που δεν συζητιούνται στις επιτροπές δεν μπορεί να είναι επίσης άριστος τρόπος νομοθέτησης, μάλλον τρόπος νομοθέτησης αλαλούμ είναι. Αυτός, όμως, είναι ο τρόπος νομοθέτησης που σας αρέσει.

Πείτε μας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας, ένα νομοσχέδιο που να μην το φέρατε με του κόσμου τις τροπολογίες, τροπολογίες της τελευταίας στιγμής, αυτά τα δύο-μισι, κοντά τρία χρόνια που δυσηχέθηκε κυβερνάτε. Αποτελεί πάγια τακτική σας, εσάς, των «επιτελικών», των «αρίστων», να φέρνετε άσχετες τροπολογίες, να μη συζητιούνται επαρκώς, όπως ομολογεί ο Υπουργός, και τελικά ακόμη και οι δικοί σας οι Βουλευτές να αντιλαμβάνονται εκ των υστέρων τα διάφορα πονηρά και διαπλεκόμενα τα οποία έχετε νομοθετήσει. Το επιτελικό σας αλαλούμ φτάνει στο σημείο να μπαίνει ο κ. Σκυλακάκης σε λάθος αίθουσα να καταθέσει τροπολογίες σε λάθος νομοσχέδιο.

Το επιτελικό σας αλαλούμ φτάνει στο σημείο να συζητάμε τώρα στην Ολομέλεια διατάξεις του Υπουργείου Οικονομικών, ενώ στην αρμόδια επιτροπή συζητιέται ταυτόχρονα αυτοτελές νομοσχέδιο των οικονομικών. Γιατί δεν μπήκαν αυτές οι διατάξεις του παρόντος στο καθ' ύλην νομοσχέδιο, όπως θα ήταν άλλωστε το φυσιολογικό; «Επειδή βιαζόμαστε», μας λέει ο κύριος Υπουργός. Δηλαδή τόσο επιτελικός σχεδιασμός; Οι δύο μέρες διαφορά να επηρεάζουν την όποια ρύθμιση έχετε να περάσετε; Μα, τι κάνει επιτέλους όλος αυτός ο στρατός των προσληφθέντων συμβούλων, τι κάνουν όλοι αυτοί οι μετακλητοί στα υπουργικά σας γραφεία; Τόσα χρήματα κοστίζουν στον ελληνικό λαό. Δεν μπορείτε τουλάχιστον να τους βάλετε να κάνουν κάποια εργασία, να φανούν σε κάτι χρήσιμο εν πάση περιπτώσει; Αλλά όχι, εσείς προτιμάτε με το άρθρο 24 του παρόντος σχεδίου νόμου, με τα επιτελικά στελέχη να δημιουργείτε νέο σώμα πραιτοριανών, με επίσης υψηλότερες απολαβές. Ο Σύλλογος Αποφοίτων της Σχολής Δημόσιας Διοίκησης σας επεσήμανε τις δυσλειτουργίες που επιφέρει αυτή η πρότασή σας στη λειτουργία της δημόσιας διοίκησης, αλλά εσείς φυσικά κάνατε πως δεν ακούτε.

Το τι είδους δημόσια διοίκηση επιδιώκετε φαίνεται και από το τι νομοθετείτε αναφορικά με τις επιλογές προϊσταμένων. Από τον νόμο του επιτελικού κράτους και μετά βλέπουμε συνεχώς αλλαγές στον τρόπο επιλογής προϊσταμένων. Αρχικά είχαμε τον νόμο του κ. Θεοδωρικάκου. Μετά είχαμε εξαιρέσεις με τον νόμο του κ. Βρούτση. Στη συνέχεια είχαμε την προκλητική ρύθμιση στον νόμο του ΕΦΚΑ του κ. Χατζηδάκη. Τώρα έχουμε τον δικό σας νόμο. Και μάλιστα φέρνετε, κύριε Υπουργέ, μια διάταξη με αναδρομική ισχύ για προκηρύξεις που βρίσκονται σε εξέλιξη και, όπως φαίνεται, δεν μπορούν να βγάλουν πρώτους τα «δικά σας παιδιά». Οπότε ποια είναι η λύση; Αλλάζουμε τους κανόνες μοριοδότησης. Καταλάβαμε, κύριε Υπουργέ. Έρχονται σύντομα οι εκλογές, πρέπει να βουλευτούν τα δικά σας «γαλάζια παιδιά» και πρέπει να γίνει αυτό όσο είναι καιρός, ειδικά όταν πρόκειται να τις χάσεις αυτές τις εκλογές.

Και όσον αφορά στο άρθρο 80, για τους δασωθέντες αγρούς, που ο κ. Αμυράς κατέβαλε φιλότιμη προσπάθεια να μας κάνει να σας εμπιστευτούμε, λυπάμαι πολύ, δεν σας εμπιστευόμαστε. Πράγματι υπάρχει ένα υπαρκτό πρόβλημα. Τι κάνατε όμως αυτό για αυτό το υπαρκτό πρόβλημα, ρωτάμε τι κάνατε. Φέρνετε μία ρύθμιση που διασφαλίζει ότι θα αποδοθούν εκτάσεις σε πραγματικούς ιδιοκτήτες; Η απάντηση είναι όχι. Εμείς λέμε ότι θα δημιουργήσει μια «βιομηχανία» ένορκων βεβαιώσεων και δηλώσεων κι ο καθένας θα μπορεί να οικειοποιηθεί μία έκταση, να αιτηθεί την εκχέρσωσή της. Η δασική υπηρεσία δεν θα έχει τη δυνατότητα να αρνηθεί ούτε να ελέγξει αν ο αιτών είναι ο πραγματικός δικαιούχος, διότι δεν τίθενται συγκεκριμένοι κανόνες. Θα υπάρξει ανυπολόγιστη περιβαλλοντική ζημιά, καθώς θα παραδοθούν πολύτιμες δασικές εκτάσεις για άλλες χρήσεις, βιομηχανικές, τουριστικές, ακόμη και σε περιοχές «NATURA». Τα δέντρα δεν ψηφίζουν πια, όπως τα παλιά καλά χρόνια της ΕΡΕ, που τόσο νοσταλγείτε. Άρα οι δασικές εκτάσεις μπορούν να μένουν απροστάτευτες.

Όλοι οι φορείς σχετικά με το άρθρο 7 στην αρμόδια επιτροπή ζήτησαν την απόσυρσή του. Σας επανέλαβαν ότι η διάσπαση της κτηνιατρικής υπηρεσίας σε δύο Υπουργεία σε καμμία άλλη χώρα δεν συμβαίνει και σας είπαν ότι αυτό είναι λάθος.

Μεταφέρετε αρμοδιότητες στους δήμους, ζητήσατε να φτιάξουν τμήματα προστασίας ζώων συντροφιάς, χωρίς να τους δώσετε πόρους, χωρίς οργάνωση, χωρίς προσωπικό. Τόσο επιτελικά, τόσο φιλελεύθερα, τόσο υπέρ της αποκέντρωσης για άλλη μια φορά!

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Πιέζει πολύ ο χρόνος.

Μία διάταξη για την επικείμενη δραματική αύξηση στην τιμή του νερού, λόγω του ότι τα αντλιοστάσια των δήμων δουλεύουν με ηλεκτρισμό και άρα θα απογειωθούν οι τιμές, δεν υπάρχει! Δεν θα ασχοληθεί η Κυβέρνηση με αυτό;

Και κλείνω, κύριε Πρόεδρε, σχολιάζοντας μία αποστροφή του Υπουργού Εσωτερικών, με την οποία έκλεισε την ομιλία του χθες στην επιτροπή. Είπε, λοιπόν, ο κύριος Υπουργός ότι «η Αριστερά», αχ αυτή η Αριστερά, «έχει ιδεολογικό πρόβλημα με τους καλύτερους, θέλει να ισοπεδώσει και δεν ενδιαφέρεται οι άριστοι να στελεχώνουν τις θέσεις ευθύνης». Αλήθεια, σοβαρά το πιστεύετε αυτό; Πού ακριβώς εδράζεται αυτό το επιχείρημα; Άριστοι δηλαδή για τη Δεξιά ποιοι είναι; Οι «ημέτεροι», οι δικοί σας και όχι οι ξένοι; Μήπως εκείνοι που βάλατε σε θέσεις ευθύνης χωρίς να έχουν τα τυπικά προσόντα και παρατηρήθηκαν όταν αποκαλύφθηκαν ή όταν αλλάξατε «φωτογραφικά» τον νόμο για να τους διατηρήσετε, όπως τον Διοικητή της ΕΥΠ; Ποιοι είναι οι άριστοι; Προφανώς όχι οι καλύτεροι, αλλά οι δικοί σας. Δεν σας ενδιαφέρει φυσικά το αποτελεσματικό δημόσιο. Για εσάς οι θέσεις στελεχών αποτελούν λάφυρο της εξουσίας και ως λάφυρο μοιράζονται.

Πρόκειται για τη θεμελιώδη διαφορά μας, κυρίες και κύριοι της Κυβέρνησης. Επιτελικό κράτος για εμάς είναι ο ισχυρός δημόσιος τομέας που υπηρετεί το σύνολο της κοινωνίας. Επιτελικό κράτος για εσάς είναι το κράτος που υπηρετεί τους φίλους σας. Φτάνει, λοιπόν! Ό,τι κι αν κάνατε -και κλείνω με αυτό- τον νόμο για να τους διατηρήσετε, όπως τον Διοικητή της ΕΥΠ; Ποιοι είναι οι άριστοι; Προφανώς όχι οι καλύτεροι, αλλά οι δικοί σας. Δεν σας ενδιαφέρει φυσικά το αποτελεσματικό δημόσιο. Για εσάς οι θέσεις στελεχών αποτελούν λάφυρο της εξουσίας και ως λάφυρο μοιράζονται.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Κι εμείς ευχαριστούμε, κυρία Χρηστίδου.

Καλείται στο Βήμα ο Υπουργός Άμυνας κ. Νίκος Παναγιωτόπουλος και να ετοιμάζεται ο κ. Κωνσταντόπουλος από το Κίνημα Αλλαγής.

Ορίστε, έχετε τον λόγο, κύριε Υπουργέ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Ακούω τις τοποθετήσεις των Βουλευτών της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης. Δεν μου πέφτει λόγος επί του νομοσχεδίου, απλά έχω να κάνω ένα σχόλιο, ότι ούτε οι εκλογές είναι τόσο κοντά

ούτε ο ΣΥΡΙΖΑ είναι τόσο κοντά στην ανακατάληψη της εξουσίας όσο νομίζει ούτε η εξουσία είναι τόσο ελκυστική υπόθεση για οποιαδήποτε παράταξη, με το δεδομένο ότι ο κόσμος έχει πάρει φωτιά κυριολεκτικά -λέγοντας «ο κόσμος» εννοώ ο πλανήτης και ο κόσμος όσον αφορά τις τσέπες του από όλα όσα βιώνουμε- και η διαχείριση των αλληπάλληλων και τεράστιων κρίσεων που βιώνουμε δεν είναι καθόλου εύκολη υπόθεση για οποιαδήποτε κυβέρνηση.

Εν πάση περιπτώσει, όσον αφορά τα προβλήματα της νομοθετικής διαδικασίας με τις τροπολογίες πάντα υπήρχαν. Αν θέλετε, ως Σώμα καλό θα είναι να κάνουμε αυτή τη συζήτηση και να πάρουμε τις αποφάσεις ως Σώμα συνολικά, ως παρατάξεις. Θυμάμαι τι γινόταν με τροπολογίες που έρχονταν στο παρελθόν, ακόμα και κατά την κύρωση διεθνών συνθηκών. Τουλάχιστον αυτό δεν το βιώνουμε τώρα, το βιώνουμε επί προηγούμενης κυβέρνησης. Σε διεθνείς συνθήκες, όπως ας πούμε στο Μνημόνιο Συνεργασίας της Ελληνικής Δημοκρατίας με τη Δημοκρατία της Μογγολίας, μπαίνανε τροπολογίες για τα σταδιοδρομικά δημοσίων υπαλλήλων. Εκεί να δείτε τι ωραία ήταν η νομοθετική διαδικασία! Τουλάχιστον αποφύγαμε αυτά.

Σε κάθε περίπτωση ανοίγω μια παρένθεση, προκειμένου να υποστηρίξω κάποιες διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, οι οποίες έρχονται προς νομοθέτηση στο παρόν νομοσχέδιο αρμοδιότητας του Υπουργείου Εσωτερικών, έχοντας κάποια συνάφεια, δεδομένου ότι τα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων είναι στελέχη του δημοσίου τομέα, όπως και να κάνουμε. Θα προτιμούσαμε αυτές οι σταδιοδρομικές διατάξεις να έρθουν εν συνόλω με το νομοσχέδιο που ετοιμάζουμε για τα σταδιοδρομικά των Ενόπλων Δυνάμεων. Δεν κατέστη δυνατό αυτό να γίνει με βάση το πυκνό πρόγραμμα και όλα αυτά που αντιμετωπίζουμε στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας. Θεωρώ ότι τον επόμενο μήνα θα φέρουμε αυτό το νομοσχέδιο, αν όλα πάνε καλά, κι εκεί θα ρυθμιστούν και χρόνια ζητήματα σταδιοδρομικής φύσεως των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων.

Άκουσα τον κ. Μπουκώρο πριν από λίγο να μιλάει για τις εκκρεμότητες των αποφοίτων των ΑΣΣΥ. Βεβαίως και καθότι είναι υπόσχεση, αυτή θα τηρηθεί, αλλά στο νομοσχέδιο που θα φέρουμε, σταδιοδρομικής φύσεως, που ρυθμίζει χρόνια ζητήματα. Ο λόγος που φέρνουμε αυτές τις διατάξεις τώρα, σε αυτό το νομοσχέδιο, είναι ότι ρυθμίζονται ζητήματα που χρήζουν επείγουσας διευθέτησης.

Κι επειδή άκουσα και κριτική ότι είναι όλες ρουσφετολογικού χαρακτήρα κ.λπ., γιατί κάποιος θα επωφεληθούν, θα εξηγήσω ότι από τις ρυθμίσεις αυτές επωφελούνται όλοι. Επωφελούνται όλοι οι αξιωματικοί των Ενόπλων Δυνάμεων. Κάποιοι ασφαλώς θα επωφεληθούν από τις αλλαγές που έρχονται, κυρίως με την αύξηση των ορίων ηλικίας στη θητεία των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων. Επωφελούνται όμως αυτοί που θα κριθούν από αυτούς που είναι αρμόδιοι να τους κρίνουν ως αξίους και ικανούς να συνεχίσουν. Κι αυτό δεν έχει κάποιες διακρίσεις ρουσφετολογικής φύσεως.

Γιατί το φέρνουμε τώρα; Διότι πρέπει να συνδεθεί αυτό το νομοσχέδιο, και ιδίως η διάταξη περί αναδρομικότητας στο τελευταίο άρθρο από αυτά που έχουν να κάνουν με το Υπουργείο Άμυνας, με τις κρίσεις που είτε έχουν ολοκληρωθεί πριν από λίγο είτε ολοκληρώνονται για κάποιες ειδικές κατηγορίες, ας πούμε για τους νομικούς στο σώμα των νομικών των Ενόπλων Δυνάμεων αυτές τις μέρες.

Πρέπει να γίνει αυτή η παρέμβαση τώρα, ώστε να εφαρμοστούν όλες οι διατάξεις που θα δώσουν αυτές τις ευχέρειες περί προαγωγής, κρίσης ως διατηρητέου, αύξησης των ορίων ηλικίας, έτσι ώστε να επωφεληθούν τα στελέχη τα οποία θα κριθούν άξια να προχωρήσουν και δι' αυτής της διαδικασίας να επωφεληθούν οι ίδιες οι Ένοπλες Δυνάμεις, που θα κρατήσουν στις τάξεις τους αυτούς που θα κριθούν άξιοι να μείνουν και να προχωρήσουν.

Άρα Μέρος Δ' του εισαχθέντος προς ψήφιση νομοσχεδίου, επτά άρθρα, αύξοντες αριθμοί 53 έως και 59. Τα πέντε πρώτα αφορούν σε ζητήματα σταδιοδρομικής φύσεως των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων, το έκτο αφορά στην παράταση ισχύος πίνακα επιτυχόντων διαγωνισμού για την απευθείας κατάταξη προσωπικού των Ενόπλων Δυνάμεων, όπως θα εξηγήσω, και το

τελευταίο συνιστά τη μεταβατική διάταξη για τους λόγους που εξήγησα, ώστε να συνδεθεί η κατάρτιση αυτών των διατάξεων με τις κρίσεις που είτε ολοκληρώνονται είτε ολοκληρώθηκαν και να έρθουν και να τύχουν εφαρμογής και γι' αυτούς που κρίθηκαν μόλις τώρα, άλλως θα έπρεπε να τύχουν εφαρμογής στις κρίσεις που θα λάβουν χώρα το επόμενο έτος και θα χάναμε την ευκαιρία ενός έτους να διευθετήσουμε αυτά για τα στελέχη που θα κριθούν άξια.

Στο άρθρο 53 η βασική ρύθμιση. Αυξάνονται τα όρια ηλικίας αποστρατείας για το σύνολο των αξιωματικών των Ενόπλων Δυνάμεων, βαθμών Συνταγματάρχη μέχρι και Υποστρατήγου και αντιστοίχων, οι οποίοι εξακολουθούν να υπάγονται για θέματα κρίσεων και προαγωγών στις διατάξεις προγενέστερου σταδιοδρομικού νόμου, του ν.2439/1996.

Επίσης γίνεται προσαρμογή, σύμφωνα με τα ανωτέρω, των ορίων ηλικίας αποστρατείας για ορισμένες κατηγορίες αξιωματικών του υγειονομικού και του θρησκευτικού σώματος. Με τη ρύθμιση αυτή παρέχεται η δυνατότητα διατήρησης στον επαγγελματικό στίβο κάποιων στελεχών που μπορούν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους για ένα χρονικό διάστημα, τα οποία, λόγω κατάληψής τους από το όριο ηλικίας, θα έπρεπε τώρα άμεσα να αποστρατευθούν.

Όπως καταλαβαίνετε, δίνεται η ευκαιρία σε στελέχη που κρίνονται και κατά την κρίση των Επιτελείων άξια να παραμείνουν, με την αύξηση του ορίου ηλικίας. Υπάρχει η σχετική επιβάρυνση στον προϋπολογισμό, λόγω της καταβολής του μισθολογικού κόστους, αλλά παράλληλα υπάρχει και σχετική μείωση της δαπάνης αυτής από τη μη καταβολή είτε σύνταξης είτε μερίσματος από το οικείο μετοχικό ταμείο.

Επομένως υπάρχει ένας συμψηφισμός και η επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού απαλύνεται, αν θέλετε, από την απαλλαγή από την καταβολή σύνταξης αυτών που δεν αποστρατεύονται και άρα δεν περιέρχονται σε καθεστώς συνταξιούχου, αλλά παραμένουν για λίγα χρόνια ακόμα.

Καθορίζεται επίσης η μη θέση σε αποστρατεία αξιωματικών που καταλαμβάνονται από το όριο ηλικίας αποστρατείας, το άρθρο 21 του ν.2439/1996, χωρίς να έχουν συμπληρώσει τριάντα πέντε έτη πραγματικής υπηρεσίας και παράλληλα η μη υπαγωγή τους σε καθεστώς εκτός οργανικών θέσεων, ΕΟΘ δηλαδή.

Το άρθρο 54 έχει να κάνει με τους αξιωματικούς που βρίσκονται στον βαθμό του Συνταγματάρχη και αντιστοίχων, δηλαδή στον σταδιοδρομικό βαθμό εκείνον ακριβώς πριν προαχθούν σε βαθμούς ανωτάτων αξιωματικών. Τι θέλει να κάνει εδώ η υπηρεσία; Τι θέλουν να κάνουν τα Επιτελεία; Να αλλάξουν τον τρόπο που κρίνονται οι Συνταγματάρχες.

Με την προτεινόμενη ρύθμιση εισάγεται υποχρέωση της κατ' έτος κρίσης των αξιωματικών βαθμού Συνταγματάρχη και αντιστοίχων των άλλων κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων. Με την εν λόγω πρόβλεψη ενισχύεται η διατήρηση των ευρισκομένων στον βαθμό αυτό αξιωματικών σε εγρήγορη, ώστε να μεγιστοποιείται η υπηρεσιακή τους απόδοση και στην κατηγορία των ανώτατων αξιωματικών να προάγονται όσοι πραγματικά έχουν αποδείξει, κατά τη διάρκεια παραμονής στον βαθμό του Συνταγματάρχη, ότι αξίζουν την προαγωγή. Όταν κρίνονται κάθε χρόνο, έχουν κάθε κίνητρο να μεγιστοποιήσουν την απόδοσή τους στην υπηρεσία, ώστε να αποδείξουν ότι αξίζουν την προαγωγή τους σε ανώτατο βαθμό.

Άρθρο 55. Παρέχεται δυνατότητα κρίσης του καταληκτικού βαθμού του Υποστρατήγου στους Ταξίαρχους του Κοινού Σώματος Στρατιωτικών Δικαστικών Γραμματέων και είναι τυχιούχοι ΑΣΕΙ ή ΑΕΙ του πανεπιστημιακού τομέα εκπαίδευσης, με σκοπό την υπηρεσιακή αξιοποίηση ανώτερων και ανώτατων αξιωματικών που διαθέτουν την εμπειρία και τα προσόντα προς τούτο.

Ο εν λόγω καταληκτικός βαθμός προβλέπεται ήδη για άλλα κοινά σώματα, όπως νομικών και οικονομικών επιθεωρητών. Άρα εδώ όσοι είναι του κλάδου των στρατιωτικών δικαστικών γραμματέων αντιμετωπίζονται με ίσο τρόπο, όπως αντιμετωπίζονται οι ανάλογοι βαθμοφόροι ως προς τον καταληκτικό τους βαθμό, για το νομικό και το σώμα των οικονομικών επιθεωρητών.

Άρθρο 56. Ξέρετε, όλα αυτά τα άρθρα, αν θέλετε, είναι αλληλένδετα. Όταν κάνεις ρύθμιση για το πρώτο, την αύξηση ορίου

ηλικίας, μετά πρέπει να κάνεις και τις αντίστοιχες ρυθμίσεις για τα υπόλοιπα, για να προσαρμοστούν.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει προειδοποιητικά το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υπουργού)

Προστίθεται στο φάσμα των δυνατών κατηγοριών των κρίσεων του οικείου νόμου στο άρθρο 56, όπως είπα, οι με κρίση «μη διατηρητέοι» για όσους αξιωματικούς έχουν τεθεί εκτός οργανικών θέσεων, ΕΟΘ δηλαδή, και δεν θεωρούνται κατάλληλοι για την αποτελεσματική ενάσκηση των καθηκόντων του βαθμού τους.

Επιπλέον, προστίθενται στις κατηγορίες των δυναμένων να κριθούν ως «διατηρητέοι» οι αξιωματικοί που έχουν τεθεί ΕΟΘ, καθώς και οι Συνταγματάρχες και οι αντίστοιχοι των άλλων κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων με βαθμό τουλάχιστον «λίαν καλώς» στον κατεχόμενο βαθμό, ενόσω δεν έχουν συμπληρώσει τριάντα τρία έτη συνολικής υπηρεσίας αξιωματικού.

Με τη ρύθμιση αυτή παρέχεται η δυνατότητα παραμονής στις τάξεις των Ενόπλων Δυνάμεων και περαιτέρω εξέλιξης σε ικανά στελέχη, που δύνανται να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα από το προβλεπόμενο των τριάντα ενός ετών συνολικής υπηρεσίας αξιωματικού.

Άρα δεν πρόκειται για συγκεκριμένη στόχευση σε ρουσφετολογικές ρυθμίσεις, αλλά για ρυθμίσεις που καταλαμβάνουν όλο το φάσμα των αξιωματικών, αρκεί αυτοί, κατά την κρίση αυτών που τους αξιολογούν, των Επιτελείων δηλαδή, να πληρούν τις προϋποθέσεις. Τους δημιουργούν τις προϋποθέσεις, εφόσον το αξίζουν, να παραμείνουν στην υπηρεσία.

Περαιτέρω, τροποποιούνται οι προϋποθέσεις κρίσης «ευδοκίμως τερματίσαντες» τη σταδιοδρομία τους, ώστε να αποτελεί δυνατή κρίση και για τους Συνταγματάρχες, ακόμη και όταν δεν έχουν συμπληρώσει τριάντα πέντε έτη πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας, εφόσον τα αρμόδια συμβούλια κρίσης αποφασίσουν ότι έχουν αποδώσει το μέγιστο των δυνατοτήτων τους και δεν κρίνεται σκόπιμη η περαιτέρω παραμονή τους στο στράτευμα. Στην περίπτωση αυτή τίθενται ΕΟΘ μέχρι τη συμπλήρωση πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας τριάντα πέντε ετών.

Με αυτόν τον τρόπο διασφαλίζεται ότι οι προαναφερόμενοι αξιωματικοί, κρινόμενοι κατ' έτος, θα παραμένουν στις Ένοπλες Δυνάμεις, μόνο εφόσον παρέχουν υπηρεσίες υψηλού επιπέδου, όπως είπαμε.

Στο ίδιο πλαίσιο τροποποιούνται και οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες οι αξιωματικοί κρίνονται αποστρατευτέοι, με την απάλειψη του όρου της συμπλήρωσης τριάντα πέντε ετών πραγματικής υπηρεσίας.

Εδώ, με την προτεινόμενη διάταξη, αξιωματικοί οποιοδήποτε βαθμού και ανεξαρτήτως ετών υπηρεσίας, που δεν διαθέτουν τα απαιτούμενα για προαγωγή προσόντα και δεν θεωρούνται κατάλληλοι από αυτούς που αξιολογούν, λόγω ουσιαστικού έλλειψης των προσόντων αυτών στον κατεχόμενο βαθμό, μπορούν να κριθούν αντιστοίχως αποστρατευτέοι οποτεδήποτε ή δεν προάγονται οι συγκεκριμένοι, δεν αποστρατεύονται οι συγκεκριμένοι. Απλά απαλείφεται το βιολογικό κριτήριο του ορίου ηλικίας και προστίθεται και εφαρμόζεται το αξιολογικό κριτήριο. Όποιοι είναι άξιοι -και αυτό κριθεί από αυτούς που τους αξιολογούν στα εκεί Επιτελεία- παραμένουν στην υπηρεσία και δεν αποστρατεύονται επειδή απλά συμπλήρωσαν ένα συγκεκριμένο όριο ηλικίας.

Άρθρο 57. Επέρχονται οι αναγκαίες τροποποιήσεις, προκειμένου να προβλεφθεί ότι οι Συνταγματάρχες και αντίστοιχοι των άλλων κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων έχουν, μεταξύ άλλων, ως δυνατή κρίση αυτή του διατηρητέου κατά τη διαδικασία της κατ' έτος επαναλαμβανόμενης κρίσης τους. Η ρύθμιση αυτή συμπληρώνει την αντίστοιχη του άρθρου 54 του σχεδίου νόμου, που υποχρεώνει, όπως είπαμε, την υποχρεωτική κρίση των Συνταγματάρχων κατ' έτος.

Άρθρο 58. Ακούστηκε κριτική γι' αυτό. Εδώ εξυμνητείται κατά τρόπο άμεσο η επιτακτική ανάγκη κάλυψης κενών οργανικών θέσεων του Κοινού Σώματος των Στρατιωτικών Δικαστικών Γραμματέων των Ενόπλων Δυνάμεων. Όπως καταλαβαίνετε, το σώμα αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία, ιδίως όσον αφορά την ομαλή απονομή της στρατιωτικής δικαιοσύνης και ιδίως στον τομέα της διαδικασίας έκδοσης και δημοσίευσης των δικαστικών αποφάσεων

από τα στρατιωτικά δικαστήρια.

Εδώ τι γίνεται; Κατοχυρώνεται παράταση της ισχύος του πίνακα επιτυχόντων του διαγωνισμού που έχει γίνει, ώστε να επιτραπεί η άμεση κατάταξη των επιλαχόντων του διενεργηθέντος διαγωνισμού, όπως είπα, χωρίς να χρειαστεί να μεσολαβήσει άγνωστο χρονικό διάστημα, μέχρι να γίνει επόμενος διαγωνισμός.

Είναι ακριβώς ό,τι ισχύει για αντίστοιχες περιπτώσεις και στις διαδικασίες του Υπουργείου Δικαιοσύνης. Έχει γίνει διαγωνισμός για την πρόσληψη δικαστικών γραμματέων πριν από έναν χρόνο. Δεν χρειάζεται, κρίνουμε, να γίνει άλλος. Η κάλυψη κενών θέσεων θα γίνει από τη λίστα επιλαχόντων του διαγωνισμού που έχει διενεργηθεί. Αν πάμε σε νέο διαγωνισμό, δεν ξέρει κανείς, καθότι δεν υπάρχει περιοδικότητα στη διενέργειά του, πότε θα γίνει. Έτσι, όπως σας είπα, το κάνει και το Υπουργείο Δικαιοσύνης.

Τέλος, η διάταξη του άρθρου 59, όπως ήδη αναφέρθηκε παραπάνω, έχει μεταβατικό χαρακτήρα, διότι αποτελεί αναγκαίο όρο για την άμεση εφαρμογή των παραπάνω προβλέψεων, καθώς η θέση του σε ισχύ καθιστά αναγκαία την αναδρομική ρύθμιση ήδη απελθόντων εννόμων αποτελεσμάτων.

Δεν μας αρέσει όντως η πρόβλεψη αναδρομικότητας σε αυτή τη ρύθμιση. Πέσαμε λίγο έξω στον συγχρονισμό, στο timing. Να ομολογήσω ότι έπρεπε να είχε έρθει προς ψήφιση λίγο πριν από τις κρίσεις. Όμως, οι κρίσεις για κάποιους κλάδους, ιδίως για το σώμα των νομικών, δεν έχουν ολοκληρωθεί ακόμα. Ακόμα διενεργούνται. Θέλαμε όμως αυτές οι διατάξεις να έρθουν και να τύχουν εφαρμογής όχι για λόγους φωτογραφικούς ή ρουσφετολογικούς, αλλά για λόγους κάλυψης όλων των αναγκών, ώστε οι άξιοι να προχωράνε, να κρίνονται κάθε έτος, άρα να έχουν κίνητρο να προσπαθούν και αυτοί που κρίνονται μη κατάλληλοι να αποστρατεύονται. Να έρθει αυτό να εφαρμοστεί όχι από τις κρίσεις που θα λάβουν χώρα το επόμενο έτος, αλλά από φέτος. Γιατί κρίνουμε ότι είναι μια περίοδος κατά την οποία οι Ένοπλες Δυνάμεις έχουν ανάγκη από όλα τα ικανά και άξια στελέχη, εφόσον αξιολογούνται έτσι και δεν εξαρτώνται από την κάλυψη ενός συγκεκριμένου ορίου ηλικίας.

Οι παραπάνω ρυθμίσεις σφείλω να διευκρινίσω ότι δεν καλύπτουν συνολικά το φάσμα των σταδιοδρομικών ζητημάτων που χρήζουν ρύθμισης. Αποτελούν τμήμα ενός νομοσχεδίου που αφορά στη ρύθμιση επιμέρους θεμάτων, αρμοδιότητας περισσότερων Υπουργείων. Και εδώ έχουν ως κοινό παρανομαστή την ανάγκη για άμεση ρύθμιση, ψήφιση και θέση σε ισχύ. Εξ ου και η πρωτοβουλία να τις φέρουμε σε αυτό το νομοσχέδιο.

Το γενικό σταδιοδρομικό φύσως νομοσχέδιο, αλλά και με άλλες διατάξεις, των Ενόπλων Δυνάμεων φρονώ πως θα έρθει μέσα στον επόμενο μήνα, αν δεν υπάρξουν άλλες ανατροπές. Ήδη είναι σχεδόν καθημερινή υπόθεση οι ανατροπές στο πρόγραμμα του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας. Εκεί θα μπορούσαμε να συζητήσουμε πιο συνολικά και όχι κάτω από τον πέλεκυ της κατεπείγουσας ρύθμισης, έτσι ώστε να ισχύσουν άμεσα μεγάλα και χρονίζοντα σταδιοδρομικά θέματα των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων που χρήζουν επίλυσης.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας όσον αφορά την παρέμβασή μας στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)
ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Ευχαριστούμε πολύ, κύριε Υπουργέ.

Κύριε Χίτα, έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΗΤΑΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε. Κύριε Παναγιωτόπουλε, σε ό,τι αφορά τις παρεμβάσεις του Υπουργείου σας στο νομοσχέδιο, τονίσαμε κατά τη διάρκεια της εισήγησης -να το πω και τώρα- ότι είναι γνωστό τοις πάσι ότι η Ελληνική Λύση στηρίζει τις Ένοπλες Δυνάμεις με κάθε τρόπο. Το έχουμε αποδείξει στην πράξη αυτό.

Οι εποχές είναι δύσκολες για όλους, το αναφέρατε και εσείς. Οι καιροί είναι πονηροί. Με την ευκαιρία της παρουσίας σας σήμερα εδώ θα θέλαμε να σας ρωτήσουμε. Εμείς θα λέγαμε ότι ήταν μια πάγια θέση μας αυτή ως Ελληνική Λύση. Ήμαρταν πάντα υπέρ των εξορύξεων. Με χαρά διαπιστώσαμε μία ανακούβιση πολιτική από την πλευρά του Πρωθυπουργού της χώ-

ρας, του κ. Μητσοτάκη. Ο κ. Δένδιας απέφυγε να απαντήσει στο ξεκάθαρο ερώτημα του Προέδρου μας προχτές αν είναι τελικά υπέρ ή κατά των εξορύξεων. Ο ίδιος δεν απάντησε. Ο κ. Δένδιας μέχρι και πριν από έναν μήνα διατυμπάνιζε ότι δεν πρόκειται να μετατρέψει σε Μεξικό τη Μεσόγειο.

Θέλω να ρωτήσουμε το εξής, διότι υπήρξε μία δήλωση την οποία εμείς δεν πιστεύουμε. Απλά θέλουμε να επιβεβαιώσετε ή να διαψεύσετε εσείς. Υπήρξε μια συνάντηση πριν από λίγες μέρες με τον Τούρκο ομόλογό σας, τον κ. Χουλούσι. Αφού είχε προηγηθεί και η συνάντηση του κ. Μητσοτάκη συναντηθήκατε με τον Ερντογάν, εσείς με τον Ακάρ. Βγήκε ο κ. Ακάρ και έκανε πάλι λόγο για συνεκμετάλλευση στο Αιγαίο. Είναι ένα θέμα το οποίο αντιλαμβάνεστε ότι μας ανησυχεί πάρα πολύ, διότι μιλάμε για τον ορυκτό πλούτο της Ελλάδος.

Με την ευκαιρία της παρουσίας σας στο ελληνικό Κοινοβούλιο σήμερα, θα θέλαμε να μας ενημερώσετε αν ισχύει κάτι τέτοιο, αν διαψεύδετε ή επιβεβαιώνετε τα όσα είπε ο ομόλογός σας Ακάρ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Τον λόγο έχει ο κύριος Υπουργός.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Δεν προσφέρεται αυτή η κοινοβουλευτική διαδικασία για να δώσω εξηγήσεις ή να απαντήσω. Αλλά εγώ θα το κάνω, αν και θα έπρεπε ήδη να γνωρίζετε ότι το έχω διαψεύσει μερικές ώρες μετά τη δήλωση και όχι είκοσι ώρες, όπως γράφτηκε κάπου.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΗΤΑΣ: Εδώ;

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Όχι εδώ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΗΤΑΣ: Κάντε το εδώ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Με δημόσια δήλωσή μου. Δεν παρακολουθείτε τις δημόσιες δηλώσεις του Υπουργού Εθνικής Άμυνας; Θα έπρεπε να το ξέρετε. Ένα κόμμα θα έπρεπε να παρακολουθεί τις δημόσιες δηλώσεις των Υπουργών.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΗΤΑΣ: Παρακολουθώ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Κι ένα ελληνικό κόμμα θα έπρεπε να πιστεύει.

Περιμένετε. Τώρα μιλάω εγώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Κύριε Χίττα, δεν σας δέκοψε.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Και ένα κόμμα ελληνικό και πατριωτικό, όπως ισχυρίζεται, θα έπρεπε να πιστεύει τον Έλληνα Υπουργό Άμυνας και όχι τον Τούρκο όταν μιλάει. Και αυτό πρέπει να ισχύει.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΗΤΑΣ: Το είπα. Δεν το πιστεύουμε, είπα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Κύριε Χίττα, σας παρακαλώ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Όμως, από κει και πέρα, επειδή βλέπω ότι υπάρχει μια υπερβολική προθυμία να δοθεί μια πολύ συγκεκριμένη ερμηνεία στις αμφίσημες και πονηρές δηλώσεις Ακάρ, επαναλαμβάνω. Ούτε είχα καμμία τέτοια εξουσιοδότηση ούτε είχα καμμία τέτοια αρμοδιότητα για να συζητήσω με τον ομόλογό μου Τούρκο Υπουργό Άμυνας θέμα συνεκμετάλλευσης στο Αιγαίο, όσον αφορά φυσικούς πόρους, υδρογονάνθρακες κ.τ.λ.. Από πού κι ως πού να το κάνω;

Ο Ακάρ βγήκε και είπε αμφίσημα, και θα έλεγα αρκετά πονηρά, για τον πλούτο του Αιγαίου που πρέπει να τον εκμεταλλευθούν όλοι οι λαοί. Κάποιοι εδώ ερμήνευσαν ότι αυτός ο πλούτος είναι ντε και καλά πετρέλαια και φυσικό αέριο και έσπευσαν να προεξοφλήσουν ότι συζητήσαμε για τη συνεκμετάλλευση. Είναι πρόβλημά τους. Και για μένα είναι πρόβλημα συνολικό, γιατί ρίχνουν πολύ νερό στον μύλο των ψυχολογικών επιχειρήσεων της απέναντι πλευράς. Δεν θα έπρεπε να το κάνουν. Δεν προσφέρουν καλές υπηρεσίες στη χώρα.

Από κει και πέρα αυτό που συζητήσαμε ήταν ότι, επειδή πλέον έχει επέλθει αυτή η μεγάλη γεωπολιτική αναταραχή στην περιοχή μας, είναι στο συμφέρον αμφοτέρων να πείσουν οι εντάσεις. Οι εντάσεις που μας δοκίμασαν ως χώρες το περασμένο καλοκαίρι. Και επομένως οι Υπουργοί Άμυνας θα πρέπει να επε-

ξεργαστούμε τρόπους, ώστε να οδηγήσουμε σε μία αποκλιμάκωση των εντάσεων -όπως τη ζήσαμε πέρυσι- και στην κατίσχυση ενός ηρεμότερου κλίματος στην περιοχή. Να δούμε τι θα κάνουμε με τις ασκήσεις, να δούμε τι θα κάνουμε με τις εμπρηστικές δηλώσεις, οι οποίες πάντα χρήζουν απάντησης και ανταπάντησης και αυτό δεν εξυπηρετεί τον σκοπό της αποκλιμάκωσης των εντάσεων ή την κατίσχυση ενός ήρεμου κλίματος, όπως είπα. Και εν τέλει να κάνουμε ό,τι πρέπει, προκειμένου να έχουμε ήρεμο καλοκαίρι. Και από αυτό το ήρεμο καλοκαίρι να ωφεληθεί ολος ο κόσμος; Η τουριστική οικονομία και για τις δύο χώρες. Αυτό ήταν όλο. Εξ ου ο πλούτος του Αιγαίου, ο οποίος βέβαια έγινε αντικείμενο αυτής της όντως επιδεχόμενης πολλών ερμηνειών δήλωσης.

Γιατί όμως να είμαστε εμείς πρώτοι αυτοί που τσιμπάμε και την ερμηνεύουμε με τον τρόπο που θα θέλαμε, ενδεχομένως κακόπιστα; Γιατί; Και από πού και ως πού εγώ είχα εξουσιοδότηση να μιλήσω για τα πετρέλαια του Αιγαίου; Δεν την έχω. Ούτε ο Τούρκος ομόλογός μου.

Σε κάθε περίπτωση, να το καταστήσουμε σαφές: Δεν έγινε καμμία κουβέντα στη μεταξύ μας συνάντηση για συνεκμετάλλευση με αντικείμενο φυσικούς πόρους στο Αιγαίο. Και προς τούτο υπήρξε και δική μου διάψευση πολύ γρήγορα, την οποία θα έπρεπε ήδη να γνωρίζετε.

Ευχαριστώ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΗΤΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα τον λόγο.
ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Όχι, κύριε Χίττα. Θα πρέπει να απαντήσει. Σας απάντησε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΗΤΑΣ: Μια διευκρίνιση θα ήθελα, κύριε Πρόεδρε. Δεν θα απαντήσει. Με τον κ. Παναγιωτόπουλο δεν έχουμε κάτι να χωρίσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Κύριε Χίττα, μη μου το χαλάτε εσείς. Σας παρακαλώ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΗΤΑΣ: Για είκοσι δευτερόλεπτα. Είπε κάτι και υπονόησε για πατριωτική...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Μα, μετά θα πρέπει να απαντήσει.

Έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΗΤΑΣ: Κύριε Υπουργέ, εμείς δεν είπαμε ότι πιστεύουμε τον Ακάρ. Η πρώτη μας κουβέντα ήταν ότι εμείς πιστεύουμε εσάς. Άρα η επίθεση που μας κάνατε είχε μάλλον πολιτικούς σκοπούς, οι οποίοι για ένα τόσο σοβαρό θέμα δεν έχουν χώρο εδώ.

Δεύτερον. Θα πρέπει να μας πείτε κι ευχαριστώ που σας δίνουμε την ευκαιρία σήμερα να τοποθετηθείτε ξεκάθαρα στο ελληνικό Κοινοβούλιο και σε καμμία συνέντευξη.

Τρίτον, δεν θα κάνετε μάθημα σε μένα αν είμαι ενημερωμένος ή όχι. Έρχομαι με πολύ καλή διάθεση, πολύ καλόπιστα. Ανησυχούντες ρωτήσαμε κάτι συγκεκριμένο. Και είπαμε ότι δεν πιστεύουμε τον Τούρκο Υπουργό. Θέλουμε μια εξήγηση από εσάς. Γιατί η επίθεση σε μας; Τα περί πατριωτισμού άλλου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Κύριε Χίττα, σας παρακαλώ.

Κύριε Καλαματιανέ, έχετε τον λόγο.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ - ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, χαίρομαστε που σας έχουμε εδώ. Δεν ήρθατε στις συνεδριάσεις των επιτροπών. Μιας και ήρθατε, να σας ρωτήσω κάτι. Είπατε ότι φέρατε αυτές τις διατάξεις για επειγούσα διευθέτηση για να τις εφαρμόσετε στις κρίσεις που έρχονται. Αν ψηφιστούν οι διατάξεις, θα εφαρμοστούν και στις κρίσεις που έρχονται. Είναι σε εξέλιξη; Θα απαντήσετε μετά.

Δεύτερον, το ερώτημα είναι το εξής: Ωφελούνται όλοι; Είπατε ότι ωφελούνται όλοι οι αξιωματικοί από αυτές τις διατάξεις. Ωφελούνται όλοι;

Γιατί υπάρχουν πολλές αντιρρήσεις και από τους εκπροσώπους των συνδικαλιστικών οργάνων των ενστόλων. Κατήγγειλαν ότι δίνεται η δυνατότητα διατήρησης υψηλόβαθμων στελεχών και, αντίστοιχα, δίνεται η δυνατότητα αποστρατείας χαμηλόβαθμων στελεχών. Μάλιστα, ειπώθηκε ότι μπορεί να αποστρατευθούν κάποιοι, ακόμα και χωρίς να έχουν συμπληρώσει τα όρια ηλικίας ή τα έτη υπηρεσίας. Ισχύει αυτό; Δηλαδή, δίνεται η δυ-

νατότητα διατήρησης υψηλόβαθμων και δίνεται αντίστοιχα η δυνατότητα αποστρατείας χαμηλόβαθμων στελεχών; Και αν υπάρχει αυτή η δυνατότητα, ακόμη και για περιπτώσεις που δεν έχουν συμπληρώσει τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης;

Επίσης, υπάρχει και ένα άλλο ένα ερώτημα: Γιατί εδώ, στο άρθρο 55, τροποποιείτε τον καταληκτικό βαθμό των αξιωματικών του Κοινού Σώματος Στρατιωτικών Δικαστικών Γραμματέων και του Κοινού Σώματος Στρατιωτικών Ιερέων; Γιατί μόνο αυτούς; Είναι ειδική κατηγορία;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Όσον αφορά το πρώτο ερώτημα -εύλογο-, δεν είναι οι διατάξεις αυτού του νομοσχεδίου σε βάρος των μεσαίων και κατώτερων και υπέρ των ανώτερων και ανώτατων. Όπως βλέπετε, η βασική ρύθμιση είναι ότι αυξάνονται τα όρια ηλικίας. Αυτό σημαίνει ότι κάποιοι ανώτεροι ή ανώτατοι παραμένουν, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι οι κατώτεροι αποστρατεύονται.

Η άλλη βασική ρύθμιση είναι ότι οι Συνταγματάρχες κρίνονται κατ' έτος. Οι Συνταγματάρχες είναι, αν θέλετε, το κατώφλι πριν από τον βαθμό του ανώτερου και ανώτατου αξιωματικού. Εκεί, λοιπόν, θα υπάρχει μία πιο λεπτομερής και διεξοδική διαδικασία αξιολόγησης και κρίσης.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ - ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ: Και εξόδου.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Ασφαλώς.

Όμως, το ότι ανοίγει ο δρόμος, ώστε αυτοί που θα κριθούν κατάλληλοι ή άξιοι να προχωράνε και αυτοί που δεν θα κριθούν κατ' αυτόν τον τρόπο είτε να μένουν διατηρητέοι και να πηγαίνουν ενδεχομένως και στο στάτους του ΕΟΘ, δηλαδή Εκτός Οργανικών Θέσεων, είτε να προστατεύονται. Δεν είναι σαρωτική η αλλαγή ούτε σημαίνει ότι αυτή τη στιγμή -να το πω έτσι- υπάρχει ένας πέλεκυς σε αυτή τη βαθμίδα. Θεωρώ ότι υπάρχει το περιθώριο και οι άξιοι να προχωράνε, να παραμένουν όσο είναι ανώτεροι ή ανώτατοι, αλλά να προχωρούν και οι από κάτω. Αυτό είναι όλο.

Τώρα, από εκεί και πέρα, όσον αφορά τον καταληκτικό βαθμό στον κλάδο των δικαστικών γραμματέων, γίνεται μια εξίσωση.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ - ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ: Η συνταξιοδότηση; Προϋποθέσεις;

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Η συνταξιοδότηση είναι αυτή που καλύπτεται από τις διατάξεις του οικείου νόμου, απλά τώρα μιλάμε για τριάντα πέντε έτη και όχι για τριάντα ένα χρόνια.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ - ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ: Θα φεύγουν ακόμα κι αν δεν έχουν συμπληρώσει τους όρους συνταξιοδότησης;

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Να σας πω κάτι; Ο οικείος νόμος τα ρυθμίζει αυτά. Και αν δείτε την έκθεση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, η δαπάνη που προκαλείται στον προϋπολογισμό από την επιπλέον μισθοδότηση για κάποια χρόνια δεν ισοσκελίζεται. Αν θέλετε, συμψηφίζεται με την αποφυγή δαπάνης από καταβολή σύνταξης και μερισμάτων. Επομένως τι γίνεται αυτή τη στιγμή; Απλώς αυξάνεται το όριο ηλικίας για ανθρώπους που είναι σε θέση -και βιολογικά- να αντεπεξέλθουν στις ανάγκες της υπηρεσίας, κάτι που θέλει και η στρατιωτική ηγεσία, να τους κρατήσει δηλαδή κοντά της.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ - ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ: Αυτοί που δεν έχουν τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης;

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Αυτό, όμως, θα το δούμε σε συνδυασμό με τις ασφαλιστικές διατάξεις. Αυτό δεν είναι κάτι το οποίο μένει αρρυθμιστο, απλά προσαρμόζεται. Όμως, θα το δούμε.

Όσον αφορά τον άλλον...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Παρακαλώ, όσο πιο σύντομα γίνεται, κύριε Υπουργέ, γιατί έχουμε καθυστερήσει.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): ...κάναμε απλά μία προσομοίωση των δύο κλάδων με αυτόν τον νομικό και τίποτα παραπάνω. Υπάρχουν και άλλοι κλάδοι, αλλά αυτό ενδεχομένως να το δούμε στην πορεία. Είμαστε ανοι-

χτοί σε όλα. Κάναμε την προσομοίωση με αυτούς τους δύο κλάδους και, όπως σας είπα, όπως γίνεται ακριβώς και για το σώμα των νομικών.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Ευχαριστούμε πολύ. Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο Βουλευτής κ. Χάρης Θεοχάρης ζητεί άδεια ολιγοήμερης απουσίας στο εξωτερικό, για την Πράγα, από 24 έως 26 Μαρτίου 2022. Η Βουλή εγκρίνει;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Η Βουλή ενέκρινε τη ζητηθείσα άδεια.

Με το καλό να πάει και κυρίως με το καλό να επιστρέψει!

Καλείται τώρα στο Βήμα ο κ. Δημήτριος Κωνσταντόπουλος από το Κίνημα Αλλαγής και να ετοιμάζεται η κ. Πούλου από τον ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία.

Ορίστε, κύριε Κωνσταντόπουλε, έχετε τον λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Να ευχαριστήσετε κυρίως τους συναδέλφους σας για την παραχώρηση.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριοι Υπουργοί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητάμε ένα πολυνομοσχέδιο που περιλαμβάνει ρυθμίσεις πολλών Υπουργείων, ένα πολυνομοσχέδιο-σκουπά, με διατάξεις που δεν τέθηκαν καν στη διαβούλευση και μάλιστα μέσα σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα για να μελετηθεί. Πρακτικές, λοιπόν, που καταστρατηγούν κάθε έννοια καλής νομοθέτησης.

Ωστόσο, αγαπητοί συνάδελφοι, το νομοσχέδιο αποκαλύπτει τον τρόπο με τον οποίο η Κυβέρνηση αντιμετωπίζει την τοπική αυτοδιοίκηση και, κυρίως, γιατί την αντιλαμβάνεται ως κάτι το αμιγώς, θα έλεγα, διοικητικό -και αυτό ας κρατηθεί-, δηλαδή ως ένα τμήμα του κράτους χωρίς αυτοτέλεια και του κομματικού συστήματος.

Η Κυβέρνηση, αγαπητοί συνάδελφοι, βλέπει την τοπική αυτοδιοίκηση ως έναν θεσμό που μπορεί να κάνει διαχείριση και διευθετήσεις. Γι' αυτό πιστεύω και πιστεύουμε στο Κίνημα Αλλαγής ότι νομοθετεί εκ του προχείρου και, μάλιστα, συγκυριακά και κοντόφθαλμα.

Εμάς, στο Κίνημα Αλλαγής, στο ΠΑΣΟΚ, αυτή η αντίληψη δεν μας ταιριάζει. Δεν συμβιβάζομαστε με αυτή τη μίζερη, θεσμική και διοικητική προσέγγιση για την τοπική αυτοδιοίκηση. Μην ξεχνάτε ότι το ΠΑΣΟΚ έφερε τις μεγάλες αλλαγές και τις μεγάλες τομές στην τοπική αυτοδιοίκηση. Γι' αυτό και λέμε ότι αποτελεί προνομιακό μας πεδίο και, μάλιστα, προτεραιότητά μας είναι η καταπολέμηση της γραφειοκρατίας, της διαφθοράς και λέμε μπροστά ο πολίτης και οι υπηρεσίες της τοπικής αυτοδιοίκησης στη διάθεση της κοινωνίας.

Δεν μπορούμε να δεχθούμε, αγαπητοί συνάδελφοι, ότι δώδεκα χρόνια μετά την ψήφιση του ν.3852/2010 του ΠΑΣΟΚ, με τον οποίο θεσπίσαμε τις αυτοτελείς υπηρεσίες εποπτείας των ΟΤΑ με τους ελεγκτές νομιμότητας, δεν υπήρξε συνέχεια. Δεν μπορούμε να συμβιβαστούμε με το γεγονός ότι φτιάξαμε το πλαίσιο, τον θεσμό, αλλά ουδέποτε, θα έλεγα, αυτός ο θεσμός και αυτό το πλαίσιο ενεργοποιήθηκαν. Και φτάνουμε σήμερα να μιλάμε για Τμήμα Εποπτείας ΟΤΑ, ενώ κι αυτό γίνεται αποσπασματικά και, μάλιστα, για ένα τόσο σοβαρό ζήτημα, όπως η άσκηση του ελέγχου νομιμότητας σε πράξεις των ΟΤΑ.

Δεν μπορούμε να συμβιβαστούμε, αγαπητοί συνάδελφοι, με την ιδέα των προσωρινών λύσεων, που οδηγούν στην οικονομική ασφυξία των δήμων. Δηλαδή, τι γίνεται σήμερα; Οι δήμοι και οι δήμαρχοι βρίσκονται στη μέγγενη. Διότι, βάσει του άρθρου 15 του νομοσχεδίου, οι δήμοι θα μπορούν να χρησιμοποιούν τους επενδυτικούς πόρους, για να καλύψουν τις λειτουργικές τους ανάγκες. Τι προκύπτει, δηλαδή, εδώ; Προσωρινές λύσεις για ένα ζήτημα το οποίο αφορά τον πυρήνα της λειτουργίας όλων των δήμων.

Βλέπουμε, λοιπόν, ότι η μια κρίση διαδέχεται την άλλη, με άμεση επίδραση του προϋπολογισμού των δήμων. Και, μάλιστα, στην παρούσα συγκυρία, θα έλεγα, η ενεργειακή κρίση οδηγεί σε αδιέξοδα την τοπική αυτοδιοίκηση. Οι λογαριασμοί του ρεύματος και της θέρμανσης έχουν γίνει βραχνάς για τους δημάρ-

χους. Τα είπε και ο Πρόεδρος της ΚΕΔΕ στην έκτακτη συνάντηση των δημάρχων πριν από λίγες μέρες.

Κύριε Υπουργέ, καλές οι επιπλέον δόσεις ΚΑΠ, αλλά αποτελούν, θα έλεγα, μια μικρή βοήθεια, καθώς οι δήμοι χρειάζονται άμεσα ένα ειδικό πρόγραμμα στήριξης. Μίλησαν όλοι για τη θέρμανση στα σχολικά κτήρια, για τις αρδεύσεις, τα κολυμβητήρια, τον φωτισμό και πώς όλα αυτά μαζί εκτοξεύουν στα ύψη το κόστος της ηλεκτρικής ενέργειας, των καυσίμων, όπως και της θέρμανσης.

Οι δήμοι σήμερα ζητούν την ενεργειακή τους αυτονομία, αλλά και αυτό που είναι πασιφανές -και πρέπει να γίνει κατανοητό σε όλους-, τη δημιουργία ενός ειδικού προγράμματος με χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης για τη δημιουργία δημοτικών φωτοβολταϊκών και αιολικών πάρκων. Να κάνουμε, δηλαδή, πράξη τις ενεργειακές κοινότητες και μέσω αυτών να μπορούμε να έχουμε επάρκεια οι δήμοι, διασφαλίζοντας φυσικά και ενέργεια σε ευάλωτα νοικοκυριά. Ο δήμος, δηλαδή, να είναι στο πλάι ή και δίπλα στον πολίτη.

Η τοπική αυτοδιοίκηση ζητά τη δημιουργία κοινής πλατφόρμας από τη ΠΑΕ, για να ανεβάζουν όλοι οι πάροχοι σε πραγματικό χρόνο τους λογαριασμούς και τις πληρωμές. Δηλαδή, να έχει η τοπική αυτοδιοίκηση άμεσα εικόνα.

Όλα αυτά, αγαπητοί συνάδελφοι, πρέπει να ενταχθούν σε μια ευρύτερη μεταρρύθμιση για την τοπική αυτοδιοίκηση, εάν θέλουμε να κάνουμε τους δήμους και τις περιφέρειές μας ανεξάρτητες και φιλικές προς τον πολίτη και να μετατραπεί η τοπική αυτοδιοίκηση σε έναν μοχλό ανάπτυξης για τη χώρα, που θα εγγυάται την προστασία στους ευάλωτους και ιδιαίτερα για να υπάρχει κοινωνική συνοχή, κάτι που στο νομοσχέδιο αυτό, κύριε Υπουργέ, δεν διαφαίνεται.

Αγαπητοί συνάδελφοι, θα σταθώ επίσης στις ρυθμίσεις του Υπουργείου Πολιτισμού και συγκεκριμένα στην τροπολογία του ΕΚΟΜΕ. Πρόκειται για ρυθμίσεις, θα έλεγα, κυρίως διαδικαστικές, που επιταχύνουν τους ελέγχους και βοηθούν τις παραγωγές, ρυθμίσεις δηλαδή που είναι προς τη σωστή κατεύθυνση.

Ωστόσο, εδώ, κύριε Υπουργέ, θα πρέπει να μας προβληματίσει ότι, ενώ το ΕΚΟΜΕ φαίνεται να έχει αυξήσει τις κινηματογραφικές του επενδύσεις στην Ελλάδα, δεν γνωρίζουμε κατά πόσο όντως αυτές οι ενισχύσεις στηρίζουν την εγχώρια παραγωγή. Άλλωστε, για όλους μας πιστεύω ότι αυτό είναι το ζητούμενο. Θεωρώ, δηλαδή, ότι προτεραιότητα όλων μας είναι η ενίσχυση του ελληνικού κινηματογράφου, των παραγωγών και των Ελλήνων καλλιτεχνών και επαγγελματιών. Γι' αυτό θεωρώ απαραίτητη τη θεσμοθέτηση ενός εποπτικού μηχανισμού. Επιτροπές; Επιτροπές. Η σύσταση των επιτροπών δεν αρκεί ωστόσο και σε αυτές θα πρέπει τα μέλη να μην εμπλέκονται με έργα που υποβάλλονται προς έγκριση. Μόνο έτσι θα διασφαλιστεί η διαφάνεια στις επιχορηγήσεις.

Κλείνοντας, κύριε Υπουργέ, θα σταθώ στην εθνική σύνταξη των ομογενών. Πρόκειται για ένα θέμα που το ΠΑΣΟΚ, το Κίνημα Αλλαγής, έχουμε αναδείξει πολλαπλώς, αναγνωρίζοντας το δικαίωμα των ομογενών να μην περικόπτεται η εθνική τους σύνταξη σύμφωνα με τα έτη διαμονής. Είναι πασιφανές και προφανές ότι, ερχόμενοι στην Ελλάδα μετά το 1992 και αποκτώντας την κάρτα ομογενούς το 1998, δεν είναι δυνατόν να έχουν συμπληρώσει σαράντα χρόνια διαμονής στην Ελλάδα πριν από το 2038. Να θυμίσω ότι ήταν προεκλογική σας δέσμευση, κύριε Υπουργέ, το είχατε υιοθετήσει και δεν το εφαρμόσατε ποτέ. Θα ήθελα μια απάντηση.

Σας καταθέσαμε, λοιπόν, γι' αυτόν τον λόγο μια τροπολογία, προτείνοντας την κατάργηση της μείωσης της εθνικής σύνταξης των ομογενών από την πρώην Σοβιετική Ένωση και την Αλβανία, καθώς και τη χορήγηση επιδόματος για τους ανασφάλιστους υπερήλικες ομογενείς μας από τη Σοβιετική Ένωση, που πράγματι είχαν αδίκως εξαιρεθεί. Να θυμίσω ότι μετά την πτώση της Σοβιετικής Ένωσης η τότε κυβέρνηση του κ. Κωνσταντίνου Μητσοτάκη προσκαλούσε τους ομογενείς να γυρίσουν στην Ελλάδα. Ωστόσο, στη συνέχεια δεν υποστηρίχθηκαν ούτε υλικά ούτε ηθικά από την τότε κυβέρνηση. Να θυμίσω, ωστόσο, βέβαια εδώ ότι επί ΠΑΣΟΚ, η κυβέρνηση του Ανδρέα Παπανδρέου ήταν η κυβέρνηση που μερίμνησε για τη στήριξή τους, με στεγαστική

πολιτική, με κίνητρα για εγκατάσταση στην παραμεθόρια περιοχή και στα νησιά, με την επαγγελματική τους κατάρτιση, με την αγροτική αποκατάσταση όλων όσοι ήταν αγρότες, με ειδική primoδότηση ακόμα και για το δημόσιο.

Η τροπολογία αυτή, λοιπόν, βασίζεται στον πυρήνα των αξιών μας ως ΠΑΣΟΚ, της παράταξής μας, της ιστορίας μας. Είναι ζήτημα ίσης αντιμετώπισης των ομογενών μας. Είναι ζήτημα εθνικού συμφέροντος. Πιστεύω ότι πρέπει να την κάνετε αποδεκτή. Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Κινήματος Αλλαγής)
ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Κι εμείς σας ευχαριστούμε, κύριε Κωνσταντόπουλε.

Καλείται στο Βήμα η κ. Παναγιού Πούλου από τον ΣΥΡΙΖΑ-Προοδευτική Συμμαχία και να ετοιμάζει ο κ. Παππάς από τη Νέα Δημοκρατία.

ΠΑΝΑΓΙΟΥ (ΓΙΩΤΑ) ΠΟΥΛΟΥ: Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πολλά ήταν τα νομοσχέδια της Κυβέρνησης Μητσοτάκη που διέσπυραν την αρχή της καλής νομοθέτησης, που σε συνδυασμό μάλιστα με την πληθώρα των συχνά προσηματικών λόγω πανδημίας πράξεων νομοθετικού περιεχομένου ευτέλιαν τις κοινοβουλευτικές διαδικασίες και παραβίασαν τις προϋποθέσεις που η ίδια έθεσε με τον νόμο για το επιτελικό κράτος. Αυτό, όμως, το κατ' ευφημισμόν ερασιστικό, όπως λέει ο Υπουργός, νομοσχέδιο διεκδικεί με αξιώσεις την πρωτιά. Ακόμα και για τα δικά σας δεδομένα, κύριοι της Νέας Δημοκρατίας, είναι πολύ δύσκολο να βρει κανείς τέτοιο συνονθύλευμα ετερόκλητων και γκρίζων διατάξεων με τριάντα οκτώ στα ογδόντα εννιά άρθρα εκτός διαβούλευσης και νυκτερινών τροπολογιών με επιπλέον είκοσι τρία άρθρα, διατάξεων που κλείνουν τις τελευταίες δουλιτσές μιας κυβέρνησης τρομοκρατημένης και έτοιμης να δραπετεύσει μπροστά στο τσουνάμι των κοινωνικών προβλημάτων, μπροστά στην πανδημία που δεν δέει να υποχωρήσει, μπροστά τη διάλυση του ΕΣΥ, μπροστά στα λουκέτα των μικρομεσαίων, μπροστά στην πρωτοφανή ακρίβεια, την ανεργία, την ανασφάλεια.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στην ομιλία μου θα σταθώ κυρίως στις διατάξεις που αφορούν στους ΟΤΑ, αφού η πολύπαθη τοπική αυτοδιοίκηση μπαίνει στο επίκεντρο μιας ακόμα νομοθετικής απορρυθμίας της Κυβέρνησης Μητσοτάκη. Προφανώς, δεν πρόκειται να σταματήσετε, κύριοι Υπουργοί, μέχρι να υλοποιήσετε πλήρως το δυστοπικό όραμά σας για μια αυτοδιοίκηση παραδομένη στην αδιαφάνεια, τη χειραγώγηση, τον αυταρχισμό, τον συγκεντρωτισμό, την μικροκομματική συναλλαγή. Δεν πρόκειται να σταματήσετε, μέχρι να σας σταματήσει ο ελληνικός λαός με την ψήφο του. Γιατί δεν ξεχνάμε ότι αλλοιώσατε ήδη τη δημοκρατική λειτουργία της αυτοδιοίκησης κατασκευάζοντας πλαστές, φυτευτές πλειοψηφίες των δημάρχων και των περιφερειαρχών στις οικονομικές επιτροπές αρπάζοντας κρίσιμες αρμοδιότητες των συμβουλών. Ούτε ξεχνάμε ότι ξεθάψατε ένα αντιδημοκρατικό υπερπλειοψηφικό εκλογικό σύστημα, για να πετύχετε την επανεκλογή των εκλεκτών σας. Γιατί γνωρίζουμε ότι η ολιγαρχική αντίληψή σας για την αυτοδιοίκηση απαιτεί ένα μοντέλο με δημάρχους-μάντζερ ελεγχόμενους πολιτικά από το κόμμα σας, που ιδιωτικοποιούν τα πάντα με αποφάσεις οικονομικών επιτροπών και κάνουν με πρόσχημα και πάλι την πανδημία απευθείας αναθέσεις σε ημετέρους.

Για λύσεις, όμως, στα πραγματικά προβλήματα της αυτοδιοίκησης ούτε λόγος. Τον περασμένο Σεπτέμβριο στη συζήτηση επί του νομοσχεδίου για τα ζώα συντροφιάς η συντριπτική πλειοψηφία των φορέων και σχεδόν σύσσωμη η Αντιπολίτευση σας επεσήμαναν ότι η μεταφορά του Τμήματος Προστασίας Ζώων Συντροφιάς στο Υπουργείο Εσωτερικών είναι προβληματική, αντιεπιστημονική και θα μείνει στα χαρτιά. Και μετά από σχεδόν οκτώ μήνες προκλητικής απραξίας, αφού ταυτόχρονα εγκαταλείψατε τους δήμους χωρίς τον διοικητικό μηχανισμό που θα τους υποστηρίξει και θα τους κατευθύνει αλλά και χωρίς τους αναγκαίους πόρους, ερχόσαστε τώρα να νομοθετήσετε στο άρθρο 7 τη στελέχωση του τμήματος, για να εφαρμοστεί κάποτε ο νόμος σας. Εν τω μεταξύ, οι δήμοι δεν έχουν καν εκπονήσει τα προβλεπόμενα επιχειρησιακά σχέδια.

Επιπλέον, τα μειωμένα ίδια έσοδα των προϋπολογισμών των δήμων λόγω της πανδημίας συνεχίζουν να μειώνονται δραματικά λόγω της αύξησης του ενεργειακού κόστους που ναρκοθετεί τη βιωσιμότητά τους. Κάθε φορά εκφράζουν αυτή την ανησυχία οι δήμαρχοι και εσείς, κύριοι Υπουργοί, χωρίς διαβούλευση και χωρίς να εξασφαλίζετε τους απαραίτητους διοικητικούς και οικονομικούς πόρους που χρειάζονται για να τις ασκήσουν, συνεχίζετε να μεταφέρετε βαριές αρμοδιότητες. Τα είχαν πει τότε στον κ. Πέτσα καταθέτοντας τη διαφωνία τους και τα άκουσα και πάλι πρόσφατα στην έκτακτη συνάντηση των δημάρχων.

Η ανακολουθία, όμως, και η αναξιοπιστία σας φαίνεται και με τη σύσταση στο άρθρο 12 του Τμήματος Εποπτείας ΟΤΑ στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση της Αττικής. Εδώ και τρία χρόνια ακούμε για μεταρρύθμιση της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης, αλλά μεταρρύθμιση δεν βλέπουμε. Ο ένας Υπουργός της Κυβέρνησης ξεκινά τη μεταρρύθμιση με την επιτροπή Κοντιάδη και ο επόμενος πετάει στα σκουπίδια το πόρισμά της. Έτσι καθυστερείτε και απαξιώνετε την αναγκαία συνέχεια του κράτους και της διοίκησης. Ξεχνάτε ότι και ο «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ» και ο «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ» προβλέπουν για τους ΟΤΑ αυτοτελείς υπηρεσίες ελέγχου νομιμότητας, αλλά ξεχνάτε και τις δικές σας εξαγγελίες για αποδυνάμωση των αποκεντρωμένων διοικήσεων στο πλαίσιο της άφαντης μεταρρύθμισης της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης. Και καταφεύγετε τώρα σε ένα ακόμη μπάλωμα, σε ένα ακόμη πισωγύρισμα με τη σύσταση του Τμήματος Εποπτείας ΟΤΑ στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής. Τι είναι αυτό, κύριοι Υπουργοί, αν όχι μια κραυγαλέα ομολογία αποτυχίας;

Απορρυθμίσεις μπορείτε να κάνετε. Αντιμεταρρυθμίσεις μπορείτε να κάνετε. Μεταρρυθμίσεις, όμως, δεν μπορείτε να κάνετε, κύριοι της Νέας Δημοκρατίας. Μπορείτε να γκρεμίσετε, αλλά δυστυχώς δεν χτίζετε.

Δεν μπορείτε να λύσετε κανένα ουσιαστικό πρόβλημα της αυτοδιοίκησης και αυτό φαίνεται και από τις υπόλοιπες διατάξεις του παρόντος νομοσχεδίου. Στο άρθρο 18 παρατείνετε την προθεσμία των δηλώσεων για τα ορθά τετραγωνικά μέτρα των ακινήτων των δημοτών, καθώς και την προθεσμία για την εκκαθάρισή τους από τους δήμους. Ούτε εδώ, όμως, ακούτε την αυτοδιοίκηση και την ΚΕΔΕ που ζητά παράταση μέχρι το τέλος του χρόνου για τις εκκαθαρίσεις αλλά και τη θέσπιση μόνιμης πλατφόρμας δήλωσης τετραγωνικών μέτρων χωρίς εξοντωτικά πρόστιμα για τους δημότες, καθώς αυτά τα πρόστιμα θα λειτουργούν ως αντικίνητρο για νέες δηλώσεις.

Ούτε δίνετε λύση με το άρθρο 19 στα σοβαρά προβλήματα που προκαλούνται στις συναλλαγές από την αδυναμία των δήμων να εκδώσουν τις απαιτούμενες βεβαιώσεις μη οφειλής ΤΑΠ σε εύλογο χρόνο. Ξεχνάτε ότι εκτός από τις αγοροπωλησίες υπάρχουν πολλά άλλα είδη μεταβιβάσεων που μένουν όμως εκτός ρύθμισης. Τι θα γίνει με τις γονικές παροχές, τις δωρεές, τις τροποποιήσεις σύστασης οριζόντιας ιδιοκτησίας, τις ανταλλαγές, τις διανομές;

Στο ίδιο άρθρο μάλιστα προβλέπετε ότι με απόφαση δημοτικού συμβουλίου μπορεί να αποφασίζεται αναστολή της υποχρέωσης υποβολής βεβαίωσης περί μη οφειλής ΤΑΠ.

Για να καταλάβουμε δηλαδή, πετσοκόβετε ακόμη μια πηγή εσόδων από τους δήμους και μάλιστα σε αδιαφανές πλαίσιο, αφού η απόφαση μπορεί να λαμβάνεται και με κριτήρια ψηφοθηρικά ή ρουσφετολογικά. Αντί να τους ενισχύσετε για να μπορούν να ανταποκρίνονται εγκαίρως, αντί να τους δώσετε προσωπικό, αντί να βελτιώσετε το ηλεκτρονικό σύστημα που διαφημιζατε και που αποδεικνύεται καλύτερο των περιστάσεων, αντί να επεκτείνετε τη μηχανογράφηση και την ψηφιοποίησή τους, επιλέγετε ξανά το μπάλωμα.

Στην ίδια λογική κινείται και η νέα τρίμηνη παράταση στο άρθρο 20 για τη σύσταση και λειτουργία των υπηρεσιών δόμησης σε κάθε δήμο. Οι συνεχείς παρατάσεις απλώς παρατείνουν το πρόβλημα. Αντί να ενισχύσετε τις ΥΔΟΜ με τις αναγκαίες προσλήψεις μόνιμων μηχανικών και διοικητικών υπαλλήλων...

(Στο σημείο αυτό κτυπάει προειδοποιητικά το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Θα χρειαστώ ένα λεπτό, κύριε Πρόεδρε.

...δίνετε τρίμηνες παρατάσεις στις οποίες όλοι γνωρίζουμε ότι

θα ακολουθήσουν νέες παρατάσεις. Και το βιολί βιολάκι! Αν και αυτή τη φορά δεσμεύτηκε ο κ. Βορίδης ότι τον Μάιο -πάλι τον Μάιο, αυτός είναι ο μήνας αναφοράς τελικά της Κυβέρνησης- θα έχουν προσληφθεί οκτακόσιοι μηχανικοί στις υπηρεσίες ΥΔΟΜ.

Ποιος σας πιστεύει, όμως, κύριε Βορίδη, με τον γνωστό βερμπαλισμό σας και το ύφος καρδινάλιου που δεν σηκώνει αντίρρηση; Δεσμευτήκατε ξανά στο συνέδριο της ΚΕΔΕ τον προηγούμενο Οκτώβριο στη Θεσσαλονίκη σχετικά με τις καθυστερήσεις στις προσλήψεις και διαβεβαιώσατε λέγοντας αυτολεξεί ότι «δέσμευσή μου είναι ότι μέχρι τον Μάρτιο θα έχουν κάτσει, θα βρίσκονται στις υπηρεσίες τους, θα έχουν τελειώσει οι διαδικασίες ΑΣΕΠ και με προσωρινούς πίνακες θα έρθουν στους δήμους να υπηρετήσουν». Τελειώνει ο Μάρτιος και μάλλον φταίνει οι δήμαρχοι γιατί δεν μερίμνησαν να εφοδιαστούν τα γραφεία και τις καρέκλες τους.

Την επικοινωνιακή μέθοδο «λέγε, λέγε, στο τέλος κάτι θα μείνει» την ακολουθείτε πιστά, κύριε Βορίδη. Βέβαια, όλοι γνωρίζουμε ότι, όταν πρόκειται για προσλήψεις μόνιμου προσωπικού, viðθετε ρίγη, αλλά χωρίς αυτές δεν πρόκειται να λειτουργήσουν αποτελεσματικά οι ΥΔΟΜ, αλλά ούτε και οι δήμοι.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ήθελα να κάνω και μια αναφορά για τις δασικές υπηρεσίες, αλλά δυστυχώς δεν έχω χρόνο. Θέλω λοιπόν, κλείνοντας, να πω ότι ο προκλητικός νομοθετικός αχταρμάς που συζητούμε σήμερα συντάχτηκε στο πόδι, αφού τα μέλη της Κυβέρνησης περίμεναν πως ο Πρωθυπουργός θα στήσει κάλπες τον Μάιο. Ο κ. Πέτσας τούς διαβεβαιώνει τώρα ότι οι κάλπες αναβάλλονται γιατί οι πολίτες είναι έτοιμοι να τιμωρήσουν την ανίκανη και επικίνδυνη Κυβέρνηση Μητσοτάκη. Να είστε σίγουροι, όμως, κύριοι Υπουργοί, ότι η μικρή αναβολή δεν πρόκειται να σας γλιτώσει από την τιμωρία. Μια νέα προοδευτική διακυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία θα αναλάβει και πάλι να βγάλει τη χώρα από το αδιέξοδο.

Σας ευχαριστώ πολύ.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε, για την ανοχή.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Κι εγώ ευχαριστώ για την κατανόηση που δείξατε, αλλά ο συνάδελφος είχε ένα πρόβλημα, γι' αυτό του έδωσα τη σειρά σας.

Καλείται στο Βήμα ο κ. Ιωάννης Παππάς από τη Νέα Δημοκρατία και να ετοιμάζεται η κ. Αναστασία Γκαρά από τον ΣΥΡΙΖΑ- Προοδευτική Συμμαχία.

Ορίστε, κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΠΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ πολύ.

Κύριε Πρόεδρε, κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, θα ήταν ευχή όλων μας να μιλούσαμε σήμερα εδώ για ένα τόσο σύνθετο νομοθέτημα υπό άλλες συνθήκες, πιο κανονικές, όσο κι αν η λέξη μάς φαίνεται πλέον περιεργή, να διαφωνούσαμε πολιτικά και να συζητούσαμε εναλλακτικές προτάσεις, αν αυτές βέβαια υπήρχαν, γιατί δεν τις έχουμε ακούσει.

Η σκιά του πολέμου, όμως, είναι από πάνω μας και είναι βαριά. Σε δύο μέρες από σήμερα κλείνουμε έναν μήνα από την ημέρα που η Ρωσία εισέβαλε στην Ουκρανία και η φρίκη του πολέμου έκανε την εμφάνισή της στην Ευρώπη και στη γειτονιά μας. Άνθρωποι χάνουν τη ζωή τους, βομβαρδίζονται σπίτια, σχολεία και νοσοκομεία. Εκατομμύρια άνθρωποι ξεριζώνονται από τον τόπο τους για να πάρουν τον μακρύ και δύσκολο δρόμο της ξενιτιάς. Σε τέτοιες περιπτώσεις η αντιμετώπιση είναι μία και απλή: Καταδικάζουμε τον πόλεμο και όποιον τον διαπράττει. Τελεία. Δεν υπάρχουν ούτε αλλά, ούτε ίσως, ούτε αστερίσκοι. Δεν υπάρχουν ίσες αποστάσεις. Υπάρχει μόνο καταδίκη.

Χύθηκε πολύ αίμα στα πεδία των μαχών τον περασμένο αιώνα για να φτάσουμε σήμερα να θεωρούμε δεδομένο την ειρήνη και όχι ζητούμενο. Η Ελλάδα και οι Έλληνες δεν μπορούν παρά να είναι στο πλευρό όσων πολεμούν υπέρ βιωμών και εστιών, όσων μάχονται για την πατρίδα τους και την ελευθερία τους και κυρίως όσων δεν ανέχονται η μπότα του κατακτητή να καταπατά την πατρίδα γη τους. Είμαστε απέναντι σε όσους προσπαθούν να δημιουργήσουν τετελεσμένα με πόλεμο. Δεν πρέπει να ξεχνάμε τι έγινε στην Κύπρο το 1974 με την τουρκική εισβολή και με την μέχρι σήμερα παράνομη κατοχή του βόρειου τμήματος του νησιού.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σε αυτό το μέτωπο ως είμαστε

ενωμένοι και εθνικά υπεύθυνοι. Η σημερινή συζήτηση, όμως, γίνεται υπό τη σκιά και ενός ακόμα κύματος ακρίβειας το οποίο σαρώνει τη χώρα. Μετά τη δεκαετή οικονομική κρίση και τη διετή κρίση κορωνοϊού που δεν λείει να μας αφήσει, η κρίση της ακρίβειας και του πληθωρισμού απειλεί ξανά την κοινωνία και την οικονομία μας. Οφείλουμε όμως να είμαστε ειλικρινείς απέναντι στους εαυτούς μας και κυρίως απέναντι στους Έλληνες πολίτες, οι οποίοι είναι αντιμετώπι με το κύμα της ακρίβειας.

Γιατί όμως πρώτα απέναντι στους εαυτούς μας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι; Γιατί σε αυτήν εδώ την Αίθουσα είδαμε να γιγαντώνεται το κύμα του ακραίου λαϊκισμού, των άκρων, κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης. Τα αποτελέσματα ήταν ολέθρια για το πολιτικό μας σύστημα, αλλά κυρίως για την κοινωνία μας, άλλο βέβαια αν κάποιοι συγκυβέρνησαν με τα λαϊκιστικά άκρα γιατί ήταν και οι ίδιοι λαϊκιστές. Περασμένα ναι, κυρίες και κύριοι της Αντιπολίτευσης, ποτέ όμως ξεχασμένα, για να μην ξεχνιόμαστε.

Δεν πρέπει, λοιπόν, να αφήσουμε ανοικτή την κερκόπορτα του λαϊκισμού και των λύσεων που μπορεί να φαίνονται απλές αλλά είναι επικίνδυνες, όπως επικίνδυνο και επιβλαβές είναι να λέτε ψέματα στους πολίτες. Γιατί λέτε ψέματα και το θλιβερό είναι πως ξέρετε ότι είναι ψέματα. Λέτε, για παράδειγμα, ότι περισσότερες από δεκαοκτώ χώρες μείωσαν τον ειδικό φόρο κατανάλωσης στα καύσιμα. Αυτό είναι ψέμα, ενώ υποστηρίζετε ότι φταίει η Κυβέρνηση για τις ανατιμήσεις. Και αυτό ψέμα είναι, εκτός εάν η ελληνική Κυβέρνηση επηρεάζει προς τα πάνω τις τιμές παγκοσμίως.

Ασκήτε κριτική για βίαιη μείωση της παραγωγής λιγνίτη στην ενέργεια. Πάλι ψέμα. Επειδή όμως πρέπει να είμαστε ειλικρινείς και απέναντι στους πολίτες, θα ήθελα να τονίσω και κάτι ακόμα. Είναι η στιγμή που πρέπει να πάρουμε τολμηρές αποφάσεις, κύριοι της Κυβέρνησης, για την προστασία των συμπολιτών μας από την άνοδο των τιμών και από την αισχροκέρδεια. Πρέπει να ληφθούν τολμηρές αποφάσεις όσο πιο σύντομα γίνεται, πριν να είναι αργά.

Η τουριστική σεζόν ξεκινάει και πρέπει να δημιουργήσουμε τις κατάλληλες συνθήκες έτσι ώστε να είναι μια χρονιά ασφαλής υγειονομικά, αλλά και ασφαλής οικονομικά και βέβαια καλύτερη από την περσινή και καλύτερη από το 2019. Και όταν λέμε ασφαλής οικονομικά, εννοούμε τις επιχειρήσεις οι οποίες πρέπει να διαφυλάξουν τις θέσεις εργασίας, να μην γράψουν ζημίες στο τέλος. Αυτό πρέπει να διαφυλάξουμε όλοι μας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το παρόν νομοσχέδιο του Υπουργείου Εσωτερικών το οποίο συζητάμε αποτελεί, όπως ανέφερα και στην αρχή της παρέμβασής μου, ένα σύνθετο νομοθέτημα. Αρκεί να αναλογιστεί κανείς ότι περιλαμβάνει διατάξεις επτά Υπουργείων.

Ειδική αναφορά θα ήθελα να κάνω σε ένα ζήτημα το οποίο αφορά την ελληνική ομογένεια. Είναι υπερήφανη η ομογένεια που τη στιγμή που μιλάμε μέρος της βιώνει τον πόλεμο στην Ουκρανία. Υπολογίζονται ξανά με το νομοσχέδιο τα ποσοστά της εθνικής σύνταξης. Καθορίζεται πώς προκύπτει η ομογενειακή ιδιότητα και καθορίζεται ξανά ο υπολογισμός της εθνικής σύνταξης με βάση τα τριάντα χρόνια μόνιμης παραμονής στην Ελλάδα.

Το ίδιο νομοσχέδιο δρομολογεί και ένα ζήτημα το οποίο παραμένει επί δώδεκα χρόνια άλυτο. Όπως ανέφερε και ο Υπουργός Εσωτερικών, ο κ. Μάκης Βορίδης, δρομολογείται τον προσεχή Μάιο η τοποθέτηση οκτακοσίων τεσσάρων μηχανικών στις υπηρεσίες δόμησης των δήμων. Ναι, κυρία Πούλου, οκτακόσιοι τέσσερις μηχανικοί θα βρεθούν στους δήμους. Γιατί θέλω να σας θυμίσω εσάς του ΣΥΡΙΖΑ ότι με την 3Κ πήρατε έναν μηχανικό για τις υπηρεσίες των δήμων, έναν μηχανικό που ήταν αναγκαίος; Το ζητούσαν οι δήμοι τόσα χρόνια για να φτιάξουν τα προγράμματα ανάπτυξης για την κάθε περιοχή μας. Δεν πήρατε απολύτως κανέναν. Σας δίνω εγώ την απάντηση.

Στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης παρέχεται επίσης ένα εργαλείο σε ό,τι αφορά δράσεις πυροπροστασίας, ενώ παρατείνεται για το τρέχον έτος η δυνατότητα της απευθείας διάθεσης πιστώσεων για την κάλυψη δασοπροστασίας.

Με το νομοσχέδιο το οποίο συζητάμε σήμερα λύνεται ένα ζήτημα που αποτελεί ένα πρόβλημα που χρονίζει στα Δωδεκάνησα και έχει προβληματίσει αρκετούς συμπολίτες μας. Εδώ θα ήθελα να ευχαριστήσω και τον Υφυπουργό, τον κ. Αμυρά, για την τερά-

στια συμβολή του, γιατί ο ίδιος βρέθηκε στα νησιά μας πολλές φορές, περιοδεύσαμε μαζί στην Κάρπαθο, στη Ρόδο και γνώριζε από κοντά το πρόβλημα.

Γι' αυτόν τον λόγο, μετά την αντικατάσταση του άρθρου 67 του ν.998/1979 για τους αγρούς που άλλαξαν μορφή, το δημόσιο πλέον δεν προβάλλει δικαιώματα κυριότητας. Πρόκειται για εκτάσεις που εμφανίζονται σε αεροφωτογραφίες του 1945 ή του 1960 με αγροτική μορφή και προβλέπονται διάφορες διατάξεις που εξειδικεύουν τα θέματα χαρακτηρισμού δασικών εκτάσεων, λύνοντας και τα θέματα των ακινήτων δασικού χαρακτήρα που διατέθηκαν ως κληροτεμάχια.

Τέλος, θα ήθελα να αναφέρω ότι ζήτησα από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας τον κ. Σκρέκα, αλλά και τον αρμόδιο Υφυπουργό για την προστασία του περιβάλλοντος κ. Αμυρά, την άμεση παράταση του χρόνου για τις αντιρρήσεις από την ανάρτηση των δασικών χαρτών και πήρα την θετική τους απάντηση. Η παράταση πρέπει να ισχύσει για όλα τα Δωδεκάνησα και όχι αποκλειστικά για τη Ρόδο, όπως είχαμε ζητήσει στην αρχή, όπου είχαμε καθυστέρηση των διαδικασιών λόγω μη λειτουργίας της υπηρεσίας του Κτηματολογίου για πάνω από δεκαπέντε μήνες.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν περιμένει κανείς από τη Νέα Δημοκρατία να στηρίξετε ένα κυβερνητικό νομοσχέδιο. Αυτό που περιμένουμε όλοι εμείς, με πρώτη την κοινωνία, είναι να είστε σοβαροί.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)
ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Και εμείς ευχαριστούμε, κύριε Παππά.

Καλείται στο Βήμα η κ. Αναστασία Γκαρά από τον ΣΥΡΙΖΑ-Προοδευτική Συμμαχία. Θα κλείσουμε με δύο νεοδημοκράτες, τον κ. Σιμοπούλο και τον κ. Δημοσχάκη. Να ετοιμάζονται οι εισηγητές για τα τρίλεπτά τους και μετά πάμε στον Υπουργό.

Ορίστε, κυρία Γκαρά.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΓΚΑΡΑ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Συζητάμε στην Αίθουσα της Ολομέλειας το συγκεκριμένο νομοσχέδιο σχεδόν δώδεκα ώρες και σκέφτομαι αν είναι τραγική ειρωνεία να συζητάμε σήμερα ένα νομοσχέδιο που αφορά στην καταπολέμηση της διαφθοράς -όπως λείει και ο αρχικός τίτλος του νομοσχεδίου- και την ίδια χρονική στιγμή, παράλληλα, να συζητάται στον δημόσιο διάλογο ότι ένα από τα κεντρικά στελέχη της Νέας Δημοκρατίας έχει αποκτήσει διδακτορικό τίτλο με διατριβή προϊόν λογοκλοπής.

Για ποια αριστεία και για ποια καταπολέμηση της διαφθοράς να συζητήσουμε μαζί σας, κυρίες και κύριοι, όταν η αδιαφάνεια είναι ένα από τα βασικότερα συστατικά της πολιτικής σας, όταν κάνετε αθρόες προσλήψεις κατ' εξαίρεση εκτός πανελληνίων ΑΣΕΠ -αρκεί να περάσει κάποιος από το βουλευτικό γραφείο-, όταν κάνετε αγωνιώδεις προσπάθειες να καλύψετε ακόμη και διεθνή σκάνδαλα, όταν έχετε δαπανήσει 7 περίπου δισεκατομμύρια ευρώ σε απευθείας αναθέσεις, πάνω από οποιονδήποτε έλεγχο και εκτός πλαισίου;

Ακόμη και σήμερα φέρνετε σε αυτό το νομοσχέδιο διατάξεις που παρατείνουν τη διαδικασία απευθείας αναθέσεων, ενώ βάζετε κατώτερο πλαφόν μορίων σε συνέντευξη των υποψηφίων για τις προσλήψεις σε θέσεις προϊσταμένων, κριτήριο το οποίο οδηγεί στον αποκλεισμό όσων μη αρεστών στην Κυβέρνηση υπερτερούν σε πτυχία και προσόντα. Και αναρωτιόμαστε: Έτσι θα καταπολεμήσετε τη διαφθορά; Με τέτοιες διατάξεις, με αμαρτωλές συνεντεύξεις και ρουσφετολογικές προσλήψεις από το παράθυρο; Τελικά μόνο στους τίτλους σημαίνει η καταπολέμηση της διαφθοράς για εσάς σας.

Στο αποσπασματικό αυτό νομοσχέδιο το οποίο είναι συρραφή άσχετων διατάξεων, δυστυχώς δεν μπορούμε να αναφερθούμε λόγω χρόνου σε όλα τα άρθρα. Ωστόσο φέρνετε διατάξεις πολύ σημαντικές για το περιβάλλον, όπως το άρθρο 80 για τους δασωμένους αγρούς, το οποίο είναι πάρα πολύ πρόχειρα γραμμένο. Όχι μόνο δεν λύνει το μεγάλο πρόβλημα, αλλά δημιουργεί περιβαλλοντικά ζητήματα, ενώ έτσι όπως το έχει καταφέρει η γη στην πράξη δεν θα κατευθυνθεί σε αγρότες για καλλιέργεια. Είναι μία διάταξη που πρέπει να αποσυρθεί ακόμη και τώρα, την τελευταία στιγμή και να κατατεθεί ξανά εξασφαλίζοντας, σύμ-

φωνα και με τις προτάσεις που έχει καταθέσει ο ΣΥΡΙΖΑ, ότι η γη θα πάει στους αγρότες για γεωργική χρήση και όχι για άλλη χρήση σε επιτηδευσις.

Ιδιαίτερα σημαντικό είναι το άρθρο 61 του συγκεκριμένου νομοσχεδίου το οποίο αφορά στο πρόγραμμα απασχόλησης για τους εργαζόμενους της πρώην αλλαντοποιίας Θράκης, εργαζόμενοι έμπειροι οι οποίοι καλύπτουν εδώ και πάρα πολλά χρόνια σημαντικές ανάγκες σε υπηρεσίες του δημοσίου. Εδώ και μήνες ζητούμε από τον αρμόδιο Υπουργό Εργασίας να υπογράψει και να δώσει την απαιτούμενη παράταση στο ειδικό πρόγραμμα απασχόλησης.

Αναρωτιόμαστε: Γιατί έπρεπε να φτάσουμε στα τέλη Μαρτίου για να φέρετε αυτή την παράταση στο πρόγραμμα απασχόλησης και αυτό μόνο για έναν χρόνο; Γιατί έπρεπε αυτοί οι πενήντα εργαζόμενοι να βρίσκονται σε καθεστώς ανασφάλειας για τρεις μήνες; Προβλέπεται μάλιστα στη συγκεκριμένη διάταξη τη λήξη του ειδικού προγράμματος απασχόλησης και την ένταξη των εργαζομένων σε κοινωφελές πρόγραμμα για λίγους μήνες από το 2023 και μετά. Και μετά τι προβλέπεται για τους εργαζόμενους; Μένουν στον αέρα;

Επιπλέον, δεν μπορώ να μην αναφερθώ και στο επίδομα των ανασφάλιστων υπερηλίκων ομογενών, οι οποίοι για λόγους κοινωνικής αλληλεγγύης και δικαιοσύνης θα πρέπει προφανώς να λαμβάνουν πλήρες επίδομα, όπως ακριβώς σας ζητάμε με την τροπολογία του ΣΥΡΙΖΑ που έχουμε επανακαταθέσει. Ενώ ως προς τη σύνταξη των ομογενών ζητάμε να εφαρμοστεί η δεκαπενταετία παραμονής και όχι τα τριάντα έτη.

Θα ήθελα τώρα, στον χρόνο που απομένει, να σταθώ στην τροπολογία που αφορά στον Τύπο. Είναι μια τροπολογία την οποία φέρατε χθες τα μεσάνυχτα, μια τροπολογία που φέρατε ξαφνικά χωρίς καμμία διαβούλευση. Ούτε οι δημοσιογραφικές ενώσεις είχαν γνώση ούτε οι ενώσεις ιδιοκτητών ούτε καν το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης στο οποίο δίνετε και αρμοδιότητες. Γιατί τέτοια βιασύνη; Γιατί κινείστε εν κρυπτώ, χωρίς καμμία διαβούλευση, χωρίς καμμία επεξεργασία; Σίγουρα όχι επειδή ενδιαφέρεστε για τη διαφάνεια ή για την καταπολέμηση της διαφθοράς, όπως είπε και ο κ. Βορίδης υποστηρίζοντας την τροπολογία. Γιατί αν πραγματικά σας ενδιέφερε η διαφάνεια δεν θα είχατε καταργήσει την υποχρεωτική υποβολή «πόθεν έσχες» από τους μετόχους τηλεοπτικών σταθμών και πρακτορείων διανομής Τύπου. Σε τι εξυπηρετούσε εκείνη η διάταξη;

Η αδιαφάνεια άλλωστε δεν διασφαλίζεται με την αναγραφή στο φύλλο της εφημερίδας του ονόματος των διευθυντών και μόνο. Αφήστε που η πραγματική ιδιοκτησία ενός μέσου μπορεί να καλυφθεί εύκολα στις μέρες μας. Εδώ, όμως, με την παρέμβαση, με την τροπολογία αυτή, τροποποιείται και το εταιρικό δίκαιο και όλα ισχύουν για τις ανώνυμες εταιρείες, όπου συνδέεται το φυσικό με το εταιρικό πρόσωπο και την περιουσία του φυσικού προσώπου.

Αν θέλετε, κυρίες και κύριοι, διαφάνεια γιατί δεν νομοθετείτε την ονομαστικοποίηση των μετοχών; Και το κυριότερο: Γιατί έχετε βάλει στο στόχαστρο μόνο τον Τύπο και όχι και τα ηλεκτρονικά μέσα; Γιατί δεν εντάσσεται στην τροπολογία αυτή και τα ηλεκτρονικά μέσα; Υπάρχουν, δηλαδή, επιθέσεις και τέτοια φαινόμενα μόνο στα έντυπα;

Η τροπολογία αυτή για μας θεωρείται συνταγματικά έωλη. Δίνει αρμοδιότητες στο Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης οι οποίες δεν προβλέπονται από το Σύνταγμα. Το Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο άλλωστε είναι αρμόδιο για τα ραδιοτηλεοπτικά μέσα ακριβώς γιατί αυτά χρησιμοποιούν δημόσιες συχνότητες και δεν είναι αρμόδιο για τον έντυπο Τύπο και αυτό φανερώνει άλλο ένα δείγμα της επιτελικής σας νομοθετικής ανικανότητας.

Παράλληλα, η συγκεκριμένη ρύθμιση καθιστά τις εφημερίδες ακόμη πιο ευάλωτες στις εκδικητικές αγωγές φήμωσης, οι οποίες έχουν γίνει μόδα τελευταία στη χώρα μας. Τεράστια προβλήματα, όμως, θα δημιουργήσετε και στις τοπικές και περιφερειακές εφημερίδες, αφού τις φέρνετε στα πρόθυρα του κλεισίματος με την επιβολή προστίμων 10.000 ευρώ στο φύλλο. Η παράταση προσαρμογής που δίνετε πάλι δεν θα βελτιώσει την κατάσταση.

Αλήθεια, εσείς που νομοθετήσατε γνωρίζετε τα προβλήματα

και τις ιδιαιτερότητες που αντιμετωπίζουν οι περιφερειακές εφημερίδες; Συζητάτε μαζί τους; Συζητάτε με τους δημοσιογράφους, με τους εκδότες, με τις ενώσεις τους; Συζητάτε πρωτοβουλίες και μέτρα ενίσχυσης και βιωσιμότητας του περιφερειακού τύπου; Ή νομοθετείτε για τον περιορισμό αυτών των εφημερίδων;

Ξέρετε η ανακοίνωση του Συνδέσμου Ημερησίων Περιφερειακών Εφημερίδων, την οποία θα καταθέσω στα Πρακτικά, αποδεικνύει και φανερώνει ότι ούτε συζήτηση κάνετε μαζί τους, ούτε έχετε συζητήσει τη συγκεκριμένη ρύθμιση και ζητάνε και την απόσυρση της συγκεκριμένης τροπολογίας.

Τέλος, η διάταξη καθιστά μια ιδιωτική εταιρεία διανομής Τύπου σε εισπρακτικό βραχίονα του κράτους. Με απευθείας ανάθεση ορίζετε έναν και μόνο επιχειρηματία ως γενικό δερβέναγα του Τύπου, ο οποίος ως εισπράκτορας θα μαζεύει τα χρήματα από τα πρόστιμα. Δυστυχώς καταλήγουμε στο να νομοθετείτε τον ασφυκτικό έλεγχο του έντυπου Τύπου διά της επιβολής εξοντωτικών προστίμων. Και αναρωτιόμαστε: Τι πραγματικά φοβάστε και οδηγείστε σε τέτοιες ακραίες διατάξεις περιορισμού της ελευθερίας και ελέγχου του Τύπου;

Και μία αναφορά θα μου επιτρέψετε να κάνω στην τροπολογία, νυχτερινή τροπολογία, που αφορά στο ΕΚΟΜΕ και φέρνει αλλαγές αντίθετες προς τη φιλοσοφία ίδρυσης του εθνικού κέντρου. Πρόκειται για ομολογία αποτυχίας για άλλη μια φορά της Νέας Δημοκρατίας και εδώ και μνημείο αδιαφάνειας για τις διαδικασίες ελέγχων, καθώς σκορπάει τα χρήματα των Ελλήνων φορολογουμένων και δεν τα κατευθύνει σε ποιοτικές και με συγκεκριμένες διαδικασίες ελέγχου παραγωγές.

Ουσιαστικά καταργείτε τον καθολικό έλεγχο των αιτήσεων ολοκλήρωσης των επενδυτικών σχεδίων από το ΕΚΟΜΕ και προβλέπετε μόνο δειγματοληπτικό έλεγχο στο ποσοστό του 30%, ενώ το 70% θα ελέγχεται από εξωτερικούς ελεγκτές λογιστές εισάγοντας στοιχεία αδιαφάνειας στο σύστημα χρηματοδότησης με outsourcing υπηρεσίες ουσιαστικά.

Ωστόσο, για τις καθυστερήσεις που έχετε επικαλεστεί λόγω της υποστολέχωσης του εθνικού κέντρου έχετε την πλήρη ευθύνη, καθώς δεν έχετε προχωρήσει στις απαιτούμενες προσλήψεις, όπως είχαν σχεδιαστεί και είχαν δρομολογηθεί και επί ΣΥΡΙΖΑ.

Επιπλέον εισάγετε ως προαπαιτούμενο για την ενίσχυση τη βεβαίωση του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης για ύπαρξη των σχετικών πιστώσεων, γεγονός που δημιουργεί ανασφάλεια στους δημιουργούς και τους επενδυτές και αποσταθεροποίηση του συστήματος.

Όλα αυτά, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι -και κλείνω και ευχαριστώ, κυρίες Πρόεδρε- υπονομεύουν τους αναπτυξιακούς στόχους που είχε το ΕΚΟΜΕ από την ίδρυσή του, δηλαδή τη μετατροπή της χώρας μας σε ένα ισχυρό brand name του οπτικοακουστικού τομέα, την προσέλκυση επενδύσεων, την υψηλή ποιότητα στις παραγωγές και τη δημιουργία χιλιάδων θέσεων εργασίας.

Δυστυχώς, η Νέα Δημοκρατία αδιαφορεί για όλα αυτά και μετατρέπει το ΕΚΟΜΕ σε ένα μαγαζί αδιαφάνειας, διαπλοκής και διασπάθισης δημοσίου χρήματος.

Ευχαριστώ πολύ.

(Στο σημείο αυτό η Βουλευτής κ. Αναστασία Γκαρά καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Και εμείς ευχαριστούμε, κυρία Γκαρά.

Τον λόγο έχει ο κ. Βορίδης.

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Μόνο μία νομοτεχνική βελτίωση καταθέτουμε, η οποία δέχεται μία παρατήρηση που κάνει η Επιστημονική Επιτροπή της Βουλής.

(Στο σημείο αυτό ο Υπουργός Εσωτερικών κ. Μαυρουδής Βορίδης καταθέτει για τα Πρακτικά την προαναφερθείσα νομοτεχνική βελτίωση, η οποία έχει ως εξής:

Ν
ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΕΣ ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ
στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών

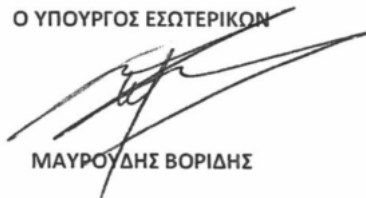
«Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Καταπολέμησης της Διαφθοράς, διατάξεις για θέματα ανθρώπινου δυναμικού και Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, νομοθετικό πλαίσιο εκπαίδευσης των σπουδαστών/σπουδαστριών της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης για την ένταξη στον κλάδο Π.Ε. Επιτελικών Στελεχών, διατάξεις για την ολοκλήρωση της μεταφοράς των δασικών υπηρεσιών στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, διατάξεις για την εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας 'Ελλάδα 2.0', Εθνική Σύμβαση Ομογενών, και άλλες επείγουσες διατάξεις»

Επί του νομοσχεδίου του Υπουργείου Εσωτερικών επέρχονται οι ακόλουθες νομοτεχνικές βελτιώσεις:

1. Στο άρθρο 19 του σχεδίου νόμου όπου γίνεται αναφορά σε «πωλητή» αντικαθίσταται από τον «μεταβιβάζοντα», σε «αγοραστή» από τον «αποκτώντα» και όπου γίνεται αναφορά «επί της αξίας πώλησης» προστίθεται μετά η φράση «ή επί της αντικειμενικής αξίας».

Αθήνα, 22 Μαρτίου 2022

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Ευχαριστούμε πολύ.

Τον λόγο έχει ο κ. Ευστράτιος Σιμόπουλος από τη Νέα Δημοκρατία και θα κλείσουμε με τον κ. Δημοσχάκη από τη Νέα Δημοκρατία.

ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ (ΣΤΡΑΤΟΣ) ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πλέον είμαι σίγουρος γιατί ο ΣΥΡΙΖΑ δεν έχει να επιδείξει έργο την τετραετία που κυβέρνησε. Μιλούσαν πολύ φαίνεται και δεν είχαν χρόνο να παράγουν έργο. Είμαι εδώ έξι ώρες περίπου και δεν υπήρχε - ίσως υπήρχε- και μία συνάδελφος από τον ΣΥΡΙΖΑ που να μην έφτασε στα εννέα λεπτά. Ίσως, λοιπόν, από τον τρόπο που λειτουργούν έως σήμερα παραδειγματιστούν και μάθουν ότι το να παράγει έργο είναι πολύ δύσκολη δουλειά, πολύ δυσκολότερη από το να κάνει κριτική ή να μιλάς επί παντός του επιστητού.

Το δεύτερο που θέλω να πω πάλι, κυρίως, για τον ΣΥΡΙΖΑ είναι να τους θυμίσω, όπως και στους υπόλοιπους συναδέλφους, τη φράση «στο αγελαδοκούρεμα». Δεν ξέρω αν την έχει ακούσει κανείς. Ίσως είναι μικρασιατική. Εμείς τη λέμε στη Θεσσαλονίκη. Λέμε θα το κάνεις το «αγελαδοκούρεμα», εννοώντας αυτόν που πολύ άνετα τάζει, πολύ άνετα έχει απόψεις, όντας σίγουρος ότι δεν θα κληθεί ποτέ μα ποτέ να τις υλοποιήσει. Αυτή είναι η κριτική του ΣΥΡΙΖΑ στο παρόν νομοσχέδιο, κριτική στο «αγελαδοκούρεμα».

Έρχομαι τώρα στο νομοσχέδιο. Το νομοσχέδιο όσον αφορά το κύριο τμήμα του που είναι του Υπουργείου Εσωτερικών λύνει προβλήματα, λύνει πολλά προβλήματα. Ενδεικτικά θα αναφέρω τρία.

Το ένα, που είναι και πολύ σημαντικό, κατά τη γνώμη μου, είναι οι αρμοδιότητες της Οικονομικής Επιτροπής των Δήμων. Ναι, η Οικονομική Επιτροπή των Δήμων παίρνει και άλλες αρμοδιότητες και ξεδοντιάζεται έτσι αυτό το περιβόητο νομοσχέδιο που έφερε ο ΣΥΡΙΖΑ όταν ήταν κυβέρνηση, που ουσιαστικά οδηγούσε σε ακυβερνησία τους δήμους. Σήμερα, διοικήσεις των δήμων και δήμαρχοι πανηγυρίζουν και πανηγυρίζουν ειδικά για την παράγραφο 2 του άρθρου 1. Ρωτήστε τον Δήμαρχο Καλαμαριάς.

Το δεύτερο θέμα, το οποίο για μένα είναι επίσης σημαντικό, είναι το θέμα της παράτασης, της πρόσληψης λόγω COVID των υπαλλήλων στους δήμους ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου. Λύνει προβλήματα στους δήμους. Λύνει προβλήματα και των συγκεκριμένων ανθρώπων.

Τρίτον, για την εστίαση η συνέχιση έως 30 Σεπτεμβρίου της ατελούς παραχώρησης των τραπεζοκαθισμάτων είναι μια βοήθεια σε ένα κλάδο ο οποίος έχει πολλά προβλήματα.

Έρχομαι τώρα στις δύο κύριες τροπολογίες, αν θέλετε, νομοθετικές ρυθμίσεις που λύνουν πολλά προβλήματα. Η πρώτη είναι για τους ομογενείς. Εκεί τώρα να κλάψω ή να γελάσω; Έχουμε ένα ΣΥΡΙΖΑ και μια Αντιπολίτευση γενικότερα που εγκαλεί μία Κυβέρνηση, η οποία δίνει λύση σε ένα πρόβλημα, ένα πρόβλημα το οποίο δημιούργησε ο ΣΥΡΙΖΑ με τον νόμο του Κατρούγκαλου και τώρα κρύβεται πίσω από τροπολογίες τις οποίες καταθέτει. Κατηγορεί την Κυβέρνηση ότι δεν έχει φέρει τη συγκεκριμένη ρύθμιση έγκαιρα, ενώ αυτό το οποίο έκανε η Κυβέρνηση δίνει μία λύση σε ένα πρόβλημα το οποίο δημιούργησαν οι ίδιοι. Αιδώς, Αργείοι, θά έλεγα. Αιδώς, Αργείοι!

Φυσικά, όμως, πρέπει η Κυβέρνηση να εστιάσει πάρα πολύ στο θέμα του τι σημαίνει μόνιμη και νόμιμη παραμονή. Παραδείγματος χάριν, ένα ένσημο σηματοδοτεί ότι ο άνθρωπος είχε νόμιμη παραμονή; Γιατί ορισμένοι ή αρκετοί μάλλον από τους παλινοστούντες κυρίως από την Ευρωπαϊκή Ένωση ήρθαν μετά το 1992, το 1997 και το 1998.

Όσον αφορά, βέβαια, το θέμα των ανασφάλιστων υπεrhλικών, ακούσαμε τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων να αποδέχεται πλήρως την ανάγκη να προχωρήσει και να μην περιόπτεται αυτή η πενιχρή σύνταξη των 360 ευρώ από τους ανασφάλιστους υπεrhλικες, τους προερχόμενους και από τη Βόρειο Ήπειρο, αλλά και από την πρώην Σοβιετική Ένωση.

Και στο σημείο αυτό πάλι ο ΣΥΡΙΖΑ ρίχνει κροκοδείλια δάκρυα, γιατί στο τέλος του 2019 έφερε μια ρύθμιση που αφορά μόνο τους βορειοηπειρώτες, ενώ η Κυβέρνηση ετοιμάζεται να φέρει ρύθμιση και για τους παλινοστούντες από την πρώην Σοβιετική

Ένωση. Η πρώτη ήταν 7.500 και το κόστος 12,5 εκατομμύρια ευρώ. Λιγότερο θα είναι το κόστος τώρα, αλλά οι ανασφάλιστοι υπεrhλικες από την πρώην Σοβιετική Ένωση που θα δουν έστω και 100 ευρώ παραπάνω στη σύνταξη τους είναι σίγουρο ότι θα πανηγυρίσουν.

Τέλος, όσον αφορά τη ρύθμιση για τους δασωμένους αγρούς, αυτό που έχω να πω είναι ότι πραγματικά είναι μια πολύ μεγάλη μεταρρύθμιση, μια απίστευτη μεταρρύθμιση. Λύνει τα χέρια και, μάλιστα, σταματά να καθιστά ομήρους της δημόσιας διοίκησης και των δασικών υπηρεσιών χιλιάδες συμπολίτες μας.

Αυτό, όμως, πρέπει και είναι σημαντικό, κύριε Υπουργέ, να συνδυαστεί με ένα νομοσχέδιο το οποίο ξέρω ετοιμάζεται, αλλά ετοιμάζεται πάρα πολλούς μήνες για τις καταπατημένες εκτάσεις του δημοσίου και για τα ανταλλάξιμα. Είναι άλλη ομηρία δεκάδων χιλιάδων συμπολιτών μας. Ο συνδυασμός αυτών των δύο, της νομοθετικής ρύθμισης της προηγούμενης και του νομοσχεδίου το οποίο ανέφερα, θα αποτελέσει μια ουσιαστική μεταρρύθμιση.

Αυτό πρέπει να κάνουμε, κάθε άρθρο, κάθε προσπάθεια, κάθε νομοθετική ρύθμιση να δίνει λύσεις και ας αφήσουμε τον ΣΥΡΙΖΑ να τον Αντιπολίτευση να ρίχνει την μπάλα στο «αγελαδοκούρεμα». Η αγελάδα δεν κουρεύεται ποτέ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Ευχαριστούμε πολύ, κύριε Σιμόπουλε, και για την τήρηση του χρόνου.

Και θα κλείσουμε με τον κ. Αναστάσιο Δημοσχάκη από τη Νέα Δημοκρατία. Και να ετοιμάζεται η κ. Μαρία Απατζίδα από το Μέγαρο 25.

Ορίστε, κύριε Δημοσχάκη, έχετε τον λόγο.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ (ΤΑΣΟΣ) ΔΗΜΟΣΧΑΚΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το παρόν σχέδιο νόμου είναι πολυσχιδές και ολιστικό. Περιλαμβάνει διατάξεις που αφορούν επτά Υπουργεία και επιλύονται εκκρεμότητες δεκαετιών. Υλοποιείται η εθνική δέσμευση της Κυβέρνησης, που αφορά την εφαρμογή του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Καταπολέμησης της Διαφθοράς, επιτυγχάνοντας τη συνολική αναβάθμιση της αξιοπιστίας της χώρας και τη βελτίωση του επενδυτικού κλίματος, που είναι απαραίτητο, με την εφαρμογή ενός συνεκτικού πλαισίου δράσεων, παρεμβάσεων και έργων που αφορούν τη δημόσια διοίκηση, εστιάζοντας στην ενίσχυση της κρατικής καθαρότητας και της λογοδοσίας των φορέων του δημοσίου τομέα.

Η ειδική πρόβλεψη για τους συνοριακούς σταθμούς και τη συμμόρφωση της χώρας προς το κεκτημένο Σένγκεν δικαιώνει τον διαχρονικό και αταλάντευτο κοινοβουλευτικό μου αγώνα και όχι μόνον, καθώς τίθεται στο επίκεντρο η καθημερινή λειτουργία, η συντήρηση και επισκευή ορισμένων ζητημάτων και υποδομών, που συνδέονται με τους υφιστάμενους διασυνοριακούς σταθμούς της χώρας.

Η εύρυθμη λειτουργία τους, κύριε Υπουργέ, όπως επιδιώκουμε στον Έβρο, θα αποτελέσει την αιχμή του δόρατος του ελληνικού κράτους, γεμίζοντας τα ταμεία. Τα ευφυή σύνορα της Ευρώπης, με σύγχρονο εξοπλισμό και εκπαιδευμένο στελεχιακό δυναμικό, αποτελούν αναβαθμισμένο πλαίσιο λειτουργίας των σημείων εισόδου -εξόδου εντός της Συνθήκης Σένγκεν με πολλαπλά οφέλη. Το κεκτημένο Σένγκεν οφείλουμε να το διαφυλάξουμε ως πολύτιμο ευρωπαϊκό θησαυρό και να μην το απεμπολούμε, δημιουργώντας πάντα τις υποδομές προσαρμοσμένες στις νέες απαιτήσεις.

Μία ευρωπαϊκή χώρα που σέβεται τον εαυτό της οφείλει να παραμένει ανοικτή και διαμεπής, η οποία όμως πρέπει να προστατεύει συνεχώς τα σύνορά της και να υπερασπίζεται την εθνική της κυριαρχία, όπως πράξαμε στον Έβρο το 2020.

Με την παρούσα νομοθετική πρωτοβουλία αποκαθίσταται μία αδικία του παρελθόντος αναφορικά με τους ομογενείς από την Αλβανία και την πρώην Σοβιετική Ένωση, καθώς με τη νέα διάταξη θα απαιτούνται τριάντα αντί για σαράντα χρόνια διαμονής τους, προκειμένου να τύχουν της πλήρους εθνικής σύνταξης ανάλογα με τον χρόνο ασφάλισης. Το ποσό θα είναι ακέραιο, χωρίς μείωση, χωρίς διαχωρισμούς, με όρους ισότητας, όπως συμβαίνει με όλους τους Έλληνες.

Με το παρόν σχέδιο νόμου επίσης επικαιροποιείται εκ νέου το

ενδιαφέρον που επιδεικνύει η σημερινή Κυβέρνηση για τον πρωτογενή τομέα. Προβλέπονται σημαντικές διατάξεις που εξειδικεύουν τα θέματα χαρακτηρισμού δασικών εκτάσεων και επιλύοντας τα θέματα των ακινήτων δασικού χαρακτήρα που διατέθηκαν ως κληροτεμάχια, περιλαμβάνεται πρόβλεψη για τους διασωθέντες αγρούς που συνιστά μία μεγάλη τομή για την ελληνική ύπαιθρο.

Πρόκειται για τα χωράφια που εγκατέλειψαν οι συμπολίτες μας, γιατί ήταν αναγκασμένοι να μεταναστεύσουν, ο καθένας για τον δικό του λόγο, στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό. Με την παρούσα πρόβλεψη, όμως, διασφαλίζεται η αδιάλειπτη δυνατότητα να κατέχουν την ιδιοκτησία αυτής της γης που, ούτως ή άλλως, την κατείχαν με νόμιμους τρόπους.

Αποδίδουμε πίσω, λοιπόν, αυτή τη γη στον αρχικό της χαρακτηρισμό και βεβαίως υπό προϋποθέσεις μπορεί να αποδοθεί και σε ελεύθερη χρήση, ανακουφίζοντας τον αγροτικό κόσμο που ζούσε με την ανασφάλεια και τη δικαστική διένεξη για πολλά χρόνια.

Επίσης, θα ήθελα να μεταφέρω την αγωνία μιας μερίδας του αγροτικού κόσμου του Έβρου. Το ζήτημα είναι εθνικό και εξαιρετικό. Αφορά τις γεωργικές εκτάσεις οι οποίες βρίσκονται εγγύς της συνοριογραμμής. Με βάση τα αναρτητέα στοιχεία του Κτηματολογίου, πρόκειται για περίπου τρεις χιλιάδες στρέμματα στο σύνολο του Νομού Έβρου, μεγάλο τμήμα των οποίων προέρχεται από επίσημους αναδασμούς που έχουν εκτελεστεί κατά το παρελθόν από το κράτος.

Εντοπίζεται το παράδοξο ότι, ενώ νομικά τα κατέχουν, δεν τους αναγνωρίζεται η ιδιοκτησία από το Εθνικό Κτηματολόγιο. Θα πρέπει να επιλυθεί το συγκεκριμένο ζήτημα σε συνεργασία με το Εθνικό Κτηματολόγιο και τα συναρμόδια Υπουργεία, προκειμένου να επανέλθουν στους φυσικούς ιδιοκτήτες είτε πρόκειται για πολίτες είτε για τοπική αυτοδιοίκηση. Ως κριτήριο οριοθέτησης των περιοχών προς κτηματογράφηση θα μπορούσε να οριστεί το ανατολικότερο ανάχωμα του ποταμού Έβρου σε σχέση με τη γειτονική χώρα και σε όλο το μήκος αυτής.

Με το παρόν σχέδιο νόμου ικανοποιείται το πάγιο αίτημα των πενήντα εργαζομένων της αλλαντοβιομηχανίας «ΘΡΑΚΗ Α.Ε.». Εκφράζουμε τις ευχαριστίες μας στον Υπουργό, γιατί δίνεται ανάσα σε ισάριθμες οικογένειες. Μετά το πέρας της 31^{ης} Δεκεμβρίου του 2022 οι εργαζόμενοι θα ενταχθούν σε νέα ειδικά προγράμματα απασχόλησης ανέργων του ΟΑΕΔ, διάρκειας δεκαοκτώ μηνών σε φορείς του δημοσίου.

Θετική είναι και η ανταπόκριση του Υπουργείου Μετανάστευσης στο ζήτημα των εργατών γης τρίτων χωρών, που απασχολούνται σε αγροτικές εκτάσεις. Επέρχονται βελτιώσεις στην εποχική εργασία και στη νέου τύπου άδεια παραμονής πολιτών τρίτων χωρών. Συνεπώς καλύπτονται οι ανάγκες λόγω των αυξημένων καλλιεργητικών αναγκών. Η εξέλιξη για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς παραγωγών, σκόρδων και λοιπών αγροτικών προϊόντων της περιοχής του Νομού Έβρου και όχι μόνον, είναι ζωτικής σημασίας.

Κύριε Υπουργέ των Εσωτερικών, πρόσφατα σάς διαβίβασα πλούσιο υλικό επιστολών και κοινοβουλευτικών ενεργειών για το ζήτημα της ιστορικής διερεύνησης των γεγονότων που προηγήθηκαν της απελευθέρωσης της Θράκης το έτος 1920. Είναι ένα ζήτημα το οποίο έχω αναδείξει με παρεμβάσεις στο ανώτερο επίπεδο κοινοβουλευτικών παραγόντων.

Το σημερινό πολυνομοσχέδιο θα μπορούσε να αποτελέσει μία καλή ευκαιρία για να θεσμοθετηθεί η ημέρα τιμής και μνήμης του θρακικού Ελληνισμού, ως ελάχιστη ένδειξη τιμής στους εκλιπόντες προγόνους μας, οι οποίοι ξεριζώθηκαν βάνουσα από τις εστίες τους και από τους δύο γείτονές μας.

Ελπίζω και προσδοκώ -και όχι μόνον εγώ, αλλά όλος ο θρακικός Ελληνισμός, όπου και αν βρίσκεται- σε ένα επόμενο νομοσχέδιο του Υπουργείου σας ίσως, εν όψει της 14ης Μαΐου, ημέρα των ελευθεριών της Θράκης, να προβείτε στην προτεινόμενη και διακαώς αναμενόμενη θεσμοθέτηση, ικανοποιώντας ένα συλλογικό αίτημα των απανταχού Θρακών.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Κυβέρνηση, υπό τη σκιά της υπεισωνομικής και ενεργειακής κρίσης, παραμένει πιστή στις προεκλογικές της δεσμεύσεις. Με ένα πολυθεματικό νομοσχέδιο έρ-

χεται να επιλύσει χρονίζοντα ζητήματα, με ευνοϊκές και ελπιδοφόρες ρυθμίσεις, για τον ακριτικό Έβρο, αλλά και για όλη τη χώρα και για το λόγο αυτό υπερψηφίζω τον σχετικό νόμο.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Ευχαριστούμε πολύ, κύριε Δημοσάκη.

Καλείται στο Βήμα η ειδική αγορήτρια του ΜέΡΑ25 κ. Μαρία Απατζίδη.

ΜΑΡΙΑ ΑΠΑΤΖΙΔΗ: Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Η τροπολογία για την ευθύνη του Τύπου που καταθέσατε νύχτα είναι εντελώς σκανδαλώδης. Ας μην κρυβόμαστε πίσω από το δάκτυλό μας σε αυτή την Αίθουσα! Έχετε εξασφαλίσει την πλήρη, απροκάλυπτη στήριξη των τηλεοπτικών καναλιών που έχουν όλοι οι παρασιτικοί ολιγάρχες, δηλαδή αυτοί που είναι οι πραγματικοί χορηγοί και εντολείς σας.

Τώρα γιατί φέρνετε αυτή την τροπολογία; Πολύ απλά γιατί επιχειρείτε να τρομοκρατήσετε και να φιμώσετε τα έντυπα που σας κάνουν αντιπολίτευση. Δεν είναι τυχαίο, λοιπόν, ότι η τροπολογία κατατέθηκε στην κυριολεξία νύχτα.

Το πρώτο από τα δύο άρθρα της είναι χουντικής προέλευσης. Είναι όχι μόνο αντιδημοκρατικό αλλά και αντισυνταγματικό αφού πλήττει την ελευθερία του Τύπου. Συγκεκριμένα το εν λόγω άρθρο προσθέτει εδάφιο τροποποιώντας τον νόμο περί Τύπου του '81 μόνο για τις εφημερίδες και επί της ουσίας καταργεί μέσω προστίμων την ελευθεροτυπία, γιατί καταργεί το νομικό καθεστώς που ισχύει για τις ανώνυμες εταιρείες αλλά μόνο για όσες εκδίδουν εφημερίδα. Ταυτίζει δηλαδή το εταιρικό προφίλ με τα φυσικά πρόσωπα για τα οποία προβλέπει τα εξοντωτικά πρόστιμα.

Επιπλέον προσδίδει αυθαίρετα την αρμοδιότητα επιβολής των προστίμων στο Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης. Αυτό όμως δεν αρμόζει με την συνταγματικά προβλεπόμενη αποστολή του, καθώς το άρθρο 15 παράγραφος 2 του Συντάγματος αναφέρειται μόνο στη ραδιοφωνία και στην τηλεόραση ως πεδία αποκλειστικής αρμοδιότητας του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, εξού και η ονομασία του.

Και σαν να μην έφταναν αυτά, κάνετε εισπράκτορα των επιβαλλόμενων προστίμων το μονοπωλιακό πρακτορείο διανομής, συμφερονόμων Μαρινάκη, την εταιρεία «ARGOS». Αναφέρετε δηλαδή χαρακτηριστικά ότι τα βεβαιωμένα πρόστιμα της παρούσας παραγράφου παρακρατούνται από τα πρακτορεία διανομής Τύπου και αποδίδονται αμελλητί. Κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης ή απόδοσης του ποσού των προστίμων προηγείται οποιαδήποτε κατάσχεση εις χείρας του πρακτορείου από τρίτο ή εκχώρησης απαίτησης σε τρίτο. Πρόκειται λοιπόν για μια απολύτως απαράδεκτη τροπολογία που βαθαίνει το έλλειμμα της δημοκρατίας σε αυτή τη χώρα.

Αλλά και η τροπολογία για τις ρυθμίσεις θεμάτων αρμοδιότητας του Υπουργείου Εσωτερικών δεν είναι στη σωστή κατεύθυνση. Με τα άρθρα 1 και 2 τροποποιούνται οι αρμοδιότητες σχετικά με την απόφαση για δικαστική προσφυγή για θέματα που αφορούν τη μετατροπή εργασιακών σχέσεων. Πρόκειται δηλαδή για αλλαγές στα δύο άρθρα του «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ», επειδή εκεί η προσφυγή είναι υποχρεωτική, αλλά και προσθήκη αρμοδιότητας με την απόφαση αποδοχής προτάσεων παραχώρησης ακινήτων του δημοσίου.

Θα σταθώ κυρίως στο άρθρο 7, το οποίο αφορά σε δαπάνες που έγιναν στον τομέα Μακεδονίας-Θράκης προφανώς παρατύπως και νομιμοποιούνται εκ των υστέρων από το 2018. Ορίζεται για αυτόν τον λόγο υπέρβαση προϋπολογισμού και τίθενται κάποιιο περιορισμοί. Πρόκειται για το ποσό 300.000 ευρώ και είναι κάποια παράτυπη, όχι παράνομη προμήθεια εκτός προϋπολογισμού.

Το όγδοο άρθρο συστήνει Επιτροπή Ειδικών Δαπανών μάλλον για να μην επαναληφθεί το σφάλμα.

Το πέμπτο άρθρο φέρνει αλλαγές στον κώδικα των δήμων και των κοινοτήτων ως προς τις υποχρεώσεις των ιδιοκτητών, νομικών και μισθωτών ακινήτων σε οικισμούς και περίεξ αυτών για καθαρισμό των οικοπέδων από εύφλεκτες ουσίες. Το άρθρο ήταν πιο γενικό και προέβλεπε ποινές και αυτεπάγγελτο καθαρισμό

από τον δήμο και χρέωση στον υπεύθυνο. Το νέο άρθρο τροποποιεί λίγο τους κανόνες, εμπλέκει υποχρεωτικά την πυροσβεστική που διενεργεί αυτοψίες, αλλά αφαιρείται η ποινική διαδικασία κατά την οποία ο δήμος υποβάλλει μήνυση.

Το έκτο άρθρο ορίζει εκ νέου παράταση εκτεταμένων τραπεζοκαθισμάτων λόγω του κορωνοϊού, COVID-19 ως τον Σεπτέμβριο.

Συμπερασματικά δηλαδή πρόκειται για μία διεκπεραιωτική τροπολογία για διευκολύνσεις ΟΤΑ και υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών, η οποία όμως περιέχει τουλάχιστον δύο επικίνδυνα άρθρα, δηλαδή την εκ νέου επέκταση των τραπεζοκαθισμάτων και κυρίως τη μεταφορά αρμοδιότητας στην παραχώρηση δημοσίων ακινήτων από την οικονομική επιτροπή. Για αυτούς τους λόγους θα την καταψηφίσουμε.

Και ως προς την τροπολογία για τα οπτικοακουστικά έργα, το άρθρο 2 ελαστικοποιεί το πλαίσιο ελέγχου και αξιολόγησης των εγκεκριμένων και χρηματοδοτημένων επενδυτικών σχεδίων. Καταργεί δηλαδή τις επιτροπές ελέγχου και πιστοποίησης. Στην προτεινόμενη διάταξη της τροπολογίας όλες οι αναφορές σε επιτροπές ελέγχου απαλείφονται. Τα άρθρα 4 και 5 κάνουν πολιτική λάντζα σε αντίστοιχες παρατυπίες χρηματοδοτούμενων έργων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας.

Με το άρθρο 7 η Κυβέρνηση χρηματοδοτεί τους δήμους για να διευκολύνουν το προπαγανδιστικό έργο της «DIGEA» και να φυτέψουν παντού κεραίες αναμετάδοσης. Και αυτό θα το καταψηφίσουμε ως ΜέΡΑ25, όπως θα καταψηφίσουμε και την απαράδεκτη τροπολογία που θα εμπεδώσει το έλλειμμα ελευθεροτυπίας του Τύπου.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελός): Και εμείς ευχαριστούμε κυρία Απατζίδη. Έβαλα δέκα λεπτά και ανησύχησαν κάποιοι.

Τον λόγο έχει ο κ. Εμμανουήλ Συντυχάκης από το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΥΝΤΥΧΑΚΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Επιτρέψτε μου να περιοριστώ στη δευτερολογία μου μόνο στις υπουργικές τροπολογίες. Έχει εξαντληθεί το θέμα του νομοσχεδίου. Και το λέω αυτό διότι είναι ενδεικτικές τόσο οι υπουργικές τροπολογίες και για τον τρόπο καλής νομοθέτησης όσο και για τη στόχευση τους, για το βάθος των αντιδραστικών αναδιαρθρώσεων προκειμένου να υπηρετηθεί αυτή η πολιτική, η αντιλαϊκή πολιτική που εφαρμόζει η Κυβέρνηση.

Κατ' αρχάς είμαστε αντίθετοι στο σύνολο των υπουργικών τροπολογιών. Στην τροπολογία με γενικό αριθμό 1246 και ειδικό 122 βαραίνουν τα άρθρα 1, 2, 3. Αφορά την αξιολόγηση, πιστοποίηση και τροποποίηση των επενδυτικών σχεδίων οπτικοακουστικών έργων. Πρόκειται για αλλαγές που έχουν ως στόχο να διευκολύνουν τους επενδυτές στο οπτικοακουστικό κομμάτι να ξεπερνούν τα γραφειοκρατικά εμπόδια που έβαζαν οι μέχρι σήμερα ισχύουσες διατάξεις. Αλλάζει τις προθεσμίες για να συμπιεστούν οι χρόνοι αναμονής και αντικαθιστά τα όργανα του Εθνικού Κέντρου Οπτικοακουστικών Μέσων που είναι αρμόδια για τον έλεγχο της επένδυσης με ορκωτούς λογιστές εκτός από τις περιπτώσεις των επενδυτικών σχεδίων ιδιαίτερου μεγέθους, σημασίας ή πολυπλοκότητας που συγκροτεί το ΕΚΟΜΕ όργανο από τους υπαλλήλους του.

Πρόκειται, λοιπόν, για αλλαγές που εντάσσονται σε μια προσπάθεια της Κυβέρνησης να διευκολυνθεί η κερδοφορία των επενδυτών και η καπιταλιστική ανάπτυξη. Όμως αυτή η ανάπτυξη, όπως και σε όλους τους άλλους τομείς, δεν πρόκειται να αντιμετωπίσει τα λαϊκά συμφέροντα. Εξάλλου οι αλλαγές αυτές δεν αλλάζουν τον χαρακτήρα και την κατεύθυνση του ήδη υφιστάμενου ν.4487/2017 από τα του 2017, τον οποίο εμείς ως ΚΚΕ τότε τον είχαμε καταψηφίσει.

Σε σχέση με την υπουργική τροπολογία με γενικό αριθμό της 1247 και ειδικό 123 που αφορά ρυθμίσεις θεμάτων αρμοδιότητας του Υπουργείου Εσωτερικών, την καταψηφίζουμε. Βαραίνουν τα άρθρα 2 και 5. Στο άρθρο 2 αναφορικά με την παράταση συμβάσεων ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου πρώτου και δεύτερου βαθμού λόγω COVID, έχουμε να πούμε ότι στην πρώτη παράγραφο δίνεται παράταση μόνο δύο μηνών σε ένα τμήμα των συμ-

βασούχων ενώ η Κυβέρνηση και το Υπουργείο Εσωτερικών γνωρίζουν πολύ καλά ότι οι ανάγκες αυτές είναι πολύ μεγάλες και θα παραμείνουν και μετά την 31^η του Μάη. Θα μπορούσαμε βέβαια να πούμε ένα «παρών» στη συγκεκριμένη τροπολογία, εγώ θα σας έλεγα ακόμα και «ναι». Αλλά στη συγκεκριμένη διάταξη και με την ακριβώς επόμενη παράγραφο η Κυβέρνηση προχωρά στην απαράδεκτη ενέργεια απόλυσης όλων των συμβασούχων που έχουν κλείσει είκοσι τέσσερις μήνες εργασίας. Είναι μία απαράδεκτη διάταξη και θα έπρεπε να την είχατε αποσύρει.

Για το άρθρο 5 που αφορά προθεσμίες και αναστολή κτήσης ιθαγένειας, έχουμε να πούμε ότι στην αναστολή για την έκδοση απόφασης της ιθαγένειας στην περίπτωση ποινικών διώξεων προστίθενται και οι ανήλικοι αιτούντες. Δεν είμαστε αντίθετοι με την αναστολή. Είμαστε, όμως, αντίθετοι με την αθρόα απόρριψη για τους ανήλικους, οι οποίοι θα έπρεπε να μην πραγματικότητα να προστατεύονται ακόμα και στην περίπτωση ποινικής δίωξης που θα πρέπει να εξετάζεται με πολύ μεγάλη προσοχή. Άλλωστε είναι ανύπαρκτες οι υποδομές πρόληψης του εγκλήματος για τους ανήλικους. Αλλά και στην περίπτωση της καταστολής οι αρμόδιες εισαγγελίες βρίσκονται σε μια απαράδεκτη κατάσταση, ακόμα χειρότερα βέβαια στα ζητήματα του σωφρονισμού.

Τώρα σε σχέση με την τροπολογία με γενικό αριθμό 1248 και 124 ειδικό που αφορά τις διατάξεις για τον Τύπο, είναι και αυτή στο πλαίσιο της καλής νομοθέτησης, όπως μας έχει συνηθίσει ο κ. Βορίδης! Αλλάζει το νόμο περί Τύπου μόνο για τις εφημερίδες. Και τι επιδιώκει η Κυβέρνηση μέσα από αυτή τη διαδικασία; Ότι σε περίπτωση καταδίκης μιας εφημερίδας μετά από δικαστική αγωγή σε αστικό δικαστήριο που επιδικάζει χρηματικές αποζημιώσεις, θέλει να εξασφαλίσει ότι θα πληρώσει το μέσο που καταδικάστηκε. Και εφόσον δεν πληρώνει η εταιρεία ιδιοκτήτης του μέσου, θα πληρώνει ο μέτοχος που είναι ιδιοκτήτης του 50% των μετοχών.

Ένα πρώτο ερώτημα που προκύπτει: Γιατί αυτή η διάταξη περιορίζεται στον Τύπο και όχι και στα άλλα μέσα, στο διαδίκτυο; Θέλω να μου απαντήσετε σε αυτό.

Ένα δεύτερο ερώτημα: Ποιος είναι ο ρόλος αυτού του περιβόητου ΕΣΡ; Αυτός ο θεματοφύλακας -τάχα μου- της αντικειμενικής ενημέρωσης, τώρα αναλαμβάνει και ρόλο μεσάζοντα επιβολής προστίμων στον Τύπο. Αυτό το ανυπόληπτο όργανο, κυβερνητικό φερέφωνο, που δεν κάνει απολύτως τίποτα για να βάλει ένα φραγμό σε αυτό το χάλι που υπάρχει σήμερα στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, για την παραβίαση, όχι της ισότιμης προβολής -δεν μιλάμε εδώ για ισότιμες προβολές- αλλά έστω αυτής της αρχής της αναλογικής προβολής των κομμάτων στα μέσα ενημέρωσης. Ζούμε πραγματικά ένα μιντιακό αυταρχισμό, μια ιδεολογική χειραγώγηση από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Και ο ΣΥΡΙΖΑ, βέβαια, πρέπει να σταματήσει αυτή την υποκρισία, αυτές τις διαμαρτυρίες, τη στιγμή που έχει βάλει τη σφραγίδα του σε αυτό το καθεστώς με τον νόμο Παππά. Ενώ ο ίδιος ο ΣΥΡΙΖΑ πρέπει να γνωρίζει ότι, η σύνθεση του ΕΣΡ, για την οποία διαμαρτύρεται, είναι προϊόν διακομματικής συναίνεσης, πλην Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας.

Και υπάρχει κι ένα τρίτο ερώτημα: Από πού κι ως πού, αμφότεροι, διευθυντής και διευθυντής σύνταξης, πρέπει να είναι μέλη του σωματείου; Το να είναι μέλη του σωματείου των εκδοτών, το καταλαβαίνουμε, με γεια τους και χαρά τους, έχουν κάθε δικαίωμα, αλλά όχι τα δικά τους, δικά τους και των εργαζόμενων δημοσιογράφων, πάλι, δικά τους.

Και εδώ θα χρειαστεί να πούμε αλήθειες. Στις περισσότερες φορές όταν υπάρχει αγωγή για κάποιο μέσο, δεν δικάζεται ο διευθυντής, δικάζεται ο δημοσιογράφος. Ο δημοσιογράφος έχει γίνει ο σάκος του μποξ. Οι οποίοι δημοσιογράφοι χειρίζονται θέματα και τα παρουσιάζουν μετά, με βάση την πολιτική που διαμορφώνει οι επιχειρηματικός όμιλος. Μέσω του διευθυντή και του διευθυντή σύνταξης και τον αρχισυντακτών μεταφέρεται η εντολή στον δημοσιογράφο και αυτός είναι υποχρεωμένος να προβάλλει τα θέματα με βάση την πολιτική που του υποδεικνύουν. Τώρα αν εδώ εμπλέκονται και ανταγωνισμοί και υπάρχουν μηνύσεις και αγωγές για συκοφαντικές δυσφημίσεις, οι δημοσιογράφοι δεν έχουν ευθύνη ή δεν έχουν την κύρια ευθύνη και δεν πρέπει να δικάζονται. Οι ιδιοκτήτες, όμως, και τα διευ-

θυνητικά στελέχη έχουν ολόκληρη την ευθύνη. Και εδώ επικρατεί ο νόμος του ισχυρού.

Είμαστε, λοιπόν, αντίθετοι ως ΚΚΕ. Τα διευθυντικά στελέχη, που είναι τα πρώτα βιολιά των ιδιοκτητών, δεν μπορούν να συμμετέχουν στις ίδιες ενώσεις, στα ίδια συνδικάτα που συμμετέχουν οι εργαζόμενοι δημοσιογράφοι. Αυτοί είναι οι κατ' εξοχήν άνθρωποι της εργοδοσίας, τα συμφέροντά τους είναι με την εργοδοσία κόντρα στα συμφέροντα των εργαζομένων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Ολοκληρώστε, σιγά σιγά, σας παρακαλώ.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΥΝΤΥΧΑΚΗΣ: Και σε σχέση με το άρθρο 2, τελειώνοντας, κύριε Πρόεδρε, για το επίδομα μετάβασης εργαζομένων ΕΡΤ σε εμπόλεμη ζώνη...

(Θόρυβος – διαμαρτυρίες από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Μη διαμαρτύρεστε, κύριοι. Δεν φτάνει που φέρατε ένα νομοσχέδιο με ογδόντα οκτώ άρθρα και τόσες τροπολογίες, με είκοσι πέντε άρθρα επιπλέον...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Μην απαντάτε, κύριε Συντυχάκη, σας παρακαλώ. Εσείς στο λόγο σας.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΥΝΤΥΧΑΚΗΣ: Στον λόγο μου, ναι, αλλά από κάτω δεν θα κάνουμε μορφασμούς...

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΕΛΛΑΣ: Είχατε τρία λεπτά και μιλάτε εννέα.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΥΝΤΥΧΑΚΗΣ: Σας παρακαλώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Σας παρακαλώ, δεν είπαν και τίποτε. Νόημα έκαναν. Σε μένα μιλήσανε.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΥΝΤΥΧΑΚΗΣ: Σε σχέση με το επίδομα μετάβασης των εργαζομένων σε εμπόλεμη περιοχή. Το ΚΚΕ ήταν πάντα της άποψης ότι θα πρέπει αυτό το επίδομα να είναι ιδιαίτερα αυξημένο. Και λέμε, επίσης, ότι πρέπει να προμηθεύονται με μέσα ατομικής προστασίας, τα μέσα ασφάλειας, δηλαδή αλεξίσφαιρα γιλέκα, κράνη και ό,τι άλλο χρειάζονται για να πάνε στον πόλεμο.

Τους έστειλαν στην Ουκρανία, χωρίς τίποτα από όλα αυτά κι έτρεχαν, βέβαια, εκ των υστέρων να τους καλύψουν. Έχουν ευθύνη για αυτά και η Κυβέρνηση και η εργοδοσία.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Κι εμείς ευχαριστούμε, κύριε Συντυχάκη.

Το λόγο έχει τώρα η κ. Ευαγγελία Λιακούλη από το Κίνημα Αλλαγής.

Ορίστε, κυρία Λιακούλη.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΛΙΑΚΟΥΛΗ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Πολύ σύντομα, λοιπόν. Δεν θα διαβάσω όλα αυτά που κρατάω, έχω σημειώσεις μόνο.

Κύριε Υπουργέ, να πούμε κατ' αρχάς -και στις κυρίες και στους κυρίους συναδέλφους- ότι εμείς στο Κίνημα Αλλαγής και συγκεκριμένα ο τομεάρχης μας επί των ασφαλιστικών και κοινωνικών θεμάτων ανέπτυξε κατά τη διάρκεια της ομιλίας του -γι' αυτό δεν θα κουράσω- την τροπολογία την οποία καταθέσαμε και δυστυχώς, κύριε Υπουργέ, δεν κάνατε δεκτή και αφορά στην κατάργηση της μείωσης της εθνικής σύνταξης των ομογενών από την πρώην Σοβιετική Ένωση και την Αλβανία, βελτιώσεις στη χορήγηση του επιδόματος ανασφάλιστων υπεργολικών.

Νομίζω ότι αυτή θα έπρεπε να την κάνατε δεκτή και θα έπρεπε να το δείτε με ευρύτητα πνεύματος, διότι αυτό που κάνετε είναι μισή δουλειά. Βελτιώνετε ελάχιστα τη συγκεκριμένη διάταξη, αλλά δυστυχώς δεν ικανοποιείτε ένα δικαίωμα που θα έπρεπε να το έχετε ικανοποιήσει, ούτως ή άλλως, εδώ και καιρό. Παρ' όλα αυτά, εμείς θα σταθούμε θετικά στην διάταξη τη συγκεκριμένη, προκειμένου να θεωρήσουμε ότι αυτό είναι μια αρχή για να βελτιωθεί έτι περαιτέρω το συγκεκριμένο ζήτημα.

Τώρα, ο κύριος Υπουργός, ο κύριος Λιβάνιος, ανέπτυξε την τροπολογία 1246 και συγκεκριμένα μας εξήγησε πώς ακριβώς έχουν συλλabby το ζήτημα της χρηματοδότησης του κόστους για την προμήθεια, εγκατάσταση, λειτουργία, συντήρηση σταθμών συμπληρωματικής κάλυψης, ειδικά στους δήμους Α' και Β' βαθμού αυτοδιοίκησης, δήμους και περιφέρειες. Όμως, δεν μπορούμε αυτό να το ψηφίσουμε θετικά και το αιτιολογώ: Ζητήσαμε και από τον κύριο Υπουργό να απαλειφθούν οι λέξεις «δύνανται να» από τη συγκεκριμένη διάταξη. Και έχει πολύ μεγάλη σημασία

για μας. Γιατί; Η θέση του ΠΑΣΟΚ - Κίνημα Αλλαγής είναι ότι σε κάθε μεταβίβαση αρμοδιότητας ή δυνατότητας σε ένα δήμο να προβεί σε ένα έργο ή σε μία διαδικασία, θα πρέπει να μεταφέρονται και οι πόροι. Δεν μας λείπει απολύτως τίποτα να λέτε ότι μεταφέρετε στους δήμους την αρμοδιότητα τη συγκεκριμένη να μπορούν να στήσουν ένα συμπληρωματικό σταθμό, αλλά δεν τους δίνετε τα λεφτά. Τι σημαίνει «δύνανται να» τα δώσει τα χρήματα αυτά το αρμόδιο Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης; Για ποιο λόγο δεν δεσμεύεται μέσα στο συγκεκριμένο νομοσχέδιο; «Δύνανται να» σημαίνει μπορεί να τα δώσει, μπορεί και να μην τα δώσει. Κι εμείς ξέρουμε ότι δεν θα τα δώσει, γιατί δεν τα δίνει ποτέ. Όπως ο κ. Πέτσας προχθές που εξήγγειλε τα 57 συν 14 εκατομμύρια, τα οποία ήταν στον προϋπολογισμό, ήταν ήδη στον προϋπολογισμό και τα εξήγγειλε ξανά και ξανά. Εκατό φορές έχετε εξαγγείλει τα ίδια λεφτά για τους ΟΤΑ. Φτάνει πια. Εμείς, τουλάχιστον, τα υπολογίζουμε και τα έχουμε μπροστά μας.

Λοιπόν το «δύνανται να» να φύγει για να το ψηφίσουμε. Να δεσμευτείτε -ο κ. Λιβάνιος δεσμεύτηκε από αυτό το βήμα, κύριε Υπουργέ- ότι τα χρήματα θα δίνονται από το συγκεκριμένο Υπουργείο στους ΟΤΑ. Να διαγραφεί, λοιπόν, αυτό το «δύνανται να» και να λείπει ότι θα είναι από το συγκεκριμένο Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης και να το ψηφίσουμε μετά χαράς.

Τώρα, για την τροπολογία του Υπουργείου Εσωτερικών, την με αριθμό 1247, δεν θα πω τίποτα, γιατί την ανέλυσα στην ομιλία μου. Έχετε κάποιες διατάξεις οι οποίες είναι φωτογραφία, μόνο το φλας δεν δείξατε μέσα σε αυτό. Φωτογραφία που την καταλαβαίνει και ένα μικρό παιδί. Έχει μέχρι διατάξεις για τους υπαλλήλους των περιφερειών, μετακινήσεις σε υπαλλήλους περιφέρειας, από μία περιφερειακή ενότητα σε άλλη, χωρίς, κατά περιπτώσεις και κατ' εξαίρεση, λέτε μέσα στην ίδια τη διάταξη, να το αποφασίζει το αρμόδιο όργανο και όχι στην περιφερειακή ενότητα ή σε νησιά. Εν πάση περιπτώσει -επαναλαμβάνω- το φλας λείπει από τη συγκεκριμένη τροπολογία.

Και καταλήγω στο πιο ουσιαστικό. Κύριε Υπουργέ και κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο λόγος για την τροπολογία 1248, που αφορά στην ευθύνη του Τύπου, για τον οποίο τόσο λόγο κάναμε πριν. Εγώ έθεσα και κάποια ερωτήματα στον αρμόδιο Υπουργό, όταν έφερε την τροπολογία, προκειμένου να καταλάβουμε σε ποια κατεύθυνση και με ποιο πνεύμα έχετε σκεφτεί πάνω σε αυτή την τροπολογία.

Μετά από τις απαντήσεις του κυρίου Υπουργού, να σας πούμε το εξής: Δικό μας μέλημα, χρέος και καθήκον -έτσι το αισθανόμαστε- είναι η διασφάλιση κατ' αρχάς των συνθηκών ελευθερίας και ανεξαρτησίας του Τύπου. Η ελευθεροτυπία και η πολυφωνία είναι στον σκληρό πυρήνα της δικής μας φυσιογνωμίας, αλλά και των πολιτικών μας.

Εμείς τι θέλουμε; Το ΠΑΣΟΚ θέλει τα μέσα μαζικής ενημέρωσης να λειτουργούν με όρους διαφάνειας, χωρίς αχυρανθρώπους και χωρίς κρυπτόμενους. Σε αυτό νομίζω ότι πρέπει να συμφωνήσουμε όλοι.

Ποιο πρόβλημα έχει η τροπολογία την οποία φέρνετε; Ακόμη μια φορά σε αυτό το νομοσχέδιο σήμερα καμμία διαβούλευση δεν κάνατε, ούτε στο μισό. Το έχετε παραδεχθεί. Πέραν του ότι είναι νομοσχέδιο-σκούπα δεκατριών Υπουργείων - έχετε γίνει οιονεί πρωθυπουργός, σας είπα το πρωί- γι' αυτό το νομοσχέδιο δεν έχετε μιλήσει ούτε με την ΕΣΗΕΑ.

Ξέρετε, μετά τις απαντήσεις από τον κύριο Υπουργό, εμείς επικοινωνήσαμε με την κ. Αντωνιάδου από την ΕΣΗΕΑ. Είναι εντυπωσιακό ότι δεν έχετε επικοινωνήσει με την ΕΣΗΕΑ. Γι' αυτό και λέω το όνομα στη Βουλή, για να μη μιλάμε γενικώς και αορίστως και μας λέτε ότι κάνουμε αντιπολίτευση.

Πρόκειται για ένα πολύ σημαντικό θέμα, που έχει μια ευρύτητα. Εσείς μπορεί να έχετε κάτι στο μυαλό σας, αλλά αυτό δεν ξέρετε πού θα φτάσει και πού μπορεί να φτάσει και ποιος θα το διαχειριστεί, όχι εσείς προσωπικά, δεν θα το κάνατε εσείς, θα το κάνουν άλλοι. Είναι δυνατόν να αποφασίσετε για ένα τόσο σημαντικό θέμα, όταν δεν έχετε καν συνομιλήσει με την ΕΣΗΕΑ; Είναι εντυπωσιακό! Και μας ζητάτε να το ψηφίσουμε!

Δεύτερον, ρώτησα τον αρμόδιο Υπουργό σχετικά με την ευρύτητα της συγκεκριμένης διάταξης. Αναφέρατε στις εφημερίδες πολύ συγκεκριμένα, δεν αναφέρατε στα sites, στα ηλεκτρο-

νικά μέσα. Έχουμε και νομολογία γι' αυτό και ξέρουμε τι πρέπει να γίνει. Είπε ο κύριος Υπουργός ότι «θα φέρω κάποια στιγμή ένα μητρώο προκειμένου και εκεί να τοποθετηθούν και προσπαθώ να βρω λύση». Φέρτε το. Φέρτε το όλο μαζί. Φέρτε επιτέλους ένα πράγμα ολοκληρωμένο, που να μην είναι αποσπασματικό. Δεν έχετε μια συνολική άποψη, ένα όραμα; Δεν έχετε ένα σχέδιο για το πώς θα αντιμετωπίζετε την ελευθεροτυπία; Εγώ ξέρω ότι θέλετε εσείς να διασφαλίσετε την ελευθεροτυπία και την πολυφωνία. Δεν είναι δυνατόν να μη θέλετε. Θέλετε να ακούγεστε και εσείς και όλοι. Δεν έχετε μία συνολική θεώρηση των πραγμάτων; Τι σημαίνει «θα φέρω μία πλατφόρμα με ένα μητρώο για να εγγράφω μέσα και τα sites»;

Εμείς θέλουμε να έχει ευρύτερους όρους. Θέλουμε να διασφαλίζει την ισοτιμία και την αναλογικότητα. Σε καμμία περίπτωση δεν μπορούμε να υπερασπιστούμε αχυρανθρώπους, αλλά θέλουμε να έχουμε κανόνες ενιαίους και για όλους.

Κύριε Υπουργέ, τελειώνω με μία επισήμανση, αν μου επιτρέπετε: Θα βρίσκατε σύμμαχο σε εμάς, θα βρίσκατε σύμμαχο στην παράταξη του Κινήματος Αλλαγής, αν πάλι δεν βιαζόσασταν, αν πάλι δεν το φέρνατε έτσι. Και ακόμα και εάν είχατε την επιλογή να μη συζητήσετε με κανέναν, με την ΕΣΗΕΑ θα έπρεπε να συζητήσετε, αν μη τι άλλο, να μας φέρετε άποψη, τεκμηριωμένη γνώμη εδώ. Τι άλλο να πω;

Αυτό θα το ψηφίσετε εσείς. Εμείς μέχρι να φέρετε ολοκληρωμένη προσέγγιση σε αυτό το πολύ σοβαρό θέμα που έχει να κάνει με την ελευθεροτυπία, όπως καταλαβαίνετε, δεν μπορούμε να το ψηφίσουμε.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Ευχαριστούμε πολύ.

Τον λόγο έχει ο κ. Διονύσιος Καλαματιανός από τον ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ - ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Τελικά, κύριε Υπουργέ, δεν τις γλιτώσαμε τις τροπολογίες. Θα αναφερθώ μόνο στις τροπολογίες στη δευτερολογία μου. Φέρρατε ένα νομοσχέδιο-σκούπα, ήρθαν και οι διατάξεις των τροπολογιών.

Ξεκινώ, λοιπόν, με την με αριθμό 248 τροπολογία, η οποία επιφέρει σοβαρές αλλαγές στο νομικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία του Τύπου. Προφανώς γνωρίζετε ότι με αυτές τις διατάξεις μπορεί να οδηγήσετε πολλές επιχειρήσεις του κλάδου στο λουκέτο. Εμείς στηρίζουμε πάντοτε κάθε ρύθμιση που συμβάλλει στη διαφάνεια και στη διάρκεια και, όπως γνωρίζετε, είμαστε ιδιαίτερα ευαίσθητοι στο θέμα του ιδιοκτησιακού καθεστώτος στα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Αυτό που φέρνετε, όμως, είναι ένα ημίμετρο. Αν πραγματικά θέλετε να αποτυπωθεί το ιδιοκτησιακό καθεστώς, γιατί δεν προχωρήσατε σε ονομαστικοποίηση των μετόχων ή των κατόχων εταιρικών μεριδίων; Αν πραγματικά θέλετε να επιβάλετε τη διαφάνεια, γιατί σπεύσατε μόλις αναλάβετε τη διακυβέρνηση της χώρας, να καταργήσετε την υποχρεωτική υποβολή «πύθην έσχες» από τους μετόχους τηλεοπτικών σταθμών και πρακτορείων διανομής Τύπου;

Η τροπολογία εμπλέκει και το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης. Διευρύνετε το πεδίο εποπτείας του ΕΣΡ και στον Τύπο. Μέχρι σήμερα δεν είχε αυτές τις αρμοδιότητες. Μετατρέπετε το ΕΣΡ σε έναν μηχανισμό επιβολής προστίμων. Σας θυμίζω ότι ο πρόεδρος της αρχής σε πρόσφατη ακρόαση του στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας είχε μιλήσει για σοβαρή έλλειψη χρηματοδότησης και έλλειψη προσωπικού. Ενώ, λοιπόν, δεν μπορεί λόγω αυτών των ελλείψεων να ελέγχει όσο θα ήθελε, στην ευρύτητα που θα ήθελε, τα ραδιοτηλεοπτικά μέσα, έρχεστε τώρα και του βάζετε και άλλες αρμοδιότητες.

Εμείς, κύριε Υπουργέ, είμαστε πάντα κατά των χυδαιότητων και των συκοφαντιών. Τις έχουμε υποστεί και εμείς και ο Πρόεδρος μας. Όμως οφείλουμε να προστατεύουμε και το Σύνταγμα και βεβαίως και την ελευθερία του Τύπου που προστατεύεται από το Σύνταγμα. Χρειάζεται νομοθετική σοβαρότητα, νομοθετική υπευθυνότητα. Για ένα τόσο σημαντικό θέμα το ελάχιστο που θα οφείλατε να κάνετε είναι να φέρετε τις προτάσεις σας σε διαβούλευση στις επιτροπές, σε συγκροτημένο νομοσχέδιο, για

να εκφράσουν όλοι οι φορείς τις απόψεις τους. Ανέφερε προηγουμένως και η συνάδελφος ότι ούτε οι εκπρόσωποι των δημοσιογράφων δεν ήξεραν τι συμβαίνει εδώ. Δεν ξέρω αν το ήξεραν και οι εκπρόσωποι των επιχειρήσεων.

Έρχομαι στην με αριθμό 1246 τροπολογία που αφορά το ΕΚΟΜΕ. Οι διατάξεις της τροπολογίας αλλοιώνουν περαιτέρω τη φιλοσοφία του φορέα. Στην πραγματικότητα με αυτές τις διατάξεις ομολογείτε την αποτυχία σας να συνεχίσετε ένα εμβληματικό έργο της κυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ. Παράλληλα σκορπάτε τα χρήματα των φορολογουμένων με αδιαφανείς διαδικασίες.

Αρχικά επικαλείστε την αδυναμία του ΕΚΟΜΕ να τηρήσει τις προθεσμίες που θέτει η νομοθεσία και στη συνέχεια καταργείτε τον καθολικό έλεγχο των αιτήσεων ολοκλήρωσης των επενδυτικών σχεδίων από τα αρμόδια όργανα του ΕΚΟΜΕ. Τι λέει η διάταξη; Μόνο δειγματοληπτικό έλεγχο στο 30% των αιτήσεων και το υπόλοιπο 70% θα ελέγχεται από ιδιώτες εξωτερικούς ελεγκτές και λογιστές. Η ευθύνη βεβαίως για τις καθυστερήσεις βαρύνει στο ακέραιο την Κυβέρνησή σας. Δεν προχωρήσατε τη διαδικασία στελέχωσης του ΕΚΟΜΕ με έμπειρους εργαζόμενους που είχε ξεκινήσει η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ. Σας θυμίζω ότι με την προηγούμενη δεν υπήρχαν καθυστερήσεις. Επιπλέον, εισάγετε ως απαραίτητο στοιχείο για την έκδοση απόφασης υπαγωγής μιας παραγωγής σε καθεστώς ενίσχυσης του ΕΚΟΜΕ την ύπαρξη βεβαίωσης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης ότι υπάρχουν οι σχετικές πιστώσεις. Τι σημαίνει αυτό; Σημαίνει ότι η Κυβέρνηση ομολογεί ότι πλέον δεν εγγυάται τη σταθερή χρηματοδότηση του συστήματος. Αυτό είναι πρόβλημα, γιατί προφανώς δημιουργεί πρόβλημα και στους δημιουργούς και συνολικά στην προσέλκυση επενδύσεων. Θέλουμε να προσελκύσουμε επενδύσεις. Όταν τους λέτε ότι «θα δίνω αν έχω πιστώσεις» κ.λπ. καταλαβαίνετε ότι δημιουργείται μια ασάφεια και αμφιβολία.

Συνολικά, λοιπόν, με τις ρυθμίσεις αυτές υπονομιέετε τους αναπτυξιακούς στόχους που έχει το ΕΚΟΜΕ από την ίδρυσή του. Ποιο είναι αυτοί; Η μετατροπή της χώρας μας σε ένα ισχυρό brand name του οπτικοακουστικού τομέα και αυτό σημαίνει βεβαίως την προσέλκυση παραγωγών στο φυσικό στούντιο που διαθέτει η Ελλάδα και την οικοδόμηση ενός στέρους συστήματος εγχώριων επαγγελματιών, με υψηλά στάνταρ και διεθνή εμβέλεια.

Παράλληλα αδιαφορείτε και για τις θέσεις εργασίας που θα δημιουργούνταν στη χώρα. Άρα, λοιπόν, οδηγείτε και το ΕΚΟΜΕ στην απαξίωση.

Όσον αφορά στην τροπολογία 1249/125 τι κάνετε με το άρθρο 1; Υποχρεώνετε τους δήμους, κύριε Υπουργέ, να ασκούν ένδικα μέσα κατά των εργαζομένων. Και ερωτώ: τι άλλαξε από το 2019 όταν η Κυβέρνησή σας νομοθέτησε διαφορετικά; Γιατί αφαιρείτε τη δυνατότητα των δήμων να εφαρμόζουν δικαστική απόφαση που αναγνωρίζει την πραγματική σχέση εργασίας των εργαζομένων; Προφανώς θέλετε να αφαιρέσετε μια δυνατότητα που έχουν οι δήμοι να αυξάνουν το προσωπικό τους, να ενισχύονται με προσωπικό απαραίτητο.

Κλείνοντας να κάνω μια αναφορά στην τροπολογία 1247/123. Αυτή η τροπολογία προβλέπει την αναστολή της αίτησης που έχει υποβληθεί, αν διαπιστωθεί ότι έχει ασκηθεί ποινική δίωξη. Έχει ασκηθεί ποινική δίωξη, όχι καταδίκη. Πρακτικά ουσιαστικά καταργείται το τεκμήριο της αθωότητας καθώς η αναστολή επέρχεται χωρίς να υπάρχει καμμία δικαστική κρίση. Επίσης, δεν προβλέπεται μέχρι τότε να αναστέλλεται η αίτηση και τι θα γίνεται αν αθωώνεται ο αιτών. Κύριε Υπουργέ, δεν προβλέπεται κάτι για όλα αυτά. Αν αθωωθεί αυτός που διώκεται, υπάρχει και ποινική δίωξη, τι θα γίνει; Θα επανέρχεται, θα μπορεί; Πρέπει να ρυθμιστεί, πρέπει να προβλεφθεί. Δεν προβλέπεται κάτι. Παραβιάζεται, λοιπόν, η αρχή της αναλογικότητας αφού η δίωξη δεν μπορεί να αναιρεί το τεκμήριο της αθωότητας.

Τη διάταξη για τους επιστημονικούς συνεργάτες της κ. Αδαμοπούλου θα την ψηφίζαμε, αλλά απ' ό,τι μας είπατε δεν θα την κάνατε δεκτή.

Υπάρχουν κάποια άρθρα στις τροπολογίες βεβαίως που είναι θετικά, όμως η επιμονή σας να φέρνετε τόσα άρθρα σε τροπολογίες μάς αναγκάζει να μην ψηφίζουμε συνολικά την τροπολο-

γία. Και μη μας λέτε μετά «α, δεν ψηφίσατε», γιατί το κάνετε πολλές φορές. Φέρνεται πολλά άρθρα σε μια τροπολογία, μπορεί να μη συμφωνούμε σε ένα ή σε δύο ή σε περισσότερα, σε κάποια να συμφωνούμε και να θέλουμε να τα ψηφίσουμε -και υπάρχουν τέτοια άρθρα στις τροπολογίες αυτές που δεν θα ψηφίσουμε-, αλλά δεν μπορούμε να κάνουμε αλλιώς. Δεν έχουμε εμείς την ευθύνη. Φέρτε τα ή σε χωριστά νομοθετήματα ή ένα άρθρο σε κάθε τροπολογία. Δεν γίνεται.

Αυτά είχα να πω. Συνολικά καταψηφίζουμε τις τροπολογίες και βεβαίως και επί της αρχής καταψηφίζουμε το νομοσχέδιο.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Ευχαριστούμε πολύ, κύριε Καλαματιανέ.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΛΙΑΚΟΥΛΗ: Κύριε Πρόεδρε, μπορώ να συμπληρώσω κάτι, για να καταγραφεί στα Πρακτικά;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Ξεχάσατε κάτι να πείτε; Ορίστε, έχετε τον λόγο.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΛΙΑΚΟΥΛΗ: Ευχαριστώ.

Μία λέξη μόνο, κύριε Πρόεδρε. Παρέλειψα να αναφέρω για τα Πρακτικά μόνο ότι στην τροπολογία 1248/124 για την ευθύνη του Τύπου υπάρχει και ένα άρθρο 2 -ξέχασα να το αναφέρω- για το επίδομα μετάβασης εργαζομένων της «ΕΡΤ Α.Ε.» σε εμπόλεμη περιοχή. Είναι ένα άρθρο που δυστυχώς δεν μπορούμε να το ψηφίσουμε ακριβώς επειδή σωρεύεται, όπως είπε και ο συνάδελφος, σε μία τροπολογία ενιαία μαζί με το πρώτο. Γι' αυτόν τον λόγο και θα ψηφίσουμε «παρών» στη συγκεκριμένη τροπολογία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Τον λόγο έχει ο εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας κ. Γεώργιος Κοτρωνιάς.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΤΡΩΝΙΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Πολύ σύντομα θέλω να επισημάνω δύο - τρία ζητήματα που ακούστηκαν σήμερα.

Το πρώτο είναι η ανακοίνωση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ότι μετά τη ρύθμιση της σύνταξης των ομογενών ακολουθεί και η ρύθμιση του επιδόματος των ανασφάλιστων υπερήλικων ομογενών. Πολύ σημαντικό, ακούστηκε και από την Αντιπολίτευση, ο Υπουργός το κάνει δεκτό.

Το δεύτερο έχει σχέση με τη ρύθμιση που προβλέπει η τροπολογία για τις ημερήσιες και εβδομαδιαίες εφημερίδες πανελλαδικής κυκλοφορίας. Προφανώς δεν θέλει να καταργήσει τη δλευθεροτυπία ούτε καν διανοείται να κάνει κάτι τέτοιο. Το μόνο που θέλει να κάνει είναι να είναι ορατή η ταυτότητα του ιδιοκτήτη και του διευθυντή του μέσου, ώστε να αναλαμβάνουν και τις όποιες ευθύνες για τα γραφόμενά τους.

Το τρίτο είναι ο αυτεπάγγελτος καθαρισμός των ιδιωτικών οικοπέδων που εγκυμονούν κινδύνους πυρκαγιάς στους δήμους της χώρας. Είναι πολύ σημαντικό και το ξέρουμε όσοι έχουμε ασχοληθεί χρόνια με την αυτοδιοίκηση.

Σε ό,τι αφορά την κριτική του ΣΥΡΙΖΑ για κινδύνους στο δασικό περιβάλλον από τη δυνατότητα υπό όρους και άλλων χρήσεων στους δασομένους αγρούς είναι προφανές σε κάθε περίπτωση ότι υπερισχύουν οι υπερκείμενοι υφιστάμενοι νόμοι που προσδιορίζουν και περιορίζουν τις χρήσεις των εν λόγω αγροτεμαχίων.

Είναι ακόμη ένα χρήσιμο πολυνομοσχέδιο, στο οποίο το άρθρο 1 έδωσε και τον τίτλο, αλλά κυρίως το στίγμα της πολιτικής μας για την πάταξη της διαφθοράς μέσα στο κράτος, που ασφαλώς δεν γίνεται μόνο με την προώθηση του εθνικού στρατηγικού σχεδίου κατά της διαφθοράς, αλλά και με μία σειρά νόμων που έχουμε προηγηθεί. Και αναφέρω τον εσωτερικό έλεγχο, αλλά και ευρύτερες διατάξεις για τον δημόσιο τομέα που ισχύουν αυτή τη στιγμή ως νόμοι του κράτους.

Τώρα, με την τροπολογία του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης λύνεται οριστικά το θέμα των «λευκών περιοχών», δηλαδή αυτών που δεν έχουν τηλεοπτική κάλυψη ειδικά των περιφερειακών καναλιών. Με κοινή υπουργική απόφαση και με χρήματα που προβλέπονται στην τροπολογία θα χρηματοδοτηθούν οι δήμοι που έχουν περιοχές χωρίς κάλυψη, για να προμηθευτούν, να εγκαταστήσουν, να λειτουργήσουν και να συντηρήσουν τοπικούς αναμεταδότες που θα λύσουν το πρόβλημα οριστικά. Και θέλω να πω ότι έχω κάνει κι εγώ προσωπικά μια μεγάλη προσπάθεια για την περιοχή μας, μαζί με τους δημάρχους, για να

μπορέσουμε να συμβάλουμε στην επίλυση αυτού του θέματος.

Κλείνοντας θέλω να καταθέσω μία σκέψη. Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τι αποδείχθηκε από τη σημερινή συζήτηση; Νομίζω ότι αποδείχθηκε σαφώς ότι από τη μια πλευρά η Κυβέρνηση Μητσοτάκη εργάζεται και παράγει έργο, ενώ η Αντιπολίτευση χωρίς να έχει ειδικά στο σημερινό νομοσχέδιο ουσιαστικές αντιρρήσεις καταφεύγει σε κριτική περισσότερο σε διαδικαστικά θέματα, σπαταλώντας, κατά τη γνώμη μου, το πολιτικό της κεφάλαιο σε επουσιώδη. Γιατί η εμπειρία μου μέχρι σήμερα μου έχει δείξει, μου έχει μάθει ότι όταν η κριτική δεν συνάδει με το κοινό αίσθημα των πολιτών καταλήγει να είναι έπαια πτερόεντα που χάνονται μετά τη δημοσιότητα των δέκα λεπτών που παίρνουν, ενώ το έργο που παράγεται μένει και βελτιώνει τη ζωή των Ελλήνων.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Και εμείς ευχαριστούμε, κύριε Κοτρωνιά.

Θα κλείσουμε με την ομιλία του Υπουργού Εσωτερικών κ. Μαυρουδής Βοριδίδη.

Καλείται, λοιπόν, στο Βήμα ο Υπουργός Εσωτερικών κ. Μαυρουδής Βοριδής, ο οποίος έχει τον λόγο.

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Άκουσα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όλα αυτά τα οποία είπατε στην κριτική σας για τη διαδικασία εδώ του νομοσχεδίου, αλλά η διαδικασία η ίδια σας διαψεύδει. Είμαστε εδώ επί δεκατρείσμις ώρες, συζητάμε αυτό το νομοσχέδιο, συζητάμε τις διατάξεις του και μου λέτε ότι αν είχαμε ακολουθήσει τη διαδικασία των τροπολογιών -διότι αυτές είναι οι επιλογές, η άλλη επιλογή είναι να μη νομοθετούμε- θα ήταν καλύτερα. Δεν θα είχαμε περάσει από την επιτροπή, δεν θα είχαμε κάνει ακρόαση φορέων, για ένα μεγάλο κομμάτι από αυτές δεν θα είχε γίνει καμμία διαβούλευση, θα είχαν έρθει σε ένα νομοσχέδιο κάποια στιγμή, δεν θα είχε γίνει η σημερινή συζήτηση. Αυτή θα ήταν πιο καλή νομοθέτηση -σωστά;- κατά την αντίληψή σας.

Αλλά είμαστε τώρα αυτές τις ώρες εδώ και συζητάμε τις διατάξεις. Και ήρθαν έντεκα Υπουργοί, οι οποίοι παρέστησαν σε αυτή τη συζήτηση, ήρθαν ενώπιον του Κοινοβουλίου, εξήγησαν τη νομοθετική τους πρωτοβουλία, δέχτηκαν κριτική και ερωτήσεις. Αυτό δεν σας αρέσει, σας αρέσει το άλλο. Να το σκεφτούμε, μήπως κάνουμε το άλλο, αφού δεν σας αρέσει αυτή η διαδικασία που είναι μία άνετη και ευρεία διαδικασία μιας μεγάλης συζήτησης και θα προτιμούσατε αυτές οι εκατό διατάξεις να έχουν έρθει σε διάσπαρτα νομοσχέδια και βεβαίως να χάνονται μέσα στο κεντρικό βάρος του νομοσχεδίου. Γιατί όταν θα είχαμε παραδείγματος χάριν να συζητήσουμε τον εσωτερικό έλεγχο, θα συζητάγαμε για τον εσωτερικό έλεγχο, δεν θα συζητάγαμε τώρα την τροπολογία που έχει μπει. Θα συζητάγαμε για τις διατάξεις του νομοσχεδίου. Όταν έχετε να συζητήσετε την Κοινωνία των Πολιτών και τον εθελοντισμό θα συζητήσετε γι' αυτό, δεν θα συζητήσετε για την τροπολογία, και ορθώς.

Όμως τώρα συζητήσαμε σε βάθος, ανεδείχθησαν θέματα, διαφωνίες, συμφωνίες και μου λέτε ότι δεν είναι καλή αυτή η νομοθέτηση. Είναι εξαιρετική αυτή η νομοθέτηση. Είναι καταπληκτική αυτή η νομοθέτηση. Είναι μοντέλο νομοθετήσεων και θα έπρεπε να το εφαρμόζουμε συστηματικά. Άρα, λοιπόν, το λήξαμε αυτό. Και θερμή παράκληση για να γίνεται διάλογος ουσίας στην Βουλή...

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΥΝΤΥΧΑΚΗΣ: Το φύρδην μίγδην ε;

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Προσέξτε. Είναι μοντέλο, ναι. Κύριε συνάδελφε, να σας πω γιατί. Λέτε ότι το γεγονός ότι υπάρχει ετερότητα στις διατάξεις δεν είναι σίνηθες αλλά πάρτε ως δεδομένο ότι αυτά πρέπει να νομοθετηθούν. Μην παίρνετε ως δεδομένο ότι δεν θέλουμε να τα νομοθετήσουμε. Θέλουμε να νομοθετήσουμε. Και το ερώτημα είναι πως. Αυτό συζητάμε τώρα. Μην ξεκινάτε ότι αυτές οι διατάξεις δεν θα υπάρχουν καθόλου. Αυτές οι διατάξεις θα υπάρχουν. Πού θέλετε να συζητηθούν; Αυτό είναι το ερώτημα. Και προσέξτε. Μέσα σε έναν χρόνο ο οποίος, επίσης, να είναι ένας χρόνος νομοθετικός. Δηλαδή, θα μου πείτε να περιμένουμε να φέρει νομοσχέδιο το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας για να βάλει τις δικές του διατάξεις.

Μπορεί να φέρει σε ένα εξάμηνο το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας. Θα περιμένουν οι διατάξεις του άμυνας ένα εξάμηνο πότε θα έρθει νομοσχέδιο; Όχι, δεν θα περιμένουν, γιατί υπάρχει νομοθετική ανάγκη, υπάρχει ιδιωτική ανάγκη να νομοθετηθούν. Αυτή την επιλογή έχετε.

Η επιλογή είναι τροπολογίες οι οποίες θα έρχονται να κατατίθενται εμπροθέσμως, δηλαδή εντός εικοσιτετραώρου, σε οποιοδήποτε νομοσχέδιο. Αυτή είναι η μια επιλογή. Ή ετούτη εδώ. Ποια από τις δυο σας αρέσει; Δεν υπάρχει μια τρίτη. Η τρίτη που ακούω είναι να μη νομοθετούμε. Αυτό δεν υπάρχει περίπτωση. Με άλλους αυτό. Εμείς θα νομοθετούμε. Άρα, λοιπόν, τα πράγματα είναι ξεκάθαρα ως προς το διαδικαστικό μέρος. Η ίδια η διαδικασία έδειξε την ορθότητα της νομοθετικής μας επιλογής.

Λυπάμαι που λείπει ο κ. Ραγκούσης. Ήθελα μια απάντηση να του δώσω. Όπως είπα, πάντα το ύψος του κ. Ραγκούση είναι ωραίο. Είναι ένα δωρικό και στιβαρό ύψος όταν τα λέει αυτά, ειδικά τις κατηγορίες που μας απευθύνει. Αυτή η κατηγορία μου άρεσε πάρα πολύ με τους συνοριοφύλακες. Την έφερε ως ένα παράδειγμα φαυλοκρατικών προσλήψεων. Σωστά. Αυτό είμαι βέβαιος ότι ο εισηγητής του ΣΥΡΙΖΑ, ο καλός συνάδελφος, θα το μεταφέρει στον κ. Ραγκούση. Να μας απαντήσει κάποια στιγμή αν το θέλει. Διότι μας εγκάλυψε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι.

Θυμάστε ότι εμείς αλλάξαμε τη διαδικασία της πρόσληψης των συνοριοφυλάκων που γινόταν μέσα από μια διαδικασία ΑΣΕΠ ή έστω, είτε, μία διαδικασία πανελληνίων εξετάσεων. Το θυμάστε. Αυτό δεν είπα; Αυτό, λοιπόν, το αλλάξαμε εμείς και αυτό είναι απόδειξη της φαυλοκρατικής προσέγγισης που έχουμε στις προσλήψεις. Μάλιστα. Νόμος 3812/2009. Εψηφίσθη στις 28-12-2009. Αυτό το λέω για να το θυμάται και το ΚΙΝΑΛ. Ο νόμος είναι για την αναμόρφωση του συστήματος προσλήψεων στον δημόσιο τομέα. Υπουργός Εσωτερικών είναι ο κ. Ραγκούσης. Θυμάστε που μας είπε εδώ ότι αυτός έφερε τη διάταξη που την έκανε διαφανή; Το θυμάστε αυτό; Έτσι δεν είπα; Μπράβο. Δεν ξέρουμε. Εγώ δεν έχω πια απορία, γιατί ο Ραγκούσης βρέθηκε στον ΣΥΡΙΖΑ. Γιατί δεν θυμάταν καν τι νομοθετούσε. Διότι εκείνο το οποίο νομοθέτησε στην παράγραφο 2 του άρθρου 1 είναι ότι δεν υπάγονται στις διατάξεις των κεφαλαίων α, β και γ. Τα α, β και γ είναι το ΑΣΕΠ. Προσλήψεις στο δημόσιο με διαδικασία ΑΣΕΠ. Νομοθετεί ο κ. Ραγκούσης εξαιρέσεις. Οι στρατιωτικοί, το μη πολιτικό προσωπικό, του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη. Ο κ. Ραγκούσης νομοθέτησε την εξαίρεση. Αυτή τη φαυλοκρατική. Μας είπε ότι εμείς είμαστε οι κακοί που το κάναμε αυτό. Και το έχει κάνει ο ίδιος. Εντυπωσιακό. Αυτό το λέω για το επίπεδο της κριτικής, ώστε να ξέρουμε όλοι πού βρισκόμαστε.

Θέλω προτού μω στα κυρίως θέματα του νομοσχεδίου να επισημάνω μερικά τα οποία άκουσα για τα ζητήματα του Τύπου. Θέλω να σας θέσω ευθέως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, που άκουσα ότι καταψηφίζετε συγκεκριμένα ερωτήματα. Σας φαίνεται λογικό και ως ελευθερία του Τύπου προστατευόμενη συνταγματικά το να υπάρχει έντυπο το οποίο δε μας λέει ποιος το εκδίδει; Είναι κανονικό αυτό; Όχι. Ελπίζω να λέμε όχι. Έχω μια απορία. Σας φαίνεται λογικό να λέει κάποιος ότι μας εκδίδει μία εταιρεία ένα έντυπο και όταν πηγαίνω να βρω τον νόμιμο εκπρόσωπο της εταιρείας ο άνθρωπος αυτός να είναι αλλοδαπός, υπερήλιξ, μη έχων φυσικά το μοναδικό προσωπικό περιουσιακό στοιχείο στην κατοχή του; Σας φαίνεται κανονικό αυτό; Τρίτο. Είμαι θιγόμενος. Όχι εγώ. Ο οποιοσδήποτε πολίτης. Πρέπει να εξηγήσετε στους πολίτες αυτά που κάνετε, τι καταψηφίζετε. Να βγειτε να μας το εξηγήσετε και να μας πείτε τι εννοείτε με την ελευθερία του Τύπου.

Είμαι θιγόμενος. Αφήστε τους πολιτικούς. Ένας πολίτης. Γράφει κάτι αρνητικό αυτό το έντυπο γι' αυτόν. Και ο άνθρωπος προσφεύγει στα πολιτικά δικαστήρια. Και ζητάει να κριθεί το κατά πόσον εθίγη. Ερώτηση. Η διαδικασία αυτή, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θίγει την ελευθεροτυπία; Η προσφυγή στα δικαστήρια για την προστασία της προσωπικότητας θίγει την ελευθεροτυπία στο μυαλό σας; Όχι βέβαια. Διότι εδώ έχουμε συνταγματικά προστατευόμενες αξίες. Από την μια μεριά την ελευθερία του Τύπου και από την άλλη μεριά την προστασία της προσωπικότητας. Και τα δύο προστατεύει το Σύνταγμα. Σωστά; Σωστά.

Προσφεύγει ο πολίτης. Χρησιμοποιεί τα άρθρα 57, 59 του

Αστικού Κώδικα, τα άρθρα 361- 367 του Ποινικού Κώδικα για να προστατευτεί. Το δικαστήριο του επιδικάζει αποζημίωση. Τον δικαιώνει. Γίνονται οι εφέσεις, τελειώνουν τα εφετεία, δικαιώνεται ο θιγόμενος. Και καταδικάζεται το μέσο να καταβάλει ένα ποσό ως χρηματική ικανοποίηση. Στέλνουμε τον δικαστικό επιμελητή στην εφημερίδα. Δεν υπάρχει τίποτε. Λέει «να πάω στο πρακτορείο». Πώς το είπατε; Το μονοπώλιο. Γιατί στο πρακτορείο; Γιατί μέσω πρακτορείου διακινείται η εφημερίδα. Γιατί θα βρω εκεί χρήματα; Γιατί το πρακτορείο μετά τη διανομή μαζεύει τα χρήματα και τα αποδίδει στις εφημερίδες. Σωστά; Να πάω να βρω λέει ο άνθρωπος να πάω να κάνω μια κατάσχεση εις χείρας τρίτου στο πρακτορείο. Και τι διαπιστώνει στο πρακτορείο; Ότι όλα τα ποσά έχουν εκχωρηθεί, προφανώς εικονικά, σε τρίτη εταιρεία. Αυτά σας φαίνονται κανονικά; Είναι φυσιολογικά; ανήκουν στη σφαίρα της προστασίας της ελευθερίας του Τύπου. Κι αν γυρίσουμε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, και πούμε «εμείς τον θιγόμενο πολίτη θέλουμε να τον προστατεύσουμε» παραβιάζουμε την ελευθερία του Τύπου. Αλήθεια το λέτε; Στο μυαλό σας, δηλαδή, η ελευθερία του Τύπου είναι η ασυδοσία της προσβολής και της συκοφαντίας; Είναι η χυδαιολογία; Είναι η λάσπη;

Ερχόμαστε, λοιπόν, και φέρνουμε απολύτως εύλογες, σταθμισμένες και μετριοπαθείς ρυθμίσεις. Ποιες είναι αυτές; Η ρύθμιση η οποία λέει, πρώτον εάν δεν πληρώσει η εταιρεία, μάλιστα, κάμπτεται η αρχή της αυτοτέλειας του νομικού προσώπου.

Την έννοια της κάμψης της αυτοτέλειας του νομικού προσώπου πρώτη φορά την ακούτε; Δεν το ξέρετε ότι συμβαίνει αυτό; Ότι ναι, βεβαίως, υπάρχουν περιπτώσεις που πρέπει να κάμπτεται η αυτοτέλεια του νομικού προσώπου, όταν υπάρχουν υπέρτερα αγαθά που πρέπει να προστατευτούν, όπως είναι η προσωπικότητα. Και τι γίνεται τότε; Ευθύνεται ο μέτοχος. Όλοι οι μέτοχοι; Όχι, αυτός που έχει το 50%, ο πλειοψηφών. Μάλιστα.

Λέμε και κάτι άλλο: Ότι εμείς θέλουμε να βλέπουμε και υποχρεώνουμε υπαρκτά πρόσωπα. Τι σημαίνει «υπαρκτά πρόσωπα»; Ανθρώπους οι οποίοι είναι μέλη επαγγελματικού σωματείου, δημοσιογράφοι. Γιατί; Για να υπάρχει ευθύνη σε κάποιον. Δεν σας αρέσει αυτή η ρύθμιση; Να μην υπάρχει ευθύνη; Να μην μπορεί κανείς να προστατευτεί, αφού -το τονίζω- δικαιωθεί από το δικαστήριο; Μεσολαβεί δικαστική κρίση εδώ, δεν είναι ότι κάνει κάτι η Κυβέρνηση.

Άρα εσείς υπερασπιζέστε εκείνους τους ανθρώπους, αλλά προσέξτε: Όταν την επόμενη φορά θα βγάλουν γυναίκες πολιτικούς, τις οποίες θα καθυβρίζουν χυδαία αυτά τα έντυπα, τότε θα έρθετε εδώ να μας πείτε: «Ε, δεν έχετε φροντίσει!». Απλώς θα σας θυμίσουμε τότε τι ψηφίσατε, ότι ψηφίσατε να μη γίνεται τίποτα. Θα σας το θυμίσουμε αυτό τότε, για να μας εξηγήσετε πώς το εννοείτε ακριβώς. Άρα, λοιπόν, τα πράγματα είναι ξεκάθαρα. Η παρέμβαση είναι λελογισμένη και σταθμισμένη.

Και ακούω ότι «το ΕΣΡ, λέει, δεν έχει αρμοδιότητα». Δεν έχει εκ του συντάγματος αρμοδιότητα. Δεν μπορεί να του απονεμηθεί διά του νόμου; Πού τα έχετε βρει αυτά; Πού τα λέτε; Τι τα λέτε αυτά; Δεν μπορώ εγώ να αναθέσω σε ανεξάρτητη αρχή με νόμο συγκεκριμένη αρμοδιότητα; Το Σύνταγμα λέει τι δεν μπορεί να αφαιρεθεί από το ΕΣΡ και να πάει σε άλλη αρχή. Δεν λέει τι μπορεί να δώσω εγώ στο ΕΣΡ. Μπορεί να αποφασίσω να του δώσω και αυτή την αρμοδιότητα, όπως και του τη δίνω. Και πού τη δίνω; Σε ανεξάρτητη αρχή. Γιατί; Για να μην είναι κρατικό το όργανο, να είναι ανεξάρτητη αρχή και άρα να μην υπάρχει η υπόνοια ότι κάποιος δεν θα φερθεί αντικειμενικά, δίκαια, ανεξάρτητα και αμερόληπτα. Αφήστε που είναι περιγεγραμμένα με σαφήνεια τα πράγματα. Άρα, λοιπόν, ποιο είναι το πρόβλημα σε αυτές τις διατάξεις;

Και διαβάζω την ανακοίνωση Τύπου του ΣΥΡΙΖΑ εδώ ως προς το ζήτημα αυτό: «Η νυχτερινή τροπολογία Μητσοτάκη για τον πρωτοφανή έλεγχο του Τύπου». Κατάλαβαν, δηλαδή, αυτοί ότι εμείς τώρα με αυτό θέλουμε να ελέγξουμε τον Τύπο. Εσείς αυτό εννοείτε τώρα; Έτσι εννοείτε τον έλεγχο του Τύπου; Και η έλλειψη ελέγχου του Τύπου -για να μην κάνουμε αυτό- είναι να συνεχίσουν να κάνουν αυτοί αυτό το πράγμα που κάνουν, έτσι; Σας αρέσει αυτό.

Καθώς βλέπω και μια τεράστια αγωνία, ακούστε: «Ευθεία καταπάτηση των άρθρων 14 και 15 του Συντάγματος, καθώς και του νόμου για τις ανώνυμες εταιρείες». Ξαφνικά ο ΣΥΡΙΖΑ αγωνιά

για την αυτοτέλεια του νομικού προσώπου. Μη και τυχόν καμφθεί το κέλυφος της εταιρείας και έχουμε απέναντί μας συγκεκριμένες ευθύνες. Όμως, από την άλλη μεριά -για να δείτε ότι είμαστε με όλα, ΣΥΡΙΖΑ- «...είναι προς τη σωστή κατεύθυνση να δηλώνονται οι εκδόσεις». Ε, να καταλήξουμε λίγο; Είναι για τον έλεγχο του Τύπου ή είναι προς τη σωστή κατεύθυνση; Τι από τα δύο; Και αυτό είναι η ανακοίνωση της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης. Τι να πει κανείς;

Και κάνουμε συζήτηση τώρα όχι για την ουσία της υπόθεσης, αλλά για το αν κάναμε διαβούλευση για την ΕΣΗΕΑ. Ναι, θέλετε να μας πείτε τίποτα για την ουσία; Συμφωνείτε; Διαφωνείτε; Πρέπει να το αφήσουμε έτσι όπως είναι; Πρέπει να συνεχιστεί αυτή η κατάσταση; Πρέπει να συνεχιστεί η ασυδοσία;

Και προσέξτε τώρα την περαιτέρω αντίφαση στην κριτική: «Ναι, αλλά το φέρνετε μόνο για τις εφημερίδες. Γιατί δεν το φέρνετε και για τα site;». Αυτό είναι για τον έλεγχο του Τύπου; Άρα τι; Μας παρακινείτε να διευρύνουμε τον έλεγχο; Τι από τα δύο; Τι θέλετε; Δεν έχω καταλάβει. Εάν αυτό είναι μια κακή διάταξη, η οποία είναι για να επιβάλλουμε εμείς τον έλεγχό μας πάνω στον Τύπο, τότε πώς έρχεστε και λέτε: «θέλουμε να το διευρύνετε και στα site και στα ηλεκτρονικά μέσα»; Γιατί; Θέλετε να διευρύνουμε αυτόν τον κακό έλεγχο;

Αν είναι μια καλή διάταξη, αλλά πιστεύετε ότι πρέπει να διευρυνθεί, τότε ελάτε να την ψηφίσετε και εγώ θα σας πω -σας έχω και καλά νέα, αφού είμαστε όλοι στο ίδιο στρατόπεδο εδώ- ότι σήμερα πια στην Ευρώπη και στον κόσμο, στον ΟΟΣΑ διεξάγεται μια τεράστια συζήτηση για το πώς θα αντιμετωπιστεί η ασυδοσία και των ηλεκτρονικών μέσων με τα ατελείωτα fake news που διακινούν και που τελικά γίνονται όπλα προπαγάνδας, οργανωμένης προπαγάνδας, σε χέρια κρατικών οντοτήτων.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υπουργού)

Έχω λίγο χρόνο ακόμα, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Βεβαίως.

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Ευχαριστώ πολύ.

Και ανοίγει μία δημόσια συζήτηση, είναι σε εξέλιξη και πρόκειται να γίνει αυτό. Ο ΟΟΣΑ πρόκειται να συζητήσει για αυτά τα θέματα το προσεχές φθινόπωρο και οργανώνονται παρεμβάσεις για τα ζητήματα αυτά. Διότι φυσικά απασχολεί τον κόσμο το πώς χρησιμοποιεί κανείς το διαδίκτυο για την τρομοκρατία, πώς χρησιμοποιεί το διαδίκτυο για τον εξτρεμισμό, πώς χρησιμοποιεί το διαδίκτυο για τη διάδοση των fake news. Όλα αυτά είναι μια τεράστια παγκόσμια συζήτηση.

Αλλά εσείς, τι λέτε; Κατηγορείται ότι χειραγωγεί τον Τύπο αυτή η ελάχιστη διάταξη η οποία θέλει να βάλει κάποιους στοιχειώδεις κανόνες σε ένα μικρό πράγματι μέρος από αυτό που είναι η μεγάλη εικόνα. Και μετά τι θα κάνουμε; Θα κάνουμε ευρύτερη συζήτηση μαζί σας; Εσείς δεν θέλετε να ψηφίσετε το ελάχιστο. Πώς θα κάνουμε μια ευρύτερη συζήτηση, αν δεν ψηφίζετε το ελάχιστο; Ψηφίστε το ελάχιστο, να διευρύνουμε τη συζήτηση. Έτσι αποκτάτε αξιοπιστία ως πολιτικές δυνάμεις. Αλλά, προφανώς, δεν είναι η δική σας επιλογή.

Άκουσα και μια κριτική ακόμα για την ιθαγένεια. Πράγματι, εδώ βάζουμε ένα κώλυμα. Και τι κώλυμα βάζουμε: Σε ανηλίκους -αληθές- για τους οποίους έχει ασκηθεί ποινική δίωξη -μάλιστα-, η οποία είναι σε κακουρηγιατικό βαθμό -σωστά- και η οποία τους έχει οδηγήσει σε σωφρονιστικό κατάστημα κράτησης, σε περιοριστικό κατάσταση για τους ανηλίκους.

Τι ακριβώς μου λέτε; Ότι δεν πρέπει να το κάνουμε αυτό; Γιατί σας έχω ένα ωραίο παράδειγμα, για να αποφασίσετε, για να καταλάβετε λίγο τι λέτε και τι αρνείστε. Ο αλλοδαπός, ο οποίος δολοφόνησε το άτυχο παιδί, τον οπαδό του Άρη σε αυτά τα περιστασιακά οπαδικής βίας, έχει υποβάλει αίτηση για να πάρει ιθαγένεια. Να του τη δώσουμε; Διότι, χωρίς το κώλυμα, θα του τη δώσουμε. Στον συγκεκριμένο άνθρωπο που έχει την κατηγορία -και πια την ομολογία- της ανθρωποκτονίας, της συγκεκριμένης ανθρωποκτονίας. Να του τη δώσουμε;

Είστε λιγότερο ζωηροί, δεν σας ακούω.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΛΙΑΚΟΥΛΗ: Τι να κάνουμε; Να φωνάζουμε από κάτω;

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Να πείτε «όχι» και «τι ωραία που είναι η διάταξή σας και θα την ψηφίσω». Αυτό να πείτε! Γιατί αν πείτε το αντίθετο, να μου πείτε «μάλιστα, κύριε Βορίδη, επειδή υπάρχει το τεκμήριο αθωότητας, να του τη δώσετε».

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ - ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ: Δεν υπάρχει τεκμήριο αθωότητας για τον συγκεκριμένο;

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Στον συγκεκριμένο; Το τεκμήριο αθωότητας, όπως γνωρίζετε εξαιρετικά, καλέ μου συνάδελφε, αφορά την ποινική καταδίκη και την έκταση της ποινής καθείρξεως. Αυτό είναι το τεκμήριο αθωότητας. Εδώ αποφασίζουμε κάτι άλλο: Κάποιον, ο οποίος έχει τελέσει αυτή την πράξη και δεν τον έχουμε πολιτογραφήσει, να τον πολιτογραφήσουμε;

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ - ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ: Ποιος είπε ότι την τέλεσε;

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Έχει δώσει. Τι λέτε; εσείς;

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΥΝΤΥΧΑΚΗΣ: Βάλαμε το θέμα της αθρόας απόρριψης.

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Εσείς όχι. Σας άκουσα, κύριε Συντυχάκη και σας εξαιρώ. Εσείς δεν είστε σε αυτή την κριτική, όχι.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ - ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ: Κύριε Υπουργέ, τελέσθη η πράξη;

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Κατηγορείται ότι τελέσθη και κρατείται.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ - ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ: Κατηγορείται.

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Άρα, λοιπόν, εσείς λέτε να του τη δώσουμε. Εντάξει, το κατάλαβα. Άρα, λοιπόν, ο ΣΥΡΙΖΑ είναι υπέρ της απόψεως ότι ο συγκεκριμένος, στον οποίο έχει αποδοθεί αυτή η πράξη της συγκεκριμένης ανθρωποκτονίας, πρέπει να πολιτογραφηθεί ως Έλληνα. Σας κατάλαβα, κύριε συνάδελφε, καταχωρείται η άποψή σας. Έχουμε διαφορετική άποψη. Και να σας πω την αλήθεια, δεν είναι απλώς ότι έχουμε διαφορετική άποψη, αλλά ότι εμείς έχουμε τη σωστή και εσείς έχετε τη λάθος.

Άρα πάμε τώρα στα υπόλοιπα τα οποία θέσατε. Έχουμε μιλήσει αρκετά για τα θέματα της διαφθοράς, δεν θα επεκταθώ άλλο σε αυτό.

Θέλω ξανά να θέσω αυτό το περίφημο ζήτημα των ΥΔΟΜ και της υποστελέχωσης. Θέλω να καταλάβω ποιος το λέει αυτό σε ποιον. Το λέει ο ΣΥΡΙΖΑ σε εμάς για την υποστελέχωση των ΥΔΟΜ; Το λέει το ΚΙΝΑΛ σε εμάς για την υποστελέχωση των ΥΔΟΜ;

Ακούστε. Να τα πούμε ακόμα μια φορά. Λέω «ακόμα μια φορά», γιατί απάντησα μια σχετική ερώτηση που είχε την καλοσύνη που είχε να κάνει η καλή συνάδελφος, η εισηγήτρια του ΚΙΝΑΛ, η κ. Λιακούλη.

2010: Ψηφίζεται ο «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ» επί ΠΑΣΟΚ.

2010-2012: Ο ίδιος ο «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ» προβλέπει διοικητική υποστήριξη για τις Υπηρεσίες Δόμησης. Άρα δεν προβλέπει κανενός είδους στελέχωση.

2012-2022: Μεσολαβεί η πρόσληψη της 3Κ επί ΣΥΡΙΖΑ. Πόσοι ήταν η 3Κ; Οκτώ χιλιάδες εκατόν δεκαέξι, κύριε συνάδελφε, προσλάβατε στους δήμους με την 3Κ. Πόσους μηχανικούς δώσατε από τους οκτώ χιλιάδες εκατόν δεκαέξι; Πόσους δώσατε; Γιατί έχετε αγωνία τι γίνεται με τις ΥΔΟΜ και εμένα οι άνθρωποι που έχουν αγωνία για αυτά τα μεγάλα ζητήματα της λειτουργίας μου προξενούν μεγάλη ευαισθησία, γιατί δέχομαι το ειλικρινές τους ενδιαφέρον. Κάνετε οκτώ χιλιάδες εκατόν δεκαέξι προσλήψεις. Πόσοι ήταν μηχανικοί; Ένας! Και έρχεστε εσείς σήμερα και λέτε σε εμένα στη 13Κ και στον προγραμματισμό προσλήψεων του 2020, του 2021 και του 2022 που έχω δώσει οκτακόσιους μηχανικούς, τι γίνεται με τις ΥΔΟΜ! Αλήθεια; Έχετε λίγο μια αίσθηση των μεγεθών;

Ήταν επιλογή σας, κύριοι του ΣΥΡΙΖΑ. Ήταν επιλογή σας να μην έχετε επιστημονικό προσωπικό στους δήμους, να μην έχετε μηχανικούς, να μην έχετε οικονομολόγους, να μην έχετε πληροφορικούς. Ήταν επιλογή σας αυτή. Και συζητάτε τώρα για

την υποστελέχωση στην Κυβέρνηση, που είναι η μόνη που δίνει επιστημονικό προσωπικό στους δήμους και που οι δήμοι το αναγνωρίζουν και που τώρα ναι, θα μπορέσουν να στελεχώσουν καλύτερα τις Υπηρεσίες Δόμησης. Και βεβαίως, θα χρειαστεί και θεσμική παρέμβαση σε αυτό. Δεν φτάνει. Θα χρειαστεί και θεσμική παρέμβαση. Αλλά να τα ακούμε από κάποιους οι οποίοι έχουν ένα έργο, που κάτι έχουν να μας πουν. Αυτοί οι οποίοι κάνανε επιλογή για χρόνια ατελείωτα να μην κάνουν μισή πρόσκληση δεν μπορούν να μιλάνε. Άρα, λοιπόν, αυτό νομίζω ότι κλείνει τελείως το θέμα των Υπηρεσιών Δόμησης.

Πάμε τώρα στη μοριοδότηση. Αυτά τα είπα στην επιτροπή. Επιτρέψτε μου να τα ξαναπώ γρήγορα, για να καταλάβουμε το επιχείρημα. Παρεμπιπτόντως, κάνουμε αυτή την επιλογή μόνο για τους γενικούς διευθυντές. Σας λέω ότι θα τη διευρύνουμε και ότι θα την κάνουμε σε επόμενη φάση και για τους διευθυντές και για τους προϊσταμένους τμημάτων. Έτσι; Για να είμαστε συνεννοημένοι. Δεν θα σας αφινιδιάσω. Θα το φέρουμε κανονικά. Τώρα την κάνουμε για τους γενικούς διευθυντές, αλλά θα τη διευρύνουμε αυτή μας την επιλογή.

Τι είναι αυτή η επιλογή; Υπάρχει η αντικειμενική μοριοδότηση ανάλογα με τα λεγόμενα προσόντα -εργασιακή εμπειρία, πτυχία, σπουδές, μεταπτυχιακά, διδακτορικά, συνάψεις- και υπάρχει και η συνέντευξη. Η συνέντευξη μπορεί να δώσει μέχρι χίλια μόρια το μέγιστο και επομένως η βάση της συνέντευξης είναι τα πεντακόσια. Σωστά; Σωστά. Τι λέμε εμείς; Ότι κάποιος που δεν περνάει τη βάση στη συνέντευξη πρέπει να κόβεται, να σταματάει στη διαδικασία επιλογής.

Ρώτησα ξανά: Ποιο είναι το επιχείρημά σας; Ότι αυτό δεν είναι σωστό, άρα ότι δεν πρέπει να υπάρχει ένας κόφτης; Γι' αυτό έφερα το ακραίο παράδειγμα και ξαναρωτώ, γιατί δεν μου απαντήσατε. Κάποιος παίρνει μηδέν στη συνέντευξη. Έχει τρία διδακτορικά, επτά μεταπτυχιακά, χρόνια εργασιακής εμπειρίας, αλλά παίρνει μηδέν. Δηλαδή, τον βλέπει ο άλλος και λέει «δεν κάνει ο άνθρωπος». Τον ρωτάει και δεν μπορεί να απαντήσει τίποτε. Είναι προφανώς ακατάλληλος. Αυτός να γίνεται; Μπορείτε να μου απαντήσετε, για να δούμε ποιο είναι το επιχείρημά σας; Εμείς λέμε «όχι». Εάν μου πείτε «μην του κόψεις πεντακόσια, άσε τον στα τριακόσια», αυτό είναι μια κουβέντα. Θα μπορούσαμε να τη συζητήσουμε, δηλαδή αν θα είναι πεντακόσια ή τριακόσια. Εγώ λέω τη βάση. Αν εσύ μου πεις ότι η βάση είναι πολλή, είναι μια κουβέντα αν πρέπει να κατεβάσουμε ή να το ανεβάσουμε. Δεν το άκουσα αυτό.

Εσείς μου λέτε ότι είναι απαράδεκτο, φαυλοκρατικό. Λέω λοιπόν ότι αν το επιχείρημά σας είναι ότι καθόλου δεν πρέπει να βάλουμε κόφτη, γιατί πρέπει να πάμε μόνο στη μοριοδότηση, τότε εσείς αναλαμβάνετε τον κίνδυνο μιας βαθύτατης ακαταλληλότητας στη δημόσια διοίκηση και μιας βαθύτατης δυσλειτουργίας. Άρα, λοιπόν, όχι, έχουμε διαφωνία. Μα, δεν μου τα λέτε και ακριβώς έτσι.

Μετά μου λέτε το δεύτερο: «Το κάνεις, γιατί είναι φαυλοκρατικό και θες να κόψεις αυτούς που δεν σου αρέσουν». Μάλιστα. Εγώ να κόψω αυτούς που δεν μου αρέσουν. ΟΚ. Θα τους κόψω. Πώς θα τους κόψω αυτούς που δεν μου αρέσουν; Ρώτησα, λοιπόν: Άρα κατά την άποψή σας, η συνέντευξη είναι μια διαβλητή διαδικασία; Αν είναι μια διαβλητή διαδικασία, τότε γιατί να την έχουμε; Δηλαδή, γιατί ο άλλος να πάρει χίλια μόρια διαβλητά και ο άλλος πεντακόσια ή τριακόσια χωρίς κόφτη, πάλι διαβλητά, αφού δεν μας αρέσει; Πρέπει να τη βγάλουμε.

Ποιος είχε βάλει τη συνέντευξη; Ο ΣΥΡΙΖΑ. Τη βάλατε τη συνέντευξη. Είναι διαβλητή ή δεν είναι τώρα; Εγώ λέω ότι δεν είναι και ξέρω ότι δεν είναι. Και γιατί δεν είναι; Διότι σας εξήγησα γιατί δεν είναι. Διότι οι άνθρωποι που στελεχώνουν τα συγκεκριμένα συμβούλια που κάνουν τις κρίσεις δεν έχουν καμμία σχέση με την Κυβέρνηση. Είναι μια απολύτως απολιτικοποιημένη διαδικασία. Τους τοποθετεί το ΑΣΕΠ, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, είναι η υπηρεσιακή γραμματεία και ένας από το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης. Πώς ελέγχει τη διαδικασία η Κυβέρνηση;

Άρα, λοιπόν, όσον αφορά τη διαδικασία, πρώτον, τη βάλατε και άρα δέχστε ότι έχει στοιχεία ακεραιότητας και δεύτερον, έχει το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό που διασφαλίζει τη λει-

τουργική και διοικητική αυτοτέλεια και ανεξαρτησία της. Άρα, γιατί σας ανησυχεί αυτό; Πού είναι το πρόβλημα; Άρα εδώ ακόμα μία φορά η κριτική είναι «να είχαμε να λέγαμε». Είναι η λεγόμενη κριτική «να είχαμε να λέγαμε».

Θα αναφερθώ και στο θέμα της άσκησης εφέσεως, προτού κλείσω. Αυτό πάλι δεν το καταλαβαίνω. Ποιος το υπαινίχθη; Η συνάδελφος από το ΜέΡΑ25 το είπε; Μπορεί να το είπατε εσείς. Φοβάμαι μη σας αποδώσω κάτι. Ακουστική σίγουρα στην Αίθουσα. Αν δεν είναι δικό σας, να με διορθώσετε. Λέει, να έχουν τη δυνατότητα οι δήμοι στο ζήτημα της μετατροπής των εργασιακών σχέσεων. Ακούστε τώρα τι υποστηρίχτηκε. Προσλαμβάνουμε συμβασιούχους ορισμένου χρόνου. Πολλές φορές αυτούς τους έχουμε προσλάβει με μια διαδικασία η οποία δεν είναι διαδικασία ΑΣΕΠ. Άρα δεν είναι μια αδιάβλητη διαδικασία, γιατί μπορεί να είναι κάτω από έκτακτες συνθήκες, περιστάσεις οι οποίες χρειάστηκαν να προσληφθούν, καλή ώρα COVID. Προσέξτε, αυτοί οι άνθρωποι συμπλήρωσαν ένα χι χρονικό διάστημα. Έρχονται και λένε αυτοί οι άνθρωποι ότι καλύπτουν πάγιες και διαρκείς ανάγκες και πάμε στο δικαστήριο. Βρέθηκε και ένα δικαστήριο το οποίο τους είπε «ναι». Να μην πω ότι βρέθηκαν τρία άλλα που τους είπαν «όχι». Γιατί εκεί γεννιέται και ένα ζήτημα τι θα κάνουμε με τα «ναι» και με τα «όχι». Σε κάποιους είπαν «ναι», σε κάποιους είπαν «όχι» με τις ίδιες εργασιακές σχέσεις. Έχουμε διαφορετικές δικαστικές κρίσεις. Πάνε, λοιπόν, στο δήμαρχο. Τους έχει κλείσει και ο δήμαρχος το μάτι αυτό ειπώθηκε και ούτε και καμμία μεγάλη αντιδικία κάναμε, αλλά στο τέλος-τέλος της γραφής σίγουρα δεν θέλουμε να ασκήσουμε και ένδικα μέσα κατά της απόφασης.

Γιατί; Ο δήμαρχος γιατί θέλει να αυξήσει το προσωπικό του. Οι εργαζόμενοι ευλόγως γιατί θέλουν να προσληφθούν. Μάλιστα. Και εσείς μου λέτε ότι αυτό είναι κανονικό πράγμα και είμαστε εντάξει και πρέπει να είμαστε συμφιλωμένοι -το τονίζω- στην Αίθουσα αυτή γι' αυτό.

Εδώ είναι οι εκπρόσωποι του έθνους. Εδώ είναι οι εκπρόσωποι του δημοσίου συμφέροντος. Εδώ δεν είμαστε εκπρόσωποι συγκεκριμένων εργαζομένων, επειδή ήρθαν και μας έκαναν μια παράσταση στο γραφείο μας. Εδώ το μυαλό μας είναι σε όλους τους πολίτες που έχουν δικαίωμα στην εργασία, που πρέπει να έχουν δικαίωμα σε μια αδιάβλητη διαδικασία προσλήψεων, που πρέπει να έχουν δικαίωμα όλοι οι πολίτες και αυτοί να συμμετάσχουν σε αυτή τη διαδικασία και να μην μπαίνουν από τα παράθυρα.

Και έρχεστε και μου λέτε ότι εδώ υπερασπίζεστε ουσιαστικά μια τέτοια διαδικασία συμπακτική; Αυτό λέτε; Γιατί; Επειδή δεν βλέπετε μπροστά σας τους συγκεκριμένους; Άλλο το ζήτημα των μόνιμων προσλήψεων. Διότι μπορείτε κάλλιστα να έρθετε να μου πείτε «ναι, αλλά εμείς θέλουμε μόνιμες προσλήψεις στους δήμους». Βεβαίως. Να τους πάμε στον προγραμματισμό, να συζητήσουμε ποιες είναι θα αυτές, να συζητήσουμε ποιες θα είναι οι θέσεις, να σηκωθούν οι προκηρύξεις, να γίνει η διαδικασία η αγωνιστική, η μοριοδοτική στο ΑΣΕΠ, όποια είναι αυτή η διαδικασία, και όλοι οι άνθρωποι να έχουν δικαίωμα να συμμετάσχουν.

Να πω ένα παράδειγμα; Στην 13Κ σηκώσαμε, αν θυμάμαι καλά, χίλιες οκτακόσιες θέσεις περίπου; Χίλιες εξακόσιες; Ωραία. Και η συμμετοχή επίσης, αν θυμάμαι καλά, ήταν εβδομήντα χιλιάδες άνθρωποι περίπου; Εσείς τι μου λέτε; Ότι θα έπρεπε, παραδείγματος χάριν, αν είχα χίλιους εξακόσιους συμβασιούχους, αυτοί οι συμβασιούχοι να πάρουν αυτές τις χίλιες εξακόσιες θέσεις, αλλά οι εβδομήντα χιλιάδες που διαγωνίζονται να μην έχουν δικαίωμα σε αυτές τις θέσεις. Θέλετε να πάτε να το εξηγήσετε τους εβδομήντα χιλιάδες γιατί να γίνει αυτό; Να το εξηγήσετε. Γιατί εσείς κοιτάτε τους χίλιους εξακόσιους. Εξηγήστε το και στους εβδομήντα χιλιάδες. Γιατί προσέξτε, οι θέσεις που έχουμε δεν είναι εβδομήντα χιλιάδες, είναι χίλιες εξακόσιες. Άρα, λοιπόν, αυτά υπερασπίζετε; Δηλαδή τι; Μία αδιαφανή διαδικασία προσλήψεως. Και το κάνετε μόνο και μόνο για το κτύπημα στην πλάτη; Αντί να έχετε μια ειλικρινή και με σεβασμό σχέση με τους εργαζόμενους και με κατανόηση στην επιθυμία τους φυσικά να εργαστούν.

Άρα, λοιπόν, βεβαίως και νομοθετούμε το υποχρεωτικό της ασκήσεως εφέσεως, ώστε να μην υπάρχουν τέτοιου είδους συμ-

παικτικές συμπεριφορές και να υπάρχει και δεύτερη κρίση και αναιρετική κρίση στα ζητήματα αυτά της μετατροπής -το τονίζω- των σχέσεων εργασίας, όχι αλλού, αλλά σε αυτό, στο ζήτημα της μετατροπής, γιατί αυτό νομοθετούμε.

Κλείνω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, λέγοντας ότι αυτό το νομοσχέδιο υπήρξε αφορμή για ευρύτερες συζητήσεις για μία σειρά από σημαντικά θέματα. Ρυθμίστηκαν θέματα ομογενών, ρυθμίστηκαν θέματα περιβάλλοντος, ρυθμίστηκαν θέματα δασωμένων αγορών, ρυθμίστηκαν μία σειρά από ζητήματα, ρυθμίστηκαν θέματα εξαιρετικά σημαντικά του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης.

Άκουσα και αυτή την κριτική. Λέει «νομοθετήσατε πριν από δύο χρόνια τον κλάδο των επιτελικών στελεχών και δεν το έχετε τελειοποιήσει ακόμα». Αυτό μου το λέει ο ΣΥΡΙΖΑ. Εγώ έχω νομοθετήσει, αυτή τη στιγμή είμαι στο ένατο νομοσχέδιό μου στον ένα χρόνο. Ο ΣΥΡΙΖΑ στα τρίαμια χρόνια έχει νομοθετήσει τέσσερα νομοσχέδια και με εγκალεί γιατί δεν το έχω κάνει γρήγορα ακόμα. Ο ΣΥΡΙΖΑ μου το λέει σε ένα ζήτημα το οποίο προφανώς και μελέτη ήθελε και σημαντικό είναι και πράγματι αυτός ο κλάδος των επιτελικών στελεχών θα παίξει σημαντικό ρόλο στη δημόσια διοίκηση.

Εκείνο το οποίο αποδείχθηκε για μια ακόμη φορά είναι το εξής και κλείνω με αυτό, γιατί ενδεχομένως στεναχώρησα το ΚΙΝΑΛ. Είδα ότι γίνανε τρεις, τέσσερις αναφορές στο θέμα αυτό, στο θέμα της διαβουλεύσεως. Κλείνω λέγοντας το εξής. Κοιτάξτε, είναι πολύ σημαντικό το να ξεκαθαρίσουμε όλοι εδώ τους ρόλους μας. Και οι ρόλοι μας δεν είναι ενδιάθετοι, δεν είναι το τι μου αρέσει εμένα ή τι αρέσει σε εσάς. Οι ρόλοι μας είναι περιγεγραμμένοι με ακρίβεια στο Σύνταγμα, στους νόμους και στον Κανονισμό της Βουλής. Όλα όσα κάνουμε προβλέπονται και περιγράφονται. Η διαβούλευση δεν είναι ένα ζήτημα ορέξεως προσωπικής. Εγώ θα την κάνω τη διαβούλευση έτσι όπως την προβλέπει ο νόμος. Και την κάνω.

Η διαβούλευση, λοιπόν, προβλέπεται και είναι η δημόσια ανάρτηση εκεί που γίνεται η δημόσια διαβούλευση. Λαμβάνω υπ' όψιν μου τα σχόλια της διαβουλεύσεως; Πολύ. Τα διαβάζω. Κάνουμε σχόλια. Δεν έχω υποχρέωση να τα υιοθετώ, να τα διαβάζω έχω υποχρέωση και να τα αξιολογώ. Υπάρχει επόμενη φάση; Βεβαίως. Λέγεται κοινοβουλευτική διαδικασία, επεξεργασία στις επιτροπές στο Κοινοβούλιο. Γίνεται η επεξεργασία στις επιτροπές; Βεβαίως. Είμαι υποχρεωμένος να ακούω την Αντιπολίτευση; Φυσικά. Δεν σας ακούω; Με ατελείωτη προσοχή. Ακούω τους φορείς; Βεβαίως. Τους καλούμε; Φυσικά. Τους ακούω; Βεβαίως και τους ακούω. Είμαι υποχρεωμένος να συμφωνώ; Όχι βέβαια. Παρεμπιπτόντως, είμαι υποχρεωμένος σε κάποιο άλλο στάδιο να σας φωνάξω όλους παρέα, που όλοι μου είστε τόσο συμπαθείς, για να συζητάμε το πώς σκέφτομαι εγώ να κάνω την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση; Από πού το λέει αυτό; Γιατί αυτό δεν το λέει πουθενά. Άρα, λοιπόν, εδώ οι ρόλοι είναι ξεκαθαρισμένοι. Πρέπει να τηρούμε τις υποχρεώσεις μας και εγώ τις τηρώ στο ακέραιο, αλλά δεν πρέπει και να συγχέουμε τους ρόλους μας.

Θα το ξαναπώ, λοιπόν. Η ευθύνη της Κυβερνήσεως είναι συγκεκριμένη. Είναι να κυβερνά. Έχει τη νομοθετική πρωτοβουλία.

Οφείλει να διαβουλεύεται με όλους σας. Και παρεμπιπτόντως, το λέω σαν ένα υποκειμενικό σχόλιο, όσο πιο ενδιαφέροντα είναι αυτά που λέτε, τόσο περισσότερο τα ακούμε. Όσο πιο κλειστά, στεγανά και στείρα αντιπολιτευτικά είναι αυτά που λέτε, τόσο λιγότερο τα ακούμε. Αυτό, όμως, είναι δικό σας θέμα. Εγώ δεν θα υποδείξω τους αντιπολιτευτικούς τόνους σε κανέναν. Αυτό είναι ένα ζήτημα της Αντιπολίτευσης το πώς θα τα πει. Αν ακούω πράγματα ενδιαφέροντα, προφανώς αυτά θα ενσωματωθούν. Αν, όμως, κρίνω ότι μετά από δεκατέσσερις ώρες δεν έχει κατατεθεί μία ουσιαστική πρόταση την οποία να μπορώ να ενσωματώσω, τότε όχι, δεν θα το συμπεριλάβω αυτό στον λόγο μου. Αυτό δεν είναι δική μου ευθύνη, είναι δική σας ευθύνη.

Άρα, λοιπόν, μετά το πέρας και της συζήτησεως αυτού του νομοσχεδίου, θα σας ευχαριστήσω ειλικρινώς για τη συνεισφορά σας στη συζήτηση αυτή. Η αλήθεια είναι ότι δεν βρήκα κάτι. Να τελειώσω μόνο λέγοντας ότι δεν δέχομαι τις τροπολογίες που προέρχονται από το Κοινοβούλιο. Εξαιρέση κάνω ως προς την αξιολόγηση μίας, η οποία έχει κατατεθεί από τον συνάδελφο κ. Βολουδάκη, που αφορά ορισμένα ζητήματα συνεργασίας περιφερειακών ενοτήτων για ελέγχους.

Κατά τα λοιπά, προφανώς, όπως είπα, αφού σας ευχαριστήσω για τη συμμετοχή σας, πρωτίστως και κυρίως τους συναδέλφους μου στην Κοινοβουλευτική Ομάδα της Νέας Δημοκρατίας για τη στήριξη της νομοθετικής πρωτοβουλίας, να πω ότι κατά τη γνώμη μου ήταν μια εξαιρετικά χρήσιμη και ενδιαφέρουσα συζήτηση και με αυτόν τον νόμο λύσαμε και λύνουμε μια σειρά από πολλά και σύνθετα ζητήματα τα οποία απασχολούν τους πολίτες.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Κι εμείς ευχαριστούμε, κύριε Υπουργέ.

Κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων, των τροπολογιών και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών: «Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Καταπολέμησης της Διαφθοράς, διατάξεις για θέματα ανθρώπινου δυναμικού και Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, νομοθετικό πλαίσιο εκπαίδευσης των σπουδαστών/σπουδαστριών της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης για την ένταξη στον κλάδο Π.Ε. Επιτελικών Στελεχών, διατάξεις για την ολοκλήρωση της μεταφοράς των δασικών υπηρεσιών στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, διατάξεις για την εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας "Ελλάδα 2.0", Εθνική Σύνταξη Ομογενών και άλλες επείγουσες διατάξεις».

Εισερχόμεστε στην ψήφιση επί της αρχής, των άρθρων, των τροπολογιών και του συνόλου και η ψήφισή τους θα γίνει χωριστά.

(ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Παρακαλούνται οι εισηγητές και οι ειδικοί αγορητές να καταθέσουν στο Προεδρείο τα έγγραφα με τις ψήφους τους, προκειμένου να καταχωριστούν στα επίσημα Πρακτικά της Βουλής.

(Τα προαναφερθέντα έγγραφα με τις ψήφους καταχωρίζονται στα Πρακτικά και έχουν ως εξής:

Υπουργείο Εσωτερικών

Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Καταπολέμησης της Διαφθοράς, διατάξεις για θέματα ανθρώπινου δυναμικού και Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, νομοθετικό πλαίσιο εκπαίδευσης των σπουδαστών/σπουδαστριών της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης για την ένταξη στον κλάδο Π.Ε. Επιτελικών Στελεχών, διατάξεις για την ολοκλήρωση της μεταφοράς των δασικών υπηρεσιών στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, διατάξεις για την εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας 'Ελλάδα 2.0', Εθνική Σύμβαση Ομογενών, και άλλες επείγουσες διατάξεις

	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΠΑΡΩΝ
ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ	†		
ΑΡΘΡΟ 1	†		
ΑΡΘΡΟ 2	†		
ΑΡΘΡΟ 3	†		
ΑΡΘΡΟ 4	†		
ΑΡΘΡΟ 5	†		
ΑΡΘΡΟ 6	†		
ΑΡΘΡΟ 7	†		
ΑΡΘΡΟ 8	†		
ΑΡΘΡΟ 9	†		
ΑΡΘΡΟ 10	†		
ΑΡΘΡΟ 11	†		
ΑΡΘΡΟ 12	†		
ΑΡΘΡΟ 13	†		
ΑΡΘΡΟ 14	†		
ΑΡΘΡΟ 15	†		
ΑΡΘΡΟ 16	†		
ΑΡΘΡΟ 17	†		
ΑΡΘΡΟ 18	†		
ΑΡΘΡΟ 19	†		
ΑΡΘΡΟ 20	†		
ΑΡΘΡΟ 21	†		
ΑΡΘΡΟ 22	†		
ΑΡΘΡΟ 23	†		
ΑΡΘΡΟ 24	†		
ΑΡΘΡΟ 25	†		
ΑΡΘΡΟ 26	†		
ΑΡΘΡΟ 27	†		
ΑΡΘΡΟ 28	†		
ΑΡΘΡΟ 29	†		
ΑΡΘΡΟ 30	†		
ΑΡΘΡΟ 31	†		
ΑΡΘΡΟ 32	†		
ΑΡΘΡΟ 33	†		
ΑΡΘΡΟ 34	†		
ΑΡΘΡΟ 35	†		
ΑΡΘΡΟ 36	†		
ΑΡΘΡΟ 37	†		
ΑΡΘΡΟ 38	†		
ΑΡΘΡΟ 39	†		
ΑΡΘΡΟ 40	†		
ΑΡΘΡΟ 41	†		
ΑΡΘΡΟ 42	†		
ΑΡΘΡΟ 43	†		
ΑΡΘΡΟ 44	†		
ΑΡΘΡΟ 45	†		
ΑΡΘΡΟ 46	†		

ΑΡΘΡΟ 47	+		
ΑΡΘΡΟ 48	+		
ΑΡΘΡΟ 49	+		
ΑΡΘΡΟ 50	+		
ΑΡΘΡΟ 51	+		
ΑΡΘΡΟ 52	+		
ΑΡΘΡΟ 53	+		
ΑΡΘΡΟ 54	+		
ΑΡΘΡΟ 55	+		
ΑΡΘΡΟ 56	+		
ΑΡΘΡΟ 57	+		
ΑΡΘΡΟ 58	+		
ΑΡΘΡΟ 59	+		
ΑΡΘΡΟ 60	+		
ΑΡΘΡΟ 61	+		
ΑΡΘΡΟ 62	+		
ΑΡΘΡΟ 63	+		
ΑΡΘΡΟ 64	+		
ΑΡΘΡΟ 65	+		
ΑΡΘΡΟ 66	+		
ΑΡΘΡΟ 67	+		
ΑΡΘΡΟ 68	+		
ΑΡΘΡΟ 69	+		
ΑΡΘΡΟ 70	+		
ΑΡΘΡΟ 71	+		
ΑΡΘΡΟ 72	+		
ΑΡΘΡΟ 73	+		
ΑΡΘΡΟ 74	+		
ΑΡΘΡΟ 75	+		
ΑΡΘΡΟ 76	+		
ΑΡΘΡΟ 77	+		
ΑΡΘΡΟ 78	+		
ΑΡΘΡΟ 79	+		
ΑΡΘΡΟ 80	+		
ΑΡΘΡΟ 81	+		
ΑΡΘΡΟ 82	+		
ΑΡΘΡΟ 83	+		
ΑΡΘΡΟ 84	+		
ΑΡΘΡΟ 85	+		
ΑΡΘΡΟ 86	+		
ΑΡΘΡΟ 87	+		
ΑΡΘΡΟ 88	+		
ΥΠ. ΤΡΟΠ. 1246/122	+		
ΥΠ. ΤΡΟΠ. 1247/123	+		
ΥΠ. ΤΡΟΠ. 1248/124	+		
ΥΠ. ΤΡΟΠ. 1249/125	+		
ΑΚΡΟΤΕΛΕΥΤΙΟ ΑΡΘΡΟ	+		
ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ	+		

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΒΟΥΛΕΥΤΗ: Γεώργιος Κοτρωνιάς

ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ: Νέα Δημοκρατία

ΥΠΟΓΡΑΦΗ:

Υπουργείο Εσωτερικών

Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Καταπολέμησης της Διαφθοράς, διατάξεις για θέματα ανθρώπινου δυναμικού και Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, νομοθετικό πλαίσιο εκπαίδευσης των σπουδαστών/σπουδαστριών της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης για την ένταξη στον κλάδο Π.Ε. Επιτελικών Στελεχών, διατάξεις για την ολοκλήρωση της μεταφοράς των δασικών υπηρεσιών στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, διατάξεις για την εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας 'Ελλάδα 2.0', Εθνική Σύμβαση Ομογενών, και άλλες επείγουσες διατάξεις

	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΠΑΡΩΝ
ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ		X	~~X~~
ΑΡΘΡΟ 1	~~X~~		X
ΑΡΘΡΟ 2	X		
ΑΡΘΡΟ 3	X		
ΑΡΘΡΟ 4		X	
ΑΡΘΡΟ 5		X	
ΑΡΘΡΟ 6	X		
ΑΡΘΡΟ 7			X
ΑΡΘΡΟ 8	X		
ΑΡΘΡΟ 9	X		
ΑΡΘΡΟ 10	X		
ΑΡΘΡΟ 11	X		
ΑΡΘΡΟ 12		X	
ΑΡΘΡΟ 13	X		
ΑΡΘΡΟ 14	X		
ΑΡΘΡΟ 15			X
ΑΡΘΡΟ 16	X		
ΑΡΘΡΟ 17	X		
ΑΡΘΡΟ 18	X		
ΑΡΘΡΟ 19		X	
ΑΡΘΡΟ 20			X
ΑΡΘΡΟ 21	X		
ΑΡΘΡΟ 22	X		
ΑΡΘΡΟ 23		X	
ΑΡΘΡΟ 24			X
ΑΡΘΡΟ 25			X
ΑΡΘΡΟ 26			X
ΑΡΘΡΟ 27			X
ΑΡΘΡΟ 28			X
ΑΡΘΡΟ 29			X
ΑΡΘΡΟ 30	X		
ΑΡΘΡΟ 31		X	
ΑΡΘΡΟ 32	X		
ΑΡΘΡΟ 33	X		
ΑΡΘΡΟ 34			X
ΑΡΘΡΟ 35			X
ΑΡΘΡΟ 36		X	
ΑΡΘΡΟ 37		X	
ΑΡΘΡΟ 38			X
ΑΡΘΡΟ 39			X
ΑΡΘΡΟ 40			X
ΑΡΘΡΟ 41			X
ΑΡΘΡΟ 42			X
ΑΡΘΡΟ 43			X
ΑΡΘΡΟ 44		X	
ΑΡΘΡΟ 45	X		
ΑΡΘΡΟ 46			X

ΑΡΘΡΟ 47	X		
ΑΡΘΡΟ 48	X		
ΑΡΘΡΟ 49	X		
ΑΡΘΡΟ 50			X
ΑΡΘΡΟ 51			X
ΑΡΘΡΟ 52		X	
ΑΡΘΡΟ 53		X	
ΑΡΘΡΟ 54		X	
ΑΡΘΡΟ 55		X	
ΑΡΘΡΟ 56		X	
ΑΡΘΡΟ 57		X	
ΑΡΘΡΟ 58			X
ΑΡΘΡΟ 59		X	
ΑΡΘΡΟ 60	X		
ΑΡΘΡΟ 61	X		
ΑΡΘΡΟ 62		X	
ΑΡΘΡΟ 63			X
ΑΡΘΡΟ 64		X	
ΑΡΘΡΟ 65			X
ΑΡΘΡΟ 66	X		
ΑΡΘΡΟ 67		X	
ΑΡΘΡΟ 68			X
ΑΡΘΡΟ 69			X
ΑΡΘΡΟ 70	X		
ΑΡΘΡΟ 71	X		
ΑΡΘΡΟ 72		X	
ΑΡΘΡΟ 73			X
ΑΡΘΡΟ 74	X		
ΑΡΘΡΟ 75			X
ΑΡΘΡΟ 76	X		
ΑΡΘΡΟ 77	X		
ΑΡΘΡΟ 78	X		
ΑΡΘΡΟ 79	X		
ΑΡΘΡΟ 80		X	
ΑΡΘΡΟ 81			X
ΑΡΘΡΟ 82			X
ΑΡΘΡΟ 83			X
ΑΡΘΡΟ 84	X		
ΑΡΘΡΟ 85	X		
ΑΡΘΡΟ 86	X		
ΑΡΘΡΟ 87		X	
ΑΡΘΡΟ 88	X		
ΥΠ. ΤΡΟΠ. 1246/122		X	
ΥΠ. ΤΡΟΠ. 1247/123		X	
ΥΠ. ΤΡΟΠ. 1248/124		X	
ΥΠ. ΤΡΟΠ. 1249/125		X	
ΑΚΡΟΤΕΛΕΥΤΙΟ ΑΡΘΡΟ		X	
ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ		X	

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΒΟΥΛΕΥΤΗ: ΔΙΟΝΥΣΗΣ-ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ.
 ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ: ΒΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ.
 ΥΠΟΓΡΑΦΗ: ΣΥΡΙΖΑ Π.Σ.

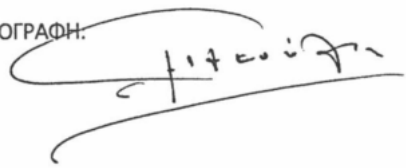

Υπουργείο Εσωτερικών

Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Καταπολέμησης της Διαφθοράς, διατάξεις για θέματα ανθρωπίνου δυναμικού και Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, νομοθετικό πλαίσιο εκπαίδευσης των σπουδαστών/σπουδαστριών της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης για την ένταξη στον κλάδο Π.Ε. Επιτελικών Στελεχών, διατάξεις για την ολοκλήρωση της μεταφοράς των Δασικών υπηρεσιών στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, διατάξεις για την εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας 'Ελλάδα 2.0', Εθνική Σύμβαση Ομογενών, και άλλες επείγουσες διατάξεις

	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΠΑΡΩΝ
ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ		✗	
ΑΡΘΡΟ 1	✗		
ΑΡΘΡΟ 2	✗		✗
ΑΡΘΡΟ 3	✗		
ΑΡΘΡΟ 4		✗	
ΑΡΘΡΟ 5		✗	
ΑΡΘΡΟ 6	✗		
ΑΡΘΡΟ 7		✗	
ΑΡΘΡΟ 8		✗	
ΑΡΘΡΟ 9			✗
ΑΡΘΡΟ 10	✗		
ΑΡΘΡΟ 11	✗		
ΑΡΘΡΟ 12			✗
ΑΡΘΡΟ 13	✗		
ΑΡΘΡΟ 14	✗		
ΑΡΘΡΟ 15			✗
ΑΡΘΡΟ 16	✗		
ΑΡΘΡΟ 17	✗		
ΑΡΘΡΟ 18	✗		
ΑΡΘΡΟ 19			✗
ΑΡΘΡΟ 20			✗
ΑΡΘΡΟ 21			✗
ΑΡΘΡΟ 22	✗		
ΑΡΘΡΟ 23			✗
ΑΡΘΡΟ 24		✗	
ΑΡΘΡΟ 25		✗	
ΑΡΘΡΟ 26		✗	
ΑΡΘΡΟ 27		✗	
ΑΡΘΡΟ 28		✗	
ΑΡΘΡΟ 29		✗	
ΑΡΘΡΟ 30	✗		
ΑΡΘΡΟ 31			✗
ΑΡΘΡΟ 32		✗	
ΑΡΘΡΟ 33	✗	✗	
ΑΡΘΡΟ 34			✗
ΑΡΘΡΟ 35			✗
ΑΡΘΡΟ 36			✗
ΑΡΘΡΟ 37			✗
ΑΡΘΡΟ 38			✗
ΑΡΘΡΟ 39			✗
ΑΡΘΡΟ 40			✗
ΑΡΘΡΟ 41			✗
ΑΡΘΡΟ 42			✗
ΑΡΘΡΟ 43		✗	
ΑΡΘΡΟ 44		✗	
ΑΡΘΡΟ 45	✗		
ΑΡΘΡΟ 46		✗	

	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΠΑΡΕΝ
ΑΡΘΡΟ 47	X		
ΑΡΘΡΟ 48	X		
ΑΡΘΡΟ 49			X
ΑΡΘΡΟ 50		X	
ΑΡΘΡΟ 51			X
ΑΡΘΡΟ 52			X
ΑΡΘΡΟ 53		X	
ΑΡΘΡΟ 54		X	
ΑΡΘΡΟ 55		X	
ΑΡΘΡΟ 56		X	
ΑΡΘΡΟ 57		X	
ΑΡΘΡΟ 58		X	
ΑΡΘΡΟ 59		X	
ΑΡΘΡΟ 60	ΝΑΙ X		
ΑΡΘΡΟ 61	X		
ΑΡΘΡΟ 62	X		
ΑΡΘΡΟ 63	X		
ΑΡΘΡΟ 64	X		
ΑΡΘΡΟ 65			X
ΑΡΘΡΟ 66			X
ΑΡΘΡΟ 67	X		
ΑΡΘΡΟ 68	X		
ΑΡΘΡΟ 69	X		
ΑΡΘΡΟ 70	X		
ΑΡΘΡΟ 71	X		
ΑΡΘΡΟ 72			X
ΑΡΘΡΟ 73	X		
ΑΡΘΡΟ 74	X		
ΑΡΘΡΟ 75			X
ΑΡΘΡΟ 76	X		
ΑΡΘΡΟ 77			X
ΑΡΘΡΟ 78			X
ΑΡΘΡΟ 79	X		
ΑΡΘΡΟ 80			X
ΑΡΘΡΟ 81	X		
ΑΡΘΡΟ 82	X		
ΑΡΘΡΟ 83	X		
ΑΡΘΡΟ 84	X		
ΑΡΘΡΟ 85	X		
ΑΡΘΡΟ 86	X		
ΑΡΘΡΟ 87			X
ΑΡΘΡΟ 88	X		
ΥΠ. ΤΡΟΠ. 1246/122			X
ΥΠ. ΤΡΟΠ. 1247/123			X
ΥΠ. ΤΡΟΠ. 1248/124			X
ΥΠ. ΤΡΟΠ. 1249/125			X
ΑΚΡΟΤΕΛΕΥΤΙΟ ΑΡΘΡΟ		X	
ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ		X	

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΒΟΥΛΕΥΤΗ: **ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΛΙΑΚΟΥΛΗ**
 ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ: **ΤΡΑΖΟΚ - ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ**
 ΥΠΟΓΡΑΦΗ:

Υπουργείο Εσωτερικών

Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Καταπολέμησης της Διαφθοράς, διατάξεις για θέματα ανθρωπίνου δυναμικού και Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, νομοθετικό πλαίσιο εκπαίδευσης των σπουδαστών/σπουδαστριών της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης για την ένταξη στον κλάδο Π.Ε. Επιτελικών Στελεχών, διατάξεις για την ολοκλήρωση της μεταφοράς των δασικών υπηρεσιών στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, διατάξεις για την εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας 'Ελλάδα 2.0', Εθνική Σύμβαση Ομογενών, και άλλες επείγουσες διατάξεις

	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΠΑΡΩΝ
ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ		+	
ΑΡΘΡΟ 1		+	
ΑΡΘΡΟ 2		+	
ΑΡΘΡΟ 3			+
ΑΡΘΡΟ 4		+	
ΑΡΘΡΟ 5		+	
ΑΡΘΡΟ 6		+	
ΑΡΘΡΟ 7	+		
ΑΡΘΡΟ 8		+	
ΑΡΘΡΟ 9		+	
ΑΡΘΡΟ 10			+
ΑΡΘΡΟ 11	+		
ΑΡΘΡΟ 12			+
ΑΡΘΡΟ 13	+		
ΑΡΘΡΟ 14		+	
ΑΡΘΡΟ 15		+	
ΑΡΘΡΟ 16			+
ΑΡΘΡΟ 17			+
ΑΡΘΡΟ 18			+
ΑΡΘΡΟ 19		+	
ΑΡΘΡΟ 20			+
ΑΡΘΡΟ 21			+
ΑΡΘΡΟ 22			+
ΑΡΘΡΟ 23		+	
ΑΡΘΡΟ 24		+	
ΑΡΘΡΟ 25		+	
ΑΡΘΡΟ 26		+	
ΑΡΘΡΟ 27		+	
ΑΡΘΡΟ 28		+	
ΑΡΘΡΟ 29		+	
ΑΡΘΡΟ 30	+		
ΑΡΘΡΟ 31		+	
ΑΡΘΡΟ 32		+	
ΑΡΘΡΟ 33			+
ΑΡΘΡΟ 34		+	
ΑΡΘΡΟ 35		+	
ΑΡΘΡΟ 36		+	
ΑΡΘΡΟ 37		+	
ΑΡΘΡΟ 38		+	
ΑΡΘΡΟ 39		+	
ΑΡΘΡΟ 40			+
ΑΡΘΡΟ 41		+	
ΑΡΘΡΟ 42		+	
ΑΡΘΡΟ 43		+	
ΑΡΘΡΟ 44		+	
ΑΡΘΡΟ 45		+	
ΑΡΘΡΟ 46		+	

ΑΡΘΡΟ 47		+	
ΑΡΘΡΟ 48		+	
ΑΡΘΡΟ 49		+	
ΑΡΘΡΟ 50		+	
ΑΡΘΡΟ 51		+	
ΑΡΘΡΟ 52	+		
ΑΡΘΡΟ 53		+	
ΑΡΘΡΟ 54		+	
ΑΡΘΡΟ 55		+	
ΑΡΘΡΟ 56		+	
ΑΡΘΡΟ 57		+	
ΑΡΘΡΟ 58			+
ΑΡΘΡΟ 59		+	
ΑΡΘΡΟ 60			+
ΑΡΘΡΟ 61			+
ΑΡΘΡΟ 62			+
ΑΡΘΡΟ 63			+
ΑΡΘΡΟ 64			+
ΑΡΘΡΟ 65			+
ΑΡΘΡΟ 66			+
ΑΡΘΡΟ 67			+
ΑΡΘΡΟ 68			+
ΑΡΘΡΟ 69			+
ΑΡΘΡΟ 70		+	
ΑΡΘΡΟ 71		+	
ΑΡΘΡΟ 72		+	
ΑΡΘΡΟ 73		+	
ΑΡΘΡΟ 74			+
ΑΡΘΡΟ 75		+	
ΑΡΘΡΟ 76			+
ΑΡΘΡΟ 77		+	
ΑΡΘΡΟ 78			+
ΑΡΘΡΟ 79			+
ΑΡΘΡΟ 80			+
ΑΡΘΡΟ 81			+
ΑΡΘΡΟ 82		+	
ΑΡΘΡΟ 83		+	
ΑΡΘΡΟ 84	+		
ΑΡΘΡΟ 85	+		
ΑΡΘΡΟ 86			+
ΑΡΘΡΟ 87			+
ΑΡΘΡΟ 88	+		
ΥΠ. ΤΡΟΠ. 1246/122		+	
ΥΠ. ΤΡΟΠ. 1247/123		+	
ΥΠ. ΤΡΟΠ. 1248/124		+	
ΥΠ. ΤΡΟΠ. 1249/125		+	
ΑΚΡΟΤΕΛΕΥΤΙΟ ΑΡΘΡΟ		+	
ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ		+	

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΒΟΥΛΕΥΤΗ: ΣΥΝΤΥΧΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ: Κ.Κ.Ε.

ΥΠΟΓΡΑΦΗ:

Υπουργείο Εσωτερικών

Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Καταπολέμησης της Διαφθοράς, διατάξεις για θέματα ανθρωπίνου δυναμικού και Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, νομοθετικό πλαίσιο εκπαίδευσης των σπουδαστών/σπουδαστριών της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης για την ένταξη στον κλάδο Π.Ε. Επιτελικών Στελεχών, διατάξεις για την ολοκλήρωση της μεταφοράς των δασικών υπηρεσιών στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, διατάξεις για την εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας 'Ελλάδα 2.0', Εθνική Σύμβαση Ομογενών, και άλλες επείγουσες διατάξεις

	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΠΑΡΩΝ
ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ		+	
ΑΡΘΡΟ 1		+	
ΑΡΘΡΟ 2			+
ΑΡΘΡΟ 3		+	
ΑΡΘΡΟ 4		+	
ΑΡΘΡΟ 5		+	
ΑΡΘΡΟ 6			+
ΑΡΘΡΟ 7			+
ΑΡΘΡΟ 8			+
ΑΡΘΡΟ 9		+	
ΑΡΘΡΟ 10		+	
ΑΡΘΡΟ 11		+	
ΑΡΘΡΟ 12		+	
ΑΡΘΡΟ 13		+	
ΑΡΘΡΟ 14		+	
ΑΡΘΡΟ 15		+	
ΑΡΘΡΟ 16			+
ΑΡΘΡΟ 17			+
ΑΡΘΡΟ 18	+		
ΑΡΘΡΟ 19			+
ΑΡΘΡΟ 20		+	
ΑΡΘΡΟ 21		+	
ΑΡΘΡΟ 22		+	
ΑΡΘΡΟ 23		+	
ΑΡΘΡΟ 24		+	
ΑΡΘΡΟ 25			+
ΑΡΘΡΟ 26			+
ΑΡΘΡΟ 27			+
ΑΡΘΡΟ 28			+
ΑΡΘΡΟ 29		+	
ΑΡΘΡΟ 30			+
ΑΡΘΡΟ 31		+	
ΑΡΘΡΟ 32		+	
ΑΡΘΡΟ 33			+
ΑΡΘΡΟ 34			+
ΑΡΘΡΟ 35			+
ΑΡΘΡΟ 36			+
ΑΡΘΡΟ 37			+
ΑΡΘΡΟ 38			+
ΑΡΘΡΟ 39			+
ΑΡΘΡΟ 40			+
ΑΡΘΡΟ 41			+
ΑΡΘΡΟ 42			+
ΑΡΘΡΟ 43		+	
ΑΡΘΡΟ 44		+	
ΑΡΘΡΟ 45		+	
ΑΡΘΡΟ 46			+

ΑΡΘΡΟ 47			+
ΑΡΘΡΟ 48			+
ΑΡΘΡΟ 49		+	
ΑΡΘΡΟ 50			+
ΑΡΘΡΟ 51			+
ΑΡΘΡΟ 52			+
ΑΡΘΡΟ 53			+
ΑΡΘΡΟ 54			+
ΑΡΘΡΟ 55			+
ΑΡΘΡΟ 56			+
ΑΡΘΡΟ 57			+
ΑΡΘΡΟ 58			+
ΑΡΘΡΟ 59			+
ΑΡΘΡΟ 60	+		
ΑΡΘΡΟ 61			+
ΑΡΘΡΟ 62			+
ΑΡΘΡΟ 63	+		
ΑΡΘΡΟ 64			+
ΑΡΘΡΟ 65		+	
ΑΡΘΡΟ 66		+	
ΑΡΘΡΟ 67		+	
ΑΡΘΡΟ 68		+	
ΑΡΘΡΟ 69	+		
ΑΡΘΡΟ 70		+	
ΑΡΘΡΟ 71			+
ΑΡΘΡΟ 72		+	
ΑΡΘΡΟ 73			+
ΑΡΘΡΟ 74			+
ΑΡΘΡΟ 75			+
ΑΡΘΡΟ 76		+	
ΑΡΘΡΟ 77		+	
ΑΡΘΡΟ 78		+	
ΑΡΘΡΟ 79			+
ΑΡΘΡΟ 80			+
ΑΡΘΡΟ 81		+	
ΑΡΘΡΟ 82		+	
ΑΡΘΡΟ 83		+	
ΑΡΘΡΟ 84		+	
ΑΡΘΡΟ 85		+	
ΑΡΘΡΟ 86			+
ΑΡΘΡΟ 87		+	
ΑΡΘΡΟ 88			+
ΥΠ. ΤΡΟΠ. 1246/122		+	
ΥΠ. ΤΡΟΠ. 1247/123		+	
ΥΠ. ΤΡΟΠ. 1248/124		+	
ΥΠ. ΤΡΟΠ. 1249/125		+	
ΑΚΡΟΤΕΛΕΥΤΙΟ ΑΡΘΡΟ		+	
ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ		+	

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΒΟΥΛΕΥΤΗ: ΧΗΤΑΣ Κων/νος

ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ: ΕΜΠΝΙΚΗ ΛΥΣΗ.

ΥΠΟΓΡΑΦΗ:

Υπουργείο Εσωτερικών

Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Καταπολέμησης της Διαφθοράς, διατάξεις για θέματα ανθρωπίνου δυναμικού και Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, νομοθετικό πλαίσιο εκπαίδευσης των σπουδαστών/σπουδαστριών της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης για την ένταξη στον κλάδο Π.Ε. Επιτελικών Στελεχών, διατάξεις για την ολοκλήρωση της μεταφοράς των δασικών υπηρεσιών στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, διατάξεις για την εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας 'Ελλάδα 2.0', Εθνική Σύμβαση Ομογενών, και άλλες επείγουσες διατάξεις

	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΠΑΡΩΝ
ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ		✓	
ΑΡΘΡΟ 1		✓	
ΑΡΘΡΟ 2			✓
ΑΡΘΡΟ 3		✓	
ΑΡΘΡΟ 4		✓	
ΑΡΘΡΟ 5		✓	
ΑΡΘΡΟ 6			✓
ΑΡΘΡΟ 7			✓
ΑΡΘΡΟ 8		✓	
ΑΡΘΡΟ 9		✓	
ΑΡΘΡΟ 10		✓	
ΑΡΘΡΟ 11		✓	
ΑΡΘΡΟ 12		✓	
ΑΡΘΡΟ 13			✓
ΑΡΘΡΟ 14			✓
ΑΡΘΡΟ 15		✓	
ΑΡΘΡΟ 16			✓
ΑΡΘΡΟ 17			✓
ΑΡΘΡΟ 18			✓
ΑΡΘΡΟ 19		✓	
ΑΡΘΡΟ 20		✓	
ΑΡΘΡΟ 21		✓	
ΑΡΘΡΟ 22			✓
ΑΡΘΡΟ 23		✓	
ΑΡΘΡΟ 24		✓	
ΑΡΘΡΟ 25		✓	
ΑΡΘΡΟ 26		✓	
ΑΡΘΡΟ 27		✓	
ΑΡΘΡΟ 28		✓	
ΑΡΘΡΟ 29		✓	
ΑΡΘΡΟ 30		✓	
ΑΡΘΡΟ 31		✓	
ΑΡΘΡΟ 32		✓	
ΑΡΘΡΟ 33			✓
ΑΡΘΡΟ 34			✓
ΑΡΘΡΟ 35			✓
ΑΡΘΡΟ 36			✓
ΑΡΘΡΟ 37			✓
ΑΡΘΡΟ 38			✓
ΑΡΘΡΟ 39			✓
ΑΡΘΡΟ 40			✓
ΑΡΘΡΟ 41			✓
ΑΡΘΡΟ 42			✓
ΑΡΘΡΟ 43		✓	
ΑΡΘΡΟ 44		✓	
ΑΡΘΡΟ 45		✓	
ΑΡΘΡΟ 46		✓	

	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΠΑΡΩΝ
ΑΡΘΡΟ 47		✓	
ΑΡΘΡΟ 48		✓	
ΑΡΘΡΟ 49		✓	
ΑΡΘΡΟ 50		✓	
ΑΡΘΡΟ 51		✓	
ΑΡΘΡΟ 52		✓	
ΑΡΘΡΟ 53			✓
ΑΡΘΡΟ 54			✓
ΑΡΘΡΟ 55			✓
ΑΡΘΡΟ 56			✓
ΑΡΘΡΟ 57			✓
ΑΡΘΡΟ 58			✓
ΑΡΘΡΟ 59			✓
ΑΡΘΡΟ 60	✓		
ΑΡΘΡΟ 61	✓		
ΑΡΘΡΟ 62	✓		
ΑΡΘΡΟ 63			✓
ΑΡΘΡΟ 64		✓	
ΑΡΘΡΟ 65		✓	
ΑΡΘΡΟ 66		✓	
ΑΡΘΡΟ 67		✓	
ΑΡΘΡΟ 68		✓	
ΑΡΘΡΟ 69			✓
ΑΡΘΡΟ 70			✓
ΑΡΘΡΟ 71			✓
ΑΡΘΡΟ 72		✓	
ΑΡΘΡΟ 73		✓	
ΑΡΘΡΟ 74		✓	
ΑΡΘΡΟ 75		✓	
ΑΡΘΡΟ 76		✓	
ΑΡΘΡΟ 77		✓	
ΑΡΘΡΟ 78		✓	
ΑΡΘΡΟ 79		✓	
ΑΡΘΡΟ 80		✓	
ΑΡΘΡΟ 81			✓
ΑΡΘΡΟ 82			✓
ΑΡΘΡΟ 83			✓
ΑΡΘΡΟ 84			✓
ΑΡΘΡΟ 85			✓
ΑΡΘΡΟ 86			✓
ΑΡΘΡΟ 87		✓	
ΑΡΘΡΟ 88			✓
ΥΠ. ΤΡΟΠ. 1246/122		✓	
ΥΠ. ΤΡΟΠ. 1247/123		✓	
ΥΠ. ΤΡΟΠ. 1248/124		✓	
ΥΠ. ΤΡΟΠ. 1249/125		✓	
ΑΚΡΟΤΕΛΕΥΤΙΟ ΑΡΘΡΟ		✓	
ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ		✓	

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΒΟΥΛΕΥΤΗ: Αναρίστη Μαρία
 ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ: ΜΕΡΑ25
 ΥΠΟΓΡΑΦΗ:

(ΚΑΤΑΜΕΤΡΗΣΗ)
(ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΜΕΤΡΗΣΗ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Μετά την ολοκλήρωση της ψηφοφορίας, το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών: «Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Καταπολέμησης της Διαφθοράς, διατάξεις για θέματα ανθρώπινου δυναμικού και Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, νομοθετικό πλαίσιο εκπαίδευσης των σπουδαστών/σπουδαστριών της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης για την ένταξη στον κλάδο Π.Ε. Επιτελικών Στελεχών, διατάξεις για την ολοκλήρωση της μεταφοράς των δασικών υπηρεσιών στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, διατάξεις για την εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας "Ελλάδα 2.0", Εθνική Σύνταξη Ομογενών και άλλες επείγουσες διατάξεις», έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία σε μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και στο σύνολό του και έχει ως εξής:

«Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Καταπολέμησης της Διαφθοράς, διατάξεις για θέματα ανθρώπινου δυναμικού και Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, νομοθετικό πλαίσιο εκπαίδευσης των σπουδαστών/σπουδαστριών της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης για την ένταξη στον κλάδο Π.Ε. Επιτελικών Στελεχών, διατάξεις για την ολοκλήρωση της μεταφοράς των δασικών υπηρεσιών στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, διατάξεις για την εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας "Ελλάδα 2.0", Εθνική Σύνταξη Ομογενών και άλλες επείγουσες διατάξεις

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ Α': ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ

Άρθρο 1 Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Καταπολέμησης της Διαφθοράς

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β: ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

Άρθρο 2 Αποσπάσεις προσωπικού σε γραφεία Αντιπεριφερειάρχων - Τροποποίηση παρ. 11 άρθρου 247 ν. 3852/2010

Άρθρο 3 Σύσταση Επιτροπής για τη σύνταξη ενιαίου Υπαλληλικού Κώδικα - Αντικατάσταση δευτέρου εδαφίου παρ. 1 άρθρου 14 ν. 3242/2004

Άρθρο 4 Μοριοδότηση δομημένης συνέντευξης για την επιλογή Προϊσταμένων - Τροποποίηση περ. δ' παρ. 3 άρθρου 85 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007)

Άρθρο 5 Μοριοδότηση δομημένης συνέντευξης για την επιλογή Προϊσταμένων - Τροποποίηση περ. δ' παρ. 3 άρθρου 88 Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007)

Άρθρο 6 Κάλυψη θέσεων με Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό

Άρθρο 7 Στελέχωση Τμήματος Προστασίας Ζώων Συντροφιάς της Διεύθυνσης Οργάνωσης και Λειτουργίας Ο.Τ.Α. του Υπουργείου Εσωτερικών

Άρθρο 8 Ισχύς πινάκων κατάταξης προσληπτέων μηχανικών από την Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης Α.Ε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': ΡΥΘΜΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ Ο.Τ.Α.

Άρθρο 9 Λειτουργία της Οικονομικής Επιτροπής - Τροποποίηση άρθρου 177 ν. 3852/2010

Άρθρο 10 Καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος - Τροποποίηση παρ. 7Α και προσθήκη παρ. 7Β στο άρθρο 80 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006)

Άρθρο 11 Νομική υποστήριξη αιρετών τοπικής αυτοδιοίκησης

Άρθρο 12 Σύσταση Τμήματος Εποπτείας Ο.Τ.Α. στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής - Τροποποίηση άρθρων 8, 14, 19, 22 και 24 π.δ. 135/2010

Άρθρο 13 Χρεωστικά ανοίγματα των δήμων και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων

Άρθρο 14 Επιχορηγήσεις και βοηθήματα - Τροποποίηση άρθρου 202 Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006)

Άρθρο 15 Προϋπολογισμοί Ο.Τ.Α. και νομικών τους προσώπων

Άρθρο 16 Εφαρμογή των διατάξεων περί δαπανών και διάρκειας ισχύος του προϋπολογισμού και στις κοινωφελείς επιχειρήσεις - Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 260 Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006)

Άρθρο 17 Εφαρμογή των διατάξεων περί δαπανών και διάρκειας ισχύος του προϋπολογισμού και στις δημοτικές επιχειρήσεις ύδρευσης και αποχέτευσης - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 17 ν. 1069/1980

Άρθρο 18 Υποβολή δηλώσεων στοιχείων για τον καθορισμό επιφάνειας ή και της χρήσης ακινήτου - Τροποποίηση άρθρου 66 ν. 4830/2021

Άρθρο 19 Μεταβίβαση κυριότητας ακινήτων - Αντικατάσταση παρ. 18 άρθρου 24 ν. 2130/1993

Άρθρο 20 Τροποποίηση της κατά χρόνο άσκησης αρμοδιοτήτων των υπηρεσιών δόμησης των δήμων - Τροποποίηση παρ. 1 και 6 άρθρου 97Α ν. 3852/2010

Άρθρο 21 Τροποποίηση της κατά χρόνο άσκησης αρμοδιοτήτων από τους δήμους στο πλαίσιο υφιστάμενης διοικητικής υποστήριξης - Τροποποίηση άρθρου 376 ν. 4700/2020

Άρθρο 22 Κάλυψη δράσεων πυροπροστασίας από τους συνδέσμους δήμων - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 25 ν. 4479/2017

Άρθρο 23 Άμεση αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών από τους Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ': ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ/ΣΤΡΙΑΩΝ ΤΗΣ Ε.Σ.Δ.Δ.Α. ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ Π.Ε. ΕΠΙΤΕΛΙΚΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ

Άρθρο 24 Εκπαίδευση στην Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Σ.Δ.Δ.Α.) - Αντικατάσταση παρ. 3 άρθρου 15 π.δ. 57/2007

Άρθρο 25 Διαγωνισμός για την εισαγωγή στην Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Σ.Δ.Δ.Α.) - Αντικατάσταση παρ. 1 άρθρου 17 π.δ. 57/2007

Άρθρο 26 Τρίτη φάση εκπαίδευσης στην Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Σ.Δ.Δ.Α.) - Αντικατάσταση παρ. 5 άρθρου 22 π.δ. 57/2007

Άρθρο 27 Ζητήματα πρόσληψης αποφοίτων της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Σ.Δ.Δ.Α.) - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 24 π.δ. 57/2007

Άρθρο 28 Διορισμός επιτυχόντων ειδικού προγράμματος της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Σ.Δ.Δ.Α.) - Προσθήκη παρ. 7 στο άρθρο 24 π.δ. 57/2007

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε': ΛΟΙΠΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Άρθρο 29 Ρύθμιση θεμάτων Συνοριακών Σταθμών - Συμμόρφωση της Ελληνικής Δημοκρατίας προς το κεκτημένο Schengen - Τροποποίηση άρθρου 13 ν. 4674/2020

Άρθρο 30 Προσωπικό Ανώτατων Εκκλησιαστικών Ακαδημιών Θεσσαλονίκης και Βελλάς Ιωαννίνων - Τροποποίηση άρθρου 241 ν. 4823/2021

Άρθρο 31 Ανάθεση δημοσίων συμβάσεων για την προμήθεια υλικών λόγω κορωνοϊού - Τροποποίηση άρθρου 106 ν. 4876/2021

Άρθρο 32 Μετακίνηση υπαλλήλου σε οργανική μονάδα άλλης περιφερειακής ενότητας - Τροποποίηση παρ. 5 άρθρου 245 ν. 3852/2010

Άρθρο 33 Παράταση διάρκειας συμβάσεων ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου σε Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού λόγω COVID-19 - Αντικατάσταση άρθρου 176 ν. 4876/2021

Άρθρο 34 Προϋποθέσεις κτήσης ελληνικής ιθαγένειας - Τροποποίηση παρ. 3 και αντικατάσταση παρ. 4 άρθρου 1Β Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας (ν. 3284/2004)

Άρθρο 35 Απόφαση πολιτογράφησης - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 8 Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας (ν. 3284/2004)

Άρθρο 36 Προθεσμίες και αναστολή εξέτασης αίτησης - Αντικατάσταση παρ. 4 άρθρου 31 Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας (ν. 3284/2004)

Άρθρο 37 Αρμοδιότητες Οικονομικής Επιτροπής Δήμων - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 72 ν. 3852/2010

Άρθρο 38 Αρμοδιότητες Οικονομικής Επιτροπής Περιφερειών - Τροποποίηση περ. θ) παρ. 1 άρθρου 176 ν. 3852/2010

Άρθρο 39 Μηχανισμός αποτροπής συσσώρευσης ληξιπρόθεσμων οφειλών προς τρίτους από τους Ο.Τ.Α. - Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 107 ν. 4714/2020

Άρθρο 40 Επιχορήγηση Ο.Τ.Α. για την εξόφληση υποχρεώσεών τους

Άρθρο 41 Καθαρισμός χώρων για την αποτροπή κινδύνου πρόκλησης πυρκαγιάς ή ταχείας επέκτασής της - Αντικατάσταση περ. 26 υποπαρ. β' παρ. 1 άρθρου 75 Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006)

Άρθρο 42 Παράταση δυνατότητας ατελούς παραχώρησης κοινόχρηστων χώρων για την ανάπτυξη τραπεζοκαθισμάτων από καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 65 ν. 4688/2020

Άρθρο 43 Ειδικές δαπάνες Τομέα Μακεδονίας - Θράκης του Υπουργείου Εσωτερικών

Άρθρο 44 Σύσταση Επιτροπής Ειδικών Δαπανών στον Τομέα Μακεδονίας - Θράκης του Υπουργείου Εσωτερικών - Αρμοδιότητες

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ': ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 45 Μεταβατική διάταξη

Άρθρο 46 Καταργούμενες διατάξεις

ΜΕΡΟΣ Β': ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΤΩΝ ΔΑΣΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Άρθρο 47 Γενικός Γραμματέας Δασών

Άρθρο 48 Μετονομασία Γενικών Διευθύνσεων Δασών

Άρθρο 49 Ανάθεση αρμοδιοτήτων στις Διευθύνσεις Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών των Επιθεωρήσεων Εφαρμογής Δασικής Πολιτικής

Άρθρο 50 Ανάθεση αρμοδιοτήτων στους Προϊσταμένους των Διευθύνσεων Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών και στους Προϊσταμένους των Επιθεωρήσεων Εφαρμογής Δασικής Πολιτικής

Άρθρο 51 Τμήματα Υποστηρικτικής Λειτουργίας

Άρθρο 52 Επικαιροποιημένες διαπιστωτικές πράξεις

Άρθρο 53 Μεταβίβαση υλικοτεχνικής υποδομής

Άρθρο 54 Διευθύνσεις Αγροτικών Υποθέσεων

Άρθρο 55 Μεταβατική διάταξη για τις δαπάνες λειτουργίας

ΜΕΡΟΣ Γ': ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ

Άρθρο 56 Ρυθμίσεις για τη χρηματοδότηση επιχειρήσεων με πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας - Τροποποίηση άρθρου 197 ν. 4820/2021

Άρθρο 57 Παρακολούθηση και συντονισμός των μεταρρυθμίσεων του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 271 ν. 4738/2020

Άρθρο 58 Άνοιγμα ειδικών δεσμευμένων καταπιστευτικών λογαριασμών (escrow accounts)

Άρθρο 59 Ρυθμίσεις για τα δάνεια από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΤΑΜΕΙΟΥ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΔΑΝΕΙΩΝ

Άρθρο 60 Ρύθμιση για την ατέλεια του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων στο Κτηματολόγιο - Τροποποίηση άρθρου 63 ν. 2214/1994

Άρθρο 61 Ρύθμιση για την Ηλεκτρονική Παρακαταθήκη

Άρθρο 62 Ρύθμιση για διενεργηθείσες δαπάνες προς τους Επιθεωρητές του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 63 Προθεσμία απόδοσης λογαριασμού για εντάλματα που αφορούν προμήθειες υλικών ή παροχή υπηρεσιών - Αληθής έννοια της περ. (ι) της παρ. 3 του άρθρου 1 του π.δ. 97/2011

Άρθρο 64 Μεταρρύθμιση καθεστώτος επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας

Άρθρο 65 Ρυθμίσεις για την αποπληρωμή των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) - Τροποποίηση άρθρου 6 ν. 4281/2014

ΜΕΡΟΣ Δ': ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

Άρθρο 66 Όρια ηλικίας αποστρατείας αξιωματικών - Τροποποίηση παρ. 8 και προσθήκη παρ. 8Α άρθρου 21 ν. 2439/1996

Άρθρο 67 Τακτικές και έκτακτες κρίσεις αξιωματικών - Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 20 ν. 3883/2010

Άρθρο 68 Καταληκτικός βαθμός αξιωματικών των Κοινών Σωμάτων Στρατιωτικών Δικαστικών Γραμματέων Στρατιωτικών Ιερών και - Τροποποίηση άρθρου 23 ν. 3883/2010

Άρθρο 69 Είδη κρίσεων - Τροποποίηση άρθρου 25 ν. 3883/2010

Άρθρο 70 Κρίσεις ανά βαθμό - Τροποποίηση άρθρου 31 ν. 3883/2010

Άρθρο 71 Παράταση ισχύος του πίνακα επιτυχόντων του διαγωνισμού για την πλήρωση κενών θέσεων Ανθυπολοχαγών Στρατιωτικών Δικαστικών Γραμματέων

Άρθρο 72 Μεταβατικές διατάξεις

ΜΕΡΟΣ Ε': ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΟΜΟΓΕΝΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΟΜΟΓΕΝΩΝ

Άρθρο 73 Εθνική Σύμβαση Ομογενών - Τροποποίηση άρθρου 7 ν. 4387/2016

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Άρθρο 74 Ειδικό πρόγραμμα απασχόλησης αλλαντοβιομηχανίας «ΘΡΑΚΗ Α.Ε.» - Τροποποίηση άρθρου 38 ν. 3762/2009

Άρθρο 75 Επιδότηση των αποδοχών για γονείς εργαζόμενους στον ιδιωτικό τομέα λόγω νόσησης των τέκνων τους από τον κορωνοϊό COVID-19 - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 16 ν. 4722/2020

Άρθρο 76 Ασφαλιστική ικανότητα μη μισθωτών ασφαλισμένων - Τροποποίηση άρθρου 27 ν. 4892/2022

Άρθρο 77 Ρυθμίσεις θεμάτων για τις στέγες ημιαυτόνομης διαβίωσης - Τροποποίηση άρθρων 52 και 59 ν. 4837/2021

Άρθρο 78 Δαπάνες για τέλη λειτουργίας ενιαίου αριθμού 1555 ΜΕΡΟΣ ΣΤ': ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ

Άρθρο 79 Εγκρίσεις σκοπιμότητας για την εκπόνηση μελετών, υλοποίηση έργων και παροχή τεχνικών και λοιπών συναφών επισημοτικών υπηρεσιών για τη βελτίωση και ανάπτυξη κτιριακών υποδομών της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Υγείας, των εποπτευόμενων φορέων, του Αιγινητίου Νοσοκομείου, του Αρεταίειου Νοσοκομείου και του Ευγενίδειου Θεραπευτηρίου και για την προμήθεια υγειονομικού υλικού, αναλώσιμου υλικού και αγαθών ή υπηρεσιών

Άρθρο 80 Υλοποίηση έργων στις δημόσιες υποδομές υγείας που έχουν ενταχθεί στο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας ή στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

Άρθρο 81 Παράταση της θητείας των οργάνων Διοίκησης των Υγειονομικών Περιφερειών

Άρθρο 82 Προϋπηρεσία ιατρών σε χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης - Τροποποίηση παρ. 5 άρθρου 11 ν. 2889/2001

Άρθρο 83 Παράταση ισχύος της ρύθμισης για την εξαίρεση των νοσοκομείων του Εθνικού Συστήματος Υγείας από τη διαδικασία εκκαθάρισης για την υποβολή των δαπανών τους προς τον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας

Άρθρο 84 Άσκηση ειδικευόμενων νοσηλευτών στην ειδικότητα της νοσηλευτικής δημόσιας υγείας/κοινωνικής νοσηλευτικής σε σχολικές μονάδες - Προσθήκη άρθρου 88Α στον ν. 4823/2021

ΜΕΡΟΣ Ζ': ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Άρθρο 85 Οριοθέτηση και άλλες πολεοδομικές ρυθμίσεις οικισμών - Αντικατάσταση άρθρου 12 και παρ. 2 άρθρου 16 ν. 4759/2020, κατάργηση άρθρου 19 ν. 2508/1997

Άρθρο 86 Όροι δόμησης και έργα υποδομής οργανισμών κοινής ωφέλειας - Προσθήκη παρ. 5 στο άρθρο 44 ν. 4759/2020

Άρθρο 87 Παράταση ανάρτησης δικαιολογητικών υπαγωγών στον ν. 4178/2013 - Αντικατάσταση παρ. 11 άρθρου 51 ν. 4643/2019

Άρθρο 88 Παρεκκλίσεις από όρους δόμησης για κτίρια κοινής ωφέλειας - Τροποποίηση παρ. 5 άρθρου 40 ν. 4495/2017

Άρθρο 89 Ολοκλήρωση ηλεκτρονικής υποβολής δικαιολογητικών αυθαίρετων κατασκευών - Τροποποίηση περ. ια) άρθρου 99 ν. 4495/2017

Άρθρο 90 Μεταφορά υπαγωγών των νόμων 4014/2011 και

4178/2013 κατηγορίας 5 στον ν. 4495/2017 - Προσθήκη περ. στ) στην παρ. 1 άρθρου 128 ν. 4759/2020

Άρθρο 91 Προθεσμία έκδοσης οικοδομικής άδειας νομιμοποίησης - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 106 ν. 4495/2017

Άρθρο 92 Ακατάσχετο για ποσά που καταβάλλονται στο πλαίσιο των δράσεων για την προώθηση της ηλεκτροκίνησης

Άρθρο 93 Δασωθέντες αγροί - Αντικατάσταση άρθρου 67 ν. 998/1979

ΜΕΡΟΣ Η': ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ

Άρθρο 94 Μετάκληση πολίτη τρίτης χώρας για προσωρινή απασχόληση στην αγροτική οικονομία - Τροποποίηση του άρθρου δεκάτου έκτου ν. 4783/2021 (Α' 38)

Άρθρο 95 Διαδικασία εισδοχής πολιτών τρίτων χωρών με σκοπό την εποχική εργασία - Τροποποίηση άρθρου 13 ν. 4251/2014

Άρθρο 96 Διαμονή πολιτών τρίτων χωρών με σκοπό την εποχική εργασία - Προσθήκη άρθρου 18Α στον ν. 4251/2014

Άρθρο 97 Παράταση συμβάσεων προσωπικού αρμοδιότητας της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης

Άρθρο 98 Παράταση συμβάσεων εργασίας προγράμματος για τη διασφάλιση της δημόσιας υγείας και την κάλυψη των υγειονομικών αναγκών των προσφύγων και μεταναστών

ΜΕΡΟΣ Θ': ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Άρθρο 99 Παράταση προθεσμίας προσαρμογής των καταστατικών των Αγροτικών Συνεταιρισμών - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 36 ν. 4673/2020

Άρθρο 100 Ρύθμιση για την ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑΣ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ»

Άρθρο 101 Μηνιαία αποζημίωση υπηρεσίας αλλοδαπής του Προϊσταμένου/Πρέσβη της Πρεσβείας Τριπόλεως - Παράταση ισχύος παρ. 11 άρθρου 429 ν. 4781/2021

ΜΕΡΟΣ Ι': ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Άρθρο 102 Διαδικασία αξιολόγησης και έκδοση απόφασης υπαγωγής επενδυτικών σχεδίων οπτικοακουστικών έργων - Τροποποίηση παρ. 2 και 3 άρθρου 29 ν. 4487/2017

Άρθρο 103 Έλεγχος και πιστοποίηση ολοκλήρωσης υπαχθέντων επενδυτικών σχεδίων οπτικοακουστικών έργων - Αντικατάσταση άρθρου 30 ν. 4487/2017

Άρθρο 104 Διαδικασία τροποποίησης απόφασης υπαγωγής επενδυτικών σχεδίων οπτικοακουστικών έργων - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 32 ν. 4487/2017

Άρθρο 105 Επιτάχυνση της διαδικασίας πιστοποίησης της εναρμόνισης έργων Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) με τη Βίβλο Ψηφιακού Μετασχηματισμού - Αντικατάσταση άρθρου 6 ν. 4727/2020

Άρθρο 106 Εξουσιοδοτική διάταξη για τη ρύθμιση ειδικότερων ζητημάτων των Βεβαιώσεων Εναρμόνισης Έργου (Β.Ε.Ε.) - Αντικατάσταση παρ. 3 άρθρου 107 ν. 4727/2020

Άρθρο 107 Διάθεση αποθεματικού της Ε.Ε.Τ.Τ. - Τροποποίηση παρ. 6 και 7 άρθρου 75 ν. 4070/2012

Άρθρο 108 Εγκατάσταση Σταθμών Συμπληρωματικής Κάλυψης από Ο.Τ.Α.

Άρθρο 109 Αδειοδότηση κατασκευών κεραίων επίγειας ψηφιακής τηλεοπτικής ευρυεκπομπής της παρ. 7 του άρθρου 39 του ν. 4635/2019

Άρθρο 110 Ευθύνη του τύπου - Τροποποίηση παρ. 1 και προσθήκη παρ. 3Α στο άρθρο μόνο του ν. 1178/1981

Άρθρο 111 Επίδομα μετάβασης εργαζομένων Ε.Π.Τ. Α.Ε. σε εμπόλεμη περιοχή

ΜΕΡΟΣ ΙΑ': ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 112 Έναρξη ισχύος

**ΜΕΡΟΣ Α'
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ

Άρθρο 1 Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Καταπολέμησης της Διαφθοράς

1. Το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Καταπολέμησης της Διαφθοράς (εφεξής Ε.Σ.Σ.Κ.Δ.) αποτελεί την εθνική στρατηγική της χώρας που περιλαμβάνει ένα συνεκτικό πλαίσιο δράσεων, παρεμβάσεων και έργων που στοχεύουν στην πρόληψη και την αντιμετώπιση φαινομένων διαφθοράς, στην ενίσχυση της διαφάνειας, της ακεραιότητας και της λογοδοσίας και στη συστηματική ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της κοινωνίας σε ζητήματα διαφθοράς. Το Ε.Σ.Σ.Κ.Δ. καταρτίζεται από την Εθνική Αρχή Διαφάνειας (εφεξής Ε.Α.Δ.) του άρθρου 82 του ν. 4622/2019 (Α' 133), η οποία έχει την αρμοδιότητα της παρακολούθησης της προόδου υλοποίησης των δράσεων, του απολογισμού, της αξιολόγησης, της επικαιροποίησης και του ανασχεδιασμού του, σύμφωνα με το άρθρο 83 του ν. 4622/2019, καθώς και του συντονισμού των ενεργειών για την υλοποίησή του, με τη συνεργασία του συνόλου των συναρμόδιων φορέων. Για την κατάρτιση του Ε.Σ.Σ.Κ.Δ. λαμβάνονται υπόψη κείμενα Εθνικών Στρατηγικών σε άλλες θεματικές περιοχές, καθώς και δράσεις ή έργα που περιλαμβάνονται στα Ετήσια Σχέδια Δράσης των Υπουργείων.

2. Για τον καλύτερο συντονισμό της διαδικασίας εκπόνησης και επικαιροποίησης του Ε.Σ.Σ.Κ.Δ. συστήνεται Κεντρική Επιτροπή Συντονισμού, η οποία αποτελείται από τον Διοικητή της Ε.Α.Δ. ως Πρόεδρο, τον Γενικό Γραμματέα Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα του Υπουργείου Εσωτερικών, τον Γενικό Γραμματέα Οικονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών, τον Γενικό Γραμματέα Δικαιοσύνης και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Δικαιοσύνης, τον Γενικό Γραμματέα Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών και τον Γενικό Γραμματέα των Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, τον Γενικό Γραμματέα Συντονισμού της Προεδρίας της Κυβέρνησης, έναν (1) ακόμη εκπρόσωπο της Προεδρίας της Κυβέρνησης, που ορίζεται από τον Πρωθυπουργό ή τον αρμόδιο Υπουργό για τη διασφάλιση της ενότητας και της συνοχής του κυβερνητικού έργου, και έναν (1) Πάρεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου που συμμετέχει με καθεστώς παρατηρητή, που ορίζεται από τον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με τους αναπληρωτές τους που ορίζονται από τα αρμόδια όργανα των ως άνω φορέων. Χρέη γραμματειακής υποστήριξης παρέχει υπάλληλος της Ε.Α.Δ.. Με απόφαση του Διοικητή της Ε.Α.Δ., που αναρτάται στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ», συγκροτείται η ως άνω Επιτροπή και ορίζονται τα μέλη της.

3. Ο Πρωθυπουργός ή ο αρμόδιος Υπουργός για τη διασφάλιση της ενότητας και της συνοχής του κυβερνητικού έργου εισηγείται προς έγκριση το Ε.Σ.Σ.Κ.Δ. στο τακτικό Υπουργικό Συμβούλιο του μηνός Δεκεμβρίου, του προηγούμενου ημερολογιακού έτους, από το πρώτο έτος της περιόδου αναφοράς αυτού. Μετά την έγκριση του εκδίδεται Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου (Π.Υ.Σ.), που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Το Υπουργικό Συμβούλιο παρακολουθεί την πορεία υλοποίησης του Ε.Σ.Σ.Κ.Δ. σε ετήσια βάση. Στο πλαίσιο αυτό, στη συνεδρίαση του Υπουργικού Συμβουλίου Προγραμματισμού και Αξιολόγησης του μηνός Απριλίου, προσκαλείται η Ε.Α.Δ. προκειμένου να παρουσιάσει τον απολογισμό της προόδου του Ε.Σ.Σ.Κ.Δ., με εξαίρεση το πρώτο έτος εφαρμογής κάθε Ε.Σ.Σ.Κ.Δ..

4. Στο Ε.Σ.Σ.Κ.Δ. περιλαμβάνονται δράσεις που συναρτίζονται το Εθνικό Σύστημα Ακεραιότητας (Ε.Σ.Α.), το οποίο διαλαμβάνει, ειδικώς, δράσεις και έργα, που αφορούν στη δημόσια διοίκηση και εστιάζουν στην ενίσχυση της δημόσιας ακεραιότητας και της λογοδοσίας στους φορείς του δημόσιου τομέα. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, κατόπιν εισήγησης του Διοικητή της Ε.Α.Δ., εγκαθιδρύεται, επικαιροποιείται και ανασχεδιάζεται το Ε.Σ.Α.. Η παρακολούθηση και η αξιολόγησή του πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του Ε.Σ.Σ.Κ.Δ..

5. Με αποφάσεις του Διοικητή της Ε.Α.Δ. δύναται να καθορί-

ζονται οι διαδικασίες εκπόνησης, παρακολούθησης, αξιολόγησης και ανασχεδιασμού του Ε.Σ.Σ.Κ.Δ.. Τυχόν μεταβολές που αφορούν στη δομή, στους στρατηγικούς ή ειδικούς στόχους του Ε.Σ.Σ.Κ.Δ. εγκρίνονται από το Υπουργικό Συμβούλιο με ανάλογη διαδικασία. Μεταβολές που αφορούν στο περιεχόμενο και τον προγραμματισμό των δράσεων του Ε.Σ.Σ.Κ.Δ. εγκρίνονται από την Κεντρική Επιτροπή Συντονισμού της παρ. 2.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

Άρθρο 2

**Αποσπάσεις προσωπικού σε γραφεία
Αντιπεριφερειάρχων - Τροποποίηση παρ. 11
άρθρου 247 ν. 3852/2010**

1. Μετά το δεύτερο εδάφιο της περ. α' της παρ. 11 του άρθρου 247 του ν. 3852/2010 (Α' 87) προστίθενται νέα εδάφια τρίτο και τέταρτο για τη διάρκεια και την παράταση της απόσπασης των υπαλλήλων του πρώτου εδαφίου σε γραφεία Αντιπεριφερειάρχων και η παρ. 11α διαμορφώνεται ως εξής:

«11.α. Με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή του εποπτεύοντος Υπουργού και σύμφωνη γνώμη του οικείου οργάνου διοίκησης νομικού προσώπου επιτρέπεται η απόσπαση ύστερα από υποβολή σχετικού αιτήματος, στα γραφεία των περιφερειάρχων και αντιπεριφερειάρχων έως επτά (7) και τριών (3), αντιστοίχως, υπαλλήλων δημοσίων υπηρεσιών και φορέων του δημόσιου τομέα, καθώς και υπαλλήλων Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού. Η διάρκεια των αποσπάσεων είναι ίση με τη διάρκεια της θητείας των περιφερειάρχων και αντιπεριφερειάρχων. Η διάρκεια της κατά τα ως άνω απόσπασης στα γραφεία αντιπεριφερειάρχων δύναται να παραταθεί και μετά τον ορισμό νέων αντιπεριφερειάρχων, εφόσον οι τελευταίοι δηλώσουν τη συγκατάθεσή τους για τη διατήρηση των αποσπασμένων υπαλλήλων. Για την παράταση της απόσπασης εκδίδεται διαπιστωτική πράξη από τον οικείο Περιφερειάρχη εντός προθεσμίας πέντε (5) ημερών από τον ορισμό του νέου αντιπεριφερειάρχη. Στις αποσπάσεις της παρούσας παραγράφου δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παρ. 16 του άρθρου ένατου του ν. 4057/2012 (Α' 54), από την έναρξη ισχύος της διάταξης της παρ. 2 του άρθρου 45 του ν. 3979/2011 (Α' 138). Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου καταλαμβάνουν και το ήδη υπηρετούν με απόσπαση προσωπικό στα γραφεία περιφερειάρχων και αντιπεριφερειάρχων.»

2. Για τους υπηρετούντες με απόσπαση υπαλλήλους σε γραφεία αντιπεριφερειάρχων, των οποίων η θητεία έληξε προ της δημοσίευσης του παρόντος, δύναται να παραταθεί ο χρόνος της απόσπασής τους από τη λήξη της, με έκδοση διαπιστωτικής πράξης από τον οικείο Περιφερειάρχη εντός δέκα (10) ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος, κατόπιν συγκατάθεσης του νέου αντιπεριφερειάρχη.

Άρθρο 3

**Σύσταση Επιτροπής για τη σύνταξη ενιαίου
Υπαλληλικού Κώδικα - Αντικατάσταση δεύτερου
εδαφίου παρ. 1 άρθρου 14 ν. 3242/2004**

Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 3242/2004 (Α' 102) αντικαθίσταται με δύο νέα εδάφια ως εξής:

«Σε περίπτωση σύνταξης ενιαίου Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., καθώς και Δημοτικών Υπαλλήλων, στην ως άνω Επιτροπή μετέχουν και οι κάτωθι:

- ο Νομικός Σύμβουλος του Κράτους στο Υπουργείο Εσωτερικών επί θεμάτων Ο.Τ.Α.,
- ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Προσωπικού Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών,
- οι Προϊστάμενοι του Τμήματος Μονίμου Προσωπικού και του Τμήματος Προσωπικού Ιδιωτικού Δικαίου της Διεύθυνσης Προσωπικού Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών,
- ένας εκπρόσωπος της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας

(ΕΝ.ΠΕ.),

ε. ένας εκπρόσωπος της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Ε.),

στ. ένας εκπρόσωπος της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Εργαζομένων Ο.Τ.Α. (Π.Ο.Ε.- Ο.Τ.Α.) και

ζ. ένας εκπρόσωπος της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Προσωπικού Ο.Τ.Α. (Π.Ο.Π.- Ο.Τ.Α.).

Ως μέλη της γραμματείας της Επιτροπής ορίζονται τέσσερις (4) υπάλληλοι, εκ των οποίων δύο (2) κατηγορίας ΠΕ από τους υπηρετούντες στη Γενική Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα και δύο (2) κατηγορίας ΠΕ υπηρετούντες στη Διεύθυνση Προσωπικού Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών με ισάριθμους αναπληρωτές τους.»

Άρθρο 4

Μοριοδότηση δομημένης συνέντευξης για την επιλογή Προϊσταμένων - Τροποποίηση περ. δ' παρ. 3 άρθρου 85 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007)

1. Μετά το πέμπτο εδάφιο της υποπερ. δβ) της περ. δ) της παρ. 3 του άρθρου 85 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26) προστίθεται νέο εδάφιο για την περίπτωση που υποψήφιος λαμβάνει τελική μοριοδότηση στη δομημένη συνέντευξη μικρότερη του 500 και η περ. δ) διαμορφώνεται ως εξής:

«δ) Δομημένη συνέντευξη:

Η δομημένη συνέντευξη διενεργείται από τα αρμόδια Συμβούλια του άρθρου 86 του παρόντος, με πρόβλεψη της αναγκαίας «ζωντανής βοήθειας» για άτομα με αναπηρία (ενδεικτικά, διερμηνέων νοηματικής), εφόσον αυτό απαιτείται.

Σκοπός της δομημένης συνέντευξης είναι το αρμόδιο Συμβούλιο να διαμορφώσει γνώμη για την προσωπικότητα, την ικανότητα και την καταλληλότητα του υποψηφίου για την άσκηση των καθηκόντων της θέσης ευθύνης, για την οποία κρίνεται. Κατά το στάδιο αυτό λαμβάνονται υπόψη τα στοιχεία του προσωπικού Μητρώου του υπαλλήλου, η αίτηση υποψηφιότητας και το βιογραφικό σημειώματά του, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση δ' των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 86 του παρόντος.

Η δομημένη συνέντευξη περιλαμβάνει δύο (2) θεματικές ενότητες ως εξής:

δα. Δομημένη συζήτηση επί θεμάτων σχετικών με το αντικείμενο του φορέα και τις αρμοδιότητες των οργανωτικών μονάδων των σχετικών με την προκηρυσσόμενη θέση, σε συνάρτηση με τις δεξιότητες και προσόντα του υποψηφίου, όπως προκύπτουν από το βιογραφικό του και τα στοιχεία του προσωπικού του Μητρώου.

δβ. Ανάπτυξη ενός υποθετικού σεναρίου γενικού διοικητικού ενδιαφέροντος που έχει ως σκοπό να αξιολογήσει τις διοικητικές ικανότητες του υποψηφίου να προγραμματίζει, να συντονίζει, να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες, να λαμβάνει αποτελεσματικές αποφάσεις και να διαχειρίζεται κρίσεις.

Για τη μοριοδότηση λαμβάνονται υπόψη επίσης οι επικοινωνιακές δεξιότητες, η ικανότητα διαχείρισης χρόνου, τα χαρακτηριστικά ηγεσίας, ιδίως, υπό συνθήκες πίεσης, η ικανότητα συντονισμού ομάδων εργασίας και η δημιουργικότητα του υποψηφίου.

Κάθε σκέλος της συνέντευξης μοριοδοτείται κατ' ανώτατο όριο με 500 μόρια. Το σύνολο των μορίων που μπορεί να λάβει ένας υποψήφιος από κάθε μέλος δεν μπορεί να υπερβαίνει τα χίλια (1.000) μόρια.

Η τελική μοριοδότηση της συνέντευξης κάθε υποψηφίου προκύπτει από τον μέσο όρο των βαθμών των μελών του αρμόδιου Συμβουλίου. Σε περίπτωση που υποψήφιος λαμβάνει τελική μοριοδότηση στη συνέντευξη μικρότερη του πεντακόσια (500) κατά τα ως άνω οριζόμενα, αποκλείεται από την περαιτέρω διαδικασία ανεξαρτήτως από τον συνολικό αριθμό μορίων που συγκεντρώνει σύμφωνα με την παρ. 4 και δεν συμπεριλαμβάνεται στον οικείο πίνακα φθίνουσας σειράς κατάταξης που καταρτίζεται κατά τα οριζόμενα στην περ. στ' της παρ. 7 του άρθρου 86.

Το περιεχόμενο της συνέντευξης με τα κρίσιμα και ουσιαστικά σημεία της αναφέρεται συνοπτικά στο πρακτικό του Συμβουλίου, το οποίο είναι στη διάθεση όλων των υποψηφίων, και η μοριοδότηση για τον εκάστοτε υποψήφιο αιτιολογείται συνοπτικά από κάθε μέλος ως προς κάθε ένα από τα δύο σκέλη της συνέντευξης.

Το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης υποστηρίζει επιστημονικά τη διαδικασία των δομημένων συνεντεύξεων παρέχοντας την απαιτούμενη τεχνογνωσία στα μέλη των Συμβουλίων που διεξάγουν τις συνεντεύξεις. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καθορίζονται η διαδικασία διεξαγωγής της δομημένης συνέντευξης και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.»

2. Η ρύθμιση της παρ. 1 περί αποκλεισμού υποψηφίου από την περαιτέρω διαδικασία επιλογής σε περίπτωση που λάβει τελική μοριοδότηση στη συνέντευξη μικρότερη του πεντακάσια (500) εφαρμόζεται και επί των εκκρεμών διαδικασιών στις οποίες υποψήφιοι δεν έχουν κληθεί σε συνέντευξη μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος.

Άρθρο 5

Μοριοδότηση δομημένης συνέντευξης για την επιλογή Προϊσταμένων - Τροποποίηση περ. δ' παρ. 3 άρθρου 88 Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007)

1. Μετά το πέμπτο εδάφιο της υποπερ. δβ) της περ. δ) της παρ. 3 του άρθρου 88 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), προστίθεται νέο εδάφιο για την περίπτωση που υποψήφιος λαμβάνει τελική μοριοδότηση στη δομημένη συνέντευξη μικρότερη του πεντακάσια (500) και η περ. δ) διαμορφώνεται ως εξής:

«δ) Δομημένη συνέντευξη:

Η δομημένη συνέντευξη διενεργείται από τα αρμόδια συμβούλια του άρθρου 89 με πρόβλεψη αναγκαίας «ζωντανής βοήθειας» για άτομα με αναπηρία, όπως διερμηνέων νοηματικής, εφόσον αυτό απαιτείται.

Σκοπός της δομημένης συνέντευξης είναι το αρμόδιο Συμβούλιο να διαμορφώσει γνώμη για την προσωπικότητα, την ικανότητα και την καταλληλότητα του υποψηφίου για την άσκηση των καθηκόντων της θέσης ευθύνης, για την οποία κρίνεται. Κατά το στάδιο αυτό λαμβάνονται υπόψη τα στοιχεία του προσωπικού μητρώου του υπαλλήλου, η αίτηση υποψηφιότητας και το βιογραφικό του σημείωμα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περ. δ' των παρ. 4 και 5 του άρθρου 89. Η δομημένη συνέντευξη περιλαμβάνει δύο θεματικές ενότητες ως εξής:

δα) δομημένη συζήτηση επί θεμάτων σχετικών με το αντικείμενο του φορέα και τις αρμοδιότητες των οργανωτικών μονάδων των σχετικών με την προκηρυσσόμενη θέση, σε συνάρτηση με τις δεξιότητες και τα προσόντα του υποψηφίου, όπως προκύπτουν από το βιογραφικό του και τα στοιχεία του προσωπικού του μητρώου,

δβ) ανάπτυξη ενός υποθετικού σεναρίου γενικού διοικητικού ενδιαφέροντος (situational interview), που έχει ως σκοπό να αξιολογήσει τις διοικητικές ικανότητες του υποψηφίου να προγραμματίζει, να συντονίζει και να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες, καθώς και να λαμβάνει αποτελεσματικές αποφάσεις και να διαχειρίζεται κρίσεις.

Για τη μοριοδότηση λαμβάνονται υπόψη επίσης οι επικοινωνιακές δεξιότητες, η ικανότητα διαχείρισης χρόνου, τα χαρακτηριστικά ηγεσίας, ιδίως υπό συνθήκες πίεσης, η ικανότητα συντονισμού ομάδων εργασίας και η δημιουργικότητα του υποψηφίου.

Κάθε σκέλος της συνέντευξης μοριοδοτείται κατ' ανώτατο όριο με πεντακάσια (500) μόρια. Το σύνολο των μορίων που μπορεί να λάβει ένας υποψήφιος από κάθε μέλος δεν μπορεί να υπερβαίνει τα χίλια (1.000) μόρια.

Η τελική μοριοδότηση της συνέντευξης κάθε υποψηφίου προκύπτει από τον μέσο όρο των βαθμών των μελών του αρμόδιου Συμβουλίου. Σε περίπτωση που υποψήφιος λαμβάνει τελική μοριοδότηση στη συνέντευξη μικρότερη του πεντακάσια (500) κατά

τα ως άνω οριζόμενα, αποκλείεται από την περαιτέρω διαδικασία ανεξαρτήτως από τον συνολικό αριθμό μορίων που συγκεντρώνει σύμφωνα με την παρ. 4 και δεν συμπεριλαμβάνεται στον οικείο πίνακα φθίνουσας σειράς κατάταξης που καταρτίζεται κατά τα οριζόμενα στην περ. στ' της παρ. 6 του άρθρου 89.

Το περιεχόμενο της συνέντευξης με τα κρίσιμα και ουσιαστικά σημεία της αναφέρεται συνοπτικά στο πρακτικό του Συμβουλίου, το οποίο είναι στη διάθεση όλων των υποψηφίων, και η μοριοδότηση για τον υποψήφιο αιτιολογείται συνοπτικά από κάθε μέλος ως προς κάθε ένα από τα δύο σκέλη της συνέντευξης.

Το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης υποστηρίζει επιστημονικά τη διαδικασία των δομημένων συνεντεύξεων, παρέχοντας την απαιτούμενη τεχνογνωσία στα μέλη των Συμβουλίων που διεξάγουν τις συνεντεύξεις. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καθορίζονται η διαδικασία διεξαγωγής της δομημένης συνέντευξης και κάθε άλλο σχετικό θέμα.»

2. Η ρύθμιση της παρ. 1 περί αποκλεισμού υποψηφίου από την περαιτέρω διαδικασία επιλογής σε περίπτωση που λάβει τελική μοριοδότηση στη συνέντευξη μικρότερη του πεντακάσια (500) εφαρμόζεται και επί των εκκρεμών διαδικασιών στις οποίες υποψήφιοι δεν έχουν κληθεί σε συνέντευξη μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος.

Άρθρο 6

Κάλυψη θέσεων με Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό

Οι παρ. 7 και 8 του άρθρου 25 του ν. 4765/2021 (Α' 6), περί πλήρωσης θέσεων μόνιμου προσωπικού και προσωπικού με σύμβαση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου και περί επιλογής διοριστέων/προσληπτέων στις νέες θέσεις από τους επιλαχόντες, εφαρμόζονται αναλόγως και επί διαδικασιών επιλογής Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), σύμφωνα με τις παρ. 1 και 3 του άρθρου 58 του ως άνω νόμου.

Άρθρο 7

Στελέχωση Τμήματος Προστασίας Ζώων Συντροφιάς της Διεύθυνσης Οργάνωσης και Λειτουργίας Ο.Τ.Α. του Υπουργείου Εσωτερικών

1. Για την κάλυψη των επιτακτικών αναγκών λειτουργίας του Τμήματος Προστασίας Ζώων Συντροφιάς, συστήνονται ένδεκα (11) νέες οργανικές θέσεις μόνιμου προσωπικού στο Υπουργείο Εσωτερικών (Τομέας Εσωτερικών), ως εξής:

- α) τέσσερις (4) θέσεις του κλάδου ΠΕ Κτηνιατρικής,
- β) μία (1) θέση του κλάδου ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού,
- γ) δύο (2) θέσεις του κλάδου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού,
- δ) δύο (2) θέσεις του κλάδου ΠΕ Πληροφορικής,
- ε) δύο (2) θέσεις του κλάδου ΔΕ Διοικητικών Γραμματέων.

2. Οι ανωτέρω θέσεις καλύπτονται μέσω του Ενιαίου Συστήματος Κινητικότητας. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος, οι θέσεις καλύπτονται με απόσπαση ή μετάταξη κατ' εφαρμογή του άρθρου 31 του ν. 4873/2021 (Α' 248).

3. Στο Τμήμα Προστασίας Ζώων Συντροφιάς προΐστανται υπάλληλοι των κλάδων/ειδικοτήτων ΠΕ Κτηνιατρικής ή ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού.

Άρθρο 8

Ισχύς πινάκων κατάταξης προσληπτέων μηχανικών από την Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης Α.Ε.

Οι πίνακες κατάταξης των προσληπτέων μηχανικών από την Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Ε.Τ.Α.Α.) Α.Ε. δυνάμει του άρθρου 131 του ν. 4714/2020 (Α' 148) έχουν ισχύ για ένα (1) έτος από τη δημοσίευσή τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΡΥΘΜΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ Ο.Τ.Α.

Άρθρο 9

Λειτουργία της Οικονομικής Επιτροπής - Τροποποίηση άρθρου 177 ν. 3852/2010

Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 177 του ν. 3852/2010 (Α' 87) προστίθεται νέο τελευταίο εδάφιο αναφορικά με την αναπλήρωση των μελών της οικονομικής επιτροπής των περιφερειών και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Η Οικονομική Επιτροπή συνεδριάζει, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου, μία (1) τουλάχιστον φορά τον μήνα. Οι συνεδριάσεις της επιτροπής γίνονται πάντοτε στο κατάστημα της περιφέρειας και είναι δημόσιες. Η επιτροπή μπορεί να συνεδριάσει σε άλλον τόπο ύστερα από απόφαση της απόλυτης πλειοψηφίας του συνολικού αριθμού των μελών της. Η επιτροπή, με αιτιολογημένη απόφαση που λαμβάνεται με πλειοψηφία των τριών πέμπτων (3/5) του συνολικού αριθμού των μελών και απαγγέλλεται σε δημόσια συνεδρίαση, μπορεί να συνεδριάζει κεκλεισμένων των θυρών. Κατά τις συνεδριάσεις της οικονομικής επιτροπής δύναται να παρίσταται χωρίς δικαίωμα ψήφου ένας περιφερειακός σύμβουλος από κάθε παράταξη που δεν εξέλεξε μέλος σε αυτές κατά το άρθρο 175. Αν απουσιάζουν ή κωλύονται τακτικά μέλη, καλούνται τα αναπληρωματικά με τη σειρά της εκλογής τους.»

Άρθρο 10

Καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος - Τροποποίηση παρ. 7Α και προσθήκη παρ. 7Β στο άρθρο 80 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006)

1. Στην παρ. 7Α του άρθρου 80 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006, Α' 114) επέρχονται νομοτεχνικές διορθώσεις και οι λέξεις «το κατάστημα» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τον χώρο του καταστήματος» και η παρ. 7Α διαμορφώνεται ως εξής:

«7Α. Η αστυνομική αρχή του τόπου της έδρας των κέντρων διασκέδασης και των καταστημάτων της παρ. 1 του άρθρου 1 του π.δ. 180/1979 (Α' 46), καθώς και των λοιπών καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, στα οποία, σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά υγειονομικές διατάξεις, προσφέρονται οιονδήποτε πατών για άμεση εντός αυτών κατανάλωση, σφραγίζει υποχρεωτικά τον χώρο του καταστήματος για χρονικό διάστημα δέκα (10) ημερών, αν βεβαιώνονται από αστυνομικούς συνολικά, εντός έτους, τρεις παραβάσεις της περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 2 του π.δ. 180/1979. Αντίγραφο της απόφασης σφράγισης του καταστήματος και της σχετικής έκθεσης κοινοποιείται αυθημερόν στον κατά τόπον αρμόδιο δήμο, ο οποίος οφείλει στο χρονικό αυτό διάστημα να εκδώσει την απόφαση αφαίρεσης της άδειας λειτουργίας του καταστήματος. Σε περίπτωση που αποφασισθεί από τον οικείο δήμο η αφαίρεση της άδειας λειτουργίας για διάστημα μεγαλύτερο των δέκα (10) ημερών, η σφράγιση διατηρείται και για τον πέραν των δέκα (10) ημερών χρόνο.»

2. Μετά την παρ. 7Α του άρθρου 80 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006), προστίθεται παρ. 7Β ως εξής:

«7Β. Το αρμόδιο όργανο του δήμου, στα όρια του οποίου πρόκειται να λειτουργήσει το κατάστημα, προτού προβεί στην έκδοση της βεβαίωσης του άρθρου 28 του ν. 4442/2016 (Α'230), λαμβάνει βεβαίωση από την κατά τόπον αρμόδια αστυνομική αρχή ότι ο χώρος του καταστήματος δεν τελεί σε αναστολή λειτουργίας ή σφράγισης, και μέχρι την λήψη αυτής ή την άρση των μέτρων της αναστολής λειτουργίας και της σφράγισης, απέχει από την έκδοση της βεβαίωσης του άρθρου 28 του ν. 4442/2016.»

Άρθρο 11

Νομική υποστήριξη αιρετών τοπικής αυτοδιοίκησης

1. Οι Ο.Τ.Α. υποχρεούνται να παρέχουν νομική υποστήριξη στα αιρετά τους όργανα ενώπιον των δικαστηρίων ή των δικαστικών αρχών, σε περίπτωση διενέργειας προκαταρκτικής εξέτασης ή άσκησης ποινικής δίωξης σε βάρος τους για αδικήματα που τους

αποδίδεται ότι διέπραξαν κατά την ενάσκηση των καθηκόντων τους. Η ανωτέρω νομική υποστήριξη δεν παρέχεται, σε περίπτωση ποινικής δίωξης ύστερα από καταγγελία εκ μέρους δημόσιας υπηρεσίας ή ανεξάρτητης διοικητικής αρχής.

2. Η νομική υποστήριξη αφορά είτε στη νομική εκπροσώπηση των αιρετών από πληρεξούσιο δικηγόρο που συμβάλλεται για τον ανωτέρω σκοπό με τους Ο.Τ.Α., ανά υπόθεση, είτε στη νομική εκπροσώπηση των αιρετών διά ή μετά πληρεξούσιου δικηγόρου της επιλογής τους.

3. Η νομική υποστήριξη των αιρετών παρέχεται, μετά από αίτηση του ενδιαφερόμενου, εισήγηση του δικηγόρου ή νομικού συμβούλου που υπηρετεί στον οικείο Ο.Τ.Α. και απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής. Αν δεν υπηρετεί δικηγόρος με πάγια έμμισθη εντολή, η εισήγηση γίνεται με ανάθεση σε δικηγόρο από την οικεία Οικονομική Επιτροπή. Σε περίπτωση θετικής απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής, ο Ο.Τ.Α. καταβάλλει τα έξοδα στα οποία υποβάλλονται οι αιρετοί κατά την προκαταρκτική διαδικασία ή με την ιδιότητα του κατηγορουμένου. Σε περίπτωση απορριπτικής απόφασης της οικονομικής επιτροπής, τα ως άνω έξοδα καταβάλλονται, εφόσον για τις ποινικές υποθέσεις: α) εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση, με την οποία τα ως άνω πρόσωπα κηρύσσονται αθώα ή απαλλάσσονται των κατηγοριών, ή τελεσίδικο βούλευμα δικαστικού συμβουλίου, με το οποίο παύει οριστικά η ποινική δίωξη εναντίον τους ή β) τίθεται η υπόθεση στο αρχείο. Εάν οι αιρετοί καταδικασθούν αμετάκλητα, υποχρεούνται να επιστρέψουν στον φορέα τις ως άνω δαπάνες.

4. Στις περιπτώσεις εφαρμογής του παρόντος, τα έξοδα βαρύνουν τον προϋπολογισμό του οικείου φορέα. Το αιτούμενο ποσό δεν δύναται να υπερβαίνει το τριπλάσιο του ποσού αναφοράς κάθε διαδικαστικής πράξης ή παρεχόμενης υπηρεσίας, όπως προσδιορίζεται στους πίνακες αμοιβών του Κώδικα περί Δικηγόρων (ν. 4194/2013, Α' 208). Η καταβολή των ανωτέρω δαπανών γίνεται, εφόσον προσκομισθούν τα νόμιμα παραστατικά.

5. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται, υπό την προϋπόθεση ότι η προκαλούμενη δαπάνη έρχει προβλεφθεί στους προϋπολογισμούς των οικείων φορέων.

6. Η νομική υποστήριξη προς τους αιρετούς των Ο.Τ.Α. παρέχεται και κατόπιν της απώλειας του αξιωματός τους λόγω της καθ' οιονδήποτε τρόπο περάτωσης της θητείας τους στον οικείο Ο.Τ.Α., για αδικήματα που τους αποδίδεται ότι διέπραξαν κατά τον χρόνο αυτής και κατά την ενάσκηση των καθηκόντων τους.

Άρθρο 12

Σύσταση Τμήματος Εποπτείας Ο.Τ.Α. στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής - Τροποποίηση άρθρων 8, 14, 19, 22 και 24 π.δ. 135/2010

1. Στην περ. 2 της παρ. Α' του άρθρου 8 του π.δ. 135/2010 (Α' 228) προστίθεται υποπερ. ε' ως εξής:

«ε) Τμήμα Εποπτείας Ο.Τ.Α.»

2. Στην περ. 3 της παρ. Α' του άρθρου 8 του π.δ. 135/2010 προστίθεται υποπερ. ε' ως εξής:

«ε) Το Τμήμα Εποπτείας Ο.Τ.Α., έχει ως αρμοδιότητα τον κατά το άρθρο 214 του ν. 3852/2010 (Α' 87) προβλεπόμενο έλεγχο νομιμότητας των πράξεων των Ο.Τ.Α. και των νομικών τους προσώπων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 225 έως 227 του ίδιου νόμου, όπως αυτός ασκείται από τον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής και μέχρι την έναρξη λειτουργίας της οικείας ΑΥΕ Ο.Τ.Α.»

3. Στο άρθρο 14 του π.δ. 135/2010, μετά το τρίτο εδάφιο προστίθεται νέο τέταρτο εδάφιο ως εξής:

«Στο Τμήμα Εποπτείας Ο.Τ.Α. μεταφέρονται οργανικές θέσεις, οι οποίες προκύπτουν από ανακατανομή των οργανικών θέσεων των λοιπών Τμημάτων που ανήκουν στη Διεύθυνση Διοίκησης, ως κάτωθι: επτά (7) θέσεις μονίμου προσωπικού ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, μία (1) θέση προσωπικού ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, μία (1) θέση μονίμου προσωπικού ΠΕ Μηχανικών, μία (1) θέση μονίμου προσωπικού ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού.»

4. Στο άρθρο 19 του π.δ. 135/2010 προστίθενται εδάφια δεύτερο, τρίτο και τέταρτο και το άρθρο 19 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 19
Κατανομή θέσεων τακτικού προσωπικού
της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής»

Με απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής τοποθετείται το τακτικό (μόνιμο και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου) προσωπικό της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, σύμφωνα με τον κλάδο ή την ειδικότητα που κατέχουν και τις ανάγκες των οργανικών μονάδων της.

Με απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής, καθορίζεται ο αριθμός των οργανικών θέσεων κατά κλάδο ή ειδικότητα, που πρόκειται να μεταφερθεί από κάθε Τμήμα της Διεύθυνσης Διοίκησης, μειώνοντας κατά τον ίδιο αριθμό, κλάδο ή ειδικότητα τις θέσεις εκάστου Τμήματος. Το Τμήμα Εποπτείας Ο.Τ.Α. στελεχώνεται, με απόφαση του Συντονιστή, κατά προτεραιότητα, με μετακίνηση του τακτικού προσωπικού της Διεύθυνσης Διοίκησης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής που κατέχει οργανικές θέσεις, καθώς επίσης και του προσωπικού που κατέχει προσωποπαγείς θέσεις, το οποίο ασκεί ήδη καθήκοντα ελεύθρων των πράξεων των Ο.Τ.Α. και των νομικών τους προσώπων. Σε περίπτωση ύπαρξης κενών θέσεων, αυτές μπορεί να καλυφθούν είτε μέσω της διαδικασίας μετακίνησης κατά το άρθρο 66 του ν. 3528/2007 (Α' 26) είτε μέσω μετατάξεων σύμφωνα με το Ενιαίο Σύστημα Κινητικότητας (ν. 4440/2016, Α' 224) είτε μέσω προσλήψεων σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.»

5. Στην παρ. 1 του άρθρου 22 του π.δ. 135/2010 προστίθεται περ. στ' ως εξής:

«στ. Στο Τμήμα Εποπτείας Ο.Τ.Α. προϊστάται υπάλληλος των κλάδων ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, ΠΕ Διοικητικού, ΠΕ Οικονομικού, και, ελλείψει αυτών, ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού. Μέχρι την εφαρμογή των διαδικασιών πλήρωσης των θέσεων ευθύνης, σύμφωνα με τον ν. 4369/2016 (Α' 33), η κάλυψη της θέσης προϊσταμένου, γίνεται από υπάλληλο κλάδου του πρώτου εδαφίου, σύμφωνα με το άρθρο 87 του ν. 3528/2007 (Α' 26).»

6. Το άρθρο 24 του π.δ. 135/2010 τροποποιείται ως προς το όργανο που ασκεί την εποπτεία και διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 24

Μέχρι την έναρξη λειτουργίας της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Ο.Τ.Α., η εποπτεία του Κράτους επί των Ο.Τ.Α. και των νομικών τους προσώπων, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 214 του ν. 3852/2010, ασκείται από το Τμήμα Εποπτείας Ο.Τ.Α. της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής.»

Άρθρο 13

Χρεωστικά ανοίγματα των δήμων και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων

Για την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19, αναστέλλεται η καταβολή της δόσης έτους 2022 της ρύθμισης οφειλών από χρεωστικά ανοίγματα των δήμων και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών προς το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, που είχε προβλεφθεί στην παρ. 3 του άρθρου 81 του ν. 4316/2014 (Α' 270), όπως είχε αντικατασταθεί με την παρ. 1 του άρθρου 50 του ν. 4483/2017 (Α' 107), κατόπιν αίτησης του οφειλέτη. Στην περίπτωση αυτή, αρχής γενομένης από το έτος 2023, η διάρκεια αποπληρωμής της ρύθμισης επιμηκύνεται κατά τρία (3) έτη και η εξόφληση των δύο (2) ετήσιων δόσεων 2020 και 2021, η καταβολή των οποίων είχε ανασταλεί σύμφωνα με το άρθρο 179 του ν. 4764/2020 (Α' 53), καθώς και της δόσης έτους 2022, της οποίας η καταβολή αναστέλλεται με το παρόν, πραγματοποιείται μέχρι το τέλος της ρύθμισης, χωρίς την επιβολή τόκων εκπρόθεσμης καταβολής.

Άρθρο 14

Επιχορηγήσεις και βοηθήματα - Τροποποίηση του άρθρου 202 Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006)

Η υποπερ. ι. της περ. Α' της παρ. 1 του άρθρου 202 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006, Α' 114), σχετικά με τη δυνατότητα παροχής χρηματικών επιχορηγήσεων από Ο.Τ.Α. α' βαθμού, τροποποιείται ως προς τους φορείς στους οποίους δύναται να παρέχονται επιχορηγήσεις και η περ. Α' της παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1Α. Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου είναι δυνατή η παροχή χρηματικών επιχορηγήσεων:

i. σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, περιλαμβανομένων των εκκλησιαστικών, καθώς και σε πολιτιστικούς συλλόγους και αστικές εταιρείες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που αναπτύσσουν πολιτιστικού χαρακτήρα δραστηριότητες και που έχουν την έδρα τους εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου,

ii. σε τοπικά παραρτήματα οργανώσεων πανελληνίας δράσης, που αναπτύσσουν κοινωνική και πολιτιστική δραστηριότητα,

iii. σε συλλόγους μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με πανελλήνια δράση, οι οποίοι έχουν ως σκοπό την παροχή βοήθειας και υποστήριξης κάθε μορφής, σε παιδιά που είναι, ιδίως, θύματα εξάρτησης, κακοποίησης, παραμέλησης, οικονομικής εκμετάλλευσης και παράνομης διακίνησης, ανεξαρτήτως υπηκοότητας. Πρόσθετη προϋπόθεση για την επιχορήγηση αυτήν αποτελεί η κατάρτιση σχετικού προγράμματος δράσης του συλλόγου, για τον αντίστοιχο Δήμο και η έγκρισή του από τον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης,

iv. σε πρωτοβάθμιες συνδικαλιστικές οργανώσεις εργαζομένων στον οικείο Δήμο για την πραγματοποίηση κοινωνικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων,

v. σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου του Δήμου, περιλαμβανομένων και των σχολικών επιτροπών, επιπροσθέτως της τακτικής επιχορήγησης που λαμβάνουν,

vi. σε αθλητικά σωματεία για την προαγωγή του οικείου αθλήματος, καθώς και για την κάλυψη εξόδων μετακίνησης αθλητών και αθλητικών ομάδων, που εδρεύουν στην περιοχή τους και συμμετέχουν σε εθνικά πρωταθλήματα ολυμπιακών αθλημάτων. Από τις διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου, εξαιρούνται οι αθλητικές ανώνυμες εταιρείες. Η παρούσα ισχύει έως τις 30.6.2022,

vii. σε φιλοζωικά σωματεία ή φιλοζωικές οργανώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που εδρεύουν στον οικείο δήμο και είναι εγγεγραμμένα στο Υπομητρώο Φιλοζωικών Σωματείων και Οργανώσεων του Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς (EMZZ), που τηρείται στο Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Πρόσθετη προϋπόθεση για την επιχορήγηση αυτή αποτελεί η κατάρτιση σχετικού προγράμματος δράσης του σωματείου ή της οργάνωσης, για τον αντίστοιχο δήμο και η έγκρισή του από την πενταμελή Επιτροπή Παρακολούθησης του επιχειρησιακού προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων ζώων συντροφιάς και πρόληψης δημιουργίας νέων αδέσποτων ζώων του οικείου δήμου. Με τις ίδιες προϋποθέσεις τα ανωτέρω σωματεία και οργανώσεις μπορούν να λαμβάνουν επιχορήγηση και από την οικεία περιφέρεια, εφόσον δραστηριοποιούνται εντός των ορίων της.»

Άρθρο 15

Προϋπολογισμοί Ο.Τ.Α. και νομικών τους προσώπων

1. Ειδικά για την κατάρτιση ή αναμόρφωση του προϋπολογισμού έτους 2022, οι Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι (ΚΑΠ) επενδυτικών δαπανών των δήμων, καθώς και το ειδικό τέλος της παρ. Α'1 του άρθρου 25 του ν. 3468/2006 (Α' 129), μπορούν να διατίθενται προς αντιμετώπιση λειτουργικών δαπανών που διαπιστώνονται από την έναρξη ισχύος της παρούσας και δεν μπορούν να καλυφθούν από το χρηματικό υπόλοιπο, τα τακτικά ή έκτακτα έσοδά τους. Από την εφαρμογή της παρούσας δεν δύναται να προέλθει καθ' οιονδήποτε τρόπο, άμεση ή έμμεση, επιβάρυνση του Κρατικού Προϋπολογισμού.

2. Σε περιπτώσεις αδυναμίας κάλυψης λειτουργικών ή επενδυτικών αναγκών των υπηρεσιών ανταποδοτικού χαρακτήρα, κατά την κατάρτιση και εκτέλεση του προϋπολογισμού του έτους 2022, η οικονομική επιτροπή του δήμου δύναται να συντάσσει το σχέδιο του προϋπολογισμού, ή να εισηγήσει την αναμόρφωση αυτού, με μεταφορά πάσης φύσεως ανειδίκευτων πιστώσεων,

συμπεριλαμβανομένων των εσόδων της παρ. 1, ώστε να διασφαλίζεται η εύρυθμη λειτουργία των υπηρεσιών αυτών. Η απόφαση της οικονομικής επιτροπής και η σχετική απόφαση τεχνικού προγράμματος, όπου απαιτείται, αποτελούν δεσμευτική εισήγηση για την κατάρτιση ή αναμόρφωση του προϋπολογισμού, η οποία εγκρίνεται υποχρεωτικά από το οικείο Δημοτικό Συμβούλιο.

3. Σε περίπτωση αδυναμίας κατάρτισης ή αναμόρφωσης ισοσκελισμένου προϋπολογισμού, παρέχεται η δυνατότητα στους δήμους και τις περιφέρειες, κατόπιν απόφασης της οικείας οικονομικής τους επιτροπής, να προβαίνουν σε συμφωνία με πιστωτές τους για τον διακανονισμό οφειλών τους. Η σχετική απόφαση της οικονομικής επιτροπής αποτελεί δεσμευτική εισήγηση για την κατάρτιση ή αναμόρφωση του προϋπολογισμού, η οποία εγκρίνεται υποχρεωτικά από το οικείο δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο.

Άρθρο 16

Εφαρμογή των διατάξεων περί δαπανών και διάρκειας ισχύος του προϋπολογισμού και στις κοινωφελείς επιχειρήσεις - Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 260 Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006)

Στην παρ. 3 του άρθρου 260 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006, Α' 114) προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής: «Τα άρθρα 158 και 160, περί δαπανών και διάρκειας της ισχύος του προϋπολογισμού, εφαρμόζονται αναλόγως από τις κοινωφελείς επιχειρήσεις.»

Άρθρο 17

Εφαρμογή των διατάξεων περί δαπανών και διάρκειας ισχύος του προϋπολογισμού και στις δημοτικές επιχειρήσεις ύδρευσης και αποχέτευσης - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 17 ν. 1069/1980

Στην παρ. 1 του άρθρου 17 του ν. 1069/1980 (Α' 191) προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής:

«Τα άρθρα 158 και 160 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006, Α' 114), περί δαπανών και διάρκειας της ισχύος του προϋπολογισμού, εφαρμόζονται αναλόγως από τις δημοτικές επιχειρήσεις ύδρευσης και αποχέτευσης.»

Άρθρο 18

Υποβολή δηλώσεων στοιχείων για τον καθορισμό επιφάνειας ή και της χρήσης ακινήτου - Τροποποίηση άρθρου 66 ν. 4830/2021

Στο άρθρο 66 του ν. 4830/2021 (Α' 169) επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1 η ημερομηνία «31.12.2021» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «30.6.2022», β) στην παρ. 3 η ημερομηνία «την 31η Μαρτίου 2022» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «τις 30.9.2022» και το άρθρο 66 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Οι υπόχρεοι σε δήλωση για τον καθορισμό της επιφάνειας ή και της χρήσης ακινήτου, προκειμένου να υπολογισθούν επί αυτού φόροι - τέλη και εισφορές προς τους Ο.Τ.Α. α' βαθμού, που μέχρι σήμερα δεν έχουν υποβάλει ή έχουν υποβάλει ανακριβή δήλωση, υποβάλλουν δήλωση με τα ορθά στοιχεία, το αργότερο μέχρι τις 30.6.2022.

2. Κατ' εξαίρεση των ισχυόντων ιδίως, στο άρθρο 73 του β.δ. της 24.9/20.10.1958 (Α' 171) στα άρθρα 2 και 5 του ν. 25/1975 (Α' 74), στο άρθρο 2 του ν. 429/1976 (Α' 235), στις παρ. 11 και 14 του άρθρου 10 του ν. 1080/1980 (Α' 246) και στις παρ. 12 και 16 του άρθρου 24 του ν. 2130/1993 (Α' 62), σε όσους υποβάλουν δήλωση ορθών στοιχείων, σύμφωνα με την παρ. 1, διαγράφεται το σύνολο των προστίμων που προκύπτουν από τις διαφορές τετραγωνικών μέτρων. Οι υποβάλλοντες τη δήλωση της παρ. 1, υποχρεούνται να καταβάλουν τα τέλη που αντιστοιχούν στα ορθά τετραγωνικά μέτρα, υπολογιζόμενα από 1ης.1.2020, μέχρι την ημερομηνία της δήλωσης, με πρόστιμο είκοσι τοις εκατό (20%) επί του ποσού που προκύπτει από τη δια-

φορά των τετραγωνικών μέτρων αυτού του διαστήματος.

3. Οι Ο.Τ.Α. α' βαθμού επεξεργάζονται τις δηλώσεις και εκκαθαρίζουν όλες τις σχετικές υποθέσεις, εγγράφοντας στα Μητρώα τους τα ορθά τετραγωνικά μέτρα, το αργότερο μέχρι τις 30.9.2022.

4. Οφειλές προς τους Ο.Τ.Α. α' βαθμού, που προκύπτουν από τα οριζόμενα στην παρ. 2, καταβάλλονται από τους υπόχρεους σε είκοσι τέσσερις (24) ισόποσες μηνιαίες δόσεις με ελάχιστο όριο μηνιαίας δόσης πλην της τελευταίας δόσης τα δέκα (10) ευρώ για φυσικά πρόσωπα και τα πενήντα (50) ευρώ για τα νομικά πρόσωπα. Μηνιαίες δόσεις με ποσό μικρότερο των ανωτέρω ελαχίστων ορίων, που έχουν ήδη καταβληθεί ή βεβαιωθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, διατηρούνται σε ισχύ.

5. Οι οφειλές που προκύπτουν από διαφορές ως προς την επιφάνεια ενός ακινήτου ή τη χρήση αυτού, κατά το παρόν, εξαίρονται από την παρ. 1 του άρθρου 165 του ν. 4764/2020 (Α' 256).»

Άρθρο 19

Μεταβίβαση κυριότητας ακινήτων - Αντικατάσταση παρ. 18 άρθρου 24 ν. 2130/1993

Η παρ. 18 του άρθρου 24 του ν. 2130/1993 (Α' 62) αντικαθίσταται ως εξής:

«18. α. Σε περίπτωση μεταβίβασης της κυριότητας των πάσης φύσεως ακινήτων για οποιαδήποτε αιτία και προ της υπογραφής του συμβολαίου, απαιτείται βεβαίωση περί μη οφειλής Τέλους Ακίνητης Περιουσίας (Τ.Α.Π.), άλλως η συμβολαιογραφική πράξη είναι άκυρη και δεν επάγεται οποιαδήποτε έννομη συνέπεια. Η βεβαίωση αναζητείται αυτεπάγγελτα από τον συμβολαιογράφο ή προσκομίζεται από τον μεταβιβάζοντα, εκδίδεται εντός πέντε (5) ημερών με βάση τα στοιχεία που τηρεί ηλεκτρονικά ο δήμος και ισχύει για ένα (1) έτος από την έκδοσή της. Η βεβαίωση που χορηγεί ο δήμος δύναται να είναι και ψηφιακή και να χρησιμοποιείται και για την ηλεκτρονική μεταβίβαση του ακινήτου.

β. Εναλλακτικά, αν το επιθυμεί ο μεταβιβάζων ή σε περίπτωση που υφίσταται αδυναμία έκδοσης της βεβαίωσης της περ. α) εντός πέντε (5) ημερών για οποιονδήποτε λόγο, ο μεταβιβάζων έχει τη δυνατότητα να καταβάλει στον συμβολαιογράφο κατά τον χρόνο σύναψης του συμβολαίου, ως εγγύηση μέχρι την εκκαθάριση της οφειλής, ποσό που αντιστοιχεί σε ποσοστό τρία τοις χιλίοις (3‰) επί της αξίας πώλησης ή επί της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου. Το ποσό αυτό αποδίδεται από τον συμβολαιογράφο μέσω ηλεκτρονικής τραπεζικής στον δήμο για λογαριασμό του αποκτώντα. Το αποδεικτικό κατάθεσης του ποσού του πρώτου εδαφίου επέχει θέση βεβαίωσης κατά την περ. α). Οι δήμοι υποχρεούνται να αναρτούν στην ιστοσελίδα τους τους λογαριασμούς κατάθεσης των ανωτέρω ποσών, καθώς και σχετικές οδηγίες για τους ενδιαφερόμενους.

γ. Εναλλακτικά, αν το επιθυμεί ο αποκτών ή σε περίπτωση που υφίσταται αδυναμία έκδοσης της βεβαίωσης της περ. α) εντός πέντε (5) ημερών για οποιονδήποτε λόγο, ο αποκτών έχει τη δυνατότητα να καταβάλει στον συμβολαιογράφο κατά τον χρόνο σύναψης του συμβολαίου, ως εγγύηση μέχρι την εκκαθάριση της οφειλής, ποσό που αντιστοιχεί σε ποσοστό τρία τοις χιλίοις (3‰) επί της αξίας πώλησης ή επί της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου. Το ποσό αυτό αποδίδεται από τον συμβολαιογράφο μέσω ηλεκτρονικής τραπεζικής στον δήμο για λογαριασμό του αποκτώντα. Το αποδεικτικό κατάθεσης του ποσού του πρώτου εδαφίου, επέχει θέση βεβαίωσης κατά την περ. α). Οι δήμοι υποχρεούνται να αναρτούν στην ιστοσελίδα τους τους λογαριασμούς κατάθεσης των ανωτέρω ποσών, καθώς και σχετικές οδηγίες για τους ενδιαφερόμενους.

δ. Εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών (3) μηνών από την κατάθεση της εγγύησης, η ταμειακή υπηρεσία του δήμου προβαίνει σε εκκαθάριση της οφειλής του Τέλους Ακίνητης Περιουσίας (Τ.Α.Π.) και είτε βεβαιώνει και εισπράττει το υπόλοιπο της οφειλής με βεβαιωτικούς καταλόγους, είτε επιστρέφει στον μεταβιβάζοντα, κατά την εφαρμογή της περ. β), ή στον αποκτώντα, κατά την εφαρμογή της περ. γ) εντός δέκα (10) ημερών ως αχρεωστήτως καταβληθέν το τυχόν επιπλέον ποσό που καταβλήθηκε

ως εγγύηση. Η εκκαθάριση ανατρέχει σε βάθος πενταετίας. Τυχόν οφειλές πέραν της πενταετίας δεν αναζητούνται και δεν βεβαιώνονται. Σε περίπτωση οφειλής, ο μεταβιβάζων ή ο αποκτών υποχρεούται να εξοφλήσει το υπόλοιπο ποσό είτε εφάπαξ εντός τριάντα (30) ημερών, είτε σε έως έξι (6) ισόποσες μηνιαίες δόσεις με ελάχιστο ποσό μηνιαίας δόσης τα πενήντα (50) ευρώ, άλλως εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων [ν.δ. 356/1974 (Α' 90)].

ε. Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών και τη σύμφωνη γνώμη του δημάρχου, μπορεί να αποφασίζεται η αναστολή της υποχρέωσης υποβολής της ανωτέρω βεβαίωσης περί μη οφειλής Τ.Α.Π. για τη μεταβίβαση της κυριότητας των πάσης φύσεως ακινήτων, υπό την προϋπόθεση υποβολής από τον συμβολαιογράφο πριν τη σύνταξη του συμβολαίου, σε ηλεκτρονική πλατφόρμα που τηρεί ο δήμος, των στοιχείων των συμβαλλομένων και του μεταβιβαζόμενου ακινήτου, ώστε να ελέγχονται και να βεβαιώνονται τυχόν οφειλές βάσει του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν.δ. 356/1974, Α' 356) ή να παρακρατείται το οφειλόμενο ποσό που προκύπτει κατά τη μεταβίβαση του ακινήτου. Η ως άνω απόφαση επέχει θέση βεβαίωσης κατά την περ. α) του παρόντος.»

Άρθρο 20

Τροποποίηση της κατά χρόνο άσκησης αρμοδιοτήτων των υπηρεσιών δόμησης των δήμων - Τροποποίηση παρ. 1 και 6 άρθρου 97Α ν. 3852/2010

Στο άρθρο 97Α του ν. 3852/2010 (Α' 87): α) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 η ημερομηνία «1η.3.2022» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «1η.6.2022» και β) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 6 η ημερομηνία «1ης.3.2022» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «1ης.6.2022» και το άρθρο 97Α διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 97Α

Υπηρεσία Δόμησης (ΥΔΟΜ)

1. Εφόσον δεν έχει εκδοθεί το π.δ. της παρ. 2 του άρθρου 31 του ν. 4495/2017 (Α' 167), από την 1η.6.2022, εκτός από τις υπηρεσιακές μονάδες που προβλέπονται στο άρθρο 97, σε κάθε δήμο συστήνεται και λειτουργεί Υπηρεσία Δόμησης (ΥΔΟΜ). Στους δήμους όπου δεν υφίστανται ΥΔΟΜ την 1η.11.2020, συστήνεται σε επίπεδο Τμήματος. Η δομή και οι οργανικές θέσεις της ΥΔΟΜ ορίζονται, αφού ληφθεί υπόψη η ελάχιστη στελέχωση της παρ. 2, κατά την πρώτη τροποποίηση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας (ΟΕΥ) του δήμου, σύμφωνα με το άρθρο 10 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 134).

2. α) Οι Υπηρεσίες Δόμησης που λειτουργούν σε επίπεδο Τμήματος στελεχώνονται τουλάχιστον από έναν αγρονόμο τοπογράφο μηχανικό, έναν αρχιτέκτονα μηχανικό, έναν χωροτάκτη πολεοδομικό μηχανικό, έναν πολιτικό μηχανικό και έναν μηχανολόγο ή ηλεκτρολόγο μηχανικό. Ο χωροτάκτης - πολεοδόμος μηχανικός, αν δεν υπάρχει, αντικαθίσταται από αρχιτέκτονα ή τοπογράφο μηχανικό με μεταπτυχιακό τίτλο ή ειδικευση στην πολεοδομία και ο αγρονόμος τοπογράφος από πολιτικό μηχανικό. Η ελάχιστη στελέχωση για τις Υπηρεσίες Δόμησης σε επίπεδο Διεύθυνσης ανέρχεται στο σαράντα τοις εκατό (40%) των θέσεων κάθε κατηγορίας προσωπικού της οικείας Διεύθυνσης, όπως προβλέπεται στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας του δήμου, συμπεριλαμβανομένων υποχρεωτικά των ειδικοτήτων του προηγούμενου εδαφίου.

β) Στην κατά την περ. α' στελέχωση, προσμετράται το πάσης φύσεως απασχολούμενο προσωπικό, ανεξάρτητα της σχέσης εργασίας του, συμπεριλαμβανομένου του προσωπικού της παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 4674/2020 (Α' 53).

3. α) Το πρώτο δίμηνο κάθε έτους η Αποκεντρωμένη Διοίκηση διαπιστώνει με απόφασή της την επάρκεια της ελάχιστης στελέχωσης κατά τα οριζόμενα στην παρ. 2, η οποία μετά τη δημοσίευση της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως κοινοποιείται στη Γενική Γραμματεία Ανθρώπινου Δυναμικού Δημοσίου Τομέα του

Υπουργείου Εσωτερικών και στη Γενική Διεύθυνση Πολεοδομίας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

β) Αν δεν πληροῦται η ελάχιστη στελέχωση, με ευθύνη του οικείου δημάρχου, οι αρμοδιότητες της ΥΔΟΜ ασκούνται με συμβάσεις διαδημοτικής και διαβαθμιδικής συνεργασίας με δήμους και περιφέρειες, κατά το άρθρο 99 του ν. 3852/2010 (Α' 87).

4. Η εφαρμογή των εγκυκλίων και των οδηγιών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας για θέματα εφαρμογής της πολεοδομικής και χωροταξικής νομοθεσίας από τις ΥΔΟΜ είναι υποχρεωτική.

5. Οι ΥΔΟΜ οφείλουν να κοινοποιούν ηλεκτρονικά όλες τις διοικητικές πράξεις που εκδίδουν, στην αρμόδια για την πολεοδομία/χωροταξία Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Σε περίπτωση που η αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας εντοπίζει ζητήματα νομιμότητας επί των πράξεων αυτών, ενημερώνει το οικείο Συμβούλιο Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων (ΣΥΠΟΘΑ), κατά τη διαδικασία των άρθρων 20 επ. του ν. 4495/2017 (Α' 167).

6. Οι διατάξεις του δεύτερου εδαφίου της παρ. 1 δεν κωλύουν τη λειτουργία των ΥΔΟΜ σε όλους τους δήμους της Χώρας από 1ης.6.2022. Εφόσον έως την 30ή.9.2021, δεν έχουν τροποποιηθεί οι ΟΕΥ, οι ΥΔΟΜ λειτουργούν με την ελάχιστη στελέχωση της παρ. 2 ή, εφόσον δεν την πληρούν, κατά την περ. β' της παρ. 3.

7. Η παρ. 7 του άρθρου 10 του ν. 4674/2020 (Α' 53) καταργείται.

8. Με την έκδοση του π.δ. της παρ. 2 του άρθρου 31 του ν. 4495/2017 (Α' 167), το παρόν άρθρο καταργείται.»

Άρθρο 21

Τροποποίηση της κατά χρόνο άσκησης αρμοδιοτήτων από τους δήμους στο πλαίσιο υφιστάμενης διοικητικής υποστήριξης - Τροποποίηση άρθρου 376 ν. 4700/2020

Στο άρθρο 376 του ν. 4700/2020 (Α' 127): α) στις παρ. 2, 3 και 4 η ημερομηνία «1η.3.2022» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «1η.6.2022», β) στις παρ. 2 και 3 η ημερομηνία «28.2.2022» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «31.5.2022», γ) στην παρ. 4 η ημερομηνία «1η.4.2022» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «1η.7.2022» και οι παρ. 2, 3 και 4 του άρθρου 376 διαμορφώνονται ως εξής:

«2. Ως χρόνος έναρξης άσκησης από τους δήμους των αρμοδιοτήτων που μεταβιβάστηκαν σε αυτούς, στο πλαίσιο των οριζόμενων στην περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 95 του ν. 3852/2010 (Α' 87), για τις οποίες παρέχεται κατά τη δημοσίευσή του παρόντος διοικητική υποστήριξη, ορίζεται η 1η.6.2022. Μέχρι την 31.5.2022 συνεχίζουν να εφαρμόζονται και οι ρυθμίσεις των παρ. 2, 3 και 4 του άρθρου 95 του ν. 3852/2010. Η παρ. 1 του άρθρου 17 της από 31.12.2012 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου, όπως κρωθήθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4147/2013 (Α' 98), συνεχίζει να ισχύει.

3. Εκκρεμείς δίκες κατά την 1η.6.2022, που αφορούν υποθέσεις στο πλαίσιο της παροχής διοικητικής υποστήριξης, συνεχίζονται αυτοδίκαια και χωρίς άλλη διατύπωση από τον δήμο, στη χωρική αρμοδιότητα του οποίου αφορά η προσβληθείσα πράξη. Ανεκτέλεστες δικαστικές αποφάσεις κατά διοικητικών πράξεων, που εκδόθηκαν στο πλαίσιο της διοικητικής υποστήριξης από 1.1.2011 έως 31.5.2022, εκτελούνται από τον δήμο στα διοικητικά όρια του οποίου αφορά η προσβαλλόμενη πράξη.

4. Εκκρεμείς υποθέσεις κατά την 1η.6.2022 στο πλαίσιο παροχής διοικητικής υποστήριξης συνεχίζονται από τον κατά τόπον αρμόδιο δήμο. Για την παράδοση των φακέλων των υποθέσεων αυτών συντάσσεται πρωτόκολλο παράδοσης και παραλαβής από τους ενδιαφερομένους δήμους με ρητή αναφορά του σταδίου εκκρεμότητας της σχετικής υπόθεσης. Αντίγραφο του πρωτοκόλλου υποβάλλεται στην οικεία Αποκεντρωμένη Διοίκηση έως 1η.7.2022. Φάκελοι αρχειοθετημένων υποθέσεων, που καταρτίστηκαν από τις υπηρεσίες που παρείχαν τη διοικητική υποστήριξη, παραμένουν στα αρχεία τους.»

Άρθρο 22**Κάλυψη δράσεων πυροπροστασίας από τους συνδέσμους δήμων - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 25 ν. 4479/2017**

Στην παρ. 2 του άρθρου 25 του ν. 4479/2017 (Α' 97) αντικαθίσταται η αναφορά στο έτος «2021» από την αναφορά στο έτος «2022» και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Ειδικά για τα έτη 2017 έως και 2022, οι πόροι του άρθρου 259 του ν. 3852/2010 μπορούν να κατανέμονται με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Εσωτερικών, ύστερα από γνώμη του αρμόδιου οργάνου της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, απευθείας στους Συνδέσμους Ο.Τ.Α. Α' βαθμού για την κάλυψη δράσεων πυροπροστασίας.»

Άρθρο 23**Άμεση αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών από τους Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού**

Σε περίπτωση κήρυξης επαπειλούμενων περιοχών σε κατάσταση ειδικής κινητοποίησης πολιτικής προστασίας σύμφωνα με το άρθρο 26 του ν. 4662/2020 (Α' 27), οι Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού στους οποίους ανήκουν οι περιοχές αυτές:

α) Για χρονικό διάστημα που δεν δύναται να υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες, με απόφαση του οικείου δημάρχου ή περιφερειάρχη μπορούν να αναθέτουν κάθε αναγκαία δημόσια σύμβαση προμήθειας, έργου ή υπηρεσίας για την αντιμετώπιση της κατάστασης, εντός των διαθέσιμων πιστώσεων του προϋπολογισμού τους, με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση κατά την περ. (γ) της παρ. 2 του άρθρου 32 του ν. 4412/2016 (Α' 147). Η απόφαση του προηγούμενου εδαφίου αποτελεί δεσμευτική εισήγηση για την αναμόρφωση του προϋπολογισμού, η οποία εγκρίνεται υποχρεωτικά από το οικείο δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο, στην πρώτη μετά από την ανάθεση συνεδρίαση του και σε κάθε περίπτωση εντός των διαθέσιμων πιστώσεων.

β) Για χρονικό διάστημα που δεν δύναται να υπερβαίνει τους τρεις (3) μήνες, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης, με απόφαση του οικείου δημάρχου ή περιφερειάρχη μπορούν να συγκροτούνται συνεργεία υπερωριακής απασχόλησης πέραν του ωραρίου ή απογευματινής απασχόλησης πέραν του ωραρίου ή κατά νυχτερινές ώρες, τις Κυριακές και εξαιρέσιμες ημέρες από υπαλλήλους των Υπηρεσιών τους, όπου κρίνεται σκόπιμο για την αντιμετώπιση της κατάστασης εντός των διαθέσιμων πιστώσεων του προϋπολογισμού τους. Η απόφαση του προηγούμενου εδαφίου ισχύει από την ανάρτησή της στο πρόγραμμα «Διαύγεια», χωρίς να απαιτούνται εγκριτικές αποφάσεις άλλων συλλογικών οργάνων ή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης και χωρίς να απαιτείται δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Το τελευταίο εδάφιο της περ. α' εφαρμόζεται αναλόγως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'**ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ/ΣΤΡΙΑΣ ΤΗΣ Ε.Σ.Δ.Δ.Α. ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ Π.Ε. ΕΠΙΤΕΛΙΚΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ****Άρθρο 24****Εκπαίδευση στην Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Σ.Δ.Δ.Α.) - Αντικατάσταση παρ. 3 άρθρου 15 π.δ. 57/2007**

Η παρ. 3 του άρθρου 15 του π.δ. 57/2007 (Α'59) αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Η εκπαίδευση στη Σχολή γίνεται σε τρεις φάσεις. Η πρώτη φάση είναι κοινή για τους σπουδαστές/στρίες, ενώ στη δεύτερη φάση λειτουργούν τμήματα εξειδίκευσης. Ο αριθμός των τμημάτων και το περιεχόμενο της αποστολής τους δύνανται να τροποποιούνται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, ύστερα από γνώμη του Δ.Σ. του Ε.Κ.Δ.Δ.Α.. Η τροποποίηση ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και εφαρμόζε-

ται στην εκπαιδευτική σειρά που προκύπτει από τον εισαγωγικό διαγωνισμό που προκηρύσσεται μετά τη θέση της σε ισχύ. Στην τρίτη φάση το κάθε τμήμα προετοιμάζει τους σπουδαστές/στρίες για τις θέσεις που προορίζονται, ενώ παράλληλα λειτουργεί ειδικό πρόγραμμα εκπαίδευσης σπουδαστών/τριών για την ένταξη τους στον κλάδο Π.Ε. Επιτελικών Στελεχών, με σκοπό την περαιτέρω εξειδίκευσή τους για την πλήρωση των αντίστοιχων θέσεων, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 105 του ν. 4622/2019 (Α'133).

Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, μετά από γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου του Ε.Κ.Δ.Δ.Α., ορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία εισαγωγής των σπουδαστών/στριών που φοιτούν στο ειδικό πρόγραμμα, ο τρόπος υλοποίησης, το περιεχόμενο και οι κύριες θεματικές ενότητες του ειδικού προγράμματος, η διαδικασία της εξέτασης και της πιστοποίησης, ο τύπος του πιστοποιητικού που χορηγείται, η διαδικασία αποφοίτησης και κατάληψης των θέσεων ανά ειδικότητα του κλάδου Π.Ε. Επιτελικών Στελεχών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.»

Άρθρο 25**Διαγωνισμός για την εισαγωγή στην Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Σ.Δ.Δ.Α.) - Αντικατάσταση παρ. 1 άρθρου 17 π.δ. 57/2007**

Η παρ. 1 του άρθρου 17 του π.δ. 57/2007 (Α'59) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Για την εισαγωγή στην Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Σ.Δ.Δ.Α.) διενεργείται κατ' έτος εισαγωγικός διαγωνισμός.

Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, η οποία εκδίδεται, ύστερα από γνώμη του Δ.Σ. του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ορίζεται ο εκάστοτε συνολικός αριθμός των εισακτέων στην Ε.Σ.Δ.Δ.Α., ο οποίος δεν μπορεί να υπερβεί τους διακόσιους (200), όπως και ο αριθμός των εισακτέων που εντάσσεται σε κάθε Τμήμα.

Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι θέσεις των υπηρεσιών στις οποίες διορίζονται οι απόφοιτοι των Τμημάτων. Οι θέσεις αυτές ανακοινώνονται με την προκήρυξη του διαγωνισμού, με την επιφύλαξη της παρ. 1 του άρθρου 24.

Στην ίδια απόφαση ορίζεται, επιπλέον των ανωτέρω θέσεων, ο αριθμός των θέσεων κλάδου Π.Ε. Επιτελικών Στελεχών ανά ειδικότητα, που αντιστοιχούν σε κάθε τμήμα εξειδίκευσης της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.. Οι θέσεις στα τμήματα εξειδίκευσης κατανέμονται αναλόγως του αριθμού των σπουδαστών/τριών αυτών. Εξαιρείται το Τμήμα Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται κάθε φορά η θέση των υπηρεσιών του δημοσίου, όπου διορίζεται κάθε απόφοιτος/η της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. σε θέση διοικητικού υπαλλήλου. Κάθε απόφοιτος/η διορίζεται σύμφωνα με τη δήλωση προτίμησής του/της, τηρουμένης της σειράς κατάταξης με βάση τον τελικό βαθμό αποφοίτησης.

Οι σπουδαστές/στρίες της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. που ολοκληρώνουν επιτυχώς το ειδικό πρόγραμμα εκπαίδευσης για την ένταξη στον κλάδο Π.Ε. Επιτελικών Στελεχών και λαμβάνουν το σχετικό πιστοποιητικό, τοποθετούνται στις θέσεις του κλάδου Π.Ε. Επιτελικών Στελεχών που προβλέπονται στη οικεία προκήρυξη. Οι λοιπές προβλεπόμενες θέσεις διορισμού ανά τμήμα εξειδίκευσης, όπως ορίζονται στη οικεία προκήρυξη, παραμένουν κενές. Σε περιπτώσεις μη πλήρωσης των προϋποθέσεων εισαγωγής στο ειδικό πρόγραμμα ή μη επιτυχούς ολοκλήρωσης του ειδικού προγράμματος από σπουδαστές/στρίες της Ε.Σ.Δ.Δ.Α., παραμένουν κενές οι προβλεπόμενες θέσεις Π.Ε. Επιτελικών Στελεχών, οι οποίες δύνανται να προκηρύσσονται επιπροσθέτως στον επόμενο εισαγωγικό διαγωνισμό της Ε.Σ.Δ.Δ.Α..»

Άρθρο 26

Τρίτη φάση εκπαίδευσης στην Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Σ.Δ.Δ.Α.) - Αντικατάσταση παρ. 5 άρθρου 22 π.δ. 57/2007

Η παρ. 5 του άρθρου 22 του π.δ. 57/2007 (Α' 59) αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Στην τρίτη φάση το κάθε τμήμα προετοιμάζει τους σπουδαστές/τριες για τις θέσεις που προορίζονται, ενώ λειτουργεί παράλληλα το ειδικό πρόγραμμα εκπαίδευσης σπουδαστών/τριών για την ένταξη στον κλάδο Π.Ε. Επιτελικών Στελεχών. Δικαίωμα συμμετοχής στο ειδικό πρόγραμμα εκπαίδευσης σπουδαστών/στριών Ε.Σ.Δ.Δ.Α. για την ένταξη στον Κλάδο Π.Ε. Επιτελικών Στελεχών έχουν οι σπουδαστές/στρίες των τμημάτων εξειδίκευσης που πληρούν τις προϋποθέσεις, που καθορίζονται με την υπουργική απόφαση της παρ. 3 του άρθρου 15.»

Άρθρο 27

Ζητήματα πρόσληψης αποφοίτων της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Σ.Δ.Δ.Α.) - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 24 π.δ. 57/2007

Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 24 του π.δ. 57/2007 (Α' 59) προστίθενται όγδοο και ένατο εδάφιο ως εξής:

«Οι σπουδαστές/στρίες που αποφοιτούν επιτυχώς από το ειδικό πρόγραμμα εκπαίδευσης σπουδαστών/τριών για την ένταξη στον Κλάδο Π.Ε. Επιτελικών Στελεχών διορίζονται σε οργανικές θέσεις του Κλάδου Π.Ε. Επιτελικών Στελεχών, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών. Σε περίπτωση μη επιτυχούς αποφοίτησης από το ειδικό πρόγραμμα, οι σπουδαστές/στρίες έχουν τη δυνατότητα διορισμού ως απόφοιτοι του τμήματος εξειδίκευσης, σε προβλεπόμενη από την προκήρυξη θέση, βάσει της δήλωσης και της βαθμολογίας τους κατά την εκπαιδευτική διαδικασία της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.. Όσοι σπουδαστές/στρίες της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. έχουν τη δημοσιοϋπαλληλική ιδιότητα και ολοκληρώνουν επιτυχώς το ειδικό πρόγραμμα, εξαιρούνται από τη δυνατότητα επιστροφής στην οργανική θέση τους, μετά την αποφοίτησή τους από την Ε.Σ.Δ.Δ.Α.»

Άρθρο 28

Διορισμός επιτυχόντων ειδικού προγράμματος της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Σ.Δ.Δ.Α.) - Προσθήκη παρ. 7 στο άρθρο 24 π.δ. 57/2007

Στο άρθρο 24 του π.δ. 57/2007 (Α' 59) προστίθεται παρ. 7 ως εξής:

«7. Οι επιτυχώς ολοκληρώσαντες/σασες το ειδικό πρόγραμμα διορίζονται στις αντίστοιχες προβλεπόμενες θέσεις με βάση:

- α) τον βαθμό κατάταξης, ανά τμήμα εξειδίκευσης, μετά το πέρας της ειδικής φάσης σπουδών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.,
- β) τον βαθμό αξιολόγησης στη γραπτή εξέταση-πιστοποίηση, ανά τμήμα ειδικότητας και
- γ) τη δήλωση προτίμησης ανά θέση ειδικότητας στον Κλάδο Π.Ε. Επιτελικών Στελεχών.

Στη διαμόρφωση του τελικού βαθμού αποφοίτησης από την Ε.Σ.Δ.Δ.Α. συμμετέχει με ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) ο βαθμός κατάταξης, ανά τμήμα εξειδίκευσης, όπως προκύπτει μετά το πέρας της ειδικής φάσης σπουδών της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. και με ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) η βαθμολογία αξιολόγησης στη γραπτή εξέταση-πιστοποίηση, ανά τμήμα ειδικότητας.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

ΛΟΙΠΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Άρθρο 29

Ρύθμιση θεμάτων Συνοριακών Σταθμών - Συμμόρφωση της Ελληνικής Δημοκρατίας προς το κεκτημένο Schengen - Τροποποίηση του άρθρου 13 του ν. 4674/2020

Στο άρθρο 13 του ν. 4674/2020 (Α' 53) επέρχονται οι εξής αλλαγές: α) αντικαθίστανται οι παρ. 1 και 2, β) αντικαθίσταται το δεύτερο εδάφιο της παρ. 3, γ) καταργείται η παρ. 4 και το άρθρο 13 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 13

Ρύθμιση θεμάτων Συνοριακών Σταθμών - Συμμόρφωση της Ελληνικής Δημοκρατίας προς το κεκτημένο Schengen

1. Η αρμοδιότητα για τη χωροθέτηση, εγκατάσταση και κατασκευή των Συνοριακών Σταθμών, καθώς και η ευθύνη για τον καθορισμό των πρότυπων τεχνικών προδιαγραφών κατασκευής και λειτουργίας για τη συμμόρφωση της Ελληνικής Δημοκρατίας προς το κεκτημένο Schengen (ν. 2514/1997, Α' 140) και την πλήρη εφαρμογή των σχετικών Κανονισμών (ΕΕ), καθώς και των απαιτήσεων των υπόλοιπων υπηρεσιών που δραστηριοποιούνται εντός των Συνοριακών Σταθμών ανήκει στον Υπουργό Εσωτερικών. Οι αρμοδιότητες του πρώτου εδαφίου ασκούνται μέσω της Γενικής Διεύθυνσης Αποκέντρωσης και Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Η αρμοδιότητα συντήρησης των εγκαταστάσεων και της υποδομής των Συνοριακών Σταθμών, υλοποίησης των παρεμβάσεων για την συμμόρφωση της χώρας προς το κεκτημένο Schengen, την πλήρη εφαρμογή των σχετικών Κανονισμών (ΕΕ) και των απαιτήσεων των υπόλοιπων υπηρεσιών που δραστηριοποιούνται εντός των Συνοριακών Σταθμών, διενέργειας των πάσης φύσεως επισκευών των εγκαταστάσεων και της υποδομής των Συνοριακών Σταθμών, καθώς και η μέριμνα για την άρτια λειτουργία τους ανήκει στους Συντονιστές των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, στα χωρικά όρια αρμοδιότητας των οποίων είναι εγκατεστημένοι οι Συνοριακοί Σταθμοί. Οι διαδικασίες σύναψης, η εποπτεία και η επίβλεψη των δημοσίων συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών που απαιτούνται για τις ανάγκες χωροθέτησης, εγκατάστασης και κατασκευής των Συνοριακών Σταθμών, με την επιφύλαξη του τρίτου εδαφίου της παρούσας, διενεργούνται με προγραμματική σύμβαση μεταξύ του Υπουργείου Εσωτερικών και φορέων της Γενικής Κυβέρνησης της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/214 (Α' 143).

2. Για την υλοποίηση της παρ. 1 δύναται να προτείνονται ειδικότερες προδιαγραφές προς τον Υπουργό Εσωτερικών από τα κατά περίπτωση αρμόδια υπουργεία, οι υπηρεσίες των οποίων λειτουργούν ή πρόκειται να λειτουργήσουν εντός των συνοριακών σταθμών. Στην ως άνω πρόταση καθορίζεται και ο τυχόν απόρρητος χαρακτήρας των προδιαγραφών.

3. Κτίρια, εγκαταστάσεις και εν γένει κατασκευές και δίκτυα που βρίσκονται στους συνοριακούς σταθμούς της Χώρας ανεγερθέντα πριν την 28η.7.2011, θεωρείται ότι έχουν ανεγερθεί και λειτουργούν νόμιμα. Οι μελέτες των έργων που απαιτούνται για τις ανάγκες χωροθέτησης, εγκατάστασης και κατασκευής των Συνοριακών Σταθμών εγκρίνονται και παραλαμβάνονται σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες κείμενες διατάξεις από το συγκεκριμένο κάθε φορά αρμόδιο αποφαινόμενο όργανο, όπως αυτό προσδιορίζεται στη συναφθείσα προγραμματική σύμβαση της παρ. 1.

4. (Καταργείται)

5. α. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού έχουν εφαρμογή στους χερσαίους συνοριακούς σταθμούς της Χώρας, ανεξαρτήτως ιδιοκτησιακού καθεστώτος.

β. Οι διατάξεις του άρθρου 9 του ν. 2647/1998 (Α' 237), ως και κάθε άλλης γενικής ή ειδικής ρύθμισης, διατηρούνται σε ισχύ, εφόσον δεν αντίκεινται στις ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου.»

Άρθρο 30

Προσωπικό Ανώτατων Εκκλησιαστικών Ακαδημιών Θεσσαλονίκης και Βελλάς Ιωαννίνων - Τροποποίηση άρθρου 241 ν. 4823/2021

1. Στην παρ. 9 του άρθρου 241 του ν. 4823/2021 (Α' 136) τροποποιείται το πρώτο εδάφιο ως προς τη μεταφορά σε κενή οργανική ή προσωποπαγή θέση, προστίθεται τελευταίο εδάφιο και

η παρ. 9 διαμορφώνεται ως εξής:

«9. Από το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023 το μόνιμο και με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου διοικητικό προσωπικό των Α.Ε.Α. Θεσσαλονίκης και Βελλάς Ιωαννίνων μεταφέρεται αυτοδικαίως στα Πανεπιστήμια Μακεδονίας και Ιωαννίνων αντίστοιχα σε κενή οργανική θέση ή, εφόσον δεν υφίσταται τέτοια, σε συνιστώμενη προσωποπαγή θέση του φορέα υποδοχής, αντίστοιχη αυτής που κατέχει με την ίδια εργασιακή σχέση, στην ίδια κατηγορία - εκπαιδευτική βαθμίδα, στον ίδιο κλάδο, στην ίδια ειδικότητα και με τον βαθμό που κατέχει, εφόσον δεν υφίσταται στον φορέα υποδοχής, άλλως σε θέση για την οποία έχει τα τυπικά προσόντα. Η τοποθέτηση γίνεται με απόφαση του Πρυτανικού Συμβουλίου, σύμφωνα με τις υπηρεσιακές ανάγκες και αφού συνεκτιμηθούν η οικογενειακή κατάσταση και λόγοι υγείας. Για την κατά τα ως άνω μεταφορά εκδίδεται διαπιστωτική πράξη.»

2. Στην παρ. 10 του άρθρου 241 του ν. 4823/2021 προστίθεται τελευταίο εδάφιο και η παρ. 10 διαμορφώνεται ως εξής:

«10. Ειδικά το μόνιμο και με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου διοικητικό προσωπικό της Α.Ε.Α. Βελλάς Ιωαννίνων, το οποίο έχει την κύρια και μόνιμη εγκατάστασή του (κατοικία) στο Δήμο Κόνιτσας, δύναται, κατά παρέκκλιση από τις κείμενες διατάξεις, να αιτηθεί τη μετάταξη του σε υπηρεσίες του Δήμου Κόνιτσας ή Πωγωνίου ή στην Μητρόπολη Δρυϊνούπολεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης. Κατόπιν αποδοχής της αίτησης από το αρμόδιο όργανο του Δήμου ή τον οικείο Μητροπολίτη, διενεργείται η μετάταξη με κοινή απόφαση των αρμοδίων οργάνων των Υπουργείων Παιδείας και Θρησκευμάτων, Οικονομικών και Εσωτερικών, από το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023. Η αίτηση απευθύνεται μόνο σε έναν από τους φορείς του πρώτου εδαφίου και υποβάλλεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Μετά την, για οποιονδήποτε λόγο, παρέλευση της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου, εφαρμόζεται αποκλειστικά η παρ. 9. Η τοποθέτηση γίνεται με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Δήμου ή του οικείου Μητροπολίτη, σύμφωνα με τις υπηρεσιακές ανάγκες του Δήμου ή τις ανάγκες της Μητροπόλεως και αφού συνεκτιμηθούν η οικογενειακή κατάσταση και λόγοι υγείας.

Το γεγονός της κατοικίας αποδεικνύεται από τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος του έτους πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος. Η κατά τα ως άνω μετάταξη διενεργείται σε κενή οργανική θέση ή, εφόσον δεν υφίσταται τέτοια, σε συνιστώμενη προσωποπαγή θέση του φορέα υποδοχής, αντίστοιχη της θέσης που κατείχε ο υπάλληλος στον φορέα προέλευσής του, με την ίδια εργασιακή σχέση, στην ίδια κατηγορία (εκπαιδευτική βαθμίδα), στον ίδιο κλάδο και ειδικότητα και με τον βαθμό που κατέχει.»

3. Στο άρθρο 241 του ν. 4823/2021 προστίθεται παρ. 11 ως εξής:

«11. Το προσωπικό των ως άνω καταργούμενων φορέων δύναται να μετέχει στους κύκλους κινητικότητας έτους 2022, μη εφαρμοζόμενων των προϋποθέσεων συμμετοχής του άρθρου 4 του ν. 4440/2016 (Α' 224).»

Άρθρο 31

Ανάθεση δημοσίων συμβάσεων για την προμήθεια υλικών λόγω κορωνοϊού - Τροποποίηση άρθρου 106 ν. 4876/2021

Στο άρθρο 106 του ν. 4876/2021 (Α' 251), η ημερομηνία «31η.3.2022» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «30η.6.2022», ο τίτλος προσαρμόζεται αναλόγως προς την τροποποιούμενη διάταξη και το άρθρο 106 διαμορφώνεται ως εξής:

Άρθρο 106

Δυνατότητα ανάθεσης από Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού δημοσίων συμβάσεων για την προμήθεια υλικών για την αντιμετώπιση της υγειονομικής κρίσης που προκλήθηκε από τον κορωνοϊό COVID-19

Η ισχύς της παρ. 3 του άρθρου 10 της από 11.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 55), η οποία κυρώθηκε με το

άρθρο 2 του ν. 4682/2020 (Α' 76), ως προς τη δυνατότητα ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων για την προμήθεια υλικών για την αντιμετώπιση της υγειονομικής κρίσης, που προκλήθηκε από τον κορωνοϊό COVID-19 με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, κατά την περ. γ' της παρ. 2 του άρθρου 32 του ν. 4412/2016 (Α' 147), παρατείνεται από τη λήξη της έως και την 30η.6.2022.»

Άρθρο 32

Μετακίνηση υπαλλήλου σε οργανική μονάδα άλλης περιφερειακής ενότητας - Τροποποίηση παρ. 5 άρθρου 245 ν. 3852/2010

Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 245 του ν. 3852/2010 (Α' 87), μετά από τις λέξεις «η οργανική του θέση», προστίθενται οι λέξεις «εφόσον πρόκειται για διαφορετικό νομό ή νησί» και η παρ. 5 του άρθρου 245 διαμορφώνεται ως εξής:

«5. Η μετακίνηση υπαλλήλου σε οργανική μονάδα άλλης περιφερειακής ενότητας από αυτήν στην οποία ανήκει η οργανική του θέση, εφόσον πρόκειται για διαφορετικό νομό ή νησί, επιτρέπεται μόνο για λόγους εξαιρετικής υπηρεσιακής ανάγκης, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του αρμόδιου προς διορισμό οργάνου, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του οικείου Υπηρεσιακού Συμβουλίου. Για τη λήψη της απόφασης του προηγούμενου εδαφίου, καθώς και για την επιλογή του μετακινούμενου υπαλλήλου, λαμβάνονται υπόψη, εκτός από τις εξυπηρετούμενες υπηρεσιακές ανάγκες και κριτήρια κοινωνικά, όπως η οικογενειακή κατάσταση, η κατάσταση της υγείας του μετακινούμενου υπαλλήλου ή η συνυπερέταση συζύγου.»

Άρθρο 33

Παράταση διάρκειας συμβάσεων ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου σε Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού λόγω COVID-19 - Αντικατάσταση του άρθρου 176 ν. 4876/2021

Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 176 του ν. 4876/2021 (Α' 251) τροποποιείται ως προς τη διάρκεια των συμβάσεων προσωπικού ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου που απασχολείται στους Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και τα νομικά πρόσωπα αυτών για την αποτροπή της διάδοσης του κορωνοϊού COVID-19 και το άρθρο 176 διαμορφώνεται ως εξής:

Άρθρο 176

Παράταση διάρκειας συμβάσεων ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου σε Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού λόγω COVID-19

1. Συμβάσεις προσωπικού Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου που απασχολείται στους Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και τα νομικά πρόσωπα αυτών για την αποτροπή της διάδοσης του κορωνοϊού COVID-19, οι οποίες συνήφθησαν σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 74 του ν. 4745/2020 (Α' 214), δύναται να παραταθούν από τη λήξη τους και μέχρι τις 31.5.2022 με απόφαση της οικείας οικονομικής επιτροπής και υπό την προϋπόθεση της ύπαρξης των απαιτούμενων πιστώσεων για τη μισθοδοσία του προσωπικού αυτού. Εάν δεν υπάρχει στον προϋπολογισμό πίστωση ή η υπάρχουσα δεν επαρκεί, με την ίδια απόφαση γίνεται δεσμευτική εισήγηση για την αναμόρφωση του προϋπολογισμού, η οποία εγκρίνεται υποχρεωτικά από το οικείο δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο, στην πρώτη, μετά την παράταση, συνεδρίασή του.

2. Η παράταση των συμβάσεων της παρ. 1 αφορά προσωπικό που οι συμβάσεις του είναι ενεργές κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος και δεν μεταβάλλει τον χαρακτήρα της σχέσης εργασίας των απασχολούμενων. Επ' αυτών δεν εφαρμόζονται οι περιορισμοί των άρθρων 5 και 7 του π.δ. 164/2004 (Α' 134), καθώς και οι περιορισμοί της παρ. 2 του άρθρου 36 του ν. 4765/2021 (Α' 6). Ο συνολικός χρόνος διάρκειας των εν λόγω συμβάσεων, περιλαμβανομένων των παρατάσεών τους, δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το ανώτατο χρονικό διάστημα των είκοσι

τεσσάρων (24) μηνών κατά την έννοια του άρθρου 6 του π.δ. 164/2004.

3. Με απόφαση του οικείου Δημάρχου, δύναται κατ' εξαίρεση, το προσωπικό του παρόντος να διατίθεται και στα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ) για τις ανάγκες ελέγχου εισόδου σε αυτά, λόγω του αυξημένου όγκου εργασιών που παρέχουν στους πολίτες.»

Άρθρο 34
Προϋποθέσεις κτήσης ελληνικής ιθαγένειας -
Τροποποίηση παρ. 3 και αντικατάσταση παρ. 4 άρθρου 1B
Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας
(ν. 3284/2004)

1. Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 1B του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας [ν. 3284/2004 (Α' 217)] αντικαθίσταται η αναφορά στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση από την Περιφερειακή Διεύθυνση Ιθαγένειας και η παρ. 3 του άρθρου 1B διαμορφώνεται ως εξής:

«3. Για την κτήση της ελληνικής ιθαγένειας κατ' εφαρμογή των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου υποβάλλεται σχετική δήλωση - αίτηση από τον ίδιο τον αλλοδαπό.

Η δήλωση - αίτηση κτήσης της ελληνικής ιθαγένειας, καθώς και τα σχετικά δικαιολογητικά υποβάλλονται στην αρμόδια υπηρεσία της Περιφερειακής Διεύθυνσης Ιθαγένειας στη χωρική αρμοδιότητα της οποίας υπάγεται ο δήμος της διαμονής του αιτούντος.»

2. Η παρ. 4 του άρθρου 1B του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας (ν. 3284/2004) αντικαθίσταται ως εξής:

«4. α. Ο Προϊστάμενος της οικείας υπηρεσίας Ιθαγένειας εντός έξι (6) μηνών από την υποβολή της δήλωσης-αίτησης, κατ' εφαρμογή των παρ. 1 και 2, με απόφασή του, περιληψη της οποίας δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εντέλλεται τον οικείο δήμο να εγγράψει τον αλλοδαπό στο δημοτολόγιό του. Η ελληνική ιθαγένεια αποκτάται από τη δημοσίευση της σχετικής περιληψής.

β. Η αίτηση απορρίπτεται αν συντρέχει ποινικό κώλυμα, κατά την περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 5 ή λόγοι δημόσιας ή εθνικής ασφάλειας κατά το άρθρο 5B ή έχει διαταχθεί περιορισμός σε ειδικό κατάσταση κράτησης νέων κατά τα άρθρα 54 και 127 του Ποινικού Κώδικα. Η διερεύνηση της συνδρομής των αρνητικών προϋποθέσεων του προηγούμενου εδαφίου διενεργείται με ανάλογη εφαρμογή της διαδικασίας της παρ. 5 του άρθρου 7 και εντός προθεσμίας έξι (6) μηνών. Η διαδικασία εξέτασης και οι σχετικές προθεσμίες αναστέλλονται σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 31. Η ανωτέρω διαδικασία εφαρμόζεται και στις αιτήσεις που εκκρεμούν πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος.»

Άρθρο 35
Απόφαση πολιτογράφησης - Τροποποίηση παρ. 1
άρθρου 8 Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας
(ν. 3284/2004)

Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 8 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας [ν. 3284/2004 (Α' 217)] οι λέξεις «απόφαση πολιτογράφησης» αντικαθίστανται από τις λέξεις «απόφαση κτήσης της ιθαγένειας με πολιτογράφηση ή με οποιαδήποτε άλλη νομική αιτία» και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Η πολιτογράφηση γίνεται με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Εσωτερικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση κτήσης της ιθαγένειας με πολιτογράφηση ή με οποιαδήποτε άλλη νομική αιτία εκδίδεται με τα ονοματεπωνυμικά στοιχεία του αιτούντος, όπως αυτά αποδίδονται στην επίσημη μετάφραση της νομίμως επικυρωμένης αλλοδαπής πράξης γεννησιών του. Αίτημα για διόρθωση των στοιχείων αυτών ως προς την ορθογραφική ή φθογγολογική τους απόδοση, μετά την έκδοση της απόφασης πολιτογράφησης που δεν οφείλεται σε εκ παραδρομής σφάλμα, υποβάλλεται στην υπηρεσία του Δήμου στον οποίο διενεργήθηκε η εγγραφή του αιτούντος, συνοδευόμενο με τα απαραίτητα προς τούτο δικαιολογητικά. Η σχετική διόρθωση γίνεται με πράξη δημάρχου.»

Άρθρο 36
Προθεσμίες και αναστολή εξέτασης αίτησης -
Αντικατάσταση της παρ. 4 άρθρου 31 Κώδικα
Ελληνικής Ιθαγένειας (ν. 3284/2004)

Η παρ. 4 του άρθρου 31 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας [ν. 3284/2004 (Α' 217)] αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Η διαδικασία εξέτασης της αίτησης πολιτογράφησης και της αίτησης για κτήση της ελληνικής ιθαγένειας λόγω φοίτησης αναστέλλεται, αν προκύψει με βάση τα στοιχεία του φακέλου ότι έχει ασκηθεί σε βάρος του αιτούντος ποινική δίωξη για αδικήματα που επισύρουν ποινή στερητική της ελευθερίας ανώτερης του ενός (1) έτους, ή για άλλα αδικήματα, η καταδίκη για τα οποία συνιστά κώλυμα πολιτογράφησης. Ειδικά για τις αιτήσεις των ανήλικων αιτούντων, η διαδικασία εξέτασής τους αναστέλλεται, αν έχει ασκηθεί ποινική δίωξη σύμφωνα με την οποία οι αιτούντες φέρονται να έχουν τελέσει αξιόποινες πράξεις, οι οποίες επισύρουν περιορισμό σε ειδικό κατάσταση κράτησης νέων κατά τα άρθρα 54 και 127 του Ποινικού Κώδικα. Η ανωτέρω διαδικασία εφαρμόζεται και στις αιτήσεις πολιτογράφησης που εκκρεμούν πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος.»

Άρθρο 37
Αρμοδιότητες Οικονομικής Επιτροπής Δήμων -
Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 72
ν. 3852/2010

1. Στην περ. ι) της παρ. 1 του άρθρου 72 του ν. 3852/2010 (Α' 87) επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο τέλος του πρώτου εδαφίου προστίθεται εξαίρεση των δικών που αφορούν στον προσδιορισμό ή τη μετατροπή της εργασιακής σχέσης μεταξύ εργαζομένων και του δήμου, στις οποίες η άσκηση ενδίκων μέσων είναι υποχρεωτική, β) διαγράφεται το πέμπτο εδάφιο, γ) στο νέο πέμπτο εδάφιο προστίθεται η αναφορά στην εξαίρεση του πρώτου εδαφίου και η περ. ι) διαμορφώνεται ως εξής:

«ι) Αποφασίζει για την υποβολή προσφυγών στις διοικητικές αρχές και αποφασίζει για την άσκηση ή μη όλων των ενδίκων βοηθημάτων και των ενδίκων μέσων, καθώς και για την παύση από αυτά, πλην των περιπτώσεων δικών που αφορούν στον προσδιορισμό ή τη μετατροπή της εργασιακής σχέσης μεταξύ εργαζομένων και του δήμου, στις οποίες η άσκηση ενδίκων μέσων είναι υποχρεωτική. Επίσης, αποφασίζει τον συμβιβασμό ή την κατάργηση δίκης που έχει αντικείμενο ποσό έως εξήντα χιλιάδες (60.000) ευρώ, πλέον ΦΠΑ. Όταν το αντικείμενο της δίκης είναι άνω του ποσού αυτού, τότε εισηγείται τη λήψη απόφασης από το δημοτικό συμβούλιο. Δεν επιτρέπεται συμβιβασμός ή κατάργηση δίκης για απαιτήσεις μισθών, επιδομάτων, αποζημιώσεων, εξόδων παράστασης, εξόδων κίνησης και γενικά μισθολογικών παροχών οποιασδήποτε μορφής, εξαιρουμένων εκείνων για τις οποίες το νομικό ζήτημα έχει επιλυθεί με απόφαση ανωτάτου δικαστηρίου. Η απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής για τις περιπτώσεις των προηγούμενων εδαφίων, πλην αυτών που αφορούν στον προσδιορισμό ή τη μετατροπή της εργασιακής σχέσης κατά τα προβλεπόμενα στο πρώτο εδάφιο, λαμβάνεται ύστερα από γνωμοδότηση δικηγόρου, η έλλειψη της οποίας συνεπάγεται ακυρότητα της σχετικής απόφασης. Η παρούσα ρύθμιση ισχύει και όταν η αρμοδιότητα ασκείται από το δημοτικό συμβούλιο.»

2. Στην παρ. 1 του άρθρου 72 του ν. 3852/2010 προστίθεται περ. κδ) ως εξής:

«κδ) Αποφασίζει την αποδοχή ή την απόρριψη προτάσεων περί παραχώρησης χρήσης ακινήτων του Ελληνικού Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ. του Ελληνικού Δημοσίου, των εταιρειών του Ελληνικού Δημοσίου, της Ελληνικής Εταιρείας Συμμετοχών και Περιουσίας (Ε.Ε.ΣΥ.Π., Υπερταμείο), του Ταμείου Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (Τ.Α.Ι.Π.Ε.Δ.) και της Εταιρείας Ακινήτων Δημοσίου Α.Ε. (ΕΤ.Α.Δ. Α.Ε.), προς τους Ο.Τ.Α. α' βαθμού και συμφωνεί το αντάλλαγμα και τους όρους της σύμβασης παραχώρησης.»

Άρθρο 38

Αρμοδιότητες Οικονομικής Επιτροπής Περιφερειών - Τροποποίηση περ. θ) παρ. 1 άρθρου 176 ν. 3852/2010

Στην περ. θ) της παρ. 1 του άρθρου 176 του ν. 3852/2010 (Α' 87) επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο τέλος του πρώτου εδαφίου προστίθεται εξαίρεση των δικών που αφορούν στον προσδιορισμό ή τη μετατροπή της εργασιακής σχέσης μεταξύ εργαζομένων και της περιφέρειας, στις οποίες η άσκηση ενδίκων μέσων είναι υποχρεωτική, β) διαγράφεται το πέμπτο εδάφιο, γ) στο νέο πέμπτο εδάφιο προστίθεται η αναφορά στην εξαίρεση του πρώτου εδαφίου και η περ. θ) διαμορφώνεται ως εξής:

«θ) Αποφασίζει για την υποβολή προσφυγών στις διοικητικές αρχές και αποφασίζει για την άσκηση ή μη όλων των ένδικων βοηθημάτων και των ένδικων μέσων, καθώς και για την παραίτηση από αυτά, πλην των περιπτώσεων δικών που αφορούν στον προσδιορισμό ή τη μετατροπή της εργασιακής σχέσης μεταξύ εργαζομένων και της Περιφέρειας, στις οποίες η άσκηση ενδίκων μέσων είναι υποχρεωτική. Αποφασίζει τον συμβιβασμό ή την κατάργηση δίκης που έχει αντικείμενο μέχρι ποσού εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, πλέον ΦΠΑ. Όταν το αντικείμενο της δίκης είναι άνω του ποσού αυτού, τότε εισηγείται τη λήψη απόφασης από το περιφερειακό συμβούλιο. Δεν επιτρέπεται συμβιβασμός ή κατάργηση δίκης για απαιτήσεις μισθών, επιδομάτων, αποζημιώσεων, εξόδων παράστασης, εξόδων κίνησης και γενικά μισθολογικών παροχών οποιασδήποτε μορφής, εξαιρουμένων εκείνων για τις οποίες το νομικό ζήτημα έχει επιλυθεί με απόφαση ανωτάτου δικαστηρίου. Η απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής για τις περιπτώσεις των προηγούμενων εδαφίων, πλην αυτών που αφορούν στον προσδιορισμό ή τη μετατροπή της εργασιακής σχέσης κατά τα προβλεπόμενα στο πρώτο εδάφιο, λαμβάνεται ύστερα από γνωμοδότηση δικηγόρου, η έλλειψη της οποίας συνεπάγεται ακυρότητα της σχετικής απόφασης. Η παρούσα ρύθμιση ισχύει και όταν η αρμοδιότητα ασκείται από το περιφερειακό συμβούλιο.»

Άρθρο 39

Μηχανισμός αποτροπής συσσώρευσης ληξιπρόθεσμων οφειλών προς τρίτους από τους Ο.Τ.Α. - Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 107 του ν. 4714/2020

Στο τέταρτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 107 του ν. 4714/2020 (Α' 148) επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) προσδιορίζεται το ανώτατο όριο του παρακρατούμενου ποσού σε τριάντα τοις εκατό (30%), β) διαγράφεται η προϋπόθεση της τεκμηρίωσης της αδυναμίας πληρωμής τμήματος ή του συνόλου των ληξιπρόθεσμων οφειλών, και η παρ. 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«3. Εντός τριάντα (30) ημερών από τη λήξη του τριμήνου, το Υπουργείο Εσωτερικών ελέγχει το ισοζύγιο του υπολοίπου του ειδικού λογαριασμού και των ληξιπρόθεσμων οφειλών του Ο.Τ.Α. προς τρίτους κατά την τελευταία ημέρα του τριμήνου, εξαιρουμένων των δαπανών της περ. β) της παρ. 2. Όταν το ισοζύγιο είναι αρνητικό, τότε το έλλειμμα καλύπτεται με ισόποση παρακράτηση από την επόμενη μηνιαία επιχορήγηση μέσω των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων προς τον Ο.Τ.Α. για λειτουργικές και λοιπές γενικές δαπάνες. Το παρακρατούμενο ποσό κατατίθεται στον ειδικό λογαριασμό προς αποκατάσταση του ισοζυγίου και προς εξόφληση των απαιτήσεων των δικαιούχων που περιλαμβάνονται στην κατάσταση ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων. Το ποσό που παρακρατείται δεν μπορεί να υπερβαίνει το τριάντα τοις εκατό (30%) του ενός δωδεκάτου (1/12) της ετήσιας τακτικής επιχορήγησης που δικαιούται ο Ο.Τ.Α. για λειτουργικές και λοιπές γενικές δαπάνες μέσω των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων. Όταν από τον έλεγχο προκύπτει θετικό ισοζύγιο, το ποσό του πλεονάσματος αποδεδειγμένα από τον ειδικό λογαριασμό και, με εντολή της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Εσωτερικών, μεταφέρεται στον τραπεζικό λογαριασμό του Ο.Τ.Α., που τηρείται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ή στην Τράπεζα της Ελλάδος.»

Άρθρο 40

Επιχορήγηση Ο.Τ.Α. για την εξόφληση υποχρεώσεών τους

1. Για την εξόφληση απλήρωτων υποχρεώσεων σε βάρος των δήμων και των περιφερειών από διαταγές πληρωμής και δικαστικές αποφάσεις, οι οποίες έως τη δημοσίευση του παρόντος έχουν καταστεί τελεσίδικες και αφορούν αξιώσεις από προμήθειες αγαθών ή παροχή υπηρεσιών ή εκτέλεση έργων, καθώς και αποζημιώσεις από αδικοπραξία, οι δήμοι και οι περιφέρειες δύναται να επιχορηγούνται από χρηματικά διαθέσιμα ύψους έως εξήντα (60) εκατομμύρια ευρώ, του λογαριασμού που τηρείται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων με τίτλο «Λογαριασμός Οικονομικής Ενίσχυσης Ο.Τ.Α.», τα οποία μεταφέρονται στους λογαριασμούς με τίτλο «Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι των Δήμων» ή «Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι των Περιφερειών» αντίστοιχα, που τηρούνται στο ίδιο Ταμείο. Η δυνατότητα εξόφλησης από τα χρηματικά διαθέσιμα του ως άνω προγράμματος δεν αφορά αξιώσεις αναγνωρισμένες με τελεσίδικες αποφάσεις, εφόσον ως προς τη νομική βασιμότητα αυτών υπάρχει αντίθετη νομολογία ανώτατου δικαστηρίου σε σχέση με αυτά που κρίθηκαν από το δικαστήριο της ουσίας. Για τη διαπίστωση της ύπαρξης ή μη αντίθετης νομολογίας ανώτατου δικαστηρίου, η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών μπορεί να ζητά τη γνώμη του οικείου γραφείου του Νομικού Συμβούλου του Κράτους.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καθορίζονται η διαδικασία υποβολής των αιτημάτων και η προθεσμία υποβολής τους, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, καθώς και κάθε άλλο συναφές ζήτημα για την εφαρμογή της παρ. 1. Με όμοια απόφαση γίνεται η κατανομή των ανωτέρω χρηματικών διαθεσίμων στους δικαιούχους.

3. Τυχόν χρηματικό υπόλοιπο μετά την εξόφληση των υποχρεώσεων της παρ. 1 προστίθεται στους προς απόδοση Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους των δήμων και κατανέμεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών στους δήμους της Χώρας, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 259 του ν. 3852/2010 (Α' 87).

Άρθρο 41

Καθαρισμός χώρων για την αποτροπή κινδύνου πρόκλησης πυρκαγιάς ή ταχείας επέκτασής της - Αντικατάσταση περ. 26 υποπαρ. β' παρ. Ι άρθρου 75 Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006)

Η περ. 26 της υποπαρ. β' της παρ. Ι του άρθρου 75 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006, Α' 114), αντικαθίσταται ως εξής:

«26. Η μέριμνα, για την εκπλήρωση της υποχρέωσης των ιδιοκτητών, των νομέων, των επικαρπωτών και των μισθωτών για καθαρισμό, μέχρι της 30ής Απριλίου εκάστου έτους, των οικοπεδικών και λοιπών ακάλυπτων χώρων, που βρίσκονται εντός εγκεκριμένων ρυμοτομικών σχεδίων και οικισμών, για την αποτροπή κινδύνου πρόκλησης πυρκαγιάς ή ταχείας επέκτασής της και, σε περίπτωση μη ανεύρεσης ή μη συμμόρφωσης των υπόχρεων, η υποχρέωση αυτεπάγγελτου καθαρισμού των χώρων αυτών. Ειδικά σε περιφραγμένους ή επαρκώς περιτοισμένους χώρους, ο οικείος δήμος αιτείται προς την κατά τόπο αρμόδια πυροσβεστική υπηρεσία τη διενέργεια αυτοψίας για τη βεβαίωση τυχόν συνδρομής κινδύνου πρόκλησης ή ταχείας επέκτασης πυρκαγιάς, και βάσει αυτής, μεριμνά για την έκδοση εισαγγελικής παραγγελίας για τον αυτεπάγγελο καθαρισμό των ως άνω χώρων. Τα ζητήματα σχετικά με τη διαδικασία και τον τρόπο καθαρισμού των ως άνω χώρων από τους υπόχρεους και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος καθορίζονται με πυροσβεστική διάταξη κατ' εφαρμογή του άρθρου 167 του ν. 4662/2020 (Α' 27). Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης των υπόχρεων: α. επιβάλλεται από τον αρμόδιο δήμο πρόστιμο πενήντα (50) λεπτών του ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο και β. καταλογίζεται από τον οικείο δήμο η δαπάνη καθαρισμού του χώρου και απομάκρυνσης των υλικών. Η δαπάνη και το πρόστιμο αποτελούν έσοδα του οικείου δήμου.»

Άρθρο 42**Παράταση δυνατότητας ατελούς παραχώρησης κοινόχρηστων χώρων για την ανάπτυξη τραπεζοκαθισμάτων από καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος - Τροποποίηση παρ 1 άρθρου 65 ν. 4688/2020**

Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 65 του ν. 4688/2020 (Α' 101), παρατείνεται έως την 30ή.9.2022 η προθεσμία περί της ατελούς παραχώρησης σε καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος πρόσθετου κοινόχρηστου χώρου για ανάπτυξη τραπεζοκαθισμάτων και το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 65 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Έως την 30ή.9.2022, με απόφαση της υπηρεσίας του οικείου Δήμου που είναι αρμόδια για τη διαχείριση χρήσης κοινόχρηστου χώρου, υπό την επιφύλαξη του ν. 3028/2002 (Α' 153) και κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης, δύναται να παραχωρείται ατελώς, πέραν του αναλογούντος και προβλεπομένου στην άδεια χρήσης κοινόχρηστου χώρου, πρόσθετος κοινόχρηστος χώρος για ανάπτυξη τραπεζοκαθισμάτων, ο οποίος μπορεί να εκτείνεται σε κοινόχρηστο χώρο, συνεχόμενο ή μη της υφιστάμενης παραχώρησης, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερόμενου και υπό την προϋπόθεση ότι δεν θίγονται δικαιώματα έτερων δικαιούμενων της χρήσης αυτού.

Ο παραχωρούμενος χώρος μπορεί να εκτείνεται μέχρι του διπλάσιου του χώρου της αρχικής παραχώρησης ή να είναι ικανός για την ανάπτυξη του ίδιου αριθμού τραπεζοκαθισμάτων που προβλέπονται στην ήδη κατεχόμενη άδεια χρήσης, και πάντως δεν μπορεί να είναι τριπλάσιος από την αρχική παραχώρηση. Η αίτηση μπορεί να υποβάλλεται ηλεκτρονικά. Προκειμένου περί πλατειών, στις οποίες προβάλλονται καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, η πρόσθετη παραχώρηση χώρου γίνεται κατ' εφαρμογή της παρ. 5 του άρθρου 13 του β.δ. 24.9/20.10.1958 (Α' 171). Προκειμένου περί οδών, η παραχώρηση χρήσης τους λαμβάνει χώρα, ύστερα από γνώμη της αρμόδιας Αστυνομικής Αρχής και αφορά το τμήμα προ των καταστημάτων ή στην προβολή αυτών. Για τους λοιπούς κοινόχρηστους χώρους ισχύει αναλόγως το άρθρο 13 του βασιλικού διατάγματος του τετάρτου εδαφίου. Δεν είναι δυνατή η ανάπτυξη μόνιμων ή προσωρινών σταθερών κατασκευών, καθώς και η εγκατάσταση ηχείων, στον χώρο που παραχωρείται σύμφωνα με το άρθρο αυτό.»

Άρθρο 43**Ειδικές δαπάνες Τομέα Μακεδονίας - Θράκης του Υπουργείου Εσωτερικών**

1. Δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί από το Υπουργείο Εσωτερικών, Τομέας Μακεδονίας - Θράκης στον ΚΑΕ 0896 και ΑΛΕ 2420910001 από 1ης.1.2018 έως την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος, θεωρούνται νόμιμες.

2. Από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος και εφεξής εγγράφονται στον Ειδικό Φορέα 1007-103 πιστώσεις σε ειδικό Αναλυτικό Λογαριασμό Εξόδων (Ειδικές δαπάνες Υπουργείου Εσωτερικών/Τομέας Μακεδονίας Θράκης), οι οποίες δεν μπορούν να υπερβαίνουν το ποσό των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ ετησίως. Ως τέτοια έξοδα θεωρούνται αυτά που εμπίπτουν, αμέσως ή εμμέσως, στην εκπλήρωση της αποστολής του ως άνω Τομέα, σύμφωνα με το π.δ. 141/2017 (Α' 180), όπως κάθε φορά εξειδικεύεται από τα αρμόδια προς τούτο όργανα.

3. Απαγορεύεται η διάθεση από την παραπάνω πίστωση οποιουδήποτε ποσού για άλλους σκοπούς, ιδίως για την παροχή επιμισθίων, αμοιβών ή αποζημιώσεων και για κάθε προσωπική παροχή προς υπαλλήλους ή όργανα του Κράτους. Όσοι εγκρίνουν ή λαμβάνουν τέτοιες παροχές, καθίστανται εις ολόκληρον υπόχρεοι έναντι του Δημοσίου σε απόδοση των παρά την απαγόρευση πληρωθέντων.

4. Η πίστωση των ειδικών εξόδων δύναται να διατεθεί για δαπάνες τόσο στο εσωτερικό όσο και στην αλλοδαπή.

5. Η διάθεση οποιουδήποτε ποσού από την πίστωση αυτή διενεργείται με απόφαση του αρμόδιου για θέματα Μακεδονίας-Θράκης Υπουργού, μετά από σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής

Ειδικών Δαπανών του άρθρου 44.

6. Οι πληρωμές του παρόντος άρθρου απαλλάσσονται από κάθε κράτηση υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων, καθώς και από το τέλος χαρτοσήμου κατά την εξόφληση.

Άρθρο 44**Σύσταση Επιτροπής Ειδικών Δαπανών στον Τομέα Μακεδονίας - Θράκης του Υπουργείου Εσωτερικών - Αρμοδιότητες**

1. Στον Τομέα Μακεδονίας - Θράκης του Υπουργείου Εσωτερικών συστήνεται τριμελής Επιτροπή Ειδικών Δαπανών, η οποία γνωμοδοτεί για όλες τις δαπάνες του ανωτέρω άρθρου και η οποία αποτελείται από:

α) τον Υπηρεσιακό Γραμματέα του Υπουργείου Εσωτερικών ως Πρόεδρο,

β) τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Οικονομικών του Τομέα Μακεδονίας - Θράκης του Υπουργείου Εσωτερικών, και

γ) τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Διοικητικού Τομέα Μακεδονίας - Θράκης του Υπουργείου Εσωτερικών, ως μέλη.

2. Με κοινή απόφαση του αρμοδίου για θέματα Μακεδονίας-Θράκης Υπουργού και των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών ρυθμίζονται θέματα οργάνωσης και λειτουργίας της Επιτροπής Ειδικών Δαπανών, τήρησης των πρακτικών και αρχείων της, διαχείρισης των δαπανών κατά τρόπο που συνάδει προς τις επιταγές χρηστής διοίκησης και εκπλήρωσης της αποστολής της παρ. 2 του άρθρου 43, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για τη λειτουργία της Επιτροπής.

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'
ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ****Άρθρο 45
Μεταβατική διάταξη**

Συνεδριάσεις της οικονομικής επιτροπής των περιφερειών στις οποίες, μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος, συμμετείχαν αναπληρωματικά μέλη είναι νόμιμες.

**Άρθρο 46
Καταργούμενη διάταξη**

Από τη δημοσίευση του παρόντος καταργείται:

Η παρ. 4 του άρθρου 52 του ν. 4674/2020 (Α' 53) σχετικά με τη νομική υποστήριξη αιρετών τοπικής αυτοδιοίκησης.

**ΜΕΡΟΣ Β'
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΤΩΝ ΔΑΣΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ****Άρθρο 47
Γενικός Γραμματέας Δασών**

Όπου στην κείμενη νομοθεσία αναφέρεται ως αρμόδιος για θέματα δασών ο Συντονιστής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή ο Γενικός Γραμματέας Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων, νοείται εφεξής ο Γενικός Γραμματέας Δασών.

**Άρθρο 48
Μετονομασία Γενικών Διευθύνσεων Δασών**

Οι Γενικές Διευθύνσεις Δασών, οι οποίες μεταφέρθηκαν στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας με το άρθρο τρίτο της από 13.8.2021 πράξης νομοθετικού περιεχομένου (Α' 143), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 2 του ν. 4824/2021 (Α' 156), μετονομάζονται σε Επιθεωρήσεις Εφαρμογής Δασικής Πολιτικής και αποτελούν οργανωτικές δομές επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης.

Άρθρο 49

Ανάθεση αρμοδιοτήτων στις Διευθύνσεις Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών των Επιθεωρήσεων Εφαρμογής Δασικής Πολιτικής

1. Στις Διευθύνσεις Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών ανατίθενται, επιπλέον των ήδη ασκούμενων αρμοδιοτήτων τους, και αρμοδιότητες για τη διαχείριση θεμάτων προϋπολογισμού, ελέγχου, εκκαθάρισης, ενταλματοποίησης και πληρωμής δαπανών, η άσκηση των αρμοδιοτήτων των παρ. 4 και 5 του άρθρου 24, καθώς και των άρθρων 26, 66 και 69Γ του ν. 4270/2014 (Α' 143), για δαπάνες που διενεργούνται από τις Περιφερειακές Υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας κατόπιν έκδοσης επιτροπικού εντάλματος, καθώς και η διαχείριση θεμάτων προμηθειών.

2. Οι αρμοδιότητες οικονομικού ενδιαφέροντος που ανατίθενται στις Διευθύνσεις Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών είναι οι ακόλουθες:

α) Κατάρτιση του σχεδίου απόφασης ανάληψης υποχρεώσεων, κατόπιν τεκμηριωμένου αιτήματος του διατάκτη και καταχώρηση των αναλαμβανόμενων δεσμεύσεων στα οικεία λογιστικά βιβλία.

β) Έλεγχος τήρησης των περί ανάληψης υποχρεώσεων διατάξεων και παροχή βεβαίωσης επί των σχεδίων των σχετικών πράξεων, για την ύπαρξη της απαιτούμενης πίστωσης και για τη μη υπέρβαση του οριζόμενου κάθε φορά από το αρμόδιο όργανο ποσοστού διάθεσης της πίστωσης.

γ) Σύνταξη έκθεσης προς την αρμόδια Δημοσιονομική Υπηρεσία Εποπτείας και Ελέγχου (Δ.Υ.Ε.Ε.), σύμφωνα με την περ. δ' της παρ. 3 του άρθρου 66 του ν. 4270/2014 και το π.δ. 80/2016 (Α' 145), περί ανάληψης υποχρεώσεων από διατάκτες.

δ) Έλεγχος και εκκαθάριση δαπανών με βάση τα πλήρη και νόμιμα δικαιολογητικά αυτών, που τους αποστέλλονται από τις αρμόδιες περιφερειακές υπηρεσίες.

ε) Εμπρόθεσμη έκδοση τίτλου για την πληρωμή των δαπανών, μέσα στα καθοριζόμενα κατά μήνα όρια πληρωμών.

στ) Σύνταξη έκθεσης επί διαφωνιών με τον αρμόδιο διατάκτη ως προς τη νομιμότητα και κανονικότητα των εκκαθαριζόμενων δαπανών και υποβολή της, μετά του σχετικού φακέλου, στη Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικών Ελέγχων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 26 του ν. 4270/2014.

ζ) Σύνταξη έκθεσης προς την αρμόδια υπηρεσία, προκειμένου να κινηθεί η προβλεπόμενη διαδικασία του επιτόπου ελέγχου.

η) Αποστολή αναφορών στη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών (Γ.Δ.Ο.Υ.) του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας για την τήρηση του Μητρώου Δεσμεύσεων.

ι) Τακτοποίηση των χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής.

ια) Εισήγηση για καταλογισμό δημόσιου υπολόγου, καθώς και λαβόντα αχρεώστητης πληρωμής.

ιβ) Παροχή απόψεων στα Δικαστήρια, εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων και κοινοποίηση στην αρμόδια Δ.Υ.Ε.Ε. για θέματα της Γενικής Γραμματείας Δασών των δικαστικών αποφάσεων αυτών, από τις οποίες προκύπτει επιβάρυνση στον προϋπολογισμό του φορέα.

ιγ) Μέριμνα για την αποτροπή συσσώρευσης οφειλών.

ιδ) Τήρηση των προβλεπόμενων λογιστικών βιβλίων.

ιε) Καταχώρηση των στοιχείων των δικαιούχων δαπανών και τήρηση του μητρώου αυτών.

ιστ) Αποκατάσταση πάγιων προκαταβολών.

ιζ) Παρακολούθηση του βιβλίου υπολόγων και εισήγηση στη Γ.Δ.Ο.Υ. για την έκδοση εντολών προς τους οικείους εκκαθαριστές αποδοχών για την επίσχεση των αποδοχών δημόσιων υπολόγων που καθυστερούν την απόδοση λογαριασμού, καθώς και εισήγηση στον αρμόδιο Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου για τον καταλογισμό του υπερήμερου υπολόγου.

ιη) Παραγωγή στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Δημοσιονομικής Πολιτικής (Ο.Π.Σ.Δ.Π.) ηλεκτρονικών εντολών μεταφοράς και πίστωσης λογαριασμού προς την Τράπεζα της Ελλάδος για την εξόφληση των εκδιδόμενων χρηματικών ενταλμάτων με πίστωση των τραπεζικών λογαριασμών των δικαιούχων και την απόδοση των διενεργούμενων κρατήσεων υπέρ τρίτων

σε αυτούς.

ιθ) Διενέργεια συμψηφισμών και απόδοση στο Δημόσιο και στα οικεία ασφαλιστικά ταμεία των οφειλών των δικαιούχων που αναγράφονται στις σχετικές βεβαιώσεις φορολογικών και ασφαλιστικών οφειλών.

κ) Καταχώρηση στοιχείων και τήρηση των Μητρώων Κατασχέσεων και Εκχωρήσεων.

3. Για τις ανάγκες υλοποίησης του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 οι Διευθύνσεις Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών εξακολουθούν να λειτουργούν ως Ενδιάμεσοι Φορείς, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 1921/18/21.6.2018 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β' 2597), για την εκχώρηση αρμοδιοτήτων του Προγράμματος αυτού.

Άρθρο 50

Ανάθεση αρμοδιοτήτων στους Προϊσταμένους των Διευθύνσεων Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών και στους Προϊσταμένους των Επιθεωρήσεων Εφαρμογής Δασικής Πολιτικής

Οι Προϊστάμενοι των Διευθύνσεων Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών των Επιθεωρήσεων Εφαρμογής Δασικής Πολιτικής (Ε.Ε.Δ.Π.), επιπλέον των υφισταμένων αρμοδιοτήτων τους, ασκούν και τις αρμοδιότητες προϊσταμένου οικονομικών υπηρεσιών ως προς τις εγκρίσεις αναλήψεων υποχρέωσης, τον έλεγχο, την εκκαθάριση και έκδοση εντολής πληρωμών, σύμφωνα με το π.δ. 80/2016 (Α' 145) και τον ν. 4270/2014 (Α' 143), και για την εκτέλεση των διαδικασιών των άρθρων 75 έως 79 του ν. 4446/2016 (Α' 240).

Άρθρο 51

Τμήματα Υποστηρικτικής Λειτουργίας

Τα Γραφεία Διοικητικού Λογιστικού των Δασικών Τμημάτων των Διευθύνσεων Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών μετονομάζονται σε Τμήματα Υποστηρικτικής Λειτουργίας των Επιθεωρήσεων Εφαρμογής Δασικής Πολιτικής.

Άρθρο 52

Επικαιροποιημένες διαπιστωτικές πράξεις

1. Οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, μετά την έκδοση της κοινής απόφασης της παρ. 5 του άρθρου τρίτου της από 13.8.2021 πράξης νομοθετικού περιεχομένου (Α' 143), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 2 του ν. 4824/2021 (Α' 156), εκδίδουν αμελλητί επικαιροποιημένες διαπιστωτικές πράξεις που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, με τις οποίες καθορίζεται το προσωπικό των δασικών υπηρεσιών, όπως έχει διαμορφωθεί κατά την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης αυτής, το οποίο μεταφέρεται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ήτοι το προσωπικό όπως ήταν διαμορφωμένο κατά την 1η Αυγούστου 2021, καθώς και το προσωπικό που εν τω μεταξύ διορίστηκε ή μετατάχθηκε ή μετατέθηκε ή μετακινήθηκε στις δασικές υπηρεσίες. Με τις ίδιες διαπιστωτικές πράξεις καθορίζονται οι κενές και δεσμευμένες θέσεις των δασικών υπηρεσιών που μεταφέρονται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ο κωδικός, η κατάσταση αυτών (κενή/δεσμευμένη και λόγος δέσμευσης) και αναφέρεται η δομή στην οποία είχαν κατανεμηθεί.

2. Με τη διαπιστωτική πράξη της παρ. 3 του άρθρου τρίτου της από 13.8.2021 πράξης νομοθετικού περιεχομένου, του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, το προσωπικό των δασικών υπηρεσιών, όπως έχει διαμορφωθεί κατά την ημερομηνία έκδοσης της κοινής απόφασης της παρ. 5 του ως άνω άρθρου και περιλαμβάνεται στις επικαιροποιημένες διαπιστωτικές πράξεις της παρ. 1 του παρόντος, το οποίο μεταφέρεται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατατάσσεται ανάλογα με τα τυπικά του προσόντα, σε ισάριθμες θέσεις αντίστοιχης κατηγορίας κλάδου και ειδικότητας των υπηρεσιών του Υπουργείου και, ελλείψει αντίστοιχου κλάδου/ειδικότητας, κατατάσσεται στον κλάδο/ειδικότητα που ανήκει, τοποθετείται στις υπηρεσίες και

καθίσταται αυτοδικαίως προσωπικό του Υπουργείου. Οι ως άνω θέσεις καταργούνται από τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις και καθίστανται οργανικές θέσεις του Υπουργείου, αυξάνοντας αντίστοιχα τις προβλεπόμενες θέσεις του Οργανισμού του (π.δ. 132/2017, Α' 160).

Άρθρο 53 **Μεταβίβαση υλικοτεχνικής υποδομής**

Η μεταβίβαση της υλικοτεχνικής υποδομής των μεταφερομένων δασικών υπηρεσιών στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας και κάθε άλλη πράξη που συνδέεται με αυτήν, απαλλάσσεται από φόρους, εισφορές ή τέλη, καθώς και δικαιώματα ή οποιαδήποτε άλλη επιβάρυνση υπέρ του Δημοσίου ή και οποιοδήποτε τρίτου.

Άρθρο 54 **Διευθύνσεις Αγροτικών Υποθέσεων**

Οι Διευθύνσεις Αγροτικών Υποθέσεων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων υπάγονται διοικητικά στις Γενικές Διευθύνσεις Χωρο.τ.α.ξικής και Περιβαλλοντικής Πολιτικής, οι οποίες μετονομάζονται σε Γενικές Διευθύνσεις Χωρο.τ.α.ξικής Περιβαλλοντικής και Αγροτικής Πολιτικής.

Άρθρο 55 **Μεταβατική διάταξη για τις δαπάνες λειτουργίας**

Οι δαπάνες λειτουργίας των δασικών υπηρεσιών που μεταφέρθηκαν από τις δασικές υπηρεσίες των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας με το τρίτο άρθρο της από 13.8.2021 πράξης νομοθετικού περιεχομένου (Α' 143), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 2 του ν. 4824/2021 (Α' 156), στις οποίες περιλαμβάνεται και η μισθοδοσία του προσωπικού, βαρύνουν τους προϋπολογισμούς των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων από τις οποίες μεταφέρονται, μέχρι την 31η Μάϊου 2022. Από 1ης Ιουνίου 2022 οι δαπάνες του πρώτου εδαφίου βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

ΜΕΡΟΣ Γ' **ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' **ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ** **ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ**

Άρθρο 56 **Ρυθμίσεις για τη χρηματοδότηση επιχειρήσεων** **με πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας -** **Τροποποίηση άρθρου 197 ν. 4820/2021**

Στο άρθρο 197 του ν. 4820/2021 (Α' 130) επέρχονται οι εξής αλλαγές: α) στην παρ. 1 προστίθενται περ. (γ) και (δ), καθώς και νέο τελευταίο εδάφιο, β) στην παρ. 2 τροποποιείται το πρώτο εδάφιο με τη διεύρυνση του αντικειμένου της εξουσιοδότησης, γ) προστίθεται παρ. 3, και το άρθρο 197 διαμορφώνεται ως εξής: «1. Στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης είναι δυνατή η χρηματοδότηση επιχειρήσεων για την προώθηση επενδύσεων με πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Για τον σκοπό αυτόν το Ελληνικό Δημόσιο, εκπροσωπούμενο από τον αρμόδιο για την Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού του Ταμείου Ανάκαμψης Υπουργό, δύναται να συναπτει συμβάσεις:

(α) με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης,

(β) με πιστωτικά ιδρύματα που πληρούν τους ορους και τις προϋποθέσεις που ορίζονται σε δημοσία προσκλήση, την οποία εκδίδει ο ανωτέρω Υπουργός, ύστερα από εισήγηση της ανωτέρω υπηρεσίας,

(γ) με την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Επενδύσεων Α.Ε. ύστερα από εισήγηση της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού του

Ταμείου Ανάκαμψης, δυνάμει της οποίας η τελευταία δύναται να αναλάβει τη διαχείριση πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για την εκπλήρωση των σκοπών του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Στη σύμβαση καθορίζονται επιπλέον οι όροι για τη διαχείριση των πόρων από την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Επενδύσεων Α.Ε., τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των μερών, καθώς και κάθε άλλο σχετικό ζήτημα και

(δ) στο πλαίσιο του προγράμματος «Invest EU», κατόπιν σχετικής εισήγησης της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού του Ταμείου Ανάκαμψης.

Με απόφαση του αρμόδιου για την Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού του Ταμείου Ανάκαμψης Υπουργού συστήνεται Επενδυτικό Συμβούλιο, αρμόδιο για την παρακολούθηση της σύναψης και εκτέλεσης των δανειακών συμβάσεων που συνάπτονται στο πλαίσιο αξιοποίησης των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και ιδίως των υποχρεώσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων, των ευρωπαϊκών χρηματοπιστωτικών θεσμών και των φορέων των περ. γ) και δ).

2. Με απόφαση του αρμόδιου για την Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού του Ταμείου Ανάκαμψης Υπουργού, που εκδίδεται ύστερα από σχετική εισήγηση της Υπηρεσίας, ορίζονται η διαδικασία διάθεσης των αναγκαίων κεφαλαίων στους ευρωπαϊκούς χρηματοπιστωτικούς θεσμούς και τα πιστωτικά ιδρύματα και φορείς της παρ. 1, το άνοιγμα και η τήρηση ειδικών τραπεζικών λογαριασμών για τη διακίνηση των εν λόγω κεφαλαίων και η παροχή κάθε αναγκαίας εντολής, εξουσιοδότησης και πληρεξουσιότητας για τη διενέργεια αναλήψεων, καταθέσεων, χρεώσεων, πιστώσεων και μεταφορών από και προς τους λογαριασμούς αυτούς, οι όροι και προϋποθέσεις της διαδικασίας χορήγησης των δανείων στις επιχειρήσεις, η εκπροσώπηση του Ελληνικού Δημοσίου κατά τη διοργάνωση, διαπραγμάτευση, κατάρτιση και θέση σε ισχύ των σχετικών δανειακών και εξασφαλιστικών συμβάσεων που δύναται να συνάπτονται στο όνομα ή/και για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου, εξειδικεύονται περαιτέρω τα κριτήρια και ο τρόπος ελέγχου της επιλεξιμότητας των επενδύσεων που χρηματοδοτούνται με πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και ορίζονται η διαδικασία, οι όροι ανάθεσης και τα κριτήρια ανάθεσης σε αξιολογητές της παρ. 3 του άρθρου 8, οι αρμοδιότητες, η σύνθεση του Επενδυτικού Συμβουλίου της παρ. 1, οι προϋποθέσεις για τη νόμιμη συγκρότηση και λειτουργία του, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Με την ίδια ως άνω απόφαση δύναται να εξαιρούνται από τη διαδικασία της ανάθεσης σε αξιολογητές της παρ. 3 του άρθρου 8, οι ευρωπαϊκοί χρηματοπιστωτικοί θεσμοί, ειδικότερα η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης.

3. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, καθορίζονται οι αποζημιώσεις και αμοιβές των τακτικών και αναπληρωματικών μελών του Επενδυτικού Συμβουλίου, καθώς και η αμοιβή του γραμματέα κατά τις συνεδριάσεις του Επενδυτικού Συμβουλίου της παρ. 1. Για τον καθορισμό των αποζημιώσεων και αμοιβών του προηγούμενου εδαφίου δεν εφαρμόζεται το άρθρο 21 του ν. 4354/2015 (Α' 176).»

Άρθρο 57 **Παρακολούθηση και συντονισμός των μεταρρυθμίσεων του** **Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας - Τροποποίηση** **παρ. 2 άρθρου 271 του ν. 4738/2020**

Στην παρ. 2 του άρθρου 271 του ν. 4738/2020 (Α' 207), προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Η Ειδική Υπηρεσία έχει ως σκοπό τον συντονισμό της σύνταξης του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης, το οποίο θα υποβληθεί προς έγκριση στα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την παρακολούθηση και τον συντονισμό της υλοποίησης των προγραμμάτων και έργων τα οποία θα χρηματοδοτηθούν με πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης που θα διατεθούν στην Ελλάδα. Η ανωτέρω υπηρεσία συνεργάζεται, επίσης, με τη Γενική Γραμματεία Συντονισμού της Προεδρίας της Κυβέρνησης, η οποία έχει την

ευθύνη για την παρακολούθηση και τον έλεγχο της συμβατότητας των προτεινόμενων νομοθετικών και κανονιστικών ρυθμίσεων με το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Στην Ειδική Υπηρεσία του Ταμείου Ανάκαμψης υπάγονται και ο συντονισμός και η παρακολούθηση των συναπτόμενων συμφωνιών χρηματοδοτικής συνεισφοράς και δανείου, κατά περίπτωση, με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή που υπογράφονται από τον Υπουργό Οικονομικών και τον αρμόδιο για την Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού του Ταμείου Ανάκαμψης Υπουργό, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα άρθρα 14, 15 και 23 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Φεβρουαρίου 2021 για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.»

Άρθρο 58

Άνοιγμα ειδικών δεσμευμένων καταπιστευτικών λογαριασμών (escrow accounts)

1. Οι δικαιούχοι χρηματοδότησης καθεστώτων ενισχύσεων και χρηματοδοτικών προγραμμάτων και έργων που περιλαμβάνονται στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης «Ελλάδα 2.0» και εντάσσονται προς χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας δύνανται, κατόπιν της έκδοσης απόφασης έγκρισης της χρηματοδότησης από το αρμόδιο όργανο, να προχωρούν σε άνοιγμα ειδικών δεσμευμένων καταπιστευτικών λογαριασμών (escrow accounts) σε εμπορικές τράπεζες.

2. Στους λογαριασμούς της παρ. 1, κατόπιν του ανοίγματός τους, δύνανται να εκταμειώνονται από τους εκάστοτε φορείς χρηματοδότησης προκαταβολές χρηματοδότησης, και οι δικαιούχοι δύνανται να κινούν τον λογαριασμό κατόπιν της έκδοσης και κοινοποίησης στο οικείο πιστωτικό ίδρυμα των αντίστοιχων εγκρίσεων πληρωμών.

3. Το κόστος ανοίγματος των λογαριασμών της παρ. 1 βαρύνει τους δικαιούχους. Οι τόκοι που τυχόν δημιουργούνται από την παραμονή των πιστώσεων στους λογαριασμούς της παρ. 1, επιστρέφονται στο Ελληνικό Δημόσιο.

4. Με κοινή απόφαση του αρμόδιου για την Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης Υπουργού, του Υπουργού Οικονομικών και του εκάστοτε αρμόδιου για τα καθεστώτα ή τα προγράμματα της παρ. 1 Υπουργού, καθορίζονται οι όροι και η διαδικασία χρηματοδότησης των λογαριασμών και χορήγησης των χρηματοδοτήσεων, οι όροι σχετικά με τη λειτουργία των ως άνω λογαριασμών, η διαδικασία επιστροφής των τυχόν δημιουργούμενων τόκων προς το Ελληνικό Δημόσιο και κάθε αναγκαίο ειδικότερο θέμα για την εφαρμογή του παρόντος.

Άρθρο 59

Ρυθμίσεις για τα δάνεια από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

Με την παρέλευση είτε α) δέκα (10) ετών από την ημερομηνία ισχύος της καταγγελίας δανειακών συμβάσεων που συνάπτονται επ' ονόματι ή/και για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου μέσω πιστωτικών ιδρυμάτων, σύμφωνα με το άρθρο 197 του ν. 4820/2021 (Α' 130), με πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας είτε β) πέντε (5) ετών από τον χρόνο εξάντλησης των ενεργειών των πιστωτικών ιδρυμάτων για την ανάκτηση των ποσών και περάτωσης τυχόν σχετικών δικών, όπως αυτά βεβαιώνονται κάθε φορά από το οικείο πιστωτικό ίδρυμα, οποιοδήποτε χρονικό σημείο υπό περ. α) ή β) επέλθει πρώτο, η απαίτηση για τυχόν ανεξόφλητα υπόλοιπα των δανείων αυτών μεταβιβάζεται αυτοδικαίως και χωρίς καμία διατύπωση στο Ελληνικό Δημόσιο, σε περίπτωση που το τελευταίο δεν είναι ήδη δικαιούχος. Η βεβαίωση και είσπραξη της πραγματοποιείται σύμφωνα με τον Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων (ΚΕΔΕ, ν.δ. 356/1974, Α' 90). Η διαδικασία για τη βεβαίωση των ανωτέρω διενεργείται από την αρμόδια υπηρεσία για τη λογιστική παρακολούθηση των δανειακών συμβάσεων που συνάπτονται στο πλαίσιο της αξιοποίησης των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΤΑΜΕΙΟΥ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΔΑΝΕΙΩΝ

Άρθρο 60

Ρύθμιση για την ατέλεια του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων στο Κτηματολόγιο - Τροποποίηση άρθρου 63 ν. 2214/1994

Στο τέλος του άρθρου 63 του ν. 2214/1994 (Α' 75) προστίθεται παρ. 8 ως εξής:

«8. Η αληθής έννοια του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 είναι ότι το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων έχει τις ατέλειες και τα προνόμια που έχει το Δημόσιο, συμπεριλαμβανομένης της πλήρους απαλλαγής από την καταβολή των τελών του Κεφαλαίου Β' του Μέρους Α' του Τμήματος Α' του ν. 4512/2018 (Α' 5), όπως και από κάθε άλλο μεταγενέστερο ή μη τέλος ή δικαίωμα, όπως ακριβώς το Ελληνικό Δημόσιο, ανεξάρτητα από το πρόσωπο που διενεργεί την κτηματογράφηση.»

Άρθρο 61

Ρύθμιση για την Ηλεκτρονική Παρακαταθήκη

1. Η σύσταση των χρηματικών παρακαταθηκών στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων δύνανται να γίνεται και ηλεκτρονικά. Η πιστοποίηση του υποβάλλοντος την ηλεκτρονική αίτηση σύστασης παρακαταθήκης δύνανται να γίνεται με προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή με την ισχύουσα διαδικασία για την υποβολή ηλεκτρονικής υπεύθυνης δήλωσης. Η πιστοποίηση αυτή επέχει θέση ιδιόχειρης υπογραφής τόσο στο ουσιαστικό όσο και στο δικονομικό δίκαιο και, με την ολοκλήρωση της υποβολής της, η ηλεκτρονική αίτηση επέχει τη θέση του δελτίου σύστασης παρακαταθήκης της παρ. 1 του άρθρου 7 του π.δ. 30.12.1926/3.1.1927 (Α' 1). Το γραμμάτιο παρακαταθήκης εκδίδεται και υπογράφεται αρμοδίως με προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή ηλεκτρονική σφραγίδα του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων και έχει την ίδια νομική και αποδεικτική ισχύ με το γραμμάτιο παρακαταθήκης της παρ. 1 του άρθρου 7 του π.δ. 30.12.1926/3.1.1927. Με αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, καθορίζονται οι κατηγορίες των παρακαταθηκών που συστήνονται και ηλεκτρονικά, οι προϋποθέσεις και οι βασικοί όροι ένταξής τους στη διαδικασία της ηλεκτρονικής σύστασης παρακαταθήκης, θέματα αντιγράφων των γραμματίων ηλεκτρονικής παρακαταθήκης η αναλυτική διαδικασία και λοιπά συναφή θέματα για τη σύσταση και απόδοσή της, η ημερομηνία έναρξης και οι τεχνικές λεπτομέρειες για την εφαρμογή της.

2. Η παρ. 4 του άρθρου 2 του ν. 3965/2011 (Α' 113) περί ανάθεσης της διενέργειας της παραλαβής παρακαταθηκών σε πιστωτικά ιδρύματα καταργείται.

Άρθρο 62

Ρύθμιση για διενεργηθείσες δαπάνες προς τους Επιθεωρητές του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων

Θεωρούνται νόμιμες οι δαπάνες και δεν αναζητούνται ως αχρεωστήτως καταβληθείσες έως του ποσοστού του ογδόντα τοις εκατό (80%) του ποσού, που καταβλήθηκε στους Επιθεωρητές του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 10 του α.ν. 1144/1938 (Α' 119) και την παρ. 2 του άρθρου 21 του π.δ. 95/1996 (Α' 76) για επιδόματα σε αντιστοιχία προς το επίδομα των Οικονομικών Επιθεωρητών του Υπουργείου Οικονομικών κατά το χρονικό διάστημα από 1.11.2011 έως 30.11.2012.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 63

Προθεσμία απόδοσης λογαριασμού για εντάλματα που αφορούν προμήθειες υλικών ή παροχή υπηρεσιών -

**Αληθής έννοια της περ. (ι) της παρ. 3 του άρθρου 1
του π.δ. 97/2011**

Η αληθής έννοια της περ. (ι) της παρ. 3 του άρθρου 1 του π.δ. 97/2011 (Α' 232) είναι ότι εφαρμόζεται επί του συνόλου των συναπτόμενων διακρατικών συμφωνιών της Ελληνικής Δημοκρατίας με όλα τα κράτη.

Άρθρο 64

Μεταρρύθμιση καθεστώτος επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας

1. Η παρ. 10 του άρθρου 18 του ν. 4354/2015 (Α' 176) αντικαθίσταται ως εξής:

«10. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Υγείας και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού προσδιορίζονται οι δικαιούχοι, το ύψος, οι όροι και οι προϋποθέσεις καταβολής του επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας, κατόπιν γνωμοδότησης της επιτροπής της παρ. 1. Μέχρι την έκδοση της απόφασης του πρώτου εδαφίου, το επίδομα επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας εξακολουθεί να καταβάλλεται στους ίδιους δικαιούχους, στο ίδιο ύψος και με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις που ίσχυαν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος.»

2. Η παρ. 12 του άρθρου 18 του ν. 4354/2015 καταργείται.

3. Η Επιτροπή της παρ. 1 του άρθρου 18 του ν. 4354/2015, η οποία έχει συσταθεί και συγκροτηθεί δυνάμει της υπ' αριθμ. 2/14511/0004/12.3.2018 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Υγείας, αναλαμβάνει το έργο επεξεργασίας των προτάσεων και εισηγήσεων κοινωνικών εταίρων αναφορικά με τη μεταρρύθμιση του καθεστώτος χορήγησης του επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας, σύμφωνα με το άρθρο 18 του ν. 4354/2015. Η ανωτέρω Επιτροπή οφείλει να υλοποιήσει και να ολοκληρώσει το έργο της κατά το διάστημα από τη δημοσίευση του παρόντος έως τις 30.4.2022, ημερομηνία κατά την οποία θα προβεί στην υποβολή σχετικού πορίσματος προς τον Υπουργό Οικονομικών.

4. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών συστήνεται και συγκροτείται στη Γενική Γραμματεία Δημοσιονομικής Πολιτικής (ΓΛΚ), μόνιμη επιτροπή γνωμοδοτικού χαρακτήρα με τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Τη σύνταξη γνωμοδοτήσεων επί αιτημάτων φορέων, τα οποία υποβάλλονται στην επιτροπή, αναφορικά με την υπαγωγή τυχόν νέων ειδικοτήτων/κλάδων και χώρων εργασίας στα κριτήρια που συνδέονται με την έκθεση των εργαζομένων σε σοβαρό κίνδυνο βλάβης της υγείας τους, εξαιτίας των συνθηκών που επικρατούν στον χώρο εργασίας όπου απασχολούνται, των ουσιών με τις οποίες έρχονται σε επαφή ή της φύσης και του αντικείμενου της απασχόλησής τους, λαμβάνοντας κάθε φορά υπόψη τα περιγράμματα θέσεων εργασίας, όπου αυτά υπάρχουν, καθώς και τον βαθμό και τη συχνότητα έκθεσης στους παράγοντες με τους οποίους συνδέονται τα ανωτέρω κριτήρια,

β) την υποβολή προτάσεων προς τη Διεύθυνση Εισοδηματικής Πολιτικής σχετικά με τις αναγκαίες κάθε φορά προσαρμογές του καθεστώτος χορήγησης επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας, ιδίως λόγω της πραγματοποίησης μελετών επαγγελματικού κινδύνου, της αλλαγής του σχετικού νομοθετικού πλαισίου, καθώς και των πραγματικών συνθηκών άσκησης των δραστηριοτήτων/αρμοδιοτήτων που συνδέονται με το επίδομα,

γ) την εξέταση αναφορών ή αιτημάτων φορέων, τα οποία υποβάλλονται στην επιτροπή από τη Διεύθυνση Εισοδηματικής Πολιτικής, σχετικά με την εφαρμογή του νέου καθεστώτος χορήγησης επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας, όσον αφορά στα κριτήρια που συνδέονται με την έκθεση των εργαζομένων σε σοβαρό κίνδυνο βλάβης της υγείας τους και την υποβολή προς τη Διεύθυνση Εισοδηματικής Πολιτικής των σχετικών γνωμοδοτήσεων.

5. Στα μέλη και στους γραμματείς των συλλογικών οργάνων των παρ. 3 και 4, καταβάλλεται αποζημίωση κατ' εφαρμογή της υπό στοιχεία 2/85509/ΔΕΠ/29.11.2019 απόφασης του Υφυπουργού Οικονομικών (ΥΟΔΔ 1046).

Άρθρο 65

**Ρυθμίσεις για την αποπληρωμή των ληξιπρόθεσμων
υποχρεώσεων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης
(Ο.Τ.Α.) - Τροποποίηση άρθρου 6
ν. 4281/2014**

Το πρώτο εδάφιο της παρ. 2α του άρθρου 6 του ν. 4281/2014 (Α' 160) τροποποιείται ως προς τη μείωση του παρακρατούμενου ποσοστού και η παρ. 2α διαμορφώνεται ως εξής:

«2.α. Αν οι φορείς Γενικής Κυβέρνησης που ανήκουν στον υποτομέα των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) δεν ολοκληρώσουν την αποπληρωμή του συνόλου των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεών τους μέχρι τη λήξη της προθεσμίας που τίθεται με την απόφαση του πρώτου εδαφίου της παρ. 2, ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) επί των ποσών που καταβάλλονται στους Ο.Τ.Α. κατά τα οικονομικά έτη 2020 και 2021 από τον Κρατικό Προϋπολογισμό για την εξόφληση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεών τους προς τρίτους, παρακρατείται από τους αποδιδόμενους σε αυτούς Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (ΚΑΠ) μέσω του Κρατικού Προϋπολογισμού, σύμφωνα με τα άρθρα 259 και 260 του ν. 3852/2010 (Α' 87). Η παρακράτηση επί των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (Κ.Α.Π.) του δικαιούχου Ο.Τ.Α. διενεργείται από το έτος 2022 και για χρονική περίοδο που καθορίζεται με την απόφαση του πρώτου εδαφίου της παρ. 2.

Αν οι Ο.Τ.Α. ολοκληρώσουν την αποπληρωμή του συνόλου των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεών τους, μέχρι τη λήξη της προθεσμίας και σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που τίθενται με την απόφαση του πρώτου εδαφίου της παρ. 2, το ποσό της επιχορήγησης που λαμβάνουν κατά τα οικονομικά έτη 2020 και 2021 από τον Κρατικό Προϋπολογισμό δεν παρακρατείται.»

ΜΕΡΟΣ Δ'

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

Άρθρο 66

**Όρια ηλικίας αποστρατείας αξιωματικών -
Τροποποίηση παρ. 8 και προσθήκη παρ. 8Α
άρθρου 21 ν. 2439/1996**

1. Η παρ. 8 του άρθρου 21 του ν. 2439/1996 (Α' 219) τροποποιείται ως προς τα όρια ηλικίας αποστρατείας α) Συνταγματάρχων, Πλοιάρχων, Σμηνάρχων της περ. στ', β) Ταξίαρχων Στρατού Ξηράς, Αρχιπλοιάρχων, Ταξίαρχων Πολεμικής Αεροπορίας της περ. ζ' όπου επέρχονται και νομοτεχνικές βελτιώσεις, γ) Υποστρατήγων, Υποναυάρχων, Υποπεράρχων της περ. η', δ) αξιωματικών Υγειονομικού Ιατρών, Κτηνιάτρων, Οδοντιάτρων, Φαρμακοποιών, Νοσηλευτών στους βαθμούς του Υποστρατήγου, Ταξίαρχου, Συνταγματάρχη και αντιστοίχων των άλλων Κλάδων του πρώτου εδαφίου της περ. ια', και ε) αξιωματικών του Θρησκευτικού Σώματος του δευτέρου εδαφίου της παρ. ια' για τους βαθμούς του Ταξίαρχου και του Συνταγματάρχη και η παρ. 8 διαμορφώνεται ως εξής:

«8. Οι αξιωματικοί που συμπληρώνουν τα παρακάτω όρια ηλικίας του βαθμού τους αποστρατεύονται μέσα σε έναν (1) μήνα από τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας:

- α. Ανθυπολοχαγοί, Σημαιοφόροι, Ανθυποσημναγοί: 53
- β. Υπολοχαγοί, Ανθυποπλοίαρχοι, Υποσημναγοί: 53
- γ. Λοχαγοί, Υποπλοίαρχοι, Σημναγοί: 54
- δ. Ταγματάρχες, Πλωτάρχες, Επισμηναγοί: 55
- ε. Αντισυνταγματάρχες, Αντιπλοίαρχοι, Αντισμηναρχοι: 56
- στ. Συνταγματάρχες, Πλοίαρχοι, Σμήναρχοι: 60
- ζ. Ταξίαρχοι Στρατού Ξηράς, Αρχιπλοίαρχοι, Ταξίαρχοι Πολεμικής Αεροπορίας: 61
- η. Υποστράτηγοι, Υποναύαρχοι, Υποπτεράρχοι: 61
- θ. Αντιστράτηγοι, Αντιναύαρχοι, Αντιπτεράρχοι: 62
- ι. Στρατηγοί, Ναύαρχοι, Πτεράρχοι: 65
- ια. Για τους αξιωματικούς Υγειονομικού Ιατρούς, Κτηνιάτρους, Οδοντιάτρους, Φαρμακοποιούς, Νοσηλευτές στους βαθμούς του Υποστρατήγου, Ταξίαρχου, Συνταγματάρχη και αντιστοίχων των άλλων Κλάδων τα παραπάνω όρια ηλικίας αυξάνονται κατά τρία (3) έτη για τους αξιωματικούς βαθμού Ταξίαρχου και Συν-

ταγματάρχη και κατά τέσσερα (4) έτη για τους αξιωματικούς βαθμού Υποστράτηγου. Επίσης για τους αξιωματικούς του Θρησκευτικού Σώματος, τα παραπάνω όρια ηλικίας αυξάνονται κατά πέντε (5) έτη για τους βαθμούς του Αντισυνταγματάρχη έως Ανθυπολοχαγού και κατά τρία (3) έτη για τους βαθμούς του Ταξίαρχου και του Συνταγματάρχη.»

2. Στο άρθρο 21 του ν. 2439/1996 προστίθεται παρ. 8Α, ως εξής:

«8Α. Οι αξιωματικοί που δεν έχουν συμπληρώσει τριάντα πέντε (35) έτη πραγματικής υπηρεσίας δεν καταλαμβάνονται από τα όρια ηλικίας του βαθμού τους.»

Άρθρο 67
Τακτικές και έκτακτες κρίσεις αξιωματικών -
Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 20
ν. 3883/2010

Οι περ. α) και β) της παρ. 2 και η περ. δ' της παρ. 3 του άρθρου 20 του ν. 3883/2010 (Α' 167), που αφορούν στη διενέργεια τακτικών ετήσιων κρίσεων και έκτακτων κρίσεων αντίστοιχα, τροποποιούνται ως προς τις τακτικές και έκτακτες κρίσεις Συνταγματάρχων και αντιστοίχων και το άρθρο 20 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 20
Τακτικές και έκτακτες κρίσεις

1. Οι Αξιωματικοί κρίνονται κάθε έτος στις τακτικές κρίσεις.
2. Τακτικές κρίσεις γίνονται τους μήνες Μάρτιο και Απρίλιο. Σε αυτές κρίνονται:

α) Οι συμπληρούντες μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του έτους που γίνονται οι κρίσεις κατώτεροι και ανώτεροι Αξιωματικοί, πλην Συνταγματάρχων και αντιστοίχων, τον αναγκαίο σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 27 χρόνο παραμονής στον βαθμό ή συνολικής υπηρεσίας Αξιωματικού.

β) Ανώτατοι Αξιωματικοί, εκτός των Αρχηγών ΓΕ, για τους οποίους ισχύουν ειδικότερες διατάξεις, καθώς και Συνταγματάρχες και αντίστοιχοι.

γ) Όσοι διανύουν τον καταληκτικό τους βαθμό, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 23, με την επιφύλαξη ειδικών διατάξεων.

δ) Όσοι έχουν τεθεί Εκτός Οργανικών Θέσεων, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 34.

ε) Όσοι άλλοι προβλέπεται από διατάξεις του παρόντος νόμου.

3. Οι έκτακτες κρίσεις γίνονται οποτεδήποτε. Σε αυτές κρίνονται:

α) Αξιωματικοί για τους οποίους υποβάλλονται ειδικές εκθέσεις αποστρατείας, όπως ορίζεται στο άρθρο 35.

β) Αξιωματικοί για τους οποίους παύει ο οποιοσδήποτε νόμιμος λόγος που εμπόδιζε την κρίση ή την προαγωγή τους.

γ) Αντιστράτηγοι και αντίστοιχοι, ανεξάρτητα από τον χρόνο παραμονής στον βαθμό αυτεπάγγελτα από το ΣΑΓΕ.

δ) Υποστράτηγοι και αντίστοιχοι και Ταξίαρχοι και αντίστοιχοι, όταν κενούνται θέσεις ανώτερων βαθμών, καθώς και Συνταγματάρχες και αντίστοιχοι με τη συμπλήρωση του οριζόμενου στο άρθρο 27 χρόνου παραμονής στον βαθμό και συνολικής υπηρεσίας Αξιωματικού.

ε) Όσοι άλλοι προβλέπεται από διατάξεις του παρόντος νόμου.»

Άρθρο 68
Καταληκτικός βαθμός αξιωματικών των Κοινών
Σωμάτων Στρατιωτικών Δικαστικών Γραμματέων
και Στρατιωτικών Ιερέων - Τροποποίηση άρθρου 23
ν. 3883/2010

Στο άρθρο 23 του ν. 3883/2010 (Α' 167) επέρχονται οι εξής αλλαγές: α) γίνονται νομοτεχνικές βελτιώσεις β) τροποποιείται η υποπερ. 2β της περ. α' ως προς τις ειδικότητες για τον βαθμό Ταξίαρχου, γ) τροποποιείται η υποπερ. 2 της περ. δ' ως προς τον καταληκτικό βαθμό των αξιωματικών του Κοινού Σώματος Στρα-

τιωτικών Δικαστικών Γραμματέων και του Κοινού Σώματος Στρατιωτικών Ιερέων και το άρθρο 23 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 23
Καταληκτικοί βαθμοί

Οι καταληκτικοί βαθμοί των Αξιωματικών είναι οι εξής:

α. Για τους Αξιωματικούς του ΣΞ:

(1) Στρατηγός, για τους Αξιωματικούς Όπλων.

(2) Για τους Αξιωματικούς Σωμάτων:

(α) Υποστράτηγος για τους Αξιωματικούς Τεχνικού, Εφοδιασμού-Μεταφορών και Υλικού Πολέμου, Ιατρούς Υγειονομικού, Οικονομικού, Γεωγραφικού και Έρευνας-Πληροφορικής.

(β) Ταξίαρχος για τους Αξιωματικούς Οδοντιάτρους, Φαρμακοποιούς, Ψυχολόγους και Κτηνιάτρους Υγειονομικού και Νοσηλευτικής.

(3) Συνταγματάρχης για τους Αξιωματικούς που:

(α) Δεν κρίνονται κατάλληλοι για την άσκηση διοίκησης μονάδας εκστρατείας.

(β) Προέρχονται από Υπαξιωματικούς αποφοίτους ΑΣΣΥ πτυχιούχοι ΑΕΙ.

(γ) Έχουν καταταγεί με διαγωνισμό.

(4) Αντισυνταγματάρχης για τους Αξιωματικούς που προέρχονται από Υπαξιωματικούς αποφοίτους ΑΣΣΥ και δεν είναι πτυχιούχοι ΑΕΙ.

(5) Ταγματάρχης για τους λοιπούς Αξιωματικούς.

(6) Υπολοχαγός για τους εθελοντές μακράς θητείας.

β. Για τους Αξιωματικούς του ΠΝ:

(1) Ναύαρχος για τους Μαχίμους Αξιωματικούς.

(2) Αντιναύαρχος για τους Μηχανικούς (ως Γενικούς Επιθεωρητές ΠΝ, είτε Διοικητές Διοίκησης Διοικητικής Μέριμνας Ναυτικού (ΔΔΜΝ), είτε Διοικητές Διοίκησης Ναυτικής Εκπαίδευσης (ΔΝΕ)).

(3) Υποναύαρχος για τους λοιπούς Μηχανικούς Αξιωματικούς, τους Αξιωματικούς Οικονομικού και τους Ιατρούς Υγειονομικού.

(4) Αρχιπλοίαρχος για τους Αξιωματικούς Οδοντιάτρους, Κτηνιάτρους, Φαρμακοποιούς, Ψυχολόγους και Νοσηλευτικής.

(5) Πλοίαρχος για τους Αξιωματικούς αποφοίτους ΑΣΣΥ πτυχιούχοι ΑΕΙ.

(6) Αντιπλοίαρχος για τους Αξιωματικούς που προέρχονται από Υπαξιωματικούς αποφοίτους ΑΣΣΥ και δεν είναι πτυχιούχοι ΑΕΙ.

(7) Πλωτάρχης για τους λοιπούς Αξιωματικούς.

(8) Ανθυποπλοίαρχος για τους εθελοντές μακράς θητείας.

γ. Για τους Αξιωματικούς της ΠΑ:

(1) Πτέραρχος για τους Ιπταμένους Αξιωματικούς.

(2) Αντιπτέραρχος για τους Μηχανικούς Αξιωματικούς (μόνο ως Γενικούς Επιθεωρητές ΠΑ).

(3) Υποπτέραρχος για τους Αξιωματικούς Αεράμυνας, Ιατρών, Οικονομικών, Εφοδιαστών, Διοικητικών και Μετεωρολόγων.

(4) Ταξίαρχος για τους Αξιωματικούς Οδοντιάτρους, Κτηνιάτρους, Φαρμακοποιούς, Ψυχολόγους, Νοσηλευτικής και Έρευνας - Πληροφορικής.

(5) Σμήναρχος για τους Αξιωματικούς αποφοίτους ΑΣΣΥ πτυχιούχοι ΑΕΙ.

(6) Αντισμήναρχος για τους Αξιωματικούς που προέρχονται από Υπαξιωματικούς αποφοίτους ΑΣΣΥ και δεν είναι πτυχιούχοι ΑΕΙ.

(7) Επισμηναγός για τους λοιπούς Αξιωματικούς.

(8) Υποσμηναγός για τους εθελοντές μακράς θητείας.

δ. Για τους Αξιωματικούς των ΚΣ:

(1) Υποστράτηγος για τους Αξιωματικούς Νομικού και Οικονομικών Επιθεωρητών.

(2) Υποστράτηγος για τους Αξιωματικούς Στρατιωτικούς Δικαστικούς Γραμματείς και Ταξίαρχος για τους Στρατιωτικούς Ιερείς, εφόσον είναι πτυχιούχοι ΑΣΕΙ ή ΑΕΙ.

(3) Συνταγματάρχης για τους Αξιωματικούς Δικαστικούς Γραμματείς και τους Στρατιωτικούς Ιερείς, εφόσον δεν είναι πτυχιούχοι ΑΣΕΙ ή ΑΕΙ.

(4) Ταγματάρχης για τους Αξιωματικούς Διοικητικούς Στρατολογικούς.

ε. Για τους Αξιωματικούς Ειδικών Καταστάσεων όλων των Κλάδων των ΕΔ:

(1) Ταξίαρχος και αντίστοιχοι για τους Αξιωματικούς Υπηρεσίας Γραφείου, αποφοίτους της Ανώτατης Διακλαδικής Σχολής Πολέμου.

(2) Συνταγματάρχης και αντίστοιχοι για τους Αξιωματικούς Υπηρεσίας Γραφείου και για τους Αξιωματικούς:

(α) Ελαφράς Υπηρεσίας του ΣΞ, αποφοίτους Σχολής Πολέμου Στρατού Ξηράς (ΣΠΣΞ).

(β) Υπηρεσίας Ξηράς του ΠΝ, αποφοίτους Σχολής Πολέμου Πολεμικού Ναυτικού (ΣΠΠΝ).

(γ) Υπηρεσίας Εδάφους της ΠΑ, αποφοίτους Σχολής Πολέμου Πολεμικής Αεροπορίας (ΣΠΠΑ).

(δ) Ελαφράς Υπηρεσίας των ΚΣ.

(3) Αντισυνταγματάρχης και αντίστοιχοι για τους κάτωθι Αξιωματικούς που δεν είναι απόφοιτοι ΣΠΣΞ, ΣΠΠΝ ή ΣΠΠΑ, ή είναι απόφοιτοι με βαθμό χαμηλότερο του «λίαν καλώς»:

(α) Ελαφράς Υπηρεσίας του ΣΞ.

(β) Υπηρεσίας Ξηράς του ΠΝ.

(γ) Υπηρεσίας Εδάφους της ΠΑ.

(4) Λοχαγός και αντίστοιχοι για τους Αξιωματικούς Υπηρεσίας Γραφείου που προέρχονται από Υπαξιωματικούς αποφοίτους ΑΣΣΥ.

(5) Υπολοχαγός και αντίστοιχοι για τους Αξιωματικούς Ελαφράς Υπηρεσίας του ΣΞ, Υπηρεσίας Ξηράς του ΠΝ και Υπηρεσίας Εδάφους της ΠΑ που προέρχονται από Υπαξιωματικούς αποφοίτους ΑΣΣΥ.

(6) Οι Αξιωματικοί Υπηρεσίας Γραφείου, Ελαφράς Υπηρεσίας του ΣΞ και των ΚΣ, Υπηρεσίας Ξηράς του ΠΝ και Υπηρεσίας Εδάφους της ΠΑ παραμένουν εντεταγμένοι στις επετηρίδες τους και δεν καταλαμβάνουν οργανικές θέσεις. Κρίνονται όπως και οι λοιποί ομοιόβαθμοί τους και, αν κριθούν προακτέοι, προάγονται με την προαγωγή του αμέσως αρχαιότερου τους. Η φοίτησή τους στη ΣΠΣΞ, στη ΣΠΠΝ, στην ΣΠΠΑ και στην ΑΔΙΣΠΟ είναι προαιρετική και γίνεται μόνο μετά από επιθυμία τους και σύμφωνη γνώμη - γνωμοδότηση της Ανωτάτης Υγειονομικής Επιτροπής του οικείου Κλάδου.»

Άρθρο 69

Είδη κρίσεων - Τροποποίηση άρθρου 25 ν. 3883/2010

Στο άρθρο 25 του ν. 3883/2010 (Α' 167) επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1 προστίθεται περ. η) «Μη διατηρητέο», β) τροποποιούνται οι παρ. 5, 7 και 8 ως προς τις προϋποθέσεις κρίσης αξιωματικών ως «Διατηρητέων», ως «Ευδοκίμως τερματισάντων τη σταδιοδρομία τους» και ως «Αποστρατευτέων», γ) προστίθεται παρ. 9 για τις προϋποθέσεις κρίσης αξιωματικών ως «Μη διατηρητέων», δ) προστίθεται παρ. 10 για τις δυσμενείς κρίσεις και το άρθρο 25 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 25 Είδη κρίσεων

1. Υπό την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων του παρόντος νόμου, οι Αξιωματικοί κρίνονται:

α) Προακτέοι κατ' απόλυτο εκλογή.

β) Προακτέοι κατ' εκλογή.

γ) Προακτέοι επ' ανδραγαθία.

δ) Διατηρητέοι.

ε) Διατηρητέοι στον αυτό βαθμό.

στ) Ευδοκίμως τερματισάντες τη σταδιοδρομία τους.

ζ) Αποστρατευτέοι.

η) Μη διατηρητέοι.

2. Κρίση «Προακτέοι κατ' απόλυτο εκλογή»:

[α] Καταργήθηκε]

β) Ανώτατοι Αξιωματικοί, για να κριθούν προακτέοι κατ' απόλυτη εκλογή, πρέπει, κατά την κρίση των αρμόδιων Συμβουλίων Κρίσεων, να συγκεντρώνουν, όπως προκύπτει από τον ατομικό τους φάκελο, τα παρακάτω προσόντα:

(1) Τα κριτήρια προαγωγής σε βαθμό εξαιρετο στον κατεχόμε

μενο βαθμό.

(2) Ευρεία και ποικίλη διοικητική και επιτελική εμπειρία και ικανότητα ανάλογα με την ειδικότητά τους, που να συνάγεται από τις θέσεις που υπηρέτησαν, είτε σε εθνικό, είτε σε διεθνές επίπεδο, ώστε να διασφαλίζεται ότι θα ανταποκριθούν απόλυτα στα καθήκοντα οποιασδήποτε διοικητικής ή επιτελικής θέσης, που προβλέπεται για τον βαθμό τους.

(3) Αποφοίτηση από την Ανώτατη Διακλαδική Σχολή Πολέμου με βαθμό "λίαν καλώς", για τις ειδικότητες που προβλέπεται η σχετική δυνατότητα φοίτησης ως προσόν υπηρεσιακής εξέλιξης.

(4) Άσκηση διοίκησης ή ειδικής υπηρεσίας σε όλα τα επίπεδα αναλόγως του εκάστοτε βαθμού σε βαθμό εξαιρετο, ιδιαίτερα δε στον κατεχόμενο βαθμό.

γ) Η λίαν καλή πολεμική δράση είναι απαραίτητη για τους Αξιωματικούς Όπλων και Σωμάτων του ΣΞ, Μάχιμους και Μηχανικούς του ΠΝ και Ιπταμένους της ΠΑ, και ενισχυτική για τους αξιωματικούς Σωμάτων, ειδικοτήτων και ΚΣ, εφόσον κατά τη σταδιοδρομία τους ως Αξιωματικών η χώρα διετέλεσε σε κατάσταση πολέμου.

[δ] Καταργήθηκε]

3. Κρίση «Προακτέοι κατ' εκλογή»:

Αξιωματικοί μέχρι και βαθμού Συνταγματάρχης για να κριθούν προακτέοι κατ' εκλογή, πρέπει, κατά την κρίση των αρμόδιων Συμβουλίων Κρίσεων, να συγκεντρώνουν, όπως προκύπτει από τον ατομικό τους φάκελο, τα παρακάτω προσόντα:

α) Τα κριτήρια προαγωγής σε βαθμό τουλάχιστον «λίαν καλώς».

β) Επιτυχής αποφοίτηση από τα ανά ειδικότητα υποχρεωτικά για προαγωγή σχολεία. Ειδικά οι Συνταγματάρχες πρέπει να έχουν αποφοιτήσει ευδοκίμως από την Ανώτατη Διακλαδική Σχολή Πολέμου, για τις ειδικότητες που προβλέπεται η σχετική δυνατότητα φοίτησης ως προσόν υπηρεσιακής εξέλιξης.

γ) Άσκηση διοίκησης ή ειδικής υπηρεσίας σε όλα τα επίπεδα αναλόγως του εκάστοτε βαθμού σε βαθμό τουλάχιστον «λίαν καλώς», ιδιαίτερα δε στον κατεχόμενο βαθμό.

4. Κρίση «Προακτέοι επ' ανδραγαθία»:

Αξιωματικοί προάγονται επ' ανδραγαθία στον επόμενο βαθμό, εφόσον αυτός δεν είναι ανώτερος του καταληκτικού τους, όταν συμμετέχουν σε στρατιωτικές επιχειρήσεις και κατά την κρίση του αρμόδιου συμβουλίου προαγωγών διακρίνονται στο πεδίο της μάχης, βάσει των στοιχείων της οικείας έκθεσης επιχειρήσεων ή πολεμικής δράσης, για πράξεις εξαιρετικού θάρρους, γενναιότητας, αυταπάρνησης και προσφοράς προς την πατρίδα ή σύμμαχη χώρα. Η απονομή παρασήμου, διαμνημόνευσης ή ηθικής αμοιβής είναι ανεξάρτητη από την προαγωγή επ' ανδραγαθία.

5. Κρίση «Διατηρητέοι»:

Διατηρητέοι κρίνονται οι παρακάτω Αξιωματικοί, εφόσον κατά την κρίση των αρμόδιων Συμβουλίων Κρίσεων, με βάση τη συνεκτίμηση των προσόντων τους, όπως προκύπτουν από τον ατομικό τους φάκελο, θεωρούνται κατάλληλοι για την αποτελεσματική ενάσκηση των καθηκόντων του βαθμού τους:

α) Οι ανώτατοι Αξιωματικοί, οι οποίοι αποδίδουν σε βαθμό εξαιρετο στον κατεχόμενο βαθμό.

β) Οι Συνταγματάρχες και αντίστοιχοι των άλλων Κλάδων οι οποίοι αποδίδουν σε βαθμό τουλάχιστον «λίαν καλώς» στον κατεχόμενο βαθμό, ενόσω δεν έχουν συμπληρώσει τριάντα τρία (33) χρόνια συνολικής υπηρεσίας Αξιωματικού.

γ) Αξιωματικοί που έχουν τεθεί Εκτός Οργανικών Θέσεων (ΕΟΘ).

6. Κρίση «Διατηρητέοι στον αυτό βαθμό»:

α) Διατηρητέοι στον αυτό βαθμό κρίνονται οι Αξιωματικοί μέχρι και βαθμού Συνταγματάρχης και αντιστοίχων, οι οποίοι δεν έχουν συμπληρώσει τριάντα πέντε (35) έτη πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας και, κατά την κρίση των αρμόδιων Συμβουλίων, δεν έχουν μεν σε βαθμό τουλάχιστο «λίαν καλώς» τα απαιτούμενα κριτήρια προαγωγής, όπως προκύπτει από τον ατομικό τους φάκελο, οι οποίοι όμως, με βάση τη συνεκτίμηση των προσόντων τους σε όλη τη σταδιοδρομία τους, μπορούν να τα αποκτήσουν στο μέλλον και θεωρούνται κατάλληλοι για την ενάσκηση των καθηκόντων του βαθμού τους.

β) Οι διατηρητέοι στον αυτό βαθμό είναι δυνατό να μετατίθενται εντός τριμήνου από της κοινοποίησης σε αυτούς της δυσμενούς κρίσης, έπειτα από απόφαση του αρμοδίου Συμβουλίου Κρίσεων, εκτός αν η δυσμενής κρίση τους βασίστηκε και στην αξιολόγηση του τελευταίου διοικητή τους, οπότε μετατίθενται υποχρεωτικά.

7. Κρίση «Ευδοκίμως τερματίσαντες τη σταδιοδρομία τους»:

Ευδοκίμως τερματίσαντες τη σταδιοδρομία τους κρίνονται οι παρακάτω Αξιωματικοί, κατά την κρίση των Συμβουλίων Κρίσεων, με βάση τη συνεκτίμηση των προσόντων τους σε όλη τη σταδιοδρομία τους:

α) Όσοι έχουν συμπληρώσει πραγματική συντάξιμη υπηρεσία τριάντα πέντε (35) ετών, καθώς και τον ελάχιστο χρόνο παραμονής στον βαθμό τους και δεν κατέστη δυνατή η προαγωγή τους στον επόμενο βαθμό, όπου αυτός προβλέπεται.

β) Συνταγματάρχες και αντίστοιχοι, οι οποίοι έχουν αποδώσει το μέγιστο των δυνατοτήτων τους και δεν κρίνεται σκόπιμη η περαιτέρω παραμονή τους στο στράτευμα.

8. Κρίση «Αποστρατευτέοι»:

Αποστρατευτέοι κρίνονται οι Αξιωματικοί που δεν διαθέτουν τα απαιτούμενα για προαγωγή προσόντα ούτε θεωρούνται κατάλληλοι για την ενάσκηση των καθηκόντων του βαθμού τους, λόγω ουσιαστικής έλλειψης των προσόντων αυτών στον κατεχόμενο βαθμό. Αυτοί αποστρατεύονται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται εντός μηνός από την κύρωση των πινάκων των κρίσεων αυτών.

9. Κρίση «Μη διατηρητέοι»:

Μη διατηρητέοι κρίνονται οι Αξιωματικοί, οι οποίοι, κατά τον χρόνο που τελούν ΕΟΘ, δεν θεωρούνται κατάλληλοι για την αποτελεσματική ενάσκηση των καθηκόντων του βαθμού τους.

10. Δυσμενείς κρίσεις θεωρούνται οι κρίσεις: «ευδοκίμως τερματίσας τη σταδιοδρομία του» πριν τη συμπλήρωση τριάντα πέντε (35) ετών πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας, «διατηρητέος στον αυτό βαθμό», «μη διατηρητέος» και «αποστρατευτέος».

Άρθρο 70 Κρίσεις ανά βαθμό - Τροποποίηση άρθρου 31 ν. 3883/2010

Στο άρθρο 31 του ν. 3883/2010 (Α' 167) επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις: α) στην περ. α) για τις κρίσεις των Κατώτερων Αξιωματικών επέρχονται νομοτεχνικές βελτιώσεις, β) τροποποιείται η περ. β) με διαχωρισμό ως προς τις κρίσεις Ανωτέρων Αξιωματικών της υποπερ. ββ), γ) στην περ. γ) για τις κρίσεις των Ανώτατων Αξιωματικών επέρχονται νομοτεχνικές βελτιώσεις και το άρθρο 31 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 31 Κρίσεις ανά βαθμό

Αξιωματικοί που συμπληρώνουν κατά το ημερολογιακό έτος που διενεργούνται οι κρίσεις τον χρόνο του άρθρου 27, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 25, κρίνονται ως ακολούθως:

α) Κατώτεροι Αξιωματικοί:

(1) «Προακτέοι κατ' εκλογή».

(2) «Διατηρητέοι στον αυτό βαθμό»: Παραμένουν στον βαθμό τους μέχρι τις επόμενες τακτικές ή έκτακτες κρίσεις, οπότε κρίνονται εκ νέου σύμφωνα με τις παρούσες διατάξεις. Ειδικότερα:

(α) Ανθυπολοχαγοί και αντίστοιχοι και Υπολοχαγοί και αντίστοιχοι: Αν κριθούν σε τρεις (3) διαδοχικές κρίσεις «διατηρητέοι στον αυτό βαθμό», κρίνονται σύμφωνα με τις υποπερ. (3) και (4).

(β) Λοχαγοί και αντίστοιχοι: Αν κριθούν σε τρεις (3) διαδοχικές κρίσεις ή τρεις (3) φορές συνολικά ως Αξιωματικοί ως «διατηρητέοι στον αυτό βαθμό» κρίνονται σύμφωνα με τις υποπερ. (3) και (4).

(3) «Ευδοκίμως τερματίσαντες τη σταδιοδρομία τους»: Τίθενται, εφόσον το επιθυμούν, Εκτός Οργανικών Θέσεων (ΕΟΘ) μέχρι τη συμπλήρωση πλήρους συντάξιμης υπηρεσίας και έναν (1) μήνα προ της αποστρατείας τους προάγονται στον επόμενο

βαθμό. Εφόσον δεν επιθυμούν να τεθούν ΕΟΘ, αποστρατεύονται άμεσα με τον βαθμό τους.

(4) «Αποστρατευτέοι»: Αποστρατεύονται άμεσα με τον βαθμό τους.

β) Ανώτεροι Αξιωματικοί

β) Ανώτεροι Αξιωματικοί, πλην Συνταγματάρχων και αντιστοίχων των άλλων Κλάδων:

(1) «Προακτέοι κατ' εκλογή».

(2) «Διατηρητέοι στον αυτό βαθμό»: Παραμένουν στον βαθμό τους μέχρι τις επόμενες τακτικές ή έκτακτες κρίσεις, οπότε κρίνονται εκ νέου, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας περ. β. Αν κριθούν σε τρεις (3) διαδοχικές κρίσεις ή τρεις (3) φορές συνολικά ως Αξιωματικοί, ως «διατηρητέοι στον αυτό βαθμό», κρίνονται, σύμφωνα με τις υποπερ. (3) και (4).

(3) «Ευδοκίμως τερματίσαντες τη σταδιοδρομία τους»: Όπως οι κατώτεροι Αξιωματικοί.

(4) «Αποστρατευτέοι»: Όπως οι κατώτεροι Αξιωματικοί.

ββ) Συνταγματάρχες και αντίστοιχοι των άλλων Κλάδων:

(1) «Προακτέοι κατ' εκλογή».

(2) «Διατηρητέοι»: Παραμένουν στον βαθμό τους μέχρι τις επόμενες τακτικές κρίσεις, οπότε κρίνονται εκ νέου, σύμφωνα με τις παρούσες διατάξεις.

(3) «Ευδοκίμως τερματίσαντες τη σταδιοδρομία τους»: Όπως οι κατώτεροι Αξιωματικοί.

(4) «Αποστρατευτέοι»: Όπως οι κατώτεροι Αξιωματικοί.

γ) Ανώτατοι Αξιωματικοί:

(1) «Προακτέοι κατ' απόλυτη εκλογή».

(2) «Διατηρητέοι»: Παραμένουν στον βαθμό τους μέχρι τις επόμενες τακτικές ή έκτακτες κρίσεις, οπότε κρίνονται εκ νέου, σύμφωνα με τις παρούσες διατάξεις, εκτός από «διατηρητέοι».

(3) «Ευδοκίμως τερματίσαντες τη σταδιοδρομία τους»: Υπό την επιφύλαξη της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 34, προάγονται στον επόμενο βαθμό, εφόσον αυτός προβλέπεται στο άρθρο 23 και εντός μηνός αποστρατεύονται.

(4) «Αποστρατευτέοι»: Όπως οι κατώτεροι Αξιωματικοί.»

Άρθρο 71 Παράταση ισχύος του πίνακα επιτυχόντων του διαγωνισμού για την πλήρωση κενών θέσεων Ανθυπολοχαγών Στρατιωτικών Δικαστικών Γραμματέων

Η ισχύς του πίνακα επιτυχόντων του διαγωνισμού για την πλήρωση κενών θέσεων Ανθυπολοχαγών Στρατιωτικών Δικαστικών Γραμματέων, που προκηρύχθηκε με την υπό στοιχεία Φ. 415/1/202489/Σ.3682/16.6.2020 προκήρυξη (Αριθμός Εγκυκλίου: 14, ΑΣΕΠ 18/2020, ΑΔΑ:Ψ4ΘΕ6-ΡΑΠ), παρατείνεται για τρία (3) έτη από την ημερομηνία λήξης της ισχύος του και οι κενές οργανικές θέσεις του Κοινού Σώματος Στρατιωτικών Δικαστικών Γραμματέων των Ενόπλων Δυνάμεων δύνανται να πληρούνται από τον πίνακα αυτό κατά φθίνουσα σειρά επιτυχίας.

Άρθρο 72 Μεταβατικές διατάξεις

1. Οι πίνακες κρίσεων για το έτος 2022 εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος.

2. Οι διοικητικές πράξεις, με τις οποίες αξιωματικοί των Ενόπλων Δυνάμεων κρίθηκαν ως ευδοκίμως τερματίσαντες λόγω κατάληψης ορίου ηλικίας κατά τις τακτικές ή έκτακτες κρίσεις του έτους 2021, ανακαλούνται από την ημερομηνία έκδοσής τους και οι ως άνω αξιωματικοί επανακρίνονται σε έκτακτες κρίσεις εντός του έτους 2022 σύμφωνα με τα όρια ηλικίας του άρθρου 66 του παρόντος. Οι ως άνω επανακρίσεις λογίζονται αναδρομικά ως κρίσεις του έτους 2021. Οποιαδήποτε σχετική διαπιστωτική πράξη, η οποία έχει εκδοθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, παύει αυτοδίκαια να ισχύει.

ΜΕΡΟΣ Ε' ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΟΜΟΓΕΝΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡ- ΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΟΜΟΓΕΝΩΝ

Άρθρο 73
Εθνική Σύνταξη Ομογενών - Τροποποίηση
άρθρου 7 ν. 4387/2016

Μετά από την παρ. 2 του άρθρου 7 του ν. 4387/2016 (Α' 85), περί της Εθνικής Σύνταξης, προστίθεται παρ. 2α ως εξής:

«2α. Ειδικά για τους ομογενείς με αλβανική ιθαγένεια και ομογενείς που προέρχονται από την πρώην Σοβιετική Ένωση, το ποσοστό μείωσης της εθνικής σύνταξης που προβλέπεται στο τρίτο εδάφιο της παρ. 2 υπολογίζεται μεταβατικά με βάση τα τριάντα (30) έτη νόμιμης και μόνιμης διαμονής στην Ελλάδα, με έτος αφετηρίας υπολογισμού το 1992. Το ως άνω ποσοστό μείωσης της εθνικής σύνταξης προσαυξάνεται ανά έτος αναλογικά μέχρι και το 2032, οπότε και εφαρμόζονται οι γενικές προϋποθέσεις απόδοσης της εθνικής σύνταξης της παρ. 2.

Ως προς τις υπόλοιπες προϋποθέσεις υπολογισμού της εθνικής σύνταξης ισχύει η παρ. 2, καθώς και οι παρ. 3-6 του παρόντος.

Η ομογενειακή ιδιότητα προκύπτει για τους Έλληνες πολίτες αποκλειστικά από τη νομική αιτιολογία της καταχώρησης του Έλληνα πολίτη στο Μητρώο Πολιτών και για τους μη Έλληνες πολίτες από την κατοχή ισχύοντος Ειδικού Δελτίου Ταυτότητας Ομογενούς.

Για ομογενείς του πρώτου εδαφίου, οι οποίοι είναι ήδη συνταξιούχοι εξ ιδίου δικαιώματος λόγω γήρατος, το ποσό της εθνικής σύνταξης επανυπολογίζεται με βάση τριάντα (30) έτη νόμιμης και μόνιμης διαμονής, από 1.1.2022. Επίσης, επανυπολογίζεται σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο το ποσό της εθνικής σύνταξης των δικαιούχων προσώπων που λαμβάνουν σύνταξη κατά μεταβίβαση από δικαιούχο ομογενή του πρώτου εδαφίου.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εξωτερικών, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Προστασίας του Πολίτη και Εσωτερικών καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Άρθρο 74
Ειδικό πρόγραμμα απασχόλησης αλλαντοβιομηχανίας
«ΘΡΑΚΗ Α.Ε.» - Τροποποίηση άρθρου 38
ν. 3762/2009

1. Μετά από την παρ. 2.Α. του άρθρου 38 του ν. 3762/2009 (Α' 75), περί του ειδικού προγράμματος επανειδίκευσης, κατάρτισης και απόκτησης επαγγελματικής εμπειρίας πρώην εργαζομένων της εταιρίας «ΘΡΑΚΗ Α.Ε.», προστίθενται παρ. 2.Β. και 2.Γ. ως εξής:

«2.Β. Η διάρκεια του ειδικού προγράμματος παρατείνεται από τη λήξη του, κατά το πρώτο εδάφιο της παρ. 2.Α., έως τις 31.12.2022.

Μετά από την τακτοποίηση και πιστοποίηση από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Προγράμματος των χρεωστικών και πιστωτικών υπολοίπων για την υλοποίηση του προγράμματος από 1.1.2019 μέχρι 31.12.2021, το έργο περατώνεται λογιστικά για την ανωτέρω χρονική περίοδο και οι κατατεθείσες εγγυήσεις επιστρέφονται στο όργανο που τις εξέδωσε.

Πραγματοποιηθείσες δαπάνες που προκύπτουν από κατατεθείσες εγγυήσεις για το χρονικό διάστημα από 1.1.2019 μέχρι 31.12.2021 και μέχρι την επιστροφή τους θεωρούνται επιλέξιμες δαπάνες του προγράμματος και καταβάλλονται απολογιστικά από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Οι ασφαλιστικές εισφορές που αφορούν την περίοδο 2019-2021, αλλά βεβαιώνονται και εκκαθαρίζονται από τον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ε-Ε.Φ.Κ.Α.) σε μεταγενέστερο χρόνο είναι επιλέξιμες δαπάνες του προγράμματος και πληρώνονται από το πρόγραμμα.

Τα ανωτέρω εφαρμόζονται αναλόγως και για την υλοποίηση του προγράμματος από 1.1.2022 μέχρι 31.12.2022. Οικονομικές ή άλλες λογιστικές εκκρεμότητες που ενδεχομένως προκύψουν για το χρονικό διάστημα από 1.1.2022 έως και 31.12.2022 δεν θεωρούνται επιλέξιμες δαπάνες του προγράμματος και δεν βαρύνουν το Ελληνικό Δημόσιο.

Το φυσικό αντικείμενο του προγράμματος περατώνεται την 31η.12.2022 και το οικονομικό αντικείμενο αυτού την 31η.12.2023.

2.Γ. Μετά από το πέρας του ειδικού προγράμματος του παρόντος, ήτοι μετά από την 31η.12.2022, οι ωφελούμενοι είναι δυνατόν να ενταχθούν σε ειδικό πρόγραμμα απασχόλησης, που καταρτίζεται σύμφωνα με το άρθρο 64 του ν. 4430/2016 (Α' 205), περί της ένταξης ομάδων ανέργων σε προγράμματα απασχόλησης, χρονικής διάρκειας δεκαοκτώ (18) μηνών, σε φορείς του δημοσίου όπως αυτός οριοθετείται στην περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143).

2. Στην παρ. 6 του άρθρου 38 του ν. 3762/2009, περί της κάλυψης της δαπάνης του ειδικού προγράμματος, προστίθεται δεύτερο εδάφιο και η παρ. 6 διαμορφώνεται ως εξής:

«6. Οι δαπάνες που προκαλούνται από την εφαρμογή του ειδικού προγράμματος, συμπεριλαμβανομένων και του συνόλου των δαπανών ασφάλισης, καλύπτονται εξ ολοκλήρου από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, με φορέα εκτέλεσης το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

Οι δαπάνες που προκαλούνται από την εφαρμογή του ειδικού προγράμματος κατά τη χρονική περίοδο από 1ης.1.2022 έως 31.12.2022, συμπεριλαμβανομένων και του συνόλου των δαπανών ασφάλισης, καλύπτονται εξ ολοκλήρου από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης), με φορέα εκτέλεσης το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, με αντίστοιχη αύξηση του προϋπολογισμού του.»

Άρθρο 75
Επιδότηση των αποδοχών για γονείς εργαζόμενους στον
ιδιωτικό τομέα λόγω νόσησης των τέκνων
τους από τον κορωνοϊό COVID-19 - Τροποποίηση
παρ. 2 άρθρου 16 ν. 4722/2020

Στην παρ. 2 του άρθρου 16 του ν. 4722/2020 (Α' 177), περί των αποδοχών που λαμβάνουν οι γονείς εργαζόμενοι στον ιδιωτικό τομέα κατά τη διάρκεια της ειδικής άδειας που τους χορηγείται λόγω νόσησης των τέκνων τους από κορωνοϊό COVID-19, προστίθεται δεύτερο εδάφιο και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Οι γονείς εργαζόμενοι, κατά τη διάρκεια της άδειας της παρ. 1 λόγω νόσησης των τέκνων τους, λαμβάνουν, για τις τρεις (3) πρώτες ημέρες το πενήντα τοις εκατό (50%) των αποδοχών τους, το οποίο καταβάλλεται από τον εργοδότη, και για την τέταρτη (4η) ημέρα λαμβάνουν το εκατό τοις εκατό (100%) των αποδοχών τους από τον τακτικό προϋπολογισμό. Η ανωτέρω επιδότηση είναι αφορολόγητη, ανεκχώρητη και ακατάσχετη στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής και ειδικής διάταξης, δεν υπόκειται σε οποιαδήποτε κράτηση, τέλος ή εισφορά, συμπεριλαμβανομένης και της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης του άρθρου 43 Α του ν. 4172/2013 (Α' 167), δεν δεσμεύεται και δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη προς τη φορολογική διοίκηση και το Δημόσιο εν γένει, τους δήμους, τις περιφέρειες, τα ασφαλιστικά ταμεία ή τα πιστωτικά ιδρύματα.»

Άρθρο 76
Ασφαλιστική ικανότητα μη μισθωτών ασφαλισμένων - Τροποποίηση άρθρου 27 ν. 4892/2022

Στο άρθρο 27 του ν. 4892/2022 (Α' 22), περί των χορηγήσεων και παρατάσεων ασφαλιστικής ικανότητας 2022-2023, προστίθεται παρ. 4 ως εξής:

«4. Οι μη μισθωτοί ασφαλισμένοι του ε-Ε.Φ.Κ.Α., ελεύθεροι επαγγελματίες, αυτοτελώς απασχολούμενοι και αγρότες, λαμβάνουν κατ' εξαίρεση ασφαλιστική ικανότητα από 1ης.3.2022

έως 31.5.2022, ανεξαρτήτως οφειλών τους και πλήρωσης προϋποθέσεων εκ μέρους τους. Η ασφαλιστική ικανότητα των ασφαλισμένων του προηγούμενου εδαφίου παρατείνεται μέχρι 28.2.2023, εφόσον έχουν καταβάλλει εντός του 2021 ή καταβάλλουν εντός του 2022, αναδρομικά για το έτος 2021, ποσό που αντιστοιχεί στην ετήσια εισφορά για παροχές σε είδος και σε χρήμα που προβλέπεται στο άρθρο 41 του ν. 4387/2016, σύμφωνα με την ασφαλιστική κατηγορία την οποία είχαν επιλέξει για το έτος 2021.»

Άρθρο 77

Ρυθμίσεις θεμάτων για τις στέγες ημιαυτόνομης διαβίωσης - Τροποποίηση άρθρων 52 και 59 ν. 4837/2021

1. Στο άρθρο 52 του ν. 4837/2021 (Α' 178), περί της ημιαυτόνομης διαβίωσης σε διαμερίσματα των ατόμων δεκαπέντε (15) ετών και άνω που διαβιούν σε Μονάδες Παιδικής Προστασίας και Φροντίδας, προστίθενται παρ. 6, 7 και 8 και το άρθρο 52 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 52

Ημιαυτόνομη διαβίωση σε διαμερίσματα των ατόμων δεκαπέντε ετών και άνω που διαβιούν σε Μονάδες Παιδικής Προστασίας και Φροντίδας

1. Θεσπίζεται πρόγραμμα με τίτλο «Ημιαυτόνομη Διαβίωση σε Διαμερίσματα των ατόμων δεκαπέντε ετών και άνω». Το πρόγραμμα απευθύνεται σε άτομα, τα οποία διαβιούν σε κλειστές δομές παιδικής προστασίας και λειτουργεί συμπληρωματικά στο πλαίσιο εφαρμογής δημόσιων πολιτικών αποϊδρυματοποίησης.

2. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει τρεις πυλώνες:

α) επιδότηση ενοικίου, καθώς και κάλυψη δαπανών για οικιακή και λοιπές λειτουργικές ανάγκες,

β) παροχή υπηρεσιών καθημερινής φροντίδας, ψυχοκοινωνικής στήριξης και διασύνδεσης με συμπληρωματικές κοινωνικές παροχές και υπηρεσίες,

γ) υπηρεσίες ενδυνάμωσης, ενίσχυσης δεξιοτήτων και επαγγελματικής καθοδήγησης, οι οποίες δύνανται να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, ανάπτυξη δεξιοτήτων, εργασιακή συμβουλευτική και διασύνδεση με την αγορά εργασίας.

3. Ωφελούμενοι του προγράμματος είναι άτομα ηλικίας δεκαπέντε ετών και άνω, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρία, τα οποία είναι εγγεγραμμένα στο Εθνικό Μητρώο Ανηλίκων του άρθρου 5 του ν. 4538/2018 (Α' 85) και τα οποία διαβιούν σε δημόσιες ή ιδιωτικές Μονάδες Παιδικής Προστασίας και Φροντίδας, καθώς και ανήλικοι που παραμένουν προσωρινώς, κατόπιν σχετικής εισαγγελικής εντολής, για λόγους προστασίας, σε νοσηλευτική μονάδα.

4. Το πρόγραμμα προκηρύσσεται κατ' ελάχιστον ανά διετία, ύστερα από δημόσια πρόσκληση για υποβολή αιτήσεων χρηματοδότησης από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Οι δαπάνες για τη χρηματοδότηση του προγράμματος βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και προέρχονται από ενωσιακούς πόρους, ιδίως, του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

5. Δικαιούχοι φορείς που δύνανται να υποβάλουν αιτήσεις χρηματοδότησης, μόνοι τους ή σε συνεργασία, είναι:

α) νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα οποία εποπτεύονται από τη Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας,

β) νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, πιστοποιημένο από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, σύμφωνα με τον ν. 2646/1998 (Α' 236), που δραστηριοποιείται στην παροχή υπηρεσιών που άπτονται της εφαρμογής του παρόντος.

6. Προϋπόθεση για τη φιλοξενία των ωφελουμένων σε διαμερίσματα ημιαυτόνομης διαβίωσης είναι η προηγούμενη αδειοδότηση αυτών από την οικεία Περιφέρεια, ως δομών κοινωνικής πρόνοιας. Τα διαμερίσματα ημιαυτόνομης διαβίωσης λειτουργούν και σε κτίρια με χρήση κατοικίας, στις σχετικές δε συμβάσεις μίσθωσης ή παραχώρησης εφαρμόζονται οι ισχύουσες περί μίσθωσης ή παραχώρησης κατοικίας διατάξεις.

7. Όταν ο δικαιούχος φορέας είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου της περ. α) της παρ. 5, για την εκ μέρους του μίσθωση κατοικιών για τη χρήση τους ως διαμερισμάτων ημιαυτόνομης διαβίωσης δεν εφαρμόζεται η ισχύουσα νομοθεσία περί μίσθωσης ακινήτων από νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

8. Πριν την έναρξη υλοποίησης του προγράμματος, είναι δυνατή η τοποθέτηση έως είκοσι (20) ωφελούμενων του Κέντρου Κοινωνικής Πρόνοιας Αττικής και του Χατζηκυριάκειου Ιδρύματος Παιδικής Προστασίας σε διαμερίσματα ημιαυτόνομης διαβίωσης στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος «Child Guarantee» (Εγγύηση για το Παιδί), που υλοποιεί το γραφείο του United Nations International Children's Emergency Fund (UNICEF) στην Ελλάδα, μέσω επιχειρησιακού εταίρου. Τα διαμερίσματα του πρώτου εδαφίου δύνανται να ενταχθούν σε πιλοτικό πρόγραμμα ημιαυτόνομης διαβίωσης που θα υλοποιηθεί σύμφωνα με την απόφαση του τελευταίου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 59. Η δαπάνη για την υλοποίηση του πιλοτικού προγράμματος καλύπτεται απευθείας από ενωσιακούς πόρους, χωρίς επιβάρυνση του Κρατικού Προϋπολογισμού.»

2. Στην παρ. 1 του άρθρου 59 του ν. 4837/2021, επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις: α) τροποποιείται το πρώτο εδάφιο με την προσθήκη της διαδικασίας και των προϋποθέσεων αδειοδότησης των διαμερισμάτων ημιαυτόνομης διαβίωσης από την οικεία Περιφέρεια, κατά παρέκκλιση της παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 2345/1995 (Α' 213), και των κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθεισών αποφάσεων, στο αντικείμενο της εξουσιοδότησης, β) προστίθενται τρίτο και τέταρτο εδάφιο, και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Οικονομικών, καθορίζονται οι ειδικότερες παρεχόμενες υπηρεσίες του προγράμματος «Ημιαυτόνομη Διαβίωση σε Διαμερίσματα των ατόμων δεκαπέντε ετών και άνω» του άρθρου 52, η διαδικασία και οι προϋποθέσεις αδειοδότησης των διαμερισμάτων ημιαυτόνομης διαβίωσης από την οικεία Περιφέρεια, κατά παρέκκλιση της παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 2345/1995 (Α' 213) και των κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθεισών αποφάσεων, το αναγκαίο προσωπικό για την παροχή των ανωτέρω υπηρεσιών, οι προδιαγραφές των διαμερισμάτων του προγράμματος, ο αριθμός των ωφελουμένων, τα πρωτόκολλα αξιολόγησης για την ένταξή τους στο πρόγραμμα, οι όροι εποπτείας από τους κατά τόπο αρμόδιους κοινωνικούς συμβούλους, οι λοιποί όροι και προϋποθέσεις σχεδιασμού, αξιολόγησης, υλοποίησης, εκτέλεσης, παρακολούθησης, χρηματοδότησης και διαχείρισης του προγράμματος, καθώς και κάθε ειδικό, τεχνικό ή λεπτομερειακό θέμα για την εφαρμογή του παρόντος. Ειδικότεροι όροι για την εφαρμογή του προγράμματος δύνανται να εξειδικεύονται με την πρόσκληση υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης. Με την απόφαση του πρώτου εδαφίου καθορίζεται, με κριτήριο τη βαρύτητα και τη συχνότητα κάθε παράβασης, το ύψος του προστίμου που επιβάλλεται από τον αρμόδιο Περιφερειάρχη και εισπράττεται κατά τις διατάξεις περί είσπραξης δημοσίων εσόδων για κάθε παράβαση των διατάξεών της, εντός του πλαισίου των πεντακοσίων (500) έως εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ, καθώς και οι παραβάσεις, για τις οποίες επιβάλλεται η ανάκληση της άδειας λειτουργίας, σωρευτικά ή μη με την επιβολή προστίμου, η αρμόδια υπηρεσία για τη βεβαίωσή του, η προθεσμία καταβολής του και ο δικαιούχος, στον οποίο αποδίδεται μετά από την είσπραξή του. Ειδικά για την υλοποίηση του πιλοτικού προγράμματος της παρ. 8 του άρθρου 52, τα θέματα του πρώτου και τρίτου εδαφίου ρυθμίζονται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.»

Άρθρο 78

Δαπάνες για τέλη λειτουργίας αιτίου αριθμού 1555

Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, στο οποίο εκχωρήθηκε δευτερογενώς ο σύντομος κωδικός 1555 του Εθνικού Σχεδίου Αριθμοδότησης, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 41217/30.7.2021 Απόφαση της Διεύθυνσης Τηλεπικοινωνιών της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων, αναλαμβάνει την υποχρέωση να καταβάλλει στον πάροχο Ο.Τ.Ε. Α.Ε., ο

οποίος καθορίζεται στην ως άνω απόφαση, ή στον εκάστοτε πάροχο που καθορίζεται με αντίστοιχη απόφαση, για όλο το διάστημα λειτουργίας του σύντομου κωδικού 1555, ετήσια και μηνιαία τέλη, καθώς και τα τέλη εισερχόμενων και εξερχόμενων κλήσεων για τη λειτουργία του.

ΜΕΡΟΣ ΣΤ' ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ

Άρθρο 79

Εγκρίσεις σκοπιμότητας για την εκπόνηση μελετών, υλοποίηση έργων και παροχή τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών για τη βελτίωση και ανάπτυξη κτιριακών υποδομών της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Υγείας, των εποπτευόμενων φορέων, του Αιγινήτειου Νοσοκομείου, του Αρεταίειου Νοσοκομείου και του Ευγενίδειου Θεραπευτηρίου και για την προμήθεια υγειονομικού υλικού, αναλώσιμου υλικού και αγαθών ή υπηρεσιών

1. Η αρμοδιότητα έκδοσης απόφασης έγκρισης σκοπιμότητας για την εκπόνηση μελετών, την υλοποίηση έργων και την παροχή τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών για τη βελτίωση και ανάπτυξη κτιριακών υποδομών της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Υγείας ανεξαρτήτως ποσού, καθώς και των εποπτευόμενων φορέων του για ποσό άνω των διακοσίων τριάντα τεσσάρων χιλιάδων (234.000,00) ευρώ, πλέον του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.), ανήκει στον Υπουργό Υγείας και ασκείται μετά από σχετική εισήγηση της αρμόδιας υπηρεσίας.

2. Η αρμοδιότητα έκδοσης απόφασης έγκρισης σκοπιμότητας για την εκπόνηση μελετών, την υλοποίηση έργων και την παροχή τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών για τη βελτίωση και ανάπτυξη κτιριακών υποδομών της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Υγείας ανεξαρτήτως ποσού, καθώς και των εποπτευόμενων φορέων του για ποσό κάτω των διακοσίων τριάντα τεσσάρων χιλιάδων (234.000,00) ευρώ, πλέον του Φ.Π.Α., κατανέμεται ως εξής:

α) για ποσό από σαράντα πέντε χιλιάδες (45.000,00) ευρώ μέχρι διακόσιες τριάντα τέσσερις χιλιάδες (234.000,00) ευρώ, πλέον του Φ.Π.Α., στον Διοικητή ή Υποδιοικητή της αρμόδιας Υγειονομικής Περιφέρειας (Υ.Π.Ε.),

β) για ποσό από δεκαπέντε χιλιάδες (15.000,00) ευρώ μέχρι σαράντα πέντε χιλιάδες (45.000) ευρώ, πλέον του Φ.Π.Α., στο Διοικητικό Συμβούλιο εκάστου φορέα, που υπάγεται στη Διοίκηση της Υγειονομικής Περιφέρειας (Δ.Υ.Π.Ε.),

γ) για ποσό μέχρι δεκαπέντε χιλιάδες (15.000,00) ευρώ, πλέον του Φ.Π.Α., στον Διοικητή εκάστου φορέα, που υπάγεται στη Δ.Υ.Π.Ε.,

δ) για τις κτιριακές υποδομές των πρωτοβάθμιων μονάδων υγείας και για ποσό μέχρι διακόσιες τριάντα τέσσερις χιλιάδες (234.000,00) ευρώ, πλέον του Φ.Π.Α., στον Διοικητή ή Υποδιοικητή της αρμόδιας Δ.Υ.Π.Ε.,

ε) για τις κτιριακές υποδομές των λοιπών εποπτευόμενων φορέων και για ποσό μέχρι σαράντα πέντε χιλιάδες (45.000,00) ευρώ, πλέον του Φ.Π.Α., στον Διοικητή ή Πρόεδρο του φορέα, ενώ για ποσό από σαράντα πέντε χιλιάδες (45.000,00) ευρώ έως διακόσιες τριάντα τέσσερις χιλιάδες (234.000,00) ευρώ, πλέον του Φ.Π.Α., στο Διοικητικό Συμβούλιο αυτών.

3. Σε ό,τι αφορά στην προμήθεια υγειονομικού υλικού, αναλώσιμου υλικού και αγαθών ή υπηρεσιών, εντός του προϋπολογισμού εκάστου φορέα, η αρμοδιότητα για την έγκριση σκοπιμότητας, ανεξαρτήτως ποσού, ανήκει στο Διοικητικό Συμβούλιο εκάστου, υπαγόμενου στη Δ.Υ.Π.Ε., φορέα, και στον Διοικητή ή Υποδιοικητή της αρμόδιας Υ.Π.Ε. για τους φορείς της Πρωτοβάθμιας και την Κεντρική Υπηρεσία των Υ.Π.Ε..

4. Ειδικά για το Αρεταίειο Νοσοκομείο, το Αιγινήτειο Νοσοκομείο και το Ευγενίδειο Θεραπευτήριο, η αρμοδιότητα έκδοσης απόφασης έγκρισης σκοπιμότητας για την περ. α) της παρ. 2 ανήκει στον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων, για την περ. β) της παρ. 2 στη Σύγκλητο του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, για την περ. γ) της παρ. 2, καθώς και για

την έγκριση σκοπιμότητας σε ό,τι αφορά στην προμήθεια υγειονομικού υλικού, αναλώσιμου υλικού και αγαθών ή υπηρεσιών, εντός του προϋπολογισμού εκάστου φορέα, ανεξαρτήτως ποσού, στην Εφορεία, προκειμένου για το Αρεταίειο και το Αιγινήτειο Νοσοκομείο, και στο Διοικητικό Συμβούλιο για το Ευγενίδειο Θεραπευτήριο.

5. Οι αποφάσεις έγκρισης σκοπιμότητας οι οποίες έχουν εκδοθεί, από την 4η.12.2021 και έως την έναρξη ισχύος του παρόντος, από το αρμόδιο σύμφωνα με το παρόν όργανο είναι νόμιμες.

Άρθρο 80

Υλοποίηση έργων στις δημόσιες υποδομές υγείας που έχουν ενταχθεί στο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας ή στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

Για την ανάθεση συμβάσεων έργων και μελετών, καθώς και για την παροχή τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών που αφορούν σε παρεμβάσεις σε δημόσιες υποδομές υγείας σε κτίρια μονάδων υγείας αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας και των εποπτευόμενων από αυτό νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, οι οποίες έχουν ενταχθεί στο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας, σύμφωνα με τον ν. 4799/2021 (Α' 78), ή στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, δεν απαιτείται έγκριση σκοπιμότητας.

Άρθρο 81

Παράταση της θητείας των οργάνων Διοίκησης των Υγειονομικών Περιφερειών

Κατά παρέκκλιση της κείμενης νομοθεσίας, παρατείνεται, από τη λήξη της και έως την 31η.7.2022, η θητεία των οργάνων Διοίκησης των Υγειονομικών Περιφερειών (Υ.Π.Ε.) της Χώρας.

Άρθρο 82

Προϋπηρεσία ιατρών σε χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης - Τροποποίηση παρ. 5 άρθρου 11 ν. 2889/2001

Στην παρ. 5 του άρθρου 11 του ν. 2889/2001 (Α' 37), περί των ιατρών του Εθνικού Συστήματος Υγείας (Ε.Σ.Υ.), προστίθενται δέκατο και ενδέκατο εδάφιο και η παρ. 5 διαμορφώνεται ως εξής:

«5. Οι ιατροί που προσλαμβάνονται για πρώτη φορά σε θέση Επιμελητών Α', Β' και Γ' διορίζονται με πενταετή θητεία.

Στο τέλος της πενταετίας η θέση επαναπροκηρύσσεται και εφόσον επιλεγεί ο ίδιος ιατρός διορίζεται ως μόνιμος.

Οι ιατροί που επιλέγονται δύο φορές για κατάληψη θέσης στο Ε.Σ.Υ. μονιμοποιούνται αυτοδίκαια στον βαθμό που κατέχουν μετά τη συμπλήρωση υπηρεσίας πέντε (5) ετών.

Για τη συμπλήρωση της πενταετίας λαμβάνεται υπόψη και ο χρόνος υπηρεσίας ιατρών που διορίστηκαν σε οργανική θέση του κλάδου ιατρών Ε.Σ.Υ. και έχασαν ή χάνουν τη θέση τους με την έκδοση απόφασης των επιτροπών εκδίκασης εκκρεμών ενστάσεων της παρ. 12 του άρθρου 37 του ν. 2519/1997 (Α' 165) ή με την έκδοση δικαστικής απόφασης.

Οι ιατροί που προσλαμβάνονται σε θέσεις διευθυντών διορίζονται με πενταετή θητεία, στο τέλος της οποίας ο ιατρός αξιολογείται από το Συμβούλιο Αξιολόγησης Διευθυντών και εφόσον η αξιολόγηση είναι θετική ο ιατρός μονιμοποιείται.

Οι διατάξεις αυτής της παραγράφου ισχύουν και για τους ιατρούς που διορίστηκαν σε θέση κλάδου ιατρών Ε.Σ.Υ. πριν από τη δημοσίευση αυτού του νόμου.

Για τους Επιμελητές Α' που διορίστηκαν για πρώτη φορά στο Ε.Σ.Υ. με τις διατάξεις του ν. 2519/1997 εξακολουθεί να ισχύει το εδάφιο 7 της παρ. 7 του άρθρου 11 του ν. 2889/2001.

Μετά τη μονιμοποίηση των παραπάνω ιατρών ισχύουν για την εξέλιξή τους οι διατάξεις του άρθρου 35 του ν. 2519/1997.

Η προϋπηρεσία ειδικευμένου ιατρού, σε υπηρεσίες του κρατικού συστήματος Κρατών Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπολογίζεται για την εξέλιξη του ιατρού ως προϋπηρεσία στο Ε.Σ.Υ..

Το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται και για την προϋπηρεσία ειδικευμένου ιατρού σε υπηρεσία υγείας του κρατικού συστήματος της Μεγάλης Βρετανίας, η οποία έχει πραγματοποιηθεί μετά από την 31η.12.2020, της Ελβετίας, των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, του Καναδά, της Αυστραλίας και της Ιαπωνίας.

Επίσης, δύνανται να υπολογίζονται για την εξέλιξη στο Ε.Σ.Υ. και η προϋπηρεσία ειδικευμένου ιατρού σε κλινική ή νοσοκομείο πανεπιστημιακού ιδρύματος, ανεξάρτητα από τη νομική του φύση, Κρατών Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των χωρών του προηγούμενου εδαφίου, «επειτα από σύμφωνη γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Υγείας.»

Άρθρο 83

Παράταση ισχύος της ρύθμισης για την εξαίρεση των νοσοκομείων του Εθνικού Συστήματος Υγείας από τη διαδικασία εκκαθάρισης για την υποβολή των δαπανών τους προς τον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας

Η ισχύς της παρ. 1 του άρθρου δέκατου του ν. 4771/2021 (Α' 16), περί της εξαίρεσης των νοσοκομείων του Εθνικού Συστήματος Υγείας (Ε.Σ.Υ.) από τη διαδικασία εκκαθάρισης για την υποβολή των δαπανών τους προς τον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.), παρατείνεται από τη λήξη της έως την 30ή.6.2022.

Άρθρο 84

Άσκηση ειδικευόμενων νοσηλευτών στην ειδικότητα της νοσηλευτικής δημόσιας υγείας/κοινοτικής νοσηλευτικής σε σχολικές μονάδες - Προσθήκη άρθρου 88Α στον ν. 4823/2021

Στον ν. 4823/2021 (Α' 136) προστίθεται άρθρο 88Α ως εξής:

«Άρθρο 88Α

Άσκηση ειδικευόμενων νοσηλευτών στην ειδικότητα της νοσηλευτικής δημόσιας υγείας/κοινοτικής νοσηλευτικής σε σχολικές μονάδες

Οι ειδικευόμενοι νοσηλευτές στην ειδικότητα της νοσηλευτικής της δημόσιας υγείας/κοινοτικής νοσηλευτικής πραγματοποιούν άσκηση στις σχολικές μονάδες της παρ. 5 του άρθρου 58 του ν. 4690/2020 (Α' 104), στις οποίες υπηρετεί σχολικός νοσηλευτής, ο οποίος έχει την ευθύνη της άσκησης τους. Ανά σχολική μονάδα δύνανται να ασκούνται δύο (2) ειδικευόμενοι νοσηλευτές στην ειδικότητα της νοσηλευτικής της δημόσιας υγείας/κοινοτικής νοσηλευτικής. Τα καθήκοντα, οι πράξεις και το έργο των ειδικευόμενων νοσηλευτών κατά την άσκηση τους στις σχολικές μονάδες περιγράφονται στο «Ηλεκτρονικό Βιβλιόριο Εκπαίδευσης» της παρ. 3 του άρθρου 59 του ν. 4690/2020. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Πρωτοβάθμιας, Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, ύστερα από εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Εκπαιδευτικού Προσωπικού Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, καθώς και της Γενικής Διεύθυνσης Σπουδών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, καθορίζονται οι σχολικές μονάδες, στις οποίες πραγματοποιείται η άσκηση του πρώτου εδαφίου, και εγκρίνεται η είσοδος των ειδικευόμενων νοσηλευτών σε αυτές.»

ΜΕΡΟΣ Ζ'

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Άρθρο 85

Οριοθέτηση και άλλες πολεοδομικές ρυθμίσεις οικισμών - Αντικατάσταση άρθρου 12 και παρ. 2 άρθρου 16 ν. 4759/2020, κατάργηση άρθρου 19 ν. 2508/1997

1. Το άρθρο 12 του ν. 4759/2020 (Α' 245) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 12

Οριοθέτηση και άλλες πολεοδομικές ρυθμίσεις οικισμών

1. Με Προεδρικό Διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ορίζονται τα κριτήρια, ο τρόπος, οι διαδικασίες οριοθέτησης των οικισμών της Χώρας με πληθυσμό κάτω των δύο χιλιάδων (2.000) κατοίκων που φέρονται απογεγραμμένοι ως αυτοτελείς σε απογραφή προ του έτους 1983, περιλαμβανομένων και των προϋφιστάμενων του 1923 οικισμών και καθορίζονται οι γενικοί όροι και περιορισμοί δόμησης, οι χρήσεις γης, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο στοιχείο για την προστασία της φυσιογνωμίας τους. Με το ίδιο διάταγμα δύνανται να τίθενται χρονικές προθεσμίες εντός των οποίων ολοκληρώνεται η διοικητική διαδικασία έγκρισης των σχετικών μελετών.

2. Η οριοθέτηση των οικισμών της παρ. 1, γίνεται στο πλαίσιο είτε Τοπικού Πολεοδομικού Σχεδίου (Τ.Π.Σ.), είτε Ειδικού Πολεοδομικού Σχεδίου (Ε.Π.Σ.), είτε αυτοτελούς προεδρικού διατάγματος που καλύπτει τουλάχιστον έναν (1) οικισμό.

Στη τελευταία περίπτωση το προεδρικό διάταγμα εκδίδεται μετά από γνώμη του οικείου Συμβουλίου Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων (ΣΥ.ΠΟ.ΘΑ.) ή του αρμοδίου Κεντρικού Συμβουλίου Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων (ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.ΘΑ.) για τις περιπτώσεις παραδοσιακών οικισμών και οικισμών της περ. δ), και πρόταση του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού και ειδικότερα:

α) με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας για τις περιπτώσεις μη προστατευόμενων οικισμών σε όλη την επικράτεια ή παραδοσιακών οικισμών πλην των κατωτέρω περ. β) και γ),

β) με πρόταση του αρμοδίου για τα νησιά του Αιγαίου Υπουργού, στην περίπτωση παραδοσιακών οικισμών των περιφερειών Βορείου και Νοτίου Αιγαίου,

γ) με πρόταση του αρμοδίου Υπουργού για τη Μακεδονία και Θράκη, στην περίπτωση παραδοσιακών οικισμών των περιφερειών Δυτικής και Κεντρικής Μακεδονίας και Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης,

δ) στις περιπτώσεις οικισμών της Επικράτειας οι οποίοι, στο σύνολό τους ή σε τμήμα τους, έχουν κηρυχθεί αρχαιολογικοί χώροι ή ιστορικοί τόποι ή περιλαμβάνονται στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO, πέραν των ανωτέρω κατά περίπτωση αρμόδιων Υπουργών, το προεδρικό διάταγμα προτείνεται από κοινού με τον Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού.

Με το ίδιο Προεδρικό Διάταγμα οριοθέτησης κάθε οικισμού καθορίζονται οι όροι και περιορισμοί δόμησης, καθώς και οι επιτρεπόμενες χρήσεις γης, ανάλογα με την κατηγορία, τη φυσιογνωμία και τον βαθμό προστασίας του.

Το ως άνω Προεδρικό Διάταγμα δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, συνοδευόμενο από τοπογραφικό διάγραμμα ή ορθοφωτοχάρτη κατάλληλης κλίμακας (1:1.000 έως 1:5000), στο οποίο σημειώνονται τα όρια του οικισμού, ως κορυφές κλειστής ή κλειστών πολυγωνικών γραμμών με τις ψηφιακές συντεταγμένες αυτών εξαρτημένες από το Εθνικό Τριγωνομετρικό Δίκτυο (ΕΓΣΑ' 87).

Για τους ήδη οριοθετημένους οικισμούς δεν είναι επιτρεπτή η διεύρυνση των ορίων τους με νέα διοικητική πράξη οριοθέτησης, παρά μόνο για λόγους νομιμότητας κατά την αρχική οριοθέτηση του οικισμού, όπως για πλάνη περί τα πράγματα, με πράξη, η οποία πρέπει να αιτιολογείται ειδικώς με αναφορά σε συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά και στοιχεία.

3. Μέχρι τη δημοσίευση του Προεδρικού Διατάγματος της παρ. 1, για τον προσδιορισμό των ορίων των οικισμών, βάσει της παρ. 2, λαμβάνονται υπόψη τα προσφορότερα διαθέσιμα ιστορικά και σύγχρονα χαρτογραφικά στοιχεία κατάλληλης κλίμακας και εφαρμόζονται τα κριτήρια που ορίζονται κατά περίπτωση στα άρθρα 81 έως 84 και 100 του Κώδικα Βασικής Πολεοδομικής Νομοθεσίας (Δ' 580), ανάλογα με το είδος, τη φυσιογνωμία και την κατηγορία του οικισμού.

4. Το Προεδρικό Διάταγμα της παρ. 1 δεν εφαρμόζεται σε οικισμούς που δημιουργήθηκαν μετά την έναρξη εφαρμογής του

ν. 1337/1983 (Α'33) και σε οικισμούς που προϋπάρχουν του 1923, με πληθυσμό πάνω από δύο χιλιάδες (2.000) κατοίκους.

5. Οικισμοί προϋφιστάμενοι του 1923, που έχουν συμπεριληφθεί σε όρια Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων (Γ.Π.Σ.), εγκεκριμένων με τον ν. 1337/1983, δεν απαιτείται να οριοθετηθούν με το παρόν. Κατά την δε πολεοδόμησή τους ως περιοχή εντός ορίων οικισμού, λαμβάνεται το όριο της περιοχής που έχει απεικονιστεί στο εγκεκριμένο Γενικό Πολεοδομικό σχέδιο, ως οικισμός προϋφιστάμενος του 1923 ή ως πυκνοδομημένο τμήμα αυτού ή, ελλείψει τέτοιας ένδειξης, ως το πυκνοδομημένο τμήμα του οικισμού.

6. Για την πολεοδόμηση και την επέκταση των οικισμών που έχουν δημιουργηθεί μέχρι την ισχύ του ν. 1337/1983, περιλαμβανομένων και των οικισμών, προϋφισταμένων του έτους 1923, που οριοθετούνται σύμφωνα με την παρ. 2, απαιτείται η ύπαρξη εγκεκριμένου Τ.Π.Σ. ή Ε.Π.Σ., σύμφωνα με τα άρθρα 7 και 8 του ν. 4447/2016 (Α' 241).

Μέχρι την έγκριση των σχεδίων αυτών για την πολεοδόμηση και επέκταση οικισμού της παρ. 1, που οριοθετείται με την παρ. 2 του παρόντος, απαιτείται η ύπαρξη εγκεκριμένου Γ.Π.Σ. ή Σχεδίου Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης (Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π.) του ν. 2508/1997 (Α' 124), με το οποίο προβλέπεται η πολεοδόμηση και επέκταση του συγκεκριμένου οικισμού.

Σε περίπτωση που για το εγκεκριμένο Γ.Π.Σ. ή Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π. δεν έχει τηρηθεί η διαδικασία της Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και δεν έχει εκπονηθεί Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Σ.Π.Μ.Ε.), σύμφωνα με την υπό στοιχεία ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ. 107017/28.8.2006 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Χωρο.τ.α.ξίας και Δημοσίων Έργων (Β' 1225), είναι δυνατό να εκπονηθεί και να εγκριθεί Σ.Μ.Π.Ε. για τον εκάστοτε οικισμό, για τον οποίο απαιτείται επίσης η εκπόνηση πολεοδομικής μελέτης, σύμφωνα με το π.δ. 20/30.8.1985 (Δ' 414). Η έγκριση της πολεοδόμησης και επέκτασης του οικισμού γίνεται σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 31 του ν. 4067/2012 (Α' 79).

7. Κατ' εξαίρεση στην περιοχή εντός των ορίων των οικισμών, δύναται και πριν την εκπόνηση των γενικών σχεδίων της παρ. 6 του παρόντος, να εγκριθεί και ανεξάρτητη πολεοδομική μελέτη που μπορεί να περιορίζεται σε τμηματική πολεοδομική ρύθμιση κατά μήκος των κυρίων οδικών αξόνων ή σε άλλα πολεοδομικά ενδιαφέροντα σημεία. Με τη μελέτη αυτή καθορίζονται κοινόχρηστοι, κοινωφελείς και οικοδομήσιμοι χώροι, χρήσεις γης και όροι και περιορισμοί δόμησης. Για τη μελέτη αυτή εκπονείται και εγκρίνεται ρυμοτομικό σχέδιο, κατά το ν.δ. της 17.7.1923 (Α' 228).

Με απόφαση του αρμοδίου για την έγκριση της πολεοδομικής μελέτης οργάνου, που εκδίδεται μετά από πρόταση του οικείου Δημοτικού Συμβουλίου, μπορεί να επιβληθεί στις ιδιοκτησίες που περιλαμβάνονται στην περιοχή εντός των ορίων του οικισμού ή σε τμήμα της, η υποχρέωση συμμετοχής, είτε μόνο εισφοράς σε γη, είτε μόνο εισφοράς σε χρήμα, είτε εισφοράς σε γη και σε χρήμα, σύμφωνα με τις παρ. 4 και 5 του άρθρου 8 του ν. 1337/1983 και του άρθρου 21 του ν. 2508/1997 (Α' 124).

Η έγκριση της πολεοδόμησης του οικισμού γίνεται σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 31 του ν. 4067/2012 και συνοδεύεται από εγκεκριμένη Σ.Μ.Π.Ε. που εκπονείται και εγκρίνεται σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της παρ. 6 του παρόντος.

8. Για την εφαρμογή της πολεοδομικής μελέτης επέκτασης των οικισμών της παρ. 1, εφαρμόζεται ανάλογα το άρθρο 12 του ν. 1337/1983.

Στις περιπτώσεις που η επέκταση συγκεκριμένου οικισμού προβλέπεται από εγκεκριμένο Τοπικό ή Ειδικό Πολεοδομικό Σχέδιο των άρθρων 7 και 8 του ν. 4447/2016 (Α' 241) εγκρίνεται Ρυμοτομικό Σχέδιο Εφαρμογής (Ρ.Σ.Ε.).

9. Οι παρ. 6, 7 και 8 του παρόντος δύνανται να εφαρμόζονται και στους οικισμούς που έχουν χαρακτηριστεί ως αξιόλογοι, παραδοσιακοί, καθώς και σε παραλιακούς οικισμούς ή σε οικισμούς ευρισκόμενους σε περιβαλλοντικά ευαίσθητες περιοχές, ιστορικούς τόπους ή σε άλλο καθεστώς προστασίας.»

2. Η παρ. 2 του άρθρου 16 του ν. 4759/2020 (Α' 245) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να ορίζονται οι προδιαγραφές, τα ληπτέα στοιχεία και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εκπόνηση των μελετών οριοθέτησης των οικισμών σύμφωνα με το άρθρο 12.»

3. Το άρθρο 19 του ν. 2508/1997, περί πολεοδομικών ρυθμίσεων για οικισμούς μέχρι δύο χιλιάδων (2.000) κατοίκων, καταργείται.

Άρθρο 86

Όροι δόμησης και έργα υποδομής οργανισμών κοινής ωφέλειας - Προσθήκη παρ. 5 στο άρθρο 44 ν. 4759/2020

Στο άρθρο 44 του ν. 4759/2020 (Α' 245), περί χρήσεων γης, προστίθεται παρ. 5 ως εξής:

«5. Στις περιοχές εκτός σχεδίων πόλεως και εκτός ορίων των νομίμως υφισταμένων οικισμών προ του έτους 1923, που στερούνται ρυμοτομικού σχεδίου, αλλά στις οποίες έχουν καθοριστεί χρήσεις γης, όροι και περιορισμοί δόμησης από εργαλεία πολεοδομικού σχεδιασμού πρώτου επιπέδου (Γ.Π.Σ., Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π., Τ.Π.Σ., Ε.Π.Σ.) ή από Προεδρικά Διατάγματα που έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση είτε της παρ. 2 του άρθρου 10 του από 17.7.1923 ν.δ. (Α' 228), είτε του άρθρου 29 του ν. 1337/1983 (Α' 33), περί Ζωνών Οικιστικού Ελέγχου, εφόσον έχουν τεθεί σε εφαρμογή πριν τη θέση σε ισχύ του π.δ. 59/2018 (Α' 114), όπου προβλέπονται ως χρήση γης από τα παραπάνω εργαλεία και διατάγματα είτε τα «απολύτως απαραίτητα» ή «απολύτως αναγκαία» ή «απαραίτητα» ή «αναγκαία» έργα υποδομής οργανισμών κοινής ωφέλειας, είτε τα έργα υποδομής οργανισμών κοινής ωφέλειας, ως τέτοια χρήση γης νοούνται οι ειδικές χρήσεις γης της παρ. 33 και της περ. α' της υποπαρ. 48. 2 της παρ. 48 του Μέρους ΙΙ του άρθρου 1 του ανωτέρω διατάγματος.

Στο μέτρο που τα ως άνω εργαλεία, διατάγματα και αποφάσεις παραλείπουν τον καθορισμό όρων και περιορισμών δόμησης για την εν λόγω χρήση γης, εφαρμόζεται, με την επιφύλαξη του Κεφαλαίου Γ' του παρόντος, το π.δ. 24/31.5.1985 (Δ' 270).»

Άρθρο 87

Παράταση ανάρτησης δικαιολογητικών υπαγωγών στον ν. 4178/2013 - Αντικατάσταση παρ. 11 άρθρου 51 ν. 4643/2019

Η παρ. 11 του άρθρου 51 του ν. 4643/2019 (Α' 193), περί ημερομηνιών υποβολής δικαιολογητικών για την υπαγωγή στον ν. 4178/2013 (Α' 174) αντικαθίσταται ως εξής:

«11. Για τις περιπτώσεις υπαγωγής στον ν. 4178/2013, οι οποίες δεν μεταφέρονται στον ν. 4495/2017 (Α' 167) και τις περιπτώσεις υπαγωγής στον ν. 4014/2011 (Α' 209) που έχουν μεταφερθεί στον ν. 4178/2013, ο μηχανικός υποχρεούται να ολοκληρώσει την ηλεκτρονική υποβολή των απαραίτητων δικαιολογητικών μέχρι τις 31.12.2022.»

Άρθρο 88

Παρεκκλίσεις από όρους δόμησης για κτίρια κοινής ωφέλειας - Τροποποίηση παρ. 5 άρθρου 40 ν. 4495/2017

Στην παρ. 5 του άρθρου 40 του ν. 4495/2017 (Α' 167), προστίθενται εδάφια τρίτο και τέταρτο και η παρ. 5 διαμορφώνεται ως εξής:

«5. Για την έγκριση παρεκκλίσεων από τους ισχύοντες όρους και περιορισμούς δόμησης περιοχών, όπου αυτές προβλέπονται, υποβάλλονται στην αρμόδια Υπηρεσία Δόμησης (Υ.ΔΟΜ.) τα προβλεπόμενα, κατά περίπτωση, στοιχεία και δικαιολογητικά. Η Υ.ΔΟΜ., μετά από τον έλεγχό τους, τα διαβιβάζει στην αρμόδια υπηρεσία για τη χορήγηση της παρέκκλισης εντός είκοσι (20) ημερών. Κατ' εξαίρεση, όταν υποβάλλεται αίτημα έγκρισης παρεκκλίσεων για τα κτίρια κοινής ωφέλειας της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 7 του π.δ. 24/1985 (Δ' 270), η Υ.ΔΟΜ. χορηγεί την έγκριση εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών, εφόσον αποδέχεται το αίτημα. Στην περίπτωση που η απόφαση

της Υ.ΔΟΜ. είναι απορριπτική, την διαβιβάζει, μαζί με το αίτημα, στην αρμόδια για τη χορήγηση της παρέκκλισης υπηρεσία, εντός είκοσι (20) ημερών από την έκδοση αυτής.»

Άρθρο 89

Ολοκλήρωση ηλεκτρονικής υποβολής δικαιολογητικών αυθαίρετων κατασκευών - Τροποποίηση της περ. ια) του άρθρου 99 του ν. 4495/2017

Το τρίτο και το τέταρτο εδάφιο της περ. ια) του άρθρου 99 του ν. 4495/2017 (Α' 167), περί ολοκλήρωσης της υποβολής των δικαιολογητικών για την υπαγωγή στον ν. 4495/2017, αντικαθίστανται με ένα νέο εδάφιο και το άρθρο 99 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 99

Δικαιολογητικά υπαγωγής αυθαίρετης κατασκευής ή αυθαίρετης αλλαγής χρήσης στις διατάξεις του παρόντος

Εξουσιοδοτημένος μηχανικός εισάγει στο πληροφοριακό σύστημα του παρόντος τα στοιχεία και δικαιολογητικά που αφορούν την αυθαίρετη κατασκευή ή την αυθαίρετη αλλαγή χρήσης, συμπληρώνοντας τα φύλλα καταγραφής σύμφωνα με το Παράρτημα Α' και τις ρυθμίσεις των επομένων άρθρων. Η υπαγωγή στις διατάξεις του παρόντος συνοδεύεται από τα εξής δικαιολογητικά, τα οποία υποβάλλονται με μέριμνα του ιδιοκτήτη και του μηχανικού και τα οποία φυλάσσει ο ιδιοκτήτης μετά την εισαγωγή τους στο πληροφοριακό σύστημα:

α) αίτηση:

Σε κάθε οικοπέδο ή γήπεδο η διαδικασία υπαγωγής αυθαίρετων κατασκευών ή αυθαίρετης αλλαγής χρήσης στις διατάξεις του παρόντος μπορεί, κατ' επιλογή των ιδιοκτητών, να γίνεται είτε με μία αίτηση υπαγωγής για το σύνολο των αυθαίρετων κατασκευών ή χρήσεων είτε με περισσότερες αιτήσεις για κάθε μεμονωμένο αυτοτελή χώρο οριζόντιας ή κάθετης ιδιοκτησίας, που αποτελεί αντικείμενο μεταβίβασης.

Την αίτηση υποβάλλει:

αα) ο ιδιοκτήτης του ακινήτου στο οποίο έχει εκτελεστεί η αυθαίρετη κατασκευή ή έχει εγκατασταθεί αυθαίρετη χρήση. Δικαίωμα υπαγωγής έχουν, επίσης, ο ψιλός κύριος, ο επικαρπωτής, ο εργολάβος για τις περιερχόμενες σε αυτόν συνεπεία εργαλαβικού προσυμφώνου ιδιοκτησίες, ο μισθωτής εφόσον έχει το δικαίωμα έκδοσης οικοδομικής άδειας από τη μισθωτική σύμβαση και επί νομικών προσώπων ο νόμιμος εκπρόσωπος αυτών, καθώς και ο φερόμενος ως ιδιοκτήτης επί του οποίου έχουν καταλογιστεί πρόστιμα ανέγερσης και διατήρησης,

ββ) ο νομίμως εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπος του ιδιοκτήτη,

γγ) όσοι έχουν λάβει έγκριση εξαγοράς, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 5 και 6 του ν. 3147/2003,

δδ) ο συνιδιοκτήτης, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο ανωτέρω άρθρο.

β) Υπεύθυνη Δήλωση του ν. 1599/1986 του αιτούντος, θεωρημένη για τη γνησιότητα της υπογραφής, στην οποία περιλαμβάνονται:

αα) τα ατομικά του στοιχεία,

ββ) ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου του (Α.Φ.Μ.),

γγ) η Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (Δ.Ο.Υ.) φορολογίας του,

δδ) ο αριθμός και το έτος της οικοδομικής άδειας, αν υπάρχει,

εε) το εμβαδόν και η χρήση της αυθαίρετης κατασκευής,

στστ) η ημερομηνία ολοκλήρωσης του φέροντος οργανισμού ή της αυθαίρετης κατασκευής ή εγκατάστασης της αυθαίρετης χρήσης σε αυτό σύμφωνα με το άρθρο 97,

ζζ) αν πρόκειται για κύρια και μοναδική κατοικία,

ηη) δήλωση ότι η αυθαίρετη κατασκευή ή αυθαίρετη χρήση δεν εμπίπτει στις περιπτώσεις του άρθρου 89.

γ) Τελευταία δήλωση του εντύπου Ε9 στην οποία αναφέρεται το ακίνητο, όπου βρίσκεται η αυθαίρετη κατασκευή ή χρήση, ανεξαρτήτως αν έχουν δηλωθεί επί του εντύπου οι αυθαίρετες κατασκευές.

Κληρονόμοι ακινήτων στα οποία υπάρχουν αυθαίρετες κατασκευές ή χρήσεις καταθέτουν συμπληρωματικά το Ε9 του αποβιώσαντος δικαιοπάροχου.

Αν έχει μεταβιβαστεί αυθαίρετη κατασκευή ή αυθαίρετη αλλαγή χρήσης που έχει ρυθμιστεί με τον ν. 4014/2011 ή τον ν. 4178/2013, τη διαδικασία μετάβασης της δήλωσης στον παρόντα μπορεί να κάνει ο νέος ιδιοκτήτης.

δ) Τεχνική έκθεση εξουσιοδοτημένου αρμόδιου μηχανικού με την περιγραφή της αυθαίρετης κατασκευής ή της αυθαίρετης χρήσης μόνον ως προς το εμβαδόν και τη χρήση του αυθαίρετου, αν πρόκειται για πρόχειρη κατασκευή της παρ. 75 του άρθρου 2 του ν. 4067/2012 (Α' 79). Στην τεχνική έκθεση περιγράφονται οι λόγοι αδυναμίας αποτύπωσης του συνόλου του ακινήτου σύμφωνα με την υποπερ. ααα' της περ. ββ' της παρ. στ' του παρόντος άρθρου.

ε) Φωτογραφίες της αυθαίρετης κατασκευής ή της αυθαίρετης αλλαγής χρήσης.

στ) Σχέδια ως εξής:

αα) σε περίπτωση ύπαρξης οικοδομικής άδειας τα εξής αντίγραφα:

ααα) του στελέχους της οικοδομικής άδειας, καθώς και απόσπασμα ρυμοτομικού για τις περιοχές για τις οποίες υφίστανται εγκεκριμένα σχέδια,

βββ) του τοπογραφικού διαγράμματος,

γγγ) του διαγράμματος κάλυψης, στο οποίο σημειώνεται η θέση και το περίγραμμα της αυθαίρετης κατασκευής ή της αυθαίρετης αλλαγής χρήσης και τα πολεοδομικά μεγέθη υπέρβασης, όπως επηρεάζουν τους σχετικούς υπολογισμούς,

δδδ) της κάτοψης του ορόφου, στην οποία σημειώνεται η αυθαίρετη κατασκευή για την οποία ζητείται η υπαγωγή στις ρυθμίσεις του παρόντος.

Θεωρείται ως κάτοψη για την εφαρμογή της παρούσας το σχέδιο κάτοψης, το οποίο προσαρτήθηκε στην πράξη σύστασης διηρημένων ιδιοκτησιών στις περιπτώσεις αυτοτελών οριζόντιων ή καθέτων ιδιοκτησιών, των οποίων η οικοδομική άδεια εκδόθηκε πριν από την έναρξη ισχύος του από 8.9.1983 προεδρικού διατάγματος (Δ' 394).

Αν η πραγματική κατάσταση συμφωνεί με τα σχέδια της σύστασης διηρημένων ιδιοκτησιών, είναι δυνατή η υποβολή της κάτοψης που επισυνάπτεται στη σύσταση και δεν απαιτείται να προβεί ο μηχανικός στη σύνταξη νέου σχεδίου κάτοψης, χωρίς όμως αυτό να πιστοποιεί τη νομιμότητα της ιδιοκτησίας σύμφωνα με τις πολεοδομικές διατάξεις. Ο έλεγχος των αυθαιρεσιών γίνεται σε κάθε περίπτωση σύμφωνα με τα εγκεκριμένα σχέδια της οικοδομικής άδειας,

εεε) τομή της αυθαίρετης κατασκευής ή του χώρου στον οποίο έχει εγκατασταθεί η αυθαίρετη χρήση,

ββ) αν δεν έχει εκδοθεί οποιαδήποτε οικοδομική άδεια ή αυτή δεν είναι δυνατόν να ανευρεθεί, επισυνάπτονται:

ααα) τοπογραφικό διάγραμμα εξαρτημένου από το κρατικό σύστημα συντεταγμένων, στο οποίο αποτυπώνονται τα μεγέθη της αυθαίρετης κατασκευής.

Ειδικά στις περιπτώσεις αυτοτελών οριζόντιων ή καθέτων ιδιοκτησιών με αποκλειστική χρήση, στις οποίες υπάρχει αδυναμία τοπογραφικής αποτύπωσης του συνόλου του ακινήτου ως εξαρτημένο τοπογραφικό διάγραμμα, νοείται το εξαρτημένο τοπογραφικό διάγραμμα το οποίο αποτυπώνει την έκταση που καταλαμβάνει η αυτοτελής ιδιοκτησία και αναγράφει την επιφάνειά της, καθώς και το ποσοστό συνιδιοκτησίας της. Η αδυναμία τοπογραφικής αποτύπωσης του συνόλου του ακινήτου αιτιολογείται στην τεχνική έκθεση της παρ. δ,

βββ) κάτοψη της αυθαίρετης κατασκευής ή του χώρου που έχει εγκατασταθεί η αυθαίρετη αλλαγή χρήσης,

γγγ) τομή της αυθαίρετης κατασκευής ή του χώρου που έχει εγκατασταθεί η αυθαίρετη αλλαγή χρήσης,

γγ) αν έχει απολεσθεί ο φάκελος της οικοδομικής άδειας, εφόσον η απώλεια βεβαιώνεται από την αρμόδια Υπηρεσία Δόμησης και, προκειμένου να διερευνηθεί η νομιμότητα του υφισταμένου κτιρίου, είναι δυνατή η υποβολή στην αρμόδια Υπηρεσία Δόμησης φακέλου αποτύπωσης κτιρίου, που έχει ανεγερθεί με βάση οικοδομική άδεια πριν από τις 28. 7.2011 η οποία έχει απολεσθεί.

Για να γίνει αποδεκτός ο φάκελος από την οικεία Υπηρεσία Δόμησης, πρέπει να περιλαμβάνει τοπογραφικό διάγραμμα, διάγραμμα κάλυψης, σύμφωνα με τις προδιαγραφές του από 8.9.1983 Προεδρικού Διατάγματος, κατόψεις αποτύπωσης όλων των ορόφων, τομή, φωτογραφίες όλων των όψεων, υπεύθυνη δήλωση μηχανικού ότι στο διάγραμμα κάλυψης οι υπολογισμοί και ο έλεγχος του υφιστάμενου κτιρίου έχει γίνει σύμφωνα με τους όρους και περιορισμούς δόμησης που ίσχυαν κατά το χρόνο έκδοσης της οικοδομικής άδειας για την οποία υποβάλλεται ο φάκελος αποτύπωσης, καθώς και κρατήσεις και εισφορές σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Θεωρείται ως κάτοψη, για την εφαρμογή της παρούσας, το σχέδιο κάτοψης το οποίο προσαρτήθηκε στην πράξη σύστασης διηρημένων ιδιοκτησιών στις περιπτώσεις αυτοτελών οριζόντιων ή καθέτων ιδιοκτησιών, των οποίων η οικοδομική άδεια εκδόθηκε πριν από την έναρξη ισχύος του από 8.9.1983 Προεδρικού Διατάγματος. Αν η πραγματική κατάσταση συμφωνεί με τα σχέδια της σύστασης διηρημένων ιδιοκτησιών, είναι δυνατή η υποβολή της κάτοψης που επισυνάπτεται στη σύσταση και δεν απαιτείται να προβεί ο μηχανικός στη σύνταξη νέου σχεδίου κάτοψης. Τα σχέδια κατατίθενται εις διπλούν και θεωρούνται από την αρμόδια Υπηρεσία Δόμησης. Η μία σειρά σχεδίων χορηγείται στον ενδιαφερόμενο και ο φάκελος συμπληρώνει την απολεσθείσα οικοδομική άδεια στο αρχείο της Υπηρεσίας Δόμησης.

ζ) δημόσια έγγραφα ή αεροφωτογραφίες, από τα οποία αποδεικνύεται ο χρόνος ολοκλήρωσης της κατασκευής και ο χρόνος εγκατάστασης της χρήσης,

η) στατικός έλεγχος των παραβάσεων:

αα) μελέτη στατικής επάρκειας πραγματοποιείται για κάθε κατασκευή που ανήκει σε μία από τις κατωτέρω περιπτώσεις, εκτός των περιπτώσεων των κατηγοριών 1, 2 και 3 του άρθρου 96 και κτιρίων σπουδαιότητας Σ1 σύμφωνα με τον Ελληνικό Αντισεισμικό Κανονισμό (ΕΑΚ):

ααα) κάθε ανεξάρτητη κατασκευή που είναι εξ ολοκλήρου αυθαίρετη,

βββ) οι αυθαίρετες κατασκευές που έχουν υπαχθεί στο ν. 4178/2013 και, με βάση ένα τουλάχιστον από τα υποβληθέντα Δελτία Ελέγχου Δομικής Τρωτότητας Αυθαίρετου (ΔΕΔΟ.Τ.Α.) που την αφορούν, κατατάσσεται σε υψηλής (Υ) προτεραιότητας περαιτέρω έλεγχου,

γγγ) για κάθε αυθαίρετη προσθήκη ή τροποποίηση ή αλλαγή χρήσης που έχει εκτελεστεί ή εγκατασταθεί σε κτίρια κατηγορίας σπουδαιότητας Σ2, Σ3 και Σ4, σύμφωνα με τον Ελληνικό Αντισεισμικό Κανονισμό,

ββ) δεν απαιτείται υποβολή μελέτης στατικής επάρκειας αλλά τεχνική έκθεση αρμόδιου μηχανικού στις εξής περιπτώσεις:

ααα) μετατροπή ημιυπαίθριου χώρου σε κλειστό,

βββ) διαμερισμάτωση ή αλλαγή διαρρύθμισης χώρου, που δεν επιφέρει αύξηση μόνιμου φορτίου πάνω από δέκα τοις εκατό (10%) στην επιφάνεια στην οποία έχει συντελεστεί η παρέμβαση,

γγγ) πατάρια ισογείου που είναι στατικά ανεξάρτητα από το φέροντα οργανισμό του κτιρίου και πατάρια υπερκείμενων ορόφων όταν το συνολικό ίδιο βάρος δεν επιφέρει αύξηση του μόνιμου φορτίου της υποκείμενης πλάκας πάνω από δεκαπέντε τοις εκατό (15%). Στην περίπτωση αυτή εξετάζεται η σύνδεση με στοιχεία του φέροντος οργανισμού, τα οποία και θα ενισχύονται για ενδεχόμενες τοπικές αστοχίες,

δδδ) πρόβολοι με προσαύξηση μέχρι τριάντα τοις εκατό (30%) του εμβαδού τους και μέχρι είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του πλάτους τους,

εεε) κατασκευή στο δώμα κτιρίων μέχρι το είκοσι τοις εκατό (20%) της επιφάνειας αυτού,

στστστ) υπόγειοι χώροι μέγιστης επιφάνειας έως αυτής του ισογείου, κατασκευασμένοι με περιμετρικούς τοίχους από μαπτική τοιχοποιία ή οπλισμένο σκυρόδεμα, τα οποία καλύπτουν τουλάχιστον το εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) της περιμέτρου,

ζζζ) αλλαγή χρήσης με την προϋπόθεση ότι δεν διαφοροποιείται η κατηγορία σπουδαιότητας και η οποία δεν επιφέρει αυθροιστική αύξηση των κινητών και μόνιμων φορτίων πάνω από τριάντα τοις εκατό (30%) του μόνιμου φορτίου πριν από την πα-

ρέμβαση,

ηηη) μετατροπή πιλοτής σε κλειστό χώρο με προσθήκη περιμετρικών τοίχων από μαπτική τοιχοποιία ή οπλισμένο σκυρόδεμα, το οποίο καλύπτει τουλάχιστον το εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) της περιμέτρου,

θθθ) υπόγεια που ξεμπαζώθηκαν και είναι κατασκευασμένα με περιμετρικούς τοίχους από μαπτική τοιχοποιία ή οπλισμένο σκυρόδεμα, το οποίο καλύπτει τουλάχιστον το εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) της περιμέτρου,

ιιι) σοφίτες με την προϋπόθεση ότι, από τον έλεγχο του συνολικού σεισμικού φορτίου (τέμνουσα βάση) μετά την προσθήκη των αυθαίρετων κατασκευών στο σύνολο του κτιρίου, προκύπτει ότι αυτό δεν υπερβαίνει το 1,20 του αντίστοιχου σεισμικού φορτίου του υφιστάμενου κτιρίου, χωρίς τις αυθαίρετες κατασκευές. Στην περίπτωση αυτή εξετάζεται και η επάρκεια των φερόντων στοιχείων της σοφίτας, καθώς και η σύνδεσή τους με το φέροντα οργανισμό του υφιστάμενου κτιρίου.

Η μελέτη στατικής επάρκειας μπορεί να υποβάλλεται μέσα σε προθεσμία τριών (3) ετών από την ημερομηνία υπαγωγής για τα κτίρια σπουδαιότητας Σ4, Σ3 και πέντε (5) ετών για τα κτίρια σπουδαιότητας Σ2.

Για τα κτίρια που έχουν ήδη υπαχθεί στον ν. 4178/2013, η υποχρέωση υποβολής μελέτης στατικής επάρκειας ή τεχνικής έκθεσης, εφόσον αυτή απαιτείται με τις προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου υποβάλλεται κατά την ολοκλήρωση της ηλεκτρονικής ταυτότητας του κτιρίου ως αυτή ορίζεται στα άρθρα 53 επ.,

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύνανται να καθορίζεται κάθε σχετικό θέμα για την εφαρμογή της παρούσας, όπως το περιεχόμενο για την μελέτη στατικής επάρκειας, τις προϋποθέσεις εκπόνησης αυτής και το χρονοδιάγραμμα για την στατική ενίσχυση του κτιρίου, τις συνέπειες και τους όρους της μη συμμόρφωσης όσον αφορά την στατική επάρκεια των κτιρίων που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του παρόντος νόμου.

θ) Τεχνική έκθεση αρμόδιου μηχανικού για τον ηλεκτρομηχανολογικό έλεγχο του πίνακα των γειώσεων και των λοιπών ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων, αν υπάρχουν για κάθε μεμονωμένη αυθαίρετη κατασκευή, εξαιρουμένων των κατοικιών, καθώς και για αυθαίρετη κατασκευή ή αλλαγή χρήσης που έχει εκτελεστεί ή εγκατασταθεί σε κτίρια που δεν έχουν χρήση κατοικίας. Η ανωτέρω τεχνική έκθεση μπορεί να υποβάλλεται μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ετών από την ημερομηνία υπαγωγής και σε κάθε περίπτωση πριν από τη συμπλήρωση της ταυτότητας του κτιρίου,

ι) παράβολο υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου, το οποίο αποτελεί έσοδο του Κρατικού Προϋπολογισμού, με την επιφύλαξη ειδικών διατάξεων του παρόντος στις οποίες θεσπίζεται ειδικό παράβολο, ως εξής:

αα) ύψους διακοσίων πενήντα (250) ευρώ για αυθαίρετη κατασκευή/χρήση μέχρι 100 τ.μ.,

ββ) ύψους πεντακοσίων (500) ευρώ για κτίριο/χρήση άνω των 100 τ.μ. και μέχρι 500 τ.μ.,

γγ) ύψους χιλίων (1.000) ευρώ για κτίριο/χρήση άνω των 500 τ.μ. και μέχρι 2.000 τ.μ.,

δδ) ύψους τεσσάρων χιλιάδων (4.000) ευρώ για κτίριο/χρήση άνω των 2.000 τ.μ. και μέχρι 5.000 τ.μ.,

εε) ύψους δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ για κτίριο/χρήση μεγαλύτερα των 5000 τ.μ..

Το ανωτέρω παράβολο δεν επιστρέφεται σε καμία περίπτωση. ια) Έντυπο υπολογισμού του ενιαίου ειδικού προστίμου της δηλούμενης κατασκευής, όπως ορίζεται στο άρθρο 100. Το πρόστιμο υπολογίζεται σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ισχύουν κατά την ημερομηνία υπαγωγής, που είναι η ημερομηνία εξόφλησης του παραβόλου.

Ο μηχανικός υποχρεούται να ολοκληρώσει την ηλεκτρονική υποβολή των απαραίτητων δικαιολογητικών, α) έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022 για δηλώσεις με ημερομηνία πληρωμής παραβόλου έως και την 31η Δεκεμβρίου 2020, και β) εντός εικοσιτεσσάρων (24) μηνών από την πληρωμή του παραβόλου για δηλώσεις με ημερομηνία πληρωμής παραβόλου από την 1η Ιανουαρίου 2021.

Επεξεργασία δηλώσεων υπαγωγής, οι οποίες έχουν καταστεί

οριστικές, για διόρθωση υποβαλλόμενων στοιχείων επιτρέπεται μόνο ύστερα από αίτημα που υποβάλλεται στο ηλεκτρονικό σύστημα υπαγωγής διαβιβάζεται στην οικεία Επιτροπή Εξέτασης Προσφυγών Αυθαίρετων του άρθρου 17, η οποία αποφασίζει για την αποδοχή του αιτήματος.»

Άρθρο 90

Μεταφορά υπαγωγών των νόμων 4014/2011 και 4178/2013 κατηγορίας 5 στον ν. 4495/2017 - Προσθήκη περ. στ) στην παρ. 1 άρθρου 128 ν. 4759/2020

Στην παρ. 1 του άρθρου 128 του ν. 4759/2020 (Α' 245), περί αναστολής των κυρώσεων του ν. 4495/2017 (Α' 167), τροποποιείται η περ. ε) ως προς την αναφορά στο έτος 2020, προστίθεται περ. στ) και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Αυθαίρετες κατασκευές και αλλαγές χρήσης της Κατηγορίας 5 του άρθρου 96 του ν. 4495/2017 (Α' 167) που είναι προγενέστερες της 28ης.7.2011 υπάγονται στις διατάξεις του ν. 4495/2017 για αναστολή κυρώσεων, εφόσον αφορούν σε:

α. ακίνητα που αποκτώνται μέσω αναγκαστικού πλειστηριασμού, εφόσον η αίτηση υπαγωγής υποβληθεί εντός ενός (1) έτους από την έκδοση της κατακυρωτικής έκθεσης ή μέχρι τις 31.12.2025,

β. ακίνητα που αποκτώνται κατόπιν κληρονομικής διαδοχής, εφόσον η αίτηση υπαγωγής υποβληθεί εντός ενός (1) έτους από την προθεσμία του άρθρου 1847 του Αστικού Κώδικα και το αργότερο μέχρι τις 31.12.2025,

γ. ακίνητα που εκμισθώνονται με σύμβαση leasing και επανέρχονται στη χρήση του κυρίου ή επικαρπωτή τους μετά τη λύση ή λήξη της σύμβασης, εφόσον η αίτηση υπαγωγής υποβληθεί εντός ενός (1) έτους από την αποβολή του μισθωτή ή την απόδοση του μισθίου στον κύριο ή επικαρπωτή τους και το αργότερο μέχρι τις 31.12.2025,

δ. ακίνητα που μεταβιβάζονται στην Ε.Τ.Α.Δ. Α.Ε., σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 196 του ν. 4389/2016 (Α' 94), εφόσον η αίτηση υπαγωγής υποβληθεί εντός ενός (1) έτους από την καταχώρηση ή εγγραφή της μεταβίβασής τους στα οικεία κτηματολόγια ή υποθηκοφυλακεία, αντίστοιχα και το αργότερο μέχρι τις 31.12.2025, και

ε. ακίνητα που βρίσκονται σε περιοχές, οι οποίες κηρύχθηκαν εντός των ετών 2020 και 2021 σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 25 του ν. 4662/2020 (Α' 27), εφόσον η αίτηση υπαγωγής υποβληθεί εντός ενός (1) έτους από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Για ακίνητα που βρίσκονται στις παραπάνω περιοχές, οι προσαυξήσεις των περ. β' - στ' της παρ. 3 του άρθρου 102 του ν. 4495/2017 ισχύουν μόνον όταν η αίτηση υπαγωγής υποβληθεί μετά την πάροδο ενός (1) έτους από την έναρξη ισχύος του παρόντος,

στ. περιπτώσεις υπαγωγής στον ν. 4014/2011 (Α' 209) ή στον ν. 4178/2013 (Α' 174), οι οποίες μεταφέρονται στον ν. 4495/2017.

Ακίνητα των περ. α' - δ' της παρ. 1, για τα οποία το γεγονός από το οποίο εκκινεί η αντίστοιχη προθεσμία υπαγωγής έχει συμβεί κατά το τελευταίο έτος πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, υπάγονται στις διατάξεις του ν. 4495/2017 για αναστολή κυρώσεων, εάν η αίτηση υπαγωγής υποβληθεί εντός ενός (1) έτους από την έναρξη ισχύος του παρόντος.»

Άρθρο 91

Προθεσμία έκδοσης οικοδομικής άδειας νομιμοποίησης - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 106 ν. 4495/2017

Το πρώτο, δεύτερο και τρίτο εδάφιο της περ. α) και το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 106 του ν. 4495/2017 (Α' 167) τροποποιούνται ως προς την προβλεπόμενη προθεσμία και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1.α) Στην περίπτωση αυθαίρετων κατασκευών ή χρήσεων για τις οποίες εκδίδεται άδεια νομιμοποίησης, εφόσον καταβληθεί το παράβολο της περ. ι' του άρθρου 99 και εκδοθεί η σχετική οικοδομική άδεια νομιμοποίησης εντός τεσσάρων (4) ετών ή έγκριση εργασιών καταδάφησης, εντός έξι (6) μηνών από την

καταβολή του, δεν οφείλεται άλλο πρόστιμο. Αν παρέλθει άπρακτο το χρονικό διάστημα των τεσσάρων (4) ετών για λόγους που οφείλονται σε υπαιτιότητα του αιτούντος, εφαρμόζονται σωρευτικά οι διατάξεις για την κατεδάφιση και επιβολή προστίμου αυθαίρετων. Δεν συνυπολογίζεται στο χρονικό διάστημα των τεσσάρων (4) ετών, ο χρόνος καθυστέρησης έκδοσης της οικοδομικής άδειας για λόγους που δεν οφείλονται σε υπαιτιότητα του αιτούντος.

Άδεια νομιμοποίησης εκδίδεται και για κατασκευές των οποίων η οικοδομική άδεια ακυρώθηκε για τυπικό λόγο, με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, με την προϋπόθεση ότι δεν παραβιάζονται οι πολεοδομικές διατάξεις που ίσχυαν κατά τον χρόνο κατασκευής τους και εξακολουθούν να ισχύουν και κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος.

αα) Εφόσον δεν υφίσταται στατική εξάρτηση των δύο τμημάτων ιδίου ακινήτου ή ιδιοκτησίας δύναται να υποβάλλεται:

i) ταυτόχρονα δήλωση υπαγωγής προς έκδοση άδειας νομιμοποίησης τμήματος αυτού και διατήρησης του υπολοίπου τμήματος, σύμφωνα με το άρθρο 97. Στην περίπτωση αυτήν, καταβάλλεται παράβολο για το σύνολο της επιφάνειας του αυθαίρετου και ενιαίο ειδικό πρόστιμο μόνο για την επιφάνεια αυτού που δεν νομιμοποιείται, ή

ii) δήλωση υπαγωγής προς έκδοση άδειας νομιμοποίησης τμήματος αυτού, κατόπιν καταδάφησης του υπολοίπου με έγκριση εργασιών καταδάφησης, ή

iii) δήλωση υπαγωγής τμήματος αυτού στις διατάξεις αναστολής επιβολής κυρώσεων του άρθρου 97, με την καταβολή του παραβόλου που αντιστοιχεί στην επιφάνειά του και του είκοσι τοις εκατό (20%) του ενιαίου ειδικού προστίμου οπότε διατηρείται για το χρονικό διάστημα που προβλέπεται στον παρόντα, κατόπιν καταδάφησης του υπολοίπου με έγκριση εργασιών καταδάφησης.

ββ) Εφόσον υφίσταται στατική εξάρτηση των δύο τμημάτων ιδίου ακινήτου ή ιδιοκτησίας που αποκλείει τη δυνατότητα έκδοσης άδειας νομιμοποίησης, δύναται να υποβάλλεται:

i) δήλωση υπαγωγής του συνόλου αυτού στις διατάξεις αναστολής επιβολής κυρώσεων του άρθρου 97, με την καταβολή του παραβόλου που αντιστοιχεί στην επιφάνειά του και του ενιαίου ειδικού προστίμου, ή

ii) δήλωση υπαγωγής προς έκδοση άδειας νομιμοποίησης τμήματος αυτού, κατόπιν καταδάφησης του υπολοίπου με έγκριση εργασιών καταδάφησης, ή

iii) δήλωση υπαγωγής τμήματος αυτού στις διατάξεις αναστολής επιβολής κυρώσεων του άρθρου 97, με την καταβολή του παραβόλου που αντιστοιχεί στην επιφάνειά του και του είκοσι τοις εκατό (20%) του ενιαίου ειδικού προστίμου οπότε διατηρείται για το χρονικό διάστημα που προβλέπεται στον παρόντα κατόπιν καταδάφησης του υπολοίπου με έγκριση εργασιών καταδάφησης.

Στις περ. ii και iii της υποπερ. ββ' της παρούσας, για τη δυνατότητα στατικής επάρκειας του τμήματος και αυτοτέλειας του εν λόγω τμήματος, υποβάλλεται συμπληρωματικά τεχνική έκθεση αρμόδιου μηχανικού.

Αν παρέλθει άπρακτο το χρονικό διάστημα των τεσσάρων (4) ετών και εφόσον δεν είναι δυνατή η έκδοση άδειας νομιμοποίησης αποκλειστικά για λόγους μεταβολής του πολεοδομικού καθεστώτος, επιτρέπεται η τροποποίηση των στοιχείων της δήλωσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, προκειμένου να υπαχθεί η κατασκευή στο άρθρο 97.»

Άρθρο 92

Ακατάσχετο για ποσά που καταβάλλονται στο πλαίσιο των δράσεων για την προώθηση της ηλεκτροκίνησης

Οι ενισχύσεις που καταβάλλονται στο πλαίσιο των δράσεων για την προώθηση της ηλεκτροκίνησης, κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 1 του άρθρου 62 του ν. 4710/2020 (Α' 142), δεν κατάσχονται στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων κατά παρέκκλιση κάθε άλλης αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης, δεν υπόκεινται σε κανονός είδους παρακράτηση και δεν συμψηφίζονται με βεβαιωμένα χρέη στη Φορολογική Διοίκηση και το Δημόσιο εν γένει,

τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τα νομικά τους πρόσωπα, τα ασφαλιστικά ταμεία και τα πιστωτικά ιδρύματα, μέχρι του ποσού των χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ ετησίως.

Οι δικαιούχοι των ενισχύσεων του παρόντος που αιτούνται ενίσχυσης για ανώτατο ποσό συνολικά έως χίλια πεντακόσια (1.500) ευρώ ετησίως, απαλλάσσονται από την υποχρέωση προσκόμισης αποδεικτικού φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας για τη συμμετοχή τους στις δράσεις και την είσπραξη των ενισχύσεων.

Άρθρο 93
Δασωθέντες αγροί - Αντικατάσταση άρθρου 67
ν. 998/1979

Το άρθρο 67 του ν. 998/1979 (Α' 289) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Άρθρο 67
Αγροί που άλλαξαν μορφή

1. Το Δημόσιο δεν προβάλλει δικαιώματα κυριότητας σε εκτάσεις που εμφανίζονται στις αεροφωτογραφίες του 1945, ή, εφόσον αυτές δεν είναι ευκρινείς, του 1960, με αγροτική μορφή που δασώθηκαν μεταγενέστερα, ανεξάρτητα από τη μορφή που απέκτησαν αργότερα, επί των οποίων το Δημόσιο δεν θεμελιώνει δικαιώματα κυριότητας βάσει τίτλου.

Πρωτόκολλα διοικητικής αποβολής που έχουν εκδοθεί για τις ανωτέρω εκτάσεις ανακαλούνται ακόμη και αν τελεσιδίκησαν δικαστικά.

2. Αν οι εκτάσεις της παρ. 1 εντάσσονται στην παρ. 1 του άρθρου 3, τότε εμβαδόν αυτών έως τριάντα (30) στρέμματα, μπορεί να χρησιμοποιηθεί για γεωργική και δενδροκομική εκμετάλλευση, χωρίς να επιτρέπεται η περαιτέρω αλλαγή της χρήσης τους. Δικαίωμα να ζητήσουν την αλλαγή της χρήσης για γεωργική και δενδροκομική εκμετάλλευση έχουν όσοι αξιώνουν δικαιώματα κυριότητας επί των ανωτέρω εκτάσεων, δυνάμει τίτλων νόμιμα μεταγεγραμμένων. Η αλλαγή της χρήσης επιτρέπεται, κατόπιν άδειας που χορηγείται από τον Προϊστάμενο της Επιθεώρησης Εφαρμογής Δασικής Πολιτικής στον οποίο υπάγεται η αρμόδια Δασική Υπηρεσία, μετά από εισήγηση του οικείου Δασάρχη ή του Διευθυντή Δασών, εάν δεν υφίσταται Δασαρχείο στον νομό. Ειδικά, για εκτάσεις μεγαλύτερες των πέντε (5) στρεμμάτων, προκειμένου να χορηγηθεί άδεια, διαπιστώνεται, με βάση σχετική οικονομοτεχνική μελέτη, ότι συντρέχουν σωρευτικά οι κάτωθι προϋποθέσεις:

α. Οι εδαφολογικές και οικολογικές συνθήκες συνηγορούν υπέρ αυτού του τρόπου εκμετάλλευσης,

β. πληρούνται οι προϋποθέσεις της παρ. 4 του άρθρου 47, και γ. η συγκεκριμένη έκταση, λόγω της θέσης, της αλληλεξάρτησης και της σύνδεσής της με τις γειτονικές δασικού χαρακτήρα εκτάσεις, δύναται να ανακτήσει τη δασική της βλάστηση με φυσική αναγέννηση, μετά το πέρας της γεωργικής εκμετάλλευσης.

Η οικονομοτεχνική μελέτη, η οποία συνοδεύεται από τοπογραφικό διάγραμμα της έκτασης, συντάσσεται και υπογράφεται σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 47 και εγκρίνεται με την άδεια αλλαγής χρήσης της έκτασης.

Το περιεχόμενο της μελέτης ορίζεται στο Παράρτημα της υπό στοιχεία οικ.133389/6588/10.12.2015 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β' 2860).

Στις ανωτέρω εκτάσεις, πέραν της επιτρεπτής επέμβασης του παρόντος άρθρου, εφαρμόζονται και οι υπόλοιπες διατάξεις της δασικής νομοθεσίας περί επιτρεπτών επεμβάσεων.

3. Αν οι εκτάσεις της παρ. 1 εντάσσονται στην παρ. 2 του άρθρου 3, τότε δεν υπάγονται στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας και επιτρέπεται η απομάκρυνση της φυόμενης δασικής βλάστησης, μετά από άδεια του οικείου Δασάρχη ή του Διευθυντή Δασών εάν δεν υφίσταται Δασαρχείο στον νομό, κατόπιν αιτήσεως του προσώπου που προβάλλει δικαιώματα κυριότητας στην έκταση. Ο ενδιαφερόμενος, προκειμένου να αποδείξει το έννομο συμφέρον του να αιτηθεί την απομάκρυνση της δασικής

βλάστησης, συνυποβάλλει με την αίτησή του είτε συμβολαιογραφικούς τίτλους, είτε δήλωση στοιχείων ακινήτων (Ε9), είτε ένορκες βεβαιώσεις, είτε οποιοδήποτε άλλο στοιχείο από το οποίο να πιθανολογείται ο νομικός δεσμός του με το ακίνητο.

Διοικητικές πράξεις που εκδόθηκαν κατ' εφαρμογή της δασικής νομοθεσίας για την προστασία των ανωτέρω εκτάσεων, ανακαλούνται.

4. Ο ειδικότερος χαρακτηρισμός της έκτασης ως δάσους ή δασικής, προκειμένης της εφαρμογής του άρθρου αυτού, διενεργείται, εφόσον δεν έχει καταρτιστεί δασολόγιο, αλλά υπάρχει αναρτημένος δασικός χάρτης, από την Επιτροπή Δασολογίου Περιφερειακής Ενότητας της παρ. 6 του άρθρου 3 του ν. 3208/2003 (Α' 303), ακόμη και αν η συγκεκριμένη έκταση έχει κηρυχθεί αναδασωτέα.

Στις περιοχές που δεν καλύπτονται από αναρτημένο δασικό χάρτη, εφαρμόζεται το άρθρο 14.

5. Στις διατάξεις του παρόντος υπάγονται και τα ακίνητα δασικού χαρακτήρα που διατέθηκαν ως κληροτεμάχια, τα οποία εμφανίζονται στις πλησιέστερες στον χρόνο της παραχώρησης αεροφωτογραφίες με αγροτική μορφή και δασώθηκαν μεταγενέστερα, ανεξάρτητα από τη μορφή που απέκτησαν αργότερα.»

ΜΕΡΟΣ Η'
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ
ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ

Άρθρο 94
Μετάκληση πολίτη τρίτης χώρας για προσωρινή
απασχόληση στην αγροτική οικονομία - Τροποποίηση του
άρθρου δεκάτου έκτου ν. 4783/2021 (Α' 38)

Στο άρθρο δέκατο έκτο του ν. 4783/2021 (Α' 38) επέρχονται οι εξής αλλαγές: 1) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 τροποποιείται η προθεσμία υποβολής αίτησης για προσωρινή απασχόληση και αντικαθίσταται η λέξη «εργασίας» από τη λέξη «απασχόλησης», 2) στην παρ. 3, α) στην περ. α' αναπροσαρμόζεται το ύψος του παραβόλου, β) στο δεύτερο εδάφιο της υποπερ. βγ' της περ. β' γίνονται νομοτεχνικές αλλαγές, γ) τα εδάφια τρίτο, τέταρτο και πέμπτο της υποπερ. βγ' της περ. β' μεταφέρονται μετά την περ. ε' και οι λέξεις «τον νόμο προδιαγραφές» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τις κείμενες διατάξεις προδιαγραφές υγείας και ασφάλειας», 3) στην παρ. 3α: α) στο πρώτο εδάφιο τίθεται επιφύλαξη σε διατάξεις του ν. 4251/2014, β) στο τρίτο εδάφιο γίνονται νομοτεχνικές βελτιώσεις, γ) η υποπερ. αγ' της περ. α' εξειδικεύεται, δ) στην υποπερ. αδ' της περ. α' γίνονται νομοτεχνικές βελτιώσεις, ε) στην περ. γ' οι λέξεις «αλλοδαπού» αντικαθίστανται από τις λέξεις «πολίτη τρίτης χώρας», στ) στην περ. δ' προστίθενται οι λέξεις «σε ισχύ», 4) στην παρ. 4 στο πρώτο εδάφιο τίθενται διευκρινίσεις για την έκδοση συγκεντρωτικής κατάστασης αιτούντων, γίνονται νομοτεχνικές βελτιώσεις και προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο, 5) στην παρ. 6 προστίθενται δεύτερο και τρίτο εδάφιο, 6) οι παρ. 7 και 8 αντικαθίστανται, 7) στην παρ. 9: α) τροποποιείται ο χρόνος ισχύος της, β) επικαιροποιείται η ονομασία στο αρμόδιο όργανο της επιθεώρησης εργασίας, γ) προστίθεται ο έλεγχος για όλες τις πτυχές της παροχής απασχόλησης από πλευράς των εργαζομένων στην αγροτική οικονομία, 8) στην παρ. 10 προστίθεται παραπομπή στην παρ. 3α και το άρθρο δέκατο έκτο διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο δέκατο έκτο
Μετάκληση πολίτη τρίτης χώρας για προσωρινή
απασχόληση στην αγροτική οικονομία σύμφωνα
με την κατά παρέκκλιση διαδικασία

1. Εργοδότης, ο οποίος επιθυμεί να προσλάβει πολίτη τρίτης χώρας, που απαλλάσσεται από την υποχρέωση θεώρησης εισόδου, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 5 του ν. 4251/2014 (Α' 80), μπορεί να υποβάλει, μέχρι την 30ή Σεπτεμβρίου 2022, κατά παρέκκλιση της κείμενης νομοθεσίας, αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης του τόπου διαμονής του, με βάση τις θέσεις απασχό-

λησης, όπως καθορίζονται με την κοινή υπουργική απόφαση του άρθρου 11 του ν. 4251/2014, προκειμένου να τον μετακαλέσει για απασχόληση στην εποχιακή αγροτική οικονομία. Η αίτηση, στην οποία αναγράφονται τα πλήρη στοιχεία (επώνυμο, όνομα, επώνυμο και όνομα πατέρα, επώνυμο και όνομα μητέρας, χώρα και ημερομηνία γέννησης, ιθαγένεια, αριθμός διαβατηρίου, ημερομηνία έκδοσης και λήξης, χώρα έκδοσης) του προς απασχόληση πολίτη τρίτης χώρας, ο οποίος πρέπει να μην έχει συμπληρώσει το εξηκοστό (60ό) έτος της ηλικίας, καθώς και ο αριθμός φορολογικού μητρώου του εργοδότη υποβάλλονται σε ηλεκτρονική πλατφόρμα μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr ΕΨΠ).

2. Η ηλεκτρονική πλατφόρμα δύναται να διαλειτουργεί με συστήματα δημοσίων φορέων. Η είσοδος των εργοδοτών-χρηστών στην πλατφόρμα πραγματοποιείται κατόπιν προηγούμενης αυθεντικοποίησής τους με τη χρήση των κωδικών διαπιστευτηρίων της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κεφάλαιο ΣΤ' του Μέρους Α' του ν. 4727/2020 (Α' 184). Πρόσβαση στην ηλεκτρονική πλατφόρμα παρέχεται στις αρμόδιες υπηρεσίες, ιδίως των Υπουργείων Προστασίας του Πολίτη, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Μετανάστευσης και Ασύλου, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σε όλες τις υπηρεσίες Αλλοδαπών και Μετανάστευσης των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, σε όλες τις Αστυνομικές Αρχές, στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων και στον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης.

3. Η ανωτέρω αίτηση συνοδεύεται τουλάχιστον από τα κατωτέρω δικαιολογητικά:

α) Παράβολο (κωδ. 2113) και αποδεικτικό καταβολής του, ύψους εκατόν δέκα (110) ευρώ για κάθε πολίτη τρίτης χώρας που πρόκειται να απασχοληθεί, το οποίο εισπράττεται υπέρ του Δημοσίου και δεν επιστρέφεται.

β) Υπεύθυνη δήλωση του εργοδότη με την οποία δηλώνεται ότι:

βα) θα απασχολήσει προσωρινά για την παροχή αγροτικών εργασιών τον συγκεκριμένο πολίτη τρίτης χώρας, για περίοδο τουλάχιστον τριάντα (30) ημερών, και έως ενενήντα (90) ημέρες, με δυνατότητα παράτασης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παρ. 3α και 7,

ββ) θα αναλάβει τις προβλεπόμενες δαπάνες, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της παρ. 3 του άρθρου 80 του ν. 3386/2005 (Α' 212),

βγ) ο μετακαλούμενος θα παρέχει τις αγροτικές εργασίες σε τόπο επακριβώς προσδιορισμένο ως προς την περιφερειακή ενότητα, τον δήμο και τη δημοτική ενότητα ή δημοτική κοινότητα και ότι προσωρινά θα διαμένει σε τόπο που προσδιορίζεται με ακριβή στοιχεία διεύθυνσης. Επίσης, ότι το κατάλυμα που παρέχεται από τον εργοδότη πληροί τις απαιτούμενες, από τις κείμενες διατάξεις, προδιαγραφές υγείας και ασφάλειας, υπό τον έλεγχο των αρμόδιων υπηρεσιών, και ότι ο εργοδότης υποχρεούται να ενημερώνει την αρμόδια αρχή για οποιαδήποτε αλλαγή.

γ) Ενιαία δήλωση καλλιέργειας ή ενιαία δήλωση εκτροφής του άρθρου 9 του ν. 3877/2010 (Α' 160).

δ) Φωτοτυπία του διαβατηρίου του πολίτη τρίτης χώρας.

ε) Πιστοποιητικό από το οποίο προκύπτουν τα ληξιαρχικά στοιχεία (επώνυμο, όνομα, επώνυμο και όνομα πατέρα, επώνυμο και όνομα μητέρας, χώρα και ημερομηνία γέννησης).

Σε περίπτωση που απαιτείται από τον εποχικά εργαζόμενο να καταβάλει μισθώματα, ο εργοδότης προσφέρει στον εποχικά εργαζόμενο μισθωτήριο ή ισοδύναμο έγγραφο που αναγράφει σαφώς τους όρους ενοικίασης του καταλύματος. Σε κάθε περίπτωση, το ύψος του μισθώματος πρέπει να είναι ανάλογο με την αμοιβή του εποχικά εργαζομένου και την ποιότητα του καταλύματος και δεν εκπίπτει αυτομάτως από τον μισθό του εποχικά εργαζομένου. Όταν το κατάλυμα δεν παρέχεται από τον εργοδότη, ο εργοδότης οφείλει να προσκομίσει στην αρμόδια υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης στοιχεία που να καταδεικνύουν ότι ο εποχικά εργαζόμενος διαθέτει εξ ιδίων κατάλυμα, το οποίο πληροί τις απαιτούμενες από τις κείμενες διατάξεις προδιαγραφές υγείας και ασφάλειας.

3α. Η προσωρινή απασχόληση της παρ. 3 για την παροχή αγροτικών εργασιών από πολίτη τρίτης χώρας δύναται να παραταθεί, με την επιφύλαξη της περ. στ' της παρ. 2 του άρθρου 4 και της περ. γ' του άρθρου 6, με χορήγηση υπηρεσιακού σημειώματος που εκδίδεται από την κατά τόπον αρμόδια Διεύθυνση Αλλοδαπών ή Διεύθυνση Αστυνομίας της Ελληνικής Αστυνομίας, έως και δέκα (10) ημέρες πριν από τη λήξη της αρχικής περιόδου ισχύος της επιτρεπόμενης διάρκειας διαμονής. Για τη χορήγηση της παράτασης υποβάλλεται στις ανωτέρω αρχές, κοινή αίτηση του εργοδότη και του μετακαλούμενου εργάτη, όπου αναφέρεται το χρονικό διάστημα της αιτούμενης παράτασης, το οποίο σε καμία περίπτωση δεν δύναται να υπερβαίνει τις ενενήντα (90) ημέρες.

Η κοινή αίτηση παράτασης συνοδεύεται από τα εξής δικαιολογητικά:

α) Υπεύθυνη δήλωση του εργοδότη, ο οποίος δηλώνει υπευθύνως ότι:

αα) υπάρχουν λόγοι που σχετίζονται με την ολοκλήρωση αγροτικών εργασιών, οι οποίοι καθιστούν αναγκαία την παράταση παραμονής του αλλοδαπού στη Χώρα, προκειμένου να τον απασχολήσει για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τις ενενήντα (90) ακόμη ημέρες,

αβ) θα αναλάβει τις προβλεπόμενες δαπάνες, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της παρ. 3 του άρθρου 80 του ν. 3386/2005 (Α' 12),

αγ) θα παρέχει επαρκές κατάλυμα, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, το οποίο πληροί τις απαιτούμενες από τις κείμενες διατάξεις προδιαγραφές υγείας και ασφάλειας,

αδ) τα δικαιολογητικά που έχει καταθέσει ο εργοδότης κατά την αρχική αίτηση του παρόντος για την προσωρινή μετάκληση του πολίτη τρίτης χώρας βρίσκονται σε ισχύ, εφόσον δεν έχουν ανακληθεί.

β) Φωτοαντίγραφο της πρώτης σελίδας του διαβατηρίου του αλλοδαπού, καθώς και των σελίδων με τις σφραγίδες εισόδου/εξόδου που σχετίζονται με την χρονική περίοδο παραμονής του στη χώρα για απασχόληση σε αγροτικές εργασίες, σύμφωνα με το παρόν.

γ) Έγχρωμη φωτογραφία του πολίτη τρίτης χώρας.

δ) Φωτοαντίγραφο δελτίου αστυνομικής ταυτότητας ή διαβατηρίου του εργοδότη σε ισχύ.

4. Οι υπηρεσίες μιας στάσης των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων της Χώρας, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του παρόντος, σε συνέχεια των αιτήσεων των παρ. 1 έως 3, εκδίδουν εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την υποβολή της αίτησης του εργοδότη, συγκεντρωτική κατάσταση των αιτούντων εργοδοτών και των πολιτών τρίτων χωρών, τους οποίους αφορούν οι σχετικές αιτήσεις, και την αποστέλλουν προς τις αρμόδιες υπηρεσίες διαβατηριακού ελέγχου της Ελληνικής Αστυνομίας, ώστε να επιτρέψουν την είσοδο στη Χώρα των συγκεκριμένων πολιτών, υπό την επιφύλαξη του άρθρου 4. Η συγκεντρωτική κατάσταση των αιτούντων εργοδοτών και των πολιτών τρίτων χωρών, τους οποίους αφορούν οι σχετικές αιτήσεις, αποστέλλεται σε επεξεργάσιμη μορφή υπολογιστικών φύλλων στην Κεντρική Υπηρεσία του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης, στην Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης Ανώνυμη Εταιρεία (ΗΔΙΚΑ ΑΕ), στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ), στις περιφερειακές υπηρεσίες της Ανεξάρτητης Αρχής Επιθεώρησης Εργασίας και στη Γενική Διεύθυνση Αποκεντρωμένων Δομών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

5. Η πλήρωση των προϋποθέσεων του παρόντος παρέχει στον πολίτη τρίτης χώρας δικαίωμα εργασίας ως εποχιακού εργάτη, για όσο χρόνο διαρκεί η διαμονή του, χωρίς θεώρηση εισόδου, στη Χώρα. Για την απασχόλησή του αυτή υπάγεται στην ασφάλιση του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (πρώην Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων) με εργόσημο σύμφωνα με το άρθρο 27 του ν. 2639/1998 (Α' 205) και το άρθρο 20 του ν. 3863/2010 (Α' 115).

6. Μετακαλούμενος πολίτη τρίτης χώρας, που έχει εισέλθει σύμφωνα με το παρόν υποχρεούται να διαμένει στο κατάλυμα που δηλώνει ο εργοδότης του και δεν δύναται να εργαστεί σε

άλλον εργοδότη, εκτός αν, εντός πέντε (5) ημερών από τη λήξη της περιόδου απασχόλησής του, νέος εργοδότης υποβάλλει την αίτηση της παρ. 1. Η αίτηση του νέου εργοδότη συνοδεύεται από τα δικαιολογητικά των περ. β', γ' και δ' της παρ. 3. Στην περίπτωση αυτή η υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης εκδίδει σχετικό κατάλογο με τα στοιχεία του νέου εργοδότη και των πολιτών τρίτων χωρών, τον οποίο ομοίως κοινοποιεί σύμφωνα με την παρ. 4.

7. Ο πολίτης τρίτης χώρας κατά την περίοδο απασχόλησής του στην Ελλάδα, σύμφωνα με την παρ. 1, καθώς και κατά την περίοδο παράτασης της περιόδου απασχόλησης, σύμφωνα με την παρ. 3α έχει τη δυνατότητα εξόδου από την Ελληνική Επικράτεια και επανεισόδου δύο (2) φορές μηνιαίως με την επιφύλαξη της περ. στ) της παρ. 2 του άρθρου 4 και της περ. γ) του άρθρου 6. Η είσοδος και η έξοδος από την ελληνική επικράτεια του πολίτη τρίτης χώρας ελέγχονται από τις αρμόδιες συνοριακές αρχές του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας.

8. Μέχρι την ολοκλήρωση των απαιτούμενων ηλεκτρονικών διασυνδέσεων των δημοσίων υπηρεσιών με το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ) Μετανάστευση του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, το οποίο υποστηρίζει τη λειτουργία της ηλεκτρονικής πλατφόρμας της παρ. 1, οι υπηρεσίες αλλοδαπών και μετανάστευσης κοινοποιούν, δια της ηλεκτρονικής οδού, σε όλες τις συναρμόδιες υπηρεσίες, σύμφωνα με την παρ. 4, τις συγκεντρωτικές καταστάσεις των αιτούντων εργοδοτών και των πολιτών τρίτων χωρών. Η κοινοποίηση αυτή πραγματοποιείται, ώστε να είναι δυνατή, α) η έκδοση του Αριθμού Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ) από την ΑΑΔΕ, β) η μη αυτόματη έκδοση του Αριθμού Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης (ΑΜΚΑ) στα γραφεία έκδοσης ΑΜΚΑ του e-ΕΦΚΑ ή γ) η αυτόματη έκδοση του ΑΜΚΑ από την ΗΔΙΚΑ ΑΕ, δ) η εκπλήρωση από τους εργοδότες των εκ του νόμου υποχρεώσεών τους και ε) η διενέργεια των απαιτούμενων ελέγχων από τις αρμόδιες κατά περίπτωση δημόσιες αρχές.

9. Ειδικά για τον περιορισμό των συνεπειών διασποράς της νόσου του κορωνοϊού COVID-19, από τη δημοσίευση του παρόντος και έως την 30ή.9.2022, τα στοιχεία ελέγχου και πιστοποίησης που συγκεντρώνονται από τις υπηρεσίες διαβατηριακού ελέγχου της Ελληνικής Αστυνομίας, προκειμένου να επιτρέπεται η είσοδος των μετακαλούμενων από τρίτες χώρες για απασχόληση στην εποχιακή αγροτική οικονομία, διαβιβάζονται στην κατά τόπον αρμόδια υπηρεσία της Ανεξάρτητης Αρχής Επιθεώρησης Εργασίας, προκειμένου να διενεργούνται έλεγχοι, α) για την τήρηση των μέτρων υγείας και ασφάλειας στην εργασία, ιδίως αναφορικά με την τήρηση των μέτρων αντιμετώπισης της μετάδοσης του κορωνοϊού COVID-19, β) για όλες τις πτυχές της παροχής απασχόλησης από πλευράς των εργαζομένων στην αγροτική οικονομία, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

10. α. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Προστασίας του Πολίτη, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Μετανάστευσης και Ασύλου, Εσωτερικών, Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, δύναται να τροποποιούνται ο τύπος της αίτησης, καθώς και τα δικαιολογητικά που απαιτούνται, πέραν όσων αναφέρονται στις παρ. 3 και 3α, και, περαιτέρω, να καθορίζονται η διαδικασία πληροφόρησης των αρμοδίων κατά περίπτωση υπηρεσιών, καθώς και των εμπλεκόμενων φορέων για τους μετακαλούμενους πολίτες τρίτων χωρών προς τον σκοπό της εποχικής εργασίας, ο φορέας, υπό την ευθύνη και εποπτεία του οποίου λειτουργεί η πλατφόρμα, τα τεχνικά και οργανωτικά ζητήματα για τη λειτουργία της πλατφόρμας, συμπεριλαμβανομένης και της έναρξης αυτής και της πρόσβασης σε αυτήν, οι απαιτούμενες διασυνδέσεις της πλατφόρμας με άλλα πληροφοριακά συστήματα, η διαδικασία αυθεντικοποίησης, καθώς και κάθε αναγκαία τεχνική ή άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

β. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ορίζονται οι όροι, η διαδικασία, τα όργανα ελέγχου και οι κυρώσεις, καθώς και τα πρόστιμα στις περιπτώσεις παραβίασης του παρόντος.»

Άρθρο 95

Διαδικασία εισδοχής πολιτών τρίτων χωρών με σκοπό την εποχική εργασία - Τροποποίηση άρθρου 13 ν. 4251/2014

1. Στην παρ. 3 του άρθρου 13 του ν. 4251/2014 (Α' 80), επέρχονται οι εξής αλλαγές, α) στο δεύτερο εδάφιο της περ. α' τροποποιείται το ύψος του τέλους που καταβάλλεται για το σύνολο των περιόδων απασχόλησης, β) στην περ. β' διαγράφονται οι λέξεις «προσλάβει τους εργαζόμενους και θα», γ) στην περ. γ' στο δεύτερο εδάφιο η λέξη «αναγράφονται» αντικαθίσταται από τη λέξη «περιλαμβάνονται» και προστίθεται νέο τέταρτο εδάφιο, δ) στο πρώτο εδάφιο της περ. ε' τροποποιείται ο τρόπος απόδειξης παροχής καταλύματος στον εργαζόμενο και η παρ. 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«3. Εργοδότης, ο οποίος επιθυμεί να προσλάβει πολίτη τρίτης χώρας για εποχική εργασία, με βάση τις θέσεις εργασίας, οι οποίες περιλαμβάνονται στην κοινή υπουργική απόφαση του άρθρου 11, υποβάλλει αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης του τόπου διαμονής του, στην οποία αναφέρονται ο αριθμός των θέσεων εργασίας, τα πλήρη στοιχεία (επώνυμο, όνομα, επώνυμο και όνομα πατέρα, επώνυμο και όνομα μητέρας, χώρα και ημερομηνία γέννησης, ιθαγένεια, αριθμός διαβατηρίου, ημερομηνία έκδοσης και λήξης, χώρα έκδοσης) των προς απασχόληση πολιτών τρίτων χωρών, η ειδικότητα, καθώς και το χρονικό διάστημα της απασχόλησης. Η αίτηση του εργοδότη αφορά σε συνολική περίοδο απασχόλησης έως εννέα (9) μήνες, ανά περίοδο δώδεκα (12) μηνών, και μπορεί να επεκτείνεται σε συνολική περίοδο έως πέντε (5) έτη. Μαζί με την αίτηση, ο εργοδότης καταθέτει:

α) Αποδεικτικό καταβολής τέλους ύψους εκατό (100) ευρώ, το οποίο αφορά σε κάθε περίοδο απασχόλησης έως εννέα μήνες, για κάθε πολίτη τρίτης χώρας που θέλει να απασχολήσει, το οποίο επιστρέφεται υπέρ του Δημοσίου και δεν επιστρέφεται. Στην περίπτωση που ο αιτών καταθέτει αίτηση μετάκλησης εποχικού εργαζομένου για περισσότερα του ενός έτη, έως το όριο των πέντε (5) ετών, ο εργοδότης καταθέτει ένα αποδεικτικό καταβολής τέλους συνολικού ύψους εκατό (100) ευρώ για το σύνολο των περιόδων απασχόλησης εννέα (9) μηνών.

β) Υπεύθυνη δήλωση ότι θα αναλάβει τις προβλεπόμενες δαπάνες, αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της παρ. 3 του άρθρου 80 του ν. 3386/2005 (Α' 212).

γ) Έγκυρη σύμβαση εργασίας για τον σκοπό της εποχικής εργασίας, υπογεγραμμένη από τον εργοδότη που είναι εγκατεστημένος στην Ελληνική Επικράτεια. Στη σύμβαση εργασίας περιλαμβάνονται:

αα) το είδος της απασχόλησης, ββ) ο τόπος που λαμβάνει χώρα αυτή, γγ) η ημερομηνία έναρξης αυτής, δδ) η διάρκεια της απασχόλησης, εε) ο αριθμός των ωρών εργασίας, εντός της εβδομάδας ή του μήνα, στστ) η αμοιβή του εργαζομένου, η οποία δεν μπορεί να είναι, σε καμία περίπτωση, μικρότερη από τις αποδοχές ανειδίκευτου εργαζομένου, ζζ) το ύψος του ενδεχόμενου επιδόματος αδειας, εφόσον προβλέπεται από τη σύμβαση και ηη) κάθε άλλο όρο εργασίας, κατά περίπτωση. Στην περίπτωση που ο εργοδότης καταθέτει αίτηση για την απασχόληση του πολίτη τρίτης χώρας, εποχικού εργαζομένου, για περισσότερες της μίας περιόδους εννέα (9) μηνών, ο αιτών υποβάλλει σύμβαση εργασίας αντίστοιχης διάρκειας.

Η σύμβαση εργασίας προβλέπει ότι ο πολίτης τρίτης χώρας, εποχικός εργαζόμενος, για την απασχόλησή του αυτή υπάγεται στην ασφάλιση του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (πρώην Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων) με εργόσημο σύμφωνα με το άρθρο 27 του ν. 2639/1998 (Α' 205) και το άρθρο 20 του ν. 3863/2010 (Α' 115).

δ) Αποδεικτικά στοιχεία, εφόσον στη σύμβαση εργασίας ορίζεται ότι ο αιτών θα ασκήσει επάγγελμα που ρυθμίζεται νομοθετικά, όπως ορίζεται στο π.δ. 38/2010 (Α' 78), τα οποία πιστοποιούν ότι ο πολίτης τρίτης χώρας πληροί τις προϋποθέσεις που προκύπτουν από τις οικείες διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας για την άσκηση αυτών στην Ελλάδα. Ο περιορισμός των κατά περίπτωση εφαρμοστέων διατάξεων διενεργείται με

βάση την περιγραφή του επαγγέλματος στην οικεία σύμβαση εργασίας.

ε) Στοιχεία ότι παρέχεται στον εργαζόμενο κατάλληλο για διαμονή κατάλυμα, τα οποία αφορούν, μεταξύ άλλων, την κυριότητα, τη νομή, την κατοχή και την καταλληλότητα του καταλύματος που αποδεικνύονται με υπεύθυνη δήλωση του εργοδότη, η οποία περιλαμβάνει τις σχετικές πληροφορίες. Όταν το κατάλυμα παρέχεται από τον εργοδότη, αυτός οφείλει, αφενός να διασφαλίζει ότι το κατάλυμα πληροί τις απαιτούμενες από τις κείμενες υγειονομικές διατάξεις προδιαγραφές υγείας και ασφάλειας, υπό τον έλεγχο των αρμόδιων υπηρεσιών, αφετέρου να ενημερώνει την αρμόδια αρχή για οποιαδήποτε αλλαγή αυτού. Εφόσον απαιτείται από τον εποχικά εργαζόμενο να καταβάλει μίσθωμα, ο εργοδότης προσφέρει στον εποχικά εργαζόμενο μισθωτήριο συμβόλαιο ή ισοδύναμο έγγραφο που αναγράφει σαφώς τους όρους ενοικίασης αυτού. Σε κάθε περίπτωση, το ύψος του μισθώματος πρέπει να είναι ανάλογο με την αμοιβή του εποχικά εργαζομένου και την ποιότητα του καταλύματος, ενώ δεν εκπίπτει αυτομάτως από τον μισθό του εποχικά εργαζομένου. Όταν το κατάλυμα δεν παρέχεται από τον εργοδότη, ο εργοδότης οφείλει να προσκομίσει στην αρμόδια υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης στοιχεία που να καταδεικνύουν ότι ο εποχικά εργαζόμενος διαθέτει εξ ιδίων κατάλυμα, το οποίο πληροί τις απαιτούμενες από τον νόμο προδιαγραφές κατά τα ανωτέρω αναφερόμενα.

στ) Φωτοτυπία του διαβατηρίου του πολίτη τρίτης χώρας.

ζ) Σε περίπτωση που ο εργαζόμενος απασχοληθεί στην αγροτική οικονομία ενιαία δήλωση καλλιέργειας ή ενιαία δήλωση εκτροφής του άρθρου 9 του ν. 3877/2010 (Α' 160).

η) Πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης ή ληξιαρχική πράξη γέννησης με εμφανές πατρώνυμο και μητρώνυμο επίσημα μεταφρασμένα στα ελληνικά και επικυρωμένα.»

2. Στην παρ. 4 του άρθρου 13 του ν. 4251/2014 τροποποιείται το δεύτερο εδάφιο ως προς τις εφαρμοστέες διατάξεις, προστίθεται τρίτο εδάφιο και η παρ. 4 διαμορφώνεται ως εξής:

«4. Η πλήρωση των προϋποθέσεων του παρόντος παρέχει στον πολίτη τρίτης χώρας δικαίωμα εργασίας ως εποχικού εργάτη, για όσο χρόνο διαρκεί η διαμονή του. Για την απασχόλησή του αυτή υπάγεται στην ασφάλιση του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (πρώην Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων) με εργόσημο σύμφωνα με το άρθρο 27 του ν. 2639/1998 (Α' 205) και το άρθρο 20 του ν. 3863/2010 (Α' 115). Στην περίπτωση εποχικής απασχόλησης σε τομέα, όπου δεν τηρούνται εφαρμογές οι ως άνω ρυθμίσεις περί εργοσήμου, εφαρμόζεται η κείμενη εργασιακή και ασφαλιστική νομοθεσία.»

3. Η παρ. 7 του άρθρου 13 του ν. 4251/2014 τροποποιείται ως προς την προθεσμία λήψης της σχετικής απόφασης από τις ελληνικές προξενικές αρχές ως εξής:

«7. Οι ελληνικές προξενικές αρχές αποφασίζουν σχετικά με την αίτηση εισόδου στην Ελληνική Επικράτεια για τον σκοπό της εποχικής εργασίας και κοινοποιούν την απόφασή τους στον αιτούντα, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και το αργότερο μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την υποβολή της πλήρους αίτησης.»

Άρθρο 96

Διαμονή πολιτών τρίτων χωρών με σκοπό την εποχική εργασία - Προσθήκη άρθρου 18Α στον ν. 4251/2014

Στον ν. 4251/2014 (Α' 80) προστίθεται νέο άρθρο 18Α, ως εξής:

«Άρθρο 18Α

Διαμονή πολιτών τρίτων με σκοπό την εποχική εργασία σύμφωνα με τα άρθρα 13 και 18

1. Πολίτης τρίτης χώρας, ο οποίος έχει εισέλθει στην Ελληνική Επικράτεια δυνάμει έγκρισης απασχόλησης της αρμόδιας υπηρεσίας αλλοδαπών και μετανάστευσης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία αφορά σε μια ή σε περισσότερες περιόδους απασχόλησης μέγιστης διάρκειας εννέα (9) μηνών ανά περίοδο δώδεκα (12) μηνών, σύμφωνα με τις παρ. 3 και 6 του άρθρου 13,

και εθνικής θεώρησης εισόδου για εποχική εργασία, σύμφωνα με τα στοιχεία α' και β' της υποπερ. ι της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 18, έχει τη δυνατότητα να υποβάλει στην αρμόδια υπηρεσία μίας στάσης του τόπου κατοικίας και απασχόλησής του αίτηση για τη χορήγηση άδειας διαμονής εποχικής εργασίας.

2. Η άδεια διαμονής εποχικής εργασίας με σκοπό την εποχική απασχόληση έχει διάρκεια ισχύος από έναν (1) έως πέντε (5) έτη, ανάλογα με τη σύμβαση εργασίας την οποία προσκομίζει ο πολίτης τρίτης χώρας, σύμφωνα με την περ. α' της παρ. 4, και παρέχει στον πολίτη τρίτη χώρας το δικαίωμα εποχικής απασχόλησης και διαμονής στην Ελλάδα για περίοδο έως εννέα (9) μήνες ανά περίοδο δώδεκα (12) μηνών, εφαρμοζόμενων κατά τα λοιπά των άρθρων 13 και 18, κατά το μέρος που ρυθμίζουν την εποχική εργασία. Στον προσδιορισμό της κατ' ανώτατο όριο ισχύος της άδειας διαμονής του παρόντος περιλαμβάνεται και η χρονική περίοδος μεταξύ της εισόδου του εποχικού εργαζομένου στην Ελληνική Επικράτεια, δυνάμει της εθνικής θεώρησης, και της υποβολής του αιτήματος για τη χορήγηση της άδειας διαμονής του παρόντος άρθρου.

3. Η αίτηση για τη χορήγηση της άδειας διαμονής του παρόντος υποβάλλεται από τον πολίτη τρίτης χώρας μετά την είσοδό του στην Ελληνική Επικράτεια, δυνάμει της εθνικής θεώρησης εισόδου και πριν τη λήξη αυτής, σύμφωνα με τα στοιχεία α' και β' της υποπερ. ι της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 18, δυνάμει της οποίας ο αιτών εισήλθε στην Ελληνική Επικράτεια και άσκησε το δικαίωμα απασχόλησης σύμφωνα με τα άρθρα 13 και 18.

4. Η εποχική άδεια διαμονής χορηγείται στον πολίτη τρίτης χώρας, εφόσον υπάρχει διαθέσιμη θέση εργασίας, σύμφωνα με το άρθρο 11 και εφόσον ο αιτών, πλην των γενικών προϋποθέσεων του άρθρου 6, υποβάλλει τα ακόλουθα:

α) Έγκυρη σύμβαση εργασίας για τον σκοπό της εποχικής εργασίας, υπογεγραμμένη από εργοδότη που είναι εγκατεστημένος στην Ελληνική Επικράτεια και τον αιτούντα, η οποία περιλαμβάνει όλα τα προβλεπόμενα στην περ. γ' της παρ. 3 του άρθρου 13. Η σύμβαση εργασίας προβλέπει ότι ο πολίτης τρίτης χώρας, εποχικός εργαζόμενος, για την απασχόλησή του αυτή υπάγεται στην ασφάλιση του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (πρώην Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων) με εργόσημο σύμφωνα με το άρθρο 27 του ν. 2639/1998 (Α' 205) και το άρθρο 20 του ν. 3863/2010 (Α' 115),

β) παράβολο ύψους εβδομήντα πέντε (75) ευρώ για την συνολική περίοδο ισχύος της άδειας διαμονής, το οποίο υποβάλλεται με την μορφή του ηλεκτρονικού παραβόλου και δεν επιστρέφεται ανεξαρτήτως της κατάληξης του αιτήματος,

γ) στοιχεία ότι ο εργαζόμενος διαθέτει κατάλληλο για διαμονή κατάλυμα. Στην περίπτωση που το κατάλυμα παρέχεται από τον εργοδότη, ο αιτών υποβάλει υπεύθυνη δήλωση του εργοδότη σύμφωνα με την περ. 3 της παρ. 3 του άρθρου 13,

δ) αποδεικτικά στοιχεία ότι ο αιτών διαθέτει πλήρη ασφάλιση ασθένειας, για το σύνολο των κινδύνων που καλύπτονται για τους ημεδαπούς σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης ασφαλιστικής νομοθεσίας,

ε) υπεύθυνη δήλωση του εργοδότη, σύμφωνα με την οποία αυτός αναλαμβάνει τις προβλεπόμενες δαπάνες σε περίπτωση που συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της παρ. 3 του άρθρου 80 του ν. 3386/2005 (Α' 212),

στ) ενιαία δήλωση καλλιέργειας ή ενιαία δήλωση εκτροφής του άρθρου 9 του ν. 3877/2010 (Α' 160) σε περίπτωση που ο αιτών, πολίτης τρίτης χώρας, θα απασχοληθεί στην αγροτική οικονομία και

ζ) αποδεικτικά στοιχεία, εφόσον στη σύμβαση εργασίας ορίζεται ότι ο αιτών θα ασκήσει επάγγελμα που ρυθμίζεται νομοθετικά, όπως ορίζεται στο π.δ. 38/2010 (Α' 78), τα οποία πιστοποιούν ότι ο πολίτης τρίτης χώρας πληροί τις προϋποθέσεις που προκύπτουν από τις οικείες διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας για την άσκηση αυτών στην Ελλάδα. Ο προσδιορισμός των κατά περίπτωση εφαρμοστέων διατάξεων διενεργείται με βάση την περιγραφή του επαγγέλματος στην οικεία σύμβαση εργασίας.

5. Η περίοδος διαμονής και απασχόλησης του πολίτη τρίτης χώρας είναι συνολικής διάρκειας εννέα (9) μηνών για κάθε περίοδο δώδεκα (12) μηνών. Ο πολίτης τρίτης χώρας, κάτοχος της

παρούσας εποχικής άδειας διαμονής, τηρεί τις σχετικές προϋποθέσεις διαμονής και εργασίας και την υποχρέωση απουσίας τριών μηνών ανά περίοδο δώδεκα (12) μηνών. Ο έλεγχος της τήρησης των υποχρεώσεων του πολίτη τρίτης χώρας πραγματοποιείται, από τις αρμόδιες υπηρεσίες αλλοδαπών και μετανάστευσης, σε συνεργασία με τις υπηρεσίες του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, και από τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

6. Ο πολίτης τρίτης χώρας, κάτοχος της άδειας διαμονής του παρόντος, έχει τη δυνατότητα αλλαγής εργοδότη δυνάμει νέας σύμβασης εργασίας, η οποία πληροί τις προϋποθέσεις της περ. α' της παρ. 4. Στην περίπτωση αυτή, ο πολίτης τρίτης χώρας ενημερώνει την αρμόδια υπηρεσία αλλοδαπών και μετανάστευσης για την αλλαγή του εργοδότη, υποβάλλοντας την αντίστοιχη νέα σύμβαση εργασίας σύμφωνα με την περ. α' της παρ. 4, εφαρμοζόμενων κατά τα λοιπά των άρθρων 13 και 18.

7. Σε περίπτωση που η εποχική εργασία περιλαμβάνει και έτερους τομείς απασχόλησης, πλην αυτών της γεωργίας, της δασοκομίας και της κτηνοτροφίας, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 11, τα δικαιολογητικά της παρ. 4 προσαρμόζονται ανάλογα. Στην περίπτωση αυτή τα δικαιολογητικά, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια εφαρμογής, καθορίζονται με κοινή απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου και του κατά περίπτωση συναρμοδίου Υπουργού. Με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου δύνανται να καθορίζονται οι προϋποθέσεις χορήγησης αδειών διαμονής του παρόντος χωρίς την απαίτηση της προηγούμενης εθνικής θεώρησης σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα.

8. Η άδεια διαμονής εποχικής απασχόλησης ανακαλείται στην περίπτωση που δεν πληρούνται ή δεν πληρούνται πλέον οι προϋποθέσεις χορήγησης, εφαρμοζόμενων κατά τα άλλα των διατάξεων του παρόντος Κώδικα ή στην περίπτωση κατά την οποία ο κάτοχος της άδειας διαμονής παραβιάσει τους όρους απασχόλησης και διαμονής, όπως αυτοί προσδιορίζονται στην παρ. 5. Στην περίπτωση παραβίασης από τον πολίτη τρίτης χώρας των υποχρεώσεων που απορρέουν από την άδεια διαμονής του παρόντος, αυτός δεν δύναται να λάβει νέα εθνική θεώρηση οιασδήποτε κατηγορίας για περίοδο πέντε (5) ετών από την έκδοση της απόφασης ανάκλησης της άδειας διαμονής.

9. Η άδεια διαμονής του παρόντος δύνανται να ανανεώνεται άπαξ και για χρονική περίοδο έως πέντε (5) έτη, εφόσον συντρέχει το σύνολο των προϋποθέσεων της παρ. 4 και ο πολίτης τρίτης χώρας έχει τηρήσει το σύνολο των υποχρεώσεων που προβλέπονται στο παρόν άρθρο.

10. Η άδεια διαμονής του παρόντος δεν παρέχει πρόσβαση στο δικαίωμα οικογενειακής επανένωσης και ο διανυθείς χρόνος δεν υπολογίζεται για την πρόσβαση στο καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος, καθώς και για τον υπολογισμό του απαιτούμενου χρόνου για την υπαγωγή του πολίτη τρίτης χώρας στις παρ. 1 έως 5. Επιπροσθέτως, ο διανυθείς νόμιμος χρόνος διαμονής και νόμιμος χρόνος απασχόλησης, δεν συνυπολογίζεται για την πλήρωση των προϋποθέσεων υποβολής αιτήματος για τη χορήγηση της ελληνικής ιθαγένειας, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας.»

Άρθρο 97

Παράταση συμβάσεων προσωπικού αρμοδιότητας της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης

Οι ισχύουσες συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου που χρηματοδοτούνται από το Εθνικό Πρόγραμμα του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας 2014-2020 και συνήφθησαν στο πλαίσιο των δράσεων (α) 2018ΣΕ75520001 «Ενίσχυση της Υπηρεσίας Υποδοχής και ταυτοποίησης μέσω της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού της» - κωδικός ΟΠΣ (MIS) 5029334 και (β) 2017ΣΕ75520011 «Ενίσχυση Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, συμπεριλαμβανομένων των Κέντρων Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΚΥΤ), με ανθρώπινο δυναμικό»- κωδικός ΟΠΣ (MIS) 5005446, παρατείνονται αυτοδικαίως για δώδεκα (12) μήνες από την ημερομηνία λήξης τους. Η παράταση των συμβάσεων δεν μεταβάλλει τον χαρακτήρα της σχέσης εργασίας,

βάσει της οποίας προσλήφθηκαν οι απασχολούμενοι στις θέσεις αυτές, ούτε εμπίπτει στους περιορισμούς των άρθρων 5 και 6 του π.δ. 164/2004 (Α' 134). Η δαπάνη μισθοδοσίας του ανωτέρω προσωπικού καλύπτεται από το συγχρηματοδοτούμενο σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου και ειδικότερα είτε από τα προγράμματα της προγραμματικής περιόδου 2021-2027 είτε μέσω του θεματικού μέσου των Ταμείων Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων, από κοινού ή ξεχωριστά υπό την προϋπόθεση ότι δεν προκαλείται υπέρβαση των ανώτατων ορίων δαπανών του συνολικού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων. Έως την έναρξη της ως άνω χρηματοδότησης οι ανωτέρω δράσεις εντάσσονται και χρηματοδοτούνται από τη ΣΑΕ 655/2 του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου.

Άρθρο 98

Παράταση συμβάσεων εργασίας προγράμματος για τη διασφάλιση της δημόσιας υγείας και την κάλυψη των υγειονομικών αναγκών των προσφύγων και μεταναστών

Η διάρκεια των συμβάσεων εργασίας που συνήφθησαν, δυνάμει της παρ. 1 του άρθρου 8 της υπό στοιχεία Γ.Π.οικ.64186/5.9.2018 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης, Οικονομικών, Υγείας και Διοικητικής Ανασυγκρότησης (Β' 3877), όπως τροποποιήθηκε με την περ. 9 της υπό στοιχεία Γ.Π.οικ.78066/15.12.2021 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Υγείας και Εσωτερικών (Β' 6054), μεταξύ του Εθνικού Οργανισμού Δημόσιας Υγείας (Ε.Ο.Δ.Υ.) και του αναγκαίου προσωπικού προς υλοποίηση του προγράμματος του άρθρου 123 του ν. 4549/2018 (Α' 105), με αντικείμενο τη διασφάλιση της δημόσιας υγείας και την κάλυψη των υγειονομικών αναγκών των προσφύγων και μεταναστών, παρατείνεται, από τη λήξη της, έως την 31η.12.2022. Η παράταση των συμβάσεων δεν μεταβάλλει τον χαρακτήρα της σχέσης εργασίας, βάσει της οποίας προσλήφθηκαν οι απασχολούμενοι στις θέσεις αυτές, ούτε εμπίπτει στους περιορισμούς των άρθρων 5 και 6 του π.δ. 164/2004 (Α' 134). Η δαπάνη μισθοδοσίας του ανωτέρω προσωπικού καλύπτεται από το συγχρηματοδοτούμενο σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, υπό την προϋπόθεση ότι δεν προκαλείται υπέρβαση των ανώτατων ορίων δαπανών του συνολικού Π.Δ.Ε..

ΜΕΡΟΣ Θ'

ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Άρθρο 99

Παράταση προθεσμίας προσαρμογής των καταστατικών των Αγροτικών Συνεταιρισμών - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 36 ν. 4673/2020

Το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 36 του ν. 4673/2020 (Α' 52) τροποποιείται ως προς την προθεσμία προσαρμογής των καταστατικών των Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΑΣ), η οποία παρατείνεται από τη λήξη της, κατά ένα έτος, ήτοι έως τις 11.3.2023, και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Όσοι ΑΣ λειτουργούν και είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο του άρθρου 19 του ν. 4384/2016 κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, υποχρεούνται να προσαρμόσουν τα καταστατικά τους στις διατάξεις του παρόντος νόμου έως τις 11.3.2023. Η προσαρμογή του καταστατικού γίνεται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του ΑΣ που λαμβάνεται με την απαρτία των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 13 και με την πλειοψηφία της παραγράφου 2 του άρθρου 14. Μετά την πάροδο της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου, για τους ΑΣ που δεν έχουν προσαρμόσει το καταστατικό τους, εφαρμόζεται η παράγραφος 1 του άρθρου 31 και διαγράφονται από το ΕΜΑΣ.»

Άρθρο 100**Ρύθμιση για την ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑΣ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ»**

Η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑΣ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ» και τον διακριτικό τίτλο «ELEUSIS 2023», η οποία έχει συσταθεί σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 107 του ν. 3852/2010 (Α' 87), λειτουργεί για την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος, σύμφωνα με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας και δεν εφαρμόζεται σε αυτήν ο ν. 4270/2014 (Α' 143), με την επιφύλαξη του δεύτερου εδαφίου.

Ο ν. 4270/2014, και τα κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδοθέντα προεδρικά διατάγματα και υπουργικές αποφάσεις αναφορικά με την υποβολή δημοσιονομικών αναφορών, εφαρμόζονται, μόνο ως προς την υποβολή, α) ετήσιου προϋπολογισμού και οποιασδήποτε αναπροσαρμογής του κατά τη διάρκεια του έτους (προϋπολογιστικά), β) μηνιαίας αναφοράς εκτέλεσης προϋπολογιστικών στοιχείων (απολογιστικά), γ) μηνιαίων μισθολογικών στοιχείων (απολογιστικά) και δ) μηνιαίας σύνοψης μητρώου δεσμεύσεων (απολογιστικά σε μηνιαία βάση, ετήσια μεγέθη).

Άρθρο 101**Μηνιαία αποζημίωση υπηρεσίας αλλοδαπής του Προϊσταμένου/Πρέσβη της Πρεσβείας Τριπόλεως - Παράταση ισχύος παρ. 11 άρθρου 429 ν. 4781/2021**

Η ισχύς της παρ. 11 του άρθρου 429 του ν. 4781/2021 (Α' 31) ως προς τη μηνιαία αποζημίωση υπηρεσίας αλλοδαπής σε ευρώ του Προϊσταμένου/Πρέσβη της Πρεσβείας Τριπόλεως (ΛΙΒΥΗ), παρατείνεται από τη λήξη της για ένα (1) έτος.

ΜΕΡΟΣ Ι'**ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ****Άρθρο 102****Διαδικασία αξιολόγησης και έκδοση απόφασης υπαγωγής επενδυτικών σχεδίων οπτικοακουστικών έργων - Τροποποίηση παρ. 2 και 3 άρθρου 29 ν. 4487/2017**

1. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 29 του ν. 4487/2017 (Α' 116) τροποποιείται ως προς τον χρόνο ολοκλήρωσης της διαδικασίας αξιολόγησης των επενδυτικών σχεδίων οπτικοακουστικών έργων και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Εφόσον διαπιστωθούν η πληρότητα και η νομιμότητα της αίτησης, τότε αυτή αξιολογείται ως προς το περιεχόμενό της με βάση την αρχή της χρονικής προτεραιότητας από επιτροπές αξιολόγησης που συστήνονται με απόφαση του Προέδρου και Διευθύνοντος Συμβούλου του Ε.Κ.Ο.Μ.Ε., κατόπιν εισήγησης κάθε αρμόδιου φορέα. Οι ως άνω επιτροπές είναι τριμελείς και συγκροτούνται από υπαλλήλους του Ε.Κ.Ο.Μ.Ε. ή του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης ή του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού ή εποπτευόμενων φορέων του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού ή του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων ή του Υπουργείου Τουρισμού ή της Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας και Ενημέρωσης ή από ιδιώτες με εμπειρία στον τομέα οπτικοακουστικών παραγωγών. Σε κάθε περίπτωση ένα (1) μέλος πρέπει να είναι υπάλληλος του Ε.Κ.Ο.Μ.Ε. και ένα (1) ακόμα μέλος να έχει εμπειρία στην παραγωγή οπτικοακουστικού έργου. Στην περίπτωση που το επενδυτικό σχέδιο για το οποίο υποβάλλεται η αίτηση αφορά στην παραγωγή κινηματογραφικής ταινίας, στις ανωτέρω τριμελείς επιτροπές αξιολόγησης συμμετέχει υποχρεωτικά ένας (1) υπάλληλος του Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου, ο οποίος προτείνεται από τη διοίκηση του εν λόγω Οργανισμού. Η θητεία των επιτροπών αξιολόγησης ορίζεται ετήσια, ενώ η σύνθεση, οι όροι και οι κανόνες λειτουργίας

τους ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Στα μέλη των επιτροπών αξιολόγησης καταβάλλεται αμοιβή, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Για κάθε επενδυτικό σχέδιο πρέπει, με ποινή αποκλεισμού, να συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις, οι οποίες εξειδικεύονται στην οικεία απόφαση προκήρυξης, (α) πλήρης συμφωνία της αίτησης υπαγωγής και του υπό έγκριση επενδυτικού σχεδίου και (β) τεκμηρίωση της φερεγγυότητας του φορέα του επενδυτικού σχεδίου με προσκόμιση των σχετικών πιστοποιητικών, ιδίως φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας. Αν απαιτούνται διευκρινίσεις σχετικά με το περιεχόμενο του φακέλου, ορίζεται προθεσμία πέντε (5) εργασίμων ημερών στον φορέα, προκειμένου να τις παράσχει στην αρμόδια επιτροπή αξιολόγησης. Η διαδικασία αξιολόγησης του περιεχομένου του επενδυτικού σχεδίου ολοκληρώνεται εντός ενός (1) μηνός από την ολοκλήρωση του ελέγχου της παρ. 1.»

2. Στην παρ. 3 του άρθρου 29 του ν. 4487/2017 προστίθεται δεύτερο εδάφιο και η παρ. 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«3. Τα επενδυτικά σχέδια που πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις, υπάγονται στο καθεστώς ενίσχυσης του παρόντος με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης κατά το άρθρο 109 του ν. 4622/2019 (Α' 133), ύστερα από εισήγηση των επιτροπών αξιολόγησης της παρ. 2. Απαραίτητο στοιχείο για την έκδοση απόφασης υπαγωγής αποτελεί η ύπαρξη βεβαίωσης από την αρμόδια οικονομική υπηρεσία του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης για την ύπαρξη των σχετικών πιστώσεων.»

Άρθρο 103**Έλεγχος και πιστοποίηση ολοκλήρωσης υπαχθέντων επενδυτικών σχεδίων οπτικοακουστικών έργων - Αντικατάσταση άρθρου 30 ν. 4487/2017**

Το άρθρο 30 του ν. 4487/2017 (Α' 116) αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 30**Έλεγχος και πιστοποίηση ολοκλήρωσης υπαχθέντων επενδυτικών σχεδίων**

1. Ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου που έχει υπαχθεί στο καθεστώς ενίσχυσης του παρόντος εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, που δεν μπορεί να ξεπερνά τους έξι (6) μήνες από την ολοκλήρωση της επένδυσης, υποβάλλει, μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (Π.Σ.Κ.Ε.), αίτηση ελέγχου, που συνοδεύεται από τα δικαιολογητικά της παρ. 3, προκειμένου να πιστοποιηθεί ότι έχει ολοκληρωθεί το επενδυτικό σχέδιο κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης ελέγχου, ώστε να ενεργοποιηθεί η διαδικασία καταβολής της ενίσχυσης. Η προθεσμία ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία (3) έτη από την ημερομηνία δημοσίευσης της απόφασης υπαγωγής. Όλα τα παραστατικά επιλέξιμων δαπανών για το επενδυτικό σχέδιο πρέπει να έχουν εκδοθεί και εξοφληθεί μέχρι την υποβολή της αίτησης ελέγχου και να αφορούν σε προκληθείσες δαπάνες μέχρι τη λήξη του επενδυτικού σχεδίου. Εφόσον υποβάλλονται παραστατικά επιλέξιμων δαπανών που έχουν εκδοθεί και εξοφληθεί μετά τη λήξη του επενδυτικού σχεδίου, τα τελευταία γίνονται δεκτά μόνο, εφόσον παρατίθεται τεκμηρίωση από τον φορέα ότι αυτές προκλήθηκαν ως συνέπεια του επενδυτικού σχεδίου.

2. Ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου υποχρεούται, επί ποινή ανάκλησης της απόφασης υπαγωγής ή μη πιστοποίησης της ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου, να υλοποιήσει κατ' ελάχιστον το εξήντα τοις εκατό (60%) των επιλέξιμων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου που έχει υπαχθεί στο καθεστώς ενίσχυσης του παρόντος, υπό τον όρο ότι το σύνολο των επιλέξιμων δαπανών, που υλοποιήθηκαν στην Ελληνική Επικράτεια και αναλογούν στο ανωτέρω ποσοστό υλοποίησης, υπερβαίνει τα κατώτατα όρια επιλέξιμων δαπανών, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 23.

3. Την αίτηση ελέγχου της ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου συνοδεύουν τα εξής δικαιολογητικά, α) τα αποδεικτικά στοιχεία συμμόρφωσης με τα πολιτιστικά κριτήρια, β) ο τελικός

κατάλογος των εργαζομένων στην παραγωγή, γ) το τελικό πρόγραμμα των ημερών γυρισμάτων και των χώρων γυρισμάτων στην Επικράτεια, δ) τα σχετικά τιμολόγια με τα αποδεικτικά στοιχεία εξόφλησής τους, ε) υπεύθυνη δήλωση του δικαιούχου της επένδυσης ότι τα υποβληθέντα στοιχεία είναι αληθή, στ) τελική έκθεση ορκωτού λογιστή που έχει ορισθεί σύμφωνα με την παρ. 4, η δαπάνη σύνταξης της οποίας βαρύνει τον φορέα, ζ) οπτικοακουστικό υλικό που πιστοποιεί την υλοποίηση του φυσικού αντικείμενου, όπως εγκρίθηκε στο στάδιο της υπαγωγής και η) υπεύθυνες δηλώσεις που υπονοούνται ότι δεν έχουν μεταβληθεί οι όροι σύμβασης, όπως εγκρίθηκαν στο στάδιο της υπαγωγής.

4. Για τα επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στο παρόν καθεστώς ενίσχυσης, ο έλεγχος των δικαιολογητικών που συνοδεύουν την αίτηση ελέγχου διενεργείται από ορκωτό ελεγκτή - λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία των περ. 2 και 3 του άρθρου 2 του ν. 4449/2017 (Α' 7), αντίστοιχα, και έχει ως αντικείμενο τη διαπίστωση της συμμόρφωσης του φορέα του επενδυτικού σχεδίου με τις απαιτήσεις του Κεφαλαίου Δ'. Ο ορκωτός ελεγκτής - λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία ορίζεται με απόφαση του Πρόεδρου και Διευθύνοντα Συμβούλου του Ε.Κ.Ο.Μ.Ε., κατόπιν αιτήματος του φορέα που υποβάλλεται στο Ε.Κ.Ο.Μ.Ε. μετά τη λήξη του επενδυτικού σχεδίου και σε κάθε περίπτωση πριν από την υποβολή της αίτησης ελέγχου της παρ. 3 στο Π.Σ.Κ.Ε.. Η απόφαση ορισμού εκδίδεται εντός πέντε (5) ημερών από την υποβολή του ως άνω αιτήματος. Η αμοιβή του ορκωτού ελεγκτή - λογιστή ή της ελεγκτικής εταιρείας βαρύνει σε κάθε περίπτωση, θετικής ή απορριπτικής έκθεσης ελέγχου, αποκλειστικά τον φορέα.

5. Ο ορκωτός ελεγκτής - λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία της παρ. 4, απαγορεύεται να διενεργεί έλεγχο σε επενδυτικά σχέδια, στα οποία συμμετείχε με οποιονδήποτε τρόπο από τον χρόνο υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου, ο δε φορέας του επενδυτικού σχεδίου υποχρεούται να δηλώσει τυχόν συμμετοχή ορκωτού ελεγκτή - λογιστή ή ελεγκτικής εταιρείας με υπεύθυνη δήλωση που συνοδεύει το αίτημά του, κατά την παρ. 4. Η παράβαση της ως άνω υποχρέωσης αποτελεί λόγο ανάκλησης της απόφασης υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου και ανάκτησης τυχόν καταβληθείσας ενίσχυσης.

6. Μετά την υποβολή της αίτησης ελέγχου από τον φορέα του επενδυτικού σχεδίου, η αρμόδια υπηρεσία του Ε.Κ.Ο.Μ.Ε. ενεργεί εντός Π.Σ.Κ.Ε., εντός αποκλειστικής προθεσμίας πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την υποβολή της, και στη συνέχεια διαπιστώνει εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την ενεργοποίηση του Π.Σ.Κ.Ε., α) την τήρηση της εξάμηνης προθεσμίας της παρ. 1 και β) την πληρότητα της έκθεσης του ορκωτού ελεγκτή - λογιστή ή ελεγκτικής εταιρείας και διαβιβάζει την έκθεση του ορκωτού ελεγκτή - λογιστή ή της ελεγκτικής εταιρείας στον Πρόεδρο και Διευθύνοντα Σύμβουλο του Ε.Κ.Ο.Μ.Ε.. Εάν η αρμόδια υπηρεσία διαπιστώσει ότι η έκθεση δεν είναι πλήρης, ενημερώνει, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) εργάσιμων ημερών, με ηλεκτρονική αλληλογραφία ή με κάθε πρόσφορο μέσο τον φορέα για την ανάγκη συμπλήρωσής της, οπότε στην περίπτωση αυτή η αρμόδια υπηρεσία, εντός πέντε (5) ημερών από την παραλαβή της συμπληρωθείσας έκθεσης προβαίνει στις αναγκαίες διαπιστώσεις. Εάν η αρμόδια υπηρεσία διαπιστώσει ότι δεν πληρούνται οι παραπάνω προϋποθέσεις, εισηγείται τούτο εγγράφως στον Πρόεδρο και Διευθύνοντα Σύμβουλο του Ε.Κ.Ο.Μ.Ε..

7. Η ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου πιστοποιείται με την έκδοση απόφασης πιστοποίησης από τον Πρόεδρο και Διευθύνοντα Σύμβουλο του Ε.Κ.Ο.Μ.Ε. εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) εργάσιμων ημερών. Ο Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος του Ε.Κ.Ο.Μ.Ε. δεσμεύεται από την έκθεση του ορκωτού ελεγκτή - λογιστή ή της ελεγκτικής εταιρείας που έχει διαβιβασθεί σε αυτόν από την αρμόδια υπηρεσία του, και δύναται να αποκλίσει από αυτήν μόνο κατόπιν ειδικής αιτιολογίας. Σε περίπτωση αρνητικής έκθεσης ελέγχου του ορκωτού ελεγκτή - λογιστή ή της ελεγκτικής εταιρείας ενημερώνεται αμελλητί ο Ε.Κ.Ο.Μ.Ε. και ακολουθείται η διαδικασία του δεύτερου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 31 για την έκδοση απόφασης ανάκλησης της υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου.

8. Οι αποφάσεις πιστοποίησης της ολοκλήρωσης επενδυτικού

σχεδίου υπόκεινται σε δειγματοληπτικό έλεγχο ποσοστού τριάντα τοις εκατό (30%) τουλάχιστον ετησίως, επί του συνόλου των επενδυτικών σχεδίων, ο οποίος διενεργείται από τακτικό τριμελές όργανο ελέγχου, που συστήνεται με απόφαση του Προέδρου και Διευθύνοντος Συμβούλου του Ε.Κ.Ο.Μ.Ε.. Σε περιπτώσεις επενδυτικών σχεδίων ιδιαίτερου μεγέθους, σημασίας ή πολυπλοκότητας, ο Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος του Ε.Κ.Ο.Μ.Ε., με απόφασή του, δύναται να συστήνει και να συγκροτεί έκτακτα όργανα ελέγχου, τα οποία αποτελούνται από πέντε (5) ή επτά (7) μέλη ανάλογα με το μέγεθος, τη σημασία ή την πολυπλοκότητα του επενδυτικού σχεδίου. Τα μέλη των ως άνω οργάνων προέρχονται από το προσωπικό του Ε.Κ.Ο.Μ.Ε., ανεξαρτήτως σχέσης εργασίας, από τα μέλη του Ειδικού Μητρώου Ελεγκτών Οπτικοακουστικών Έργων του άρθρου 35Α, καθώς και από υπαλλήλους της ανώνυμης εταιρείας «Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου», ειδικώς στις περιπτώσεις παραγωγών κινηματογραφικών ταινιών. Στα μέλη του οργάνου ελέγχου καταβάλλεται αμοιβή, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις εντός των πιστώσεων του εγκεκριμένου προϋπολογισμού του Ε.Κ.Ο.Μ.Ε.. Για τη διευκόλυνση και επιτάχυνση του έργου των οργάνων ελέγχου μπορεί να ορίζονται από τον Πρόεδρο και Διευθύνοντα Σύμβουλο του Ε.Κ.Ο.Μ.Ε. εξωτερικοί συνεργάτες ως εισηγητές, οι οποίοι υποβάλλουν μη δεσμευτικές εισηγήσεις.

9. Στην περίπτωση που διαπιστωθεί από όργανο ελέγχου κατά τον δειγματοληπτικό έλεγχο περίπτωση καταβολής ενίσχυσης λόγω μη νόμιμης πιστοποίησης επενδυτικού σχεδίου, το σύνολο ή μέρος αυτής ανακτάται, προσαυξημένο νομιμοτόκως από την εκάστοτε καταβολή και εν συνεχεία βεβαιώνεται και εισπράττεται κατά τις διατάξεις περί είσπραξης δημόσιων εσόδων (Κώδικας Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων, ν.δ. 356/1974, Α'90). Τα σχετικά παραστατικά καταβολής των ενισχύσεων από τον Ε.Κ.Ο.Μ.Ε. αποτελούν νόμιμο τίτλο για τη βεβαίωση του χρέους, η οποία συντελείται μετά την αποστολή του χρηματικού καταλόγου στην αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία κατά το άρθρο 2 του ν.δ. 356/1974 και το άρθρο 55 του π.δ. 16/1989 (Α' 6).

10. Η διαδικασία του παρόντος δύναται να εφαρμόζεται και στα εκκρεμή επενδυτικά σχέδια, εφόσον προηγηθεί αίτηση του φορέα προς τον Πρόεδρο και Διευθύνοντα Σύμβουλο του Ε.Κ.Ο.Μ.Ε. για τον ορισμό ορκωτού ελεγκτή - λογιστή ή ελεγκτικής εταιρείας της παρ. 4, ανεξαρτήτως του σταδίου στο οποίο βρίσκεται το επενδυτικό σχέδιο. Στην περίπτωση που έχει ήδη υποβληθεί αίτηση ελέγχου στο Π.Σ.Κ.Ε. και δεν έχει εκδοθεί η απόφαση πιστοποίησης, η αμοιβή του ορκωτού ελεγκτή - λογιστή ή της ελεγκτικής εταιρείας, που ορίζεται μετά από αίτημα του φορέα, βαρύνει αποκλειστικά τον τελευταίο. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 εφαρμόζεται σε όλα τα εκκρεμή επενδυτικά σχέδια ανεξαρτήτως του σταδίου στο οποίο ευρίσκεται το επενδυτικό σχέδιο.

11. Ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου μπορεί να αιτηθεί στον Ε.Κ.Ο.Μ.Ε. σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο μεταξύ της έναρξης εργασιών και της ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου, την έκδοση προσωρινής βεβαίωσης για τη συμφωνία των δαπανών που έχει υλοποιήσει με τα προβλεπόμενα στην απόφαση υπαγωγής. Την αίτηση του προηγούμενου εδαφίου συνοδεύουν, επί ποινή απόρριψής της, τα δικαιολογητικά των υποπερ. α', δ' και ε' της παρ. 3, καθώς και σχετική έκθεση από ορκωτό λογιστή του φορέα του επενδυτικού σχεδίου. Ο ορκωτός ελεγκτής της παρ. 4 ελέγχει την αίτηση και τα δικαιολογητικά εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών και εισηγείται στον Πρόεδρο και Διευθύνοντα Σύμβουλο του Ε.Κ.Ο.Μ.Ε. την έκδοση ή μη της προσωρινής βεβαίωσης. Η προσωρινή βεβαίωση εκδίδεται αποκλειστικά και μόνο με βάση την αίτηση και τα δικαιολογητικά του δεύτερου εδαφίου και υπό την αίρεση της πιστοποίησης της ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου σύμφωνα με την παρ. 1. Στην περίπτωση που ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου χρησιμοποιήσει τη δυνατότητα που του δίνεται σύμφωνα με την παρούσα, δεν επιτρέπεται να αιτηθεί την τροποποίηση της απόφασης υπαγωγής. Σε περίπτωση ανάκλησης της απόφασης υπαγωγής, η ισχύς της προσωρινής βεβαίωσης παύει αυτοδικαίως.

12. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, μετά από εισήγηση του Δ.Σ.

του Ε.Κ.Ο.Μ.Ε., καθορίζονται τα κριτήρια επιλογής και αποκλεισμού ορκωτών ελεγκτών - λογιστών και ελεγκτικών εταιρειών της παρ. 4, τα απαραίτητα στοιχεία για την πληρότητα της έκθεσης ελέγχου και τα κριτήρια για την εν μέρει, πλήρη ή μη αποδοχή της έκθεσης ελέγχου που υποβάλλεται από τον ορκωτό ελεγκτή-λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία, η διαδικασία και κάθε αναγκαίο ζήτημα σχετικό με τον δειγματοληπτικό έλεγχο των παρ. 8 και 9, συμπεριλαμβανομένων και κανόνων για την αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων, οι προϋποθέσεις και τα κριτήρια αποδοχής εγχώριων και αλλοδαπών παραστατικών, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά που υποβάλλονται στο Π.Σ.Κ.Ε. με την αίτηση ελέγχου ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου, καθώς και κάθε άλλο σχετικό και αναγκαίο θέμα με την εφαρμογή του παρόντος.

Άρθρο 104

Διαδικασία τροποποίησης απόφασης υπαγωγής επενδυτικών σχεδίων οπτικοακουστικών έργων - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 32 ν. 4487/2017

Στην παρ. 1 του άρθρου 32 του ν. 4487/2017 (Α' 116) προστίθεται τέταρτο εδάφιο και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Η τροποποίηση όρων της απόφασης υπαγωγής επιτρέπεται ύστερα από αίτημα του φορέα της επένδυσης μέσω του Π.Σ.Κ.Ε., το οποίο μπορεί να υποβληθεί καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου και μέχρι την ολοκλήρωση των εργασιών του επενδυτικού σχεδίου. Μετά την ολοκλήρωση των εργασιών του επενδυτικού σχεδίου, δεν επιτρέπεται η υποβολή αιτήματος τροποποίησης όρων της απόφασης υπαγωγής. Για την υποβολή του αιτήματος απαιτείται υποβολή παραβόλου. Απαραίτητο στοιχείο, επί ποινή ακυρότητας, για την έκδοση απόφασης τροποποίησης όρων της απόφασης υπαγωγής, που συνεπάγεται αύξηση του οικονομικού αντικειμένου, αποτελεί η μνεία σε αυτήν βεβαίωσης από την αρμόδια οικονομική υπηρεσία του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης για την ύπαρξη των σχετικών πιστώσεων.»

Άρθρο 105

Επιτάχυνση της διαδικασίας πιστοποίησης της εναρμόνισης έργων Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) με τη Βίβλο Ψηφιακού Μετασχηματισμού - Αντικατάσταση άρθρου 6 ν. 4727/2020

Το άρθρο 6 του ν. 4727/2020 (Α' 184) αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 6

Εναρμόνιση των έργων ΤΠΕ με τη Βίβλο Ψηφιακού Μετασχηματισμού - Βεβαίωση Εναρμόνισης Έργου

1. Όλα τα έργα ΤΠΕ, ανεξαρτήτως πηγής χρηματοδότησης και εφόσον δεν έχουν συμπεριληφθεί στη Βίβλο Ψηφιακού Μετασχηματισμού και στις επικαιροποιήσεις αυτής, οφείλουν να εναρμονίζονται με τις βασικές αρχές και κατευθύνσεις της εθνικής ψηφιακής στρατηγικής, όπως αυτή εκφράζεται μέσα από τη Βίβλο Ψηφιακού Μετασχηματισμού.

2. Η ως άνω εναρμόνιση πιστοποιείται με τη Βεβαίωση Εναρμόνισης Έργου (Β.Ε.Ε.), η οποία εκδίδεται από τη Δεύθυνση Τομεακών Έργων Δημοσίου Τομέα της Γενικής Γραμματείας Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, μέσω της οποίας διαπιστώνεται η συμμόρφωση του έργου με τα κριτήρια και τους δείκτες της υπουργικής απόφασης της παρ. 3 του άρθρου 107, στη βάση τυποποιημένου εντύπου το οποίο υποβάλλει ο δικαιούχος του έργου και το οποίο συμπεριλαμβάνει τα βασικά στοιχεία του έργου που είναι αναγκαία για τη διαπίστωση της ικανοποίησης των εν λόγω κριτηρίων.

3. Η έκδοση Β.Ε.Ε. αποτελεί προϋπόθεση για την ολοκλήρωση των διοικητικών ενεργειών έγκρισης ή ένταξης του έργου ΤΠΕ προς χρηματοδότηση σε κάθε περίπτωση για την έναρξη των διαδικασιών ανάθεσης των σχετικών συμβάσεων από τον δικαιούχο. Για προτάσεις ομοειδών έργων που δύνανται να ενταχ-

θούν σε προσκλήσεις υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης προς πολλαπλούς δικαιούχους, η Β.Ε.Ε. παρέχεται επί του σχεδίου και του φυσικού αντικείμενου της πρόσκλησης με αναφορά, εφόσον κρίνεται απαραίτητο, σε περιοριστικούς κανόνες για τα προς ένταξη επιμέρους έργα.

4. Η Β.Ε.Ε. εκδίδεται εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών από την ημερομηνία υποβολής του τυποποιημένου εντύπου της παρ. 2, εντός της οποίας ο δικαιούχος υποχρεούται να παράσχει κάθε στοιχείο, έγγραφο, διευκρίνιση ή πληροφορία του ζητηθεί. Με την άπρακτη παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας και εφόσον, εν τω μεταξύ, δεν έχουν ζητηθεί διευκρινίσεις ή πληροφορίες, η Β.Ε.Ε. θεωρείται πως έχει εκδοθεί.

5. Οι παρ. 1 έως 4 δεν εφαρμόζονται, α) στις δράσεις της παρ. 1 του άρθρου 44 του ν. 4635/2019 (Α' 167), β) στα έργα και τις δράσεις των φορέων που διαχειρίζονται τα κυβερνητικά κέφι του άρθρου 87, γ) στα έργα των οποίων ο συνολικός εκτιμώμενος προϋπολογισμός ή ο προϋπολογισμός των επιμέρους υποέργων υπολείπεται του ορίου της απευθείας ανάθεσης της παρ. 6 του άρθρου 118 του ν. 4412/2016 (Α' 147), δ) στα έργα που προγραμματίζεται να χρηματοδοτηθούν από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και ε) στα έργα τα οποία υλοποιούν, ανεξαρτήτως πηγής χρηματοδότησης, το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης ή οι εποπτευόμενοι φορείς του.»

Άρθρο 106

Εξουσιοδοτική διάταξη για τη ρύθμιση ειδικότερων ζητημάτων των Βεβαιώσεων Εναρμόνισης Έργου (Β.Ε.Ε.) - Αντικατάσταση παρ. 3 άρθρου 107 ν. 4727/2020

Η παρ. 3 του άρθρου 107 του ν. 4727/2020 (Α' 184) αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Με απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης ρυθμίζονται το περιεχόμενο της Βεβαίωσης Εναρμόνισης Έργου, σύμφωνα με το άρθρο 6, τα κριτήρια και οι δείκτες βάσει των οποίων αυτή παρέχεται, καθώς και οι υποχρεώσεις των εμπλεκόμενων φορέων και περιγράφονται αναλυτικά οι σχετικές διαδικασίες και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Με όμοια απόφαση δύναται να προβλέπονται περαιτέρω εξαιρέσεις έργων ΤΠΕ από την ανωτέρω βεβαίωση ή από συγκεκριμένες απαιτήσεις αυτής.»

Άρθρο 107

Διάθεση αποθεματικού της Ε.Ε.Τ.Τ. - Τροποποίηση παρ. 6 και 7 άρθρου 75 ν. 4070/2012

1. Το πέμπτο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 75 του ν. 4070/2012 (Α' 82) αντικαθίσταται με δύο νέα εδάφια και η παρ. 6 διαμορφώνεται ως εξής:

«6. Αν από την ανωτέρω οικονομική διαχείριση της Ε.Ε.Τ.Τ. κάθε έτους, μετά την αφαίρεση από την Ε.Ε.Τ.Τ. ποσών, (α) ίσων με τις κάθε φορά επίδικες διαφορές κατά της Ε.Ε.Τ.Τ. και (β) πάσης φύσεως προβλέψεων, ιδίως επισφαλών ή/και ανεπίδεκτων εισπράξεως απαιτήσεων από υπόχρεους καταβολής τελών, προκύπτει θετικό οικονομικό αποτέλεσμα (έσοδα μείον έξοδα), ποσοστό του αποτελέσματος αυτού αποδίδεται στον Κρατικό Προϋπολογισμό, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, ως δημόσιο έσοδο και διατίθεται πρωτίτως για την εξυπηρέτηση των σκοπών του παρόντος νόμου.

Η απόδοση γίνεται εντός του επομένου μηνός από την έγκριση του ισολογισμού από την Ε.Ε.Τ.Τ. και την υπογραφή των οικονομικών καταστάσεων από τους ορκωτούς λογιστές. Το ανωτέρω αποδιδόμενο ποσοστό, που δεν θα υπερβαίνει το ογδόντα τοις εκατό (80%), καθώς και οι σχετικές λεπτομέρειες καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση της Ε.Ε.Τ.Τ.. Ειδικά κατά το έτος 2014, το αποδιδόμενο ποσοστό, σύμφωνα με τα ανωτέρω, αφορά τις διαχειριστικές χρήσεις 2012 και 2013. Το υπόλοιπο ποσοστό παραμένει στην Ε.Ε.Τ.Τ. και μπορεί να διατίθεται, ύστερα από απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης, στο Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης για

δαπάνες που υποστηρίζουν αποκλειστικά την ψηφιακή διακυβέρνηση, τη συνεχή προώθηση του ψηφιακού-διοικητικού μετασχηματισμού της χώρας και την έρευνα-καινοτομία στους ανωτέρω τομείς και στη Γενική Γραμματεία Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (Γ.Γ.Τ.Τ.) για δαπάνες που προάγουν τους σκοπούς της Γ.Γ.Τ.Τ.. Ενδεικτικά, οι δαπάνες δύνανται να αφορούν: προμήθεια εξοπλισμού πάσης φύσεως, υπηρεσιακές μετακινήσεις - αποστολές της πολιτικής ηγεσίας, των συνεργατών αυτής, καθώς και των υπαλλήλων της Γ.Γ.Τ.Τ. στο εσωτερικό και εξωτερικό, καθώς και κάθε άλλη δαπάνη που εμπίπτει στις ανωτέρω γενικές και ειδικές δράσεις αρμοδιότητας, επιστημονική, μελετητική και συμβουλευτική υποστήριξη στους ανωτέρω τομείς, πάσης φύσεως συμβάσεις ή συμφωνίες, αμοιβές επιτροπών και ομάδων εργασίας για την παροχή υπηρεσιών αρμοδιότητας του Υπουργείου ή της Γ.Γ.Τ.Τ., συμμετοχή, οργάνωση και χρηματοδότηση συνόδων ή συνεδρίων ή σεμιναρίων, τα οποία διοργανώνονται από το Υπουργείο ή τη Γ.Γ.Τ.Τ. ή άλλους φορείς, για θέματα που έχουν σχέση με το προπεριγραφέν πεδίο δραστηριότητας, κάθε είδους ερευνητική, εκπαιδευτική και ακαδημαϊκή ενίσχυση για την ανάπτυξη των ηλεκτρονικών υπηρεσιών, την προστασία και ασφάλεια των υποδομών και των πληροφοριακών συστημάτων και εφαρμογών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και την ευριζωνική σύνδεση ειδικών κατηγοριών πληθυσμού και ειδικών γεωγραφικών περιοχών, καθώς και φορέων που εν γένει δημόσιοι τομείς για την εκπλήρωση των δημοσίων σκοπών τους στο πλαίσιο των τηλεπικοινωνιακών τους αναγκών, την ισότιμη συμμετοχή των πολιτών στην πληροφόρηση και τη μείωση του ψηφιακού χάσματος στην Επικράτεια, καθώς και τη χρηματοδότηση έργων, ειδικών εργασιών ή μελετών από ειδικούς επιστήμονες, ομάδες εργασίας ή άλλους φορείς, εφόσον έχουν σχέση με τα ορισθέντα ανωτέρω ζητήματα και δράσεις.»

2. Η παρ. 7 του άρθρου 75 του ν. 4070/2012 τροποποιείται ως προς τους σκοπούς διάθεσης του αδιάθετου αποθεματικού της Ε.Ε.Τ.Τ. και διαμορφώνεται ως εξής:

«7. Από 1.1.2015, κατά το μεθεπόμενο οικονομικό έτος εκάστης διαχειριστικής χρήσεως, το τυχόν αδιάθετο ποσό του αποθεματικού, που μπορεί, κατά τα ανωτέρω, να διατίθεται για τις ανάγκες της παρ. 6 στο Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης και ιδίως στη Γενική Γραμματεία Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων, και το οποίο έχει παραμείνει στην Ε.Ε.Τ.Τ., αποδίδεται στον Κρατικό Προϋπολογισμό με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση της Ε.Ε.Τ.Τ.»

Άρθρο 108

Εγκατάσταση Σταθμών Συμπληρωματικής Κάλυψης από Ο.Τ.Α.

1. Οι οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' και β' βαθμού δύνανται να χρηματοδοτούν τα πάσης φύσεως κόστη για την προμήθεια, εγκατάσταση, λειτουργία, αναβάθμιση και συντήρηση Σταθμών Συμπληρωματικής Κάλυψης (Σ.Σ.Κ.), συμπεριλαμβανομένου του κόστους αδειοδότησης κατασκευών κεραιών, οι οποίοι εγκαθίστανται με σκοπό την εξυπηρέτηση των αναγκών τηλεοπτικής κάλυψης του τοπικού πληθυσμού, εντός των διοικητικών τους ορίων, που δεν εξυπηρετείται από τα αδειοδοτημένα δίκτυα επίγειας ψηφιακής ευρυεκπομπής. Υπεύθυνος για την εγκατάσταση, θέση σε λειτουργία και χρήση των Σταθμών Συμπληρωματικής Κάλυψης είναι ο πάροχος δικτύου επίγειας ψηφιακής ευρυεκπομπής, στον οποίο έχουν απονεμηθεί τα δικαιώματα χρήσης ραδιοσυχνοτήτων που χρησιμοποιεί ο Σ.Σ.Κ. σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία. Οι ως άνω δαπάνες των Ο.Τ.Α. δύνανται να καλύπτονται από τον Προϋπολογισμό του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, τον Προϋπολογισμό του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης ή από το αποθεματικό της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (Ε.Ε.Τ.Τ.) σύμφωνα με το πέμπτο και έκτο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 75 του ν. 4070/2012 (Α' 82).

2. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης και των κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργών δύνανται να

ρυθμίζονται η διαδικασία, οι όροι και οι προϋποθέσεις χρηματοδότησης της προμήθειας, εγκατάστασης, λειτουργίας, αναβάθμισης και συντήρησης των Σταθμών Συμπληρωματικής Κάλυψης (Σ.Σ.Κ.), καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

3. Οι Ο.Τ.Α. που είναι κάτοχοι υφιστάμενων κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος Σ.Σ.Κ, οι οποίοι χρησιμοποιούνται σε περιοχές, εντός των διοικητικών τους ορίων, που δεν εξυπηρετούνται από το αδειοδοτημένο δίκτυο επίγειας ψηφιακής ευρυεκπομπής, οφείλουν εντός έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος να αιτηθούν την έναρξη αυτών στο δίκτυο του αδειοδοτημένου παρόχου επίγειας ψηφιακής ευρυεκπομπής σύμφωνα τα προβλεπόμενα στην υπ' αριθμ. 716/3/2014 απόφαση της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (Β' 1693). Ως υφιστάμενοι κατά τα ανωτέρω Σ.Σ.Κ νοούνται αποκλειστικά εκείνοι και μόνο οι Σ.Σ.Κ. για τους οποίους οι Ο.Τ.Α. εντός δύο (2) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος γνωστοποιούν εγγράφως στην Ε.Ε.Τ.Τ. τη θέση τους. Οι ως άνω Σ.Κ.Κ. δύνανται να εξακολουθούν να λειτουργούν, εφόσον δεν προκαλούν παρεμβολές σε άλλα νόμιμα δίκτυα, μέχρι την ολοκλήρωση της έναρξής τους στο δίκτυο αδειοδοτημένου παρόχου επίγειας ψηφιακής ευρυεκπομπής ή την αιτιολογημένη από τον πάροχο απόρριψή της αίτησής τους και, σε κάθε περίπτωση, για διάστημα έως πέντε (5) ετών από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

Άρθρο 109

Αδειοδότηση κατασκευών κεραιών επίγειας ψηφιακής τηλεοπτικής ευρυεκπομπής της παρ. 7 του άρθρου 39 του ν. 4635/2019

1. Για τις κατασκευές κεραιών των αδειοδοτημένων παρόχων δικτύου επίγειας ψηφιακής τηλεοπτικής ευρυεκπομπής που έχουν εγκατασταθεί πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος και για τις οποίες υποβλήθηκαν δηλώσεις σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 39 του ν. 4635/2019 (Α' 167), οι κάτοχοί τους υποχρεούνται, εντός τριάντα έξι (36) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, να υποβάλουν αίτηση χορήγησης άδειας κατασκευής κεραιάς, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 22 του ν. 4635/2019 ή, εφόσον συντρέχουν οι απαραίτητες προϋποθέσεις, να εφαρμόσουν τα οριζόμενα στο άρθρο 29 του ν. 4635/2019 για τις ειδικές κατηγορίες κατασκευών κεραιών. Οι κατασκευές αυτές νοούνται ως νομίμως λειτουργούσες μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας αδειοδότησής τους, η οποία συντελείται εντός δεκαοκτώ (18) μηνών από τη λήξη της προθεσμίας για την υποβολή αίτησης αδειοδότησης, εφόσον τηρούνται τα οριζόμενα στο παρόν άρθρο, και οι δηλώσεις τους σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 39 παραμένουν επικαιροποιημένες.

2. Ειδικά για τις κατασκευές κεραιών της παρ. 1, οι οποίες εξυπηρετούν ανάγκες κάλυψης του συνόλου της Επικράτειας στο πλαίσιο παροχής καθολικής υπηρεσίας τηλεοπτικής ευρυεκπομπής και για τις οποίες έχουν υποβληθεί επιπλέον οι δηλώσεις της παρ. 7 του άρθρου 34 του ν. 4635/2019, εφαρμόζονται τα οριζόμενα στην παρ. 1 του παρόντος μόνο σε περίπτωση τροποποίησης των δομικών τους κατασκευών, εξαιρουμένων μικρών σε έκταση δομικών τροποποιήσεων που είναι απαραίτητες για την τεχνολογική τους αναβάθμιση, οι οποίες οδηγούν σε αύξηση του ύψους της κατασκευής μικρότερη του πέντε τοις εκατό (5%) ή προσθήκη οικίσκου στέγασης μηχανημάτων εμβαδού μικρότερου των πέντε (5) τ.μ.. Μέχρι την τροποποίησή τους, δεν απαιτείται έκδοση άδειας κατασκευής κεραιάς, εφόσον οι δηλώσεις της παρ. 7 του άρθρου 39 του ν. 4635/2019 που υποβλήθηκαν για αυτές, α) είναι επικαιροποιημένες και β) συμπληρωθούν εντός τριάντα έξι (36) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος με τη μελέτη ραδιοεκπομπών του άρθρου 35 του ν. 4635/2019, όπου αυτή απαιτείται, επί της οποίας έχει γνωμοδοτήσει θετικά η Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας.

3. Ειδικά οι κατασκευές κεραιών της παρ. 1, οι οποίες εξυπηρετούν ανάγκες κάλυψης του συνόλου της Επικράτειας στο πλαίσιο παροχής καθολικής υπηρεσίας τηλεοπτικής ευρυεκπομπής, έχουν εγκατασταθεί εκτός εγκεκριμένου σχεδίου πόλεως πριν τις 28.7.2011 και έχουν μέγιστο ύψος κατασκευής έως και είκοσι

επτά (27) μέτρα και οικίσκο στέγασης μηχανημάτων εμβαδού έως και δέκα (10) τ.μ. δύνανται να αδειοδοτούνται, κατ' εξαίρεση, σύμφωνα με τις διατάξεις της κοινής υπουργικής απόφασης κατ' εφαρμογή της περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 29 του ν. 4635/2019, απεφόσον, α) δεν έχουν τροποποιηθεί οι δομικές τους κατασκευές μετά την υποβολή των δηλώσεων της παρ. 7 του άρθρου 39 του ν. 4635/2019, β) πληρούν τους λοιπούς όρους της ως άνω κοινής υπουργικής απόφασης, και γ) υποβληθεί για αυτές υπεύθυνη δήλωση περί μη τροποποίησης των δομικών τους κατασκευών.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να καθορίζεται ειδικότερα η διαδικασία αδειοδότησης των κατασκευών κεραιών που εμπίπτουν στο παρόν άρθρο.

Άρθρο 110

Ευθύνη του τύπου - Τροποποίηση παρ. 1 και προσθήκη παρ. 3Α στο άρθρο μόνο του ν. 1178/1981

1. Στην παρ. 1 του άρθρου μόνου του ν. 1178/1981 (Α' 187) προστίθεται νέο τελευταίο εδάφιο ως εξής:

«Σε περίπτωση ιδιοκτησίας από νομικό πρόσωπο εντύπου που εκδίδεται και διανέμεται στην Ελλάδα, και εφόσον η αξίωση της παρούσας δεν καλύπτεται για οποιονδήποτε λόγο από την εταιρεία, υπέχει την ίδια υποχρέωση ο μέτοχος ή εταίρος που κατέχει, άμεσα ή έμμεσα, το ήμισυ τουλάχιστον των μετοχών ή των εταιρικών μεριδίων.»

2. Στο άρθρο μόνο του ν. 1178/1981 προστίθεται παρ. 3Α ως εξής:

«3Α. α) Σε κάθε εφημερίδα που εκδίδεται και διανέμεται στην Ελλάδα ορίζονται διευθυντής και διευθνή σύνταξης, οι οποίοι αμφότεροι είναι μέλη επαγγελματικού σωματείου δημοσιογράφων. Σε περίπτωση κυκλοφορίας φύλλου κατά παράβαση του προηγούμενου εδαφίου επιβάλλεται εντός δέκα (10) ημερών από το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης, κάθε φορά, διοικητικό πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ. Για τα έντυπα που είναι εγγεγραμμένα στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Περιφερειακού και Τοπικού Τύπου της Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας και Ενημέρωσης έως τις 28.2.2022, οι ιδιότητες του διευθυντή και του διευθνή σύνταξης μπορεί να ταυτίζονται, το δε πρόσωπο αυτό μπορεί εναλλακτικά να είναι μέλος επαγγελματικού σωματείου εκδοτών. Για τα έντυπα του προηγούμενου εδαφίου το παρόν ισχύει από 1ης.4.2023.

β) Στο έντυπο της εφημερίδας που εκδίδεται και διανέμεται στην Ελλάδα, ανεξαρτήτως του εάν ο ιδιοκτήτης είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο και της εταιρικής μορφής με την οποία λειτουργεί, αναγράφονται ο νόμιμος εκπρόσωπος, ο διευθυντής και ο διευθνή σύνταξης. Σε περίπτωση κυκλοφορίας φύλλου κατά παράβαση του προηγούμενου εδαφίου επιβάλλεται εντός δέκα (10) ημερών από το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης, κάθε φορά, διοικητικό πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ.

γ) Στο έντυπο της εφημερίδας που εκδίδεται και διανέμεται στην Ελλάδα, ανεξαρτήτως του εάν ο ιδιοκτήτης είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο και της εταιρικής μορφής με την οποία λειτουργεί, αναγράφεται ο μέτοχος ή εταίρος που κατέχει άμεσα ή έμμεσα το ήμισυ τουλάχιστον των μετοχών ή των εταιρικών μεριδίων. Σε περίπτωση κυκλοφορίας φύλλου κατά παράβαση του προηγούμενου εδαφίου επιβάλλεται εντός δέκα (10) ημερών από το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης, κάθε φορά, διοικητικό πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ.

δ) Οι αποφάσεις επιβολής προστίμου των περ. α) έως γ) αποτελούν νόμιμο τίτλο για τη βεβαίωση του χρέους από την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, η οποία συντελείται μετά την αποστολή του χρηματικού καταλόγου στην αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία κατά το άρθρο 2 του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων (ν.δ. 356/1974, Α' 90). Τα βεβαιωμένα πρόστιμα της παρούσας παραγράφου παρακρατούνται από τα πρακτορεία διανομής τύπου και αποδίδονται αμελλητί. Κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης, η απόδοση του ποσού των προστίμων προηγείται οποιασδήποτε κατάσχεσης εις χείρας του πρακτορείου από τρίτο ή εκχώρησης απαίτησης σε τρίτο. Με κοινή απόφαση

του Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού στον οποίο έχουν ανατεθεί οι αρμοδιότητες της Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας και Ενημέρωσης ρυθμίζεται η διαδικασία παρακράτησης και απόδοσης, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

ε) Για την αξιολόγηση της δυσχερώς επανορθώσιμης ή ανεπανόρθωτης βλάβης της εφημερίδας στο πλαίσιο αιτήματος προσωρινής δικαστικής προστασίας κατά πράξεων επιβολής προστίμου της παρούσας παραγράφου προσμετράται η οικονομική κατάσταση του μετόχου ή εταίρου που κατέχει άμεσα ή έμμεσα το ήμισυ τουλάχιστον των μετοχών ή των εταιρικών μεριδίων. Για την αξιολόγηση της συνδρομής του δημοσίου συμφέροντος στο πλαίσιο αιτήματος προσωρινής δικαστικής προστασίας κατά πράξεων επιβολής προστίμου λαμβάνονται υπόψη καταδικές σε βάρος της εφημερίδας για διασπορά ψευδών ειδήσεων και συκοφαντική δυσφήμιση.

3. Το παρόν άρθρο ισχύει από 1ης.4.2022.»

Άρθρο 111

Επίδομα μετάβασης εργαζομένων Ε.Π.Τ. Α.Ε. σε εμπόλεμη περιοχή

1. Το επίδομα μετάβασης σε εμπόλεμη περιοχή, που προβλέπεται στο άρθρο 7 της υπ. αριθμ. 1177/22.4.2019 (Β' 1447) κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης, Εσωτερικών, Ψηφιακής Πολιτικής Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης, Εθνικής Άμυνας, Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Εξωτερικών, Προστασίας του Πολίτη, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Οικονομικών, Υγείας, Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Υποδομών και Μεταφορών, Μεταναστευτικής Πολιτικής, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Τουρισμού καταβάλλεται στους εργαζόμενους της Ε.Π.Τ. Α.Ε., με οποιαδήποτε σχέση εργασίας και ανεξαρτήτως του κλάδου και της ειδικότητάς τους, που μεταβαίνουν σε εμπόλεμη περιοχή και για όσο χρόνο παραμένουν σε αυτή.

2. Το παρόν άρθρο ισχύει από τις 24.2.2022.

ΜΕΡΟΣ Ι' ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 112 Έναρξη ισχύος

1. Με την επιφύλαξη της παρ. 2, οι διατάξεις του παρόντος ισχύουν από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις.

2. Ειδικώς:

α) Η ισχύς του άρθρου 20 αρχίζει την 28η.2.2022.

β) Η ισχύς του άρθρου 21 αρχίζει την 28η.2.2022.

γ) Η ισχύς του άρθρου 76 αρχίζει από την έναρξη ισχύος του άρθρου 16 του ν. 4722/2020.

Αθήνα,

2022

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

1. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	2. ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
3. ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ	4. ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ
5. ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ	
6. ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ	7. ΥΓΕΙΑΣ
8. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	9. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

10. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

11. ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

12. ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

13. ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ
ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ14. ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ15. ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ16. ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

17. ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

18. ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

19. ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

20. ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

21. ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

22. Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ23. Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ24. Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

25. Η ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΥΓΕΙΑΣ26. Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ27. Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΣΤΟΝ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟ»

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, παρακαλώ το Σώμα να εξουσιοδοτήσει το Προεδρείο για την υπ' ευθύνη του επικύρωση των Πρακτικών ως προς την ψήφιση στο σύνολο του παραπάνω νομοσχεδίου.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Η εξουσιοδότηση παρεσχέθη.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δέχεσθε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 0.10' λύεται η συνεδρίαση για σήμερα, ημέρα Τετάρτη 23 Μαρτίου 2022 και ώρα 10.00' με αντικείμενο εργασιών του Σώματος: νομοθετική εργασία, σύμφωνα με τη συμπληρωματική ημερήσια διάταξη που έχει διανεμηθεί.

Πριν σας καληνυχτίσω, να δώσω τα θερμά μου συλλυπητήρια στην οικογένεια του Νίκου Γιακουμίδη ο οποίος έφυγε πρόσφατα. Ήταν φωτορεπόρτερ στον ΔΟΛ. Όλοι τον γνωρίζατε και όλοι είχατε συνεργαστεί μαζί του.

Εύχομαι καλό βράδυ σε όλους μέσα και έξω από την Αίθουσα. Η Παναγιά μαζί σας!

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ